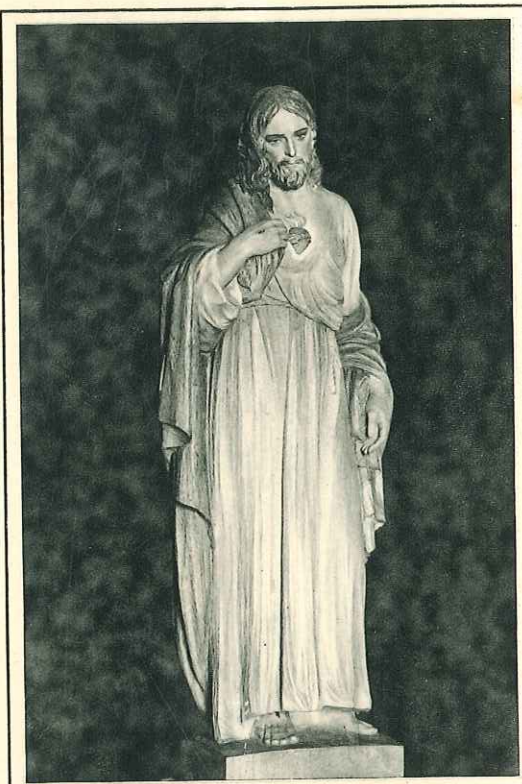

ARGI
DONEA

Euskal Biblioteka Labayru

1016552
RELIGIÓN / N. 257

AITA GUREA, zeruetan zagozana: SANTIFIKADU bedi zure izena; BETORKIGU zure EREÑUA; EGIN BEDI zure borondatea zeruan lez lufean be...

ARGI DONEA

JAUNGOIKO ZALE'REN IDAZTIAK

ARGI DONEA

BALTZOLA'TAR PRANTZISKO ABAK EGIÑA

TA

«ARGIA»REN BATZALDIAN SARITUA

EGUZKITZA'TAR JON U. JAUPARIAK

BIZKAYERAZTUTA

ZORNOTZA'N

JAUNGOIKO-ZALE'REN IRARKOLAN

1935

Nihil obstat
Victoriæ die 10 martii 1928

EMMANUEL DE LECUONA
Censor

Imprimatur

Victoriæ 12 martii 1928

Vicarius Generalis

DR. ASSUMPTIO GURRUCHAGA

L. S.

IRAKURLEARI

O A R A

*Liburu au gipuzkoeraz agertu zan lenen-
goz. Donostia'ko Argia'ren arduraz eta
ordañez. Esku artean erabili eben abade
-lagun askori entzun geutsen orduan: « Biz-
kayan be onakoxe baten beaŕean gagoz eta
auxe berau, gure euskeraz ba'lego ondo ba-
ño obeto letorkigu».*

*Oŕen nai ziñanok, emen daukazue « Argi
Donea» Bizkai'ko euskeraz, zerbait aldatu-
ta, baña guztiz gitxi. Gipuzkoeraz eta Biz-
kayeraz Mesa-liburu bat eta bardiña euki-
tea egoki litzakela-ta, Bizkai'ko euskaldun-
ak eŕesago aitu edo uleŕtzeko bear zana
baño beste gauza andirik ez dogu aldatu.*

*Beste edoetzaz lez Eleiz-liburuetzaz be
bakotzak bere eretziak daukaz. Batek ba-
ño geyagok esan dauskue: « Argi Donea»
bizkayeraz ipintekotan, liburu bi egin bear
litzakez: bat txikia, gauzarik beaŕenakaz,
umeai ta... merkeago saldu naiz saritzat*

coteste buone popolazioni il culto della pietá cristiana nello spirito della Santa Liturgia.

Ben lieto di una pubblicazione che é, nel tempo stesso, opera nobilissima di fraterna caritá spirituale, l' Augusto Pontefice forma per essa i migliore voti, e mentre si augura dal libro i piú abbondanti frutti in ordine alla vita religiosa e devota, paternamente invia al zelante Autore l' Apostolica Benedizione.

Mi é grato aggiungere il paterno compiacimento di Sua Santitá per l'altro nobilissimo Manuale «*Eliz-Abestiak*», e nel presentarle i miei personali sinceri ringraziamenti per il delicato pensiero avuto a mio riguardo, mi valgo volentieri de l'incontro per proffessarmi con sensi di stima.

Revmo. Signore
Victor Garitaonandia
Direttore de «Argia»
SAN SEBASTIAN

di V. S. Revma.
affmo. per servirla
P. Card. Gasparri.

AITA SANTUAREN ONESPENA

(EUSKERATUTA)

Batikanotik, 1925'ko Urtarila'ren 17'n.

Jaun agurgaria:

Aita Santuaren eskerik samur-bizienak emon bea dautzudaz zuri, seme ona lez, Aitari eskiñi dautsazun Otoitz - liburu **Argi Donea** gaitik, zuen eri oreitan kristiñau-bizitza bizkoitzeko berebizikoa ta Eleiz-araudi doneari dagokionez egiña da-ta.

Biotzen anaitasun maitagarirako argitaratu dan idazti bikain au Aita-Santuak berak atsegin andiz begiratu dau ta oso zabaldua ikusi nai leuke, ta jaungoikozko arnari (frutu) ugariak ekañiko dituala uste izanik, bere Onespena (bendeziñoa) Eleiz-liburu onen egile zintzoari biotz-biotzez emoten dautso.

Pozgarri da niretzat, onegaz batera eskiñi dautsazun beste esku-liburu eder-bikain «*Eliz-Abestiak*» be Aita Santuari atsegin izan yakola zuri adieraztea, eta ni-

ganako oroipen samuraren ordez neure eskerik zintzoenak agertuaz, poztuten nazaldi au egoki datorikidalako, zuri neure oneretxiak autoritu ta biotzez eskintzeko zure, J. A. oren serbitzari.

P. Kardenal Gasparri.

«ARGIA»ren Zuzendari
Garitaonandia'tar Bitor
Jaun agurgafia
DONOSTIA

ITZ - AUREA

Argia sortu zan, ez asteroko bat egiteko bakarik, baita bear diran beste gauzarik asko euskaldunai euskeraz emoteko be. Gauza oneitan bearenetaikoa eleiz-liburu on eta oso-oso bat iruditu yakun, erlejiño ta arimai dagokiezan gauzak non ikasi, nondik eta zelan egin euki egien euskaldunak.

Beste eleiz-liburu asko dabiltz euskaldunen artean, baña bape txarak diranik esan бага, ez gaitue betetan, batez be oso-osoak ez diralako, eta utsune ori bete nairik natořkizu, kristiñau euskalduna.

Oretarako Argiak batzaldi bat egin eban, eleiz-libururik egokien eta edeřena egiten ebanari miła pesetako saria eskiñirik. Liburu bi agertu ziran batzaldira, ta Epailleak, liburu au, eskuetan daukazun au-Baltzola Aitak egindakoa-aukeratu eban eta bere egileari emon yakon miła pesetako saria. Ořa or zelan sortu zan liburu au.

Eleiz-liburu au ez da izango—ori ziur—akatz bakoa: baña bape guzur barik esan gegike, mundua mundu dan ezkerotik, Euskaleriko alderdi onetan beintzat, ez dala onelako libururik, onen oso ta egokirik argitaratu, eta euskaldunok arera ona egin ba-dagiozue, geroago ta obetuaz joango da.

Liburu onek zer dakarren jakin nai ba-dozu, aurkibidian ikusi zegike, baña emen be esango dautzut:

1'g.-Onek dakartzan otoitzik geyenak, ia guztiak, parkapen edo induljentziz aberastuak dagoz, beraz, otoitz-egiten dozunean, bide batez parkapen andiak irabaziko dozuz, liburu onetatik egiñaz.

2'g.-Autortu ta Jaunartzeko era bi dakar: bat luzea ta laburra bestea. Jaunartzeko era laburra mutil-neska guztiak batera egiteko, oso egokia da, otoitz oreik guztiak batera esanaz. Era luzea norberak bakarean egiteko ohea da. Autortzeko era laburra, sari egiten diranentzat da, eta luzea, ostera, noizean bein (ilean bein edo) egiten diranentzat. Era berean, azterketa edo esamiña bi daukaz, eta azterketa luze ori noizean bein irakurtea edonori ondo letoŕkio: batez be, guztien Jaunartzea danean eta Pazko-aldian abadeak pulpitutik irakurtea oso ona litzake, toki batzue-

tan egiten dan lez. Askotan itauntxu batek geyago iratzaŕtzen dau, bakarean luzaro pentsetan egoteak baño.

3'g.-Kristiñau-ikasbide edo Dotriña baŕiaren eran ipiñi dira Kredoa, Salbea ta gañerakoak.

4.g.-Domeka ta jai guztietarako Ebangelioak be ba-dakarz, bakotxak zer esan nai dauan aur-etiez adierazorik. Sermoyak ondo entzuteko, aur-etiez Ebangelioa irakurtea da onena.

5'g.-Eleizan abesten diran Besperetako salmoak dakarz, aur-etiez zetarako idatziak izan ziran esanaz: eta gañera, latiñezko beste kanta asko be bai, eleizkizunetan kristiñau guztiak abestu dagiezan. Eleiza Ama Santuak nai dau eri guztiak parte artzea, Mesa, Bespera, Tantum ergo ta beste eleizkizunetan, ez bakaŕik eleizara joanaz, guztien artean abestuaz baño. Orduan esan daiteke eleiz-jayak eri guztiaren Jaungoikoagazko jayak dirala, Meza ta otoitzak eri guztiaren Meza ta otoitzak dirala.

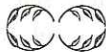
6'g.-Gañera, ogeta-amaika gogozko otoitz edo meditaziño be ba-dakarz, ilaren egun bakotxerako bat. Gogozko otoitz edo meditaziño bako siñesmen eta erlejiñoa, aul eta azalekoak izaten dira. Zure buru ta biotzean siñesmen eta erlejiñoaren zanak indar artzea nai ba-dozu, sendo euki gura ba-dozuz, egizu egunero meditaziño

txiki bat «recogita corde» ta bañen-bañenera-
ño botako dabez euren sustrayak.

Kristiñauen artean dabilen gaur-eguneko ga-
txik txarēnetaikoa, auxe da: siñesmen otza, aula,
argala, motela, azalekoa, ıla, eta orēlan izanik,
kristiñau zintxoia izaten gaitz da, jausten ezez.

7'g.-Azkenez, liburu onen bidez, eleizkizunak
eta otoitzak batera ekari nai geunkez. Eleizako
ta arimako gauza andienak toki guztietan bar-
din edo bardintzu egitea ondo da—eta ez batek
batera, besteak bestera, nondik-nora dabiltzan
jakin barik,—augaitik eleizkizunak eta otoitzak
batera ekari nai geunkez, otoitz noz eta zelan
egin daiteken eta egin bear dan, elizkizunetan zer
esan eta zer kantaten dan, guztiak jakin dagien.
Orduan izango da kristiñau euskalduna eleiz-
-gauzetan, bear dan lez, ondo ikasia. Ori jade-
tsiko ba'gendu, ontzat emongo geukez geure lan
eta neke guztiak, eta ondo pozik atan be. Jungoi-
koari dakiola ori orēlan izatea.

Argia.

JAI-IGANDE ALDAKORAK

Urtea	Zazpigarēn igandea (Septuagē- sima)	Auts-eguna	Berbizkunde -igandea	Jauna'ren Igokundea	Coteun-eter- kundea (Pentecostēs)	Jeskristo'ren Gorputz Deuna	Elgaro'ko Jenen- -igandea
1985	Otsaila, 17	Epaila, 6	Joraila, 21	Orila, 30	Bagila, 9	Bagila, 20	Lotazaila, 1
1986	» 9	Otsaila, 26	» 12	» 21	Orila, 31	» 11	Azila, 29
1987	Urtañia, 24	» 10	Epaila, 28	» 26	Orila, 16	Orila, 27	» 28
1988	Otsaila, 13	Epaila, 2	Joraila, 17	» 6	Bagila, 5	Bagila, 16	» 27
1989	» 5	Otsaila, 22	» 9	» 18	Orila, 28	» 8	Lotazaila, 3
1990	Urtañia, 21	Otsaila, 7	Epaila, 24	Orila, 2	Orila, 12	Orila, 23	Lotazaila, 1
1941	Otsaila, 9	» 18	Joraila, 13	» 22	Bagila, 1	Bagila, 12	Lotazaila, 30
1942	» 1	» 16	» 5	» 14	Orila, 24	Bagila, 4	Azila, 29
1943	» 21	Epaila, 10	» 25	» 3	Bagila, 13	» 24	» 28
1944	» 6	Otsaila, 23	» 9	Bagila, 18	Orila, 28	» 8	Lotazaila, 3
1945	Urtañia, 28	Otsaila, 14	Joraila, 1	Orila, 1	Orila, 20	Orila, 31	Lotazaila, 2
1946	Otsaila, 17	Epaila, 6	» 21	» 10	Bagila, 9	Bagila, 20	» 1
1947	» 2	Otsaila, 19	Epaila, 6	» 15	Orila, 25	Bagila, 5	Azila, 30
1948	Urtañia, 25	» 11	Joraila, 18	» 6	Bagila, 16	Orila, 27	» 28
1949	» 13	Epaila, 2	» 27	» 26	Bagila, 5	Bagila, 16	» 27
1950	Urtañia, 5	Otsaila, 22	Joraila, 9	Orila, 18	Orila, 28	Bagila, 8	Lotazaila, 3
1951	» 21	» 7	Epaila, 25	» 3	» 13	» 24	» 2
1952	Otsaila, 10	» 27	Joraila, 13	» 1	Bagila, 1	» 12	Azila, 30
1953	» 1	» 18	» 5	» 14	Orila, 24	» 4	» 29
1954	» 14	Epaila, 3	» 18	» 27	Bagila, 6	» 18	» 28

KRISTIÑAUAREN BIZIBIDEA TA EGINBEARAK

Agustin Deunak bere itzaldietan auxe diño: Otoitz, oraziño egiten dakiana. zuzen biziko da (HOM 40). Kristiñau onaren bizibidea azaldu nai dogun ezkerro, otoitza lenen aitatzea bidezkoa izango dala dirudi.

OTOITZA.—Gutziz beañezkoa yatzu, ene kristiñaua; loreak iñontza ta jayo-bañiak esnea lez, zuk be zerua irabazteko, otoitza beañ-beañezkoa, nai ta naiezkoa dozu. Ona emen zegaitik: siñesmen edo fedeko egia da «Jaungoikoaren laguntza barik, ezer ezin gegikela geure indañ utsez» (1); baña Jaunak ez dautso emoten bere laguntzarik eskatzen dautsanari baño (AGUSTIN D). Beraz, «Otoitz barik galdua

(1) Sine me nihil potestis facere. (JOAN XV-5, VI-44.

zara, eta otoitz egiten ba-dozu, zerua irabaziko dozu, (ALF. D). Bai, otoitza guztiz beañezkoa dalako, «edonoz eta beti otoitz egiteko» diñosku geure Jaunak (Luc.XVIII) eta bardin diño Paulo bere apostoluak be: gelditu бага, atsedeen barik otoitz-egizue (1) Otoitza osoro beañezkoa ezeze mesede andikoa be bai-dogu. Jesukristoren itzak gai onetan benetan pozgariak dira: «eskatu ta artuko dozue; deitu ta idigiko yatzue, bilatu ta aurkituko dozue: eskatzen dauanari emoten yako, bilatzen dauanak aurkitzen dau». Bai, otoitza guztiz indañ andikoa da; Jaungoikoaren itza baño be indañtsuagoa, Krisostomo deunaren eretziz, edo obeto esateko, neuri bako indañ dauko. Ester eñegiña lez Jaungoikoaren jauregi - gelan edonoz sartzen da, ta nai dauana jadesten dau. Otoitz egizu, ba, kristiñau ofek; asko eskatu, eskatu beti.

GOIZEAN, jagi ta laster eskiñi egiozuz Jaungoiko Aitari, Jesus'en Biotzaren bidez, egun aretako lan, neke ta otoitz guztiak, egun bañi bat ikusteko grazia emon dautzulako eskañak egiñaz... ¡Egun bañi bat!

(1) I TESAL V-17.

lan egiteko, zerurako irabaziak batzeko, Jaungoikoagana biurtzeko... gitxien uste dozunean, gaua datořkezu, eriotzako gau ikaragafia, ta geyago lanik ezingo dozu egin (1) Gaiztoteiko (inpernuko) aberatzak Jaunari eskatzen eutsan Abraan bere bost anayakana bialtzeko, eriotzarako prestau eitezala esatera..., mandatari bat egunero bialtzen dautzu Jaungoikoak, zeure lo-zořotik iratzařtzera: goizeko argiak «jagi zaitetz—diño—lotan zagozan ori»: orain dozu aukerea zure arimea salbetako, orain da aldi ona lan egiteko (2).

GABEAN, oeratu orduko, sal-erosleak egiten dabena egizu: artu-emonak aztertu, zerbait irabazi dozun ala ez jakiteko. Ez bein be oera joan eguneko uts-egite ta pekatuen parkapena Jaungoikoari biotzez eskatu barik «Jesukristo neure Jauna esanaz»; eta ori egin ezkeru, Andra Maria ta Jose Deunaren magalpean be sařtu zaitez.

MEZA DEUNA.—Zure etxe inguruan uręzko meatzaren bat dagoala: noznai ber-

(1) Veniet nox, quando nemo potest operari. (JOAN IX, 14).

(2) Surge qui dormis... ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. (II CORINT. VI-2).

tara joan eta luřa atxurtuaz, beste barik, nai dozun beste urę batu zegikela ba'zenki (diño Ligorio'tar A. M'k) řez al da egia egun osoan antxe zebilkezala uręa batzen gelditu barik? Biztu ta bizkortu egizu, ba, zeure siñesmena: onek diñotzu: Zeruko Eřege Altsuak zeure eskuetan iminten dituala, urę ta aři bitxi gustiak baño askozaz be edeřagoak diran Jesukristoren irabazi guztiak, meza santuaren bidez geuretu daikeguzanak. Ez esan ba, burubako gizon batzuk lez: «meza bat gora-bera, ardura gitxi» edo «igandetan meza entzutea, nai-koa da».

Ori diñoenak, Meza entzutea uskeritzat dauken ořeik, Mezea zer dan aitzu dabe. *Meza Deuna*, opari odoltsua ez, baña bestelan, Jesukristok gurutzean Jaungoiko Aitari eskiñi eutsana ber-bera da; Jaungoikoak iñoz egin dauan miraririk andienetaikoa, ta naiz Jaungoikoaren aseřea gozatu, zoř dantsaguzan mesedeak ordaindu ta bařiak irabazteko, naiz Garbitokiko arima gaxoak su-gařetatik atera ta zeru-luřak atsegin eta ondasunez betetako, biderik egokiena da.

Eta Meza deunetik aterako dozuzan mesedeak, andiak ba-dira, Jauna-ařtzeaz

irabaziko dozuzanak ez dira txikiagoak: batez be, laguntasun eta indařa: *da robur, fer auxilium*. Gure liburu santuetan irakurten dogu: Egipto'aren semeak ilteko Jainkoak bialdu ebazan aingeruak, ez ebezala judatařak ikutu be, onein etxe-atarietan bildots-odola ikusi ebelako. Onelantxe, deabrua be iges doa Jesukristo Bildots Santuaren odola kristiñauen biotzetan ikusirik, Altarako mayan Jaunartzen dogunean «su gařa begietatik darioen leoi amorařuak lez urteten gara-ta (KRISOST). Ortik atera eben martiriak oñazemin ikaragařienak Jaungoikoaren izenagaitik kemen eta biotzez jasan eta eroateko indařa.

Eta ¿zenbat bidar arřu bear dogu Jauna? Saři, al dozunik sařien, egunero al ba-dozu. Gorputza lez arimea be, janari barik auldu ta ilten da; arimearen janari Jesukristo'ren Gorputz-Odol gurgařiak dira, «Christum Regem adoremus qui se manducantibus dat spiritus pinguedinem».

Goizean Jauna zeure biotzean arřurik, zoaz al ba-dozu, eleizara egun artean be, *Jesus* zeure Jaun eta laguna ikertzera (ikus-tera). Asko ta asko dazauguz—diño Pau-

lino santuak—Lur Santuetara doazanak, gure Eroslea jayo ta bizi izan zan tokiak ikustera, eta poz-pozik biurtzen dira andik luř pizka bat dakařenean»: aek baño amaika bidar zoriontsuago zu, kristiñau maite ori, bertan daukozulako Jesus zeure Erosle ta Jauna. ¡Eldu zaitez saři bere ingurura, aberatsetan aberatsena, ondasun guztien iturburu Bera da-ta!

Jesusen maitasunaz batera, bere Amaganako maitasun sutsua be zeure biotzean sořtu bear dozu. Esaiozu biotz-biotzez *Angelus*-otsa entzuten dozun bakoitzean aingeruekin batera: «Agur Maria», otoitz labur baña guztiz edeř ori. «Gure luřak iñoz bialdu dautsan agurik ezti-gozoena ta zeruko izařak baizen argi ta dizdiratsu dan otoiz ori». (AGUSTIN DEUNA).

Baña «Agurtza», eřosario, santuaz batez be, Maria zeure Ama gozatu ta mesede andiak zeuganduko dozuz, *innumerabiles fructus*. Bere eskutuki edo misterioak gogoratuaz, gure siñesmena sendotzen da ta itxaromena be bizkortu. Agurřzak zorioneko egiten gaitu emen beian, eřbeste onetan, eta zoriontsuago egingo gaitu gero betiko zeru edeřean. «Agurtza eskuetan,

otoitza ezpanetan, begiak luñean eta biotza zeruan... gauza ederagorik ete-dago kristiñauarentzat? iñoan gure Befiotxoa zorionduak. Ez, ez dago, ezin izan daiteke, ez da izango.

Andra Maria biotzez maite ba-dozu ta bere gogoko dan zerbait egin nai ba-dozu, bere Eleizbazkun (kongregaziño) ta beste anaidietan (kofradietan) sañtu zaitez: oneik gaztelu jaso bat lez dozuz zeure arimearentzat: gorde-leku sendo-irmeak.

Beste gorde-leku atsegingari-sendoa Jesus'en Biotzean aurkituko dozu: atsegingari, bai, poza ta atsegiña, indaña ta laguntasuna, guztiok batera bertan daukazuz-ta. Ona emen bere Biotzaren maitaleai Berak egingadako agintzariak: 1.—laguntza euren egikizunetan; 2.—bakea euren sendi edo familiarietan; 3.—atsegin poza naibageetan; 4.—bizitzan, eta eriotzan batez be, estalpe ta iges-lekua bere Biotzean; 5.—onespen eta laguntza euren lan guztietan; 6.—eruki neufibagea pekatarienzat; 7.—kristiñau epelak berotuko ditu; 8.—beroak bere maitasunean irazegiko ditu; 9.—Abadeai pekatariak biurtzeko doia emongo dautse; 10.—bere irudia agirian dauken

etxeak bedeinkatuko ditu; 11.—bere Biotzean gordeko ditu Biotz origanako eraspena zabalduko dabenen izenak; 12.—Iñen lenengo bederatzi barikuetan Jauna-añtu dagienak, bere maitasun eta grazian ilgo dira.

Jesus eta Maria, Ama ta Semea maite dozuzala, Jesus'en Aitaorde, Jose Deuna be maitatu egizu ta bere laguntza eguneror eskatu.

Azkenez, ene kristiñau ori, zoaz igandero *mesa*-nagusi, bespera ta eleizinguru edo ibildeunetara. Zeruko Jaun Altsuak, astean egun bat aukeratu dau beretzat, domeka edo igandea, Bere seme gustiak batera gurñtu ta jauretsi dagientzat. Gure asabak, domekaz, goizeko Meza nagusira ta añatsaldeko besperetara joaten ziran, eta Jaunari eskerak, oraindik bizi da oitura eder au eñi txikietan, gure urietan, zoritxarez, galduetz badoa be.

Irabazi andi bi aterako dozuz eleizkizun onetatik: batetik, mesede ugariagoak, otoiñtzak, Jesukristok ber-berak diñoskunez (MAT. XVIII, 19-20) zenbat eta lagun geyagoen artean egiten dan, ainbat eta indar andiagoo dauko-ta, (augaitik agurtza san-

tua be lengo oitura zařa gordeaz, guraso ta seme-alabak alkařegaz esan beti); bes-tetik, ořelan egiñaz (batez-be ibildeune-tan) lotsa txařa kenduko dozu ta siñesme-na sendotu be bai.

Goiz etxeratu zaitex gabeen: ez aitzu deabruak, guzuřaren aita eta guzurti andia dalako, ilunpeak asko maite dituala. Suge-aren ondotik baño be ariñago *dantza lotulik* iges egizu: «dantzara doana—diñoskue Eleizako guraso agurgařiak—garbi doa ta zikindua biuritzen da: bere gorputzak zau-ririk artu ez ařen be, arimea zauriz bete-rik dakar»: ez aitzu, ene kristiñaua, An-brosio Deunak diñoskun au: «emakume dantzari batek Joan Batiatzalearen burua eskatu ebala».

Gutziz laguntza andikoa izango yatzu urtero Iñazio Deunaren Iñarkunak (ejerzi-zioak) egitea be. Ejerzizioak egizuz—idatzi eutsan gure Santuak Miona Aba bere la-gunari—eta ez yatzu damutuko. Ez ziur, ez yatzu damutuko, kristiñau oři, zuk us-te ez añako mesedeak aterako dozuz-ta. Urteroko bakařtaldi onezaz gañera, iloro bakařtaldi-eguntxu bat aukeratu egizu: egun ořetan zeure bařenean sartu zaitex

eta amaitu dan ilari begiratuaz, ikusi ze-tan zagozan, atzera ala auřera zoazan. Onetarako eriotzaren gomutea lakorik ez dago. Jesus Gurutziltzatuaren auřean be-launiko, eriotzea, epaya (juizioa) gaito-teya naiz zerua gogoz auznařtu egizuz.

Zeure obenetaz damutu barik, negař-egin barik, ohea izateko asmu sendoa artu barik, gauza ořeik ezin gogoratu ze-gikez.

Ořa oři, ene kristiñaua, zelan zuzendu dagikezuzan zeure eginbeař eta lan guz-tiak Jaungoikoaren auřean, Bera gauza guztietan begirutzen dozula, mořoyak be-re ugazaba begirutzen dauan lez; «sicut oculi ancillae in manibus Dominae suae».

Ořelan egizu ta biziko zara. Hoc fac et vives. (PROV. IV-4).

8.—Egun bakar bat be ez itxi zeure etxekoekin batera agurtza edo eñosarioa esan barik, eta eñosarioa beti zeugaz erabili.

Ameriketara joyan euskaldun gazte on bati, ain toki urunetara joanda gaitzotuko ete-zan bildur zala esan eutsan abadeak; baña gazte argi arek eñosarioa sakeletik atareaz erantzun eutsan: «Jauna, *onegaz* ez Ameriketan, ez Euskaleñian ez naz galduko».

9.—Gabean goiz etxeratu, ta oeratu baño len, zeure bañena apur baten aztertu ta begiratu, eguna zelan igaro dozun ikusteko.

ASTEORO

1.—Domeka ta jai-egunetan ez lanik egin eta ñoz lan-egitera beartua ba-zengoz, al dozula beintzat ixilean egin.

2.—Jai-egunetan meza entzun barik ez itxi, ta ez edozelan entzun, ardura ta deboziño andiz baño.

3.—Astero, larunbatetan-edo, zeure oben edo pekatuak autortu.

4.—Egunoro Jaunartzen ez ba-dozu be,

igandero beintzat aftu egizu, ta bardin jai nagusienetan be. (Jayotz-egun eta ezkontz-egunen urte buruetan autortu ta Jaunartzea guztiz ona litzake).

5.—Domeka ta jai-egunak, Jaungoikoa-ren egunak diran ezkeru, besteak baño obeto gorde bear dozuz. Beraz, meza nagusia entzun egizu ta afatsaldeko *bespera* ta beste eleizkizunetara be joan zaitetz.

6.—Jolastu zaitetz, baña arduraz eta kontuz. Ez joan zine ta beste jolastoki galgarietara, ta dantza lotuetatik alde egizu.

IŁORO

1.—Astero ezpada be, iłoro beintzat zeure pekatuak autortu egizuz eta jaunartu be bai, aurretiez ondo gertuta.

2.—Egun bat iłoro aukeratu, bakañaldi eguna izango yatzuna, bide onean aureratzen zarean ala ez, egun oñetan ikusteko.

URTEORO

1.—Eleiz-Amaren aginduak eskatzen dautzunez, urteko pekatu guztien autof-

kuntza on bat egin eta Jaunařtu egizu.

2.—Inãzio Deunaren Gogo - inãrkunak (ejerzizioak) Loyolan edo beste toki baten urteoro egitea be ondo izango da.

3.—Urte-azkenean zeure arimearen artu -emon guztiak gogoratu, amaitzera doan urte ořetan zerbait auferatu dozun ala, bestera, atzerantz joan zarean argiro ikusteko.

ALDI-GUZTIETAN

1.—Anaidi edo kofradietan sařtu zaitetz. Oneik gaztelu gordetzale izango yatzuz zeure arimearentzat.

2.—Jaungoiko ta Eleiz - Amaren agintzak arduraz zaindu ta zeuri dagokizuzan eginbear guztiak ondo betetako alegindu zaitetz.

3.—Lagun gaizto, irakuřgai nasai ta galbide guztietatik alde egizu.

4.—Begirunez jantzi zaitetz, ez lotsagalduen antzera, papař eta besoak agirian dozuzala, naiz txiro ta langile izanik, aberats bai ziřan lez.

5.—Autoř-entzule on bat autetsi egizu, ta zeure bařeneko kezka guztiak agertu

berari, osatzaleari zeure gorputzeko miñak adierazoten dautsazuzan lez.

6.—Eriotz-aldian egin nai izango zeukena, egizu beti.

7.—Pekatu astunpean ez iřnoz oeratu. Zoritxařez, ořelan auřkitzen ba-zara, biotz -biotzez esaizu «Jesukristo neure Jauna» zeure pekatu ořetzaz damuturik.

OAŘ GOMUTAGAŘIAK

1.—Jauna agirian dagoala bere auřetik igaro beař dan bakoitzean belauñ biekaz eta buru-makuřtzez agur egin beař yako. Meza-emoñeak eta abade-laguntzaleak belauñ batez, Jaun agiriañ auřean egiten diran eleizkizunetan; baña altaratik sakristira naiz emetik altarara datozanean, belauñ biekaz agurřtu beař dabe. Altaran estalduta baldin ba-dago, belauñ batez bakařik.

2.—Belaun bateko agurã egin beař danean; eskoiko belauña luřeraño jatsi beař da, ezkeřeko orkatilaren aldamenean gorputza zuzen eukiaz.

Belaun bikoã egin beař danean, lenengo eskoiko belauña ta gero ezkeřekoã, luřa

joteraño, jatsi beaf dira, ta ondoren burua makurturik, agur egiten da.

3.—*Gloria Patri...* «Aintza Aitari...» esaten danean burua makuřtu beaf da. Bardin, Semea ta Espiritu Santua, aintzatuaz, izentetan diranean eta Jesus naiz Maria'ren izena, eguneko deunarena, naiz Aita Santuarena aitutzen diranean be.

I. OTOITZA

«Arerioen ekiñaldiaz ez zaitetz bildurtu: gure gurasoak zelan azke urten ziran gomutaurik, ots-egin daigun orain zerura, ta Jauna guzaz erfukituko da».

(I Mac. IV a-10).

Otoitza (oraziñoa) beaf-beafekoa yaku.

Ao batez irakasten clauskue Jesukristo gure Irakasle, done edo santu andienak eta gure adimenak berak be bai. Beafezkoa yaku Jaungoikoari zof dautsagun guřtzea emoteko.

Beafezkoa dogu ziltzaldiak (tentaziñoak) garaitzeko: «Itzař-egon eta otoitzez-egin, ziltzaldian ez jausteko». (MAT. XXVI).

Beafezkoa dogu pekatu astunaren eriotzatik, iges egiteko: «Argitu nire begiak, ene Jauna, eriotzearen lo zofoan jausi ez nadin». (Ps. 12-4).

Beafezkoa dogu bide zuzenean beti irauteko: «zuzen biziko da otoitzez egiten dakiana». (AGUSTIN DEUNAK).

Beaíezkoa dogu, azkenez, betiko zoriona irabazteko: «Otoitz egiten ba-dozu zerua irabaziko dozu, bestela galduko zara». (LIGORIO⁷TAR ALFONSO DEUNAK).

Ofa zegaitik gure liburu santuetan irakuñten dogun gau ta egun otoiz-egin bear dogula: «atse-den barik eskatu ta otoitz egizue, *sine intermissione orate*». (I TESAL V. 17).

Gure adimenak be orixe adierazten dausku; gauza jakiña da ba, Jaungoikoaren laguntza barik zerurako gai dan gauzarik ezer be ezin geikela; baña otoitz barik laguntza ori ez yaku emongo. Beraz, otoitz-egitea beaí-beaíezkoa dogu.

Otoitz irabazi andikoa da.

Otoitzaren bidez eskatzen dogun guztia emongo yaku.

«Eskatu ta emongo yatzue». (MAT. VII-7).

«Eskatzen dauan edonok aftuko dau». (8)

«Gizon zuzenaren otoitz, zeruko giltza da: Otoitz igon eta Jaungoikoaren erukia jasten da». (AGUSTIN DEUNAK).

«Otoitzak Jaungoiko alguztiduna bera irabazten dau—*superat omnipotentem*—». (REMIJO DEUNAK).

«Otoitzak Jaungoikoaren itzak baño be indaí andiagoo dauko». (KRISOSTOMO DEUNAK).

Ona emen, liburu santuetatik aítuta, otoitzaren indaí andia erakusten daukuen jazopen bat edo beste.

Moises'ek Jaunari eskatzen dautso bere Efiari parkatu dayola. Jaunak ez dautso entzun nai ta Moises'eri esaten dautso *dimitte me*, baña onek otoitzari daragoyo ta Jauna bere alde irabazten dau.

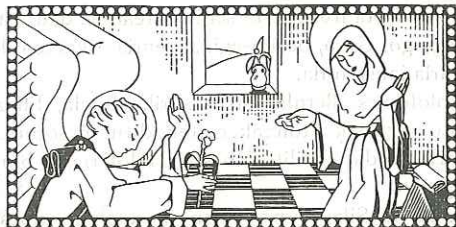
Elias igaíleak euririk ez bialtzeko eskatzen dautso Jaunari ta iru urte ta sei ilabetean ez dau euri-rik egingo. Gero, otoitz-egiñaz, euria eskatzen dau ta euria jausten da.

Holofernes, Betulia aítu nairik ebílela, Eliazin abade nagusiak otoitzak egiten ditu, ta otoitzak indaítzen dau Juditen besoa Holofernes'i burua ebagiteko.

Paulo ta Silas espetxean (kartzelan) egozala, gaurdian otoitz egiten asten dira, ta bat-batean luí-ikara andi bat etoírik, kateak austen yakez eta azke gelditzen dira.

Pedro deuna espetxean egoala, kristiñauak otoitz egiten eben, *oratio autem fiebat sine intermissione...* ta aingeru batek azkatu eban.

Otoitz egizu ba, kristiñaua. Otoitz egizu egunero, otoitz egizu beli. Goiz-aratseko otoitzak, batez be, ez itxi inoz.

GOIZEKO OTOITZAK

Jaungoikoak egun bafi bat emon dautzu ta zure lenengo egiñena, zeure biotz eta begiak zerurantz jasotea izan bedi, astera zoazan egun bafi au Jangoikoari oso-osorik eskintzeko. Beraz, jagi ta berealaxe, ur bedeinkatua artu ta kristiñauaren ezaugarria egizu, esanaz:

Gurutze santuaren ✠ señalegaitik geure ✠ arerioakandik zaindu gaizuz ✠ geure Jaun eta Jaungoikoa.

Aitaren eta Semearen ✠ eta Espiritu Santuaren izenean. Amen.

50 eguneko parkamenak egiten dan bakoitzean.
100 egunekoak ur bedeinkatuaz egin ezkeru.

Esan gero:

NEURE Jaungoiko maitea: kristiñau onari dagokion lez gura dot gauñ bizi. Zure

laguntza-eske natoñ orain. Emon egidazu Jesu-Kristo gure Eroslearen biotz-nekezko irabazien bidez. Aitaren, Semearen eta Espiritu Santuaren izenean. Olantxe.

Siñespen, itxaropen eta maitasun egintzak:

«Zugan siñesten dot, Jauna, Egi utsa zarealako».

«Zugan daukat neure itxaropena, siñesgafi zarealako».

«Maite zaitut, Jauna, ona zarealako».

(7 urte ta 7 berogeiko parkamenak bakoitzean).

Jaungoikoaren aurrean belaunikaturik agurtu egizu.

JAUNGOIKO Alguztidun eta betikoa, Aita, Seme ta Espiritu Santua, iru notin edo personetan Jaungoiko bakaña zareana! Emen zure aurrean auzpaturik, zeruko done ta aingeruekaz batean biotz bañenetik agurtzen zaitut, ene Egile ta Jaun bakaña Zeu zarealako.

Egiten dauskuzan mesedeakaitik eskerak emon.

NEURE Jaungoiko maitea! Eskar ugariak damotzudaz egin daustazuzan mesede

zana; inpernuetara jatsi ta irugañen egunean ilen artetik biztu zana; zeruetara igon eta Jaungoiko Aita alguztidunaren eskumaldean jezarita dagoana; andik biziak eta ilak epaitzera etorriko dana. Sinisten dot Espiritu Santua; Eleiza Santu katolikua; santuen alkartasuna, pekatuen parkamena, aragiaren biztuerea, betiko bizitzea. Amen.

Jesukristo neure Jauna

JESUKRISTO neure Jauna, Jaungoiko ta gizon egiazkoa, neure Egile ta Salbagilea, zareana zarealako, ta gauza guztiak baño maitteago zaitudalako, damu dot Jauna, damu dot biotz-biotzez, zu iraindua. Asmo sendoa artzen dot ez geyago pekatu rik egiteko, Zu irainduteko bide guztietatik alde egin, autortu ta oben-nekea betetako. Amen.

Jesusen Biotzari Otoitza

(eguneroko lanak eskintzeko)

NEURE Jesus maitea! Maria'ren Biotz garbiaren bidez, gauko eskari, neke ta egite guztiak eskintzen dautzudaz, egiten yatzuzan irañen orde zure Biotz santu

oren beste asmu guztietarako. Batez be Apostoladukoai il onetan izentau yaken asmuaren alde.

Andra Maria'ri

ANDRA Maria, neure Ama: oso-osorik eskintzen nayatzu ta neure maitasuna obeto agertzeko, neure begi, belafi, min eta dodan guztia eskintzen dautzut. Zurea naz ba, Ama Erukitsua; zeure gauza ta ogasuna lez, añen, zaindu ta gorde nagizu.

(100 eguneko parkamenak «Aguf Maria» esan ezker, goiz eta afaatsean).

Gero, iru «Aguf Maria» esaizuz eta ondoren:

ZURE Sortze garbiagaitik, Andra Maria, neure gorputz-arima garbitu.

(300 eguneko parkamenak).

Iru «Aguf Maria» goiz-afatsetan esatea, santu askok euki daben oitura goragafia da. Ligorio'tar Alfonso deunak, eriotz on baten bidez *zerua irabaziko dauala* diño, goiz-afatsetan iru «Aguf Maria» esaten dituanak.

Jose Deunari

GUZAZ gomutau zadiz, Jose Doatsua, ta zeure otoitzaren bidez Jesus zeure Seme

-ordekoari gure betiko osasuna eskatu egiozu: gure alde imini egizu, aŕen, zure emazte Birjiña Doatsua, Aita ta Espiritu-Santuagaz gizaldien gizaldietan bizi dan eta agintzen dauan Jesu-Kristoren Ama.

(100 eguneko parkamenak).

Eriotza on bat jaristeko otoitza

«Zorionekoak Jaungoikoaren besoetan ilten diranak».

ENE Jaungoiko maitea: ilgo nazala gauza argia da: noz, non eta zelan ilgo nazan, orixe da ziuŕ ez dakidana; baña pekatu astunean il ba-nadi, betiko galdua nazala ondo dakit. Maria Birjiña Doatsua, Jaungoikoaren Ama deuna, nire alde otoitz egizu, pekataria naz-ta, orain eta neure eriotz-aldian. Olantxe.

(300 eguneko parkamenak egunean bein).

Oaŕa. (Goizeko otoitz onein ondoren «Gogo-otoitza», laburtxu ba-dabe, egunero egitea, guttiz mesede andikoa izango dozu. Iŕeko egun baktxerako otoitzkai edo gogapenak, liburu onen azken aldean idoroko dozuz).

JESUSEN AŔENTZA (letania)

(300 eguneko parkamenak egunean bein)

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Jesu audi nos.
Jesu exaudi nos.

Pater de cœlis Deus,
miserere nobis.

Fili Redemptor mundi Deus,
Spiritus Sancte Deus,

Sancta Trinitas
unus Deus,
Jesu Fili Dei vivi,

Jesu splendor Patris,

Jesu candor lucis æternæ,

Jesu rex gloriæ,
Jesu sol justitiæ,

Jesu Fili Mariæ Virginis,

Jesu amabilis,
Jesu admirabilis,

Jauna, eruki zakiguz.
Kristo, eruki zakiguz.
Jauna, eruki zakiguz.
Jesus, entzun gagizuz.
Jesus, aŕen entzun gagizuz.

Zeruko Aita Jaungoikoa, *guzaz eruki.*

Jaungoiko Seme, gizonen eroslea,
Espiritu-Santu Jaungoikoa,

Irutasun deun, Jaungoiko bakaŕa,

Jesu, Jaungoiko bi-ziaren Semea,

Jesu, Aitaren eder-tasuna,

Jesu, betiko argia-
ren dizdira,

Jesu, zeruko Eŕegea,
Jesu, zuzentasun-eguzkia,

Jesu, Andra Mariaren Semea,

Jesu maitagafia,
Jesu, guttiz aŕragafia,

MISERERE NOBIS

GUZAZ ERUKI

Jesu Deus fortis,

Jesu Pater futuri sæculi,

Jesu magni consilii Angele,

Jesu potentissime,
Jesu patientissime,
Jesu obedientissime,

Jesu mitis et humilis corde,
Jesu amator castitatis,

Jesu amator noster,
Jesu Deus pacis,
Jesu auctor vitæ,
Jesu exemplar virtutum,

Jesu zelator animarum,
Jesu Deus noster,

Jesu refugium nostrum,
Jesu pater pauperum,
Jesu thesaurer fidelium,

Jesu bone pastor,
Jesu lux vera,
Jesu sapientia æterna,
Jesu bonitas infinita,

Jesus, Jaungoiko indartsua,

Jesus, aldi etorkizunaren Aita,

Jesus, aolku andiko aingerua,

Jesu, guztiz altsua,
Jesu, osoro jasankoa,
Jesu, guztiz esanekoa,

Jesu, biotzez otzan eta apala,

Jesu, garbitasun-zalea,

Jesu, gure maitalea,
Jesu, Jainko baketsua,
Jesu, bizitzaren Egilea,

Jesu, onoiemenen eredu,

Jesu, arimen arduraduna,

Jesu, geure Jaungoikoa,

Jesu, geure igeslekua,
Jesu, txiroen Aita,

Jesu, zintzoen aberatasuna,

Jesu, Artzain ona,
Jesu, egiazko argia,
Jesu, jakituri betikoa,
Jesu amaibako ontasuna,

MISERERE NOBIS

GUTZAZ ERUKI

Jesu via et vita nostra,

Jesu |gaudium angelorum,

Jesu rex Patriarcharum,

Jesu magister Apostolorum,

Jesu doctor Evangelistarum,

Jesu fortitudo Martyrum,

Jesu lumen Confessorum,

Jesu puritas Virginum,

Jesu corona Sanctorum omnium,

Propitius esto, *parce nobis Jesu,*

Propitius esto, *exaudi nos Jesu.*

Ab omni malo, *libera nos Jesu.*

Ab omni peccato,

Ab ira tua,

Ab insidiis diaboli,

A spiritu fornicationis,

A morte perpetua,

A neglectu inspirationum tuarum,

Jesu, gure bide tabizia,
Jesu, aingeruen poza,

Jesu, Erkaben Egea,

Jesu, apostoluen Irakaslea,

Jesu, Ebangelisten Adiraslea,

Jesu, Ziñopen (Martyrien) indafa,

Jesu, Autorleen argia,

Jesu, Birjiñen garbitasuna,

Jesu, Santu guztien burrestuna (koroya),

Onbera zakiguz, *parkatu eiguzu, Jesu.*

Onbera zakiguz, *entzun gagizuz, Jesu.*

Gatz guztietatik, *jagon gaizuz, Jesu.*

Oben (pekatu) guztietatik,

Zure asefetik,
Deabruaren maltzurkerietatik,

Lizun-zalekeritik,

Betiko eriotzatik,
Zeure goi-argien zarkeritik,

MISERERE NOBIS

LIBERA NOS JESU

GUTZAZ ERUKI

JAGON GAIZUZ JESUS

Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ,

Per nativitatem tuam,

Per infantiam tuam,

Per divinissimam vitam tuam,

Per labores tuos,

Per agoniam et passionem tuam,

Per crucem et derelictionem tuam,

Per languores tuos,

Per mortem et sepulturam tuam,

Per resurrectionem tuam,

Per ascensionem tuam,

Per Sanctissimæ Eucharistiæ institutionem tuam,

Per gaudia tua,

Per gloriam tuam,
Agnus Dei qui tollis peccata mundi, parce nobis Jesu.

LIBERA NOS JESU

Zeure Gizakunde santuagaitik,

Zeure Jayotzagaitik,

Zeure Umezaroagaitik,

Zeure bizitza gutziz jaungoikozkoagaitik,

Zeure nekeakaitik, Zeure eriotz-lafi ta nekaldiagaitik,

Zeure gurutze ta barkatadeagaitik,

Zeure zauriakaitik, Zeure eriotza ta obiratzeagaitik,

Zeure befbizkunderdeagaitik,

Zeure Igokundeagaitik,

Altarako Sakramentugutziz deunaren zeure iraskundeagaitik,

Zeure atsegin-pozakaitik,

Zeure zeruko zorionagaitik,

Gizonen obenak kentzen dozuzan Jainkoaren Bildotsa, *par-katu egiguzu, Jesu.*

JAGON GAIZUZ JESUS

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, *exaudi nos Jesu.*

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, *misere-re nobis Jesu.*

Jesu, audi nos.

Jesu, exaudi nos.

Oremus

Domine Jesu Christe qui dixisti: *petite et accipietis, quærite et invenietis, pulsate et aperietur vobis: quæsumus: da nobis petentibus, divinissimi tui amoris affectum, ut te toto corde, ore et opere diligamus; et a te nunquam laude cesemus.*

Sancti nominis tui, Domine, timorem pariter et amorem fac nos habere perpetuum, quia nunquam tua gubernatione destituis, quos in

Gizonen obenak kentzen dozuzan Jainkoaren Bildotsa, *entzun gagizuz, Jesu.*

Gizonen obenak kentzen dozuzan Jainkoaren Bildotsa, *eruki zakiguz, Jesu.*

Jesus, entzun gagizuz.

Jesus, aŕen entzun gagizuz.

Otoitza

Eskatu ta aŕtuko dozue, *bilatu ta aufkituko dozue, bultzau ta idegiko yatzue*» esan zeban Jesukristo geure Jauna; aŕen, eskatzen dauztugunoi zeure maitasun laztan-lasztana emoiguzu, biotz osoz, itzez eta egitez maitatu zaiguzan eta Zu goratzeari, iŕnoz gelditu barik, beti ekin dayogun.

Zeure izen santuagazko bildur eta maitasun betikoa aŕ-erazo eigu-zu, zeure maitasunean sendoro ipinten dozuzanak laguntza barik

soliditate tuæ dilectionis instituis.

Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

iñoz ez dozuz izten -eta.

Gizaldien gizaldietan bizi zarean eta agintzen dozun Jaun ofek. Olan-txe.

AINGERUEN OTOITZA (Angelus)

(100 eguneko parkamenak egunean bein)

Gure aurëtiko agurgafiak, euskaldun asaba zařak, beste oitura edef askoren artean, «Angelus» esateko ekandu goragafi au be baeuken. Eleiz-toře zařetik jasten zan joalearen (kanpayaren) abots lodia entzun beizen lastef, asitako lanak itxi-ta, txapela eskuan ařturik, guztiak, zařak eta gaz-teak, guraso ta umeak, «Angelus» esaten eben. Eta bardin, pelota-tokietan jolasean ebiltzanak be, bat-batean izten eben euren jokoa, «Andra Maria» agurtzeko. Euskaldun biotzekoak, geure jayoteři edef au maite dogunok, ez daigun galtzen itxi onako oitura edef eta garbia.

ANGELUS Domini nuntiavit Mariæ

Ř. Et concepit de Spiritu Sancto.

Ave Maria...

JAUNAREN aingeruak Mariari iragafi eutsan.

Ř. Eta Spiritu Santuaren egitez sortu eban.

Agur Maria...

ÿ. Ecce ancilla Domini

Ř. Fiat mihi secundum verbum tuum. *Ave Maria...*

ÿ. Et verbum caro factum est

Ř. Et habitavit in nobis.

Ave Maria...

ÿ. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix

Ř. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus

Gratiam tuam, quæsumus, Domine, mentibus nostris infunde, ut qui Angelo nuntiante, Christi Filii tui in-

ÿ. Ona emen Jaunaren mirabea:

Ř. Zeuk diñozun lez egin bekit. *Agur Maria...*

ÿ. Eta Jaungoiko - Semea gizatu zan:

Ř. Eta gure ařtean bizi izan zan.

Agur Maria...

ÿ. Gure alde otoitz-egizu Jaungoikoaren Ama done ofek:

Ř. Jesukristoren agintzariak jadetsi daikeguzan.

Otoitza

Ixuri egizu, ařen, Jauna, gure biotzetan zure grazia, Jesukristo zure Semearen Gizakun-dea, Aingeruaren

carnationem cognovimus per passionem ejus et crucem, ad Resurrectionis gloriam perducamur.

Per eundem Christum Dominum nostrum.

Amen.

Aingeru-otoitz au egunoro iru bidar esaten da goiz, eguerdi ta aratsean, joalearen ota entzuten danean.

Berbizkunde-aldian (Pasko-aldian) onen ufengo doan «Regina caeli» esaten da. (Zapatu-guren egunetik, Pentekoste ondorengo larunbat eguerdirarte).

Aingeru-otoitz au geyenez belauniko esan bea da; baña larunbat-afatsalde ta igande edo domeketan, zutunik.

«Regina caeli», zutunik beti.

PAZKO ALDIRAKO

Regina caeli

(100 eguneko parkamenak, egunean bein).

REGINA caeli lætare,
Alleluia.

esanaz ezagutu genduanok, aren nekaldi ta Gurutzearen bidez biztuera aintzatsura eldu gaitez: Geure Jaun Jesukristo berberaren bidez.

Olantxe.

Zeruko-eregiña

(100 eguneko parkamenak, egunean bein).

POZTU zaitez, Zeruko eregiña:
Goretsi Jauna.

Quia quem meruisti portare,
Alleluia.

Resurrexit sicut dixit,
Alleluia.

Ora pro nobis Deum,
Alleluia.

v. Gaude et lætare, Virgo Maria,
Alleluia.

ñ. Quia surrexit Dominus vere,
Alleluia.

Oremus

Deus, qui, per resurrectionem Filii tui, Domini nostri Jesu-Christi, mundum lætificare dignatus es: præsta quæsumus, ut per ejus Genitricem

Zuk zabelean eroan zenduana:

Goretsi Jauna.

Esan eban lez bebiztu zan:

Goretsi Jauna.

Jaungoikoari gure alde eskatu egiozu:
Goretsi Jauna.

v. Poztu ta alaitu zaitez Birjiña Maria: Goretsi Jauna.

ñ. Jauna ziñez bebiztu da-ta: Goretsi Jauna.

Otoitza

Jesu-Kristo zeure Semearen berbizkundeaz luía poztu zeban, ene Jaungoikoa; afen eskatzen dautzugu, Andra Maria bere Amaren bidez, amaibako bi-

Virginem Mariam,
perpetuæ capiamus
gaudia vitæ.

Per eundem
Christum Domi-
num nostrum.

Amen.

zitzaren poza jade-
tsi daigun.

Jesu-Kristo geu-
re Jaun berberagai-
tik.

Olantxe.

JAN AUÑE TA OSTERAKO OTOITZAK

Aurrerako:

«Aitaren eta Semearen...»

Gero aitak edo amak esan begi: Bedeinkatu
gagizuz, Jaun oñek, eta zeure eskutik arñu
doguzan janari oneik be bardin bedeinka-
tu egizuz.

Aita gurea... Agur Maria... Aintza.

Zeruko erege andiak, ango mayan arñu
gaizala. Olantxe.

Jan osterako:

«Aitaren...»

Eskeñak zuri, zeure mesede guztiakai-
tik, gizaldien gizaldietan bizi zarean eta
agintzen dozun Jaungoiko Alguztidun ofi.

Aita gurea...

Jaungoikoak bere bakea emon daigula.
Baita betiko bizitzea be.

EGUN BITARTERAKO OTOITZ LABURTXUAK

Jaungoikoari:

Aintza Aitari ta Semeari ta Espiritu Santuari. Len lez orain, beti ta amaibako egunetan. Olantxe.

(100 parkamen-egunak egunoro, iru bidañ esanaz).

Onetsia (bedeinkatua) izan bedi Jaungoikoa.

(50 parkamen-egunak, biraua entzundakoan esanaz).

Neure Jaungoiko ta guzti-guztia.

(50 parkamen-egunak bakoitzean).

Neure Jaungoiko ta ondasun bakaña, neurea zara bete-betea: zeurea osorik nai dot izan.

(300 eguneko parkamenak bakoitzean).

Jesusen izenari

Jesus.

(25 eguneko parkamenak).

Jesus, Dabid'en Semea, nizaz eruki.

(100 eguneko parkamenak egunoro).

Jesus, neure Jaungoikoa, beste ezer bario maiteago zaitut.

(50 eguneko parkamenak, egunero).

O neure Jesus, eruki zakidaz.

(100 eguneko parkamenak, egunero).

Jesusen Biotzari

Jesusen Biotz guztiz santua; betofkigu zure agintza edo ereña.

Jesus, biotzez otzan eta apala, egizu nire biotz au zeure ofen antzekoa.

Jesusen Biotz guztiz deuna: zугan daukat itxaropena.

Jesusen Biotz santua: siñesten dot maite nozula.

Jesusen Biotz guztiz santua, guztia Zugaitik.

Onetsia Sakramentuko Jesusen Biotz guztiz deuna.

Neure Jesusen Biotz eztitsua, maite zaidazala beti geyago.

Onetsia izan bedi orain eta beti Jesus gure Jaunaren Biotz oso maitakofa eta txit gozoa, ta bardin Maria bere Ama maitearena be.

(300 eguneko parkamenak, esaten dan bakotxean).

Maitatua izan bedi alde guztietan Jesusen Biotz guztiz deuna.

(100 eguneko parkamenak, egunean bein).

Jesusen Biotza, gure maitasunez irazegia; sutau gure biotzak zeure maitasunean.

(100 eguneko parkamenak, egunean bein).

Jesus neure Jaungoikoa, beste ezer bario maiteago zaitut.

(50 eguneko parkamenak, egunero).

O neure Jesus, eruki zakidaz.

(100 eguneko parkamenak, egunero).

Aintza, maitasun eta eskar-ona Jesusen Biotz agurgañari.

(100 eguneko parkamenak).

Jesusen Biotz eztitsua, izan zaitetz nire maitasuna.

(300 eguneko parkamenak).

Jesus, Jose ta Maria'ri

Jesus, Maria, Jose.

(7 urte ta 7 befogeiko parkamenak).

Jesus, Maria.

(300 eguneko parkamenak).

Jesus, Maria, Jose, argitu, lagundu ta gaizkatu edo salbau gagizuez.

(100 egun.)

Jesus, Jose, Maria, zuentzat neure biotz eta gogoa.

(100 egun.)

Jesus, Jose, Maria, lagundu nagizue eriotz aldi lañian.

(100 egun.)

Jesus, Jose, Maria, zuen alkartasunean il nai dot.

(100 egun.)

Jesus, Jose, Maria, bedeinkatu gagizuez orain eta eriotz-aldian.

(50 egun.)

Andra Maria'ri

Onetsia izan bedi Maria. Jaungoikoaren Ama guztiz doatsuaren orbanbako Soñkunde santua.

(300 egun, eguncan bein).

Maria, gure itxaropena, guzaz erukitu.

(300 egun, eguncan bein).

Jaungoikoaren Ama Maria, Ama erukioña, gure ta il diranen alde otoitz-egizu.

(100 egun, eguncan bein).

Maria, Jaungoikoaren Ama ta gurea,
Jesus'en Biotzari zeuk gure alde eskatu
egiozu, zure Seme ta gure anai da-ta.

(100 egun., egunean bein.)

Mariaren Biotz ez-titsua, gure gaizkape-
na (salbaziñoa) izan zaitetz.

(300 egun.)

Jesusen Biotzaren Andra Maria, gure
alde eskatu.

(100 egun.)

Lurdes'ko Andra Maria, gure alde es-
katu.

(300 egun.)

Maitasun, naibage ta erukiaren Ama,
gure alde eskatu.

(300 egun.)

Andra Maria atsekabetua, kristiñau guz-
tien Ama, guretzat eskatu.

(300 egun.)

Neure Ama ta Jabea, gogoratu zeurea
nazala; zaindu ta jagon nagizu zeure gau-
za ta ogasun lez.

(40 egun., ziltzaldi edo tentaziñoan esanda.)

Ordua joten dauanean, esan:

Aguñ Maria guztiz garbia
Jatoñizko orban barik sortua.

Lana asteko:

Jauna, lan au eskintzen dautzut,
Añen, onetsi (bedeinkatu) egizu.

Ziltzaldian (tentaziñoan):

Andra Maria neure Ama ona, zeure ma-
galpera natoñ, arerioa ni galdu nairik da-
bil-ta.

Kanpayak joten dauanean, esan:

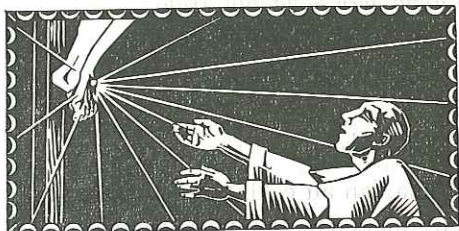
Aita betikoa: Jesukristoren odol guztiz
guñgañia eskintzen dautzut neure peka-
tuen ordañez ta Eleiza Amaren beañizene-
tarako.

(100 eguneko parkamenak.)

Meza entzuteko garayan, esan:

Jauna: eriotz-aldian dagozan eta gauñ
ilgo diran pekatarien alde, gauñko egun-
ez emongo diran meza guztiak eskintzen
dautzudaz. Jesus gure Beñeroslearen Odol
bikaña eruki bekioe.

(Aldiro 300 eguneko parkamenak.)

AĀATSEKO OTOITZAK

Kurutze santuaren... Aitareen...

Belaunikatu zaitetz gurutze baten aĀean eta esaizu:

Neure Jaun eta Jaungoiko maite ori: Sendoro siĀesten zaitut eta neure itxadona zeugan daukat: biotzez guĀtzen zaitudan Jaun ori, beste ezer baĀo maiteago zaitut: baĀa Āzelan ordainduko dautzudaz Zuk egindako mesedeak, batez be bizia ta Bataioa emon daustazuzalako eta gaur aĀte bizirik jagon nozulako? Emoidazu, Jesus maite, gaurko neure utsegiteak ikusteko argia, biotzez goĀotau dagidazan.

Zeure baĀena pizka bat aztertu egizu, zetan jausi zarean igafi daizun.

Ona emen zelan:

Jainkoagazko utsegiteak

Goiz - aĀatseko otoitzak egin dozuz? Zelan? Otoitz - aĀetik biotza Jaunaganantz jaso ete-dozu? Mezea entzun dozu? Zelan? Alde batera ta bestera begira... izketan... baĀez? (Bear ba-da ez yatzu burura etoĀi Jauna altaran egoanik be, eta ez dozu Jaunaren aĀean oĀea izateko asmorik be artu: onetan igafiĀo dozu zeure otoitzetan nagi-epela egon zarean ala ez).

Geidearen kaltezoak

ĀGuraso edo nagusiekaz lotsabako agertu ete-zara? erantzuera txafiĀ emon ete dautsezu, euren agintzak ez dozuzala beteko esan...? (Oker au zuzentzeko, gogoratu beti, nagusiak eta, batez be, gurasoak, Jaungoikoaren ordezoak dirala).

ĀZeure seme, otsein edo moĀoyai ikasbide txafiĀ emon ete-dautsezu? Norbaitez txarto-esaka ibili? ĀGuzurik esan dozu? Zenbat?... kaltegaĀiak ete?

Zeure buruaren kaltezoak

ĀNorbaitegaz asaĀatu zara? Gatxik edo eriotzarik opa izan dautsazu? GoĀotorik

gorde? Bekaizkeri edo inbidiarik izan? geyegi jan-edan ete-dozu? Garbitasunaren kaltezko zerbait egin, autu edo izketa nasaiz, begiraka edo ikutze lotsagabez, liburu txar edo arintxuak irakuriz...?

Zeure beste eginbeñak

¿Zelan bete dozuz? Zeure lanetan Jaungoikoagaz gomutau zara? Bere laguntza eskatu dautsazu, batez be naibage ta lañi-aldietan?

(Gai guzti oneik astiro ta luzaro begiratzea ez da beañezkoa; baña bai guztiz onuratsua ufengo gauza biok ikustea).

1.—Pekatu edo utsegite oneitan ¿zein ete-da geyen maite dozuna? ¿zeñetan sañien jausten zara, ori beste guztien gañetik goñotau dagizuntzat?

2.—Utsegite edo okeñ onein artean, andienak txikiagoetatik berezi egizuz, aek lenen kendu daizuzan zeure biotzetik.

Utsegite guztien parkamena Jaungoikoari biotz-biotz eskatu esanaz:

Jesuskristo neure Jauna... (Ikus. 40 orñaldean).

Andra Maria'ri.

(Sub tuum praesidium...)

ZEURE ardurapean jañten gara, Jaungoikoaren Ama Deuna: gure eskariak entzun egizuz, añen, geure beañizenetan, eta galbide guztietatik gorde gaizuz beti, Ama garbi, goragañi ta bedeinkatu oñek.

(100 egun., egunean bein).

Iru Agur Maria... goizean lez.

Jesus, Maria ta Jose
Bedeinkatu nagizue
Orain eta eriotz-lañian.

(50 egun., bakoñxean).

Garbitokiko arimai.

AZKENBAKO atsedena emoiezu, Jauna, eta betiko Argiak argi begioe.

(50 egun., egunero).

Maria, Jaungoikoaren Ama erukioñra, gure ta ildakoen alde eskatu, añen.

(100 egun., egunero).

Aingeru Jagoleari.

SORTU nintzanetik Jaunak neure laguntzat emondako Aingeru Santu oñek, argitu, zaindu ta lagundu nagizu. Olantxe.

ANDRA MARIA'REN AÉRENTZA

(300 eguneko parkamenak, bakoitzean. Andra Maria'ren bost jai nagusienetan, parkamen osoa).

Andra Maria'ren AÉrentza, kristiñauok Berari zuzentzen dautsagun otoitzik edereñetaikoa da. Diñonez, Loreto'n esan zan lenengoz eta orain agertzen dan lez Buenabentura deunak atondu eban, edo beintzat antxiña-antxiñatik datof. «Kristiñauen laguntza» diñoan eskaria, 1511'gañen urtean kristiñauak turkotafñen aurfka irabazi eben garaitza gogoratzeko ipiñia da. «Jatofizko orban barik softuriko Efégiña» Pio IX'gañenak erantsi eutsan, Maria *orbange* softu zala erabagi ebanean. «Aguftza santuaren Efégiña» Leon XIII'gañenaren aginduz geitua da.

Guztiz osasungafi da aÉrentza au, naiz gorputz naiz arimarentzat: izufi, lur-ikara... ta beste gatx-okef guztietan. Aita Santu Gregorio Andiak, aÉrentza onen bidez betiko ufundu eban Efoma ondantzen asi zan izufi zitala.

Asikeran: Maria'ri Ama deritxogunean, Jaungoikoaganako zer dan adirazten dogu, esanaz: Jaungoikoaren Ama dala, Ama guztiz garbia.

Ufengo: BIRJIÑA deritxogunean, onoinen guztien eredu edefa dala guretzat autoftzen dogu: Birjiña efukiofa, Jaungoikoaren jaflekua...

Azkenean: Zerutaf guztien Efégiñen izenaz agufzten dogu: «Aingeruen Efégiña...»

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Pater de cœlis Deus,
miserere nobis.

Fili Redemptor mundi
Deus, *miserere nobis.*

Spiritus Sancte Deus,
miserere nobis.

Sancta Trinitas unus
Deus, *miserere nobis.*

Sancta Maria,
ora pro nobis.

Sancta Dei Genitrix,

Sancta Virgo Virgi-
num,

Mater Christi,
Mater Divinæ gra-
tiæ,

Mater purissima,
Mater castissima,
Mater inviolata,
Mater intemerata,
Mater immaculata,
Mater amabilis,
Mater admirabilis,

Jauna, efuki zakiguz.

Kristo, efuki zakiguz.

Jauna, efuki zakiguz.

Kristo, entzun gagizuz.

Kristo, afen entzun
gagizuz.

Zeruko Aita Jaungoi-
koa, *guzaz efuki.*

Jaungoikoaren Seme, gi-
zonen Beferoslea, *gu-
zaz efuki.*

Espiritu Santu Jaungoi-
koa, *guzaz efuki.*

Irutasun deuna, Jaun-
goiko bakafa, *guzaz
efuki.*

Maria Deuna,
gure alde eskatu.

Jaungoikoaren Ama
deuna,

Birjiñen-Birjiña deu-
na,

Kristoren Ama,
Jaungoikozko es-
kafaren Ama,

Ama gafbi-gafbia,

Ama efubagea,

Ama kutsubagea,

Ama orbanbagea,

Ama softzez gafbia,

Ama maitagafia,

Ama miragafia,

ORA PRO NOBIS

GURE ALDE ESKATU

Mater boni consilii,
 Mater Creatoris,
 Mater Salvatoris,
 Virgo prudentissima,
 Virgo veneranda,
 Virgo prædicanda,
 Virgo potens,
 Virgo clemens,
 Virgo fidelis,
 Spéculum justitiæ,
 Sedes Sapiéntiæ,
 Causa nostræ latitiæ,
 Vas spirituale,
 Vas honorabile,
 Vas insigne devotio-
 nis,
 Rosa mistica,
 Turris Davidica,
 Turris eburnea,
 Domus aurea,
 Fœderis arca,
 Jauna cœli,
 Stella matutina,
 Salus infirmorum,
 Refugium peccatorum,
 Consolatrix afflicto-
 rum,
 Auxilium christiano-
 rum,
 Regina Angelorum,
 Regina Patriarcharum,
 Regina Prophetarum,

ORA PRO NOBIS

Aolku onaren Ama,
 Egilearen Ama,
 Eroslearen Ama,
 Bifjiña guttiz zuña,
 Bifjiña gurgafia,
 Bifjiña goragafia,
 Bifjiña altsua,
 Bifjiña éfukioña,
 Bifjiña zintzoa,
 Zumentasun-ispilua,
 Yakituriaren jarlekua,
 Gure pozaren itufia,
 Gogozko ontzia,
 Ontzi omengafia,
 Eraspen-ontzi ospe-
 tsua,
 Lafosa miragafia,
 Dabiden tofea,
 Marfilezko tofea,
 Ufezko etxea,
 Alkartasun-kutxa,
 Zeruko atea,
 Goizeko izaña,
 Geizoen osasuna,
 Pekatarien babesa,
 Atsekabetuen poz-
 giñea,
 Kristauen laguntza,
 Aingeruen Efégiña,
 Efkaben Efégiña,
 Igarleen Efégiña,

GURE ALDE ESKATU

Regina Apostolo-
 rum,
 Regina Martyrum,
 Regina Confessorum,
 Regina Virginum,
 Regina Sanctorum
 omnium,
 Regina sine labe ori-
 ginali concepta,

ORA PRO NOBIS

Regina sacratissimi
 Rosarii,
 Regina pacis,
 Agnus Dei qui tollis
 peccata mundi,
parce nobis Domine.

Agnus Dei qui tollis
 peccata mundi,
exaudi nos Domine.

Agnus Dei qui tollis
 peccata mundi,
miserere nobis.

Ÿ. Ora pro nobis Sancta
 Dei Genitrix:

Ŕ. Ut digni efficiamur
 promissionibus
 Christi.

Bidalien (apostoluen)
 Efégiña,
 Ziñopen (martirien)
 Efégiña,
 Autofleen Efégiña,
 Bifjiñen Efégiña,
 Deun gutzien Efégi-
 ña,
 Jatofizko ofban ba-
 rik softuriko Efé-
 giña,

GURE ALDE ESKATU

Aguñtza guttiz deu-
 naren Efégiña,
 Bakearen Efégiña,
 Jaungoikoaren Bildotsa,
 gizonen pekatuak
 kentzen dozuzana,
parkatu eiguzu, Jauna.

Jaungoikoaren Bildotsa,
 gizonen pekatuak
 kentzen dozuzana,
eruki zakiguz, Jauna.

Jaungoikoaren Bildotsa,
 gizonen pekatuak
 kentzen dozuzana,
eruki zakiguz, Jauna.

Ÿ. Otoitz egizu gure
 alde Jaungoikoaren
 Ama done orek:

Ŕ. Jesukristoren agin-
 tzariak jadetsi daike-
 guzan.

Oremus

Gratiam tuam, quæsumus Domine, mentibus nostris infunde, ut qui Angelo nuntiante, Christi Filii tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus et crucem, ad Resurrectionis gloriam perducamur.

Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

DE PROFUNDIS

(Ildakoen alde esan oi dan otoitza)

1) De profundis clamavi ad te, Domine. Domine exaudi vocem meam.	1) Bañen - bañenetik dei-egin dautzut, Jauna. Jauna, añen entzun nire abotsa.
2) Fiant aures tuæ intendentes, in vocem deprecationis meæ.	2) Zure belafioak adi ipiñi egizuz nire otoitzaren abotsera.
3) Si iniquitates, observaveris Do-	3) Jaun oñek gure gaiztakeriak az-

Otoitza

Ixuri egizu, añen, Jauna, gure biotzetan zeure grazia, Jesukristo zure Semearen Gizakundea, Aingeruaren esanaz, ezagutu genduanok, bere nekaldi ta gurutzearen bidez, befizkunde aintzatsura eldu gaitezan; gure Jaun Jesukristo berberagaitik.

Olantxe.

mine ¿Domine quis sustinebit?

4) Quia apud te propitiatio est, et propter legem tuam sustinui te Domine.	4) Baña zu, Jaun ori, biotz - bera zara -ta, zeure legea dala bide, Zeugan daukat neure itxadona.
5) Sustinuit anima mea in verbo ejus: speravit anima mea in Domino.	5) Nire gogoak Jaunaren agintzetan dauko bere ustea eta Jaungoikoagan ipiñi dau bere itxadona.
6) A custodia matutina usque ad noctem, speret Israel in Domino.	6) Egunabañetik añatseraño Israelek Jaungoikoagan itxaron begi.
7) Quia apud Dominum misericordia et copiosa apud eum redemptio.	7) Jaungoikoa oso efukioña dalako ta bere parkape-na guztiz ugaria.
8) Et ipse redimet Israel, ex omnibus iniquitatibus ejus.	8) Eta Berak azkatuko dau Israel beronen gaiztakeri guzti-guztietatik.

v. Requiem æternam dona eis Domine.

r̄. Et lux perpetua luceat eis.

v. Requiescant in pace.

r̄. Amen.

Oremus

Fidelium Deus omnium Conditor et Redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum, ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur.

Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum.

Amen.

v. Azkenbako atsendena emoiezu, Jauna.

r̄. Eta betiko argiak argi begioe.

v. Bakean begoz.

r̄. Olantxe.

Otoitza

Kristiñau guztien Egile ta Beferosle zarean Jauna, zeure jañaitzale gizon-emakumen arimai euren pekatu guztien parkapena emoiezu, beti opa izan daben parkapen ori, otoitz efukitsu onein bidez, jadetsi dagientzat.

Beti ta beti bizi zarean eta agintzen dozun Jaun orék.

Olantxe.

II. AUTOÏRTZA

Lufean lotuko dozun guztia, lotua izango da zeruan be, eta lufean askatuko dozun guztia, askatua izango da zeruan. (MAT. XVI-19).

Jaungoikoari zoř dautsazu, ene kristiñaua, zeure gaiztakeriak betiko itxi eutzuen zeruko atea, bañiro idegiko dautzun *uřezko giltza*: autořtza edo konpeziñoa. Bere efukiaren eskařik andienetakoa dozu. Zeure bidegabekeriak autořtzera abadeagana ezpa' zoaz, galdua, zoritxařekoa zara betiko: abadeak askatzen dauana, ori bakařik izango da askatua zeruan. Ez, zerurako ez dago beste biderik, ez dago beste saferarik: edo autořtza edo betiko ondamena.

Autořtzak, ba:

1.—Zeure oben edo pekatuak pařkatuko dautzuz.

2.—«Graziaren» bizi edefa bafiro emongo dau-tzu.

3.—Auferantzerako indaf bafiak ekañiko dau-tzuz.

Gauza andia da, ziñez, deabruaren atzamafeta-tik atera ta Jaungoikoaren besoetara biurtzen gai-tuan Sakramentua: *Autoftza*.

Baña autoftkuntza on bat egiteko, ondo geftu beaf zara lenago eta ofetarako lagunduko dau-tzuen neufi batzuk aftu beaf dozuz.

Ona emen eginbeafik nagusienak:

1.—Bafena azteftu edo begiratu.

2.—Biotzeko damua softu.

3.—Asmo bafi sendo bat aftu.

4.—Obenak autoftu.

5.—Oben-nekea (penitentzia) bete.

AZTERKETA.

Ondo autoftu nai ba-dozu, zeure bafen ori az-teftu edo begiratu egizu, zetan uts-egin dozun eta zenbat bidar jausi zearan ezagutzeko: pekatu astu-nak (ezeze) zenbat bidaf egin diran autoftzea be-beafa da-ta. Bafena azteftzea *pekatu astunpean ajiu-tzen* yakun egiñena da; baña ez geyegi nekatu, sa-kramentu ori neketsua egiteraño.

Dakizuna esan, dakizun lez, eta zeure oben gu-ztiak obeto ezagutu nai ba-dozuz, nondik datofki-zuzan be azteftu egizu: au edo beste pekatu-za zer-zaroazan: afokeriak ala guzufe-zko bildufak, nagi-keriak ala aiskitasun txafen batek.... sustraya ken-du ezkeru, zugatzak aufki luña joko dau. (Aztef-keta egiteko bidea gerotxuago daukazu).

DAMUA.

1.—Egindako pekatuen atsekabe ta gofotua da: *maitasunezkoa* ta *bildufe-zkoa* izan daiteke. Lenengoa Jaungoikoagazko maitasunak softu daroa gure biotzetan: bigafena inpernuaren bildufak batez be. Lenengoa askozaz be edefagoa dala zetan esan be ez da; bere bidez geure pekatuak, autoftu baño be lenago parkatzen yakuz, baldin benetako damua ba-da, gero autoftzeko asmuz. Beraz, kristiñaua, *pekatu astunen baten jausi ba'zafiz zoritxafez, benetako biotz-damua agertu egiozu Jaungoikoari*, «Jesukristo neure Jauna» edo «Ni pekataria» esanaz, eta gero zoaz lenbailen autortzera.

2.—Damuak, benetakoa izango ba-da, *zerutikoa* beaf dau izan, au da, Jaungoikoaren laguntzaz sor-tua. Gizonaren argaltasun andia emen agiri da; be-rez, bere indafez, Jaungoikoa itxi daike; baña gero alpefik egingo ditu egiñal guztiak Jaungoikogana biurtzeko, Jaunak berak laguntzen ezpa'dau. Emen-dik ikaskizun edef-edef bi atera daikeguz.

LENENGOA.—Pekatuari bildur-ikara andia artu bear dauksagula: «*Garaya elduko da* (diñosku Jaunak) *eta nire bila ibiliko zarie, baña alpefik, orduan ez nozue aurkituko-ta*».

BIGARRENA. 1.—Benetako damua Jaungoikoak emon beaf dauksun ezkeru, Berari eskatu beaf dauksagula, begirakun gozo baten bidez Pedro ikutu eban lez, gure biotza be ikutu dagian.

2.—Benetako damuak *biotzean erne ta jayo beaf dau*. Pekatua gofotatzen ezpa-dogu, alpefik esango dauksagu Jaungoikoari: «Damu dot». Ofelan gu-

zuñezko damua agertzen dautsagu. Benetako damua biotzekoa da, ta ez mingain edo aozkoa. *Cor autem ejus longe est a me.* (Isai. XXIX-13).

Pekatu guztietara zabaltzen dana, guzti-guztiak goñotau beař doguz-ta.

Azkenez, *gaitz guztien gañetikoa*. Onek esan nai dau pekatu bakara bat baño edozein okeř naiz kalte nayago izan beař dogula.

3.—Baña damua zer dan azaltzea, bera biotz bañean soñtzea baño askoz eñezago da-ta, ona emen, obeto prestau zaitezcan, *bide oso egoki ta eñeza*:

Irudimenaren indařez, zoaz lenen inpeñnura. Jatsi zaitez arako leza baltz, ilun aretara... deabruak antxe erakutsiko dautzu zeure pekatuakaz irabazi dozun tokia, ta entzungo dozu diñotzula: «betiko emen ez egotea Jaunaren eñukiari zoř dautsazu.»

Gero, zerura igon zaitez. Begira jauregi edeř, apain aretan Jaungoikoak zuretzat aukeratuta eukan uñezko aulkia. Antxe «eñegeak baño apañago diran» santuekaz zeukan zeure tokia; baña pekatuaren bidez galdu dozu.

Azkenez, zeure begiak Kalbario-mendira itzuli. Begira antxe Jesus, gurutzean josia, lapuř biren erdian, samintasun eta oñaze gogofetan, zaurietatik odola dariola.... eta entzun itz samuřak: Ene semea—esango dautzu—ene Seme laztana, źzer egin dautzut Nik, edo zetan naibagetu zaitut, era onetan zuk gurutzean josirik Ni ipinteko? őrpeřik ixuri ete-dot neure odol guztia zu irabazteafen, alpeřik ete-da, ene semea?

Sartu zaitez zeure bañenera, ta pekatu guztiak

añean dozuzala, biotzez esaizu: Jesukristo neure Jauna... (40 ofialdea).

ERABAGI EDO ASMUA.

Egindako pekatuen atsekabea damuaren erdia baño ez da. Oñezaz gañera, damua osoa izateko, auñerantzean pekatuřik ez egiteko erabagi edo asmua be beařa da.

Baña damua egiařkoa ba-da, erabagi edo asmua be benetakoa izango da. Pekatu egin dozulako egiařko damu edo garbaya ba-dozu, asmo sendoa be artuko dozu, lengo pekatuetan ez jausteko, bañiz ofetan ez asteko: eta őrnoz afe bañiz? Beti ta il arteraño.

Beraz, asmua izan bedi

Lenengo.—*Sendoa*: au da, bañero pekatuřik ez egiteko erabagia. Ez dau esan nai auñerantzean iñoz ez zareala jausiko: jausteko bilduřa euki afen, zeure biotzean ez jaustea erabagi ba-dagizu, egiařko asmua soñtu dozu.

Bigařen.—*Osoa* izan bedi; au da, pekatu astun guztietara zabaltzen dana. Pekatu astun bat-edo -beste goñotatzea ez da naiko: *guztiak* goñotau beař doguz.

3.—Egiařko asmua soñtzeko asko lagunduko dautzu zetan eñezago ta safiago jausten zerean ikusteak, ofetik zeure bizibide osoa zuzendu dagizun. «Goliat eřaldoia azpiratu ba-dagizu, lasteř joango dira iges pilisteoarařak»: esan nai dau: zeure griñarik gaizto ta zitalena menperatu ba-daizu, beste gustiak be eñez azpiratuko dozuz.

Beraugaitik:

Asmu asko edo la'egirik ez artu, bat bakara ta bera ona.

Asmu aldakoik ez artu, zer nai dozun ondo era-bagi, azpiratu beaf dozun grina zein dan ondo ikusi.

AOZKO AUTOFTKUNTZA.

AO-autoftkuntzak eskatzen dauku: egin doguzan pekatuak autoft-entzuleari esateko.

1.—Pekatu astunak.

Pekatu astunak gitxienez autoftzera beafturik gagoz. Jesukristo'k berak agindu dau pekatu astun guztiak autoftzeko izan daitkezenik ezkutuenak... lotsagañenak ba-dira be.

Ez itxi, afen, oben astunik esan barik. Badakizu abadeak bere bizia lenago emon beaf dauala autoftzan entzundako pekatuak zabaldu baño.

Zeure pekatuak argi ta garbi esan, eurak direan lez, autoft-entzuleak ondo ezagutu dagizan. Geizorik zagozanean osatzaleari argiro azaltzen dautsazuz zeure geizoaren sustrai ta beste zertzelada guztiak. Arimen osatzale dan abadeagaz be bardin egin beaf dozu.

Pekatu astunak autoftzen diranean, *zelakoak eta zenbat diran* (gitxi gora-bera) esan beaf da.

Pekatua zein dan, zenbat bida' egin dan eta bera *aldatzen* daben zertzeladak autoftzea, naiko da; (esaterako 6-gañean, baka'rik ala ezkongez ala ezkonduaz pekatu egin dozun esan bear dozu). Pekatua zelan egin dan eta beste joan-etofiak esatea, ez da beafezkoa.

Pekatuak, astuna izateko iru gauza oneik bear ditu.

1.—Zeure eretxiz astuna dala uste izatea, *bera egin baño len.*

2.—Ezaguera osoz egiña izatea.

3.—Nai dozula egitea.

Iru baldintza (kondiziño) oneitatik bat-zein-batek uts-egin ezkeru, pekatua ez da astuna izango.

Beraz:

Nai eztala, gogo oso nai ezaguera oso barik (amesetan edo erdi-amesetan) egiten dana, ez da pekatu astuna.

Zerbait eginda gero (ez egin baño len) pekatu dala igaften ba-dozu, ez dozu pekatu egin eta autoftu beafik be ez dozu.

Pekatu egin dozun ala ez, egin dozuna pekatu astun ala ariña ete-dan, auferago autoftu dozun ala ez zalantza edo eztabaidan ba-zagoz, autoftu beafik ez dozu.

Aztuta itxi dozuzan pekatuetzaz geroago gomutau ba-zadiz, ufengo autoftkuntzan esaizuz. Oneik autoftzera lenbailen joatea, ondo dan afen, ez da beafezkoa ta bita'tean Jauna artu zegike, biotzez damaturik.

Lotsaz, bildufez-edo, zeuk nai dozula, pekatu astunen bat esan бага itxi ba-dozu, txarto autoftu zara, ta ondorengo autoftza guztiak be txafak izan dira. Beraz, txarto egindako autoftkuntzan itxiriko pekatuak eta ondorengo guztiak bafiro autoftu beaf dozuz; gañera, zenbat bida' autoftu zarean eta Jauna dongaro artu dozun be bai.

Bein ondo autoftu ezkeru, ez da beafekoa esandako pekatu astunak bafiro autoftzea.

2.—Oben ariñak.

Pekatu ariñak autoftzea ez da bearezkoa: baña ba; mesede andikoa.

Ona emen zegaitik: Autoftkuntzaren bidez.

Pekatu ariñen parkamena arin eta efezago jaritxiko dozu.

Jaunagazko maitasuna zeure bafenean geyago biztuko dozu.

Eskař eta indař bariak Jaungoikoagandik jadetsiko dozuz.

Pekatuen zořa gitxituko dozu.

Beraz, oben ariñak be autoftzea, guttiz on eta egoki da; baña oneik egiazko pekatuak izan beař dabela oafu egizu: bestelan autoř-entzulearen azkospena utsean jausiko litzake-ta. Autoftza pekatuak azkatzeko da-ta, pekatuak autoftu ezik, abadeak azkespenik ezin emon legiketzu. Beraz, egiazko pekatu arin bat edola be esan beař dozu.

Pekatu ariñak baño ez daukaguzanean, onekin batera auřeragoko pekatu astunen bat edo beste autoftzea be guttiz ondo da, benetako garbai edo damua softzeko.

Azkenez, safi autoftzen ba-zara, asko irabaziko dozu, autoftkuntza batetik bestera berarizko asmua ařtuaz (au edo beste pekatu kentzeko asmua) ta uřen autoftzen zareanean, asmu ori zelan bete dozun autoř-entzuleari agertuaz.

OBEN-NEKEA (penitentzia).

1.—Oben eta utsegiteak autoftu ta euren azkospena (asoluziñoa) ařtzea ez da naiko. Autoftzak

pekatua kentzen dau; baña onek Jaungoikoari egin dautsan iraña oraindik ordaindu beař da. Ofa of zegaitik autoř-entzuleak, geure eřuak autoftu ondoren, *oben-nekea* (penitentzia) ezařten dauskun, pekatuen bidez Jaungoikoari egin dautsagun iraña, oben-nekeaz ořdaintzeko; autoftzak pekatua kentzen dauan lez, oben-nekeak be pekatuen zořa kitu izteko *indařa* berenez dauko-ta.

2.—Oben-nekea autoftzaren zati bat da. Beraz, ori egin edo betetea bearezkoa da, ta askotan zeregin ori pekatu astunaren bean agintzen yaku: augaitik, lenbailen bete beař da, aztu baño len, autoftu ta berealaxe al ba-da,... *ainbat lasteřen*.

3.—Pekatuen zořa kitutzeko, oben-nekeaz gañera beste lan, neke, otoitz eta egikizun onak be Jaungoiko i eskintzea oso egoki ta osasungaři da. Parkapenak batez be, guttiz mesede andikoak yakuz eta oso efez irabazi daikeguz.

Ez aztu emen ordaintzen ez doguna, gero Garbitokian ordaindu beařko dogula, oñaze ta min askozak be andiagokaz.

AZTERKETA-ITAUNAK

Nozik-nozera, gitxitan, autoñtu oi diranentzat azterketa luzea.

(Ondo litzake ondoren duazan azterketa-itaunok nozean bein irakurtea, eta autoñtzen zarean bakotxean be bai, al izan ezkeru).

I. JAUNGOIKOAREN AGINDUAK

¿Zeinbat egun ala aste dira azkenengoz autoñtu ziñala?

¿Ondo autoñtu ete-ziñan?

¿Autoñkuntza txafik egin dozu? ¿Zenbat pekatu astun itxi ete-dozuz lotsaz-edo, autoñtu baga?

¿Pekatu astunean zengozala. Jauna añtu ete-dozu?

¿Zure pekatuak lagunen añtean, añokeriz, esan ete-dozuz? ¿Egin dozuzanak ezeze, zeure burua goratzeafen asmaurikoen batzuk be bai beañ-bada?

Oaña. (Lengo pekatuak gomutaurik, euretaz atsegin añtu ezkeru, bañiro pekatu egiten da: gozko pekatua).

LENENGO AGINDUA

Jaungoikoa maiteen izatea

1.—Siñismen edo fedearen kaltezko pekatuak.

¿Siñiskintza edo fedeko egirik ukatu dozu?

¿Erlejiñoko egiak ez bayan ipiñi ete-dozuz, esanaz: «Nok daki ofeik ofelan diranentz?»

¿Biotzez siñistu añen, aoz ukatu ete-dozu ofelako egirik?

¿Zeure siñeste edo erlejiñoaren kaltez ekin ete-dautsazu, esanaz: «il ezkeru, guztia amaitu da... Inpernua... nor izan da bertan, inpernua bai-dagoala esateko...? Abadeak asmauriko guzuña da ori, guri bilduña sañtzeko... Zerua...? bestelako zorakeria! ume ta emakumai siñestu-eragiteko ona... erlejiño guztiak bardñiak dira...» edo ofein antzeko beste gauzaen batzuk...?

¿Abade ta erlejiosoei lotsea galdurik, euren aũka itz-egin al dozu, esanaz: «abadeak alpeñ galantak dirala, ta erlejiosoak, bardin... aberatsen aiskideak, langileen arerioak... eta abañ?

¿Ofelako autuetan ebiltzenai auferapiderik emon dautsezu itanduaz, arpegi argia ipiñiaz naiz bañe egiñaz?

¿Itzaldi edo sermoyetan entzuna ukatu ete-dozu edo beintzat, jolastzat añtu?

¿Jaungoikoa aũka, ona ez dala... zuzena ez dala, edo beste ofelakoren bat esan ete-dozu?

¿Zeruratzeko itxaropena galdu dozu?

¿Siñesteko egiak, erlejiñoko gauzak, eleizkizunak eta abañ ifiz eta bañe añtu ete-dozuz?

¿Erlejiñoaren kaltez dabilizan eguneroko albistari (papel) eta liburu txafak erosi, irakufi, saldu edo norbaiti irakufiteko emon ete-dautsazuz? euren esanak siñestu ete-dozuz?

Pekatu egin eta gero, añokeriz esan ete-dozu:

«autoñtzea naiko da... Jaungoikoa ona da... parka-tuko daust...» edo beste ofelako zerbait?

¿Aztí edo sorgiñen bategana joan ete-zara, naiz gauza ilun eta etofkizunaren bañi jakiteko, naiz gorputzeko min edo geizoak osatzeko naiz zoriona jadesteko...?

Ameskeri, sorginkeri edo ofelakorik siñestu dozu?

2.—Otoitzak:

¿Kristiñau-Ilkasbidea bai ete-dakizu? Jaungoiko ta Ama Eleizearen aginduak, *Aita gurea, Agur Maria, Siñesten dot...* eta beste otoitzak buruz ikasi dozuz? ¿Luzaroan egon zara otoitzik egin barik?

Ziltzaldian (tentaziñoan) Jaungoikoari laguntza eskatu dautsazu? ¿Goiz-añatseko otoitzak, siñespen, itxaropen eta maitasunezko egintzak egunero esaten dozuz? Zelan? Edozelan, beañ ba-da, eta zeure gogoa beste arazoen batzuetan dozula, arin-arina, zer egiten dozun be gogoratu barik?

Oañak:

1. Ez uste izan agindu bakotxean aitatzen diran gauza gustiak pekatupean agintzen diranik: onelan, goiz-añatseko otoitzak ez egitea, berez ez da pekatu, baña nagikeriz, naiz añokeriz izten ba-ñira, orduan nagikeri edo añokerizko pekatua egiten da.

Lenengo agindu onen kaltez asko ta askok uts-egin daroe gaur-egunean, eta oituraz be ez gitxik, erlejiño ta abadeen aurka txarño esanaz eta siñesteko egiak ukatuaz: ofelan itz-egiten dabenaí gogor erantzun beañ yake, euren

añokeri ta jakite-uñia arpegira jaurtiaz, lotsaturik ixildu daitezán.

BIGARÉN AGINDUA

Jaungoikoaren izena alperik

oñtan ez añtzea

1.—Guzufezko zin edo juramentuak.

¿Epaikari edo juezaren aũean guzufaz zin-egin ete-dozu?

¿Andik kanpora be, guzufezko zin edo juramenturik egin ete-dozu?

¿Iñoren kaltez, epaikari-aũean guzufezko zinañtzarik (testigantzarik) esan dozu?

¿Gauzaren bat siñestu-asoteko, naiz egiaz naiz guzufez, zinañ egin dozu beañizan barik?

¿Jaungoikoa naiz bere izatea berariz agertzen dabén gauzak testigutzat ipiñi ete-dozu?

¿Zin edo juramentuz emondako itz edo berbea ausi ta jan dozu?

(Pekatu dan gauzarik, zin-eginañ agintzea eragotzita dago, eta zin-eginañ aginduz pekatu egin dozu: baña ofelan agindurikoa ez dozu bete beañ, bestela bigarén pekatua egingo zeuke-ta.

Umeak, atzamañez gurutzea egin eta mun egiten dautsoenean naiz «Jaungoiko-rako» esaten dabenean, ez dabe pekaturik egiten; baña oitura txar ori lenbailen itxi beañ dabe, gero okeañagora jo ez dabilen).

2.—Birauak:

¿Jaungoiko, Andra Maria ta Santuen edo erlejiñoaren kaltez biraorik esan ete-dozu? Oitura txaf ori ete-daukazu eta noztik aona? Birauak ezeze, beste itz zikiñen batzuk be esaten ete-dozuz?

¿Jaungoikoaren izena edozelan aitatzten ete-dozu, lotsa ta itzal barik?

(Birao zikiñak botateko oitura gaizto ori atzeftik etofi yaku: gure euskera garbiak birao-itzik ez dauko ta erdel-izkuntzatik aftzen dabez euskaldunak, Jaungoikoaren izen gufgafia zikintzen daben itz loi ta nabarmenok, jainbat lotsagafiago!

Ardura aftu begie onetan efietako aginta-iak, eta legeak emoten dauksen eskubideaz, biraotiok gogof jo ba-dagiez, lastef kenduko dabe gure Euskaleftik erbesteko bedaf txaf au).

3.—Eskintzak:

¿Gai astunean, Jaungoiko naiz santuei egindako eskintza (promesa) al dozula bete barik itxi dozu?

(Eskintza, boto edo promesak berez on-onak izan afen, ez dira ariñegi egin beaf, norbere autof-entzuleari bere eretxia auzef eskatu barik, batez be betiko garbitasuna edo ofelango gauzaren bat agintzen danean. Askotan egin oi diran eskintzak, norbere burua pekatuaren bean lotzeko asmoz ez dira egiten: oneik eskintzak baño obeto asmo ta erabagi onak dira-ta, eurak austeaz ez da pekatu).

IRUGAREN AGINDUA

Jai-egunak jai egitea

1.—Mezea entzun dozu?

¿Domeka ta jayetán Meza entzun barik itxi dozu, entzun zegikeala, alpefkeriz, zabarkeriz edo bestelan?

¿Beste iñori Meza entzutea galerazo ete-dautsazu?

Zeure etxekoei: lanen bat emonaz edo ufunera bialduaz edo euren tokia betetako zeu etxera beranduegi elduaz?

Naiz kanpokoai: zeure mofoi ta neskameai (otseñei) lan eragiñaz edo iñoren etxera zeu joanaz edo ostatu, bide naiz jokoan zeure lagun eta otseñak zeugaz egotera beaftuaz?

¿Mezatará berandu eldu zara, Kredoa amaitu ta gero beaf bada? Etxean, bidean, bariketa naiz pelota-tokian egon zara Mezara berandu elduko ziñala jakiñik?

¿Lenengo mezea uts-eginda, bigafena entzun ba-gai itxi dozu, ofetarako zio barik?

¿Meza-emoñeak Jaunartu baño lenago ufñen zara eleizatik?

Oañak:

Pio X-gařen Aita Santuak, domekaz gañera, beste zortzi jai-egun bakarik itxi ditu:

1)-Jesusen Jayotza (Lotazilaren 25'an): 2) Urtebari eguna (Urtañilaren 1'an). 3) Jaunaren Agerkundera edo

¿Itzaldi edo sermoyan ifi-bafeka egon zara naiz zeure gogo beste gauzetan zebala, sermolariaren esanak aintzat aflu barik?

¿Al dozula meza nagusira joaten zara, itzaldi, aguftza ta beste eleizkizunetara?

¿Domeka ta jai-afatsaldeak zelan igaroten dozuz? Besperetara joan beafean, lotaldi luzea egiten dozu, gero nai dozunean, beranduegi etxera biuf-zeko?

1-Kristiñaua, ez uste izan doi-doi ta edozelan meza labur bat entzunaz naiko egin dozunik. Jaungoiko ta Ama Eleizeagazko zeure eginbearak zintzoro bete nai ba-dozuz, ori ez dozu naiko. Jaungoikoak irugarren agindu onetan bere jai-egunak gordetako agintzen dautzu, ta custe dozu ordu erdi bat eleizan egonaz beste barik jai-eguna gorde dozula, bere agintza zeatz bete dozula?

2-Baño oartu nai dot emen aitatzen diran ainbat gauza berez pekatu ez dirala, baña bai oitura oso itxusiak, lenbailen kendu bea diranak. Ez da pekatu, berez, eleizan txistua botatea, mezea amaitu baño len eleizatik zalapartan urteitea, baña eleizea zeru-lufaren Etege altsuaren jauregia dala ez aizu.

3.—Domeketako lanak:

Igande ta jayetari otsein-lanik egin dozu? Ordu bitik gora, beafizan barik?

Besteai lanik egiñazo dautsezu? Zeure seme-alaba, mofoi edo neskameai lanen bat aginduz? Edo kanpokoai, jostun, oskin (zapatagin) eta abaf, zeuretzat soñeko edo onetakoak egiteko igandez lanera biafluaz?

Jai-egunez lan-egin arien, ez dabe pekaturik egiten: Ba-señitar eta baratzazañak, solo edo baratzako gauzak galdu ez daitezari lan egin beafean aurkitu ba-dadiz.

Bizar-kentzaleak, mofoi ta neskame edo otseñak, ori ugazabak agintzen ba-dautse, baña olakorik aginduko ez dautsen beste bat bilatu bea dabe.

Jostunak agindutako lana astegunez ezin amaitu izan ba-dabe.

Lanik egin ezik, irabazi anditxua galduko leukenak.

Astegunez etxeokoen jantziak garbitu edo adabau ezin izan dabezanak.

Txiro edo beaftsuei laguntzearen lan egiten dabenak ...eta abaf.

Baño lan egin beafean aurkitzen diran oñeik, al dala, ixil edo ezkutuan egin begie.

LAUGAREN AGINDUA

Gurasoai dedu ta lotsa izatea

Seme-alabak:

Gurasoai zof dautsezun lotsea galdu dautsazue? Zelan?

Itz edo berba gaitztoak, lotsagabekeriak esanaz? Gogof eta pufustadaz itz-egiñaz? Erantzun txafak emonaz? Ixeka edo burlarik egin ete-dautsezu? Asefaturik egon zara eurakaz edo bekoki ilunez muxin? Eurak zu ondo aflu arien, zuk naibagetu dozuz, itz banaka ta gogofak bakañik esanaz? Zematu ete-dozuz naiz itzez naiz eskuz, bultzaka edo joka?

Eriotzea opa izan ete-dautsezu, beaf bada euren ogasunak lastefago eskuratzearfen edo nasaiaigo bizitearfen? Añenik bota ete-dautsezu? Etxetik ataz edo kãpora gurasoen kaltez txarño esaka ibili ete-zara?

Iñoren aurfean zeure gurasoetzaz lotsatu ete zara?

Gurasoen esanak, ardurazko gauzetan batezbe, ezetsi edo gitxitan euki ete-dozuz?

¿Lagun gaiztoekin ez batzeko, meza entzun, Jaunañtu ta beste eleizkizunetara joateko ta gabean goiz etxeratzeko esan dautzuenean, euren esanak aintzat añtu dozuz ala ez?

Gurasoen ilburukoa, azken naya, bete dozu?

Irabazten dozuna emoten dautsezu ta euren gorputz naiz arimako beafizenetan laguntzen dozuz?

¿Etxeko zañai zoñ yakon begirune ta itzalik ba-dautsezu? ¿Zeure anai-arebai gauza txafik irakatsi dautsezu, euren aurfean beaf ez zana egiñaz edo ofetzaz autuak erabiñiaz? Pekaturako biderik emon edo ofetara bultzau ete-dozuz?

1—Seme-alabak gurasoai zoñ dautse beste iñori baño geyago. Beraz, etxetik kanpora beti alai ta etxean beti arpegi ilunaz dabiltzan seme-alabak, pekatu egiten dabe ta safitan pekatu astuna.

2—Gurasoai «ika» erantzuteko oiturea bazteñtu beaf da. Semea ez da aita-amaren ideko: oneik ez dira bere lagunak: askoz geyago dira ta begirunez itz egin beaf yake.

Gurasoak:

¿Ardurarik euki dozu zeure seme-alaba gazte-txuei otoitzik beafenak albait lastefen irakasteko? «Gurutze santuaren», «Aita gurea», «Aguñ Maria», «Siñesten dot», Siñespen, itxaropen eta maitasun-eko egintzak... eta abaf.

¿Gazte-gaztetarik irakasten ete-dautsezuz siñes-kintza edo fedeko egiak: Jaungoiko bat dagoala... gutzia ikusten dauana... pekatuak Bera naigabebzen dabela... badala zeru bat... baita gaiztotei edo inpernua be...?

Etxean, irakasten dautsezu zeure umeai dotriñea, ala nagikeriz izten dozu egiñen andi au, ori abadeen zeregiña dala esanaz? (1)

¿Egunoro, goiz-añatsetan, otoitzak egiñazoten dautsezuz?

¿Zazpi urtera ezkerro meza entzutera, eta ezaguera dabenetik autoñtu ta Jaunañtzera bialdu dozuz? Aragi-izteko egunak be gordeazo dautsezuz?

¿Txarño dabiltzela ikusirik, naiz guzuñak esaten naiz lagunakandik ikasitako gaiztakerien bat egiten, zuzendu dozuz bertatik, gerorako oitura txafik añtu ez dagien?

Etz geroko itxi zeure semeak zuzentzea, oraindik

(1) Gure egunetan kristiñau-gurasoen egiñenik andiena euren seme-alabak Jaungoikoaren itzalpe ta bildurfean aztea da. Eta ofetarako lanik beafen, nagusien eta lenena auxe da: etxean gazte-gaztetatik umeai *dotriñea* irakastea. Augaitik ots-egiten dautset abade jaun agurñagieiei, gai onctan gurasoak estu ta zofotz añtu dagiezan, eginbeaf nagusi au beaf dan lez bete dagientzat.

gazteak dirala esanaz. Zugatz gaztetxua eñez zuzentzen da: baña oker azi ta mardotu ba-dadi, oso nekez zuzendu daiteke.

b)-Umeak anditxuak diranean:

¿Lagun gaiztoakandik aldendu dozuz?

¿Eskolara naiz dotriñara doazanean, lagun gaiztoekin batzen diran ala ez jakiteko ardurarik ba-daukazu?

¿Agirian ezpa-da be, ezkutuan, gauza txarfen batzuk ikusten, ikasten edo egiten ete-dabiltzan jakiteko?

Eñian bertan euren ibilera guztiak zaintzen dozuz... nogaz batzen diran, zer irakurten daben, zelako autuak darabilēzan, domekea non igaroten daben eta zelan? ¿Ala itxi dautsezu kalerik-kale edozelan ibiltan, afatsean zeure kolkorako esanaz: nire umeak ez dabe beaf ez danik egingo?

¿Zine'ra joaten itxi dautsezu? Ofetarako dirurik emon? Zine'ra zeuk lagundu ete-dautsezu?

Zinerik geyenak kaltegarri dira, ta kalte andiak egiten dabez, batez be umeetan.

¿Batzañ gaizto, efomeri ta neska-mutilak alkafeekin batzen diran beste tokietara, zainduko dituan lagun barik, joaten itxi dautsazu?

¿Iluntzera ezkerro, alabak batez be, etxeratu dozuz?

¿Senarñei edo emaztegeiaz, alabeari edo semeari bakañean egoten itxi dautsazu?

¿Pekaturako beste edozein galbidetik aldendu dozuz?

(Gurasoak jakin beaf dabe, edo etxeko edo besteakandik euren umeak zelan dabiltzan. Ba dira, ofaitik, guraso zabañ eta nagiak, euren semeen bañi jakiteko, beti azkenengoak diranak. Oneik; euren semeatzaz au edo bestea norbaitek diñotsenean, asefatu egiten dira, bekaizkeriz edo gaiztakeriz diñola uste izaten dabe eta azkenez, esan daroe: «efiko edozeñenak beizen onak dira gure umeak». Beste batzuk, ostera, oraindik gazteak dirala esanaz, naiko egin dabelakoan dagoz eta nasai-nasai gelditzen dira: «gazteak dira-diñoē... oraindik jolastu beaf dabe... beste ofenbeste egin geban guk be». ¡Guraso zabañ, nagi ta itsuak, ez dabe ikusten euren umeak galbidean ipiñiaz, euren buruen ondamaña irabazten dabenik!

Azkenez, guraso zoroak be ba - dira, seme-alabak efomeririk-efomeri dabiltzala jakiñik, estutu beañean, ifi-bañezko arpegiaz erantzuten dabenak: «ofelan lastefago ezkonduko dira». Ba-daiteke; baña euren arimen garbitasuna be ariñago ta efezago galduko dabe ta, beaf ba-da, euren izen-ona be bai).

d)-Itzez edo egitez zeure umeai ikasbide txarrik emon ete-dautsezu?

ITREZ: Abade, praile edo erlejiñoaren kaltez euren aufean itz-eginañaz?

¿Edo autu loiak erabiliñaz... birauak boteaz... añtu-emonetan egin dozuzan lapuñetak aitatuz, naiz iñoren utsegiteak esan eta zabalduaz? eta abañ.

EGREZ: ¿Igando edo domeketan mezarik entzun ezaz edo beafizan barik lan-eginañaz, albistari

edo periodiku txafak erosi ta irakufiaz, moskoftu ta berandu etxeratuaz, seme bateri besteai baño maitasun geyago erakutsiaz, beaf bada besteak baño biufiagoa dalako, seme-alabak ez dagokien eran apainduaz? ¿Gogofegi agintzen ete-dautsezu zeure semeai, abafafte ilunaz beti... maitasuna erakutsi beafean, eskaftgaiztoa agertuaz?

(Gurasoak seme-alaben afean itzez edo egitez pekatu egiñaz, izugafizko lan txafa dagie, orain ereiten daben bedaf txafaren azia, gero euren buruen kaltean batuko dabe-ta: gañera, pekatu bi jaukiten dabez, txafto egiten dabelako ta besteak pekaturako bidean jafren dabezalako).

Ugazabak:

¿Zelako otseñak, mofoi-neskameak aftu dozuz?
¿Zeure seme-alabai beaf ez dana irakatsiko dautsenak, beaf bada, min txafekoak, lotsagabeak?

¿Seme-alaben afean txafto mintzatzen (berba egiten) diranean, naiz gaiztakerien bat egiten dabenean, estu ta zofotz aftzen dozuz?

¿Bigun eta maitasunez aftu beafean, gogof eta gafatz agintzen dautsezu beti?

¿Meza entzutera, autoftu ta Jaunaftzera bialtzen dozuz?

¿Kristiñau - ikasbidea irakasten dautsezu edo beintzat beste norbaitek irakatsi dagioen ardurea aftzen dozu, domeka afatsaldeetan eskolara bialduaz, urietan oi dan lez?

¿lgandeetan lan andirik agintzen dautsezu?

¿Mofoi ta neskameak euren aftean kutunkeri lafegirik aftu ez dagien arduraz begiratu dozu?

¿Neskameai edozelako efomerietara joaten itxi dautsezu, gau-beranduan mandatuak egitera bialdu edo etxe-atarian gizasemeakaz bafiketan egoten itxi? Itz gitxitan esateko, otseñak pekaturako bide-etatik aldendu dozuz?

¿Euren sari edo irabaziak eta janari ta jantzietan beaf zana emon deutsezu aldi onez?

(Nagusi zikoitzak euren otseñei lapuřetarako bidea emoten dautse).

Euren utsegiteak, beafizan barik, agertu dozuz?

Beste etxe batera joateko bizitza onaren agiria eskatu dautzuenan ukatu ete dautsezu, naiz ofen bafi eskatu dautzuenai guzufik esan?

(Ugazabak euren otseñak, seme-alabak bai liran zaindu beaf dabez, batez be gazteak diranean).

Mofoi-neskame edo otseñak:

¿Asařez bizi zara, mofoi edo neskame zareala-ta?

¿Zeure ardurapeko gauzai galtzen itxi dautsezu? (Esan gitxi gora-bera zenbat izan diran).

¿Etxeko gauzarik aftu dozu? ¿ññori emon edo saldu? (Gauza andi ala txikia, zenbatekoa izan dan esaizu).

¿Zeure eginbeaf eta lanak edozelan eta ardura barik egin ete-dozuz?

¿Lan egin beafean, alpeřkerian luzaro egon ete zara?

¿Ugazaba edo uzandreaen kaltez txafto esaka ibili?

¿Izilik euki beaf ziran gauzak zabaldu ete-dozuz, ugazabak luf-jota dagozala, euren aftean alkař ezin aiturik dabiltzela... ta ofelakoak esanaz?

¿Ugazabai lotsagabekeriz erantzun dautsezu?

¿Zeure ardurapeko umeak ¿zelan zaindu dozuz?
¿Itz txafak entzun naiz gauza txafak ikusteko to-
kiëtareroan dozuz? gauza itxusiak egiten irakatsi
ete-dautsezu?

¿Otsein zagozan etxean pekatutarako bidean za-
gozala ezagaturik, lenbailen andik uftetako ardu-
rea euki dozu?

¿Etxeko seme-alaben kartak euren senargai edo
emaztegaiari, gurasoak ez dakiela, eroan ete-dau-
tsezuz?

¿Mandatuak egiteko emon dautzuenetik edo
beste tokiren batetik zeuretzat zerbaite gorde dozu?

¿Emakume okefen esanak jafaitu ete-dozuz?

BOSKAREN AGINDUA

Iñor ez iltea

¿Iñori kalterik egin dautsazu?

GORPUTZEAN:

Jo, zauritu edo il?... ¿ofelakorik egin nai izan do-
zu?

ARIMAN:

Pekaturako bidea iñori emon dautsazu, pekatu
dan gauzea ez dala esanaz, naiz zeuk ikasbide
txafa emonaz itzez edo egitez?

¿Oraindik okefago dana, ikasbide txafori gazte-
txuei emon ete-dautsezu?

¿Aurekoari ixeka, iri ta bare egin dautsazu, pe-

katu dan zerbaite egin nai izan ez daualako, okefa
okefaz, kaltea kalteaz ordaindu, emondako itza
ausi naiz zoza ukatu ez daualako... ta abaf?

¿Norbaite pekatu egiten lagundu dautsazu? Ze-
tan?

BERE IZEN ONEAN:

Iñor ezetsi edo gitxitan euki dozu bere afean?
Itzez ala egitez? Atzean txafto esaka ibili zara, aren
utsegiteak besteai agertuz? Guzufe be iñoren
kaltean ekin dautsazu? Besteetaz edozelan itz-
egin dozu, entzuniko bafirik txafenak zabalduaz,
guzufak dirala jakinik? Beaf bada, zeuk entzun edo
ikusi dozuzala esanaz?

BAKEAN BIZI DIRANAK:

¿Alkafegaz bake santuan bizi ziranak nastau ete
-dozuz? Batari bestearen esanak eta egiteak ager-
tuta?

¿Lendik asefe ziranak, aiskidetu beafean, ez ete
-dozuz bata-bestearen kaltez geyago berotu?

¿Norbaitek txafto egin dautzunean, afean, birau
edo madarikaziñoz efe ete-dozu?

¿Eriotzea edo beste okefen bat iñori opa izan
dautsazu, esanaz: «itoko al-az, gogoftuko al-az,
ilgo al-az» edo ofelakoren bat?

¿Kalte egin dautzunari goftoa gorde dautsazu?

¿Parkeske etofi yatzonean, parkapen eta agufa
be ukatu egin ete-dautsazuz?

¿Aurekoari noz kalte egin aukera bila ibili zara
edo etofi yakon kalteaz poztu?

Iñoren aberastasunak eta, batez be, zeure are-
rioaren zoriona ikusirik ¿ez ete-zara bekaitzez bete
ta biotzez naigabetu?

ZEURE BURUAREN KALTEZ:

¿Naigabe edo ezbeaf txiki bategaitik zeure bu-
ruari eriotza opa izan dautsazu?

¿Zeure osasunaren kaltez ibili zara, lañegi janaz
eta batez be edanaz? Zeure burua il nai izan dozu?

(Gure egunetan ordikeriak galtzen dau gure
Euskal-efi maite au. Moskoñtien umeak aulak, ma-
kalak, geizotiak izaten dira geyenez, eta moskoñ-
tien azkena, zoro-etxea).

¿Beste zer-edo-zetan zeure edo besteen osasu-
nari kalterik ekañi dautsazu?

¿Seindun emaztea edo alaba gazteak lan gogoi-
etara beafu dozuz?

**SEIGAREN ETA BEDERATZIGAREN
AGINDUAK**

*Aragikeririk ez egitea.-Besteren senañ naiz
emazterik ez gura izatea*

(Agindu bi onein kaltezko pekatuak berez beti
astunak izaten dira. «Berez» esan dot, beaf dan
besteko ezaguera edo pekatu egiteko nai osorik
euki ezik, pekatu astunik ez dalako egiten.

Askok uste izaten dabe burura datoñkiezan go-
gorapen txaf gustiak pekatu dirala: gogapen lizun
edo loyak, geuk nai eztogula burura datoñkiguza-

nean, ez dira pekatuak, ofei leku emotea eta eure-
tan atsegin añtzea bai, ori pekatu da).

*Agindu onein kaltez, gogoz, itzez eta egitez pekatu
egin daiteke.*

GOGUZ:

Gogapen edo pentsamentu loyak gogoan erabili
dozuz? Gauza lizun edo loyak egiteko asmurik
euki ez afen, eurak gogoan erabiliaz atsegin añtu
dozu? ¿Zenbat bidañ gitxi gora-bera? Gogapen
txafak ezeze, asmo txafak be euki dozuz? Zenbat
bidañ?

¿Len egindako pekatuak gomutauaz atsegin añtu
dozu?

ITZEEZ:

Bakañean lagun bategaz:

Autu loyak, ipuin zikiñak, gertaera lizunak aita-
tu dozuz? ¿Zeu asi zara ofetan? Zeu asi ezpa-zara
be, lagunari izketarako bidea emon dautsazu, bafe
egiañaz edo bere autuak pozik entzunaz? Alkañegaz
askotan egoten zare?

Lagun askoren añtean:

Gauza lizunak aitatu dozuz? Autu loyak, abesti
edo kantu zikiñak, gazteen eta gauza oneik ez
ekiezenen afean beaf bada?

¿Zeure burua goratzeañen beaf bada edo bestek
esate zantañok txalotu dagiezan?

EGITEZ:

Arima ta gorputza zikinduaz loikerizko pekatu-
rik egin dozu? Zenbat bidañ? Bakañik ala beste

norbaitegaz? ¿Gizon, emakume, ezkongai ala ez-konduaz ala pertsona ez danaz? Begiratzez, ikutzez ala beste era batez? Zenbat aldiz?

¿Onako pekatu itxusirik egiten inori irakatsi dautsazu? Liburu txafak irakufi, irudi ezañak begiratu edo gorde dozuz? Inori erakutsi, batez be, gatzetxuei? Biñera ta eñomerietan ibili ete-zara bul-tzaka, mosuka, laztanka, zifi ta beste loikerietan?

¿Antzoki (teatro) txaf, zine ta nasaikerizko beste tokietara joan zara?

¿Dantza lotuan ibili zara?

Dantza lotuan dabiltzanak sañi askotan pekatu astu-nak egin daroetz, Jesukristo gure Jaunak esan ba-dau: «asmo txafez emakume bat begiratzan daunak, pekatu egiten dauala» inor asafutko da esaten gizasemearen be-soetan dabilan neskea garbi urtengo dala?

¿Zeure jantzietan zelako lotsea erakusten dozu? Ez ete-zabiltz sañi kaleak-zeaf itxura bafegafian, gona labufegiz, papañ eta besoak agirian dozuzala?

Gure egunetan neska zoro askok, onelan jantzirik, ainbat eta ainbat gazte liñuratu ta galbidean ipinten da-bez. iZoritxafeke euren buruak ondatu ezeze, inoren gogoa be galdu nai daben oneik!... «Obe litzakeoe, bai jayo ezpa-lira».

Ona emen Isaias igarleak onelan jazten diran ema-kumei agintzen dautsezan zigofkadak. (Isai III, 17-24).

Sion'go alabai Jaungoikoak ulea kendu-ko dautse ta onein buruak bilusik ager-uko dira.

Era berean, egun arefan ofetako apañak kenduko dautsez, ispiluak, iduneko afi-pitxiak, besokoak, belafitakoak, erestun-

ak, usain-gozaok, jantzi-argiak, eta usain gozooen orde z kaskamotza ta garikoaren orde sakuzar bana emongo yake.

¿Ezkontzeko asmo barik, astia igaroteafan, artu-emonik ba-daukazu?

¿Oitura txafez berandu etxeratzen zara?

(Agindu bi onein kalte zko pekatuak autoñ-entzuleari argiro esan beaf yakoz: pekatua zelan egin dan ez da esan beaf, baña bai zenbat bidaf egin dan, bakañik ala inogaz eta zelako notin edo per-tsoneaz. Ondo autoñtu zaitez, bakean bizi nai ba-do zu, ta begien aurfan erabili beti gure Liburu Santuen itz bildur gafi oneik): **«Zeruan ez da zi-kiñik bat be sañtuko».** (APOG. XXI-20).

ZAZPI TA AMARGAREN AGINDUAK

Ez ostutea.-Inoren ondasunen gurari bidebakorik ez eukitea

¿Zerbait ostu dozu?

Era askotara ostu le'dike: naiz inoen gauzea artuaz, naiz aurkilurikoa gordeaz, jabea bilatzeko alegiñik egin bago, naiz gauza ostua erosiaz edo gordeaz edo salduaz eta abaf.

¿Norbaiti bere ogasunetan kalterik egin dautsa-zu, mofoi ba-zara batez be, ugazabaren gauzak edozelan erabili az edo ostuko dabezan tokian itxiaz?

¿Zofak ordaindu barik luzaro euki dozuz, ezin ordaindu dozula esanaz?

¿Sal-erosketan bidegaberik egin ete-do zu? Emon

beaf zebana baño gitxiago emonaz edo salneufi (prezio) andiak eskatuaz... eta abaf?

¿Dirutza andirik jokoan galdu dozu?

Edariak eta jokoak gure Euskaleri au ondatu beaf dabe. Gaur egunean ez bakarrik aberatsak, baita peritik datozan baseñtariak be joko-etxeetan euren eta seme-alaben irabazi guztia galtzen dabe bein baño sañiako.

¿Jokoan, besteai iruzuf-egiñaz, irabazi dozu?

¿Zeure otseñak, zoñ zeutsen saria ordaindu barik, luzaro euki dozuz?

¿Ostu dozuna edo bere ofdea jabeari biurñu dau-tsazu?

(Emen oañtu bedi ez dala naikoa zazpigañen agin-
du onen kaltezko pekatuak autoñtzea: onezaz gañe-
ra, ostu dan guztia jabeari biurñu beaf yako eta ja-
bea nor dan jakin ezik, beañtsu edo probeen arñean
zabaldu edo beste egikizun onen batzuetarako
emon. Bidegabebz egin dan kalte guztia be bardin
ordaindu beaf da).

ZORTZIGAREN AGINDUA

*Ez dan gauzarik iñori ez ezarñea
ta guzurik be ez esatea*

¿Iñoren kaltezko guzurik esan dozu?

¿Norbaiti kalterik egin dau-tsazu bere utsegite
ixilekoak zabalduaz edo guzufeñkoak asmaurik?

¿Iñorgaitik txañto esaka ibili zara, bere gauza
onak txañtzat emonaz, txañak geituz edo besteak
goresten ebenean, zeu ixilik egonaz?

¿Norbaiten kaltez esandako txañ atsegiñez en-
tzun dozu, edo itaunak egiñaz, gaizki esaten zi-
ñarduanari auferapiderik emon?

¿Itz-erdika edo zeozer esan nairik lez auñekoan
ren kaltean susmo txañfik soñtu ete-dozu?

¿Alkañen kaltez esandakoak batari ta besteari
azaldu dau-tssezuz, bien arñean asañea soñtzeko as-
muz?

¿Iñoren eskutitz edo kartarik, bere baimen barik
iñakuñi dozu?

¿Ixileko gauza astunik agertu ta zabaldu dozu?

¿Ixilekoak entzuten gogoz egon zara?

¿Besteri bere izen-ona kendu leikeon gauzarik
idatzu dozu?

¿Bape eskubide barik, iñor txañetsi edo txañtzat
euki dozu?

¿Lekuko edo testigu guzufeñko izan zara?

¿Guzufeñko testiguak biñatu ta batu nairik ibili
zara?

¿Zeure geidea (urñko-laguna) aldeztu barik itxi
dozu, efez egin zegikeala?

¿Auñekoari bere izen-ona kendu ba-dau-tsazu,
bañero biurñtzeko egin dozu alegiñik, ofetan guzurñ
esan eutzuela edo zeu oker egon ziñala esanaz?

II. ELEIZEAREN AGINDUAK

LENENGO AGINDUA

Domeka ta jai-egunetan Meza osoa entzutea

*Jaungoikoaren irugañen aginduan esan dana irakuñi
bedi.*

¿Jai-egunetan noz eldu zara mezara? ¿Asikeran
ala Kredoa amaituta gero?

¿Noz urten zara eleizatik? Meza emoleak Jaunañtu aurfetik?

BIGAREN AGINDUA

Urtean bein gitxienez autoñtzea, eta orezaz gañera, ilteko ariskuetan eta Jaunañtu baño lenago, oben astunean egon ezkeru

¿Urtean bein gitxienez autoñtzen zara? ¿Ondo ala autoñkuntza txafen bat egiñik?

Dongaro autoñtuaz, pekatu astuna egiñaz gañera, ez da agindu au betetan.

¿Pekatu astunean egonik, Jaunañtu edo ezkondu aurfetik, autoñtu zara?

Pekatu astunean ezkontzen diranak, Jaunañtzen dibenak lez, donauste (sakrilejioa) egiten dabe.

¿Gexo zengozala, abadea deitu dozu, autoñtu ta eleizakoak artzeko?

¿Zure etxeko senide ta lagunak gaxo ikusirik, txafto dagozala adierazo dautsezu, abadea deitu dagien ala guzufezko maitasunez atzipetu (engañau) dozuz?

IRUGAREN AGINDUA

Pazko-aldian gitxienez Jaunañtzea

¿Pazko-aldian Jaunañtu dozu aurtent? ¿Ondo ala dongaro?

Dongaro Jaunañtuaz pekatu egiten da ta, gañera, agindu au ez da betetan.

LAUGAREN AGINDUA

Eleiza Ama Deunak agintzen dauanetan aragi-izte ta barau egitea

¿Al zebala, barau egin barik itxi dozu?

¿Aragi-izteko egunak gorde dozuz?

¿Olako egunean aragia janazo dautsazu iñori?

¿Al izan afen, buldea arñtu barik itxi ta bere eskubideak zeuretu dozuz?

BOSKAREN AGINDUA

Oi danez, amañenak eta asikiñak Eleizeari emotea

¿Eñiko eleizeari ta abadeai kristiñau onari dago-kionez laguntzen dautsezu?

III. BAKOTXAREN EGINBEAÑAK

Senañ-emazteak:

Alkañganako maitasuna ausi ete-dozue, aseñatuaz edo bata-besteari betozko iluna ipiñiaz? Seme-alaben aurfetan beañ bada?

Senaña:

Zeure ondasunak zaindu ta geituteko alegintzen zara, ala edanean eta jokoan ondatzen dozuz, emaztearen ezkon-saria batez be?

¿Zeure irabaziak emazteari emon dautsazu, etxeko gora-beratarako beař daun beste beintzat?
 ¿Irabazpide ta beste arazo astunetan alkař aiitu dozue?

¿Emazteari eskua jaso dautsazu, zematu, jo edo naigabe andirik emon?

¿Sakramentuak saři ařtzea eragotzi dautsazu?

¿Emaztea seindun egoala lan geyegirik eragin dautsazu?

¿Gauetan berandu etxeratu zara?

¿Emaztearen baimen barik, ibilte luzerik egin dozu?

Emaztea:

¿Zeure zitalkeriz etxeko bakea ausi ete-dozu?

¿Ez ete-dozu zeure senařa aspeřtzen, beti asafe ibiliřaz, uskerien batzukaitik beař bada?

¿Senafaren baimen barik zerbait saldu dozu, alabak apaintzeafein-edo?

¿Ezkontzako Sakramentuaren kaltez utsik egiten ete-dozue?

Etxeko jauna:

¿Guraso zařak etxean ba-daukazuz, zoř yaken lotsa ta begirunea gorde dautsezu?

¿Zeure puřustada ta gogořkeriz ez ete-dozuz atsekabetu?

¿Jan-edan eta jatzeko beař dabena ukatu ete-dautsezu edo gogo txařez emon?

¿Gexotu diranean, ez ete-dozuz bazteřturik itxi, osakairik erosi nai ez-ta?

¿Lenbailen il daitezcan nai izan ete-dozu?

¿Euren ilburuko edo testamentua zintzoro bete dozu?

¿Eurak agindutako mezak atera, egikizun onak egin?

¿Guraso zařak beařtu ete-dozuz, naiz itzez naiz egitez, zuri beste anai-afebai bařo geyago iztera euren ilburukoan?

Sendi edo familiaren burua:

Zeure seme-alabak arduraz zaindu dozuz? Ezkontzeko asmoz ebiltzanean, edozelan, edonogaz nai eben lez ibilten eta ezkontzen itxi dautsezu, auřetiez alkaři bayetza emonda egozala-ta?

¿Edo bestera, ondo ez deritxazula-ta beste barik, ezkontzea galerazo dautsezu?

¿Beař bada ezkon-sari edo doterik ez emoteafein?

¿Edo ezkontzea luzatuazo dautsezu al bait beranduen ezkon-saria emoteafein?

¿Zeure seme-alaba beařtu dozu nai ez ebanaz ezkontzera, au aberatsa zala-ta?

¿Zeure seme-alabai abade, praile edo monja izan nai-ta, ori galerazo dautsezu edo nai ez ebela ořetara beařtu dozuz?

¿Dirua irabazteafein, baseřitik atera ta urira, ola edo fabrikera edo Ameriketara bialdu ete-dozuz?

¿Seme-alabak otseintzan ipiři dozuzan etxeak eurak galtzeko bide izango ete-dira?

(Gurasoak; zeuen seme-alabak dirua bařo maiteago ba-dozuez maite beař dozuezan lez, ařen, zeuen umeak, ez baseřitik urira bialdu ta gitxiago Ameriketara, nai ta ezkoa ezpa-da beintzat. Toki

urfun actan ez dabe asko irabaziko arimearentzat eta sañi askotan gorputzarentzat bez.

Zeuen alabak edonora otsein ez bialtzeko be ardura andia eukizue, eta etxe onak, esan oi dan lez, eskintzen dautzuezanean be, al dozuela zeuen ondoan euki obe izango yatzue, onena norbere etxea da-ta).

Eñiko agintaria:

¿Arduraz zaindu dozuz lege zuzenak, eta ausi dabezanai beaf besteko isun edo mueltea ezafi dautsezu?

¿Biraoti ta moskoñiak, batez be, estu ta zofozt aítzeko ardurarik euki dozu?

¿Ardantegi (tabernak) beaf dan garayan itxi daitezala agindu dozu eta jokoa eñian galerazo?

¿Eñiko zerga edo petxuak banatzeko iru-lau jauntxuen eretxia ala zuzentasuna jafaitu dozu?

¿Auteskunde edo botaziñoetan zeure menpekoak bidegabez beaftu dozuz?

¿Meza nagusi ta beste eleizkizunetara joaten zara?

Menpekooa:

¿Abade, alkate ta eñiko agintariei zoñ yaken beirune ta itzala izan dautsezu?

¿Lege onak gorde daitezcan alkate ta agintariei lagundu dautsezu ala ez: esaterako, biraotiak zematu edo agintarien aúfean salatu dozuz, lege-arauz zigofkatu dagiezan.

Eñiko petxu zuzenak ordaintzea luzatu dozu edo iruzufez (enganuz) ukatu?

¿Zure autañki edo botoa Erlejiño ta eñiaren alde geyen egingo dauanari ala diru geyago dakafenari emoten dautsazu?

Ugazaba:

¿Zeure langileai, zoñ dautsezun saria (alogera) luzatu barik ordaintzen dautsezu?

¿Maitasunez aítzen dozuz ala gogof eta gañatz?

¿Domeka ta jayetan lanik egiñazo dautsezu?

¿Beafizanean aurkitu ba-dira edo gaxorik eta lanean ikusi ba-dozuz, lagundu dautsezu?

¿Zeure ola edo lantegian, birauak, neska-mutilen aítteko autu nasayak, abesti edo kanta zikiñak... eta abañ galerazo dozuz edo beintzat ofetarako ardurea aítu dozu?

Langileá:

¿Laneko orduak zintzoro betetan dozuz? Ugazabaren tresnak arduraz zaintzen dozuz? Ugazabari bere ogasunetan kalterik egin dautsazu? Opoñik (uelgarik) softu dozu edo besteak opoñera bultzau, ofetarako zio zuzen barik? ¿Iñori lan-egitea, bidegabez, galerazo dautsazu?

Ostatari ta ardao-saltzaleak:

¿Moskoñaz edo erdi-moskoñaz egoanari eskatu aña daten emon dautsazu, kaltegafi yakola yakiñik?

Zure ardantegira datozanai edozelan ibilten iz-
ten dautsezu, batez be zerbait berotuta dagozan-
ean... zarata andia ateraten, buruka-egiten, añen
eta biraoak botaten, abesti zikiñak abesten eta
abaf?

Beste edozein jolas nasaira gaztedia bultzau do-
zu? Zeure ostatuan ixileko karta-jokoa edo dantza
lotua ipiñi dozuz, onelan neska-mutilei laztanko,
mosuka, zirika, alkañ besafaturik ibilteko bidea
emonik?

¿Gabaz zeure ostatua agindutako orduan itxi
dozu?

(Ostatari ta ardao-saltzañeak oafu begie euren
etxeetan egin oi diran ainbat pekatuez erantzun
beafko dabela, askotan euren eruz egin oi dira-ta.
ñrabazi txaf bategaitik ez zeuen arimak galdu!)

AZTERKETA LABURĀ

IT A U N A K

Lenengo agindua: Jaungoikoa maiteen izatea.

¿Siñeste edo fedeko egiak ukatu ete
-dozuz? Ez siñesteko zalantza edo ezba-
yan egon ete-zara? Oreitzaz barez edo
txantxetan itz egin dozu?

¿Albistari (periodiku) ta liburu txarñk
irakufi dozuz? edo irakurteko norbaiti
emon edo saldu?

¿Aztru edo sorgiñagana jo dozu etofki-
zuna ezagutzeko-edo?

¿Eleizgizonetzaz txafu esaka ibili zara?

¿Jaungoikoaren aurka, ona ez dala, zu-
zena ez dala edo beste olakoren bat esan
ete-dozu?

¿Zeruratzeko itxaropena galdu dozu?

¿Goiz-afatseko otoitzak egin dozuz?
Eta zelan? Erlejiosoen kontra txafu esa-
ten ibili zara? ¿Sermoyetan entzundakoari
zeure autuetan iri ta bafe egin dautsazu?

¿Txafu autoñtu zara? Pekatu astunean
Jaunafu dozu?

Bigafen agindua: Jaungoikoaren izena alpeñik
agotan ez arñtea.

Biraorik botaten dozu? Seme-alaba edo
umeen aurean beaf bada?

Zin edo juramenturik egin dozu guzuñ-
az edo beañizan barik?

Jaungoikoari edo Santuei eskintzak
(promesak) egin eta bete barik itxi dozuz?

Irugafen agindua: Jai-egunak jai-egitea.

Domeka ta jai-egunak zelan gorde do-
zuz? Nagikeriz meza entzun barik itxi
dozu? Mezatarra beranduegi eldu zara?

Zelan entzun dozu? Zeure otsein eta menpekoai meza entzutea galerazo dautsezu? Eleiz Ama Santuak ipiñiriko barau eta aragi-izteko egunak gorde dozuz? Jai-egunetan lanik egin dozu, ordu bitik gora, beařizan barik?

Laugarfen agindua: *Gurasoai dedu ta lotsa izatea.*

Gurasoen esanak ezetsi edo gitxitan euki dozuz ardurazko gauzetan be?

Gurasoak zeure lotsabagakeriz naigabettu dozuz? Jo edo bildurtu dozuz? Eriotzarik opa izan dautsezu?

Otseña: Zeure eginbeař eta lanak edo zelan eta ardura barik egin eta bete dozuz? Ugazabaren gauzak alpeřik galdu?

¿Bere kaltez txarřo esaka ibili zara edo ixileko gauzak kanpoan agertu? ¿Lan egin beařean alpeřkerian luzaro egon zara?

Gurasoak: Zeuen autu edo bizibide txarřaz umeai ikasbide dongarik emon ete-dautsezue? Euren ibilera ta arřu-emonetan zaindu dozuez, zer irakurřen daben, nogaz batzen diran, neska-mutilak alkařekin beař ez dan lez ete-dabiltzan, meza

entzun, autoñtu, ta Jaunařtzen daben jakiteko? Etxean irakasten dautsezue zeuen umeai dotriñea ala zeregin andi au nagikeriz izten ete-dozue, ori abadeen egiñena dala esanaz? Itz gitxitan: Zeuen umeak galbide ta ařiskuetatik aldendu dozuez ala nagikeriz naiñon, naiñoz eta naizelan ibiltzen itxi dautsezue?

Onetan arduratsuak izan zaitezte, gurasoak, bestelan zeuen seme-alabai ta sendi edo famili guztiari kalte andiak letořkiez-ta.

Senař-emazteak: Alkaři zoř dautsazuen maitasun laztana ausi dozue aseřatuaz edo batak-besteari arpegi iluna erakutsiaz?

SENARRA: Zeure irabazia edo emaztearen ezkon-saria ez ete-dozuz ondatzen edanean edo jokoan batez be?

¿Noz etxeratzen zara ařatsean? Emaztea jo ete-dozu edo atsekabe andirik emon ete-dautsazu, seindun egoala batez be'edo lan geyegi eragin ofelako aldietan?

EMAZTEA: Zeure senařa ez ete - dozu naigabetzen, beti aseřez eta eřieřtan ibiliaz; uskeriekaitik beař bada?

BATAK ETA BESTEAK: Ezkontzearen kalteko gauzarik egin ete-dozue?

Boskañena: *Jñor ez iltea.*

¿Norbaitegaz aseñatu zara? Eriotzea edo beste oketean bat opa izan ete-dautsazu? Edo etoñi yakon kalteaz poztu ete-zara? Bekaizkeriz (inbidiz) goñotoan bizi izan zara?

¿Arerioak parkeskatu dautzunean be parkapena ukatu dautsazu edo zeure aguña, bidean aurkitu dozunean?

¿Norbait jo edo zauritu dozu edo iñori kalterik egin dautsazu?

¿Zeure osasunaren kaltez ibili zara, lañegi janaz eta batez be, edanaz edo zeure burua il nai izan dozu?

Seigañen eta bederatzigañena: *Aragikeririk ez egitea.-Jñoren senañ naiz emazterik ez gura izatea.*

¿Gauza loyak zeure gogoan erabiliñaz atsegin añtu dozu?

Autu loi, abesti edo kanta zikiñak esan edo entzun dozuz? ¿Liburu txañik irakuñi, irudi zantañik begiratu? ¿Antzoki (teatro) ziñe ta nasaikerizko beste tokietara joan? Dantza lotuan ibili zara? ¿Zeure jantzie-tan zelako lotsa ta begirunea erakusten dozuz? ¿Ez ete-zabiltz sañi kaleak-zeañ

itxura txañean, gona labuñez, papañ eta besoak agirian?

¿Bakañean zeure buruaz atsegin loirik añtu dozu? ¿Beste norbaitegaz? ¿Gizon, emakume, ezkongai ala ezkonduaz? Begiratzez, ikutzez, beste era batera? ¿Sañi?

*Esan argiro autoñ-entzuleari onetan egin dozuzan oben edo pekatu guztiak: zenbat bidañ eta zelako notin edo personeaz. Bai dakizu gai onetan pekaturik geyenak astunak dirala. Beraz, ondo autoñtu zadiz, bakean bizi nai ba-dozu, eta erabili beti gogoan gure Liburu Santuen itz oneik: «**Jeruan ez da zikiñik bat be sañtuko**». (Apoc. XXI-20).*

Zazpi ta amañgañena: *Ez ostutea.-Jñoren ondarenen gurari bidebakorik ez eukitea.*

¿Zerbait ostu dozu edo besteri kalterik egin dautsazu?

¿Ostu dozuna edo bere ordaña, jabeari bioñtu dautsazu?

¿Zeure zoñak ordaindu barik luzaro euki dozuz?

¿Ilburuko (testamentu) ta beste aginduak bete dozuz?

Zortzigafena: *Ez dan gausarik inori ez ezarlea ta guzuñik be ez esatea.*

¿Iñoren kaltezko guzuñik esan dozu? Norbaiti kalterik egin dautsazu bere utsegite ixilekoak zabalduaz edo guzufezkoak asmaurik? Iñoren eskutizik (kartarik) irakuñi dozu bere baimen barik?

AUTOÑTZA AUREKO OTOITZA

Veni Sancte Spiritus (30 egun. parkam. bakotxean)

¡Zatoz, añen, Espiritu Santu ori! zeure siñestedun zintzoen biotzak bete ta zeure maitasunaren su-gaía eurretan izegi ta bizitu egizu.

ÿ. Zeure espiritua bialdu egizu ta zuzenduko dira.

ñ. Ta luñbira osoa bañiztauko dozu.

Otoitza

ZEUURE jañaitzaleen biotzak Espiritu Santuaren argiz irakatsi ta argitzen dozuzan Jaun oñek, añen entzun gaizuz, eta Espiritu beroñen bidez zuzena maite daigun eta bere atsegiñez beti poztu gaizan, lagun

zakiguz. Jesukristo gure Jaunaren izenean. Olantxe.

¡Neure Jaungoiko maite oñek, neure pekatuak zeatz ezagutzeko argi bizia ta guztiak biotzez goñotau ta autoñtzeko indaía emoidazuz!

¡Andra Maria, nire Ama eñukioía, Jose Doatsua, neure Aingeru Jagolea, autoñkuntza on bat egiten lagun zakidaze, oñetarako zuen laguntza ori beañ-beañekoa dot-eta!

Ondoren, zeure bañena aztertu egizu, Jaungoiko ta Eleiza Amaren agintza bakotxa arakatuz, zetan uts-egin dozun ikusteko.

Damu - egintza

Zuk aginduko zeru edeñak
Ez nara ni zu maitatzera:
Beko sugañen bilduñak bere ez
Oben-bidetik alde-egitera.
Gurutze baten, untzez josirik,
Eriotz-lañiz zakustan Jauna:
Neke gogoñez, lotsari goñiz
Zu ikusteak, nakañ Zugana.
¡Zure eñuki samuñak nakañ!
Sari barik be zure nintzake:
Bilduñ neuskizu, inpernu gabe.

Zuri dautzudan maitasun orde
Zeru edefirik ezpa'lego be,
Bardin zinduket laztan ta maite.

*Esaten danez, Xabier'tar Franzizko Doneak
gaztelez idatzia.*

Otoitz au egin ondoren, zoaz autoörtzera. Zure
aurekoa autoörtzen dan bitartean, esaizu biotzez:

NIK, pekatari onek, autoörtzen dautset al-
guztidun Jaungoikoari, Andra Maria beti
-Birjiñari, Zoriondun Migel goi -ainge-
ruari. Zoriondun Joan Bautisteari, Pedro
ta Paulo Apostolu deunai, beste Santu
guztiai eta zuri, ene Aita oñi, pekatu lañe-
gi egin dodala, gogapen, itz eta egitez,
neure efuz, neure eruz, neure efu andiz.
Augaitik eskatzen dautset Andra Maria be-
ti-Birjiñari, Zoriondun Migel goi-angerua-
ri, Zoriondun Joan Bautisteari, Pedro ta
Paulo Apostolu deunai, beste Santu guz-
tiai eta zuri, ene Aita oñi, otoi-egin dayo-
zuela nire alde Jaungoiko gure Jaunari.

AUTOÖRTZEKO EREA

«Nik pekatari onek» esan ondoren, zoaz autoört-
tegira ta belaunikaturik esaizu lenen:

Ajuñ, Maria, guztiz garbia.

Autoörtentzuleak erantzungo dautzu: *Orban ba-
garik soñtua.*

Gero esan:

Ilabete (edo astebete edo dan beste) da azkenen-
goz autoörtu nintzala eta ez neban ezer itxi aiztuta
ez lotsaz.

Azkespena aörtu neban...

Añezkero. Lenengo aginduan... Bigañean...

Eta onelan, lenengo agindutik asi-ta, egin dozu-
zan utsegite ta pekatuak zeuk esan egizuz. Ez,
asko lez, autoörtentzulearen itaunen begira egon...

Oñelan egiñaz eñezago ta lenago amaituko dozu,
eta autoörtentzuleak, zuk zeurea amaitu ondoren,
itaunen bat egin badaizu, erantzun egiozu apal,
argi ta garbi.

Entzun gero berak emongo dautzuzan aolku edo
konseju onak, oben-nekea gogoan aörtu ta azkes-
pena (asoluziñoa) emotera yoartzunean, esan biotz
-biotzez: *Jesukristo neure Jauna.*

Gero zoaz zeure lekura; astirik ba-dozu, egizu
antxe emondako oben-neke edo penitentzia, ta
ufengo datofen otoitz au esan:

Ondorengo otoitza

Jaungoiko Aita Betikoari Andra Maria' ren bidez

AITA efukioñ eta ondasun guztien itur-
burua! Zeure atsegiña dan Jesus zeure
Seme maite ta gure Eroslearen Biotz San-
tua bide dala, gogo beroz eskatzen dau-

tzut emon daistazuzala: sinismen bizia, itxaropen sendoa ta Zeuganako ta urko-lagunagazko maitasun sutsua. Oñez gañera eskatzen dautzut: neure pekatu guztien benetako garbai edo damua ta aurre-rantzean Zu bein be ez iraindu ta naigabetzeko asmo sendoa: Zuk gura dozun lez beti biziteko, Zure gogo santua biotz osoz betetako ta zeure maitasunean eriotz arteraño irauteko. Olantxe.

¡Neure Erosle ta Jaunaren Ama maitea, Maria Birjiña doatsua, afen eskatzen dautzut erukiz emon daidazula: galbide ta lafi-aldi guztietan Zugana joateko ta zeure laguntza beti eskatzeko beař dodan grazia.

(40 egun. parkapenak bein).

III. JAUNARTZEA

«Aingeruen Ogia
Gizonen janari».

I. SAÑEREA

1) *Jesukristo gure Irakaslearen esanak.* (JOAN. VI).

Joan Deunak bere Ebangelioan adierazten daukuz.

Ona emen nagusienak:

48) *Ogi bizia Ni naz.*

49) *Zuen gurasoak «mana» jan eben basamortuan eta il ziran.*

50) *Zerutik jatsiriko ogia auxe da: berau jan dagiana, ez da ilgo.*

54) *Egi-egiaz diñotzuet: Gizonaren - Semearen (1) Aragia jan ezpa-dagizue eta bere odola edan, zeuekan ez dozue bizirik izango.*

55) *Nire aragia jaten eta nire odola edaten daunak, betiko bizia dauko ta azken egunean Nik berpiztuko dot.*

56) *Nire aragia ziñez janaria da, ta nire Odola ziñez edaria.*

57) *Nire aragia jaten eta nire Odola edaten dauana Nigan dago ta Ni beragan.*

58) *Bizi dan Aitak bialdu nauan lez eta Ni Aitarren bidez bizi nazan lez, bardin Ni jaten nauana be nire bidez biziko da.*

Gure siñeskintza edo fedeko egien artean, itz oneik baño edefagorik eta batera pozkafiagorik nekez aufkituko dozu, ene kristiñaua. Gogoan artu egizuz eta safi irakufi zeure siñesmena biztu ta sendotzeko.

2) Jesukristo gure gogo edo arimen bizia da.

ALDE BATETIK:

Oben astunaren eriotzatik gure arimea jagoten daualako.

Zerutik jatsiriko Ogia auxe da: «berau jan dagiana, ez da ilgo» diño Jesukristo gure Jaunak. Eta Trentoko batzafak deitzen dautso: oben astunetik jagongo gaituan osakaya. (TRIDENT. SES. XIII-2).

Auxe berau irakasten dausku Tomas Deun jakintsuak be. (III P. Q. 79, A. 6).

(1) Safi aufkituko dozu Jesukristok Ebangelioan «Gizonaren Semea» bere izentzat artzen dauala: izen onegaz adierazo nai dausku, ba, Beragaitik esan ebala.

Eriotzea gizonari—diñausku—edo kanpotik edo bañenetik datofkio: bañeneko gexoak janari indaf-tsu ta osakai egokiz osatzen ditu; kanpoko arerioakandik bere burua jagoten dau. Onantxe, Jaunartzeaz gure gogoak indaf bañia artzen dau batetik, Jaungoikoaz alkaftzen dalako; ta bestetik, Jauna bere bañean daukala, bere burua arerioakandik eñezago jagon daroa.

BESTE ALDETIK:

Onbide (birtute) guztiak gure gogoan sendotzen ditualako.

Berak emoten dauskun poz-eztiak aitzu eragiten dauskuz lufeko atsegiñak. Beraz, gero ta geyago Jaungoikoagana uferatu ta lufeko galbideetatik ufuntzen gaitu ta onelan, onoimenak, indartzen dira. Gizonaren areriorik andiena dan gañamura edo aragi-zalakeria be itzali edo gitxitu daroa. *Gustato spirítu, desipit omnis caro* eta beste griña gaizto guztien sukaf edo beroa be bai.

Berak biurtzen dauskuz, azkenez gogapen onak eta asmo edefak be.

3) Sari ta egunero, al bada, Jaunartu beari da.

Trento'ko Batzaf Nagusiak (XXII-G. BILLERAN. VI-G. AZÁLBURUAN) erabagi au dakaf:

Batzaf Nagusi onek, kristiñau guztiak meza entzuten daben bakotxean, Jaunartzea nai leuke.

Auxe berau eskatzen dausku Jesukristo gure Jaunak: *Zuen gurasoak «mana» jan eben eta il ziran: nire aragia jan dagianak, betiko bizia dauko. Esan nai*

dau: gogoak beaí-beaía dauala janari au safi aítzea, gorputzat ogia beaía dauan lez.

Gure Eleiza-Ama arduratsuak eta Eíomako Aita Santu guztiak ao batez auxe berau díñoskue, eta batez be Pio X-gaíenak «*Sacra Tridentina Synodus*» deritxon bere idazki gomutagaían.

Daniel Igaíleak: Gizonaren Semeak Jaungoiko Aitagandik dakaz eskubide, aintza ta agintzea eta lateí, abeí ta izkuntza guztietako gizonak daíayoe, onelan Mesias gizonen Eroslea dala erakutsirik.

4) Saíi Jaunaítzeko zer eskatzen dan.

Saíi ta egunero Jaunaítzeko duin ez dala uste izan daíke norbaitek. Oneri erantzungo dausat gai eta duin ínoz be ez dala izango ta aingeruak eurak be duin ez dirala Jaunaítzeko.

Ona emen: Pekatu astun barik, biotza garbi dauzu?

Asmo zuzenaz Jaunaítu nai dozu?

Ez yatzu besterik eskatzen. *Gauza bi oneik, biotz garbia ta asmo zuzena, naíkoa dira*, saíi ta egunero Jaunaítzeko.

Zetan esan bez, ofezaz gañera, maitasun berroz eta gurari andiz altarako maira uferatu ba-zadiz, irabazi andiagoak aterako dozuz, gose geyagogaz bazkaltzera zoazanean, onura ta indaí geyago ateraten dozuzan lez.

Zatoz, ba, saíi, zatoz egunero, al ba-dozu, Jaunaítzera Berak emongo dautzu pekatu astunetik íges-egiteko indaía, arerio zitalen ziltzaldiauk austeko kemen eta biotza.

II. JAUNAÍTZE AUÍREKO TA OSTEKO OTOITZAK

Oaíak:

1.—Uíengo doazan otoitzak ez dauke beste asmorik Jaunaítzera doanari zerbait laguntzea baño: azkozaz obe da bakotxak bere biotzari eraso dayoan Jaunagaz itz-egiteko beaí dituan gogai ta gurariak.

2.—Otoitz guzti oneik esateko era ta astirik ez daukanak esan begiz Jaunaítu auíreko ta osteko egintzak, «Jesus gurutzean josiari» deritxona ta «Eriotz-etsipena».

3.—Jaunaítu auíreko ta osteko otoitzak era bitarra ipiíni dira.

Bata labuía, Umeentzat oso egokia, *guztiak batera esan dagien*, toki askotan oi danez.

Beste luzeagoa. Bakotxak bakaíean esateko Síñespen, maitasun-egintzak *bielan* ipiíni dira, ta ofezaz gañera «Jesus gurutzean josiari» ta «Eriotz etsipena» be *beli esatea* ondo litzake.

JAUNAÍTU AUÍREKO OTOITZAK

ERA LABUÍA

Gogoratu Jaunaítu baño len zugana datoíen Jaun ori *nor dan*. Zeure Jaun eta

Jaungoikoa dozu, zeru-luñen Jabea, zure Egile, zure Erosle, zure Ongile ta Maitalea.

Eta biotz-biotzez esan:

Siñespena

NEURE JAUN eta Jaungoiko guztiz Egi-zale zarean ori! Siñesten dot orain artzera noan osti ořetan zure Gorputz eta Odola Gogo (arima) ta Jaungoikotasun ber-bera emoten daustazuzala. Ori sendoro siñesten dot, zeuk ořelantxe esan zebalako ta ori egiztau eta aldezteafen, neure bizi au emongo neuke.

Zetara datořen:

Zuri bere mesede ugariak ekařtera, zure zoriona emen luñean egitera, gero zeruan be egiteko.

Itxaropena

JAUNGOIKO zintzoa: Zeuk esan zeban Zugar bere itxaropena ipiñi dagianik ez dala galduko. Zure eskintzari zintzoetan uste osoa daukat eta sendoro itxaroten dot, orain luñean artzen ba-zaitut gero

zeruan Zugaz bat egiteko zoriona be emongo daustazula.

Zergaitik datořen:

Zuri dautzun maitasunagaitik datoř, ez Berak zerbait irabaziko daualakoan: zure onak dakař zure biotzera, ez bere irabaziak.

Maitasuna

JESUS maitagaři ori: Nigaitik gurutzean zeure bizia emonez gañera, zeure aragi garbiz ni indartzera zatořkidaz. Neure biotz, gogo ta indař guztiaz maite zaitut eta zeugazko maitasun ořetan bizi ta ilteko zoriona eskatzen dautzut.

Norgana datořen:

Zeure biotzera datoř, pekataria: ainbeste bidař oben astunaz ořbandu ta ezaindu dozun zeure gogo edo arimara. Bere arerio izan zara, eta ona emen non datořkizun, zure gaiztakeriak aitzurik, aiskitasun laztan gozoa zuri bařiro emotera.

Damu-egintza

ENE Jaun andia: zure anditasunaren aũñean neure ezereztasuna ezagaturik, lotsa,

garbai ta damuz auzpaztzen naz eta par-keske nagokizu. ¿Zelan ausartu naiteke Zu ártzera, ainbeste bidaí eta ain donga-ro naigabetu zaitudan eskaígaiztoko au? Ez, ez naz ontasun andi ofen jabe egiteko duin, ez gitxiago be; baña zeuk ori nai dozun ezkerro, egin bedi Zeuk nai dozun lez.

ERA LUZEA

Siñespena

ZERU-luñaren Egile ta Jaun zarean Jesus, gizonen Erosle ori: orain nigana zatoz, neure biotzean ártu beaí zaitut. ¡Au zorion andia! Mirari afigaí au egia dala ¿nok siñestuko leuke Zeuk zeure agoz adierazo ta egiztau ezpa'zendu?

Bai, siñesten dot, ene Jauna, sakramentu onetan ártzera noana Zeu zerori zareala. Zeu zara: aterpe baten jayo ziñean eta gero gurutzean zeure bizia nire alde emon zeban Jaun ori zara: zeruan Zeure esku-bide ta anditasuna agiri dozuz: emen, osterá, ogi-ardao irudipean estalduta zagoz.

Neure begiz ikusten ba'neu lez siñesten dot. Zeuk esan daustazulako, siñesten dot

eta zure itzak onetsi ta guítzen dodaz. Bai, neure esku-begiak igarí ez áren, eta nire adimenak ezin aitu dauan áren be, biotzez siñesten dot eta neure zentzun eta adiña (erázoya) siñestearen menpean ipinten dodaz.

Siñesten dot, Jauna, ta egia dala autof-tzeáren, zeure laguntzaz neure bizi ta odola pozik emongo neukez; beaí ba' litz, pozik ártuko neuke eriotzea neure siñesmen eta erlejiñoaren alde.

Apaltasun - egintza

NOR naz, Jaun Altsua; nor naz, zeru-luñaren Eregea, Zuk nigan zure begiak ipinteko? Nire Jaungoiko ta Jauna nigana etofteko zorion andi ori, nondik eta zelan jadetsi dot? ¡Nigana, pekatari añ-zikin ezereza baño ezerezago nazan onegana Jaungo andia datoí! Aingeruen Ogia jatera noa, Jaungoikoaren Gorputz-Odola artzera! *Enaz ni duin Zu nigana etofteko eta iñoz be ez naz izango, Jauna.*

Zeru-luñaren Egile, Jabe ta Jauna: zure aúfean neure burua eratsi ta apalesteñ dot Zu goratzeáren, Sakramentu onetan

nire maitasunez, Zuk zeure burua eratsi ta apalesten dozun lez.

Zure anditasun eta neuribako almena ta nire ezereztasuna batera autoftzen dot eta biotz-biotzez diñotzut: «Jauna, Zu nigana etoriteko ez naz ni duin».

Damu - egintza

NIRE oben eta gaiztakeriak nigandik alden du bea zindukenean, nigana zatoz, Jaun erukioa eta on ori...; baña orain, neure Jaungoiko maitea, orain zure afean biotzez gofotutzen dodaz. Nire gaiztakeriok Zu Jaun on eta maitagarri ori iraindu ta naigabetu zaituelako, biotz - biotzez garbai ta damu naz eta ofelakorik inoz geyago ez egiteko, asmo sendoa artzen dot.

Parkatu egidazuz, neure Aita maite-laztan ofek, maite nozulako, Zeugana natoela agintzen daustazu-ta. Orain autoftzaren bidez garbi nagoala deritxat; baña garbitu oraindik neure bañena, Jaun ona; kendu bertatik orban eta zikinkeririk txikienak be: sortu nigan biotz bañi bat eta, azkenez, Zuri dagokizun lez ezpa-da be,

albait ondoen artu zaidazan beintzat, gogo garbia emoidazu.

Itxaropena

NIGANA zatoz, gizonen Erosle ta Salbatzaile maite ori? Zugan baña obeto zongan ipiñi neinke neure itxaropena? Zu bai zen on, Zu bai zen aberats nor da?

Beraz, uste betez natoa zure aufera, neure Jaun eta Jaungoiko, zure maitasuna zeure eskubidea bai zen andia dalako, biak neurigabeak dira-ta.

Nire utsune ta beañizan guztiak ondo ezagutzen dozuz; lagun zakidaz, ene Jaun ori, ala ta gogo ba-daukazuz-ta; zeure laguntza, eskañ eta mesedeak eskiñi daustazuzan ezkerok, lagun zakidaz.

Neure Jaungoiko maitea: utsune ta argalkeriz beterik nago emen, zure afean, itsu, maka-makal, guztiz erukañi. Zuk indartuko nozu, Zuk argituko nozu, Zuk osoro aldatuko nozu. Bai, ofelan egingo dozula ziñez siñesten dot. ¿Ez al-zara ba, Zu nire Jabe bakaña? Eta bere biotzean zaukazanari ezzer ukatu ete zengikeo?

Anbrosio Deunaren Otoitza

ZEURE bazkal - maira natoí gaur, Jesu-kristo neure Jaun maitale ta efukiofa, ez neurez gai ta duin nazalako ustez, zeure efuki ta maitasunean neure itxadona ipiñirik baño. Neure gorputz ta biotza ainbat gaiztakeriz loitu dodaz... neure min, eta adiña ez dodaz arduraz zaindu; ori dala-ta, lotsa ta bilduñez natoí. Jaun efukioí, Jaungoiko andia; lafitasunez, inguratuta nagoan gixaxo au, efukiaren itufburu zarean oregana natoí; Zugana zuzentzen naz eta lenbailen zure babespean jafi nai dot neure burua, zuk osatu ta sendatu nagizun. Epaikari edo juez izango zaitudala-ta, bilduñ nazan onek, neure Beferosle euki ta ezautu nai zaitut.

Neure zauri ta neure lotsari guztiak Zuri, ene Jaun ofi, agertu ta erakusten dautzudaz, Nire obenak asko ta andiak dirala bai dakit eta bilduñ naz; baña zure efuki amaigabeak itxaropena emoten daust. Jesukristo neure Jauna, Betiko Erege, gure alde gurutzean il ziñan Jaungoiko-Gizon orek zeure begi efukitsuok nigana biurtu egizuz. Neure itxaropena Zuan

daukat eta, ařen, entzun nagizu: iñoz agoítzen ez dan efuki-iturña zarean Jaun ori, nire bidegabe ta obenetzaz efuki zaitez. Nire ta beste gizon guztien alde gurutzeko urkamendian eskiñi ziñan Bildots osasungafia, agur dagitzut. Jesukristo neure Jaunaren zaurietatik jarion ziñan eta gizon guztien orbanak kentzen dozuzan Odol garbi ta edeí ori, biotzez gurtzen zaitut. Zeure eskuz egindako gizona, zeure odollez beferosi dozula gomutau egizu, Jauna. Egindako utsegite ta obenetzaz garbai naz eta neure okeírok zuzendu nai dodaz. Aita onbera ta efukitsua, nire gaiztakeri ta pekatu guztiak nigandik kendu egizuz, Santuen Santua biotz eta gogo garbiz aítu dagidan: duin ez nazan ařen, orain aítzera noan zure Gorputz eta Odola neure pekatuen parkapena izan bekidaz, eta beti zure gogoko egikizunetan diardudantzat, Nire orbanak garbitu, gogamen txafak aldendu, asmo ta gurari onak soítu ta nire gorputz eta arimea arerio guztien maltzufferietatik zaindu begiez. Olantxe.

Abadearen «Domine non sum dignus» entzunda, meza-laguntzaleak txiliña joten dauanean, esan zuk be iru bidar:

«Jauna, ez naz duin, Zu nire etxean saítzeko; baña itz bakař bat esaizu ta nire arimea sendatuko da».

Gero, itz oneik ezpanetan dozuzala, zoaz begirune ta itzal andiaz Jaunaítzera, beso ta eskuak bulaf gañean dozuzala, eta ez, asko lez, eskuak sakelean eta baztař guztietara begira.

III. JAUNAÍTU OSTERAKO OTOITZAK

ERA LABUĀ

Egon zaitetz pizka laben ixil-ixilik, Jauna zeure biotzean laztantzen dozula eta zeure lekuan belau-nikaturik, ez besterik gogoratu Jesus zeurea dozula baño. Ixildu bedi miña eta itz-egin begi zure biotzak. Aguřtu egizu... eskeřak emon... parkapena eskatu... daukazun guztia eskeñi... eta batez be eskatu, eskatu asko, beař dozun guztia, zeuretat, etxekoentzat, senide, lagun, etsai eta gizon guztientzat: ez aitzu Garbitokiko arima eřukafien alde eskatzeaz be. Esan gero, astiro-astiro, ixil-ixilka, Jauna zeure biotzean laztantzen dozula:

DILECTUS meus mihi, et ego illi.

NIRE maitea neurea da ta ni be-rea.

Inveni quem diligit anima mea, tenui eum nec dimittam.

Veniat dilectus in hortum suum, et comedat fructum pomorum suorum.

Dilectus meus candidus et rubicundus, electus ex millibus.

Guttur illius suavisimum, et totus desiderabilis.

Ego dilecto meo, et dilectus meus mihi.

Nire biotzak maite dauana auřkitu dot: ba - dautsat eta ez dot itxiko.

Betoř nire laztana bere baratzeria eta bere sagastien sagařak jan begiz.

Nire kutuna zuri-gořiskea da, beste miñen ařtean aukeratua.

Bere abotsa ezti-goza da, ta guztia da maitagaři.

Nire maitearena naz eta nire maitea nirea da.

Begiratu ondo, kristiñaua: Jauna ařtu auřetik zeure gogoa gertu edo prestau beař dozu, Eřegeen Eřege dan Jauna ařtzeko; baña Jaunařtu ondoren batez be, Jesus, zerutařen atsegiña, zeure biotzean daukazula, alak egin beař dozuz bere mesede andiakaitik eskeřak emoten, eta zeure biotz ori betiko eskintzen dautsazula, mesede bafiak eskatzen. Jaun andi bati, zeure etxean ařtzean, egiten dau-

tsazun afera edo abegi ona, egingo al dautsazu beintzat Jaun guztien Jaunari.

Otoitz eta egintzak

Jauna gurtzeko.

JESUS, neure zoriona! Afiturik eta pozez zoraturik nago, nigana etoriaz egin daustazun mesede andiaz eta biuritu daustazun ondasunaz, Zeruko Aingeru ta Santuekaz batera, zure aurrean auzpazturik, zure maitasun eta erukia aintzaldtu, goratu ta gurtu nai ditut.

Eskeiak emoteko.

JAUNGOIKO ona: Nire ezereztasuna begiratu dozu. Gexo nengoan eta Zuk indartu nozu: txiro ta beartsu aurkitzen nintzan eta zeure ondasunez bete nozu. ¿Zer emongo dautzut, ene Jaungoikoa, zure eskuetatik artu dodazan ondasunen orde?

Zeure burua eskintzeko.

NEURE Jaun eta Jabea: nazan eta daukadan guzti-guztia damotzut, Zeuk guzti-guztia lenago emon daustazu-ta.

Nire biotza nai dozu?... jaftu betiko, Jauna!

Neure adimen, oroimen, gorputz eta arima be zeureak dozuz.

Zure maitetasuna naikoa dot, eta oñenbestegaz oso aberatsa naz.

Eskar-mesede bariak eskatzeko.

BAÑA ¿zer negike, Jauna, zure indar eta zure laguntza barik?

¡Ene Jaun maitea! Zure Gorputz-Odol agufgarriak jan-edaritzat artu dodazan ezkerro, Andra Maria bitarteko ipiñirik, ahen eskatzen dautzut emon daistazuzala argi ta indara, pekatuagazko bildura ta are-rioen ekiñaldi guztiak ausirik, zugaz bat-izateko bea dodan laguntasuna.

ERA LUZEA

Jauna gurtzeko egintza

JAUNGOIKO alguztidun eta betikoa: lufeko erege ta agintari nagusienak baldin zure aurrean bildufez ba-dagoz, ¿zer egin neike nik, ixilik egon eta zure anditasun eta almena biotz bafenetik gurtu baño besterik?

Aguñtzen zaitut Jaungoiko Santua,

agurtzen zaitut Jaungoiko indaíttsua, agurtzen zaitut Jaungoiko íleziña.

Zure anditasuna agurtzen dot, zure eskubide ta almen osoaren ondoan emen beko anditasunak uts eta utsalak dira-ta. Zure aúrean jafi ezkeru, emeko indaía, argaltasuna da: aberastasuna, txirotasun eta beafizan goía; emengo argia, íluna baño besterik ez.

Zuri bakaírik, Jaungoiko andi, Betikotasunaren Jabe, Jaun íleziña zarean ofi, dagokizu aintza (gloria): Zuri bakaírik gorapena.

Aintzatua, goretsia, bedeinkatua izan bedi Jaungoikoaren izenean datoíena. Bedeinkatua izan bedi Jaungoiko Alorodun eta Betikoaren Seme bakaía, orain nigaz bat egin dana, nire biotz baíenera etoíi dana...

Maitasuna

NEURE Jesus laztan-maitea: jau nire pozal orain nire baíenean zagoz, neure biotzean laztantzen zaitut, oso-osorik neurea zara. ¿Nok leukean luía baizen biotz andia Zu, beaf danez, eta zu bakaírik maitatzeko!

Andra Maria, Jaungoikoaren Ama, ain-

geru lirañak, Jaungoikoa zeruan maite ta gurtzen dozuenuk, luíean bizi zaren maitale guztiok, zuen maitasun ori emoidazue, neure Jesus laztana maite izateko.

Maite zaitut, Jauna; biotz-biotzez maite zaitut eta auferantzean beti maite zaitudala agertuko dautzut, zeure aginduak beteaz.

Eskeíak emoteko egintza

¿**Z**ELAN ordainduko ete-dautzudaz, Jauna, neure asieratik egin daustazuzan mesede guztiak, jayotza, bizia, osasuna eta, batez be, orain neure biotzera etoíiaz egin daustasun andi au?

Eskeíak damotzudaz, Jauna, ainbeste mesede ta ain andiak egin daustazuzalako. Egia da asko alpeírik galdu ta ondatu dodazala; baña auferantzean, orain arte lez, ez naz eskaí-gaítzoko izango. Beti, bai, beti gomutauko dodaz gaur egin daustazuzan mesedeak eta Zuri eskeíak emoteko alegiña, neure bítzta osoan egingo dot.

Eskaria

ORAIN, Jaun ona, neure biotzean zagozan ezkeru, zeure aúrean belaunikatzen naz,

beaf dodazan eskař guztiak zuri eskatze-ko. Lenengo zeugazko maitasuna eskatzen dautzut eta ofetan beti irauteko, laguntasun eta indařa; eta uręngo, beaf dodazan eta mesedegaři yatazan beste on eta eskař guztiak.

Uste betez eskatzen dautzut gure Eleiz-Amaren alde, zaindu ta lagundu dagizun beti; guzuřak ufundu, siñestebako ta pekatariak biufu ta Garbitokiko arima efukařiak lenbailen azkatu egizuz, batez be N. N.'ren (*ipiñi emen zeure senide, lagun eta ezagunen izenak*) arimak; nire lagun eta ongileak ondasunez bete egizuz, baita nire etsayak be.

Lagun guztietan zintzoena, ta Aita guztietan efukitsuena zarean Jauna: auferantzean ez nau iñok Zugandik aldenduko: beti zurea izango naz, zure ikasbideak jařaituko ditut beti.

Jauna, zure aragia jan dot eta zure odola edan; zagoz beti nigaz lufean, gero beti Zugaz zeruan egon nadintzat.

Loyola'tař Iñazio Deunak esan oi eban Otoitza

KRISTOREN arimea, santutu nagizu. Kristoren gorputza, salbau nagizu. Kristoren odola, ase ta birlorau nagizu. Kristoren sayetzeko ura, garbitu nagizu. Kristoren nekaldia, indafu nagizu. O Jesus ona, entzun nagizu. Zure zauri-bařuan gorde nagizu. Zugandik alde-egiten, ez niri itxi. Arerio gaiztoagandik, jagon nagizu. Eriotz-aldian deitu nagizu. Eta Zugana joateko agindu dazu. Zure Santuekaz, Betikotasun osoan Zu goratzeko. Olantxe.

(300 eguneko parkapenak, 7 urtekoa egunean bein, Jaunaftu ondoren esan ezker. Parkapen osoa ilean bein, autoftu, Jaunaftu, Eleizaren bat ikeftu ta bertan Aita Santuaren alde eskatuaz).

Iñazio Deunaren beste Otoitza

NIRE aukeramena osoro zeugandu egizu, Jauna: nire oroimen, adimen eta naimen osoa aftu egizuz. Daukadan eta dodan guztia, zeuk emon zeustan eta zeuri biufzen dautzut: zeurea dozu ta nayen do-

zunez, erabili egizu. Zeure maitasun eta eskafa, aŕen, emoidazuz eta naiko aberats naz, eta oŕezaz gañera besterik ezertxu be ez dot eskatzen.

(300 eguneko parkapenak egunean bein).

Jesus gurutzean josiari

(Bere irudi aŕfean esan beaf da)

ONA emen ni, o Jesus on eta gozo-gozoa, zeure aŕfean auzpaz eta be-launiko nago eta gogorik bizi ta gaŕtsuenaz bein eta bañiro eskatzen dautzut, aŕen nire biotz oni siñesmen,

itxaŕopen eta maitasunaren sua, neure obenen garbai zindoa eta oker oŕeik zuzentzeko asmo sendoa ezafi ta aŕazo dayozuzala; maitasun andiz eta garbai zintzoz zure bost zauri oŕeik gogoz ikusi ta auznaŕtzen dodazan bitaŕtean, Dabid igafleak zure aoan ipinten ebazan itz oneik

neure begi-aŕfean dodazala: *Nire esku ta oñak zulatu ta nire azur guztiak zenbatu dabez.*

(Parkapen osoa Jaunaftu-ta, Aita Santuaren alde otoitz egin ezker: Garbitokiko arimen alde be eskiñi daiteke).

Andra Mariari

BIURTU nigana zure begiok, Maria Birjiña goragaŕia, orain zure begien atsegin poza egiñik nago-ta. Eskatu nire alde zure Seme maite-maiteari, bere Gorputz-Odol osasungaŕia jan-edariz emon daust-eta: zure irabaziak eskiñi nire uts eta beaŕfizan andien orde. Eskeŕak emon nire izenean, eta eskatu: ez daitela nire biotz-baŕenetik joan, nire gorputz eta arimea bere eskaŕ eta mesedez bete-bete egin barik. Olantxe.

IV. ERIOTZ -ETSIPENA

(ONTZAT AŔTZE)

Eriotz-aldirako parkapen osoa, gaurdanik irabazi dagikezu, ene kristiñaua. Une lafi aretan, erdi konoŕgatuta zagozala, beaf bada parkapen oso orı irabazteko ez zara gauza izango: irabazi egizu bertatik, gaur bertan: *oŕetarako* autoŕtu, Jaunaftu ta uŕengo doan otoitz biotzez esatea, *naiko dozu.*

(Pio X-gaŕenak 1904'ko Epalaren 9'an)

Otoitza

NEURE Jaun eta Jaungoikoa: Zure gogoko dan edozelako eriotzea bere laritasun, bildur eta oñaze guztiakaz, oraindixe gogo onez afitzen dot zure eskutik.

Oafak:

1.—Eriotz-aldirako parkapen oso au bein baña ezin irabazi daiteke.

2.—Ori ta guzti be, asmo ofegaz autoftu, Jaun aftu ta otoitz ori safi esatea askoz obe da, ziuftago irabazteko.

V. GOGOZKO JAUNAFRTZEA

Trento'ko Batzar Nagusiak, Jaunaftzea aitatzen dauanean, ofetarako iru bide dagozala diñausku:

Lenengoa.—Egiaz bai, baña gogo orbanduaz edo pekatu astunean dagozala, afitzen dabena.

Bigafena.—Altarako maira uferaturik, egiaz eta gogo garbiz afitzen dabena.

Irugafena.—Gogozko Jaunaftzea da.

Jesukristo geure Jauna ziñez eta egiaz ezin aftu dogunean, Bera afitzeko daukagun gogo edo gura-zi bizia, eta gero geure biotzean ba-geuke lez, Berari agertzen dautsagun maitasun eta atsegin-poza; gogozko Jaunaftzea orixe da, Akino'tar Tomas deunak diñoskunez.

Ofetarako, Meza-emolea Jaunaftzera doanean, zeu be beste ainbeste egitera baiziñoaz lez, Jaunaftzeko albait ondoen geftu edo prestau zaitez: pekatuazko zeure gofotoa Jaunari agertu egiozu «*Ni pekataria*» esanaz. Egin gero Jaunaftu aufetik egin oi dozuzan otoitzak. Iruditu Andra Mariak edo beste santuen batek *Osti-Deuna* dakaftzula ta Jesus zeure biotzean dozula. Orduan biotzez eta astiro esan:

Otoitza

NEURE Jesus laztan maitea: altarako Sakramentu gurfafti ofetan, ogiaren antz-irudipean estalduta bai, baña egiaz eta benetan zagozala sendoro siñesten dot: aguftzen zaitut neure Jaungoiko maite ori ta aftu nai zaitut; baña orain ofetarako duin ez naz-ta, zatoz gogoz beintzat nire biotz onetara: bertan ba-zendukedaz lez laztantzen zaitut, Jauna, ta Zugaz bat eginda bizi nai dot beti. jñoz ez al naz Zugandik aldenduko!

Edo beste au:

ZATÓZ, afen, Jesus laztana, neure atsegin, poz eta maitasuna: zatoz neure biotz otzera: zatoz nire gurariak ase ta betetara:

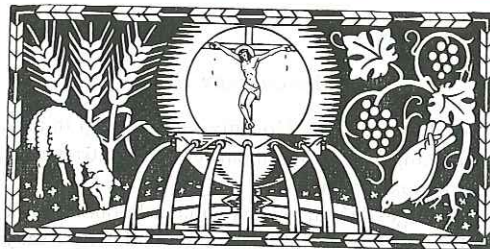
zatoz nire arimea santu-egitera; zatoz nigana, Jesus eztsitu ori, zatoz.

Zagoz ixilik pizka baten. Agurtu egizu Jauna, eskeñak emon eta mesede bañiak eskatu.

Gauza oneik jolasak edo zorakeriak dirala norbaitek uste ba'leu, Jesusen Lagundiko Rodriguez Aita jakitunak diñoanaz erantzungo dautset: «Gogozko Jaunartzea askotan egiazko Jaunartzea bizen mesede andikoa izan daiteke» eta *Gogozko Jaunartze ori* gure Jesus maiteari atsegin yakola ondo dakigu. Berak erakutsi eutsan bein Sena'ko Katalina deunari, ufezko ontzi bi eskuetan ebazala agertu yakonean: batean *egiazko Jaunartzeak* eta bestean *gogozkoak* eukazala adierazo eutsan.

Beste santu askok be mesede guztiz andiak atera dabez, gogoz Jaunartzen oitu ziralako.

Ene kristiñau ori: ziñez eta egiaz Jauna artu ezin ba-dozu, gogoz gitxienez artu egizu ta zeure gañera mesederik ugarienak ekañiko dozuz.

IV. MEZA DEUNA

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum!
Zure bizi-tokien maitagaría, Jaun Altsua.

Antziña, Lege-Zafeko aldian, Jerusalem'go Eleiza nagusi edera aukeratu eban Jaungoikoak gizonen artean egoteko: *nire biotza ta begiak bertan izango dira beti*, esan eutsan Jaunak Salomon efege jakitunari. Lege-Bañiko aldi onetan gure eleizetan dago, ortxe altaretan ufezko kutxan gordeta: gure artean dago, gugaz batera bizi da. ¡Jaun Altsuaren etxe, eleiz eta altaren maitagaría! oneik bai dirala kristiñauentzat maitagarí! Jerusalem'go eleiza edera ziñez maite ba-eben judatañak, askoz maitagaríago izan beañ yakuz guri geure eleiza ta altarak; ezkutirik andiena ta miraririk afigañena egunoro ortxe ikusten dogu-ta; MEZA DEUNA.

I

Mezea ¿zer da?

Jesukristok bere Gorputz-Odolez, ogi ta ardao irudipean, Aita Jaungoikoari egiten dauksan oparia (sakrifizioa) da Mezea.

a) Lege-Zarlean era eta enda askotako opariak eskintzen ziran, odoltsuak batsuk, besteak ez. Jesukristok, aek kendurik, Opari bafi guztiz edefa ipiñi dau: *mezako oparia*.

b) Meza ta Gurutzeko oparia.

1.—Meza Santuak, Jesukristok gurutzean bere eriotzeaz, Jaungoikoari eskiñi eutsan oparia gogorutzen dauksu.

Kalbarioan Jesukristoren Gorputz eta Odola berezi ta banandu ziran lez, altaran be bananduta bai legozan agertzen yakuz (1) ogi ta ardao irudipean.

2.—Baña Meza Santua ez da kalbarioko opariaren gomutea bakañik: *gurutzeko oparia berbera da, altaran bañiztatzen dana*. Bietan Jesukristok bere Gorputz-Odola eskintzen ditu: Bera da bietan Eskintzañe ta Opari.

3.—Ofaitik be, Jesukristok gurutzean bere Odola ixuri eban; augaitik kalbarioko oparia odoltsua izan zan. Altaran ez dau odolik ixurten; beraz, altarakoa odol-ixurte bako oparia da.

Gurutzean Berak bakañik eskiñi eban oparia: al-

(1) «Berezi edo bananduta bai legozan» diñot, naiz ogi naiz ardao antz-irudipean Jesukristo oso-osorik dagoala geure sinesteko egia dalako.

taran meza-emoleak eta Eleiza osoak Jaunagaz batera eskintzen dabe.

Gurutz-Oparia gizonak irabazteañen egin zan: altarakoak gurutzeko opariaren irabaziak zabalitzen ditu kristiñauen artean.

II

Mezea ¿zetarako da?

a) *Lenen, Jaungoikoa gurtu edo jauresteko.*

¿Zetarako deritxazu egin zaituala Jaunak, Bera gurtu ta goratu dagizun baño? Oña zegaitik Jaungoikoaren lenengo aginduak «Jauna guñtzeko» diñoskun. Baña Jaungoiko alorodunari dagokiozan gorapenak ¿non auñkituko dozuz luñean? Alpeñik ibiliko zara oñein bila. Jesukristok bakañik, Jaungoikoaren Semeak, emon dagikeo Goiko-Jaunari zoñ yakon besteko guñtzea eta meza santuan emoten dautso, bere Gorputz-Odola eskiñiaz.

b) *Jaungoikoari egin yakazan pekatu-irañiak ordaintzeko eskintzen da Meza Santua.*

Izugañziko andia da geure obenakaitik Jaungoikoari dauksagun zoña. Pekatu bakañ batek Jaungoikoari egiten dauksan iraña ordaintzeko, santu guztien egite on eta irabaziak ez dira naiko, iraña neufibagea dalako ta oneik ez. Jesukristok bakañik, Aita lez Jaungoiko dalako, gure pekatuen zoña ordaindu dagike ta auxa da meza santuan egiten dauana, bere Gorputz-Odola eskiñiaz.

d) *Mezea Jaungoikoari eskeñak emoteko eskintzen da.*

Berari zoñ dauksazuz bizia, osasuna, gorputz

-arimako doyak eta egunero egiten dauskuzan ainbeste eskař eta grazi, guk safi ezagutu ez afen. ¿Zer emongo dautsagu, geure aldetik mesede guzti ořeik zelanbaist ordaintzeko?... *Calicem salutaris...* Meza santuko oparia, eskintza guztietan edefena.

e) *Mezea eskař edo mesede bařiak jadesteko opal-tzen da.*

Geure obenak dirala-ta, begiak zerurantz jasoteko bilduř ba-gara, Jesukristo meza santuan bere Aitari gure alde eske dagoala gomutau daigun. «Meza santuaren bidez, kristiřnauak zerua jadesteko beař dauan guztia irabazi dagike» diřo Molina jakintsuak.

III

¿Nok eskintzen dau Mezea?

Lenen, Jesukristok berak, meza santua bere Gorputz-Odolaren Oparia da-ta.

Gañera, abadeak, Jesukristoren ordezko ta ondorengoak lez.

Eleiza osoak eta kristiřnau guztiak, abadearen bidez.

Ořa zegaitik esaten dauan meza-emořeak altaran: «Otoitz egizue, anayak, nire ta *zuen* opari au Jaungoiko alorodunaren gogoko izan daiten».

Bařa kristiřnau guztiak bardin ez dabe mezea eskintzen. Meza-emořeagaz alkařtuago dagoz-ta, origaitik meza santuko oparian zati ta alde geyago dauke mezea ateraten dabenak, meza-laguntzaleak eta entzuten dabenak.

IV

Mezearen balioa ta irabaziak

a) *Meza santuaren balioa berez neuriğabea da:* mezea eskintzen dauana Jesukristo da-ta; oparia, bařiz, bere Gorputz-Odol agurğafiak.

b) *Bere irabaziak be andi-andiak dira.*

1.—Batzuk kristiřnau guztien ařtean banatzen dira. Abadeak Eleizearen izenean meza-emoten dau-ta; beraz, kristiřnau guztiak, naiz biziak naiz řlak, Eleiz-Amaren seme diran ezkeru, aberastasun ořein jabe egiten dira.

2.—Beste batzuk, meza entzuten daben kristiřnauak irabazten dabez eta argiak (kandelak), ostiak eta abař emoten dabezanak: oneik besteak bařo ugariagoak dira, eta zenbat eta eraspn edo deboziřo geyagogaz meza entzuten dan ainbat eta an-diagoak.

3.—Beste batzuk, mezea ateraten daunak bakařik irabazten ditu, naiz beretzat naiz beste edonor-entzat, naiz bizientzat naiz iřtentzat. Oneik auke-rakzo irabaziak dozuz. Emen daukazu bide guztiz egoki ta eřeza aberaski andiak batzeko naiz zeuretzat naiz zeure etxeko senide, aide, lagun edo il diranentzat: meza santuak atera egizuz.

d) *Mezearen aberastasun eta irabazi oneik ezer dira?*

1.—Meza santuak pekatuak parkatzen ditu. Mezeak, berez pekatuřik ez dauala parkatzen gauza jakiřna da; bařa «Jaungoikoa berealaxe eřukitzen da meza santuaren bidez» diřnosku Trento'ko Batzařak, eta lasteř emoten dauksu egiazko damua

soñtzeko beaf dogun eskañ eragilea ta onen bidez parkapena.

2.—Gure pekatuen zoña kitutu ta ordaintzen dau.«Asko ta asko laguntzen dautse Garbitokiko arimai kristiñauen oitotzak eta batez be, meza santuak» diño len aitatu dogun Batzafak.

3.—Azkenez, mesede ta grazi ugariak irabazten dauskuz, naiz arima naiz gorputzarentzat: osasuna, giro edo eguraldi onak... eta abaf.

Emen oafu egizu, kristiñaua, eskañ edo mesedeen bat edo beste loftzeafen, zuk mezea atera, eta nai dozuzan mesedeok jadetsi ezpa-dagizuz, edo zeure arimearen kaltean izango litzakelako dala, edo ofein ordeñ Jaungoikoak beste mesede andi ta edefagoen bat egin nai dautzulako. Beraz, galtzen dozula uste dozunean be, askotan, zuk ezagutu ez afen, uste zeban baño askoz geyago irabazten dozu.

V

Mesarako beaf diranak

Jesukristo gure Beferoslea adierazten dau Meza-emoleak, *Sacerdos alter Christus*. Altaran Jesukristo ber-bera eskintzen da kalbarioko mendi galurean eskiñi zan lez, mezea ta kalbario'ko oparia gauza bat eta ber-bera da-ta. Meza-emolea Jesukristo'ren ordeko baño ez da.

1.-Altarea.

Altara-mayak (naiz afiuñdin naiz zulezkoa dala) afi bat euki beaf dau erdian, martiri edo santuren baten azuf edo gorpuzkiñak dituana.

Eleizearen asieran, martirien obi-gañetan emon oi zan meza deuna. Altarea Jaungoikoaren jañ-lekua lez da. Antxe dago gure aguf, eskintza ta eskariak añtzeko. Augaitik altarea lufetik mala bi edo iru gorago jasoten da.

Altara-erdian gurutzea agiri da: bere eskeñ-eskoman argi bi biztuten dira. Altarako gurutzeak gure Erosle maitearen kalbarioko gurutze agufgafia adierazten dausku: argiak kristiñau-efia adierazten dabe, siñesmen-argiz eta maitasun-indafeñ Jesukristoren gurutzea guñtzera datoñen eña. Ofezaz gañera, Jesukristo gure Jauna egiazko argia, obenañ ilunak kentzen dituan argia dala be esan nai dauskue.

Altara gañeko iru zapiak, Jesusen gorputz-ila batzeko erabili ziran zapi zurien irudi dira.

2.-Meza-ontziak.

Jesukristo'ren ilobia eta sañerako afi-lozea adierazten dabez: guñtiz edefak, ufe ta zidafezkoak izan oi dira. Eta ez da añtzeko gauzea be, ufe ta zidafik garbiena baño askozaz edefagoak diran ezker, eurak euki beaf dabezan Jesukristo'ren Gorputz eta Odol agufgafiak. Zure biotz ori be, ene kristiñaua, altarako sakramentua añtzen dozunean, Jesukristoren ilobia lez da. Ardura afu egizu, ba, meza-ontziak baizen garbi egon dadin zure biotz ori be.

3.-Meza-emolearen jantziak,

Buru-estalgia (amitua) Jaunari arpegia estaltzeko bota eutsoen zapi zuriaren irudi da, belafondo-

koak emon-eta itundu eutsoenean: «Kristo, igafi egio!k nok jo auan».

Gaŕikoa (zingulua) Jetsemani'ko espafuan, eskuak ezafi eutsoezanean, jaufŕi eutsoen txikot edo sokearen irudi da, ta gorputz-arimako garbitasuna adierazten dau.

Jantzi zuria (albea), Erodes'en aginduz, Jaunari, zoroa bai li'tzan jantzi eutsoen soñeko zuriaren irudi dozu.

Eskubitoŕekoak (manipuluak) Jaunari bere eskuak lotzeka ezafi eutsoen lokaŕia dirudi.

Samakoa (stolea) gurutzea bere bizkafean eroala samatik lotu eutsoen txikotaren irudi dozu.

Ganekoa (kasulea) zigofkatu ondoren, jantzi eutsoen soñeko baŕegaŕiaren irudia da: *goria* danean, ziñopa edo martiriak siñesmenaren alde ixurritako odola gogoratzen dausku. Gabon eta Pazko-aldiko jantzi *zuriak*, poza ta atsegiña adierasten dauskuez, Jesukristo gure Jaunaren Jayotza ta Berbizkundea gomutaurik. Oflegi edo *berdea* Pentekoste ondorengo domeketan erabilten da ta itxaropena esan nai dau. Elgaro (abendu) ta Garizuman *urdin-baltza*: biotz garbai edo penitentzia adierazteko. *Baltza*, Barieku gurenez eta ilen mezatan bakafik erabilten da.

Abade-jantzi bakotxak gurutzea dauka erdian. Onelan gure Ama Eleizeak gomutazoten dausku zeruko atea idegi dauskuna gurutzea dala.

4.-Meza-liburuak.

Gure Eleiza Amaren otoitzak eta Jaungoiko berberaren mintzaldi ta itzak daukez meza-liburuak.

Ebangelioko itzak Jaungoikoarenak dira-ta, Jaungoikoaren itzak lez aŕtu beaf dozuz beti, begirune ta maitasun andiz, eta zeure biotz baŕenean gorde, Mariak bere Semearen itz guztiak gordetan ebanzan lez. *Conferens in corde suo.*

VI

MEZA ENTZUTTEKO EREA

Abadeak meza emoten dauanean, Kenpis'ek diñosku, Jaungoikoa goratzen dau, aingeruak poztu ta Eleizea adoretu. Bizi diranai laguntza dakaŕtse, ilai atsedena.

Meza bitaŕtean zeruak zabalik dagoz eta aingeruak gora ta bera dabiltz, gure eskariak eroan eta Jaungoikoaren eskaŕ eta mesedeak gugana ekaŕten. Mezearen bidez Jauna al danik ondoen goratzen dogu, zoŕ dautsaguzan mesedeakaitik eskeŕak emoten dautsaguz, geure obenen parkapena jadesten dogu ta, azkenez, Jaungoikoaren laguntza irabazi.

Itz edeŕ oŕeikaz ondo baño obeto adierazten dausku Kenpis jakintsuak:

Meza deunak, *Jauna goratzen dauala.*

Bere mesede ugarien ordez, eskeŕak damotsoguzala.

Géure obenen parkapena irabazten dogula.

Eta eskaŕ edo grazirik andienak Jaungoikoagandik jadesten dauskuzala.

Lau asmu edeŕ oŕeik (diño Porto Maurizio'ŕaŕ Leonardo Deunak) beti begien aŕfean euki beaf doguz meza entzuten dogun bakotxean.

VII

MEZEAREN ESKINTZA

(300 eguneko pafkapenak bakotxean)

AITA Betikoa; Maria, Ama atsekabetuak, kalbarioan eukazan asmo ta gogoakaz batera eskintzen dautzut gaur Jesukristo zure Semeak gurutzean eskiñi eutzun bere Buruaren oparia, orain altaran bañiztauko dana: Eta ori eskintzean lau asmo doudaz:

LENENGOA: Guñtu nai zaitut eta zoñ yatzun aintza emon be bai, gauza guztien Jabe bakaña zareala autoñtuaz, oneik guztiok zure gogoko dira-ta, neure asmo osoa Zugan ipiñirik.

BIGARRENA: Uñengo, Eskeñak emon nai dautzudaz, guri egin dauskuzuzan eta neufirik ez dauken ainbeste mesedegaitik.

IRUGARRENA: Ainbeste bidegabekeri dirala-ta, zure bidezko asefe ori baretu ta gozatu nai neuke ta irain oñein ordezeko zoñak Zuri beañ dan lez ordaindu be bai.

LAUGARRENA: Zure eskañ, grazi ta eñukia eskatzen dautzudaz, neuretzat... (*jañi*)

emen zeure aide ta lagunen izenak) naigabe ta negañez bizi diranentzat, pekatari eñukafientzat, gizon guztientzat eta Garbitokiko arima bedeinkatuentzat.

MEZA - AUÑEAN

Meza-nagusitan, mezeari asiera emon baño len, abadeak altara-auñean abestu edo kantau oi dabe:

Asperges me

Asperges me, Domine hyssopo et mundabor: lavabis me, et super nivem dealabor.

ñ. Ps. Miserere mei, Deus:

ñ. Secundum magnam misericordiam tuam.

ñ. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

ñ. Sicut erat in principio, et nunc et semper et in sæcula sæculorum. Amen.

Asperges me... (bañiro).

ñ. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam:

ñ. Et salutare tuum da nobis.

- Ÿ. Domine exaudi orationem meam;
 R̃. Et clamor meus ad te veniat.
 Ÿ. Dominus vobiscum
 R̃. Et cum spiritu tuo.

Oremus

Exaudi nos, Dómine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et mittere digneris sanctum Angelum tuum de coelis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Berbizkunde edo Pazko aldian «Asperges»en ordez esan oi da.

Vidi aquam

Vidi aquam egredientem de templo, a latere dextro, alleluia: et omnes ad quos pervenit aqua ista, salvi facti sunt, et dicent: alleluia, alleluia.

- Ÿ. Confitemini Domino quoniam bonus:
 R̃. Quoniam in sæculum misericordia ejus.
 Ÿ. Gloria...
 R̃. Sicut erat...

Vidi aquam... (bañiro).
 (Ostende nobis... alleluia...)

MEZEAREN LENENGO ZATIA

ASIERATIK EBANGELIORAÑO

Mezearen lenengo asmua gogoratu beař dozu emen: au da, Jaungoikoa goratu, guřtu ta aintzaldu beař dozula. Bere anditasun eta eskubidea aurořtu egizuz eta bere aũfean makuřtu zaitetz, Jaun Bera bakafik da-ta, Altsua be Bera bakafik.

Altara aũfeko Otoitzak

Meza-emõleak altara aũfean zutunik «Gurutze Santua» egiten dau lenengo, bera eskintzera doan Oparia (Sakrifizioa) ta Jesukristok gurutzean Aitari eskiñi eutsona, gauza ber-bera dirala guztioi gomutau eragiteko.

Gero, altarara igoteko daukan guraria agertzen dau eta bere pekatuen parkapena eskatu «Confiteor» esanaz.

In nomine Patris
 et Filii et Spiritus
 Sancti. Amen.

Ant. Introibo ad
 altare Dei.

Aitaren eta Se-
 mearen eta Espiritu
 Santuaren izenean.
 Olantxe.

i) Jaungoikoaren
 altarara igongo naz.

R). Ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Júdica me, Deus, et discerne causam meam de gente non sancta: ab hómine iniquo et doloso érue me.

Quia tu es, Deus, fortitudo mea: quare me repulisti? et quare tristis incedo dum affligit me inimicus?

Emitte lucem tuam, et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernácula tua.

Et introibo ad al-

e) Neure gaztetasuna poztuten dauan Jaungoikoagana.

i) Jauna, nire bizibidea ikusi ta lagun dongeakandik berezi egizu: gizon gaizto ta guzúrriakandik jagon nagizu.

e) Jauna, nire sendotasuna Zu zara-ta, Zugandik zegaitik urundu nozu? eta zegaitik nabil gogo - ilun, arerioak atsekabetzen nauanean?

i) Zure argi ta egia bialdu egidatu: eurak zuzendu ta eroango nabe zure mendi santura ta zure egon-lekura.

e) Eta Jaungoi-

tare Dei: ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus; quare tristis es, ánima mea? et quare conturbas me?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei, et Deus meus.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

koaren altarara igongo naz: neure gaztetasuna poztuten dauan Jaungoikoagana.

i) Zure gorespesak soñuz abestuko dodaz, neure Jaun eta Jaungoiko: zer dala-ta zagoz itun, ene arimea, eta zegaitik artega ipinten nozu?

e) Jaungoikoagan itxaron egizu: oraindik eresiz goretsiko dot, neure Beferosle ta Jaungoiko da-ta.

i) Aintza Aitari eta Semeari eta Espiritu Santuari.

e) Len lez orain eta beti eta gizaldien gizaldietan. Olantxe.

Jantzi baltzaz meza-emoten danean, abadeak «Introibo» ta beroni dagokion erantzuna esan ondoren, jafaitzen dau:

Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Qui fecit cœlum et terram.

Meza-emoleak «Confiteor» esaten dau ta meza-erasotzaleak erantzuten dautso:

Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam æternam.

Rj. Amen.

Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virginis, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptistæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et

i) Gure indaŕa Jaungoikoaren ize-nean dago.

e) Zeru - luŕak egin dituana.

Jaungoiko aloroduna zutzaz efuki bedi eta zure pekatuak parkatu ta betiko bizitzara eroan aizalza.

e) Olantxe.

Nik pekatari onek, autoŕtzen dautset alguztidun Jaungoikoari, Andra Maria beti-Birjiñari, Zoriondun Migel goi-aingeruari. Zoriondun Joan Bautisteari, Pedro ta

tibi, Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et ópere, mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaellem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dóminum Deum nostrum.

Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris, perducatur

Paulo Apostolu deunai, beste Santu guztiai eta zuri, ene Aita ofi, pekatu laŕegi egin dodala, gogapen, itz eta egi-tez, neure efuz, neure efuz, neure efu andiz. Augaitik eskatzen dautset Andra Maria beti-Birjiñari, Zoriondun Migel goi-aingeruari, Zoriondun Joan Bautisteari, Pedro ta Paulo Apostolu deunai, beste Santu guztiai eta zuri, ene Aita ofi, otoi-egin dayozuela nire alde Jaungoiko gure Jaunari.

Jaungoiko aloroduna zutzaz efuki bedi, zuen obenak parkatu-ta, betiko

vos ad vitam æternam.

R̄. Amen.

Indulgéntiam, ab-
solutionem, et re-
missionem pecca-
torum nostrorum
tribuat nobis omni-
potens et miséri-
cors Dóminus.

R̄. Amen.

ÿ. Deus, tu con-
versus vivificabis
nos.

R̄. Et plebs tua
lætábitur in te.

ÿ. Ostende no-
bis, Dómine, mise-
ricórdiam tuam.

R̄. Et salutare
tuum da nobis.

ÿ, Dómine, ex-
audi orationem
meam.

R̄. Et clamor
meus ad te véniat.

bizitzara eroan za-
giezala.

e) Olantxe.

Jaungoiko aloro-
dun eta éukiofak
bere éfuki, azkes-
pen eta geure obe-
nen parkapena
emon begiguz.

e) Olantxe.

i) Jauna, gugana
biúturik, bizkoítu
gagizuz.

e) Eta Zuga
noztuko da zure
éfia.

i) Zure éfukia
erakutsi eiguzu,
Jaun orek.

e) Eta zure osa-
suna emoiguzu.

i) Nire otoi-tza
entzuizu, Jauna.

e) Eta nire oyua
Zugana eldu bedi.

ÿ. Dóminus vo-
biscum.

R̄. Et cum spíri-
tu tuo.

i) Jauna zuekaz.

e) Baita zure ari-
meaz be.

Abadea altarara igoten da ta ixilik esaten dau:

OREMUS

OTOITZA

Aufer a nobis,
quæsumus, Dómi-
ne, iniquitates nos-
tras: ut ad Sancta
Sanctorum puris
mereamur ménti-
bus introire. Per
Christum Dómi-
num nostrum.

Amen.

Gure gaizakerie-
tatik garbitu gai-
zuz, Jauna, altara
deun onetara biotz
garbiz sartu gaiter-
zan. Jesukristo geu-
re Jaunagaitik.

Olantxe.

Altareari mun egiten dautso, esanaz:

Oramus te Dó-
mine, per mérita
Sanctorum tuorum,
quorum reliquæ
hic sunt, et ómnium
Sanctorum: ut in-

Jauna; altara one-
tan euren gorpuz-
kiñak daukezanen
eta beste santu guz-
tien irabaziakaitik,
neure oben guztiak

dulgere digneris omnia peccata mea. Amen.		parkatzeko eska- tzen dautzugu. Olantxe.
---	--	--

Gero meza-emolea eskoi aldera joaten da. «Gurutze Santua» egin eta mezearen Safera irakurten dau. Ondoren altara-erdira itzulirik «Kyrie eleison», «Jauna eruki zakiguz» otoitz edefab esan da-roa. Otoitz ori Lege-Zafeko Igarle ta Efkabak, Me-sias'en eske, Jaungoikoari zuzendu eutsoen otoitz edefaren oyarzuna lez da.

Kyrie eléison.		i) Jauna, eruki zakiguz.
Kyrie eléison.		e) Jauna, eruki zakiguz.
Kyrie eléison.		i) Jauna, eruki zakiguz.
Christe eléison.		e) Kristo, eruki zakiguz.
Christe eléison.		i) Kristo, eruki zakiguz.
Christe eléison.		e) Kristo, eruki zakiguz.
Kyrie eléison.		i) Jauna, eruki zakiguz.
Kyrie eléison.		e) Jauna, eruki zakiguz.

Kyrie eléison.		i) Jauna, eruki zakiguz.
----------------	--	-----------------------------

Ondoren «Gloria» esaten dau. Gizadi osoak Jaungoikoari laguntza eskatu dautso: Jaunak bere Salbatzailea bialdu dausku, deabruaren joputzan geunkiezan kate gogofak ufatzera.

GLÓRIA in excelsis
Deo. Et in terra
pax hominibus bo-
næ voluntatis. Lau-
damus te, benedici-
mus te, adoramus
te, glorificamus te.
Grátias ágimus tibi
propter magnam
glóriam tuam. Dó-
mine Deus, Rex
cœlestis, Deus Pa-
ter omnípotens.
Dómine Fili unigé-
nite, Jesu Christe.
Dómine Deus, Ag-
nus Dei, Filius Pa-
tris. Qui tollis pec-
cata mundi, misere-

AINTZA Jaungoi-
koari zeru-goyetan
eta lúrean bakea go-
go oneko gizonai.
Goresten zaitugu,
bedeinkatzen zaitu-
gu, guñzen zaitu-
gu, Zeure aintza
andi ori dala-ta, es-
keñak damotzuguz
Jaungoiko Jauna,
Zeruko efege, alo-
rodun Jaungoiko
Aita, Jesukristo
Jaungoiko Seme
bakaña, Jaungoikoa-
ren Bildotsa, Aita-
ren Semea, Jaun-
goiko ta Jauna. Gi-

re nobis. Qui tollis peccata mundi, sùscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dèxteram Patris, miserere nobis. Quóniam Tu solus Sanctus, Tu solus Dóminus, Tu solus Altíssimus, Jesu Christe, cum sancto Spírítu in glória Dei Patris. Amen.

Meza-emoñeak, efiaganantz biúrurik, esaten dau:

ÿ. Dóminus vobiscum.

R). Et cum spírítu tuo.

Gero eskoi-aldera joanik, meseari dagokiozan otoitzak esango ditu, eskuak zabal eta zerurantz

zonen obenak kentzen dozuzan ori, eñuki zakiguz. Gizonen obenak kentzen dozuzan oñek, gure eskaria abegi onez arñtu egizu. Aitaren eskomaldian jesañita zagozan ori, eñuki zakiguz. Deuna Zu bakafik zara - ta, Zu bakafik Jauna, Zu bakafik Gorenengo, Jesukristo, Espiritu Santuaz batera Jaungoiko Aitaren zorionean. Olantxe.

i) Jauna zuekin bego.

e) Baita zure ariman be.

jasoak dituala, Moises'en antzera, mendi gañean, Jaunari bere efiarentzat garaitzea eskatzen eutsanean. Otoitzen amayan laguntzaleak «Amen» erantzungo dau.

Gero meza-emoñeak Epistola ta ondorengoak irakufiko ditu.

(Epistoleak idazki edo karta esan nai dau, apostoluak eta batez be Paulo Deunak kristiñauai bialduriko idazkien zatiren bat izaten dalako, geyenez beintzat).

**Lectio Epistolæ
B. Pauli Apostoli
ad Corinthios
(1.ª XIII)**

**Paulo Deunaren
lenengo idazkia
(epistola)
Korinto'tañai (XIII)**

(Kristiñau-maitasuna goratzen dau)

Si linguis hominum loquar et Angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, aut cymbalum tinniens.

ENE anayak: gizonen izkuntzak eta aingeruenak itz-egingo ba'nitu be, maitasunik ezpa-daukat, soñu-egiten dauan buñnia ta ots-egiten dauan txiliñaren antzeko naz.

Et si habuero prophetiam, et noverrim mysteria om-

Eta etoñkizuna igafteko doya ba'neuko ta eskutuki

nia, et omnem scientiam: et si habuero omnem fidem ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum.

Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, et si tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.

Charitas patiens est, benigna est; charitas non æmülatur, non agit perperam, non inflatur.

Non est ambitiosa, non quærit quæ

guztiak ba' nekiz eta jakintza guztia ta mendiak aldatzeko bea' dan besterako siñesmen sendota osoa ba'neukaz be, goimaitasunik ezpa - daukat, ezer be ez naz.

Eta neure ogasun guztiak txiroen janarizat banatuko ba' nitu ta neure gorputza e'eteko emongo ba'neu be, maitasunik ezpa - daukat, o'etik guztiok onik apu'rik be ez dakafzte:

Maitasuna eroapentsua da, onbera da, ez dau bekaitzik (inbidirik), ariñegi ez dau ezer egiten, ez da a'otzen.

Ez da andizale, bere onurarik ez

sua sunt, non irritatur, non cogitat malum.

Non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati.

Omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.

Charitas nunquam excidit: sive prophetiæ evacuabuntur, sive scientia destruetur.

Ex parte enim cognoscimus, et ex parte prophetamus.

Cúm autem venerit quod perfectum est, evacuabitur quod ex parte est.

dau bilatzen, ez da asefatzen, iñoren txarrik ez dau pentsaten.

Bidegabekeriak ez da poztuten, baña egiaz alaitzen da.

Guztia jasaten dau, guztia siñes ten, guztia itxaroten eta guztia ontzat a'itzen.

Iga'arki - doyak ago'rtuko dira, izkuntzak be amaituko dira, jakintza be ezereztuko da, baña maitasuna ez da iñoz ilgo.

Ba orain zati bat ezagutzen dogu eta beste zati bat baka'rik igar'ten: baña ornidu ta osoa datofkenean, zatizkoa dan ori ezereztuko da.

Cúm essem parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus. Quando autem factus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli.

Videmus nunc per speculum in ænigmate: tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum.

Nunc autem manent, fides, spes, charitas, tria hæc. Major autem horum est charitas.

Altara auñera bafiro joan eta makufturik esaten dau:

Ume nintzanean, ume lez mintzatzen (berba egiten) neban, ume - gurariak neukazan, ume lez pentsaten neban; baña gizon egin nazanean, umearenak ziranok itxi dodaz.

Orain izpiluian lez igarkayetan ikusten dogu: orduan, osterara, arpegiz - arpegi; orain erdizka ezagutzen dot; orduan, osterara, neu ezagutua nazan lez, olantxe ezagutuko dot.

Orain, siñespen, itxaropen eta maitasunak, irurok dira; baña iruretan andiena, maitasuna da.

Munda cor meum, ac lãbia mea, omnipotens Deus, qui lãbia Isaiæ prophetæ cálculo mundasti ignito: ita me tua grata miseratione dignare mundare, ut sanctum Evangelium tuum digne valeam nuntiare. Per Christum Dóminum nostrum.

Isaias igarflearen ezpanak txingará goriz garbitu zebazan Jaungoiko alorodun oreak nire biotz eta ezpanak be garbitu egizuz: olantxe zeure eruki - atsegiñez garbitu nagizu, zure Ebangelio santua beař dan lez iragaři dagikedantzat. Jesukristo gure Jaunaren bidez.

MEZEAREN BIGAREN ZATIA

Mezearen bigaren asmua gogoratu beař dogu emen: au da, gure oben eta gizon guztien gaiztakerien parkapena eskatzea. Jesukristo, Jaungoikoaren Semea zure ta gizon guztien zořak ordaintzeko il zan gurutzean. Eskiñi egiozu, ba Jaungoiko Aitari bere Semearen odol agufagia zeure gaiztakerien ordañez.

Ebangelioa

Ebangelioa beař dan lez iragařteko Jaungoikoaren laguntza eskatu ondoren, meza-emolea altara-esker aldera

doa, ta antxe ipaí aldera begira, ebangelioa irakuñten dau. Ipaíak bere otz, edur eta ilunaz mundua zelan egoan adierazten dausku, ilunpe ta otz-ikaraz, deabruaren menpean, Jesukristo lútera etoñi zan arte.

ÿ. Dóminus vobiscum.

Ë. Et cum spiritu tuo.

ÿ. Sequéntia (vel initium) sancti Evangelíi secundum...

Ë. Glória tibi, Dómine.

Ondoren Ebangelioa irakuñten dau «gurutze santu» egiñaz. Lenengo liburuaren gañean, eta Ebangelioaren azalpena gurutzeak emongo dauskula esan nai dau. Gero, bekoki, ao ta bular gañean guztioi adierazteko: Ebangelioak diñoanaz ez gareala lotsatu beaí eta biotz eta ezpazetan euki beaí dogula. Lenengo kristiñauak altarako kutxan gordelan eben, Jaunagaz batera, ta sañi irakuñiaz, bertatik atera eroyen etsayak garaitzeko indara be.

(Domeka ta Jai nagusi baktxaren Ebangelioak liburu onen azken-aldean aufkituko dozuz).

Ebangelioa amaitu ezker, laguntzaleak erantzuten dau:

Laus tibi Kriste.

i) Jauna zuekin bego.

e) Baita zure ari-man be.

i) N. Santuaren Ebangelio - jañape-na.

e) Aintza zuri, Jauna.

Aintza zuri, Kristo.

Gero meza-emoleak mun-egiten dautso Ebangelioari esanaz:

Per evangelica dicta deleantur nostra delicta.

Irakuñi dan Ebangelioagaitik parkatuak izan beitez gure pekatuak.

Baño altara-erdira joaten da ta esaten dau:

CREDO in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem coeli et terræ, visibílium ómnium et invisibílium. Et in unum Dóminus Jesum Christum, Filium Dei unigénitum. Et ex Patre natum; ante ómnia sécula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantialem Patri; per

SINESTEN dot Jaungoiko bakaña, Aita aloroduna, zeru-lufen, agiri diran eta ez diran gauzen Egilea: ta bere Se-me bakañ Jesukristo gure Jauna, gizaldi guztien aufetik Aitagandik jayo dana: Jaungoikoagandiko Jaungoikoa, argitiko argia, egiazko Jaungoikoagandik, egiazko Jaungoikoa. Soñtua ta ez egiña, Aitaren izakidea, gauza guz-

quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines, et propter nostram salutem descendit de cœlis. ET INCARNATUS EST DE SPÍRITU SANCTO EX MARIA VIRGINE: ET HOMO FACTUS EST. Cruxifixus étiam pro nobis: sub Póntio Pilato passus, et sepultus est. Et resurrexit tértia die, secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum glória iudicare vivos et mórtuos; cujus regni non erit finis. Et in Spíritum sanctum, Dóminum et vivificantem, qui ex Patre Filioque

tiak egin dituana. Gu gizonokaitik ta gure osasuna egi-teafen zeruetatik jatsia: ETA ESPIRITU SANTUAREN BIDEZ MARIA BIRJIÑAGAN ARAGIZTU ETA GIZON EGIN ZAN. Baita gugaitik izan zan gurutzean josia, Pontzio Pilatoren mentean nekaldua ta eortzia be. Eta, Idazti deunak diñoenez, irugañen egunean beñbiztu zan. Eta zerura igon zan: Aitaren eskomaldean jesañita dago. Eta basiro etofiko da aintzaz beterik, biziak eta ilak epaitzera: eta bere eñeñuak ez dau azkenik izango. Eta (siñesten dot) Espi-

procedit. Qui cum Patre et Fílio simul adoratur, et conglorificatur; qui locutus est per prophetas. Et unam sanctam catholicam et apostólicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi séculi Amen.

ritu Santua, Jaun eta bizi-emolea, Aita ta Semeagandik datořena. Aita ta Semeagaz batera guřtu ta goretsia dana: Igañleen bidez itz-egin dauana. Eta Eleiza bakaña, deuna, katolikua eta apostoluekandikoa. Autořtzen dot obenak parkatzeko bataio bakaña. Eta itxaroten dot ilen bittue-rea. Eta datořken gizaldiko bizitzea. Olantxe.

Meza-emoleak altarearimun egilen dautso ta eriaganantz itzulirik, esaten dau.

ÿ. Dominus vobiscum.

i) Jauna zuekin bego.

Ř. Et cum spiritu tuo.

e) Baita zure ari-man be.

Oremus.

Otoitza.

MEZEAREN IRUGAĒN ZATIA

Antziña, Eleizearen lenengo urteetan, kristiñau izateko asmoz Batioaren begira egozanak Eleizatik kanpora bialtzen ebezan, Eskintza edo *Ofertoria* asten zanean.

Mezearen irugaĒn asmua gogoratu beaĀ dogu emen: au da, Jaunari eskeĀak emotea guri ta gizon guztiai Berak egindako mesede asko, andi ta neufigabeakaitik. Esan egizuz ba, biotz-biotzez eta meza-emoleagaz batera emen jaĀten diran otoitz edefak.

Offertorium

Meza-emoleak bere eskuetan aĀtzen dau azpiltxua Ostiaz eta, begiak zerurantz jasota gero, OĀti gaĀnera biurĀtzen ditu esanaz:

SÚSCİPE sancte Pa-
ter, omnípotens
æterne Deus, hanc
immaculatam hós-
tiam, quam ego
indignus fámulus
tuus óffero tibi,
Deo meo vivo et
vero, pro innume-

Eskintza

ARTU egizu, Aita
Deun Jaungoiko
Alguztidun Betiko
ofek, orbanbako
Opari au, nik zure
otsein gai ez nazan
onek zuri, ene Jaun-
goiko bizi ta egiaz-
ko ofi, eskintzen

rabilibus peccatis,
et offensionibus, et
negligentiis meis,
et pro omnibus fi-
delibus christianis
viviſ atque defunc-
tis, ut mihi et illis
proſiciat ad salutem
in vitam æternam.
Amen.

dautzudan au, neu-
re azkenbako oben,
irain eta utsegiteen
ordez, baita emen
dagozan eta gaĀe-
rako kristiñau bizi
ta ilen aldez be, ni-
retzat lez ofentzat
be betiko bizitza-
rako osasungaĀi
izan dadin. Olantxe.

Mezako ardaoari bota beaĀ dautsan ura bedeinkatzen dau, esanaz:

DEUS, qui humanæ
substantiæ dignita-
tem mirabiliter
condidisti, et mira-
bilis reformasti:
da nobis per hujus
aquæ et vini mys-
tèrium, ejus divini-
tatis esse consor-
tes, qui humanitatis
nostræ fieri digna-
tus est particeps,

MIRARIZ gizona
egin eta mirari an-
diagoz bafiztau ze-
ban Jauna: ardao ta
ur onein ezkutukia-
ren bidez, emoigu-
zu: Jesukristo, zure
Seme ta gure Jau-
naren Jaungoikota-
sunaren zorionkide
izan gaitazan, Bera
gure gizatasuna aĀ-

Jesus Christus, Filius tuus, Dominus noster. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus per omnia secula seculorum. Amen.

Meza-ontzia jasoaz, esaten dau:

OFFÉRIMUS, tibi Dómine, cálicem salutaris, tuam deprecantes cleméntiam: ut in conspectu divinæ majestatis tuæ pro nostra, et totius mundi salute cum odore suavitatis ascendat. Amen.

Gero eskuak altara gañean ipiñi ta, makuñturik esaten dau:

IN spíritu humilitatis, et in ánimo con-

tzeraño jatsi zan lez. Zugaz eta Espiritu Santuagaz beti bizi dan eta agintzen daun Seme ori bide dala. Olantxe.

EDONTZI osasun-gañi au eskintzen dautzugu, Jauna, zure erukia eskatuaz, beronen usain gozoa zure auferañon igon dadin gure ta beste guztien onerako. Olantxe.

BIoTZ apal eta dmutuok artu gagi-

trito suscipiamur a te, Dómine; et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hódie, ut placeat tibi, Dómine Deus.

Orduan begiak zerurantz jaso ta Andra Mariaren sabelean Jaungoiko-Semea sortu eban Espiritu Santuari, altara gañeko ogi ta ardaoa be Jesukristoren gorputz eta odol hiruñtu dagizala eskatzen dautso.

VENI, sanctificator omnipotens æterne Deus, et † bédic hoc sacrificium tuo sancto nómini præparatum.

Atzamañak garbitzeko altara-muztuñera doa. Atzamañak garbitze orék auxe adierazten dausku: Jesukristok Apostoluei oñak garbitu eutsezala ta Jaunañtu nai dauan edonok be garbi-garbi egon bear dauala.

LAVABO inter innocentes manus meas: et circúmdabo al-

zuz, Jauna, eta gure gauñko opari au zure gogoko izan dadin zeuk egizu.

BETIKO Jaungoiko alorodun eta done-tzale ori, zatoz, añen, eta zeure izen Santuari eskiñirik opari au bedeinkatu † egizu.

NEURE eskuak efugabeen artean garet bituko dodaz eta

tare tuum, Dómine.

Ut áudiam vocem laudis: et enarrem universa mirabilia tua.

Dómine; dilexi decorem domus tuæ, et locum habitationis gloriæ tuæ.

Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam: et cum viris sanguínum vitam meam.

In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repleta est munéribus.

Ego autem in innocéntia mea ingressus sum: rédi-

zure altarea inguratuko dot, Jauna.

Gorespen-abotsa entzuteko eta zure mirari guztiak edes-tu edo zabaltzeko.

Jauna: zure etxearen edertasuna maite izan dot eta zure anditasunaren egontokia be bai.

Ez galdu, afen Jauna, gaiztoekaz batera nire arima, ezta gizon odolzalpeakaz nire bizi au be.

Orein eskuak bigabenez zikinduta dagoz eta euren ezkoya lapuñetaz beterik.

Baña nik bizibide garbi ta erugabea egin dot: gaizkatu

me me, et miserere mei.

Pes meus stetit in directo: in ecclesiis benedicam te, Dómine.

Glória Patri...

Altara erdira joaten da bariro ta zerbait makuñturik esaten dau:

SÚSPICE, sancta Trínitas, hanc oblationem, quam tibi offerimus ob memoriam passionis, resurrectionis et ascensionis Jesu Christi, Dómini nostri: et in honorem beatæ Mariæ

nagizu ta eruki zakidaz.

Nire oñak bide zuzenez ibili dira; Eleiz - batzafetan bedeinkatuko zaitut, Jauna.

Aintza Aitari ta Semeari ta Espiritu Santuari. Len lez orain eta beti ta amaibako egunetan. Olantxe.

ARTU egizu Irutasun Deuna, opari au: Jesukristo gure Jaunaren nekaldi, berbizkunde ta Igo-kundearen gomutaz eskintzen dautzugu: baita Maria beti Birjiña zorionsuaren, Joan Batiatzañe

semper Virginis, et beati Joannis Baptistæ, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et istorum, et ómnium Sanctorum: ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem: et illi pro nobis intercedere dignentur in cœlis quorum memóriam agimus in terris. Per eundem Christum Dóminum nostrum. Amen.

Gizon pekatari bat dala gogoraturik, abadeak bere begiak érirantz bihurtzen ditu eta heragaz batera otoitz-egiteko eskatzen dautse guztiei, esanaz:

ORATE, fratres: ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

zoriontsu, Pedro ta Paulo apostoluen eta beste Santu guztien opaz be, euroen omen eta dedurako ta gure osasunerako izan dadin, eta luéan gorensten doguzanok zeruan bitafteko izan dakiguzan, Jesukristo gure Jaunaren izenean. Olantxe.

i) **O**TOITZ egizue, anayok, neurea ta zuena dan opari au Jaungoiko Aita alorodunari bere gogoko izan dakion.

SUSCÍPIAT Dóminus sacrificium de má-nibus tuis ad laudem et glóriam nó-minis sui, ad utilitatem quoque nostram totiusque Ecclésiæ suæ sanctæ.

e) **A**RTU begi Jaunak, zure eskue-tako opari ori bere izenaren gorespen eta aintzaz eta gure ta bere Eleiz Ama Deun osoaren onerako. Olantxe.

Ondoren meza-emoñeak otoitz ixilak esaten ditu.

MEZEAREN LAUGÁREN ZATIA

Mezearen laugañen asmua gogoratu beaf dozu orain: au da, beaf dozuzan eskañ eta mesede guztiañ Jaunari eskatzea. Geure síñesmena biztu ta Jauna altara gañean ikusten dogula, naiz, artu ba-dogu, geure biotzetan daukagula, atsedean barik eskatu ta asko eskatu bear dautsagu. Mezearen laugañen zati au, guztietan edeñena ta nagusiena, Prefazio edo Sañera deritxon otoitzaz asten da. Meza nagusian abadeak abestu egiten dau; beti bat eta bardiña ez da izaten: emen astegunetan sañien esaten dana ipinten dogu.

ÿ. Per ómnia sé-cula seculorum.
R̄. Amen.

i) Gizaldien giza guztietan.
e) Olantxe.

ÿ. Dóminus vo-
biscum.

℞. Et cum spí-
tu tuo.

ÿ. Sursum cor-
da.

℞. Habemus ad
Dóminum.

ÿ. Grátias aga-
mus Dómino Deo
nostro.

℞. Dígnum et
justum est.

VERÉ dignum et
justum est, æquum
et salutare, nos tibi
semper et ubique
gratias agere, Do-
mine sancte, Pater
omnípotens, æter-
ne Deus, per Chris-
tum Dominum nos-
trum: per quem
Majestatem tuam

i) Jauna, zuekin
bego.

e) Baita zure ari-
man be.

i) Gora, bio-
tzok!

e) Jaunagan dau-
kaguz.

i) Eskeřak da-
motsaguzan geure
Jaun eta Jaungoi-
koari.

e) Gauza bidez-
ko ta zuzena da.

GAUZA bidezko ta
zuzena, egoki ta
osungarria da beti
ta alde guztietan
guk Zuri eskařak
emotea, Jaun santu,
Aita alorodun, be-
tiko Jaungoiko oři,
Jesukristo gure Jau-
naren bidez. Berau
bide dala, Jaun andi

laudant Angeli,
adorant Domina-
tiones, tremunt Po-
testates. Cœli Cœ-
lorumque virtutes
ac beata Seraphim
socio exultatione
concelebrant, cum
quibus et nostras
voces, ut admitti
jubeas deprecamur,
supplici confesione
dicentes:

Sanctus, Sanc-
tus, Sanctus, Dómi-
nus Deus Sábaoth.
Pleni sunt cœli et
terra gloria tua.
Hosanna in excel-
sis. Benedictus +
qui venit in nómine
Dómini. Hosanna
in excelsis.

Zeru-luřak Jaungoikoaren aintzaz beterik ba-
dagoz, gure biotzak be, Jaunagazko maitasun eta
eskař-enez bete-beterik begoz.

ori goresten zaitue
Agintariak, ikara-
tzen dira Aldunak.
Goyak eta goiko
Indarđunak, ainge-
ru Gartsuekaz ba-
tera, pozez ospa-
tzen zaitue. Gure
abotsak be ořeina-
kaz batera on-ařtu
egizuz, apaltasunez
autořtzen zaitugu
-ta esanaz:

Santua, Santua,
Santua, gizon eta
aingeruen Jaungoi-
koa. Zeru-luřak zu-
re aintzaz beterik
dagoz. Aintza go-
yetan Zuri. Onetsia
(bedeinkatua) Jau-
naren izenean da-
tořena. Aintza go-
yetan.

«Canon» deritxon zatia

Emen Mezearen bañu-bañuko mamiñean sañtzen gara. Orain meza-emoñeak esango dituan otoitzak, lenengo kristiñauak esan oi ebezan otoitz berberak dira.

1.—*Lenen*, Eleiza osoaren alde eskatzen dau, gero bere gogokoen alde.

2.—*Berealaxe*, zeruko santuen laguntza eskatuko dau, Andra Maria ta gorengo santuena batez be.

3.—*Urñengo*, opari-gañean bere eskuak ipintzen ditu ta ontzat aítzeko eskatzen dautso Jaunari.

4.—Azken-aparian lez, ogi-ardaoak Jesukristoren Gorputz eta Odol agufgafi biuñtzen dira.

5.—Jesukristo. altara gñean dagoala, Jaungoiko Aitari oparizat eskintzen dautso. Lege Zañeko Opari berezienak era berean goratuaz.

6.—Garbitokiko arimen alde eskatzen dau gero.

7.—Azkenez, Aita gurea ta Jaun-ártu auñeko otoitzak esanaz, mezearen zati au amaitzen da.

1)—Eleiza osoaren aldezko otoitza

TE igitur, clemētissime Pater, per Jesum Christum Fīlium tuum Dōminum nostrum sūplices rogamus ac pētīmus uti accepta hābeas, et benedi-

ZURI, Aita guztiz eñukioñá zarean oñi, auzpaz eskatzen dautzugu, zeure Semē Jesukristo gure Jaunaren bidez emoi † oneik, eskin-tzari † oneik, opari

cas, hęc † dona, hęc † mūnera, hęc † sancta sacrificia illibata, in primis quę tibi offērimus pro Ecclēsia tua sancta cathōlica: quam pacificare, custodire, adunare, et rēgere digneris toto orbe terrarum, una cum fāmulo tuo Papa nostro N., Antīste nostro N., et omnibus ortho-doxis, atque cathōlicę et apostōlicę fidei cultōribus.

santu † oneik arñen ontzat arñtu ta be-deinkatu daizuzala. Lenen zeure Eleiza deun osoaren alde eskintzen dautzuguz, baketu, jagon, batu ta zuzendu dagizun luñ zabal osoan: baita zure zerbitzari Aita Santu (izena esan) gure Gotzain (izena esan) ta apostoluekandiko siñeste katolikuan bizi diran guztien alde be.

BIZIEN ONERAKO ESKARIAK

Abadeak, Mezea eskiñi dauna ta bere senideak gogoratzen ditu lenen).

MEMENTO, Dōmine, famulorum famulārūmque tuarum N. et N.

GOMUTAU zaitez, Jauna, zeure menpeko otsein I ta I etzaz.

(Zeuen senide, lagun ta ongiñeen izenak gogoratu).

ET ómnium circumstántium, quorum tibi fides cóg-nita est, et nota devótio: pro quibus tibi offérimus, vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, pro se, suisque ómnibus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolunitatis suæ tibi-que reddunt vota sua æterno Deo, vivo et vero.

2)—Zeruko done (santu) ta Andra Maria'ren laguntza eskatzeko otoitza

COMUNICANTES, et memoriam venerantes, in primis

BAITA emen dagozan guztietzaz be, siñesmen onekoak eta eraspentsuak dirala ondo dakizuta. Opari goragañi au euren alde eskintzen dautzugu, eta eurak be, euren buru ta senideen alde, arimen gaizkapena, betiko osasun eta zoriona jadesteko ustez, eskintzari oneik zuri, egizko ta betiko Jaungoiko bizi ofi, egiten dautzuez.

GUZTIOK alkarturik, Andra Maria, Jesukristo gure Jaun

gloriosæ semper virginis Mariæ, Genitricis Dei et Dómini nostri Jesu Christi: sed et beatorum Apostolorum ac Mártyrum tuorum Petri et Pauli, Andreae, Jacobi, Joannis, Thomæ, Jacobi Philippi, Bartolomæi, Matthei, Simonis et Thaddhæi; Lini, Cleti, Clementis, Xisti, Cornélii, Cipriani, Lauréntii, Chrysógoni, Joannis et Pauli, Cosmæ et Damiani, et ómnium Sanctorum tuorum; quorum, méritis precibusque concedas, ut in ómnibus protectionis tuæ mu-

eta Jaungoikoaren Amaren izena lenen guрту ezkeru, zorioneko Apostolu ta Martiri Pedro ta Paulo, Andres, Santiago, Joan, Tomas, Santiago, Felipe, Bartolome, Mateo, Simon eta Tadeo, Lino, Kletu, Klemente, Sisto, Kornelio, Zipriano, Lorenzo, Krisogono, Joan eta Paulo, Kosme ta Damiano ta Santu guztiena be gurtzen dogu, ta onein irabazi ta otoitzen bidez eskatzen dautzugu gauza guztietan zure laguntzaren indararak babestu ta jagon gaizala. Jesukristo gure Jaun ber

niamur auxilio. Per
eumdem Christum
Dóminum nostrum.
Amen.

**3)–Bere oparia ontzat aítzeko eskatzen
dautso meza emoleak Jaungoikoari**

HANC igitur obla-
tionem servitutis
nostræ, sed et cun-
tæ familiæ tuæ,
quæsumus, Dómi-
ne, ut placatus ac-
cipias: diesque nos-
tros in tua pace
disponas, atque ab
æterna damnatio-
ne nos éripi, et in
electorum tuorum
júbeas grege nume-
rari: Per Christum
Dóminum nostrum.
Amen.

Quam oblatio-
nem tu, Deus, in

-beraren bidez.
Olantxe.

ZURE seme guztiok
eskintzen dautzu-
gun mentasunezko
opari au, aŕen on-
tzat, artu egizu geu-
re Jaun oŕek: ba-
kezko bizibidea
emoiguzu ta betiko
ondamenditik gure
buruak gordeaz,
zeure autuen artal-
dean aítu gagizuz,
Jesukristo gure Jau-
naren izenean.

Olantxe.

Opari au, zeuk
Jaungoiko oŕek, be-

ómnibus, quæsu-
mus, bene + dic-
tam, adscri + ptam,
ra + tam, rationábil-
lem, acceptabilem-
que fácere digneris:
ut nobis Cor + pus
et San + guis fiat
dilectíssimi Filii tui
Dómini, nostri Jesu
Christi.

dein + katu, ber +
ezi, ontzat + artu,
gutziz bidezko ta
zeure gogoko egin
dagizula eskatzen
dautzugu, zure Se-
me maite-laztan Je-
sukristo gure Jau-
naren Gor + putz
eta o + dol biurtu
dakigun.

**4)–Azken aparian lez, ogi ta ardaoa
Jesukristoren gorputz eta odol
biurtzen ditu**

Qui pridie quam
pateretur, accepit
panem in sanctas
ac venerábiles ma-
nus suas: et eleva-
tis óculis in coelum,
ad te Deum Patrem
suum omnipoten-
tem, tibi grátias
agens, bene + dixit,
fregit, deditque dis-

ONEK, bere Nekal-
di aúreko egunean
ogia bere esku san-
tu agurgafietan artu
eban, eta begiak go-
ra, zugana bere Ai-
ta Jaungoiko aloro-
dun oŕegana jasoaz
eta zuri eskaŕak
emonaz, bedein +
katu ta zatitu eban

cípulis suis, dicens: Accípite, et manducate ex hoc omnes.

HOC EST ENIM
CORPUS MEUM

SÍMILI modo postquam cœnatum est, accípiens et hunc præclarum Cálícem in sanctas ac venerábiles manus suas: item tibi grátias agens, bene + dixit, deditque discípulis suis, dicens: Accípite et bíbite ex eo omnes.

HIC EST ENIM CALIX SANGUINIS MEI, NOVI ET ÆTERNI TESTAMENTI (MYSTERIUM FIDEI), QUI PRO VOBIS ET PRO MULTIS EFFUNDE-

eta bere ikaslai emon eutsen, esanaz: Artu ta jan egizue onetatik guztiok.

AU NEURE
GORPUTZA DA-TA

ERA berean, apal-ostean edontzi (káliz) bikain au bere esku santu ta gurúgañietan artu eban: zuri bañiro eskañak emonaz bedein + katu eban eta bere ikaslai emon eutsen, esanaz: Artu ta edan egizue onetatik guztiok:

AUXE DA, BA, NIRE ODOL-ONTZIA, TESTAMENTU BARRI TA BETIKOA (SIÑESTE-EZKUTUKIA) ZUEN ETA BESTE ASKOREN PEKATUAK

TUR IN REMISSI-
NEM PECCATORUM.

HÆC QUOTIES-
CUMQUE FECERITIS
IN MEI MEMORIAM
FACIETIS.

PARKATZEKO IXURI-
KO DANA.

GAUZA ONEIK
EGIN DAIZUEZAN
BAKOTXEAN NIRE
GOMUTAZ EGIKE-
ZUEZ.

Meza-emoñeak *Osti deuna* jasoten dauanean, berari begiratuaz esazu: **Neure Jaun eta neure Jaungoikoa.**

(7 urte ta 7 befogeiko parkapen-egunak, Pio X'g. Lotaziñaren 18'an, 1907).

Odol-Deuna jasoten dauanean, esan: **Aita Betikoa, Jesukristoren Odol guztiz gurúgañia eskintzen dautzut neure pekatuen ordañez eta Eleiza-Amaren beañizanetarako.**

(100 eguneko parkapenak. Pio XII'g.)

**5)–Jesukristoren gorputz-odol agurúgañiak
Jaungoiko Aitari eskintzen dautsaz
meza-emoñeak**

UNDE et mémoires Dómine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta, ejusdem Christi Fílii tui Dómini nostri tam beatæ passionis,

ORI dala - ta, guk zure otsein oneik eta zeure efi osoak, Jesukristo gure Jaunaren Nekaldi deuna, bañenditiko bebizkundera eta ze-

necnon et ab ínferis resurrectionis, sed in cœlos gloriosæ ascensionis: offérimus præclaræ majestati tuæ de tuis donis ac datis, Hóstiam † puram, Hóstiam † sanctam, Hóstiam † immaculatam, Panem † sanctum vitæ æternæ, et Cálicem † salutis perpétuæ.

SUPRA quæ propitio ac sereno vultu respícere digneris: et accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es múnera púeri tui justi Abel, et sacrificium patriarchæ nostri Abrahæ, et quod tibi óbtulit summus

ruetarako bere igorkunde aintzatsua geure gomutan doguzala, zuri Jaunandi ta bikain ofi eskintzen dautzugu, zeuk emondako doeta emoyetik. Opari † garbi, Opari † santu, Opari † érugabea, betiko bizitza emoten dauan Ogi † deuna ta betiko osasuna dakafen † Edontzia.

OPARI oneik abegiton eta érukioérez begiratu ta ontzatartu egizuz, afen, Abel zeure otsein onaren emoyak, Abraan gure Eskabearen Oparia ta Melkisedek zure abade nagusiak opaldu eutzun Opa-

sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam hóstiam.

ri deuna, eskintza ofbangea, ontzatar্তু zebazan lez.

Gero, makurturik esaten dau:

SÚPPLICES te rogamus, omnipotens Deus, jube hæc perferri per manus sancti Angeli tui in sublime altare tuum, in conspectu divinæ majestatis tuæ: ut quotquot, ex hac altaris participatione, sacrosanctum Fílii tui Cor † pus, et Sancti † guinem sumpsérimus, omni benedictione cœlesti, et grátia repleamur. Per eundem Christum Dóminum nostrum. Amen.

ZURI, Jaungoikolorodun ofi, afen bai afen eskatzen dautzugu opari oneik zeure goiko altara ofetara, zeure anditasunaren auffera eroateko zeure aingeru deunari agindu dagiozula, emengo altara onetatik zure Semearen Gor † putz eta O † dol deunak artuko doguzan guttiok, zeruko onepen eta eskafez beteak izan gaitez. Jesukristo gure Jaunberberaren bidez. Olantxe.

6) — Iñen aldezko eskariak

MEMENTO étiam, Dómine, famulorum famularumque tuarum N. et N., qui nos præcesserunt cum signo fidei, et dormiunt in somno pacis.

(Senide, lagun eta garbitokian aztuta dagozan arima gaixoen alde eskatu emen).

IPSIS, Dómine, et ómnibus in Christo quiescéntibus, locum refrigerii, lucis et pacis, ut indulgeas, deprecamur. Per eundem Christum Dóminum nostrum. Amen.

(Negaf-samin, ilobi eder eta lorak ez dabez arinduten arima gaixoen nekeak; otoiitz, egite on eta, batez be, meza santuak baño).

GOMUTAU zadiz, Jauna, gure aufetik siñstedun bizi izan ziran eta orain bakezko lotan dagozan I. I. zeure zerbizarietzaz be.

ONEIK eta Kristoren aiskitasunean il diran beste guztiak betiko atsegin, argi ta bakea dagozan lekura eroan daizuzala eskatzen dauzugu Jaun oñi, Jesukristo gure Jaunaren izenean.

Olantxe.

NOBIS quoque peccatóribus fámulis tuis, de multitudíne miserationum tuarum sperántibus, partem aliquam et societatem donare digneris cum tuis sanctis Apóstolis et Martyribus: cum Joanne, Stéphano, Mathia, Bárnaba, Ignátio, Alexandro, Marcelino, Petro, Felicitate, Perpétua, Agatha, Lúcia, Agnete, Cæcília, Anastásia, et ómnibus Sanctis tuis, intra quorum nos consórtium, non aestimator mériti sed vénia, quæsumus largitor admitte. Per Christum Dóminum nostrum.

ZURE eñuki andi-ugarian geure us-tea daukagunoi, guri pekatarioi be, eñuki oretatik zerbait egiguzu eta zeure Bidali (Apostolu) ta Ziñopa (Martiri) done Joan, Esteban, Matias, Bernabe, Iñazio, Alejandro, Marzelino, Pedro, Felizitas, Perpetua, Ageda, Luzia, Ines, Zezilia, Anastasia ta beste santu guztien baltsuan arñtu gairuz; euren lagun eta zorikide egin gaizuzala eskatzen dauzugu, ez gure irabaziakaitik, zure eñuki samur origaitik baño. Jesukristo gure Jaunaren izenean.

PER quem hæc
omnia, Domine,
semper bona creas
sancti + ficas, vivi
+ ficas, bene + dicis,
et præstas nobis.

Per ip + sum; et
cum ip + so, et in
ip + so, est tibi
Deo Patri + omni-
potenti, in unitate
Spiritus + Sancti,
omnis honor et gló-
ria.

7)—Aita gurea

Meza-emolea Jaunartzera doa; baña bere biotza gertu edo prestetako biderik onena otoitza dala gogoraturik, *Aita gurea*, Jesukristok bere agoz irakatsi euskun otoitx edefa esaten dau lenago.

ÿ. Per omnia sé-
cula seculorum.

R). Amen.

ONEIK on guztiok,
Jesukristoren bidez,
egiten, dones + ten,
indar + tzen, be-
deinka + tzen eta
emoten dauskuzuz
beti, Jaun orek.

Bere + bidez, be-
ra + gaz eta bera +
gan zuri Aita alorodun ofi, Espiritu Santuagaz batean dedu ta aintza guztia dagokizu.

i) Gizaldien gi-
zaldi guztietan.
e) Olantxe.

OREMUS

PRÆCEPTIS salutáribus móniti et divina institutione formati, audemus dicere.

Pater noster, qui es in coelis, santificetur nomen tuum: advéniat regnum tuum: fiat vóluntas tua sicut in coelo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hódie: et dimitte nobis débita nostra, sicut et nos dimittimus débitóribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem.

ÿ. Sed libera nos a malo.

R). Amen.

OTOITZA

AGINTZA O S A S U N -
gariz eta Jaungoiko beraren irakaskintzaz oartu ta irakatsiak izan garenok, ausartzen gara esaten: Aita Gurea, zerruetan zagozana: santifikadu bedi zure izena; betorkigu zure ereñua; egin bedi zure borondatea zeruan lez lufean be. Emoiguzu gaur geure eguneroko ogia; parkatu eiguzuz geure zoñak, geuk gure zoñdunai parkatzen dautseguzan lez; eta ez eiguzu itxi tentaziñoan jausten, baña gatxetik jagon gaizuz. Amen.

(Meza-emoġleak «Amen» ixilik erantzuten dau: gero «Libera» esanaz, daſai.

Otoitz guztietan edeſena *Aita gurea* da: batetik Jesukristok berberak irakatsi euskulako, bestetik *zazpi eskabide*, zein baño zein edeſagoak, daukazalako.

Lenenjoan: Jaungoikoaren izena luſaso guztian ezagutua ta guſtua izan dadila eskatzen dogu.

Bigaſenean: Jaungoikoaren jaurgo ta agintzea eldu dakigula; au da: Berak agindu dagiala gure arimetan emen lufean eta gero betiko zoriona emon daigula zeruan.

Trugaſenean: Jaungoikoaren naya egin daigula lufean gagozanok, zerutaſak egiten daben baizen ondo.

Laugaſenean: Gorputz eta arimaren janaria eskatzen dautsagu Jaunari.

Boskaſenean: Geure obenak parkatu daiguzala, geuk geure arerioai parkatzen dautseguzan lez.

Seigaſenean: Deabruaren ziltzaldi edo tentaziñoetatik jagon gaizala.

Zazpigaſenean: Gorputz eta arimaren gaitz guztiak gugandik aldendu dagizala).

LÍBERA nos quæsumus Dómine, ab ómnibus malis præteritis, præsentibus

JAGON gaizuz, aſen, Jaun oſrek, lenago-ko, oraingo ta gero-ko gaitz guztietatik,

et futuris: et intercedente beata et gloriosa semper Virgine Dei Genitrice María, cum beatis Apóstolis tuis Pedro et Paulo, atque Andrea, et ómnibus Sanctis, da propítius pacem in diebus nostris ut ope misericórdiæ tuæ adjuti, et a peccato simus semper líberi, et ab omni perturbatione securi.

Gero meza-emoġleak Osti Deuna altara gañean iru zati egiten dau, esanaz:

eta Jaungoikoaren Ama zoriontsu ta Aintzatsua, Maria beti Birjiña, zure Apostolu Pedro ta Paulo ta gañerako Santuak bitarteko doguzala, geure bizitzaldi onetan ba-kea emoiguzu, zeure eſukia lagun yakula, pekatutik beti azke ta bere naspil guztietatik jarein izan gaitezán.

PER eumdem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat

JESUKRISTO gure Jaun eta zure Seme gizaldien gizaldietan Zugaz eta Espiritu Santuagaz ba-

in unitate Spíritus
Sancti Deus.

Per ómnia sécula
seculorum.

R). Amen.

ÿ. Pax † Domini
sit † semper vobis
† cum.

R). Et cum spíri-
tu tuo.

Eskuan daukan Osti zatitxua Odol-ontzira botaten dau esanaz:

HÆC commixtio et
consecratio Cór-
poris et Sanguinis
Dómini nostri Jesu
Christi fiat acci-
piéntibus nobis in
vitam æternam.
Amen.

Osti zatitzeak Jesukristoren neke-ónazeak adierazten daukuz.

Odol-ontzira botaten dan Osti zatiak, Jesukristo Abraan'en bafendira jatsi zala adierazten dau.

tera bizi dan eta
agintzen dauanaren
izenean.

e) Olantxe.

i) Jaungoikoaren
† bakea zuekin †
bego † beti.

e) Eta zure ari-
man be bai.

JESUKRISTO gure
Jaunaren Gorputz
eta Odolaren alkañ-
tze deun au, artuko
doguzanoi betiko
bizitzarako izan be-
kigu. Olantxe.

Ostia ta odola kalizean alkafegez nasteteak, Jesukristoren berbizkundera adierazten daukue, bere gorputz eta arimea ilobitik urteitoko bañiro alkañganatu ziran-ta.

Bere bulaña iru bidar joten dau, esanaz:

AGNUS Dei, qui
tollis peccata mun-
di, miserere nobis.

Agnus Dei, qui
tollis peccata mun-
di miserere nobis.

Agnus Dei, qui
tollis peccata mun-
di, dona nobis pa-
cem.

Emen, azkenez, meza-emoleak Jesukristo Bildots otzanari bakea eskatzen dautso: au da, pekatu bako bizibide onak emon daroan bafeneko bake ezti-goza, pekatariak atsegin eta zorakerietan alpef alpefik bilatzen daben bakea; *non est pax impiis*. Auxe bake au eskatzen dau Eleiza osoarentzat be, ondoren esaten dauan otoiitzean. Bafeneko bake edef ori eskatu egizu zuk be.

GIZONEN obenak
kentzen dozuzan
Jaungoiko-Bildots
ori, efuki zakiguz.

Gizonen obenak
kentzen dozuzan
Jaungoiko-Bildots
ori, efuki zakiguz.

Gizonen obenak
kentzen dozuzan
Jaungoiko-Bildots
ofek, bakea emoi-
guzu.

DÓMINE Jesu
Christe, qui dixisti
Apóstolis tuis: Pa-
cem relinquo vobis,
pacem meam do
vobis: ne respicias
peccata mea, sed
fidem Ecclesiæ tuæ:
eamque secundum
voluntatem tuam
pacificare, et co-
adunare digneris.
Qui vivis et regnas
Deus, per omnia
sæcula seculorum.
Amen.

Meza nagusietan meza-emoñeak bere eskomaldekoa laztantzen dau, bakea emonaz eta onek gero, ezkefaldekoa.

Gero jarraitzen dau:

DÓMINE Jesu
Christe, Fili Dei vi-
vi, qui ex voluntate

ZEURE apostoluei
«neure bakea izten
dautzuet, neure ba-
kea da motzuet»
esan zeuntsen Jesu-
kristo neure Jauna;
añen nire obenak ez
egizuz begiratu, zeu-
re Eleizearen siñes-
mena baño, eta zeu-
re nayaren arauz,
baketu ta bat-egizu,
amaibako egunetan
bizi zarean eta agin-
tzen dozun Jaun-
goiko oñek. Olan-
txe.

Patris, cooperante
Spíritu sancto, per
mortem tuam mun-
dum vivificasti:
libera me per hoc
sacrosanctum Cor-
pus, et Sanguinem
iniquitatibus meis,
et universis malis;
et fac me tuis sem-
per inhærere man-
datis, et a te num-
quam separari per-
mittas. Qui cum
eodem Deo Patre
et Spíritu Sancto
vivis et regnas
Deus in sæcula se-
culorum.

Amen.

PERCÉPTIO Córpo-
ris tui, Dómine Je-
su Christe, quod ego
indignus sũmere
præsumo, non mihi

taren naya zalako,
Espiritu Santua la-
gun, gizadia bizi-era-
zo zenduana: zeu-
re Gorputz - Odol
aguñgarien bidez,
neure oben eta bes-
te gaitz guztietatik
azkatu ta jagon na-
gizu, eta zeure
aginduai beti dau-
tsedala ta zeugan-
dik iñoz aldendu
barik bizi naitela
egizu, Jaungoiko
Aita ta Espiritu San-
tuagaz batera beti
bizi zarean eta agin-
tzen dozun Jaun-
goiko oñek.

Olantxe.

JESUKRISTO neure
Jauna, nik oñetara-
ko gai ez nazan
onek, orain aítzeko
asmua dodan zure

provéniat in iudicium et condemnationem; sed pro tua pietate prosit mihi ad tutamentum mentis et corporis, et ad medelam percipiendam. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia sécula seculorum.

Amen.

Belaunikatzen da ta gero esaten dau:

PANEM coelestem accipiam en nomen Domini invocabo.

Eskeřeko eskuan Osti Santua artu ta iru bidar bulara joten dau, esanaz:

Gorputza, neure burua galtzeko epai-bidea ez bekít, ařen, izan: zeure erukia bide dala, neure gorputz eta arimea zaindu ta euren sendabidea artzeko bařo. Ori daskatzuk zuri, Jaungoiko Aita ta Espiritu Santuagaz batera amaibako egunetan bakaldun bizi zarean ofi.

Olantxe.

ZERUKO ogia artuko dot eta Jaunari, laguntzera datorkidan, dei egingo dautsat.

DOMINE, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, et sanabitur anima mea.

Gero Osti Santuaz gurutzea egiten dau, esanaz:

CORPUS Domini nostri Jesu-Christi custodiat animam meam in vitam æternam. Amen.

JAUNA, Zu nire etxean sařtzeko ez naz ni duin, bařa itzez bakafik esaizu ta nire arimea osatuko da.

JESUKRISTO gure Jaunaren Gorputz onek nire arimea betiko bizitzaroko jagon begi. Olantxe.

Orduan pizka baten ixilik gelditzen da: bitařtean Jauna artzeko dagozanak altarara uřeratzen dira ta *Confiteor* (Nik pekatari onek) esan begie.

Gure Eleiza Amak meza entzuten dan bakoitzean, Jauna artzea be nai leuke; ezin ba-dogu, *Gogozko Jaunartzea* egin beintzat, 144'gafen orialdean ipiři dan lez.

Ondoren meza-emoleak Osti apuřak batzen ditu, esanaz:

QUID retribuam Dómino pro ómnibus quæ retribuit

ZER emongo dautsat Jaunari egin daustazan on guz-

mihí? Cálicem salutaris accípíam, et nomen Dómini invocabo. Laudans invocabo Dóminum, et ab inimicis meis salvus ero.

tien ordez? Edontzi osasungarí au artu ta Jaunaren izenari ots-egingo dau tsat. Jauna gorensten dodala bere laguntza eskatuko dot eta neure arerioetatik gaizkatuko nau.

Gero Odol deuna artzen dau, esanaz:

SANGUIS Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam æternam. Amen.

JESUKRISTO gure Jaunaren Odol onek nire arimea betiko bizitzarako jaigon begi. Olantxe.

Ardao pizka bat meza-ontzian artzen dau, esanaz:

QUOD ore sumpsimus, Dómine, pure mente capiamus; et de múnere temporalí fiat nobis remédium sempiternum.

Aoz artu dogun au, Jauna, gogo garbiz eukiteko eskafa emoiguzu eta biztaldi onetako emaitz au betiko osasun biufu bekigu.

Ardao ta ura ontzian nastetan ditu esanaz:

CORPUS tuum Dómine, quod sumpsi, et Sanguis, quem potavi, adhæreat viscéribus meis: et præsta, ut in me non remâneat scelerum mácula, quem pura et sancta referunt sacramenta. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

ARTU dodazan zure Gorputz-Odola nire efayei iratsi bekioez, Jauna, eta sakramentu garbi ta deun oneik alikatu naben onegan, gaiztakerien orbanik ez bedi gelditu. Egizu ori, amaibako egunetan bizi zorean eta agintzen dozun Jaun orék. Olantxe.

Ur-ardaoa artu ezker, edontzia garbitzen dau. Gero altara musturera doa «Communio» deritxon meza-ataltxua irakurteko. Ondoren diño:

ÿ. Dominus vobiscum.

i) Jauna zuekin bego.

R). Et cum spiritu tuo.

e) Baita zure ariman be.

Emen Jaunartu ondorengo otoitzak irakurten ditu ta gero erdira biurturik esaten dau:

ÿ. Dóminus vobiscum.

i) Jauna zuekin bego.

R̄. Et cum sp̄iritu tuo.

Ÿ. Ite, Missa est. (vel)

Ÿ. Benedicamus Domino.

R̄. Deo gratias.

e) Baita zure ari-man be.

i) Zoaze, Mezea amaitu da. (edo) Onetsi daigun Jauna.

e) Jaungoikoari eskefak.

Meza-emoġeak altara erdian makuġturik, diño:

PLACEAT tibi, sancta Trinitas, obsequium servitutis meae, et praesta, ut sacrificium quod oculis tuae majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihi que, et omnibus pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

IRUTASUN Deuna: zure otsein onen oparia zure gogoko izan bedi, eta gai ez nazan onek zuri, Jaungoiko andi ofi, opaldu dautzudan eskintz au ontzat aġtu egizu, ta, Zu efukiof izanik, niri eta euren alde eskini dodan guztiai osasungafi izan begigu. Jesukristo gure Jaunaren izenean. Olantxe.

Altareari mun-egiñik, biuġtzen da ta eria bedeinkatzen dau, esanaz:

Benedicat vos omnipotens Deus.

Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.

R̄. Amen.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R̄. Et cum sp̄iritu tuo.

Ÿ. Inġitium sancti Evangelii secundum Joannem.

R̄. Gl̄oria tibi, D̄omine.

IN principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et

Jaungoiko alorodun, Aita eta Seme eta Espiritu Santuak bedinkatu zagezala.

e) Olantxe.

i) Jauna zuekin bego.

e) Baita zure ari-man be.

i) Ebangelio santuaren asiera Joanek dakafenez.

e) Aintza zuri, Jaun ofi.

LENENEAN bazan Aditza (Jaungoiko-Semea) ta Aditza Jaungoikoagan egoan eta Jaungoiko zan Aditza. Au lenendik egoan Jaungoikoagan.

sine ipso factum est nihil quod factum est; in ipso vita erat, et vita erat lux hominum: et lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum

Guztiak bere bidez egiñak dira ta egin-dakorik ezer be ez da egin bera barik. Beragan egoan bizitza ta bizitzau gizonen argia zan; eta argiak ilunetan argi-dagi, eta ilunak bera ez eben artu. Jaunak bialduriko gizon bat izan zan, Joan eritxona. Au siñespidetzat etofi zan, argiari siñespi-dea emon egion, bere bidez guztiak siñetsi egien. Bera ez zan argia, argiari siñispidea emon bea eutsona baño. Egiazko argia (beste ori) zan, luñaso onetara datoñen edozein gizon argitzen daun argia. Luñean egoan eta luña bere

non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. *Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Unigeniti a Patre, plenum gratiæ et veritatis.*

R. Deo gratias.

bidez egiña da, ta luñekoak bera ez eben ezagutu. Bereakana etofi zan eta bereak ez eben artu. Baña Bera artu eben guztiari, bere izenean siñisten dabena, Jaungoikoaren seme izateko almena emon dautse. Oneik ez dira odoletatik sortu, ez aragi-senetik ez gizonaren naitik, Jaungoikoagandik baño. *Eta Aditza gizon egin zan eta gure artean bizi, eta bere aintza ikusi dogu, Aitagandiko Seme bakañari, eskañ eta egiz beteari, dagokion lako aintza.*

e) Jaungoikoari eskerak.

**MEZA-IXILAREN ONDOREN ESATEKO
XIII'GAREN LEON AITA SANTUAK
AGINDURIKO ESKARIAK**

(300 egun. park.)

Meza-emoleak efiagaz batera «iru Agur Maria» esaten ditu, ta gero:

Salve Regina

MA^TE^R misericordiæ.

Vita, dulcédo et spes nostra, salve.

Ad te clamámus éxsules filii Evæ.

Ad te suspirámus geméntes et flentes in hac lacrymárum valle.

Eja ergo, advocáta nostra, illos tuos misericórdes óculos ad nos convérte.

Et Jesum benedíctum fructum

Agur Éregiña

AGUR Éregiña, Ama érukioña, geure bizitza, gozotasun eta itxaropena, agur. Zuri deyez gagoz Ebaren ume erbestetuok: antsiz, eta negañez gatorrkizuz negaer-erí onetan. Ea bada, geure bitarteko Andrea, zeure begi érukitsu oíeik gugana biútu egizuz, eta erbeste onen ondoren erakuskuzu Je-

ventris tui nobis post hoc exsiliium osténde.

O clemens.

O pia, o dulcis Virgo Maria.

ÿ. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix.

R̄. Ut digni efficiámur promissionibus Christi.

OREMUS

DEUS refúgium nostrum et virtus, populum ad te clamantem propítius respice; et intercedente gloriosa et immaculata Virgine Dei Genitrice Maria cum beato Joseph ejus Sponso, ac beatis Apóstolis tuis Petro et

sus, zeure sabeleko seme onetsi ori. O biotz-bigun! O érukiof! O Maria Birjiña gozoa! Gure aldez otoi egizu, Jaungoikoaren Amadone oíek, Jesukristoren agintzariak jadetsi daikeguzan.

Olantxe.

OTOITZA

GURE igesleku ta indaía zarean Jaungoikoa, deyez dagokizun efi au érukiz begiratu egizu; ta Birjiña orbange ta aintzatsua, Maria Jaungoikoaren Ama, Jose bere ezkontide zoriontsua, Pedro ta Paulozure apostoluak eta

Paulo, et ómnibus Sanctis, quas pro conversione peccatorum, pro libertate et exaltatione sanctæ matris Ecclesiæ, preces effundimus, misericors et benignus exaudi. Per eundem Christum Dóminum nostrum. Amem.

INVOCATIO

SANCTE Michaël Archángele, defende nos in prælio; contra nequítiam et insídias diaboli esto præsidium.— *Imperet illi Deus, supplices deprecamur: tuque, Princeps militiæ cœlestis, Sátanam alios-*

beste santu guztiak bitarteko doguzala, efukiof eta onbera entzun egizuz, pekatarien donekude eta Eleiz-Ama deunaren azkatasun eta garaitzarako zuzentzen dautzuguzan eskariok. Jesukristo gure Jaun berberaren izenean. Olantxe.

ESKARIA

MIKEL goiaingeru done ofek; gudaketan jagon gagizuz eta diabruaren gaiztakeri ta maltzurfkerien aurka lagun zakiguz. Jaungoikoak *menpetu dagiala*, auzpaz eskatzen dogu, eta zuk, zeruko gudarien buruzagi of-

que spiritus malignos, qui ad perditionem animarum pervagantur in mundo, divina virtute in infernum detrúde.

Amen.

Cor Jesu sacratíssimum, miserére nobis.

(7 urte ta 7 befogeiko parkapenak meza ondoren iru bidaf esan ezkerok: garbitokiko arimentzat izan daitezke).

ek, gure arimak galdu nairik lufean zeaf dabilzan satan eta bere lagun gaiztoak, goiko indarez beko baéndira jaurti egizuz.

Olantxe.

Jesusen Biotz guztiz deun ori, efuki zakiguz.

Ondorengo Otoitza

Eskeñak damotzuguz, zeure mesede guztiakaitik Zuri, Jaungoiko Alorodun, gizaldien gizaldietan bizi zarean eta agintzen dozun ofi. Olantxe.

Aingeru-otoitza

1

Aingeru batek Maria'ri Diñotso: graziz betea Jaungoikoaren Semeari Emon dautsazu sortzea. (Guztiak).

Goiz, aráts, eguerdian
 Ama, goresten zaitugu
 Aingeruaren itzak eurak
 Guk ber-esaten ditugu.

2

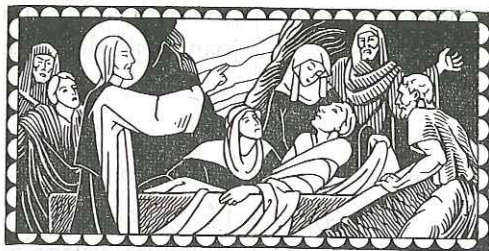
Nigan Jaungoikoaren naya
 Bete ta egin daitela,
 Bere Ama izan nadintzat
 Baña Birjiña naizela.

Goiz, aráts...

3

Jaungoikoaren Seme maitea
 Geu lez, gizon egin yaku,
 ¡Auxe bai zorion andia!
 ¡Bere anai egin gaitu!

Goiz, aráts...

IĻEN MEZA

(In die obitus.—Norbait il dan egunerako)

INTROITUS

RÉQUIEM æternam
 dona eis Dómine:
 et lux perpétua lí-
 ceat eis. (Ps. 64).

Te decet hym-
 nus Deus in Sion, et
 tibi reddétur vo-
 tum in Jerúsalem:
 exáudi oratióнем
 meam, ad te omnis
 caro véniet.

SARREREA

BETIKO atsedena
 emoiezu, Jauna, ta
 amaibako argiak ar-
 gi egin begioe. (64'
 G. ERES).

Sion'go ereserkia
 zuri, Jaun orí, da-
 gokizu ta Jerusalem'
 en oparia zuri
 emongo yatzu. Ár-
 en nire otoitza en-
 tzun egizu, gizon

—Réquiem æternam.

ORATIO

DEUS, cui proprium est misereri semper et parcere, te supplices exoramus pro ánima famuli tui N. quam hódie de hoc sæculo migrare jussisti: ut non tradas eam in manus inimici, neque obliviscáris in finem, sed júbeas eam a sanctis Angelis súscipi, et ad pátriam paradísi perdúci; ut, quia in te speravit et credidit, non pœnas inférni sustíneat, sed gáudia æténa possídeat. Per Dómi-

guztiok zugana joan beař dogu-ta.

—Betiko atsedena...

OTOITZA

BETI eřukitu ta parkatzea dagokizun Jaun oři, gaur bizitza onetatik eroan dozun zeure otsein P'ren arimearen alde zeure aur'ean auzpaz eskatzen dautzugu: ar'en, arerioen eskuetan ez egizu ipiři ta beratzaz azkeneraño ez zaitetz aitzu, aingeru deunak ar'tu ta goiko zorion-abeřira eroan dagiela agindu baño, Zugan itxaron eta siřetsi eban ezkerro, gaiztokiko nekerik ez dagian jasan eta

num nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spírítus Santi Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

azkenbako atsegin-pozen jabe egin daiten. Amaibako egunetan zugaz eta Espiritu Santuagaz batera bizi dan eta agintzen dauan Jesukristo gure Jau-nagaitik. Olantxe.

Léctio Epistolæ beáti Páuli Apóstoli ad Thessalonicénses

(I THESS. 4. c.)

FRATRES: Nólumus vos ignorare de dormiéntibus, ut non contristémini, sicut et cæteri, qui spem non habent. Si enim crédimus quod Jesus mórtuus est, et resurrexit, ita et Deus eos, qui dormiérunt per Jesum, addúcet

Paulo deunaren idazkia Tesalonikatarai (I. 4)

Il diranak beřbiztuko dira

ANAYOK: Lotan dartzazanetzaz (il diranetzaz) jakitun ipiři nai zaituegu, itxaropenik ez daukenak lez, naibagetu ez zaitezen. Jesus il eta beřbiztu zala siñesten dogun ezkerro, olantxe Jesus-egan loak ar'tu zitanak be, Jaungo-

cum eo. Hoc enim vobis dīcimus in verbo Dōmini, quia nos, qui vivimus, qui resīdūi sumus in advēntum Dōmini, non prāveniēmus eos, qui dormiērunt. Quōniam ipse Dōminus in jussu, et in voce Archāngeli, et in tuba Dei descendet de cōelo: et mortui, qui in Christo sunt, resūrgent primi. Deīnde nos, qui vivimus, qui relīquimur, simul rapiēmur cum illis in nūbibus obviam Christo in āera, et sic semper cum Dōmino erimus. Itaque consolāmini invicem in verbis istis.

koak *berbiztu* ta Jesus beragaz eroango dauzala *siñestu bear dogu*. Beraz Jaunaren itzez diñotzuegu, guk, bizi garenok, il ziranai ez dautsegula aúrea ártuko. Jauna bera goiaingeruaren agindu ta abotsez eta Jaungoikoaren turuta-soñuz zerutik jatsiko da - ta, Kristogan il ziranak lenen *berbiztuko* dira. Gero gu, bizi garenok, gelditu garenok, aekaz batera odayetan zear aidean eroanak izango gara Jesukristoren aúfera, eta onelan beti Jaungaz egongo gara. Egi oneikaz poztu zaitetze, beraz,

Graduale. Réquiem aeternam dona eis Dōmine: et lux perpétua luceat eis.

ÿ. Ps. 111. In memoria aeterna erit justus: ab auditiōne mala non timebit.

Tractus. Absólve Dōmine ánimas ómnium fidélium defunctorum ab omni vínculo delictorum. ÿ. Et grátia tua illis succurrente, mereántur evādere judícium ulitiōnis. ÿ. Et lucis aeternae beatitúdine pérfrui.

alkařen arítean.

Malaquena. Betiko atsedena emoizu, Jauna, ta amaibako argiak argi-egin begioe.

111'gn. Eres. Gomotagañia izango da beti gizon zuzena, ez dau beratzaz txarito esaka diarduenen bildufrik izango.

Luzakia. Azkatu egizuz, Jauna, ilda-ko zintzo guztien arimak gaiztakeri guztien lokafietatik. Eta zure grazia lagun yakela, zure asafezko epayari iges-egin begioe-ta amaibako argiaren zoriona jadetsi begioe.

Dies iræ*(Sequentia)*

1

Dies iræ, dies illa
Solvat sæclum in favil-
[la,
Teste David cum Sibyl-
[la.

2

Quantus tremor est
[futurus,
Quando Judex est ven-
[turus
Cuncta stricte discus-
[surus.

3

Tuba mirum spargens
[sonum
Per sepulchra regio-
[num,
Coget omnes ante thro-
[num.

4

Mors stupebit, et na-
[tura,
Cum resurget creatura,
Judicanti responsura.

Sumin-eguna*(Jaiaikia)*

1

Asefe-egun, a eguna
Lufa austuko dauana
Dabi ta Sibilen zinaaz.

2

Ikarea darioke
Ta Epaiëa dakafke
Oro zofotz epaitzera.

3

Turuta izugafiak
Idegirik ildegiak
Batuko ditu il guztiak.

4

Arituko da eriotza
Entzutean erantzuka
Berak ildako gizona.

5

Liber scriptus profe-
[retur,
In quo totum contine-
[tur,
Unde mundus judice-
[tur.

6

Judex ergo cum sede-
[bit,
Quidquid latet, appare-
[bit:
Nil inultum remanebit.

7

Quid sum miser tunc
[dicturus?
Quem patronum roga-
[turus,
Cum vix justus sit secu-
[rus?

8

Rex tremendæ majes-
[tatis,
Qui salvandos salvas
[gratis,
Salva me fons pietatis.

9

Recordare, Jesu pie,

5

Idaztia da idegiko
Guztia bertan bai dago
Gizadia epaitzeko.

6

Epaikaria jañirik
Gauza ixilak agerturik
Ez daitekez zigor barik.

7

Zer diñoket nik gai-
[xoak?
Lafi ba-dira zintzoak?
ÈNori luzatu besoak?

8

Efege andi ta Jauna,
Duan salbetan dozuna,
Salbau naizu, efukiofa.

9

Oroi zaitte, Jesus ona,

Quod sum causa tuæ
[viæ:
Ne me perdas illa die.

10

Quærens me, sedisti
[lassus:
Redemisti, crucem pas-
[sus:
Tantus labor non sit
[cassus.

11

Iuste iudex ultionis,
Donum fac remisionis
Ante diem rationis.

12

Ingemisco tanquam
[reus:
Culpa rubet vultus me-
[us:
Supplicanti, parce De-
[us.

13

Qui Mariam absol-
[visti,
Et latronem exaudisti,
Mihī quoque spem de-
[dīsti.

Nire aldez il ziñala:

Ez, afen, ni galdu, Jau-
[na.

10

Ni-bīla ziñan nekatu,
Gurutzan erosi nozu:
Lan ori ezpedi galdu.

11

Epaikari zuzena, afen
Parkatu nagizu emen
Epaikundea baño len.

12

Obenak dauste ipiñi
Arpegia lotsaz gofi:

Garbai naz; Jauna, az-
[ketsi.

13

Maria'ri parka zeu-
[tsan:
Lapufari be eriotzan,
Uste bete daukat Zu-
[gan.

14

Preces meæ non sunt
[dignæ:
Sed tu bonus fac benigni-
[ne,
Ne perenni cremer igne.

15

Inter oves locum præ-
[sta,
Et ab hædis me seques-
[tra,
Statuens in parte dex-
[tra.

16

Confutatis maledictis,
Flammis acribus addic-
[tis,
Voca me cum benedic-
[tis.

17

Oro supplex et accli-
[nis,
Cor contritum quasi ci-
[nis,
Gere curam mei finis.

14

Nire otoitza ez da
[duin,
Baña egizu alegin

15

Bildotsakaz aitu nai-
[zu,
Akef taldetatik kendu,
Eskomaldera bidaldu.

16

Gaiztetsiak gaiztoki-
[ko
Sutara jaurti ezkeru,
Deitu naizu zerurako.

17

Auzpaz autsaren ga-
[ñean
Daskatzut gaurko egu-
[ñean
Gorde naizun azke-
[ñean.

18

Lacrimosa dies illa,
Qua resurget ex favilla
Judicandus homo reus.

19

Huic ergo parce,
[Deus:
Pie Jesu Domine,
Dona eis requiem.
Amen.

✠ **Sequētia sancti.**
Evangēlii secun-
dum Joānem
(JOANN. 11 c.)

IN illo tēpore: Dixit Martha ad Jesum: Dómine si fuisses hic, frater meus non fuisset mórtuus: sed et nunc scio, quia quæcúmque popósceris a Deo, dabit tibi Deus. Dicit illi Jesus: Resúrget fra-

18

Negar utsezko eguna
Autsetik biztuko dana
Obendun epaikizuna.

19

Gaurko oni parka,
[Jauna;
Jesus on, érukiofa,
Emon eyezu zoruna.
Olantxe.
(Bera'tar' E. M. Aba).

✠ **Ebangelio santua-**
ren jafaipena
Joanek dakafenez
(JOAN XI)

ALDI aretan: Martak esan eutsan Jesus'i: Jauna, emen egon ba-zifia, nire anaya ez zan ilgo; baña orain be badakit, Jaungoikoari eskatu dagiozun edozer, Jaungoikoak emongo dauztzula. Jesusek diño-

ter tuus. Dicit ei Martha: Scio quia resúrget in resurrectione in novissimo die. Dixit ei Jesus: Ego sum resurréctio, et vita: qui credit in me, etiam si mórtuus fuerit, vivet: et omnis, qui vivit, et credit in me, non moriétur in aeternum. Credis hoc? Ait illi: Utique, Dómine, ego credidi, quia tu es Christus Fílius Dei vivi, qui in hunc mundum venísti.

OFFERTORIUM

Dómine Jesu
Christe, Rex gloriæ,
líbera ánimas
ómnium fidélium
defunctorum de

tso: zure anaya biztuko da. Martak diñotso: azken egunean biztuko dala bai dakit. Jesusek esan eutsan: Berbizkunde ta bizitza neu naz: nigan siñesten dauana, ilten ba-da be, biziko da, ta nigan bizi dana ta siñesten dauna, ez da iñoz be ilgo. ¿Au siñesten dozu? Diñotso: Bai Jauna, siñestu dot zu Kristo zareala, Jaungoiko biziaren Semea, ludi onetara etofi zarena.

ESKEINTZA

Jesukristo Jauna,
zeruko éregea, ildako kristiñau guztien
arimak inpernuko
neke ta zulo sako-

pœnis inférni, et de profúndo lacu: líbera eas de ore leónis, ne absorbeat eas tártarus ne cadant in obscurum: sed sígnifer sanctus Michaël repræséntet eas in lucem sanctam: * Quam olim Abrahæ promísisti, et sémini ejus.

ÿ. Hóstias et preces tibi Dómine laúdis offerimus: tu súscipe pro animábus illis, quarum hódie memoriám fáчимus: fac eas Dómine de morte transíre ad vitam. * Quam olim Abrahæ promísisti, et semini ejus.

netik aldendu egizuz: leoiaren aotik jagon egizuz, inpernuak iruntzi ez dagizan, ĩlunpetara jausi ez daitezán; baña Mikel Deun buruzagiak argi santura eroan begiz; antziña Abraan eta bere ondorengoai agindu zeutsen argira.

Jauna, Opari ta gorespen - otoitzak eskintzen dautzuguz: abegi onez ártu egizuz gaur gogoratzen doguzan arimen alde: egizu, Jaun orék, eriotzantik bizitzara igaro daitezala: antziña Abraan eta bere ondorengoai agindu zeutsen argira.

SECRETA

PROPITIÁRE, quæsumus Dómine, animæ fámuli tui N. pro qua hóstiam laúdis tibi inmolámus, majestátem tuam supplíciter deprecántes: ut per hæc piæ placationis offícia, pervenire mereatur ad requiem sempitérnam. Per Dóminum nostrum.

COMMUNIO

Lux æténa luceat eis, Dómine. * Cum sanctis tuis in ætérnum: quia pius es.

ÿ. Réquiem æténam dona eis Dómine: et lux per-

OTOITZ IXILLA

ERRUKI zaitez, áren Jauna, zure menpeko I'ren arimeaz, gorapen-oparia bere alde eskiñi dautzugu-ta, zuri Jaun andi ofi eskaturik, bakezko Opari érukitsu onen bidez, betiko atsedenera eroan dagizula. Jesukristo gure Jaunagaitik.

JAUNARTZA

Betiko argiak argi-egin begioe, Jauna, zure santuekaz amaibako egunetan, érukiofa zara-ta.

Betiko atsedena emoiezu, Jauna, ta azkenbako argiak

pétua lúceat eis.
Cum sanctis tuis in
ætérnum: quia pius
es.

POSTCOMMUNIO

PRÆSTA quæsumus
omnipotens Deus;
ut anima famuli tui
N., quæ hodie de
hoc sæculo migra-
vit, his sacrificiis
purgata, et a pec-
catis expedita: in-
dulgentiam pariter
et requiem capiat
sempiternam. Per
Dominum...

argi - egin begioe,
zure santuekaz
amaibako egunetan,
éfukiofa zara-ta.

JAUNARTZE-OSTEKO A

ARREN eskatzen
dautzugu, Jaungoi-
ko alguztidun ofi:
gaur bizitza oneta-
tik joan dan zure
otsein I'ren ari-
meak, opari oneikaz
garbiturik eta peka-
tuetatik azkaturik,
betiko efuki ta atse-
dena eskuratu dagi-
zala. Jesukristo gu-
re Jaunagaitik.

MEZA-ERASOTeko EREA

Apaizak. In nómine Patris, et Fíllii et Spíritus
Sancti. Amen. Introibo ad altare Dei.

Lagunak. Ad Déum, qui lætíficat iuven-
tutem méam.

A. Lúdica me, Deus et discerne causam méam,
de gente non sancta, ab hómine iniquo et doloso
érué me.

L. Quia tu es, Deus, fortitudo mea;
quare me repulisti, et quare tristis incedo
dum affligit me inimicus?

A. Emitte lucem tuam, et veritatem tuam: ipsa
me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum
tuum et in tabernacula túa.

L. Et introibo ad altare Dei; ad Déum
qui lætíficat iuventutem meam.

A. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus,
quare tristis es ánima mea, et quare conturbas me?

L. Spera ín Deo, quoniam adhuc con-
fitebor ílli, salutare vultus mei, et Deus
meus.

A. Gloria Patri et Fílio et Spíritui Sancto.

L. Sicut erat in princípío, et nunc et
semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

A. Introibo ad altare Dei.

L. Ad Déum, qui lætíficat iuventutem
meam.

A. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

L. Qui fecit cœlum et terram.

A. Confíteor Deo omnipotenti, etc. Et vos fra-
tres, orare pro me ad Dóminum Deum nostrum.

L. Misereatur túi omnípotens Deus, et

dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam æternam.

A. Amen.

L. Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni Baptistæ, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis et tibi, Pater; quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere; mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos et te, Pater, orare pro me ad Dóminum Déum nostrum.

A. Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vitam æternam.

L. Amen.

A. Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

L. Amen.

A. Deus, tu conversus vivificabis nos.

L. Et plebs, tua, lætabitur in te.

A. Ostende nobis, Dómine, misericórdiam tuam.

L. Et salutare túum da nobis.

A. Dómine, exaudi orationem meam.

L. El clamor meus ad te véniat.

A. Dóminus vobiscum.

L. Et cum spíritu túo.

“KYRIE,,’RA ELTZEAN

A. Kyrie, eléison.

L. Kyrie, eléison.

A. Kyrie, eléison.

L. Christe, eléison.

A. Christe, eléison.

L. Christe, eléison.

A. Kyrie, eléison.

L. Kyrie, eléison.

A. Kyrie, eléison.

“KYRIE,, EDO “GLORIA,, ONDOREN

A. Dóminus vobiscum.

L. Et cum spíritu túo.

“OREMUS,, AMAITZEAN

L. Amen.

“EPISTOLA,, AMAITZEAN

L. Deo grátias.

"EBANGELIO,, 'AN

- A. Dóminus vobiscum.
 L. Et cum spíritu túo.
 A. Initium vel Sequéntia sancti Evangéllii secundum, etc.
 L. Glória tibi, Dómine.

"EBANGELIO,, 'A AMAITZEAN

- L. Laus tibi, Christe.
 A. Dóminus vobiscum.
 L. Et cum spíritu túo.

"ORATE FRATRES,, 'EAN

- L. Suscípiat Dóminus sacrificium de má nibus túis, ad laudem et glóriam nó minis súi; ad utilitatem quoque nostram totiusque Ecclesiæ súæ santæ.

"PREFACIO,, 'AN

- A. Per ómnia sæcula sæculorum.
 L. Amen.
 A. Dóminus vobiscum.
 L. Et cum spíritu túo.
 A. Sursum corda.
 L. Habemus ad Dóminum.

- A. Grátias agamus Domino Deo nostro.
 L. Dignum et iustum est.

"PATER NOSTER,, 'EAN

- A. Per ómnia sæcula sæculorum.
 L. Amen.

"PATER NOSTER,, AMAITZEAN

- A. Et ne nos inducas in tentationem.
 L. Sed libera nos a malo.

OSTIA PUSKATZEAN

- A. Per ómnia sæcula sæculorum.
 L. Amen.
 A. Pax Dómini sit semper vobiscum.
 L. Et cum spíritu túo.

JAUNARTZE-ONDOREN

- A. Dóminus vobiscum.
 L. Et cum spíritu túo.

"OREMUS,, AMAITZEAN

- L. Amen.
 A. Dóminus vobiscum.

- L. Et cum spíritu túo.
 A. Ite, Missa est, vel Benedicamus Dómino.
 L. Deo grátias.

ILLEN MEZATAN

- A. Requiescant in pace.
 L. Amen.

ONESPENEAN

- A. Benedicat vos... Spíritus Sanctus.
 L. Amen.

"AZKEN - EBANGELIO,, 'AN

- A. Dóminus vobiscum.
 L. Et cum spíritu túo.
 A. Initium vel Sequéntia Sancti Evangélii secundum etc.
 L. Glória tibi Dómine.

"EBANGELIO,, 'A AMAITZEAN

- L. Deo grátias.

V. ERASPEN

edo Deboziñoak

KRISTOREN NEKALDIAGAZKO ERASPENA

SAÉRERA

Kristoren nekauste agufgafia, kristiñauok beti begien aúfean euki beaf geuken idazti edeña da: kalbarioko mendi galúfean Jesusek betiko idegita itxi dauskun liburua; bere odolez ikaskai nagusi-edeñ bi idatzí ebazan bertan:

LENENGOA: guztioi dauskun maitasun neurígabea.

BIGARRENA: obenari (pekattuari) dautsan goñoto bizia.

1.—Kristoren gurutz agur'gafia, lenengo ta bein bere efuki andiaren, amaibako maitasunaren ezaguri da: gurutzean baño obeto çnon erakutsi dausku Jesus maiteak gurtzio dauskun maitasuna? zek, maitasunak izan ezik, josi dau gure Erosle maite ori gurutzean? Ain egoera lafi ta nega'gafian ipiñi dauana ez da Pilatos, ez Judas, ez dira judafak, ezta gure obenak be: *bere maitasunak, bere erukiak josi dau gurutzean*; alpefekoak izango zan ba, Judasen dolorkeria, alpefekoak judafen gofotoka, alpefekoak gure gaiztakeria, Berak bere gurez eta eskubide osoz, ezpa'leu, bere burua opaldu, bere bizia emon.

Oña zegaitik diñoskun Paulo deunak: *Maite izan gaitualako bere bizia gure aldez emon dau*: Dilexit me et tradidit semetipsum pro me.

2.—Oñezaz gañera, Jesukristok gurutzetik obenari, pekatuari, dautsan gofotoka irakasten dausku, Berak lez guk be obenak gofotau daigun. Obena kentzeko, pekatua ezerezteko, obenaren ondorengo kalteak gugandik urundu ta ayenatzeko, gurutzean josirik il da, izugafizko oñaze-miñez, lapur biren erdian, lapur eta gaizkin andi, Barabas bera baño be gaizto ta biur'giogoa izan bai'litzan.

Ona emen ene kristiñaua, idazti edo liburu gutiz edeña; bertan ikasiko dozu beste liburuetan alpefik bilatuko zeukena. *Deun edo Santuen jakituria, gurutze-jakintza*: of ikasi eben Santuak zeruko bidea, oftik atera eben euren jakituri, zuftasun eta kemena.

Augaitik iñoan Bernardo Deunak: *Nire jakituria Jesus gurutziltzatua ezagutzea da*.

Paulo deunak be ba-diño: *Beste gauzarik ez dauala jakin nai Jesus gurutziltzatua baño*.

Eta Felipe Benizio deunak, il-zorian egoala, bere liburu eskatzen eban: emon eutsoezan liburu batzuk; baño berak gurutzea erakutsi ta eskatu eban, esanaz: *nire liburuau auxe da*. Oneik lez maite egizu zuk be, kristiñaua, Kristoren Nekaldia, Kristoren gurutze agur'gafia.

GURUTZ-BIDEA

SAREREA

1.—Kristiñauen artean oitua diran jayera, eraspen edo deboziñoetan ez da izango beaf-bada, bat egiñik be, gure Ama Eleizeak maiteago dauanik eta Jaungoikoari atsegin geyago emoten dautsanik, Gurutz-bidea baño.

Benedicto XIV-gaenak diñosku: *Jayera, eraspen onenetaikoa dala, ez bakarik Jesukristoren eriotz-nekeak gutzete, baita pekatariak biur'ru, nagi-epelak berotu ta onak sendotzeko be*.

Naibage ta lanak be ezez arintzen dira gure Beerosleak kalbarioko bidean eroan eta jasan zituan oñaze nekeak gogoratu ezkeru.

Oñezaz gañera, Efomako Aita Santuak, Klemente XII'g., Benedicto XIII ta XIV'g., Pio IX ta Leon XIII'gaenak batez be, parkapen askoz aberastu dabe. Gurutz-bidea eraspenaz egin ezkeru, ba, antziña kristiñauak Jerusalem'era joanaz irabazten ebezan parkapen ber-berak irabazi daitezke.

Noz eta zelan soñtu zan ziuñ eztañigu. Brigida deunak diñosku Gurutz-bidearen eraspen oni Andra Mariak berak emon eutsola asierea, bere Se-meagaz kalbarioko bide neketsuan ibili zanean... Dana dala, gauza argia da eraspen (deboziño) agur-gafi au guttiz edera, oso atsegiña ta onuragaría dala gurtzioentzat.

2.—Gurutz-bidearen parkapenak irabazteko, iru gauza eskatzen dira.

LENENGO, *pekatu astunean ez egotea.*

Jakiña, *pekatu astunean zagozala, gurutz-bidea egiten ba-dozu, ez dozu txarto egiten; parkapenik ez dozu irabaziko, zeuretzat beñepein; baña zure egikizun oñek Jaunaren eñukia irabaziko dautzu, lenbailen bide onera biurtzeko.*

BIGARREN: *14 egotaldiak egitea, batetik bestera joanaz.*

Emen oartu beañ dogu, bidezko dala gurutz-bidea amaitu barik iztea, autoñtu naiz jaunartze-ko, gero itxi dogun gelunetik asi ta amaitzen dogula; ta eleizea lagunez beterik dagoanean, ez dala beañzkoa gelune batetik bestera joatea be.

IRUGARREN: *Jesukristoren Nekaldi agurgaría gogoz auznaritzea.*

Baña egotaldi bakotxean Kristoren Nekaldiaz gogoratzea, ez da beañzkoa.

Beste otoitz, gogapen, abesti ta abañ... otoitz-liburuetan dagozanak, irabazi ugariagoak aterateko asko lagundu añen, ez dira beañzkoak, Gurutz-Bidearen parkapenak irabazteko.

3.—Gexorik dagozanak, Gurutz-Bidearen parkapenak irabazteko, oñetarako bedeinkatua dagoan

gurutzea eskuetan artu, Kristoren Nekaldia gogoratu ta ogei Aita gure, Agur Maria ta Gloria esatea, naiko dabe:

14 Gurutz-bidearen 14 egotaldien ordez.

5 Kristoren 5 zauri agurgaríen gomutaz, eta

1 Aita Santuaren asmuetarako (LEON XIII^oG. 1884^oKO URTARRILLAREN 19^oAN).

Aita gure oñek ezin esan dituanak, naiko dau biotzez damutu ta esatea: Añen eskatzen dautzugu, Jauna, zeure Odol edereñ beñerosi dozuzan zeure otseñak jagon daizuzala.

Eta gero, beste norbaitek esan dagizan 3 Aita gure, Agur Mari ta Gloriai biotzez erantzutea. (LEON XIII^oG. 1890^oKO IRALLAREN 9^oAN).

Gurutze Santuaren...

Jesukristo neure Jauna...

ESKINTZA

NEURE Jesus gozo-laztana, nire maitasunez, gurutze astuna bizkañean zeroala, ainbeste bide neketsutan ibili zareana!

Kalbarioko zure oñaze-miñak gauř emen gogoraturik, lenen neure eskař-ona erakutsi gura dautzut eta gero, Eleiza Amak eskiñitako parkapen ugariak irabazi be bai, Garbitokiko arima erukafientzat eta batez be, zure gogokoen diran eta zofik geyen dautzuenentzat. Lagundu nagizu, Jauna, asmo eder biok al bait ondoen bete dagidazan.

Toki batetik bestera zoazala esan:

Sancta Mater istud agas.	Jesus	guru-
Crucifixi fige plagas.	tzean	Arturiko zauriak.
Cordi meo valide.	Ama,	josi nirean.

LENENGO EGOTALDIA

Gure Jesus maitea iltea erabagi dabe

Adoramus te Christe, et benedicimus tibi.

Quia per sanctam crucem tuam, redemisti mundum.

Gurtzen zaitugu, Jesus, eta onesten zaitugu, zeure gurutze santuz gizadia beřerosi dozulako.

NEURE Jesus maitea, judatař lotsagabe ta Pilatos'en auřean ixil-ixilik zagoz, agintari zital au zure kaltez, bidegabeko epairik gogořena emotera doanean, zu gizonik zuzenena izanik.

Ařen eskatzen dautzut, Jauna, emoidazula neure ařokeria menperatzeko indařa, erbeste onetako naibageak pozik eroanaz, jadetsi dagidan nozbait zeruko zorion edeřa. Olantxe.

Aita gurea, Agurř Maria, Aintza (Gloria).

BIGAREN EGOTALDIA

Jesus maiteak gurutzea ařtzen dau

Adoramus...

ZERU-luřaren Egile ta Jauna: judatař biuřien menpean jaři zara, ainbat neke gogof aen eskuetatik arřu ta gero, gurutze astuna sorbalda gaņean eroateko...

Emoidazu, Jauna: nik be gurutzea laz-tantzea, au da: atsekabe, min eta ezbeař guztiak biotz onez arřu ta eroatea, gero zeru edeřean ikusi zagidazan. Olantxe.

(Aita gurea... ta ondoren ipiñi diran beste otoi-zak, lenengo egotaldian lez, beste guztietan be esaten dira).

IRUGAÑEN EGOTALDIA

Gure Jesus maitearen lenengoz jaustea

Adoramus...

NEURE Jesus laztana! Luñean etzana ikusten zaitut gurutzepean, guztiz auldu ta nekatur. Gurutze astunak eratzi ete-zaitu ba luñera, zeru-luñak indartzen dozuzan Jaun altsu ori? Ez, nire oben (pekatu) astun ta bidegabe andiak dira: orain ezagutzen dot baktxaren gaiztakeria.

Emoidazu, Jauna, guztiak biotzez gorotatzea. Olantxe.

LAUGAÑEN EGOTALDIA

Jesus maiteak kalbarioko-bidean bere Ama ikusten dau

Adoramus...

ANDRA Maria, Amarik erukañena; zure oñazearen Andia, Jesus zeure Seme lazta-

na ikusirik txistuz zikindua, zauriz josia, guztiak iri ta bañe egiten dautsela!

Parkatu, añen, ene Ama: nire bidegabeak ipiñi dabe zure Semea oñelan; baña orain autoñtzen ditut eta auñerantzean beste bat izango naz. Emoidazu, Ama laztan oñek, biotzeko garbai ta damu egiazkoa. Olantxe.

BOSGAÑEN EGOTALDIA

Jesus onari gurutzea eroateko laguna damotse

Adoramus...

NEURE Jesus maite-maitea! Laguna artu dozu gurutzea eroateko, ez laguntza beañean zagozalako, gu oso aldakoñak, guztiz aul eta pekatariak izanik, geure indar utsez ezer ezin gegikela erakusteañen baño.

Emoiguzu, Jaun maite oñek, guztiori ain beañezkoa dogun zeure laguntza ori. Olantxe.

SEIGAÑEN EGOTALDIA

Beronikak Jesus maiteari arpegia garbitzen dau so

Adoramus...

ZERUKO izañ argiak eta eguzkia bera baño edeñagoa zarean neure Jesus eta Jauna: çnok zure arpegi edeñ ori txistuz ezaindu dau?... Neuk, pekatari onek, neure gaiztakeri ta obenez; baña damuzko zapi edeñaz orain zure izerdi-loyak kendu nai dodaz.

Ezañi, Jauna, nire biotzean zure izerdi edeña, ta ez auferantzean Zugandik aldenduko. Olantxe.

ZAZPIGAÑEN EGOTALDIA

Gure Jesus maitea bigañenez jausten da

Adoramus...

JESUSEK bigañen aldiz luña joten dau, ene kristiñaua: zegaitik ete da? Adierazo nai dauskulako, asmu sendo bañiak sañi arñu añen, bañiro jausiko gareala, bere laguntza eskatu eza-dagigu. Zoritxañez orñelan izan

da; amaika bidañ geure biotza emon dau-tsagu ta beste ainbestetan bañiro ukatu dogu, Pedrok lez; bere laguntza barik, ezer ezin geinke.

Emoiguzu, Jauna gure asmu onak indañ-tuko dituan zeure laguntza ori. Olantxe.

ZORTZIGAÑEN EGOTALDIA

Gure Jesus maiteak Jerusalemgo alabai itz-egiten dautse

Adoramus...

NEGARREZ ikusten ditu Jesusek Jerusalemgo alabak, Bera gurutziltzatzera daroelako, ta eñukiz beterik euren buruez negañ egiteko diñotse, euren buruez eta euren semeetzaz.

Geure bañuan daukagu pekatariok zertzaz negañ egin: geure obenak, geure gaiztakeri ta bidegabeak: ora or zertzaz negañ -egin; ondo damutu ta negañ egin ezik, betiko galdumen eta zoritxaña ekañiko dauskuez-ta.

Biztu añen, Jauna, gure biotzetan zure maitasun-gaña ta pekatuagazko damu ta gofoto bizia. Olantxe.

BEDERATZIGAREN EGOTALDIA

Jesus maitea irugarenez jausten da lufera

Adoramus...

IKUSKIZUN afigaia! Zeru-lufaren Egile ta Jabe dan, Jaun andia irugarenez lufera jausten da. Bein eta biftan jaustea, ez ete-zan ba naikoa? Ez, bearezkoa zan bañero ta irugarenez be jaustea, guztiok ikasi gengian gurutzea azkeneraño eroan beař dogula, au da: beti izango doguzala neke-lanak, oñaze miñak, ezbeař eta naibageak, baña biotz onez ařtu ta eroan beař doguzala.

Jaun maite ořek, gurutzea beti gogo onez eroateko adore ta kemena emoiguzuz. Olantxe.

AMARĜAREN EGOTALDIA

Jesus maiteari soñekoak kentzen dautsoez

Adoramus...

BEGIRATU ta ikusi egizu, kristiñaua, Jesus zure Jaungoikoa, aingeru lirañak baño as-

kozaz garbiago dan Jauna, bilosik bere arerioen aũean... Axe bai lotsařia! zenbaterañoko naigabe samiña ařtu ete-eban ain lotsagařiro bere burua ikusirik, ainbeste lagunen artean?

Ořa or, zelan ordaindu nai izan dituan gure nasaikeri ta loikeriak, gure aragikeri ta lizunkeri guztiak.

¡Emoiguzu, ařen Jauna, biotz-garbitasun andia! Olantxe.

AMAIKAGAREN EGOTALDIA

Jesus maitea gurutzean josten dabe

Adoramus...

NEURE Jesus eřukioř eta maitea: gurutzean ipinten dozuz zeure esku-oñak eta ikaragařizko oñaze-miñez gurutzean josten zaitue bořeru biotz-gogoř ořeik... Baña zer diñot bořeruak? Ni naz, Jesus maitea, zure bořerurik andiena, gurutze ořetan amaika bidar josi zaitut-eta, pekatu egin dodan baktxean.

Eřuki zaitex nizaz gaur, ene Jaun ori, ta parkatu, ařen, nire bidegabe guztiak. Olantxe.

AMABIGAREN EGOTALDIA

Gure Jesus maitea gurutzean ilten da

Adoramus...

IKARATU zaitez, kristiñau ori, Jesus gurutzean eskegita, zintzilik begiraten dozula, ikusgafirik andiena zure begiak orain ikusten dabe-ta.

Gizon zuzena lapur-gaizkiñen artean, bildotsik otzanena otso amuratuaren erdian, Jaungoikoaren Semea ta Aita lez Jaungoikoa bere arerioen eskuetan... gurutzean josita, odola dariola, oña or gure pekatuen ordaña.

Agurtzen zaitugu, Kristo gure Jauna ta bedeinkatzen zaitugu, zure gurutze santuaz beferosi gaituzulako. Olantxe.

AMAIRUGAREN EGOTALDIA

**Jesus maitearen gorpua bere Amaren
altzoan ipinten dabe**

Adoramus...

AMA samindu ta naibagetsua! çnok neurtu zure oñazeak, Jesus zeure Seme laztana

zeure altzo ta besoetan ilda ikusten dozula? Ama erukitsu maitea, zure naigabeak besteko biotz-garbai ta damua euki nai neukez, neure pekatuak gofotatzeko, zure Seme laztan ori nire obenak erail dabe-ta.

Jadetsi egidazu eskañ edo grazi berarizko au: biotzez eskatzen dautzut. Olantxe.

AMALAUAREN EGOTALDIA

**Gure Jesus maitearen gorpua eortzi
edo obiratzen dabe**

Adoramus...

BEGIRATU egizu azkenez, kristiñau orek, Jesusen gorputz ila eortzi daben obia: obi baña da, aitz bizian zulatua ta ari zabal-lodi batek isten dau bere sañerea: Zure biotzak be obi baña izan beañ dau, Jesus izan ezik, beste iñor gordeko ez dauana: sañerako añaik irakasten dausku, ardura andiz zaindu beañ dogula, Jesusen etsai edo arerioak sañtu ez dakiguzan, berak emondako eskañ-doyak ostutera.

Andra Maria, neure Ama, emoidazu,

añen, zure Seme ta nire Beñerosle laztana-
gazko maitasun bero-sutsua. Olantxe.

JESUKRISTOREN BOST ZAURIARI

Xabier'tar Franzizko deunak egin oi eban otoitza.

NEURE Jaun eta Jaungoiko Jesukristo: gu-
ganako maitasunak gurutzean idegi eutzu-
zan bost zauriakaitik eta gurutze-bidean
izan zebazan beste ezin neurtu ala gor-
putz-urátze minberagaitik, eskatzen dau-
tzugu: zure odol edeñ-aldintsuz gaizkatu-
riko guztiok, zure erukia, zure laguntza
ta betiko zoriona jadetsi daigula.

*(5 Aita gure, Agur Mari ta Aintza, ta azkenean
beste bat Aita Santuaren alde).*

Gero:

Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi,

*Quia per sanctam crucem tuam, redemisti
mundum.*

OREMUS

Respice quæsumus Domine, super hanc
familiam tuam, pro qua Dominus noster
Jesus Christus non dubitavit manibus tra-
di nocentium et crucis subire tormentum.

Qui tecum vivit et regnat, in unitate Spi-
ritus Sancti Deus, per omnia sæcula sæ-
culorum. Amen.

Jesus gurutziltzatuaren bost zauriai Agurak

Gorago ipiñi dan otoitzaren ordezt beste au esan
daiteke, Gurutz-bidea amaitzeko.

Ezkerreko oñeko zauriari:

Biotzez gurtzen zaitut neure Jesusen
zauri edeñ ori, ta berorigaitik, eskatzen
dautzut, Jauna, neure ibilera gaiztoz egin-
dako pekatu guztien parkapena. *(Aita gu-
rea, Agur Maria ta Aintza).*

Eskoiko oñeko zauriari:

Biotzez gurtzen zaitut neure Jesusen
zauri edeñ ori, ta berorigaitik eskatzen
dautzut, Jauna, neure itz eta egite gaiztoz
egindako pekatuak parkatu daiztazuzala.
(Aita gurea...)

Ezkerreko eskuko zauriari:

Biotzez gurtzen zaitut neure Jesusen
zauri edeñ ori, ta berorigaitik daskatzut.

Jauna, neure begi ta beste zentzunez egin-dako pekatuak parkatzeko. (*Aita gurea...*)

Eskoiko eskuko zauriari:

Biotzez guritzen zaitut neure Jesusen zauri edef ori, ta berorigaitik eskatzen dautzut Jaun ofi, nire gomutamen, adimen eta naimenaz egindako pekatuak, aŕen, parkatu daistazuzala. (*Aita gurea...*)

Bularéko zauriari:

Biotzez gurtu ta jauresten zaitut neure Jesusen zauri edef ori, ta berorigaitik eskatzen dautzut, ene Jauna: zure Biotza aztamakil gogoŕak eta zure Amarena ez-pata zoŕotzak josi eban lez, nire arima be zure maitasunak josi dagiala. (*Aita gurea...*)

Beste *Aita gure, Agur Maria* ta *Aintza, Aita Santuaren alde.*

LEZO'KO KRISTO DEUNARI

Gure asaba zaŕak; euskaldun zindo ta zintzoak, oso *Gurutze-Deunaren* zaleak zirala agiri da, gure Euskalefiko mendi-tontor eta galufetara begiratuz beste barik be, nonai gurutze edefak agiri dira-ta:

Uŕkabe, Guadalupe, Igeldo, Ernio, Gorbea... eta beste amaika ta amaika, bata bestea baño andi ta edefagoak.

Baña oneik guztiok baño entzute andiagoa dauko *Lezo'ko Gurutze Deunak*. Lezo'ko Gurutze au Euskalefi guztian antziña-antziñatik ezaguna da: bertara etofŕen dira bai Gipuzkoa, Bizkaya, Araba, Napaŕoa ta Bidasoz andiko euskaldunak be. Gurutze ori noiztik dagoan eta nondik etofia dan, ondo ondo iñok ez daki. Lezo'ko eleizatxu edef au Bayona'ko Gotzain eta martiri Leon deunaren egunetan eregia dala diñoen batzuk.

Baña *Lezo'ko Gurutze* ori noiz eta zelan etofi yakun ezpa-dakigu be, ondo baño obeto dakiguna, auxe da: Lezo'ko Gurutze Santuak mesede guztiz andiak ekafi dautsazala Euskalefiari, eta antziña Jesusek, luŕean ebilela, itsuak argitu ta elbaŕituak zutindu zituan lez, Lezo'n be ofein antzeko amaika mirari eder egin izan dirala.

Biztu daigun ba, euskaldun onak, *Lezo'ko Gurutze Deunagazko* eraspen eta maitasuna: Lezo'n daukagu euskaldunok, urunera joan barik, geure sendagai ona: *Kristo gure Jaun Gurutziltatua*.

Eresia (Ormaetxea'rena)

*Lezon daukagu, euskaldun onak
Gure sendagai bakaŕa.
Kristo gure Jaun Gurutzetua
Jaungoikoaren indaŕa.*

1
Geixoak maku^rtu
zauzana
naigabe eta neke
zarana.

2
Go^rak emen dira
ernetzen
baita itsuak bere
argitzen.

3
Emen gaiztakeri
andia
laster gelditzen da
garbia.

4
Beso zabal zagoz
Jainko ori,
agirian dagoz
bost zauri.

JESUS GURUTZILTZATUARI

Otoitza

ANTZIÑA-antziñatik, Lezon euskaldunok gurtzen zaitugun Jesus gurutziltzatu maitea! nik orain daukadan onen antzeko bea^rizan asko, zuk gurutze o^retatik, e^ruki andiz, estaldu dozuz. Lagundu dozuzan o^rfei baizen gozaro diñostazu: *eskatu* ta *ar-tuko dozu*, ta itz onek entzunik, zure irudi a^rufean auzpaztzen naz uste oso beteaz: beste o^reintzat zabaldu zebazan biotz-esku o^reik a^ren niretzat be zabaldu gaur, Jauna; entzun nire eskaria, (ipiñi emen es-

katu nai dozuna) sorosi nire bea^rizana. Olantxe.

(Pio V^ga^ren Aita Santuaren Otoitza—60 eguneko parkapenak bakoitzean).

Jesukristo gurutziltzatuaren irudi a^rufean belau-nikaturik esan biotz-biotzez.

JESUKRISTO neure Jaun gurutziltzatu, Andra Maria Birjiña Doatsuaren Seme guztiz maitea, zure be^rafiak idegi ta entzun nagizu, zeruko zure Aita Tabor mendian entzun zenduan lez. (Kredoa esan: *Siñesten dot...*)

2) Jesukristo neure Jaun gurutziltzatu, Andra Maria Birjiña Doatsuaren Seme maite-maitea; zure begiak idegi ta begiratu nagizu, zure Ama guztiz maite, naibagetu ta samindua gurutzetik begiratu zenduan lez. (*Siñesten dot...*)

2) Jesukristo neure Jaun gurutziltzatu, Andra Maria Birjiña Doatsuaren Seme maite-maitea: zure ao bedeinkatu ori idegi ta itz egidazu, Joan Santuari itz egin zeutsan lez, zure Ama maiteari semetzat emon zeutsanean. (*Siñesten dot...*)

4) Jesukristo neure Jaun gurutziltzatu, Andra Maria Birjiña Doatsuaren Seme

laztana; zure besoak zabaldu, aġen, ni laztantzeko, gurutzean zabaldu ta luzatu zebazan lez gizadi osoa laztantzeko. (Siñesten dot...)

5) Jesukristo neure Jaun gurutziltzautua, Andra Maria Birjiña Doatsuaren Seme laztana: zure biotz ori idegi, neure au arġtu ta nire eskintzariak entzun, aġen, zure gogo santuak nai ba-dau. (Siñesten dot...)

Ondoren esan:

«Aita betikoa: Jesukristoren odol agurġafia eskintzen dautzut neure oben edo pekatuen ordañez, eta beste Eleiza-Amaren beaġizanetarako».

(100 eguneko parkapenak).

Eskatu emen zuretzat, zure senideentzat eta gure Euskaleġi maite onentzat.

SAKRAMENTU GUZTIZ DEUNARI IKEġALDIA

Biotzez alkaġ maite daben lagunak, alkaġ-ikus-teaz eta alkaġegaz egoteaz poz eta atseġiñik andiena dauke ta onelan noz alkaġ ikusiko ibiltan dira, bata-besteagaz egoteko atxaki bila beti.

Jesus gure Jauna biotzez maite ba-dogu, eta ez ittez eta mingañez bakaġik, ez dogu egunik itxiko Berari ikeġtaldi edo ikustaldia eġin barik.

ġZer, astirik ez daukazula diñozu? egun oso-luzean ordu lauren bat bederen ez ete-dozu izango, Jesus zure lagun eta aiskiderik onena ikustera joateko?

Beaġ bada, eleizaraño ezin joan zaitekez: baña etxean bertan, baseġian, mendi-txabolan be gogoz eta biotzez ikeġtu zegike, agurġtu zegike, Beragaz jardunean edo autuan eġon zaitekez.

¡Afen eskiñi egiozu, kristiñaua, egunean ordu laurentxu bat, Beragaz aitzuta bizi diran ainbat eta ainbaten izenez eta ordañez. Eskef mesede ugarietak irabaziko dozuz.

Asierako otoitza

JESUKRISTO neure Jaun maite, gizonen maitasunez, gau ta egun bakañ-bakañik, altaran estalduta zagozan ori, gu zugana noz etoñiko begira. Agurtzen zaitut eta siñesten dot oñtxe, altara oñetan, zagozala bizi-bizirik eta egi-egiaz. Lenen gurtu nai zaitut Jaungoiko andi ori zeure auñean auzpaz, neure ezereza ezagutu ta autoñtzen dodalarik. Eskeñak dagitzudaz, oñezaz gañera, gaurañte egin daustazuzan mesede guztiakaitik, eta auñerantzean egingo daustazuzanakaitik, batez be, emen altaran nigaitik gelditu zarealako, zure oñetara deitu nozulako ta Andra Maria, zeure Ama berbera, neure Amatzat emon daustazulako.

Agurtzen zaitut, bai, neure Jaun maite ori; zure Biotz gurñafia be gurñzen dot eta gaur zure auñera etoñirik, iru asmu bete nai ditut.

Lenengoa: Bidezko eskañak, eskañ ugarriak emon nai dautzudaz, gure arñtean, gure aldamenen, gugaz batera gelditu zarealako.

Urñen: Emen, zure etxe onetan eta batez be altarako Sakramentuan gaur arñte egin yatzuzan irain guzti-guztien ordaña emon nai dautzut.

Eta azkenez: Zugaz aitzuta bizi diran gizaseme guztien (eta batez be neure aide ta lagunen) tokia bete nai dot, euren orde, euren izenean eskañak eta agurñak zuri egiñaz.

Neure Jaun laztan-maite ori! biotz-biotzez maite zaitut: naibage ta garbai naz ainbeste bidañ Zure Biotza mindu ta atsekabetu dodalako; ta asmu bañi sendoa arñtzen dot auñerantzean iñoz be obenik ez egiteko; neure gogo ta biotza, neure gomutamen eta naimena (borondatea), nizan eta al dodan guztia zeureak dozuz. Bakañ-bakañik zeure maitasuna gorde nai dot eta il añaño maitasun oñetan irautea eskatzen dautzut. Eruki zaitetz, Jauna, Garbitokiko arima gaixoetzaz, eruki zaitetz pekarietzaz: aen eta onein alde es-

kintzen dautzudaz Aita Jaungoiko ofi neure irabazi apurak zure Semearen irabazi neuribakoekaz batera: abegi onez aflu egizu, Jaungoiko andia, neure opari au eta ordañez emoidazu Zeugazko maitasun bero-sutsua. Olantxe.

Gogapenak

Deliciae meae esse cum filiis hominum.

Gizasemeekin egotea, nire atsegiña.

ARRITU zaitetz, kristiñau ori: Jaungoiko berberak diño bere atsegiñak gizasemeekin daukazala: dirudienetz, ez zan naikoa bere odol agurgarri guztia gure alde gurutzean ixurtea eta bere bizia gure onerako emotea: oraindik zerbait geyago itxi gura dasku eta altarako kutxan gure artean gugaz gelditu da.

¿Eskarraigaitzoko gizona — diño Teresa Deunak — ainbeste maite zaituan Jauna zeure gaiztakeriz naigabetuko dozu? neuribako ondonaya erakusten dautzula, iraindu egingo dozu? ¿Zer, Zeruko Jaun andiak bere atsegiñak gugaz daukaz eta guk iges-egingo dautsagu, bakañik itxiko dogu?

Zorionekotzat daukaguz elegeak bere etxera, bere maira deitzen dituan lagunak; baña ¿ez ete-gara askozaz be zoriontsuagoak zeru-luraren elege andia beti geure artean daukagun kristiñauok?

Neure Jaungoiko maitea! orain zure oñetara natoñ, gau ta egun estalduta zagozan zeure altara auñera; on guztien iturburu, gaitz guztien osatzale, beañean dagozanen aberastasuna ta makalen indaña Zu zara-ta: gizon guztietan beañtsuen eta makalen nazan au emen naukazu; niaz eñuki zaitetz, Jaun ori: andiak dira, egia da, nire utsegite, oben eta bidegabeak; baña zure azken bako eñukiaz gomutaurik, uste oso-betez natoñkizu, Jauna.

Aguñtzen zaitut, bedeinkatzen zaitut, maite zaitut neure Jaun eta Ongiñe andi ori: eta mesede bat eskatzera asañtuko naz: añen, emoidazu, Jauna, auñerantzean zure Biotza iñoz be ez naigabetzeko ta zure maitasunean beti irauteko eskañ eta indaña: maite zaitut, Jauna, eta maite nai zaitut orain neure bizitza labur onetan eta gero, betikotasun osoan zeruan. Olantxe.

Gogozko Jaunaítzea

NEURE JESUS maite-laztana! Ziuñ eta sendoro siñesten dot altarako Sakramentu guígarí onetan, ogiaren antz - irudipean estalduta bai, baña egiaz eta benetan zagozala: agurítzen zaitut, ene Jaungoiko ori, maite ta laztan zaitut; baña orain neure bulaí eta bañenean ezin artu zaitudan ezker, zatoz gogoz beintzat nire biotzera; bertan ba-zengoz lez, laztantzen zaitut, Jauna, ta zugaz bat egin eta izan nai dot beti. ¡Ez al naz aldunduko iñoz geyago Zugandik!

(Zagoz apur baten ixilik eta eskatu Jaunari beaf dozuzan mesedeak).

JESUS SAKRAMENTUKOARI BOST IKUSTALDI

Lenengo ikustaldia

AGURTU daigun Jesus Sakramentukoa: ezkutuki afigarí au ipiñi ebalako eskaíak emonaz.

Auzpaz agurítzen zaitut Jesusen Biotz maitagarí ori Sakramentu guígarí ofetan,

eta eskeíak emoten dautzudaz mirari guztien laburgo ta gugazko maitasunaren berarizko agerbide au, asmau ta ipiñi dozulako. Baña eten barik, Zuri eskeíak emoten ekiteko, zeruko zoriandun eta luíeko zuzenai dei egiten dautset, neure biotzeko maite-beroa aenaz baturik, betiraun-osoan Zu goratzen gogo-gaítuz diarduantzat.

Baita agurítzen zaitut, siñestebako ta kristiñau gaiztoakandik aritzen dozuzan irañak zelanbaist ordaintzeko be: berariz, ainbeste *sagrariotan* aiztuta lez bakarík itxiaz, egiten yatzuzan eskaí gaizto ta bigegabeen orde. Guzti-guztietan emendixek apal eta auzpaz guítzen zaitut, eta neure oparítzu oneik gogoko izan dakizuzan, santurik zintzoenen, zure Biotza maitteen izan dabenen maitasun - luíunaz usaindu nai dodaz. Artu, neure Jesus maite ofek, nire eskari gartsu-samuíok, emen gugazko maitasunak zaukazan Sakramentu ofetan guítu ezker, zeruan be beti onetsi, bedeinkatu ta goretzi zagidazan. Olantxe. (*Aita gurea, Agur Maria ta Aintza*).

Bigarren ikustaldia

AGURTU daigun Jesus bere Sakramentuan, ainbeste bidañ artu dogulako, esan ezin ala on geuganduaz.

Neure arimearen Salbatzaile, Jesusen Biotz maitakoñ-biguna! Amaibako eskerak emoten dautzudaz, zure eskutik artu dodazan on guztiakaitik eta batez be, ainbeste bidañ nire biotzera etoñi zarealako, zure erukiak esku zabalez niri emonaz, zure Biotzeko ugaritasuna iñoz agoñtu bari. Ortixek bialtzen daustazuz beti ainbeste argi ta biotz-ikutze, zeugana ni deitu ta zure maitasunaren buztari bigunera erakañteko. Emen naukazu, ba, zure menpeko au zure oñetan. Emendik auñera zure asmu eder maitetsu ofei ez natxakioe jañkiko, ez dautset gogofik egingo. Zuk bakañik agindu egizu, gure biotzetan nagusi zareala. Guztiok ezagutu ta maitatu beañ zaitugu ta Zure Jainkozko Biotzaren onegiñei zintzoro erantzun beañ dautsegu, guztiok maitatu ta onetsi zagiguzan zeruan be. Olantxe. (*Aita gurea...*)

Irugarren ikustaldia

AGURTU daigun Jesusen Biotza siñestebako ta siñausle edo erejeakandik artzen dituan irañen orde.

Siñausleen biurkeri ta itsutasunez, Sakramentu agurñari onetan ainbeste irain artzen dozuzan Jesusen Biotz guztiz maitañari ori! neure biotzeko indañ guztiaz agurñen zaitut eta ainbeste irañen kitugañia zuri emoteko, zeruko zorionsuei dei egiten dautset, euren gorapenez gizonen eskañ - gaiztoa ordaindu dagizuen. Neure gurari epelak aingeru sutsuen gurari bizi ta goriekin batzen dodaz, zure maitasun aintzat artu gabe ori, neure biziñako une guztietan, iraingetu, onetsi ta goresteko asmoz. Egizu, Jauna, gizon guztien biotzak goratu zagiezala ta euren gorapenok, Aingeru, zorioneko ta zeure Ama guztiz santuaren biotz garbi-garbiak emoten dautsuezanakin alkañtu ta batu daitezala. Azkenez, Sakramentuko Jaun goragañ ori, Jaungoikoari zoñ yakozan gorapenen Ordaintzaile zeu zara-ta, zu zeroni izango zara ainbeste irañen ordainbiderik egokiena be. Artu, Aita betiko

ořek, nire eskari apalok zure Seme bakařaren Biotzak zuzentzen dautzuzanakin. Bera da Zugaz eta Espiritu Santuagaz gizaldien gizaldietan bakaldun edo agintari bizi dana. Olantxe. (*Aita gurea...*)

Laugarfen ikustaldia

AGURTU daigun Jesus Sakramentuan, sinestedunekandik ařtzen dituan lotsabakeri ta donauste edo sakrilejioen ordain-bidetzat.

Ona emen ni, neure Jesusen Biotz maittea, atsekabe ta samiņez beterik zure anditasun eregiaren ařfean, gomutaurik pekatu astunean Zu ařtzera uřeratzen diran ainbestek egiten dautzuen irain ikaragařia, bařiztaurik onelan judatařen gaiztakeri ta Judas'en salkeri dořořa.

Bigundu ta samuřtu zeuk, Jesus, zeure eřukiaren indařaz ainbeste biotz eskeřgabekoen gogořkeria: argitu, erakaři zeure maitasunera, gure osatzale, artzain eta Aita maitetsua Zu zara-ta. Emendik auřera ez laketu ařen, Jauna, kristiřaurik pekatu astunean Zu Sakramentuan ařtzera uřeratu dadin.

Zure Biotz gozo-gozo ta zure Ama maitetsuarenagaitik eskatzen dautzut. Eskeř au egidazu luřean eta zeruan Zu ikusi ta gozatzea be emoidazu. Olantxe. (*Aita gurea...*)

Boskařen ikustaldia

AGURTU daigun luřeko eleiza guztietan ain aizturik eta ain gitxitan ikeřtu edo bizitaurik dagoan Jesus on eta maitagařia.

Gure maitez, gau ta egun, osti deun ořetan egiaz eta benetan zagozan ařen, gizonak ain aizturik zaukezala ikusirik, Jesusen Biotz maitagaři ori Sakramentuan zagozan luřeko eleiza guztietan ikeřtu nai zindukedaz, gizonen biotz guztiak eskiři zuri oparitzat eta neure alegin ezerezok, arima beroak luřean eta zorionekoak zeruan egiten dautzuezan agur eta eskintza zintzoekaz batu. Zure neuřibako ařte ta eroapena oraintxe dazaut ondo, garbai ta damu naz mila bidař nik be Zu, Jesusen Biotz eřukioř ori aiztu ta iraindu zaitudalako. Lagun zakidaz Jaun ori, gauřtik auřera gařtsu, zintzo ta aspeřtu gabe maite zagidazan. Argitu, ařen, nire adimena, sutau nire naimena, garbitu nire biotza:

emoiguzu niri ta gizon guztiei benetako zaletasun eta eraspena, Jaungoikozko Sakramentu au itzalik andienaz jauretsi ta guftzeko, laguntza ta on guztien oxin eta itufi berau da-ta. Ofelantxe itxaroten dot zure amaibako ontasun eta erukia bide dirala, zeruan be betiraun guztian Zu goretsi ta andiesteko.

Eta zuk, Andrea, Jaungoikoaren eta nire Ama maite ofek, zure Biotz guztiz samufaren garbitasun eta Santutasunagaitik jaldetsi egidazu, aŕen, zure Seme maite Jesusen Biotzaganako eraspen benetako ta iraunkoŕa, beragaz estu-estu baturik, neure eginbeaŕ guztiak zintzoro bete dagidazan, eta biotzeko poz eta atsegin andiz beti (baña il onetan batez be) bere Biotz guztiz bigun eta erukioŕaren aginduak egin dagidazan. Olantxe. (*Aita gurea...*)

Otoitz labuŕa

*Bone Pastor, panis vere, Jesu, nostri miserere.
Artzain ona, ogi bizia, Jesus, guzaz eruki.*

Andra Mariari gogapenak

ANDRA Maria, neure Ama maite, guztiz garbia: Zugana natoŕ orain Jaungoikoaren

Ama zarealako, gure eŕegiña ta pekatari erukaŕien itxaropen eta abaroa. Zure oñetara natoŕ ni pekatari andi au, neure eskeŕ ona zuri erakustera, orain aŕte egindako ta auŕerantzean egingo daustazuzan ainbat eta ainbat mesedegaitik. Maite zaitut Ama laztan ori eta zure seme ona izan nai dot beti, bai beti: zure babesean aŕtu nagizu, ba, Ama erukitsu-maitea: eskatu nire alde Jesus zure Semeari, beragazko maitasuna egunerik-egunera nire biotzean ugaritu dadin, gero betiraun osoan zeru goi-ederean ikusi dagidan. Olantxe.

Bernardo Deunaren Otoitza

(300 eguneko parkapenak bakoitzean; osoa, ilean)

MEMORARE

GOMUTAU zadiz, Birjiña Maria guztiz erukioŕ ori, iñoz ez dala entzun laguntza barik itxi dozula Zugana etoŕi ta zure laguntasuna eskatu dauanik. Itxaropen onegaz sendoturik zugana natoŕ arin-aringa: zure aŕean nago negaŕez. ¡Seme Jaungoikoaren Ama! nire eskariak, aŕen, aintzat aŕtu barik ez itxi, entzun eta abegi ona egin baño. Olantxe.

Jose Doatsuari

Iru aldiz esan:

Jose doatsua, neure Jagola eztsu-maittea, nizaz eruki.

IÑAUTERI EDO ARATUZTEAK

Ikaragañiak dira egun oneitan Jesus gure Jaun eta Jaungoiko maiteari egiten yakazan irañak: ez bakafik bere etsai edo arerioak, baita (auxe da beretzat samiñena) bere lagunak, bere mayan jesañten diranak, bere Gorputz - Odolaz alikatzen diranak be, zoroen antzera ibili oi dira-ta, loikerizko jai aldi oneitan. Kristiñauak dirala; au da, Kristoren Semeak, Kristoren jafaitzañeak eta berak lez, gurutzea sorbaldan eroan bea leukiela aiztu dabela dirudi.

Baña ainbat eta ainbatek Jesus'en Biotza samintzen ba-dabe egun oneitan, ba'dira kristiñauen artean beste batzuk pozez betetan dabenak be, eta zenbat eta geyago gaiztoak samintzen daben, ainbat eta geyago alegintzen diranak atsegin-pozez betetako. Batu zaitez azkenengo oneikin, kristiñau ona, ta iru egun oneitan zoaz al dozunik safien eleizara, Jaun agiria ikeñtzera, ta egiten yakazan irain eta pekatuak zure aldetik ordaintzera.

Ona emen egun oneitarako otoitz egoki batzuk:

Damu-egintza

JESUKRISTO neure Jaun maitea: pekatuak aseñatzen zaitu ta oben-neke edo penitentziak zure asañe ausi ta baretzen dau: entzun gaur gure otoitza, eruki-parkapen eske gatoz eta parkatu zeure amaibako erukiaren gure gaiztakeri guztiak. Añen eskatzen dautzugu guretzat eta, batez be, Zugandik urun bizi diranentzat, goñoto dautzuenentzat, pekatari guztientzat.

Gure gaiztakeri ta gure guraso, anai, lagun eta etsayen oben edo pekatuetzaz.

Eruki zakiguz, Jauna (1).

Gure añokeri asañe, goñoto ta biotz-gogoñkerietzaz.

Eruki zakiguz, Jauna.

Gure zikoizkeri, lapuñeta, diru-ondatze ta apaindura lañegietzaz.

Eruki zakiguz, Jauna.

Gure nasaikeri, autu loi-zantañ eta aragikeri guztietzaz.

Eruki zakiguz, Jauna.

(1) Itz oneik orok esan begieze.

(Nai danean otoitz au esanaz, aldiro urtebeteko parkapena irabazi daiteke.—(Pio VII'g. 1801, Garagañil 23-n).

Zine ta antzoki edo teatroetan egin oi diran pekatuetzaz, eta ainbeste nasaikeri, irudi lizun eta dantza-nastu zikiñetzaz.

Éruki zakiguz, Jauna.

Semeak ondo azteko gurasoen ardurarik ezaz eta umeen lotsabagakerietzaz.

Éruki zakiguz, Jauna.

Kristiñau nagien epeltasunaz, esamesen bilduraz eta siñis gogofekoen lotsagabakerietzaz.

Éruki zakiguz, Jauna.

Kaleetan entzun oi diran añen eta birauetzaz, baita egunero papel eta liburuetan idazten diranetzaz be.

Éruki zakiguz, Jauna.

Jai-egunak gordetan ez diralako eta eleizetan egiten diran pekatuetzaz.

Éruki zakiguz, Jauna.

Masoi ta dongeak Aita Santuari, gure Eleiza Amari ta Jesukristo gure Jaunari dautsen gofotzaz.

Éruki zakiguz, Jauna.

Jauna, aitzu egizuz, afen, gure pekatuak.

Parkatu gure bidegabeak.

Otoitza

ENTZUN, Jauna, gure otoitza, beti erukiof eta parkapen-zalea zara-ta: parkatu gaur gure obenak eta gizon guztiak egin dautzuezanak, Jesukristo zure Semearen ize-nean. Olantxe.

Birauen ordezeko gorapenak

Jaun agiria altara-kutxan saftu baño len esan beaf dira, belauniko, bere aufean:

BEDEINKATUA izan bedi Jaungoikoa.

Bedeinkatua izan bedi bere Izen deuna.

Bedeinkatua izan bedi Jesukristo, egiazko Jaungoiko ta egiazko gizona.

Bedeinkatua izan bedi Jesusen Izena.

Bedeinkatua izan bedi bere Biotz Jaungoikozkoa.

Bedeinkatua izan bedi altarako Sakramentu guztiz deuna.

Bedeinkatua izan bedi Jaungoikoaren Ama goragafi, Maria guztiz Donea.

Bedeinkatua izan bedi bere Sotzte guztiz deun eta orbangea.

Bedeinkatua izan bedi Maria Birjiña ta Amaren Izena.

Bedeinkatua izan bedi bere Ezkontide guztiz garbi Jose Donea.

Bedeinkatua izan bedi Jaungoikoa bere aingeru ta Santuetan.

(Nai danean oitoz au esanaz, aldiro urtebeteko parkapena irabazi daiteke. (PIO VII° G. 1801, GARAGARRIL 23-N).

JAUNAREN ONESPENA EGITEKO EREA

Jauna agirian ipinten danean: *O salutaris... Pange lingua...* edo onein antzeko beste zerbait abestu oida.

Urén: Egoki litzake *Tu es Petrus...* edo *Oremus pro Pontifice...*, ondoren doazan lez...

PRO SUMMO PONTIFICE

Ÿ. *Orémus pro Pontífice nóstro N...*

R̄. *Dóminus consérvet eum, et vivíficet éum et beátum fáciat éum in térra, et non trádat éum in ánimam ínimicórum éjus.*

Ÿ. *Fíat mánus túa super vírum dexte-ræ tuæ.*

R̄. *Et supra fílium hominis quem con-firmásti tibi.*

OREMUS

Deus, omnium fidélium pastor ei rec-tor, fámulum tuum N. quen pastórem Ecclésiæ tuæ præesse voluisti, propiti-us respice: da ei quæsumus, verbo et ex-ém-plo, quibus præest proficere; ut ad vitam una cum grege sibi crédito, pervéniat sempitérnam. Per Christum...

Gero: *Tantum ergo...* liburu onen azkenean da-goan lez.

Ÿ. *Panem de cœlo præstitistí eis. (T. P. Alleluia).*

R̄. *Omne delectamentum in se haben-tem. (T. P. Alleluia).*

OREMUS

Deus, qui nobis sub Sacramento mira-bili passionis tuæ memoriam reliquisti: tribue, quæsumus, ita nos Corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. R̄. Amén.

SAKRAMENTU GUZTIZ DEUNA IKERTZEAGAITIK PARKAPENAK

1.- Aratuzte edo inauterietan:

Parkapen osoa autoftu, Jaunaftu eta Aita Santuaren alde otoitz egiñaz, Jaun agiriaren afean.

2.- Berogei orduko otoitzak egin oi diran eleizetan parkapen osoa, auferago esan dan lez.

3.- Eguen eta Bariku gurenez:

Parkapen osoa autoftu, Jaunaftu ta eguen gurenez edo Biztuera jai-aldian, monumentu aurf an, Aita Santuaren alde otoitz egiñaz.

4.- Sakramentu guztiz Deunari egiten yakon iker-taldi bakoitzagaitik, baita gordea dagoala be: 300 eguneko parkapenak, 5 Aita gure, Agur Mari ta beste bat Aintzakin Aita Santuaren izenean esan ezkeru.

JESUSEN BIOTZAGANAKO ERASPENA

1.- *Maitasunak* maitasuna eskatzen dau ta neuri-bako ondonayak maitasun guztiz andia: Jaungoiko-Semeak guztioi dauskun maitasun andiaren ezau-gafitzat, bere Biotza erakutsi dausku, baña gure au irabazteafen, bere maitasuna adierazten dausku, guk be geurea emon dayogun. Ora ba, maitasunari maitasunak erantzun bearf dautsa ta Jesusen Biotzaganako jayera, erazpen edo deboziñoa, orixe da: Berak biotz osoz maite gaituan lez, guk be biotzez Bera maite izan daigula, ainbeste maite gaituan bere Biotz agurgrafia maitatu ta goratuz.

2.- *Baña Jesusen Biotzaren maitasun ori ez da edo-zelakoa: biotz erdian gurutze bat dauala agertu yaku, ofelan adierazteko, gizonen afean asko ta askok ez dabela aintzat artzen maitasun ain andi ori*

ta beste askok ukatu egiten dabela: oña zergaitik Jesusen Biotza maite dogunok, zintzoro alegin egin beaf dogun gizon itsu oñen eskañxaña geure maitasun sutsuaz osotu ta ordaindu daigun. Maite daigun, beraz, Jesusen Biotz agurñafi ta edef ori.

Maite daigun biotz-biotzez, kristiñau epel nagiñen eskañ-gaiztoa ordaintzeko. «Ez gaitezala euskaldunok izan Jesusen Biotzaren maitatzale txikiñenak». (*Aita Mendiburu*).

Amabi eskintzak

1.ª Euren bizibidean beaf dabezan laguntasun guztiak, Nik emongo dautsedaz.

2.ª Euren sendi edo familietan bakea zabalduko dot.

3.ª Atsekabe guztietan Nik poztuko dodaz.

4.ª Bizitzan eta, batez be, eriotz-aldian, euren abaro ta estalpea Ni izango naz.

5.ª Euren egikizun guztietan bedeinkatu ta lagunduko dodaz.

6.ª Pekatariak nire Biotzean eñukizko itxaso baztergabea aufkituko dabe.

7.ª Kristiñau epelak berotuko dodaz.

8.ª Beroak nire maitasunean irazegiko ditut.

9.ª Abadeai biotzik gogoñenak biguntzeko doya emongo dautset.

10.ª Nire Biotz-irudia agirian dauken etxeak bedeinkatuko dodaz.

11.ª Nire Biotzaganako maitasuna zabaldu dagien guztien izenak, neure Biotzean irafita euki-ko dodaz.

12.ª Ìlen lenengo bederatzi bariku jañaiñkoetan Jaunañtu dagien guztiei, neufi gañezko nire Biotzaren eñukiak eskintzen dautse, nire aseñean ez dirala ilgo, ezta eleizakoak añtu barik be.

Gertrudis deunaren otoitza

AGUR, maite zaitudan Jesusen Biotz ori. Agoñtzen ez zaran eta bizitzako ura darrion itufia zu zara. Jainkotasunaren ondasunak zuk daukazuz. Jaungoikoak daukun maitasuna berotzen daun sutegia zu zara, ta nire gatzelu ta atsedentokia be zu izango zara. Urtu egizu, Jesus zurea urtzen dauan suaz nire biotz au. Bete egizu zure ofi dariozan grazi ta ondasunez neure biotz au, orain eta beti zuk nai dozuna baño besterik maite ez dagidan. Olantxe.

(*Zeruratzeko indaia liburutik añtua*).

Irañen ordezeko egintza

(Ìlero lenengo barikuetan, Jaun agiriaren aurfcan egin daiteke).

GURE Jaun agurñafi maite, Jesus, gizon guztien Beñerolea; zure Biotzaren gonburuzko maitasunak ipiñi zaitu of altaran, Osti Deunaren antz irudipean. Zure aur-

ean belaunikatzera gatoz, Jauna, oso nai-gabeturik, gizonak egunero egiten dautzuezan irain eta pekatuakaitik: zure inguruan batu gara orain, irain oñein ordezeure maitasun sutsua agertu nai dautzugula, ta al dogun neurian irain oñeik ordaintzeko, batez be zeure Eriotz-Nekealdian eta altarako sakramentuan arñtu dozuzanak. ¡Nok ixuri leikezan odol-negarak, urtu arteraño, Zuri eñege guztietan maite-tsuen ta biotz guztietan onena zarean oñi erakutsi dautzugun gaiztakeria, maitasun ordezeko eskañ gabe andia, negañez ordaintzeko!

¡Parkatu Jauna, ainbat eta ainbatek biotz eta gogo epelez, edo pekatu astu-nean egozala arñtu ba-zaitue!

¡Parkatu Jauna, gure biotz-gogofkeria, gure eskañgaiztoa, Zuganako epelkeri ta maitasunik-eza!

Zatoze abadeok, zatoze Jesukristoren emazte garbiok, zatoze Jesukristoren Biotzaren maitatzañeok; goazan guztiok bere auñean belaunikatzera, bere Biotz guñgañiari egin dautsaguzan zauriak geure maitasunez gozatzer a.

Eta Zuk, Jauna, entzun gaur gure eska-

ria, ontzat arñtu gure damu ta negañak, parkatu gure gaiztakeriak, eta zeure Biotz bañen-bañean arñtu gaizuz, betiraun osotan zugaz batera Aita ta Espiritu Santua beti maitatzeko. Olantxe.

Alakoke'tañ M. Maria Deunaren

Eskintza

(300 eguneko parkapenak: parkapen osoa iñoro 1898-1908)

JESUKRISTO neure Jaunaren Biotz Deunari gauganik betiko neure gorputz, gogobizi, egikizun, neke ta loñ guztiak. Nik (II, esan emen zeure izena) eskiñi ta emoten dautsadañ, eta ez dot auñerantzean ezer-txu be egin nai Bera guñtu, maitatu ta goratzeko ez danik. Jesusena bakañik izan nai dot beraz, eta bere maitasunañen gauza guztiak egin nai ditut, Bera naigabetu legiken guztia bein eta betiko itxirik.

Jesusen Biotz agurñgañia! Zu izango zara nire maitasun bakaña, nire laguntzañea bizitza onetan, nire argaltasunen Sendagaya, nire utsegiteen zuzentzañea ta nire igeslekua atzenean, neure eriotz-aldi lañian.

Zugan jañi nai dot, Biotz maitakoña, neure itxaropen edo uste osoa, neure

gaiztakeri ta argaltasunen bildur naz-ta: baña estura guztietatik zure ontasunak aterako nauala uste dot. (Zugan jañi nai dot...: itz oneikaz bakañik 300 eguneko parkapenak irabazi ledikez).

Eñe ta kizkaldu nigan Zuri naigabe emoten dautzun guztia. Zutzaz bein be ez aztu ta Zugandik inoz be ez alde egiteko, zure maitasun garbia nire biotzean sañtu bedi. Nire izena Zugan ezañi daizula eskatzen dautzut zeure ontasun andi origaitik, bizitza ta eriotzan zure menpeko izatea nire atsegin-pozik andiena da-ta.

Sendi edo familien Eskintza

JESUS guztiz maitagañia! ontzat arñu zeure Ama gozoaz etxe onetara etorñtea, ta zure Biotzari eskiñi yakazan sendi edo familiei agindutako mesedez bertoko bizilagun guztiak bete egizuz Zuk, Jesus gure Erosle erukitsu orñek. Margarita Maria deunari eskatu zeutsan ainbeste, maite dogun Biotz orñi geure maitasunik bero ta sutsuena emoteko. Ori dala-ta sendi oso au, zure deya entzunik, arin-aringa Zugana datoñ, eta ainbeste eskañ gaiztoren or-

dez, gaurtik Biotz Deun ori Jabe ta Eñegetzat arñzen zaitu, ta bere poz, lan, negañ eta naigabeak gogoz eskintzen dautzuz, orain eta beti zurea izango dala autoñtuaz.

Bedeinkatu, Jauna, zure añfean belauniko gagozanok. Onetsi (Zuk orñelan nai dozularik) eriotz zitalak gure arñetik eroan dituanak.

Onetsi, Jesus maite orñek, etxetik urñn dabilzanak be; Maria zure Amari dautsazun maitasunagaitik, arñen eskatzen dautzugu: zure maitasun orñen agintzea etxe onetan jañtzeko, zure siñeste, santutasun eta garbitasunaz gure etxeko guztiak betetako.

Gorde, Zuretzat bakañik biotz oneik eta luñeko zorakerietatik urñndu egizuz. Zure Biotz erukitsuaren zauri santuan arñu ta gorde gagizuz guztiok, gaizkapen edo salbaziñoko ontzian lez, betiko bizitzara eldu añteraño.

¡Aintzatu, maitatu ta goratua izan bedi beti gure arñean, Jesusen Biotz garaitzalea. Olantxe.

Urtero pafoki guztietan esan beaf dan Otoitza

(Pio X-gafenaren aginduz, Jesus-Biotzaren egunean, Jauna agirian dala, bere afean, Leon XIII. gafenaren Otoitz au esan beaf da).

GURE Jesus maitea, gizonen Eroslea! zure ofietan gagozanok erukiz begiratu gaizuz. Zureak gara, zureak izan nai dogu ta Zureak beti izan gaitez, gutariko bakoitza gaur zure Biotzari eskintzen yako.

Asko dira, Jauna, inoz ezagutu ez zaituenak; beste askok, ostera, zure aginduak ukatu-ta, baztertu zaitue: batzuk eta besteetaz eruki zaitez, Jauna, ta guztiak zeure Biotz Santuan batu gizuz.

Guztion Jaun eta Jabe izan zaitez, ez bakañik Zugandik inoz aldendu ez diranen baita zugandik urun joan diran Seme banatzaileena be, eta gosez eta bearez il ez daitez, biurtu lenbailen etxera.

Guzur edo asereak banatu dituanen erege izan zaitez, egiaren kaira ekañuz, guztiok siñesmen bateko izanik, auferantzean artegi bat eta artzain bat baño izan ez daiten.

Azkenez, Jauna, siñestebako ilunpetan oraindik bizi diran guztien erege egin zaitez, ilunpetik argira ta Jaungoikoaren ereñura lenbailen ekañen dozuzala.

Emoiozu, Jauna, zeure Eleizeari azkatasun eta bakea, erei zoriona, lurbira mustur batetik bestera guztiak ozen esan dagien: Aintza, osasuna emon dauskun Jesusen Biotzari; aintza ta gorapena Berari amaibako egunetan. Olantxe.

(Parkapen osoa, autoitu, Jaunatu ta Aita Santuaren alde otoitz egiñaz: autoitu barik, 7 befogeko parkapena: Garbitokiko arimentzat be izan dai-teke. Pio X-gafenak 1906'ko Dagonilaren 22'an.

Ondoren Jesusen Biotzaren arentza (letaña) esan beaf da).

JESUSEN BIOTZAREN AARENTZA (letaña)

(300 eguneko parkapenak egunean bein)

Jesusen Biotzaren arentza Alakoke'ta Margarite Maria Deunak erabili oi ebana da, zerbait aldatuta. Ogetamairu eskari daukaz, Jesukristo gure Jaunak lufean igaro zituan 33 urteen gomutaz.

Lenengo zazpi eskariak (1-7) Jesusen Biotza zer dan adierazten dauskue (Jaungoikoaren Semea dala, Andra Mariaren sabelean softua. Espiritu Santuaren eleizea).

Ufengo laurak (8-12) Jesusen Biotzaren maitasuna ta beste bere onoinenak gogoratzen daukuez.

Ondorengo beste bostak (12-17) Jesusen Biotza goretsi beař dogula diñoskue, guztiz bikain eta goragařia dalako.

Eta azkenez 17' gařenetik asi ta azkenerañoakoak Jesusen Biotzaren mesedeak gogoratzen daukuez. Berak gure alde egin eban guztia.

Kyrie, eleison

Kyrie, eleison

Christe, eleison

Christe, eleison

Kyrie, eleison

Kyrie, eleison

Christe, audi nos

Christe, exaudi nos

Pater de cœlis Deus

miserere nobis

Fili Redemptor mundi

Deus,

Spiritus Sancte Deus

Sancta Trinitas unus

Deus

Jauna, eřuki zakiguz.

Jauna, eřuki zakiguz.

Kristo, eřuki zakiguz.

Kristo, eřuki zakiguz.

Jauna, eřuki zakiguz.

Jauna, eřuki zakiguz.

Kristo, entzun gagizuz.

Kristo, entzun gagizuz.

Kristo, ařen, entzun gagizuz.

Kristo, ařen, entzun gagizuz.

Kristo, ařen, entzun gagizuz.

Zeruko Aita Jaungoiko-

koa, *guzaz eřuki.*

Jaungoikoaren Seme,

gizadiaren Eroslea,

guzaz eřuki.

Espiritu Santu Jaungoiko-

koa, *guzaz eřuki.*

Irutasun Deun Jaungoiko

ko bakařa, *guzaz eřuki.*

1) Cor Jesu Filii Patris æterni

2) Cor Jesu, in sinu Virginis Matris á Spiritu Sancto formatum

3) Cor Jesu Verbo Dei substantialiter unitum

4) Cor Jesu, majestatis infinitæ

5) Cor Jesu, templum Dei sanctum

6) Cor Jesu, tabernaculum Altissimi

7) Cor Jesu, domus Dei et porta cœli

8) Cor Jesu, fornax ardens caritatis

9) Cor Jesu, justitiæ et amoris receptaculum

10) Cor Jesu, bonitæ et amore plenum

11) Cor Jesu, virtutum omnium abyssus

1) Jesusen Biotza, Betiko Aitaren Semearena.

2) Jesusen Biotza, Ama Birjiñaren Sabelean Espiritu Santuak egiña.

3) Jesusen Biotza, Jaungoiko-Semeagaz izatez bat egiña.

4) Jesusen Biotza, Anditasun neurfigabekoa.

5) Jesusen Biotza, Jaungoikoaren eleiza donea.

6) Jesusen Biotza, Jaungoiko altsuaren egon-lekua.

7) Jesusen Biotza, Jaungoikoaren jauregi ta zeruko atea.

8) Jesusen Biotza, maitasunaren laba gorria.

9) Jesusen Biotza, zuzentasun eta maitasunaren untzi edeřa.

10) Jesusen Biotza, ontasun eta maitasunez betea.

11) Jesusen Biotza, onoinen (birtute) guztien oxin sakona.

- 12) Cor Jesu, omni laude dignissimum
 13) Cor Jesu, rex et centrum omnium cordium
 14) Cor Jesu, in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ
 15) Cor Jesu, in quo habitat omnis plenitudo divinitatis
 16) Cor Jesu, in quo Pater sibi bene complacuit
 17) Cor Jesu, de cuius plenitudine omnes nos accepimus
 18) Cor Jesu, desiderium collium æternorum
 19) Cor Jesu, patiens et multæ misericordiæ
 20) Cor Jesu, dives in omnes qui invocant Te
 21) Cor Jesu, fons vitæ et sanctitatis

MISERERE
NOBIS

- 12) Jesusen Biotz, guztiz goragafia.
 13) Jesusen Biotza, biotz guztien efege ta erdokia.
 14) Jesusen Biotz, jakituri ta jakintza guztiak zeugan daukazuzana.
 15) Jesusen Biotza, Jaungoikoa bere betetasunean bizi dan tokia.
 16) Jesusen Biotza, Aitaren atsegiña.
 17) Jesusen Biotza, zeure ugaritasunetik guztioi mesedeak egiten dauskuzuzana.
 18) Jesusen Biotza, muño betikoen guraria.
 19) Jesusen Biotza, arte ta efuki andikoa.
 20) Jesusen Biotza, eskatzen dautzuenentzat aberatsa.
 21) Jesusen Biotza, bitzta ta Santutasunaren itufia.

GUZAZ
ERUKI

- 22) Cor Jesu, propitiatio pro peccatis nostris
 23) Cor Jesu, saturatum opprobriis
 24) Cor Jesu, attritum propter scelera nostra
 25) Cor Jesu, usque ad mortem obediens factum
 26) Cor Jesu, lancea perforatum
 27) Cor Jesu, fons totius consolationis
 28) Cor Jesu, vita et resurrectio nostra
 29) Cor Jesu, pax et reconciliatio nostra
 30) Cor Jesu, victima peccatorum
 31) Cor Jesu, salus in te sperantium
 32) Cor Jesu, spes in te morientium
 33) Cor Jesu, deliciæ
- 22) Jesusen Biotza, gu-re obenak ordaindu dozuzana.
 23) Jesusen Biotza, irañez ase-betea.
 24) Jesusen Biotza, gu-re gaiztakeriakaitik biñdua.
 25) Jesusen Biotza, eriotzaraño men eta esanekoa.
 26) Jesusen Biotza, aztamakilaz zultua.
 27) Jesusen Biotza, atsegin poz guztien itufburua.
 28) Jesusen Biotza, gu-re bizitz eta beñbizkudea.
 29) Jesusen Biotza, gu-re bake ta aiskitasuna.
 30) Jesusen Biotza, pekkatarien Oparia.
 31) Jesusen Biotza, Zugan ditxaroenen osasuna.
 32) Jesusen Biotza, Zugan ilten diranen itxadona.
 33) Jesusen Biotza, San-

MISERERE
NOBISGUZAZ
ERUKI

sanctorum omnium.
Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, parce
nobis Domine.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, exaudi
nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi misere-
rere nobis.

Ÿ. Jesu mitis et humilis
corde.

Ř. Fac cor nostrum se-
cundum Cor tuum.

OREMUS

OMNIPOTENS sem-
piterne Deus, res-
pice in Cor dilectis-
simi Filii tui et in
laudes et satisfac-
tiones, quas in no-
mine peccatorum
tibi persolvit, iisque

tu guztien atsegiña.
Gizonen pekatuak ken-
tzen dozuzan Jaun-
goikoaren Bildots
ofek, parkatu eiguzu,
Jauna.

Gizonen pekatuak ken-
tzen dozuzan Jaun-
goikoaren Bildots
ofek, entzun gagizuz,
Jauna.

Gizonen pekatuak ken-
tzen dozuzan Jaun-
goikoaren Bildots ori,
eruki zakiguz.

Ÿ. Jesus biotzez otzan
eta apala.

Ř. Egizu gure biotz au-
zure Biotz ofen an-
tzeko.

OTOITZA

JAUNGOIKO alor-
dun betikoa, zeure
Seme maite-maitea-
ren Biotza ta onek
pekatarien alde
emoten dautzuzan
gorapen eta ordain-
gayak aintzat aftu

miser ricordiam tuam
petentibus, tu ve-
niam concede pla-
catus, in nomine
eiusdem Filii tui Je-
su Christi qui te-
cum vivit et regnat
in unitate Spiritus
Sancti Deus, per
omnia sæcula sæ-
culorum. Amen.

egizuz, eta zeure
eruki eske dagozan
onei, aŕen erukitu-
rik parkapena emon
egiezu, amaibako
egunetan Zugaz eta
Espiritu Santuagaz
batera bizi dan eta
agintzen dauan Je-
sukristo zeure Se-
mearen izenean.
Olantxe.

Eriotz-zorian dagozanen aldezko Otoitza

Eun eta befogei mila (140.000) giza - emaku-
me inguru egunean ilten dira. Ogetamaka miloi
(31.000.000) inguru urtero.

Sei mila (6.000)tik gora ordu bete baktotxean
eta eun (100) minutu baktotxean.

Onein guztioen alde, kristiñau ofek, otoitz egizu:
eruki zaitez orain Jaungoikoaren aufera doazan
arima gaixo oneitzaz, Jauna zutzaz eruki dadin.

GURE arimak ainbeste maite dozuzan
Jesus erukioŕa, zure Biotz Deunaren lafi-
aldia ta zure Ama erugabearen oñazea-
kaitik, aŕen eskatzen dautzut, eriotz

-aldian dagozan eta gaur ilgo diran pekkari guztiak zeure odoletan garbitu daitezuzala. Olantxe.

Eriotz-aldian egon zifian Jesusen Biotz ona: iltzer dagozanetzaz eruki zaitetz.

(Eskari bi oneitako bakotxagaitik 300 eguneko parkapenak Pio X-gaŕenak 1907'ko Lorilaren 11'an).

Ilen lenengo bederatzi barikuak edo Agintza andia

1.-Agintza andia:

Asko ta andiak dira Jesusen Biotzak bere maitaleai egindako eskintzak, baña guztietan berezi ta nagusiena bat da: lenengo bederatzi barikuen agintza andia. Ona emen, Jaunaren ezpanetatik Alakoke 'taf Margarite Maria Deunak entzun zituan itz edefak:

Bariku goiz baten—diñosku—Jaunaftu ondoren itz oneik esan eustazan Berak:

«Neure Biotzaren neuriz-goitiko erukiak eta nire maitasun alorodunak ilen lenengo bederatzi bariku jafayetan Jaunaftuko daben guztiei agintzen dautse: nire aseŕean ez dirala ilgo, ezta eleizakoak aftu barik bez, eta azken une lafi aretan nire Biotza iges-leku ziuŕa izango dabela».

2.-Agintzen dana:

Jaungoikoaren aiskitasunean ilteko eskaŕ edo grazi berezi andia eskintzen dauku Jesukristoren

Biotz erukiofak: beraz, bederatzi lenengo bariku jafaikoetan Jaunaftu dagien guztiak, naiz dala lenago eleizakoak aftuko dabezalako, naiz ofeik ezin afturik, biotz-damu egiazkoa egingo dabela-ko, Jaungoikoaren aiskitasunean ilgo dira ta zerua irabaziko dabe.

3.-Eskatzen yakuna:

Eskaŕ edo grazi berezi-andi ori irabazteko, *naiko da ilen lenengo bederatzi bariku jafaikoetan Jaunaŕtzea*, beraz, Jaungoikoaren grazian egon ezkerro, ez da beaŕezkoa ez autoŕtzea, ez beste otoitz edo egikizun onik egitea be. Ofaitik be, eraspem onetatik irabazi andiangoak aterateko, guztiz ondo ta egoki izango da egun ofeitan otoitz eta elizkizunak egitea, Jesusen Biotzaren opaz eta aintzaz.

(Parkapen osoa irabazten da lenengo bariku bakoitzean. autoŕtu, Jaunaftu, Aita Santuaren alde eskatu eta Jesusen Biotzari otoitz bat edo beste zuzenduaz).

Jaunaftu ondoren lenengo bariku bakoitzean esan daiteken Otoitza

JESUS samuŕ - eztitsua: zure Biotz ofen maitasun eta eruki andi-andiak zeure aiskitasunean ilgo dirala agindu dautse lenengo bederatzi bariku jafaikoetan Jaunaftu dagien guztiei; aŕen, Jaun ori, eruki zakidaz, eta zeure agintza ori gomutaurik, neure

oben guztiak gorotatzeko laguntza ta zeu-
re maitasunean ilteko zoriona emoidazuz.

¡Jesusen Biotz erukioña, zeruko ate za-
bala, nizaz eruki!

¡Jesusen Biotz erukioña, aberastasunez
betea, nizaz eruki!

¡Jesusen Biotz erukioña, Zugan ilten di-
ranen itxadona, nizaz eruki!

Bagila, Jesusen Biotzaren ila

Leon XIII-gaŕen Aita Santu omengafiak askotan
eskatu dauSKU Bagila Jesusen Biotzari eskintzeko
ta gure biotzak irazegitzeaŕen parkapen oso andi
ta ugariak emon ditu il onetarako: ona emen na-
gusienak.

1.—7 urte ta 7 berogeiko, Jesuse 1 Biotzaren ila
egiten dala, egun bakotxagaitik.

2.—300 eguneko parkapenak bederatziefuna
egiñaz, egun bakoitzean, eta onen amayan parka-
pen osoa egun aukeratu baten.

3.—*Parkapen osoa*, Jesusen Biotzaren jai-egunean.

4.—*Parkapen osoa*, lenengo barietu bakoitzean.

5.—*Parkapen osoa*, il onetako egun aukeratu ba-
ten, egunoro itz oneik esanaz: «Jesusen Biotz guz-
tiz deuna, neure itxadona Zugan daukat».

6.—Bagilaren azkenengo domekan *parkapen osoa*
saftu-urten aldi bakotxean, eguneroko itzaldiz edo
mixiño antzeko zortziufenez Jesusen Biotzaren ila
ospatu dan eleizetan.

7.—Izlari (sermolari) ta paŕokoak Bagilaren az-
ken eguneko mezan Efomako Gregorio Santuaren
altara-eskar edo grazia (ad instar) irabazi legikie.

8.—Eleizkizun oneik ospatzeko alegin egiten
dauan bakotxak 500 eguneko parkapena aldiro, ta
egunero parkapen osoa, egunero Jaunaftu ba-dagi.
(Au be Garbitokiko arimen alde eskiñi daiteke.)

Oaŕa:

Parkapen osoak irabazteko:

1.—Autoftu, Jaunaftu ta Aita Santuaren alde
otoitz egin beaŕ da.

2.—Egunero edo ia egunero Jaunaftzen dabenak,
autoftu beaŕik ez dauke Bagilaren azken-igande-
koak irabazteko izan ezik.

3.—Astero autoftzen diranak ez dauke beste
autoftza beaŕik.

4.—Eleizkizunetara joateko eskatzen danean,
naiz bederatziefunera naiz ilera joatea beaŕezkoa
da; baña Bagilaren azken igandekoak irabazteko,
ez.

5.—Zortzi egun aŕfetik autoftu daiteke ta egun
berean edo aŕrekoan Jaunaftu.

Jesusen Biotzaren anaidiak eta gutuna

1.—*Jesusen Biotzaren Goi-anaidia* (artxikofradia)
Porto-Maurizio'taŕ Leonardo Deunak irasi eban
Efoman.

LENENGOA: 1732'gaŕen urtean, Jesusen Biotza-
gazko maitasuna (batez be altarako Sakramentuan)

gero ta geyago zabaltzeko ta egiten yakozan irain eta eskařgaizto guztiak ordaintzeko.

Ořetarako, bazkideai agintzen yake:

a) Urteoro Jesusen Biotzaren jai-egunean autořtu ta Jaunařtzea.

b) Bardin iloro Jaunařtzea eta egun ořetako elizkizunetara joatea.

c) Bazkide bizi ta ilen alde eskatzea, otoitz egitea.

d) Aita gurea, Agurř Maria ta Aintza egunero esatea, ta otoitz laburřtu au be bai: *Jesusen Biotz gozoz-etzia, gero ta geyago maite zaidazala egizu.*

Irabazi andiak ditu: nagusienak bakafik ipiņiko dira emen.

Parkapen osoa: Batzařean sařtzean, Jesusen Biotzaren jai-egunean naiz urfengo igandean, iloroko lenengo bariku naiz igandean, ilen bein aukeratzzen dan egunean, eriotz-aldian, jai andienetan, Jesusen Biotzaren jai-egun aurfeko naiz atzeko sei domeka naiz barietuetan; beti, autořtu, Jaunařtu... ta abarř. (Garbitokiko arimentzat izan daitezke parkapen oneik).

2.—*Jesusen Biotzaren Zaingo omengarřia* (Guardia de honor) 1864'gafen urtean sořtua da, «Jesukristoren inguruan egunero biotz on-zuzenak batzeko, bere Biotzari egiten yakozan irarřen ordez». Leon XIII-garřenak 1878'gafen urtean ontzat emon eban: ařezkero asko zabaldu da.

Eginbeařak: izena anaidi onetan emon eta

a) Eguneko orduren bat aukeratu Jesukristo-gaz egoteko ta lan eta egite guztiak ordu aretan Berari eskiņi.

b) Iloro Jaunařtzea joan.

c) Egunean safi, baņa batez be bariku guren ařatsaldeko lauretan, Aita Jaungoikoari eskiņi Jesusen Biotzeko odol eta ura gizon pekatarien alde.

Jesusen Biotzaren anaidiko parkapen ber-berak daukaz eta beste batzuk be bai.

Gutuna

Alakoke'tarř Margarite Mari Deunak diņo: *Jesukristo gure Salbatzařleak nai dauala bere maitaleak Jesusen Biotzaren irudia biotz garřean eroan dagien. In hoc signo vinces. Ikurř onegaz garaituko dozu* (diņosku Leon XIII-garřenak), *Konstantinok bere etsayak lez.*

Onek be irabazi andiak daukaz: 60 eguneko parkapenak gutun ori norberaz eroan ezkerok, otoitz edo egikizun on bat egiten dan bakotxean.

Otoitz-Bidalguntza (Eskari-Apostoladua)

1844'garřen urtean sořtua da ta ařezkero asko ta asko zabaldu da (1889'g. urtean 15.000.000 eta geyago bazkide bai zituan).

Onen asmua da: *Jesusen Biotzaren otoitz ta irabaziak kristiņau on-sutsuenak batu ta Aita Jaungoikoari eskintzea, bere agintza edo ereņua lenbailen luřera etoři dadin.* Iru mala ditu: Otoitza, egikizun onak, safi autořtu ta Jaunařtzea, Jaungoikoaren aginduak gordetea, Jesukristoren Biotzagazko maitasuna zabaltzea eta abarř eskatzen yake bazkideai; baņa batez be:

1.—Lenengo mañakoai: *eguneko lan eta nekeak Jesusen Biotzari eskintzeko*, 40'gafen orialdean jafi dan otoitza esanaz.

2.—Bigarēnekoai, ořezaz gañera: Aita gurea ta eřosarioaren amařeko bat egunero esateko, Aita Santuaren alde.

3.—Irugarēnekoai, ořezaz gañera: ordañezko Jaunařtza asteoro edo ĩloro.

(Irabazi andiak ditu: guztiak emen aitatzeta luzeegi litzake: anaidiaren Zuzentzaleari itandu ořetzaz).

JESUSEN BIOTZAREN JAURESKUNDEA (ENTRONIZAZIÑOIA)

(Sendi edo familien eskeintza or goratxuago daukaze: Jaureskunda, ořtera, beste gauza bat da. Sendi kristiñau guztiei dago-kien egikizun au zer dan eta bera egiteko erea emen osoro ipinten doguz, egin ez dozuen guztiok, lenbailen egin dai-zuentzat).

ZER DAN?—«Jesusen Biotzaren Jaureskundea» Jesusen Biotza sendi edo familiaren eřegetzat ařtzeza da, etxeko tokirik edefenean bere irudia ba-kaulki edo tronuan ipiñi ta guztien biotzak berari eskiñirik.

Jesusen Biotzak Alakoke'tař Margarita Maria Deunari agertuta, esan eutsan: *Guztioen Eřegetza nai dau nire Biotzak... eta ugari bedeinkatuko dodaz neure irudia agirian ipiñi ta gogoz apainduko dabenen etxeak.*

Auxe da Jesusen Biotza Eřegetzat ařtuta, etxeko tokirik egokienean bere irudia ipinten dogunean, etxeko guztien joranik andienaz egiten dogun jai edefa. Ez da ba, etxea edo luřak Jesusen Biotzaren irudiaz bedeinkatzea: bera sendi edo familiaren burutzat ařtu ta bere menpean guztiak jartzea ba-ño, ořetarako bere irudia toki agiri ta ondo apain-du baten ipiñiaz.

Egun aretan, al dala, etxeko guztiak autořtu ta Jaunařtu beař dabe. Onelan asiko dira, Jesusenak izaten, Jaunařtzean bere Biotzaz bat egiñik.

Jaureskunda egiteko erea

Ořetarako autetsi dan egunean sendi guztia etxeko gelarik egokienean batzen da: Jesusen Bio-tzaren irudi alik edefena ipinten da mai gañean edo beste tokiren baten. Jaureskunda egiten dauana abadea izan ezik, latięz dagozan otoitzak ez dira esaten, eta «Gurutze Santuaren» eta Jesu-kristo neure Jauna'gaz asi daiteke.

Edozein abade, gizon nai emakumek egin daike.

Jauresten dauana abadea danean, txaramela (sobre-peliza) ta estolea jantzita, Jesusen Biotzaren-irudia one-lan bedeinkatuaz, asiko da.

Benedictio imaginis Sacratissimi Cordis Jesu Christi Domini nostri

Ų. Adjutorium nostrum in nōmine Dōmini.

Ř. Qui fecit cœlum et terram.

Ų. Dominus vobiscum.

Ř. Et cum spiritu tuo.

OREMUS

Omnipotens sempiternus Deus, qui Sanctorum tuorum imágenes pingi aut sculpi non réprobas, ut quoties illas oculis córporis intuemur, toties, eorum actus et sanctitatem ad imitandum memoriæ óculis meditemur; hanc, quæsumus Imaginem in honorem et memoriam Sacratissimi Cordis Unigéniti Filii tui Domini Nostri Jesu Christi adaptatam, bene + dicere et sanc + tificare digneris; et præsta ut quicumque coram illa Cor Sacratissimi Unigéniti Filii tui suppliciter cólere et honorare studuerit, illius méritis et obtentu a te gratiam in præsentí, et æternam gloriam obtineat in futurum. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

(Ultimo aspergat aqua benedicta).

Kredoa guztiok batera abots beteaz esan, zeuen sinesmena autoítzeko.

Biotzak eskintzeko otoitza

ZATOZ, Jesus maitagañi ori, zeure Ama laztanagaz, eskintzen dautzugun etxe onetara, ta emen bizi garenok zure Biotz Jaungoikozkoa maite daben sendiai agindutako mesedez bete gazizuz.

¡O Jaun efukioña! Margarita zoriontsuari esan zeutsan zuk, eskañ gaiztoz erantzuna izan añen be, zure Biotz ofek gizasemeak

ainbeste maite dituala, ta mundu guztian goretzia izatea nai zeukela. Guk beintzat maite zaitugu ta pozik geure etxeko tokirik egokienean ipinten zaitugu. Ona emen guztiok batuta, zu éregetzat aíturik, zure menpean jañten gara. Bai, gure ondoan biziko zayakuz eta gure biotzen jabe zu izango zara. Poz eta negaítetan, gozotasun eta neke-lanetan, etxe onetako gora-bera guztietan zu gure ondoan egotea nai dogu orain eta beti. Bedeinkatu gazizuz, ba; bedeinkatu Jaungoikoak gure artetik betiko eroan ebazan maiteak eta orain gugaz emen ez dagozan senide guztiak be.

Zu maitatuaz bizi gaitetzala, Jauna, siñesmenez zuzen eta garbi; lufeko zorakerietatik atera ta gure arimak zure Biotz ofetan saftu egizuz eta oftxe josi. Zure Biotzeko zauriaren erdi-erdian gorde gazizuz eta gero guztiok eroan beti zugaz bizitera! Maite, onetsi ta goratua bizi bedi Jesus gure aítean! Bai, añen, bai.

Ordu atsegin onetan gogora ekañi beañ doguz etxeko guzti-guztiak, ilak eta kanpoan diranak eta euren alde esan daigun. Aita gurea, Agur Maria ta Aintza.

Orain aitak, amak edo etxeko buruak aŕcuko dau Jesusen Biotzaren irudia, eroango dau gerturik dagoan tokira eta berak bakaulki edo tronuan jariko dau. Bitartean beste enparauak «O Biotz Santu» edo beste gauzaren bat Abestuko dabe.

Bereala belaunikaturik, urengo otoitz au esango dabe.

Otoitza

ORRRA of gure etxetxu au beste milen aŕtean berezi ta bere jauregitzat aŕtu dauan Jesus Eŕegea. ¡Gora Jesusen Biotza! Aŕiturik gagoz gure buru izatera etofiaz egin dauskuzun mesede andi onegaz: baŕen-baŕenetik poztuta zeure aŕrean auzpaz makuŕtzen gara: Aita bere umeakin lez telape baten bizi gara ta gure pozetan poztuten zarean ori geure lan eta neketan be geugaz zagozala bai-dakigu. ¡A! Ez gara gu nor zu gure etxean saŕtzeko; baña zeure naya erakutsi dauskuzu ta egaŕiz dagoana itufira lez zure Biotzera gatoz, betiko bizira garoezan ur garbien bila: Zugana gatoz damuturik eta uste osoz.

¡Zagoz, aŕen gugaz, Biotz santu maitati ori. Zure egaŕiz dagoz gure arimak: guk eta besteak be zu maitatzea nai dogu. Or daukazu mundu guztia garbitu ta berotu

beaŕ dauan sua. ¡Bai, bai! Betania'ko etxea baizen gozo-atsegiña izan bedi gure au zuretzako; emen auŕkituko dozuz zugaz beti egon nai daben lagun kutunak. Zure arerioak erbesteratzen zaitue, baña ona emen Egipton lez gorde ta biziteko tokitxua, ez Zuri dagokizun bestekoa, baña bai zintzoro gorde ta maitatuko zaituana.

Zatoz, Jesus ona, zatoz; etxe onetan be, Nazaret'en lez, maite dogu Maria, zeuk emon zeuskun Ama biguna; zatoz eriotzeak gure artean itxi dituan utsak betetara. A gure negaŕezko egunetan Zu emen izan baziña, gozotuko zebazan, bai, gure malko gaŕatzak eta Zuk dakizuzan gure biotzeko zauriak sendatuko zebazan... zatoz bai... beaŕ bada lasteŕ nekaldi negargaŕi baŕiak etoŕiko yakuz eta gaztaroko gure uste ariñaŕ joan dira; gelditu emen gugaz, ilunabaŕa da-ta, mundu gaiztoak bere odei baltzetan saŕtu nai gaitu-ta: guk Zu nai zaitugu, gure Bidea, Egia ta Bizia zarealako.

Aldi baten lez esan eiguzu: «Gaurgandik etxe onetan bizi nai dot». Bai, Jauna; etxe onetako Eŕegea Zu zara-ta, nai ta agintzen dozuna, guztiok egingo dogu.

Zure gerizpean biziko gara; ez dogu nai bestek emen agintzerik. Zu bakañik gure Éregea. Goretsia izan zaite etxe onetan, ¡Gora Jesusen Biotza! Betoñ gugana zure ereñua. Olantxe beti.

*Ama Birjiñaren Biotz guztiz garbiaren ize-
nean Salbe bat.*

¡Jesusen Biotz guztiz Santua, guzaz eruki! (3 bidaf)

¡Maria'ren Biotz guztiz garbia, gure alde otoitz-egizu!

¡Jose Deuna, gure alde eskatu!

¡Margarita Maria Alakoke zorionekoa gure alde eskatu!

(Abade jaunak bedeinkatuko ditu).

Benedictio Dei Omnipotentis: Patris, et Filii et Spiritus Sancti + descendat super vos et maneat semper. Amen.

OARRAK: 1.—Jaureskunde egun gogoangari onetan etxeko guztiak Jauna aitu beaf leukie eta eskatu Jesusen Biotzari eruki dadiña munduko pekatarietaz eta bere itzalpean guztiok aitu gaizala.

2.—Etxe oretakoak beaftzen dira urteoro Jesusen Biotzaren egunean Jauna aitzera ta sendi edo familiko jai andia lez gordera, batez be umeai zerbait pozgari emonaz. Baita egoki izango litzake *Lenengo Barikuetan* Jauna aitzera, Jesusen Biotzak bederatzí ilabete jaraituetan Jaunartzen dabenaí eskini dau-tsen *eriotz ona* jadesteko.

3.—*Parkapenak*. -XV'g Benedito Aita Santuak mundu guzti-rako emonak oneixek dira:

I. Jaureskunde egunean, pekatuen damuz eta Jesusen Biotzaganako maitasunez, auñcan dagozan sendiko guztiak 7 urte eta 7 befogeiguneko parkapenak irabazten dabez.

II. Etxeko guzti oneik egun aretan *Parkapen osoa* irabazi dagikie, autoftu, Jaunaftu ta Eleizen baten Aita Santuaren alde zerbait otoitz egiñaz.

Maitasun edef au zabaltzen dabenaik, Jesusen itz oneik entzun:

«Eraspen au zabaltzen dabenen izenak, neure Biotz Jaungoikozkoari irarita eukiko dodaz, kendu ezingo diran eran».

¡Saftu zaitez Jauna...!

Jesusen Biotza bakaulkian ipintean esan legike

1. Saftu zaitez! egin dau eguzkiak Eguneroko jira, ta ilargiak Burua agertzen dau. Gaba luzea da: gañera otza: Zureztat dago emen gure biotza Saftu zaitez, Jesus.
2. Baldin ba-dagoz etxeak, Zu aitzeko Ta Buru egiteko Gogo apuñik be ez daukenak, Ez bildurtu, Jesus; gu bizi ezkerro, Zureak dira, len, orain ta gero Emen gaozanenak.

3. Saftu zaitetz: ez zara Zu eskalea:
Gure Aita, Nagusi, adiskidea
Egin zaitugu.
Gogor dabiltz, zure kaltez, etsayak,
Baña gu ez: gu gara seme alayak:
Gure Erege autoörtzen zaitugu.
4. Saftu zaitetz: orok maite zaitugu,
Jařgoya egin dautzugu
Gure biotzetan.
Zu izango zara gure Eregea,
Zu izango zara Jaun ta Jabea
Bizileku landertxu onetan.
5. ¡Zatoz laster, Jesus! Ziñez nai geunke
Emengo gauzen truke
Zu sařtzea gure biotzetan.
Gure artean saltzalerik ez dago:
Zu saldu naiz itxi baño nayago
Il zure menpean.
6. Ta gure ateraño, etsai gaiztoak
Suturik ba'letoz, pozoyak joak,
Bařena ez beintzat.
Galduko ditugu geure biziak
Ařtuko ditugu zauri guztiak:
Ez dira oneik izango Zuretzat.

7. ¡Zatoz Jauna! Uřatu gure griñak:
Guzti-guztiok Zugaz bat-egiñak
Poz-pozik gengokez.
Beti asmo bardiñak doguzala,
Untza-ormak bezala,
Alkaři iratsita biziko gintekez.
8. Bizitz onetan izaten diran pozak,
Datořkuzan samintasun zořotzak
Ařtuko ditugu.
Atsegiñak, eskeřak emoteko,
Naigabeak, Zuri eskaintzeko
Zure oñetan jaři nai ditugu.
9. ¡Saftu zaitetz! gure Jesus laztana,
Izan beti Nagusi, Erege, dana
Etxetxu onetan.
Ondasunik ez dago
Baña bai zerbait askoz edeřago:
Zu maitatzea gustiok benetan.

ESPIRITU DONEARI BEDERATZIUŘENA

Otoitzak

1'goa. Argi begisku guztioi Jaun Alguztidun ofen argi-izpiak, eta Espiritu Donearen igurtziaz sendotu begiz, zure Ar-

giaren Argiak, zeure laguntzaren bitartez bizitza bari batera jayo diran guztien biotzak. Kristo Jaunaren izenean. Amen.

(*Aita Gurea, Agur Maria, Aintza (Gloria).*)

2'gna. Gaurko egunez kristiñauen biotzak Espiritu Donearen argiz jakintsu egin zenduzan Jauna: emon eiguzu, aŕen, Espiritu berofen bitartez, zuzenbidea maite izan ta beti bere pozaz pozturik bizi izateko bear dogun zure laguntza zerutaŕa. Amen. (*Aita Gurea...*)

3'gna. Zure amabi apostoluai Espiritu Donea emon zeutsen Jauna: emon egiezu zure kristiñauai bere euren eskarietan eskatzen dautzuen, eta antxiña siñismena opa zeuntsoenai, opa egiezu gaur zeure bakea. Amen. (*Aita Gurea...*)

4'gna. Bego, aŕen, Jauna, gugan Espiritu Donearen indaŕa, gure biotzak leunkiro garbitu ta gu etsaikeri guztietatik gorde gagizan. Amen. (*Aita Gurea...*)

5'gna. Argitu begiz, aŕen, Jauna, gure biotzak, zugandik datoŕen Espiritu Pozkileak; eta eruan gagizala berak egi-ituŕi gozoetara, Zeukin eta Espiritu berofekin

batean betiko Eŕege bizi dan Zure Semeak agindu euskun lez. Amen. (*Aita Gurea...*)

6'gna. Emoiozu Jaun eŕukitsu ofek, Zure Elizari, Zuk antziña Espiritu Donearen bitartez emon zeutsan batasun edeŕa ez dagiola iñongo arerio-ekiñaldi gaiztok uratu. Kristo Gure Jaunaren izenean. Amen. (*Aita Gurea...*)

7'gna. Ixuri egizu, aŕen, Jauna, gogoz gure adimenetan zure Espiritua, bere jakintzagaz egin ginduzuzanok bere arduraz zuzendu gagizuzan. Kristo gure Jaunaren izenean. Amen. (*Aita Gurea...*)

Andra Maria'ri

Otoitz egizu, Ama, munduaren alde; otoitz egizu Eliza'ren alde; otoitz egizu Eŕoma'ko Aita'ren alde; otoitz egizu Abefiaren alde; otoitz bai, gizadi guztia-
ren alde, guztioen gañera Espiritu Doneak bere doaiak ixuri dagizan eta guztiok zerurako bidean ipiñi ta azkenez betibetiko bizitzara eroan gagizan. Amen. (*Salbe*).

IRUTASUN DEUNARI*(Deuntza laburra)*

Deuna, Deuna, Deuna, gudarostien Jaun eta Jabea. Zeru ta luřak zeure aintzaz beterik dagoz. Aintza Aitari, Aintza Semeari ta Aintza Espiritu Deunari. Amen.

(Deuntza luze ta aundiagoa)

Aitaren, eta Semearen...
Jesukristo neure Jauna...

Aita Goikoari Otoitza

¡O neure Aita betikoa! ¡Aita Alguztiduna! Zeu goresteko ta Zeure otsein izateko, egin ninduzun; eta emengo luřeko beste gauza guztiak be ořetarakoxe egin zenduzan. ¡Aita samur eta erukiořa! Zeure erukiaren andiz ezer-ezetik atera ta ainbeste maitatu ginduzuzanok zeruratzearen, zeure Seme laztana bialdu zeuskun ezkerro, egizu ařen, Jauna, mundu onetan galdu barik, Jesukristoren irabazkieren eta Espiritu Deunaren eskařez, zerua lořtu daigula, gero an beti goratu zaiguzan.

*(Aita gurea ta Agur Maria...)**(Orain bederatzi bidar)*

Deuna, Deuna, Deuna, gudarostien Jaun eta Jaungoikoa. Zeru ta luřak zure aintzaz beterik dagoz. Aintza Aitari, ta Semeari ta Espiritu Deunari.

Seme Jaungoikoari otoitza

¡O Jaungoiko Betikoaren Seme Jaungoikozkoa eta Jakituri Amaibakoa! Zeure bitartez ezagutzen dogu Aita, eta beronegaz guk bakeak egitearen zerutik jatsi ta gizon egin zinan eta zeure odola emon zenduan.

¡Gure biferosle maitea!, Ařen eskatzen dautzugu gure bidea, egia, ta bizitza zairean ezkerro, bide ořetatik zerura eroan gaizuzala, egi ori ezagutu, ta bizitza ori bizi daigula, zeure irabazi ta Espiritu Deunaren eskařen bidez gero beti ta beti goretsi zaiguzan. *(Aita Gurea... Agur Maria ta bederatzi bidar Deuna... len lez).*

Espiritu Deunari otoitza

¡O Espiritu Deuna! ¡O maitasun Jaungoikozkoa! Jaungoikoaren ontasuna, gizonen Aldezlaria, ezeukien Aita, doe guz-

tien Emõlea, biotzen Argia, Pozgile bika-
ña, makalen Sendotasuna, eta Eleizearen
Donetzalea, Munduko pekatuak kentzen
dozuzan ofek zuzenetsi gaizuz gizase-
meok: Jaungoiko - seme egiten gozuzan
ofek bañistau gagizuz, gure adimenak ar-
gitu egizuz siñesmenari eutsi dagiogun,
gure biotzetan maitasuna ixuri egizu *Mai-
tasuna* izan daigun, eta geure arimak zeure
doe ta emaitz ugariz aberastu egizuz, ge-
ure bizibidean sendo ta zintzoak izanaz,
gero zure Aintzan, Aita ta Semea ta Zu,
¡O Espiritu Deun ori! goratu zaiguzan,
Amen. (*Aita Gurea... Agur Maria... ta bedera-
tzi bidar Deuna... len lez*).

ANDRA MARIAGANAKO ERASPENA

Norbaitek esan dau: «Euskaleriko mendi galur ba-koitze gurutze batek apaintzen dau»: bardin esan ledi-ke: Gure Euskaleriko ibar bakoitzak Andra Maria-ren izenari eragitako Eleizaen bat daukela, euskal-dun bakoitzak bere biotzean altara bat jaso dau-tsan lez.

Asi Laburdi'ko erkitik eta Aduf ibaia igarota Ebro ibayaren ertzeraño, Euskalerian-zear goazala, gero Bizkaiko mugetatik Napafoa'ren mugetaraño jasten gareala, non-nai eleiz edefak ikusi daikeguz, gure siñesmenaren gaztelu jagolak lez, Andra Ma-ria'ri eregiak.

Laburdi ta Zuberotafak *Lurdes'ko Ama dauke.*

Napafak *Ama Bidekoa.*

Estibaliz'ko Andra Mariak Araba zaintzen dau.

Begoñakoak Bizkaya.

Eta Gipuzkoan saftzen gareala, *Guadalupe'ko Amak* Ondafabin, *Korukoak* Donostin, *Jziar'koak* Deban, *Jzazkungoak* Tolosan, *Olasko'ak* Azpeitin eta batez be, *Arantzazukoak* Gipuzkoa mugetan argiro erakusten dauskuez gure Euskaleriak Andra Maria'ri beti izan dautsan zaletasun, eraspén eta maitetasuna.

Nok ez daki gañera, gure Batzar Nagusietako agintariak batzen ziran lenengo egunean zin-egiten

ebela: *Andra Maria Jaungoikoaren Ama Orbange ta guztiz garbia izan zala bere Soñkudean*» siñestu, al-deztu ta erakusteko, ta jai edef au, Batzar nagusia-ren aginduz, ordutik aufera gure artean egin eta ospatzen dala?

Euskaldunak: «leñargiak zindotasuna eskatzen dau ta odol garbiak egikizun andiak nai ditu»: gure asaba zafak lez izan gaitezán beti Andra Ma-ria-zaleak eta biotz-biotzez maite dagigun.

AMA NEKETSUA-STABAT MATER

1. Zutik gurutze ondoan
Ama samiña egoan
Ta Semea zintzilik.
2. Bere gogo gaxo iluna
Ezpatak uratu ebana
An egoan lañirik.
3. Ain estu ta atsekabea
Seme bakañdun Andrea.
¡Ama erukañia!
4. Oñazez eta naigabez
Seme kutunaren lanez
Osoro samindua.
5. ¿Nok ez leuke negar ingo
Ba'lekus Amaren oingo
Oñaze izugañia?

6. ¿Nor legoke lañi barik
Kristo-Ama ikusirik
Semeagaz miñetan?
7. Eñitafen oben andiz,
Zigoñkada astiñaldiz
Dago zauriz betea.
8. Inñortxuk bere ez laguntzen...
Ta azken-arnasak emoten
Dakus bere Semea.
9. ¡Ea Ama, maite-iturña,
Zurekin samin bizia
Añ dagidan egizu!
10. Sutau Kristoren maitean
Biotz au, ta Aren aurrean
Atsegina nagizu.
11. ¡Ama, nire biotzari
Kristo-zauriak ezafi
Añen, mami-mamian.
12. Seme oñen neke-lana
Erdiz bialdu nigana,
Niretzat jasan dau-ta.
13. Zurekin negañ bizian
Naukazu, ta aren zorian
Ilgo nazaneraño.

14. Ama samuñ, on, biguna
¡Zure nekeen astuna!
¡Niri negañ eragin!
15. ¡Kristoren nekauste, eriotz,
Zauriak aartzeko, biotz.
Aul au bizkoña egin!
16. Zauritu zeure zauriez,
Birlorau nadin odolez
Gurutz-ituripean.
17. Su-gařetan ere ez nadin
Nire alde otoitiz-egin
Ama, azken egunean.

BEGOÑA'KO ANDRA MARIA'RI

(Jai eguna Dagoniñaren 15'an)

Noz eta zelan agertu zan Begoña'ko Andra Maria'ren irudi edefa, ziu' ez dakigu: bakafik esan geike: Bilbao-uria irasi zanetik bai dala, ta Andra Maria'ren irudi miragafi ori guztiz ezaguna zala aldi aretan: gaur aguftzen dan irudia bafiz, jakitunen eretxian VIII-ga'fen edo IX-ga'fen gizaldikoa da, ta lenengo eleizea X-ga'fenekoa: oraingo au XVI-ga'fenean eregi eben siñesmen andiko bizkaita'f gure asabak.

Alatz edo mirari asko egin ditu Begoña'ko Amak, eta origaitik eraspen (deboziño) andia dau-tse Bizkaita'fak eta beste euskaldun guztiak be bai, batez be arantzaleak.

Begoña'ko Andra Maria, laztan edef oril zaindu beti gure Euskaleñi maite-maite au, lengo oitura garbiak gorde-ta, lenbailen jadetsi daigun lengo zorion edefa, Jaungoiko ta Lege-Za'faren itzalpean.

Otoitza (ex officio)

ARREN eskatzen dautzugu, Jaungoiko maitea! zure serbitzarien oben edo pekatuak parkatu daizuzala, eta gure egikizunak gogoko ezpa'litzakezuz, Zugaz bate-

ra bizi dan eta agintzen dauan Jesukristo zure Semearen Amak, bere bita'ftekotasunez, betiko zoriona jadetsi daigula. Olantxe.

ARANTZAZU'KO ANDRA MARIA'RI

¿Arantzan Zu?

1

Ede'erenetan ede'arena zara
 Ama, ta arantzan Zu?
 Arantz baten ede'etasun ber-bera
 ¿Zelan agertu yaku?
 Lorarik ede'arena arantz-ar'tean
 Jaunak ipinten du:
 O'regaitik, Ama, arantz-ga'ñean
 Agertu ziiñan Zu.

2

Arantzak gureztat samiñak dira,
 Ama, ta zureztat
 Samiñak ba-dira, ¿zegaitik a'fту
 Zure bakaulkitzat?

Samiñak dira, bai; baña Jesusek
asko maite ditu.

*Oregaitik, Ama, arantz-gañean
agertu ziñan Zu.*

3

Zeru-luñen jabe beti zaralako,
Jesus Bakaldunak
Añtu nai izan dau guretzako
Arantz-burestuna.
Arantz-burestundua gurutzean
Il zan bada Jesus.

*Oregaitik, Ama, arantz-gañean
agertu ziñan Zu.*

4

Bere Biotz on-ona erakusteko
Gizon gaiztoari,
Biotzean Jesusek añtu ditu
Arantzak ugari:
Arantzak Semearen biotzean
Zofotzak dakuzuz.

*Oregaitik, Ama, arantz-gañean
agertu ziñan Zu.*

Otoitza

ZORIONEKO Andra Maria: parkapenaren
iturburua, eskañ, mesede ta maitasunaren
Ama, gizasemeen itxaropena ta zeruko
Ereña; entzun Zugana datoza zure se-
meen eskariak!

i) Emoidazu, Birjiña agurgaría, nik be-
ti Zu goratzea.

e) Eta neure arerioen aurka indazu
indaña.

Eskaria

JAUNGOIKO alorodun eta Betikoa, zorione-
ko Andra Maria'ren garbitasun orbanba-
koa mirari añañ adierazo dauskuzuna;
bere irabazi ta otoitzen bidez emoiguzu
luñeko zorakerietatik biotza azkaturik, zu-
re menpeko otsein zintzo izateko grazia,
gizaldien gizaldietan Zugaz batera zorio-
nekoak izan gaitzean. Olantxe.

(Arantzazu'ko Andra Maria'ren jaya, Irailaren
9'an ospatzen dogu; 1499'gafen urtean Baltzategi'
tañ Rodrigo eritxon artzain gazte batek, arantza
baten gañean, Arantzazu'ko Amaren irudia aurki-
tzen dau, eta bertatik ezin neñtu al besteko me-
sede andiak, Zeruko Ereñañak gure Eñari egiten
dautsaz, batez be, anai euskaldunen arteko bakea).

Otoitza

ARANTZAZU'KO Ama maitea! Guda ikaragarrian alkairegaz nastauta ebiltzan Euskaldunak zure ardurapean batzeaŕen, Aloña mendian agertu zinaŕlako, eta aŕezkero zure eskuan daukazuzan ontasun azken-gabeak bein be eten-barik zabaltzen dozuzalako, Euskaldun esker onekoak euren zerutar Zaindari nagusitzat artu zinduezan.

¡Ene Ama biotz samuŕa! Eruki zaitzez guzaz, artu gaizuz zeure babes atsegingarrian eta zaindu gaizuz, geure grina okeŕen arantzarteaz naspilduta, galdu ez gaitезan. Olantxe.

(Beŕfogei ta amaŕ eguneko parkapenak).

GUADALUPE'KO ANDRA MARIA'RI

(Jai eguna Iraŕa'ren 8'an)

Jaizkibel deritxon eta Ondarabi'ko ipaŕ aldera dagoan mendian, Guadalupe'ko eleizatxua dago, Zeruko Eŕegiña artzain gaztetxu biri agertu yaken tokian.

Guadalupe'ko Amaren agerpen au edo Arantzazu'koa baño lenago edo andik lasteŕ jazo zala uste

da. Gure aŕfetikoa eraspen andia izan dautsoe beti, batez be, aŕantzale ta itxas-gizonak, eta onelan ikusten dogu Elkano ospatsuak bere ilburuko edo testamentuan zerbait diru izten dautsala Guadalupe'ko Andra Maria'ri: ez daigun ba, euskaldunok aitzuta euki ainbat maite gaituan eta ainbat laguntza emon daskun Guadalupe'ko Andra Maria.

Otoitza

ZORIONEKO Andra Maria Guadalupe'koa, gure Ama maitea. Egun sentiko izaŕak luŕari adierazten dautsan lez eguzki pozgarria lasteŕ jayoko dala, olantxe zure jayotzak zeruko eguzki Jesusen etoferea adierazo dasku.

Aŕen ba, entzun egizuz gure eskariak eta jaritxi eiguzu geure pekatuen parkapenaz batera, gure biotzak ez daitezala iratsi aŕerantzean luŕeko ondasun guzurtietara. Olantxe.

**LURDES'KO ANDRA MARIA
OĖBANGEARI**

(Jai eguna Zezela'ren 11'an)

1858'gafen urtean, Aita Santu Pio IX-gafenak «Andra Maria jatofizko ofban barik softu zala» erabagi ebanetik laugaŕen urtean, Zeruko Eŕegin

andia Bernardeta eritxon neskatilatxu bati aitz gañean agertu yakon Lurdes'en. Jakitun batzuk diñoenez, Lurdes'ko uri au, Bidasoz andiko Lapurdi edo Laburdi-efkian eta Euskalefian aurkitzen zan antziña, eta Bernardeta Soubirous doatsuak odol euskalduna eukan, bere abizena Zubiri edo Zubiru, jatoñiz, agian izango zala-ta.

Otoitza

(Antif... ex officio)

ZORIONEZKO Zeruko Eregiña gaur luñean agertu da; gaur bere eñari azkatasun eta bakezko bañi onak ekañi dautsoz: gaur aingeru lirañak eta kristiñau onak alkañturik Soñkunde orbangea ospatzen dabela pozez beterik dagoz.

i) Jatoñiz Eñubako Eregiña, gure alde eskatu.

e) Jesukristoren eskintzariak jadetsi egiguzuz.

Eskaria

ANDRA Maria'ren oñbanbako Soñtze garbiaz zure Semeari bizitoki egokia gertu zeutsan Jaungoikoa: añen eskatzen dauztugu, Birjiña doatsua agertu zan eguna

gogoratzen dogunok, gorputz eta gogoaren osasuna jadetsi daigula. Olantxe.

KARMEN'GO ANDRA MARIA'RI

ZORIONEZKO Birjiña Eñugabea, Karmelgo aintza ta gorespina! zure gutun edo eskapularioa daroen guztiai laguntza berezia emoten dautsazuen ezkerok, biñtu egizuz nigana zeure begi eñukioñok eta zeure magalpean, Ama, añtu nagizu. Indañtu zeure laguntzaz nire makalkeria, nire adimenaren ilunak zeure jakituriz argitu, siñesmen, itxadon eta maitasuna be nigan geitu. Zuri ta zure Semeari osoro atsegiñak yatzezan doyez nire gogoa apaindu egizu, ta lagundu nagizu, azkenez, neure bizitza osoan eta batez be, neure eriotzako aldi lañian. Olantxe.

AGUÑTZA DEUNA (EÑOSARIOA)

Otoitz edef guztietan edeñenetaikoa noski Agur-tza Deuna dogu: *Otoitz guztiz edeña*, «*eximia peccatorum formula*» diño Leon XIII-gañenak.

Otoitz guztiz edeña: ez da ba, beste batzuk lez,

gizonak asmaua, zerutik jatsia baño. Andra Mariak berak, Domingo Deunari irakatsi eutsan, Albitafak bide onera biuñtzeko 1213'gafen urtean, oftxe nunbait.

Otoitz guztiz edeña: eskaririk edefenak bere bafenean daukazalako; *Aita gurea*, Jesukristok irakatsia, *Aguñ Maria*, aingeruak zerutik ekafia ta *Gloria*.

Otoitz edeña: bere 15 ezkutukiak (misterioak) Jesus eta bere Amaren bizitza edefa begien aurrean jaften dauskuela, onoimen edo birtute guztiak irakasten dauskuezalako.

Oña zegaitik Aita Santu guztiak ainbeste goratu dabent eta ainbeste parkapen, eskaf ugari erantsi dautsoezan.

Parkapen osoa egunero, efosarioaren 15 ezkutukiak esan ezker, «Efosario Santuaren» anaidiarentzat; eta 100 egun eta 100 befogeiko, efosarioa norberagaz eroategaitik bakañik be.

Oarāk:

Aguñtza ondo esateko, bere eskutuki edo misterioak gogoz-nañtu beañ dira. Geyenetan, ez da efosario osorik esaten, bere 5 misteriooko zatia baño: ona emen 15 misterio ofeik, astearen egunetan, zegaitik banandu diran, egunero ezpada be, aste osoan beintzat guztiak esateko.

Gure aurētiko euskaldun zañak osoro efosario-zaleak ziran.

Eraspen (deboziño) onek, entzute andiko Deun ospatsuak softu ditu gure Eñian: Loyola'tañ Iñazio,

Xabier eta Martin deunak, Lizardi, Tomás eta Beñiotxo zoriøndunak.

Berak gorde ditu gure Eñian siñesmen eta oitura garbiak eta gure egunetan be, ainbat siñesge edo siñesgaldukoen artean, siñisimenak gure Eñian dizdiratzen ba-dau, efosarioari zoñ dautsoğu.

Gure asaba zañak lez esan daigun egunero, guztiok batera, geure etxetan, aguñtza edo efosario deuna.

Aguñtza esateko erea

Gurutze santuaren...

Jesukristo neure Jauna...

1) *Domine, labia mea aperies.*

2) *Et os meum annuntiabit laudem tuam.*

3) *Deus, in adiutorium meum intende.*

4) *Domine, ad adiuvandum me festina.*

5) *Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.*

1) Jauna, nire ezpanak idegi.

2) Ta nire agoak zure gorapena esango dau.

3) Jauna, lagun zakidaz.

4) Niri laguntzera bizkoñ zatoñki-daz.

5) Aintza Aitari ta Semeari ta Espiritu Santuari.

6) *Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.*

6) Len lez orain, beti ta amaibako egunetan.

Olantxe.

Ama eskartzu ta erukiora, geure arerioakan dik zaindu ta eriotz-aldian artu gaizuz. Olan-txe.

Pozeko ezkutukiak (misterioak)

(ASTELEN ETA EGUNETARAKO)

I'goa: *Jaungoiko-Semearen gizakundea.*

Mariak, bere bizitza apal - ezkutuaz, Jaungoikoa beraganatu dau, eřeka bazter-etako loratxuak bidaztien begiak lez...

Emoiguzu, Andra Maria, geure buruak gitxitan euki ta Jaungoikoaren menpean beti biziteko beař dogun laguntasuna.

Aita Gurea, 10 Agur Maria... ta Aintza.

Ama eskartsu ta erukiora...

II'g.^a *Andra Mariak bere lenguseñari egin-dako ikustaldia.*

Negu otzaren biotzean, seña egiteko egoan bere lenguseña ikertzera doa.

Andra Maria: maitasunak daroa ta ez irabaziak.

Andra Maria, maitasunez betea! emoi-guzi geure urko-lagunetan Jaungoikoaren antz-irudia ikustea.

III'g.^a *Jaungoiko-Semearen jayotzea.*

Belen'go aterpetik diñosku Jesus ume-txuak, lufeko aberastasunak, biotzez beintzat, gitxitan eukiteko ta Berak lez, txirotasuna maite izateko.

«Zorionekoak biotzez txiroak». Lan-deren artean beařtsuen agertzen zayakuzan Jesus-ume ořek, txirotasuna maiterazo egiguzu.

IV'g.^a *Andra Maria'ren eleizan sařtzea.*

Maria, beařizanik euki ez ařen, Eleizara doa garbikunde-legea betetara, guztioi erakutsi nai dauskulako, zelako ardua aundiz zaindu beař dogun geure arimen garbitasuna.

¡Ama guztiz garbi ořek, jagon nire biotzean garbitasuna!

V'g.^a *Jesus umea galdu ta eleizan aurkitzea.*

Mariak bere Semea aurkitzen dauanean, onek diñotso: ¿«Ez al zenkien neure Aita-ren gauzetan ibili beař nazala»? Kristi-ñaua, Paulo Deunak diñotzu: «Egin beař

dozun guztia, Jaungoikoaren izenean egi-zu».

Jauna, zuk nai dozuna egitea izan bedi beti nire asmu bakafáa.

Nekezko ezkutukiak

(ASTARTE TA BARIKUETARAKO)

I'goa. *Getsemani'ko Jaunaren otoitza (ora-ziñoa).*

Gatxik andiena, okefena, gaitz bakafáa, oben edo pekatua da; gure obenak ipiñi eben Jesus gure Beferoslea, odol-izerdi patzetan Getsemani'ko espafuan.

Aita Jaungoikoa: Zure Semearen oñazeakaitik sórtu, añen, ene biotzean pekatuagazko goñoto bizia.

II'g.^a *Jaungoiko-Semea zigoñkadaz astin-dua.*

Munduaren asieran, ikaragañizko uyola batek gizonen lizunkeriak garbitu zituan: orain beste batek, Jesukristoren odol Agufagañiak aragikeri zantañak garbituko ditu.

¡Ama laztan atsekabetua! zure Semearen oñazeak dirala-ta, biotz garbitasuna emoidazu.

III'g.^a *Jesukristoren arantzazko burestuna (koroya).*

Añokeriak galdu eban aingerua zeruan eta Adan atsegin-baratzen. Jesus gure Efegeak, arantzazko koroya bere buruan eroala, itxura bañegañi ofetan agerturik, añokeria menperatu dau, azkatu gaitu.

Emoiguzuz, Jauna, zeure arantzak eta añtu, ofen orde, zeure maitasun eta damua.

IV'g.^a *Jesus gurutze astunaz zamatua.*

«Nire ondoren etofi nai dauanak—diño Jesukristok—bere burua ukatu bei ta bere gurutzea añturik, jañaitu beist». Beraz—diño Jeronimo Deunak—aguf egin legikeo zeruari, gurutzerik eroan nai ez dauanak.

Jauna, zeure laguntza emoidazu gurutzea eroateko.

V'g.^a *Jesukristoren gurutzeko eriotzea.*

Jesukristok gurutzetik bere Ama on-ona, eñukiz betea, zeure amatzat emon euskun, Joan bere ikasle maiteari esan eutsanean: «ofa of zure Ama».

Maria, Jaungoikoaren Ama doatsua eta neurea: emoidazu auferantzean zure seme on beti izateko zoriona.

Aintzazko ezkutukiak

(EGUAZTEN ZAPATU TA DOMEKETARAKO)

I^g^a. *Jaungoiko-Semearen berbizkundera.*

Jesus gure Jauna ziñez berbizturik, urten zan ilobitik eta bañiro ez ilteko iñoz be. Ziñez berbiztuko gara, geure lengo bizibide txafá betiko izten ba-dogu, lengo gaiztakerietara bañiro ez biurtzeko.

Zure berbizkunde adigariagaitik emoiguzu, Jauna, obena eta oñako bidea betiko iztea.

II^g^a. *Jaunaren zerura igokundera.*

Luía itxi-ta zeruratzen dalarik, Jesusek diñausku: «Zuentzako toki bat gertutzeranoa»: an ikusiko dogu geure Jauna, maitatuko dogu, betiko geurea izango dogu.

Zeruko zorion edeña eskiñi dauskuzun Jauna; ori irabasteko, zeure laguntza emoiguzu.

III^g^a. *Espiritu Santuaren etóreera.*

Espiritu Santuak Jesukristoren bidaliak betetan ditu eta len lotsaturik bildurri

-koldararak, agiri ziranak, orain bildur barik, Jesusen izena autoörtzen dabe.

Zatoz, añen, Espiritu Santu ori eta biztugure biotzetan zure maitasunaren su-gaf bizia.

IV^g^a. *Andra Maria'ren jasokundera.*

Luíeko efbeste onetatik pozez doa Maria zerura: gureztat luí au atzería izan beañen, atsedentokia da: ez dogu nai itxi ta egunen baten itxi beañko dogula-ta, bildur gara.

Emoiguzu, Jauna, luíeko zorakeri añtean Zeruz ez aztuteko grazia.

V^g^a. *Andra Maria'ren bureskundera (koronaziñoa).*

Maria, Jaungoikoaren Ama, zeruko Eregiña ez eze luíekoen Eregiña be bai da; zeruko eregiñak lagundu gengikez, luíeko eregiñak lagundu nai gaitu. Ogasun eta ontasuna, eskubide ta efukia bere biotzean alkañtu ta laztantzen dira.

Maria, zeruko Eregiña ta gure Ama; ainbeste ondasunen ondoren emoiguzu Jesus zure sabeleko Seme bedeinkatua.

Esan gero Andra Maria'ren aiantza ta ondorengo oitza 64'gañen oñaldean jañi dan lez.

Aguñtza esateko era laburagoa

POZEZKO EZKUTUKIAK

(Astelen eguenetarako)

1'goa. Jaungoiko-Semearen gizakundea,

Eskaria: Apaltasuna.2'g.^a Andra Mariak bere lenguseñari egindako ikustaldia.*Eskaria:* Geidegazko maitasuna.3'g.^a Jaungoiko Semearen jayotzea.*Eskaria:* Lu'eko ogasunetara biotza ez makultzea.4'g.^a Andra Maria'ren eleizan sartzea.*Eskaria:* Jaungoikoaren eta Eleiza Amaren legeak gordetea.5'g.^a Jesus umea galdu ta eleizan aufkitzea.*Eskaria:* Pekatuakaitik Jauna galdu ba-dog, lenbailen aufkitzea.

NEKEZKO ESKUTUKIAK

(Astañte barikuetarako)

1'goa. Getsemani'ko Jaunaren otõitza (oraziñoa).

Eskaria: Pekatuen garbai edo damua.2'g.^a Jaungoiko-Semea zigoñkadaz astindua.*Eskaria:* Aragikeritik iges-egitea.3'gn.^a Jaunaren arantzazko burestuna (koroya).*Eskaria:* Gogoeta (pentsamentu) txare-tatik alde-egitea.4'g.^a Jesukristo gurutze astunaz zama-tua.*Eskaria:* Naigabeak onez artu ta eroa-tea.5'g.^a Jesukristoren gurutzeko eriotzea.*Eskaria:* Jesukristoren eriotzea gure biotzetan pekatuaren bidez ez bañiztatzea.

AINTZAZKO ESKUTUKIAK

(Eguazten, zapatu ta domeketarako)

1'goa. Jaungoiko Semearen beñbiz-kundea.

Eskaria: Graziazko bizieran eriotzaraño irautea.2'g.^a Jaunaren zerura Igokundea.*Eskaria:* Zeruratzeko zaletasuna.

3^og.^a Espiritu Santuaren etoferea.

Eskaria: Otoitza maite izatea.

4^og.^a Andra Mariaren jasokundea.

Eskaria: Eriotza on bat egiteko Santuen antzera bizitea.

5^og.^a Andra Mariaren bureskundea (koronaziñoa).

Eskaria: Andra Mariaganako zaletasuna.

ZAZPI OÑAZEAK

Otoitza

ANDRA Maria, OSORO atsekabetua: Zure Semeagaz batera kalbarioan aritu zebazan neke-oñazeakaitik arren eskatzen dautzut, neure oken guztien parkapena, aufferantzean ez jausteko laguntza ta zeure zazpi oñazeak gogoraturik loftu nai neuken berarizko eskañ au... (ipiñi emen eskatu nai dozuna). Olantxe.

Lenengo oñazea: *Simeon zafaren iragarria.*

¡Ama naigabetua! Simeon igarñlearen itzak, Jerusalem'go eleizan, emon eutzuen oñazeagaitik, eskatzen dautzut: neure pe-

katu guztiak garbituko dituan egiazko damua jadetsi daitzazula.

(Aita gurea... Agur Maria).

Bigarren oñazea: *Egiptora igestea.*

Ama naigabetua! Nazaretetik Egiptora, zure Semeagaz igesi ziñoazanean aritu zeban oñazeagaitik, eskatzen dautzut, galbide guztietatik iges-egiteko asmu sendoa jadetsi daistazula.

(Aita gurea... Agur Maria).

Irugarren oñazea: *Jesus umea galtzea.*

¡Ama naigabetua! Semea galdu yatzunean aritu zeban oñazeagaitik eskatzen dautzut: bizirik diraudan artean ez dagidala Jesus galdu, gero zeruan betiko ikusi dagidan.

(Aita gurea... Agur Maria).

Laugarren oñazea: *Jesus gurutzeaz zamatua.*

¡Ama naigabetu ori! Gurutzea sorbaldan eroala zeure Semea ikusteaz aritu zeban oñazeagaitik eskatzen dautzut, neure gurutzea pozez eroateko indaña jadetsi daistazula.

(Aita gurea... Agur Maria).

Boskañen oñazea: *Jesus gurutzean josia.*

Ama naigabetua! Zure Seme maitea gurutziltzatzen ikusiaz artu zeban oñazeagaitik eskatzen dautzut; neure griña gaiztoak ezi ta menperatzeko laguntasuna jaldetsi daistazula.

(Aita gurea... *Aguí Maria*).

Seigarañen oñazea: *Jesus ila bere Amaren al-tzoan.*

¡Ama naigabetua! Zure Semearen gorputz zauritua zeure besoetan ikusirik artu zeban oñazeagaitik eskatzen dautzut, beti biotz garbiaz Jauna artu daidala Altarako mayan.

(Aita gurea... *Aguí Maria*).

Zazpigararen oñazea: *Jesus maitea eortzen (obiratzen) dabe.*

¡Ama naigabetua! Zure Semea obian saftu ebenean artu zeban oñazeagaitik eskatzen dautzut, loftu daistazula laguntza pekatua gorotau ta luñeko zorakerietatik alde egiteko.

(Aita gurea... *Aguí Maria*).

Otoitza

ANDRA Maria, Ama txit naigabetua! neke gogofren artean, gurutzepean soñtu ta bizia emon dauskuzun oñek erakutsi, afen, geure Ama zareala, zazpi oñaze onein asieran eskaturiko grazia irabazirik, zure Semeari jañaitu dayodan emen luñean, gero betikotasun osoan zeruan Bera goratzeko. Olantxe.

(Edozein astetan, bariku gabeko amaiketarik domeka goiz bitañten, Andra Maria naigabetua bere bakañtasunean lagundu dagien kristiñauak, 300 eguneko parkapena irabazi dagikie. Ìlero, aste gutrietan orixe egiñaz, parkapen osoa, bein autoftu ta Jauna artu ba-dagie. (Pio VII'gk. 1822'ko Bagilaren 18'an).

Ìleroko lenengo larunbata (zapatua)

Pio X-gañenak ìleroko lenengo larunbata autu eban Andra Mariaren kaltezbo birauak ordaintzeko, egun ori Berari eskiñiaz. *Parkapen osoa* lenengo zapatu bakotxean irabazi daiteke, autoftu, Jauna artu ta edozein otoitz Andra Maria'ri esanaz eta Aita Santuaren alde otoitz egiñaz. (Garbitokiko arimen alde opaldu daiteke).

Andra Maria'ri eskiñitako ilak

Iru dira:

Mayatza edo Loraila.

Dagonila (Agustua) Maria'ren Biotz garbiari eskiñia.

Eta Iraila, Andra Maria Naigabetuaren (Doloretako) ila. 300 eguneko parkapenak iru il oneitako bakotxean irabazi leiz, nai dan otoitza Andra Maria'ri egunero esanaz, eta il osoan ori berori egin ezker, *parkapen osoa* azken egun baten autoftu, Jaunaftu ta Aita Santuaren alde otoitz egiñaz (Pio VII-gk. 1822'ko Bagila'ren 18'an. Pio X-gk. 1913'ko Epaila'ren 13'an. Leon XIII-gk. 1888'ko Urtafila'ren 27'an).

ANDRA MARIA'REN ELEIZ -BAZKUN, ANAIDI, GUTUN ETA DOMIÑAK

Andra Maria Deunaren Bazkunak (kongregaziñoak)

Izen oneikaz ezagutzen dira: naiz «Maria'ren alabena» (neskatilentzat) naiz Luistafena (mutilentzat): batac eta besteak lenengo zaindarizat Andra Maria euki beaf dabe, naiz-ta beste zaindari bat (Luis Deuna edo Koska'tar Estanislao) duakela bigafentzat.

Jesuen Lagundiko anai Sebastian Kabañasi'k lenengoz asmau ta irasi edo ipiñi eban Sirakusan, gaztedia pekatu -bidetik aldenduteko: Gregorio XIII-gaenak ontzat emon eban, eta Benedito XIV-gaenak gero eskaf-mesede andiz aberastu eban esanaz: «bazkun oneik garbitasuna zaintzen dabela, gazte galdu asko biurtzen dabezala ta askok bertatik atera dabela Erlejiñoan saftzeko asmua be». Ligorio'tar Alfonso Mariak bañiz, Jakintza Idaztiaren itzak zuzentzen dautsaz esanaz: «On guztiak ortik etori yataz. (CAP. VII. v. II) Ainbat eta ainbat gizon ospetsu bazkun ofeitatik softu dira: Aita Santu, Ezege, Agintari ta abaf. Santuen artean: Bofoimeo'tar Karlos, Sales'tar Franzizko, Ligorio'tar Alfonso, Gonzaga'tar Luis, Koska'tar Estanislao, Berchman'tar Joan... eta beste askoren izen agufgafiak aurkitzen doguz: azkenengo Aita Santuen artean: Benedito XIV, Pio IX, Leon XIII-gaena ikusten doguz.

Bazkideen eginbearak: lenengo izena emon eta baltsuan saftu: ofezaz gañera:

a) Goizean, otik jagitean, iru «Aguñ Maria» esan, garbitasuna ta beste onoiemenak eskatzeko.

b) Safi autoftu ta Jaunaftu (ilero gitxienez, asero al ba-da).

c) Lagun gaizto ta dantza nastuetatik alde egin.

Irabaziak: Bazkideen Zuzentzaleak azalduko ditu: bakañik esango dot emen parkapen osoa irabazten dabela bazkideak: batzafean saftzean, eriotz-aldian, jai-nagusienetan, bazkunaren bilera egunetan; beti, autoftu ta Jaunaftu ezker.

(Parkapen guzti oneik Garbitokiko arimentzat izan daitezke).

Aguítza (éfosario) Santuaren Anaidia

Aita Domingo Santua il eta lastef, Balentzian softu zan «Aguítza deunaren» lenengo Anaidia 1221'g. urtean; afezkero Aita Santu guztiak, baña batez be, Leon XIII-gk, asko ta asko aberastu da-be. Onen asmua da, kristiñau asko batu daitezán, éfosario santua esanaz, Andra Maria goresteko ta bere laguntza guztiak batera eskatzeko. Bazkideai auxe baño besterik ez yake eskatzen (eta au be pekatupean ez) astero éfosario santuaren 15 ezkutu-kiak (amafekoak) esatea.

Irabazi ugariak ditu: bi bakafik aitatuko dodaz emen:

a) *Parkapen osoa egunero:* (Garbitokiko arimentzat izan daiteke) éfosarioaren 15 amafekoak esanaz (amafeko bat orain ta geroago beste bat esan leikez) gure Ama Eleizearen alde eskatu ta Eleizarren baten otoitz eginda.

b) 100 eguneko ta 100 befogeiko parkapenak egunear, éfosarioa eroateagaitik.

Karmel'go Andra Maria'ren Anaidia

1251'ko Garila'ren 16'an, Simon Stok, Karmel-dafen Agintariari Andra Maria agertu yakon, eskuan Karmel'go gutun edo eskuplariora eukala, ta esan eutsan: Gaiztoki edo inpernuko su-gafetik gordeko zituala Karmel-Anaidiko bazkideak: au da, berarizko laguntasunak jadetsiko dautsezala Andra Mariak bazkide onei.

Afezkero beste sari edef bat egin dautso anaidi

oneri: Aita Santu Joan XXII-gaferari agertu yakon irurogei urte geroago ta agindu eutson: Garbitokian poztu ta andik ainbat lastefen, eta batez be il da ufengo zapatuan, aterako zituala Karmel-anaidiko bazkideak.

Lenengo saria irabazteko, beaf da: Karmel'go Anaidian saftu ta il afteraño gutuna (eskuplariora) erabili.

Bigafena irabazteko: garbitasuna gorde, norbere bizibidean ete Andra Maria'ren ofizio labuía egunero esan. (Otoitz onen orde esan leikez 6 Aita gure, 6 Aguf Mari ta 6 Gloria).

Soñkunde ofbange, Andra Maria'ren gutun urdiña

Jesukristo berak eta bere Amak iragañi eutsoen Ursola Beninkasa zoriontsuari gutun au. Eskiñita daukazan mesedeak irabazteko, gutun (eskuplariora) beti eroan beaf da, Andra Maria'ri alaitasun zindoa erakutsi ta pekatariak biuftu daitezán otoitz egunero egin.

Izugafizko irabazi andiak daukaz, batez be *parkapen osoa* egun bakoitzean: 6 Aita gure 6 Aguf Mari ta 6 Gloria esanaz, Andra Maria'ren Softze efugabearen deduz.

DOMIÑAK **Éfosarioa**

Éfosarioak ditu, bedeinkatuta ba-dago:

100 eguneko parkapenak, «Aita gurea ta Aguf Maria» bakoitzagaitik.

100 urteko ta 100 berogeiko parkapenak, efo-
ria norberaz eroateagaitik (Aita Domingoren Se-
meak naiz ofetarako eskubidedun abaderen batek
bedeinkatuak ba-dira).

500 eguneko parkapenak Aita gurea ta Agur
Maria bakoitzagaitik, gurutzedun edo kruziferoen
onespena ba-dauke.

Domiña miraritsua

Oñbanbako Andra Maria'ren irudia dakañ alde
batetik, eta bestetik «M» bat gurutzeaz eta azpian
biotz txiki bi. 1848'gafen urtean, Andra Mariak
berak Katalina Labouré gazteari iragafi eutson:
mirari andiak egin ditu ta oñtik etofi yako «Domi-
ña miraritsuaren izena». Parkapen ugariak ditu
onek be: 100 egunekoa bakoitzean, auxe esanaz:
«Maria ofban barik soñtua, Zugana gatozan onein
alde, afen, eskatu».

JOSE DEUNAGAZKO ERASPENA

Jaungoiko ta bere Amaren ufengo Jose Deuna
jafi beaf dogu, Jesukristoren Aitaordeko, Eleiz-
-Amaren Zaindari ta eriotz-aldian laguntzalerik
onena dogu-ta.

Ez daukat gogoan—diño Teresa deunak—eskaturiko
gauzarik Jose Deunak ukatu daustanik: Jaungoikoak
beste Santuei bearizan bat edo bestean laguntzeko doya
emon dautsela dirudi: santu andi onek, bariz, ikusita
daukat, guztietan laguntzen dauala, Jaungoikoak adie-
razo nai dauskularik, luñean lez zeruan be, bere esanak
egiten dituala.

Maite daigun, beraz, Jose Deuna; baña ziñez eta
egiaz, bere laguntza eskatu ta bere bizitzari jafai-
turik: ezkongeak bere garbitasunean jafaitu begioe;

ezkonduak ikasi emazteai zof dautsezuen maitasuna ta semeak ondo azten; abade ta enparauak Jaun-
aítzean Jaungoikoari euki beaf dautsen itzala: kris-
tiñau guztiok, bere eroapen, lan-zaletasun eta zin-
tzotasuna jafaiturik, eriotz-aldirako Jagolatzat autu
daigun.

Afentzak (letañiak)

(300 eguneko parkapenak, egunean bein)

Kyrie, eleison
Christe eleison
Kyrie, eleison
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.

Pater de cœlis Deus,
miserere nobis.
Fili Redemptor mundi
Deus, *miserere nobis.*

Spiritus Sancte Deus,
miserere nobis.
Sancta Trinitas unus
Deus, *miserere nobis.*

Sancta Maria, ora pro
nobis.

Sancte Joseph
Proles David inclita
Lumen Patriarcharum
Dei Genitricis Sponse

Jauna, efuki zakiguz.
Kristo, efuki zakiguz.
Jauna, efuki zakiguz.
Kristo, entzun gagizuz.
Kristo, afen entzun ga-
gizuz.

Zeruko Aita Jaungoi-
koa, guzaz efuki.
Jaungoikoaren Seme,
gizonen Beferoslea,
guzaz efuki.

Espiritu Santu Jaungoi-
koa, guzaz efuki.
Irtasun Deuna, Jaun-
goiko bakaña, guzaz
efuki.

Maria Deuna, gure alde
eskatu.

Jose Deuna
Dabiden jatofi leñargia
Efkaben argia
Jainko-Amaren ezkona

Custos pudice Virginis
Fili Dei nutritie

Christi defensor sedule

Almæ Familiæ præses

Joseph justissime

Joseph castissime

Joseph prudentissime

Joseph fortissime

Joseph obedientissime

Joseph fidelissime

Speculum patientiæ

Amator paupertatis

Exemplar opificum

Domesticæ vitæ de-
cus

Custos virginum

Familiarum column

Solatum miserorum

Spes ægrotatum

Patrone morientium

Terror demonum

Protector sanctæ ecle-
siæ.

Agnus Dei qui tollis
peccata mundi, *Parce*
nobis Domine.

Birjiñaren Jagola garbia
Jainko-Semearen Aitor-
dea

Jesukristoren Zaintzale
arduratsua

Sendi (famili) Santua-
ren buruzagia

Jose guttiz zuzena

Jose guttiz garbia

Jose guttiz zufa

Jose guttiz sendoa

Jose guttiz mena

Jose osoro zintzoa

Eroapenaren ispiñua
Txirotasunaren mai-
tatea

Langileen eredua

Etxe - bizitzaren
edertasuna

Gizkañbien Jagolea

Sendien euskaya

Efukañien poza

Geizoen itxadona

Iltzer dagozanen lagun-
tzalea

Deabruen ikarea

Eleiza Deunaren Zain-
daria.

Gizonen obenak ken-
tzen dozuzan Jaun-
goikoaren Bildotsa,
efuki zakiguz.

Agnus Dei qui tollis
peccata mundi, *exau-*
di nos Domine.

Agnus Dei qui tollis
peccata mundi, *mise-*
rere nobis.

Ÿ. Constituit eum
Dominum domus suæ.

℞. Et principem om-
nis possessionis suæ.

OREMUS

Deus, qui inefabili
providentia beatum Jo-
seph sacratissimæ Geni-
tricis tuæ sponsum eli-
gere dignatus es: præ-
ta quæsumus, ut quem
protectorem veneramus
in terris, intercesorem
habere mereamur in
coelis. Qui vivis et reg-
nas in sæcula sæculo-
rum. Amen.

Otoitza

ANDRA Maria'ren Ezkontide garbi, neure
Zaintzañe zarean Jose Deuna! Zure lagun-

Gizonen obenak ken-
tzen dozuzan Jaun-
goikoaren Bildotsa,
entzun gagizuz.

Gizonen obenak ken-
tzen dozuzan Jaun-
goikoaren Bildotsa,
eñuki zakiguz.

i) Bere etxearen
Jaun egin eban.

e) Eta bere ogasun
guztien nagusi.

OTOITZA

Jose doatsua zeure
Amaren ezkontide iza-
teko ardura andiz aute-
tsi zeban Jaungoiko al-
tsu oñek, emoiguzu luf-
ean geure Zaindarizat
daukagun Santu au, ze-
ruan geure bitarteko
izan dakigula: Amaiba-
ko egunetan bizi zarean
eta agintzen dozun Jau-
na. Olantxe.

tza eskatu-ta jadetsi barik iñor ez dala
gelditu gomutau egizu. Uste oñegaz zu-
gana natoñ ta siñesmen biziz zure menpe-
ko egiten naz, Jesusen Aitordea: nire es-
kariau entzun barik ez afen, itxi, ontzat
aftu baño. Olantxe.

(300 eguneko parkapenak egunean bein. Pio IX-gk. 1863'ko
Urtañila'ren 26'an).

Garbitasuna eskatzeko Otoitza

ANDRA Maria'ren Ezkontide guztiz gar-
bia ta Jesusen Aitorde zuzena, Jose Doa-
tsua: gorputz-arimaren garbitasun osoa
guretzat eskatu, edozein pekaturen oñba-
netik garbi ta eztegu-soñekoa jantzirik,
zeruko ezteguetara sartu gaitez, Aitaren
eta Semearen eta Espiritu Santuaren ize-
nean. Olantxe.

Urñila'ko agufñza ondorengo Otoitza

(7 urte ta 7 befogeiko parkapenak, Urñila'ko agufñza ondoren
esaten danean: 300 eguneko parkapenak egunoro. Leon XIII
-gk. 1889'ko Iraila'ren 21'an).

GEURE lañi -aldian zugana gatoz, Jose
Doatsua, ta zeure emazte guztiz garbia-
ren laguntasuna eskatu ezker, zure bi-
tartekotasuna be uste osoz eskatzen dau-

tzugu. Jaungoikoaren Ama Maria orban-geari zeutsan oneretxi ta Jesus umetxua laztandu zeban maitasun samuragaitik apal-apalik eskatzen dautzugu: Jesukristok bere odolaz erosiriko Sendi edo famili au, erukiz begiratu daizula, ta zure eskubide ta laguntzaz lagundu gaizuzala geure beařizenetan.

Sendi Deunaren Jagola oso arduratsua! zaindu, ařen, Jesukristoren erri autetsi au, urundu gugandik utsegite ta gaiztakerien orban guztiak; geure Bitarřteko guztiz altsua! zerutik begi onez begiratu ta lagundu gagizuz, bařendiko etsayakaz darabilgun buruka onetan, eta len Jesus umea eriotzako ařiskutik atera zeban lez, zaindu orain be Jaungoikoaren Eleiza Deuna arerioen ekiñaldi ta zoritxař guztietatik; eta gutariko bakotxa zeure ardura ta babespean arřtu egizu, zure laguntasunaz indarřturik, zure antzera santutasunean bizi gaitzean, eriotza ona egin eta betiko zorriona zeruan jadetsi daigun. Olantxe.

Zazpi igandeak

1. *Guztiz ezaina da gure arřean «Jose Deunaren zazpi domekan eraspena»: zazpi igande jařaituetan autořtu, Jaunařtu ta ondo-
ren ipinten diran zazpi atsekabe-atsegiñak esanaz, egiten da.*

Noznai egin leike; bařa obe da bere jai-aureko domekan amaiztea.

2. *Parkapenak: Parkapen osoa igande bakotxerako, autořtu, Jaunařtu, Eleizen Aita Santuaren alde otoiřz egiñaz, ta atsekabe-atsegiñak esanaz.*

Irakurřten ez dakienak, otoiřz onein ordez esan begiez: 7 Aita gure, Agurř Mari ta Aintza, parkapen osoa irabazteko.

100 eguneko parkapenak, egunean bein, otoiřz oneik esan ezkeru.

300 eguneko parkapenak, urte osoaren eguastenetan eta Jose Deunaren jai bien aureko bederatzi egunetan.

*Parkapen osoa: Jose Deunaren jai egunean eta bere zaindari-
tzaren pozaldian.*

Zazpi Atsekabe-Atsegiñak

Lenengo atsekabe-atsegiña.

Jose Deunak, bere Emaztea seindun ikusirik, ixilean laga ta itxi nai dau: ¡Au naigabea...!

Bařa aingeruak adirazten dautřo: Espiritu Santuaren egitez Jaungoiko - Semea bere erayetan sořtu dala: jau poz andia!

Atsekabe-atsegin onein bidez emoidazu, Jose Deuna, biotz garbitasuna.

(Aita gurea, Agurř Maria, Aintza).

Bigarren atsekabe atsegiña.

Txiro, beařtsuen antzera, Belen'go es-
talpe zařean Jesus jayo da: ¡au atsekabea!
Bařa lasterř zeruko aingeruak, ařtzain

eta iru éregeak agurtzen dabe: jau atsegiña!

Atsekabe-atsegin onein bidez emoidazu, Jose Deuna, luferko ondasunak eze-reztzat eukitea...

(Aita gurea, Agur Maria, Aintza).

Trugarén atsekabe-atsegiña.

Jesus umeak, jayo ta zortzigaren egu-nean ixurten dau lenengoz bere odola: jau samintasuna!

Baña aingeruak Joseri adierazten dautso, bere Seme ordeko ofek, Jesus izen edeña arturik, gizonak gaizkatuko dituala: ¡Au bai atsegiña!

Atsekabe-atsegin onein bidez emoidazu, Jose Deuna, Jesusen izen gozoa beti neure ezpanetan erabiltea.

(Aita gurea, Agur Maria, Aintza).

Laugarén atsekabe-atsegiña.

Simeon igarle zañak Jesusen Nekaldi-Eriotz gogoña iragarñen dau: jau oñaze-samiña!

Baña au be adierazten dautso, bere neke ta eriotzaren bidez gizonai zerua idegi

ondoren, ilobitik berbiztua urtengo dala: jau atsegin andia!

Atsekabe-atsegin onein bidez, egizu Jose Deun ofek, zerua irabazi dagidala.

(Aita gurea, Agur Maria, Aintza).

Boskarén atsekabe-atsegiña.

Jaungoikoaren aginduz, Jose Deuna bere Emazte ta Semeagaz Egipto'ra igesdoa: jau lañaldia!

Baña iges-egiñaz, Herodes'en asefeari iges-egiten dautsala gomutaurik jzelako poz andia Jose Deunarena!

Atsekabe-atsegin onein bidez, Jose Deun ofek, pekatutik beti iges-egitea emoidazu.

(Aita gurea, Agur Maria, Aintza).

Seigarén atsekabe-atsegiña.

Nazaret'era bañiro joateko aingeruak agintzen dautsanean, Jose bildur da, Herodes'en Seme biurña ango érege dala badaki-ta.

Baña bere bildurña ezereztuten da, ez ikaratzeko aingeruak diñotsanean.

Atsekabe - atsegin onein bidez, egizu Jose Deuna, eriotz-aldian neure arimea Jesus eta Mariaren eskuetan ipiñi daidala. (*Aita gurea, Agur Maria, Aintza*).

Zazpigaren atsekabe-atsegiña.

Jose Deunak Jesus umetxua galtzen dau jau zoritxara!

Baña irugaran egunean, Eleiz Nagusian, jakitunen artean aurkitzen dau: jau zoriona berea!

Atsekabe - atsegin onein bidez, egizu Jose Deuna, pekatu aztunez ez daidala Jesus inoz galdu.

(*Aita gurea, Agur Maria, Aintza*).

(Esan azkenez Jose Deunaren aientzak amaitzeko ipiñi dan otoiiza).

Jose Deunaren ila

Epaila da Eleiz-Amak Jose Deunari eskiñitako ila.

300 eguneko parkapenak irabazi ledikez egun bakoitzean, Jose Deunaren opaz eta deduz otoi-tzen bat esanaz.

Eta egunero Jose Deunari otoiiz egiñaz, *parkapen osoa* il onen azken aldeko nai dan egunean, autortu, Jaunaftu ta Aita Santuaren alde otoiiz egin ezkeru.

Jose Deunaren gutuna (eskuplariora)

Alde batetik Jose Deunaren irudia dakaf itz oneikaz: «Josegana zatoze». Beste aldetik: «Jose Deuna, Eleizearen Zaindaria, zaindu gagizuz».

Jose Deunaren bitartekotza andia ezagutzen dogun ezkeru, ezin daikegu gauza oberik egin bere gutuna (eskuplariora) geugaz eroatea baño, batez be, eriotz aldi larirako.

Parkapen ugariak be baditu: 100 eguneko, Aita gurea, Agur Maria, Gloria esanaz, itz oneikin: «Jose Santua, gure alde eskatu egizu».

LOYOLA'TAR IÑAZIO DEUNAGANAKO ERASPENA

(Xabief' tar Franzizko Deunak bizi zala egin eutsan otoiiza).

NEURE arimako Aita, guztiz agurgarria: nik belaunak lurrean josirik, aurre-aurrean ikusiko bai'zindudaz lez, apal eskatzen dautzut, nire alde Jaungoikoari eten barik otoiiz dagiozula, bere nai guztiz santua argiro ezagutu ta osoro betetako laguntasuna emon dagidan.

i) Aita Inazio, gure alde Jaungoikoari eskatu.

e) Zure Seme on eta maitaleak izan gaitzean.

Otoitza

ZURE izen santuaren gorapena zabaltzeko, Iñazio santuaren bidez zure Eleiza gudariari indar bafía emon zeutsan Jaungoikoa! Egizu: bere antzera ta bere laguntasunaz luñean guda eginda, beragaz zerruan sariztuak izan gaitetzala: Zugaz Espiritu Santuaren batasunean betiraun guztian bizi dan eta agintzen dauan Jesukristo gure Jaun eta zure Semearen irabaziak dirala bide. Olantxe.

Eraspen eta maitasun andia zor dauetsagu euskaldunok Iñazio deunari, gure arteko ta odolekoa, euskaldun jatorfa dalako ta bardin deun edo santu andienetaiko dalako be. Ez itxi egun bakar bat zeure buru ori bere ardurapean jafi gabe, bere laguntza eskatu barik: eskatu dayogun orobat gure soñteñi maite Euskaleñi onen alde be: asko maite eban Berak: 1541'gañen urtean Eñomatik bere eñitafai bidaliko idazki baten, itz oneik esaten eutsezan: *Ez neban nik iñola be irabazi eta ez dauñsat iñoz beañ dan lez Jaunari ordainduko, eñi oñetan jayoazoaz agertu eustan ondonaya.*

Iñazio Deuna, gure Aita ta Euskaldun leñargi ori!

Guztion alde ta Euskaleñiaren alde eskatu Jaunari!

XABIER'TAR FRANZIZKO DEUNAGANAKO ERASPENA

¡Benetan afigafiak Jaungoikoaren bide ez ezagutuak!

1521'gañen urtean Iruña aũfean Mikel eta Joan Jaso, Xabier'en anayak, alde batetik guda-buñukan alkañen aũfka dabiltz eta antxe Iñazio zauriturik jausten da luñera, begiak idegiten ditu ta Jaungoikoagana biurtzen da.

1530'gañen edo 31'gañen urtean. Paris'en aurkitzen dira Iñazio ta Xabier, aren Iruñako etsayen anaya: bañiro buñukea soñtzen da bien artean; baña ez ezpata edo izkilu-buñukea, otoitz ta eñegu buñukea baño ta oraingoan Iñazio Deuna garaitzale urteiten da, ta Jaungoikoarentzat irabazten dau betiko Xabier.

Deun edo Santu euskaldun andi au Napañoan jayoa, Sanziano deritxon Ugartean (Asian) il zan, Jaunari euskeraz otoizka. Aita Santu Pio X-gañenak misiño ta misiolarien Zaindari autu ta izentau dau.

Eskeñezko (Graziatzko) bederatzí uñena

(Jesusen Lagundiko aita Mastrili'ri Deunak agindu eustan: Epaña'ren 4'tik 12'gañenera bederatzí uñenau egingo dabenak, eskatu dagioena jadetsiko dabela).

Otoitza

SANTU guztiz maitagari ta maitale andi Xabier Deuna, zugaz batera itzal andiz guftu ta jauresten dot Jaungoikoa. Zuri emon eutzuzan grazi berarizkoakaitik poz naz eta orain zeruan daukazuzan atsegiñakaitik eskañik andienak emoten dautsardaz eta eskatzen dautsat: bizitza ta eriotz ona eukiteko laguntza, zure bitartez emon daidazala. Baita eskatzen dautzut jadetsi daistazula bederatzi-urten onetan eskatzen dautzudana be (ipini zer nai dozun): baña nai dodan ori Jaungoikoaren aintza ta nire arimearen onerako ondo ezpa'letoñ, biontzat ondoen datoñena jadetsi egidazu.

(*Aita gurea, Agur Maria, Aintza, iru bidar*).

Parkapenak:

1^ogoa. *Parkapen osoa*, Jesusen Lagundiko eleizan egiten dan bederatzi-urtean, lagun guztientzat, autoftu ta Jaunafaturik naiz egun ofeitan naiz gero, orduan ezin ba'litz. Leon XIII-gk.

2^og. 300 eguneko parkapenak bederatzi-urteko egun bakoitzean eta parkapen osoa azken egunean, autoftu, Jaunafu ta Aita Santuaren alde otoitz eginda. Pio X-gk.

Oara: Otoitz ori ezin ba-dozu esan, ofen orde bost Aita gure, Agur Mari ta Aintza esatea naiko da.

LUIS DEUNAGAZKO ERASPENA

(Jai-eguna Bagila'ren 21'an)

Gonzaga'tar Luis Deuna. garbitasunaren eredu edefa, aingeruen antzera lufean bizi izan zan: oraindik bederatzi urte ebazala, garbitasuna beti gordeteko ziñeskain edo promesa egin eutsan Jaungoikoari; 17 urtegar Jesusen Lagundian saftu eta sei urtetan bizibide garbi, santu ta edefa egin eban antxe.

Benedito XIII-gk. gazte ikasleen Zaintzañe autu eban. Jesusen Lagundian igarotako 6 urte ofein gomutaz sei igandetako eraspena softu da.

Sei igande edo domekak

Eraspen onek eskatzen dau: 6 igande jaraikoetan autoftu, Jaunafu ta otoitz batzuk Santuaren deduz esatea: bakoitzean parkapen osoa irabazten da. Klemente XII-gk. 1739^oko Lotazila'ren 11^oan.

Noznai egin daiteke; baña oitura da bere jai-egun aufeko 6 igandeak aukeratzea.

Otoitza

GARBITASUNA JADESTEKO

(100 eguneko parkapenak eguncan bein)

AINGERUEN antzeko ta garbitasunaren eredu zarean Luis santua! neure gorputz

-arimaren garbitasuna zure eskuetan ipinten dot: Jesus Bildots orbangeari ta bere Ama Maria Eflugabe, garbienetan garbierari nire alde eskatu egiezu euren laguntza emon dagistela pekaturik ez egiteko. Ez itxi neure aingeru orrek, orbanik txiekienaz neure arimea loituten: pekaturako bidean edo ziltzaldi larrian ba - nakuzu, urundu nire buru ta biotzetik gogamen txarrek eta gurari lizunak; ekañ nire gogora betikotasunaren eta Jesus gurutziltzatuaren gomuta osasungarriak! josi nire biotz baruan Jainkoagazko bildur santua ta kizkaldu nagizu bere maitasunaren su bizian, zure antzeko lurrean izanik, gero Zugaz batera zoriontsu zeruan izateko.

(Aita gurea, Agur Maria ta Aintza).

ÿ. *Ora pro nobis
Sancte Aloisi.*

R. *Ut digni efficiamur promissionibus Christi.*

OREMUS

Cœlestium donorum distributor De-

i) Gure alde eskatu, Luis Santua.

e) Jesukristoren eskintzariak irabazi daikeguzan.

OTOITZA

Zeruko eskar-dorren banantzale za-

us, qui in angelico juvene Aloisio, miram vitæ innocentiam pari cum pœnitentia sociasti: ejus meritis et pœcibus concede; ut, innocentem non secuti, pœnitentem imitemur.

Per Christum Dominum nostrum. Amen.

rean Jaungoikoa! Aingeru antzeko Luis gazteagan ari-garizko bizitza garbia ta gorputz-ildura miragarria alkar-tu zebazan: bere otoitz eta irabazien bidez emoiguzu: garbitasunean jaraitu ez dautsagunok, geure buruak ilduratzan bere antzeko izan gaitetzala, Jesukristogure Jaunaren ize-nean. Olantxe.

ANTONIO DEUNAGAZKO ERASPENA

Erasmus andia izan dautse beti euskaldunak santu andi oni: bera euskalefian jayo ez zan afen, euskaldunen odola eukan amaren aldetik, batzuk diñonez: dana-dala, guztiok dakigu gure artean, Urkiolan bere eleiza ospe andikoa daukala ta andik eskar ugariak zabaltzen dituala.

Amairu astafte edo martitzenak

Epaila'ren 13'garren egunetik ufengo astaftean asi leikez, bere egunean, Bagila'ren 13'an amaitzeko: beste edozein astaftean be egin daitekez, baina eten barik edo igandetan.

Parkapen osoa dauka bakoitzak, autoitu, Jaunartu ta otoitz bat santuaren izenean esanda: ondoren jaftzen dan au izan daiteke.

Otoitza (ex officio)

POZTU begi, Jauna, zure Eleizea Antonio Deunaren bitarteko otoitzak, Zure laguntzak beti indartu ta sendotzen dauala, zerruko zorion azken bageak jadetsi dagizan. Zugaz eta Espiritu Santuagaz amaibako egunetan bizi dan eta agintzen dauan Jesukristo zure Seme ta gure Jaunaren bidetz. Olantxe.

ASIS'TAR FRANZIZKO DEUNAGAZKO ERASPENA

Otoitza

GURE biotz otzak irazegiteko zure maitasunaren su-bizian, zeure Nekaldiko bost zauriak Franzizko Santuaren gorputzean

baiztau dozuzan Jesukristo Jaun maite ofek: onen irabazi ta otoitzen bidez emoguzu gogo onez beti gurutzea eroan eta gorputz ustelko au ilduratu daigula; Aitagaz eta Espiritu Santuagaz batera amaibako egunetan bizi zorean eta agintzen dozun Jaun ofek. Olantxe.

Aita Franzizko Deunaren irugařen mala (ordena)

Asis'ko Franzizko Deun andiak anaidi au softu eban: *Kristoren jafaitzaleak egin beař dabən bizibide on, zuzen eta garbia, kristiñauen artean zabaltzeko. Ezingo dot goratu beař dan lez—diño Aita Santu Leon XIII-gk.—Franzizko Deunak softutako anaidi au: berak softu dituan Santu ta Zoriondunak nik baño obeto itz egin dagikie: Beronek kristiñau ta famili bakotxari egin dako esker eta mesedeak neuřigabeak dira, ta emen agiri da Irugařendařakin betetzen dala Jesukristok esandako au: «Bilatu egizue lenengo Jaungoikoaren efeñua, ta beste gauza guztiak gañez izango dozuez».*

Irugařendafai agintzen yake: jantzi apalak erabiltea, dantza ta beste jolas galgariefatik alde egitea, barau ta aragi izteko egunak gordetea, safi autoitu ta jaunartzea; itz gitxitan, eredu ta jafabide izan beař dabe beste kristiñau guztientzat.

Irabazi ta beste zertzelada guztien baři Zuzentzaleak emongo dautzue.

OTOITZAK

Sendi edo famili Deunari

(Jaya Jauna erakuskunde osteko I igandea)

JESUS maitasunez bete! luñean autetsi zeban sendia zeure onoimen eta ikasbide guztiz ederež donetu zeban ofek, begiratu gaur zerutik gure sendia, gogoraturik zeurea dala, Zuri eskiñi ta opaldu dautzugu-ta.

Onetsi (bedeinkatu) gure lan guztiak, nekeak arindu, lafi-aldietan lagundu gaginguz, zure Sendiaren antzeko gure au egiten beti ta beti alegindu gaitezan.

Andra Maria, Jesusen Ama doatsua, entzun gure eskaria.

Jose Santua, Sendi deunaren buru ta jagolea, zaindu beti gureau be. Olantxe.

Joakin Deunari

(Jai-eguna Dagonila'ren 16'an)

SANTU guztien artean zorioneko Joakin doatsua aukeratu dozu Jauna, Andra Mariaren Aita izateko; bere bidez emoiguzu; Jesus bere Semea beti maite daigula, geu-

re laguntzale izan dakigun orain luñean eta gero, azkenbako zoriona zeruan. Olantxe.

Ana Deuna

(Jai-eguna Garagarila'ren 26'an)

ANDRA Maria'ren Ama Deuna, ezkongeezkondu, ama ta emakume guztien eredu edera; neure eginbea eta lan guztietan lagundu nagizu, bizibide on-ona zure laguntzaz eroan dagidan emen luñean, Jesus eta Maria'ren besoetan eriotz ede edera azkenean egiteko. Olantxe.

Pedro ta Paulo Santuei

(Jai-eguna Bagila'ren 29'an)

LURREAN Eleizea irasi ta siñesmena zabalteko Pedro ta Paulo bidali ta martiri andiak autu dozuzan Jauna: onein bidez egizu geure siñesmena zintzoro zaindu daigula, Eleiz - Amaren Seme onak izan gaitezan beti. Olantxe.

Joan Batiatzale Deunari

(Jai-eguna Bagila'ren 24'an)

MESIAS'i bideak gertuteko Jaunak aukeratu zinduzan Joan Santu zoriontsu oñi,

zeure otoitz-irabazien bidez, afen eskatzen dautzut, nik be Jaungoikoa autoftu ta goretsi dagidala, baita zuk lez neure gorputz au ilduratu be, zeruko saria irabazteko. Olantxe.

**B. Thomæ a Spiritu Sancto
Tomas Zoriontsuari**

(Zumařaga'tař sendi ospetsuaren jatofikoa, Gazteiz'en jayo zan eta Japon'go ugarıtean 1622'gafen urtean siñesmenaren alde bere odola ixuri eban Pio IX-gafenak 1867'gafen urtean martiri zoriondunen artean jafi dau: bere jai-eguna Irařa'ren 13 an ospatzen da).

Otoitza (ex officio)

SIÑESMENAREN alde sutan bere bizia emon ebalako, Tomas Zoriondunari martirien koroı edeřa emon dautsazun Jaun andia! Ařen eskatzen dautzugu, bere laguntzaren bidez gure siñesmena sendotu ta Zugana-ko maitasuna gure biotzetan ugaritu daitela. Olantxe.

Fermin Santuari

(Jai-eguna Garagařıla'ren 7'an)

NAPARROAKO lenengo apostolu, Obispo ta Zaindari zarean Fermin deuna! Jaungoiko

ta Eleiz-Amaren aginduak ondo bete ta zeruko atseřiñak irabazteko asmu sendoa jadetsi egiguzu: luřeko ondasun galkof guztiak itxi-ta Jesukristogaitik ilteraño erakutsi zeutsan maitasunařen eskatzen dautzut.

Prudenzio Santuari

(Jai-eguna Jořala'ren 28'an)

Gazteiz'ko gotefki-zaintzaře dogu, Iñazio Deunagaz batera.

GEURE Jagola Prudenzio santua! Alkařen artean asere dabiltzanak bakean ipinteko Jaunak emon eutzun doyagaitik, ařen, eskatzen dautzugu: zure ardurapean gagozan guztiok gogo-biotz batekoak izan gaitezala. Olantxe.

Martin Santuari

(Jai-eguna Zezeřa'ren 5'an)

XVI-gafen gizaldian gure Euskaleřian jayo da 1862'ko Bagıla'ren 5'an Pio IX-gk. santuen artean ipiñi eban.

JAUNGOIKO ta Ebangelioaren alde Japon'go Nagasakin zure bizia opaldu zeban Martin Deun andia! ařen eskatzen dau-

tzut: siñesmen aldeko zure maitasunaren su-gar' bizia nire biotzean biztu daizula, Zuk lez gauza guztien aurretik eta guztien gain Jaungoikoa ipiñi dagidantzat. Olantxe.

Beñiotxoat'af Balentin Zoriontsuari

Jesukristoren alde bere zanetako odola ixuri dabenen artean, beste zoriontsu bat be ba-daukagu euskaldunok: Beñiotxoat'af Balentin Gotzaña.

Bizkaitar au Eloñioko urian 1827'ko Zezela'ren 14'an jayo zan. 1858'gafen urtean Zenturia'ko Gotzain (obispo) egin eben. 1861'ko Azaro edo Zementia'ren 1'an, 34 urte ebezala, bere bizia siñesmen alde emon eban.

Otoitza

SIÑESTEBAKOEN artean Jesukristoren izen eta legea zabaltzearen ainbat oñaze-neke gogoñ añturik, zeure zanetako odola azkenean ixuri zeban Beñiotxoat'af zoriontsual eskatu Jaunari gure alde, gure siñesmena ta Jesukristoren izena aldezteko gertu egon gaitezau Zu lez, eta alan beañ bada, geure bizi ta odola emoteko be bai. Olantxe.

Isidro Nekezari Deunari

(Jai-eguna Lorila'ren 15'an)

JAUNGOIKO alorodun betikoa! luñean apalak diranak zeruan goratzen dozuz eta emen bean afo diranak, zeruan beratzen: afen eskatzen dautzut Isidro Nekezari Deunaren bidez, bere egikizun eta lan eskutuak jañaiturik, apal-apala izan nañila emen luñean, gero zorioneko izan nadin zugaz batera zeruan. Olantxe.

Norbere izeneko Santuari

ZEURE ontasunagaitik zerutañ artera igon zarean eta Jaungoikoak ni zaintzeko izentau zaituan Santu andia! Jaungoikoari niretzat eskatu: kristiñau eginbeañ guztiak zintzoro beteta, zure antzeko izan nañila, zure izena zikindu gabe, gero zure laguna zeruko jauregi ederean betiko izan nadinatzat. Olantxe.

(Parkapen osoa irabazten da, jayo garean urte uñeneko egunean, autoñtu, Jaunañtu ta otoitza au esanaz).

Eguneko Santuari

ZORIONEKO Santuak, gaurko egunez erbes-teau itxi-ta abeñira joan ziñenak, luñerako

il eta zerurako jayoak! érege ta agintariak euren jai-egunetan mesede andiak egiten dabezana ezkeru, egidazue gaur mesede andiren bat, zuen anditasunari dagokion bestekoa. Olantxe.

Emaztearen otoitza, senáren alde

NEURE Jaungoiko maitea! sená bat emon daustazu neure bizitz-aldian lagun izan dagidan: emoidazu Jauna, Zugan eta Zuzetzat maite daidala ta bere emazte ta lagun ona beti izan nadila. Zure laguntzaz bakezko aingeru, emazte ta ama on-zuzena izan nai dot. Zaindu egizu, Jauna, nire sená maitea, eta alkañen artean erdi-banatu daiguzala naiz pozak naiz atseka-beak: gorde egizu, bedeinkatu egidazu: nik lez berak be gurtu ta maite zagizala egizu, eta azkenean biok alkañekin emen bean bizi ondoren, alkañekin zeruan geure seme-alabakaz aurkitu gaitezala, antxe guztiok batera zure izen deuna betiraun osoan goratzeko. Olantxe.

Ama baten otoitza bere semeen alde

NEURE Jaungoiko maitea! neure semeak eskintzen dautzudaz: Zuk emon daustazuz, Zureak dira, Zuretzat azi nai dodaz, zure izena goratu dagien: zureak izan beitez, ba, euren lan guztiak eta bizitza oso-oso: egizu, Jaun laztan ofek, zorionekoak izan daitezala, (au zure gogoko ba-da): baña beintzat kristiñau egin - beaí guztiak beti zintzoro bete dagiezala, naiz ta neketsu ta txiro izan, eta emoiestu azkenean zeruko zorion edera euren aita-amagaz batean. Olantxe.

Il zorian dagozanen aldezko Otoitza

AITA Betikoa! gizon guztietan, zure Aita ordeko izateko, autu zeban Jose doatsuari dautsazun maitasunagaitik, guzaz efuki zaitetz, baita il agiñean dagozan guztietzaz be.

(Aita gurea, Agur Maria ta Aintza).

(300 eguneko parkapenak egunean bein).

o Seme Jaungoiko betikoa! luñeko zeure Jagola arduratsu Jose Santuari dautsazun

maitasunagaitik, guzaz eruki zaitez, baita il agiñean dagozan guztietzaz be.

(Aita gurea...)

Espiritu Santu, Jaungoiko betikoa, zure emazte laztan Andra Maria guztiz garbi ta Santuaren Zaintzale arduratsu Jose doatsuari dautsazun maitasunagaitik, guzaz eruki zaitez eta il agiñean dagozan gizagaizotzaz be bai.

(Aita gurea...)

«Eriotz-eguna, bat-batean eta uste ez dogunean, etofiko yaku, lapuŕa gabaz etofi oi dan lez» (I THE-SAL. V. 2):

Egunero 140.000 giza-emakume inguru ilten dira Urtero 51.000.000. Minutu bakoitzean 97.

Otoitz ori osorik ezin esan ba-dozu, esan belau-niko iru *Aita gurea* Jesukristoren nekaldi ta eriotzaren oroi-penez eta iru *Aguŕ Maria*, Jesukristoren eriotz-aldian bere Amak igarotako oñazeen oroi-penez.

(300 eguneko parkapenak, egunean bein).

Eriotz-on bat jadesteko Otoitza

(300 eguneko parkapenak egunero)

NEURE Jesus gurutziltzatu maitea! gogo onez artu egizu nire eriotz-aldirako orain

zuzentzen dautzudan otoitza, eriotzaren bilduréz nire zentzun guztiak uts-egingo dabean aldi labur aretarako.

Nire begiak, nastau ta lausotuak aurkituko diranean, Zure arpegi samurŕa geyago ezin ikusi dagikeela, orduan neure Jesus laztan ori, gogoratu orain zuzentzen dautzudan begirakun samurŕaz eta nizaz eruki.

Nire ezpan legorak, zure zauri agurŕa-ŕiak ezin laztandurik aurkituko diranean, gogoratu orduan, Jauna, orain emoten dautzudazan laztan gozoak eta nizaz eruki.

Nire esku otzak zure gurutze maitea ezin laztandurik aurkituko diranean, gogoratu orain biotzez laztantzen dodala ta nizaz eruki.

Eta azkenez, nire min lodi-motelduak geyago itzik ezin esan al izango dauan une aretan, gogoratu oraingo nire eskari au.

Jesus, Maria ta Jose, nire arimea zuen eskuetan ipinten dot.

Ordua joten dauanean, esan:

Aguŕ Maria guztiz garbia, orbanik gabe soŕtua.

Lana asteko:

Jauna, lan au eskintzen dautzut: aŕen bedeinkatu egizu.

Ziltzaldi edo tentaziñoetan:

Andra Maria, neure Ama laztan, zure magalpera natoŕ, arerioa ni galdu nairik dabil-ta.

Siñestebakoen aldezko Otoitza

(Xabieŕtaf Frantzizko Deunarena)

GAUZA guztien Egile, Jaungoiko betikoa, gomutau zadiz, siñestebakoen arimak be zure esku altsuak soŕtuak dirala, zeure antzera egin dozuzala. Begira, Jauna, zuri lotsa emonaz baŕendiko su-lezea betetan dabela, ta ez aitzu Jesus zure Semeak, oneik irabazteaŕen, jasan ebazan neke gogoŕ eta eriotza latza.

Ez laketu auŕerantzean, Jauna, siñestebako oŕeik zure Semeari iri ta baŕe egin dagioen: baña kristiñau zintzoen otoitz eta zure Semearen ezkontide Eleizearen bidez, bigundu zaite eta euren siñisgabe-keriaz aitzurik, egizu: oŕeik be nozbait

ezagutu dagiela Jesus zure Bialdua ta gure Jauna, gure Beŕerosle, bizitza ta itxadona.

Berak gaizkatu (salbau) gaitu.

Aintza Berari betiraun guztian.

GARBITOKIKO ARIMEN ALDEZKO

ERASPENA

«Garbitokiko arimen alde egiten dozuna, zeurretzat irabazten dozu; eriotz-ostean, orain emondako baten ordeŕ, eun aufkituko dozuz». (*Ambrosio Deunak*)

1.—Guzaz eŕuki zaiteze, diadaŕ egiten dauskue Garbitokiko arima eŕukafiak: *guzaz eŕuki zaiteze, gixxienez be zuok gure aizkideok*. «*Saltem vos amici*».

Garbitokiko arima gaixoak! Urteak izango dira beaŕ-bada, su-gaŕezko leza iŕun aretan dagozala, eurentzaz iñor gogoratzen ez dalako.

¿Iñor ez...? ez da egia: biotz batek maite ditu beti, Eleiz-Amaren biotzak, egunero, «Meza santuan» eurentzat betiko atsedean, bake ta argitasuna eskatzen ditu-ta.

Badira kristiñauen aŕtean be, asko maite dabezanak, euren otoitz eta egite onen bidez laguntzen dautsenak, oñaze gogoŕ aek itxirik, lenbailen azke aufkitu daitezcan: alkaŕtu gaitezcan oŕeikaz eta Eleiza Amaren irakasbide edefak jafaiturik, egunero zerbait egizu, kristiñaua, Garbitokiko arimen alde.

2.—Garbitokiko arima gaixoi, auferantzean, maitasun andiagoa izan dayoegun, gogoratu emen, kristiñau oreak, aen alde lan egiñaz:

Jaungoikoa goratzen dogula: Berak arima aek maite ditu ta lenbailen zerura eroan nai leukez: ofetarako eskatzen dautzuz zeure otoitz eta egite onak, onein bidez ordaindu dagioen pekatuen zofa. Gogoratu gañera.

¡Zer! ito-agiñean dagoan gizonari laguntzearen, zeure burua jañiko zeunke eta arima aek aztuko dozuz? Eta nok daki ez ete-dagozan Garbitokiko oñaze miñetan Zure erakuste txaf eta pekatuakaitik? Eta gañera ez al dozuz guraso, anai-afeba, aide edo ezagun ilak beaf bada zure otoitzaren beafean aurkitzen diranok? Gogoratu azkenez:

Zeuretzat irabazi andiak batzen dozuzala.

Garbitokiko arimakaz aitzuten ez ba-zara, eurak be ez dira zutzaz aitzuko, eurak lez beafizanean auñkituko zareanean.

Jesukristo bañiz, zutzaz efukituko da, zu aetzaz efukitu zarean bezela, eta baten orde, eun biufutuko dautzuz zeruan.

3.—*Bide asko daukaguz Garbitokiko arimai laguntzeko:*

Meza Deuna, arimen alde atera edo entzuten dozuna. Jeronimo deunak diñoanez: «Arima baten alde mezea ateraten dogunean, suak indaña galtzen dau, ta ez dau arima oreak oñazerik meza bitaftean».

Otoitzak, eta batez be parkapenez aberastuak.

Gorputza ezi ta ilduratzearen aituriko neke-lanak, txiroen artean zabaldutako ugirtxu edo limosnak.

Eta batez be:

Egintz andia edo maitasun-zifneskaña

Onen bidez, Andra Mariaren eskuetan ipinten doguz Garbitokiko arimen alde gure irabazi guzti-guztiak; baita gure eriotz-ostean gure alde esango diran meza, otoitz, egikizun onen irabazi ta parkapen oro be.

Eskintza ori egiteko, itz oneik esan:

ANDRA Maria, neure Ama, zure eskuetan ipinten dodaz neure bizitzako irabazi guztiak, baita nire eriotz-ostean nire alde egingo diran otoitz, meza ta beste egite on guztien irabazi osoa be, Garbitokiko arimen artean zeuk banandu dagizuzan nai dozun lez.

Jaungoikoaren eta erukiaren Ama Maria, gure ta il diranen alde otoitz-egizu.

(300 eguneko parkapenak, azken-itx oneik esanaz).

Maitasunezko eskintzau egiten dabenak (ez dagoz pekatu-pean egitera beaftuak).

1.—Parkapen osoa irabazten dabe, Jaunaftzen daben bakoitzean, Garbitokiko arimaentzat izan beaf dauana.

2.—Parkapen osoa, astelenetan, Garbitokiko arimen alde meza entzunaz. Aita Santuaren alde be otoitz egin bea da parkapen oŕeik irabazteko.

Azaro edo zemendiko ila

Garbitokiko arimen alde eskiñita dago.

7 urte ta 7 beŕogeiko parkapena irabazi daiteke egunero, Garbitokiko arimen alde eskiñi-ta.

Parkapen osoa, egunero otoitz egiten dala aen alde ta aukeratu dan edozein egunetan, autoftu, Jaunaftu ta Aita Santuaren alde otoitz egiñaz.

Arimen egunean (Azaroaren 2'an):

Parkapen osoa eleizan saftu-urten bakoitzean, autoftu, Jaunaftu ta Aita Santuaren asmoetarako otoitz-egiñaz.

Parkapen oneik Garbitokiko arimentzat izan bea da.

ERIO TZ ONERAKO GERTU EREA

1.—*Geixorik zagozanean.*

Geixorik ba-zagoz, kristiñaua, osatzalearen eskuetan zeure burua ipiñi egizu: Jaungoikoaren legearen kaltezko zorakeri andia da, aŕokeriz, iñoz ikusi oi dan lez, osatzalearen laguntza aintzakotzat ez aŕtzea.

Baña batez be zeruko osatzaleagana jo egizu; osasuna eskatu, baldin zure onerako ba-da, ta be-tela eriotz-ona egiteko eskaŕa.

Eleizakoak eskatzea ez azken ordurako itxi: makiña bat, uste ez ebenean, eriotzearen menpean betiko jausi dira, Eleiza Amaren azken laguntza barik: jeriotza bildurgafia oŕeina! jta zoritxafeokak euren guraso ta lagunak be, atxaki guzuftiekaz betiko galdumendira bialdu dabezalako bea-bada.

2.—*Eriotzea urĕan dagoanean.*

Orduan batez be zor dautsaguz geure ardura ta laguntza geixoari, eriotz-aldi laŕian betiko zorion edo zoritxarearen epaya, gaixoarentzat emongo da ta.

Arerio gaiztoak bere aldetik iñoz baño alegin andiagoak egingo ditu orduan, arima ori galtzeko: lagundu dayogun geure aldetik, gure Ama Eleizeak, laŕialdi ofetarako gertu dituan otoitz edeŕak esanaz.

Otoitzak

Gurutze-aurean kandlea biztu ta belaunika-turik esan:

ARRENTZA

Kyrie eleison

Christe eleison

Kyrie eleison

Sancta Maria, ora pro eo
(ea)

Omnes sancti Angeli et
Archangeli, orate...

Sancte Abel, ora...

Jauna, eŕuki zakiguz.

Kristo, eŕuki zakiguz.

Jauna, eŕuki zakiguz.

Maria Deuna, oŕen alde
otoitz egizu.

Aingeru ta Goiaingeru
guztiok, ...egizue.

Abel Deuna, ...egizu.

Omnis Chorus justorum, <i>orate...</i>	Zoriontsuen Sail osoa, ... <i>egizue.</i>
Sancte Abraham, <i>ora...</i>	Abraan Deuna, ... <i>egizu.</i>
Sancte Joannes Baptista, <i>ora...</i>	Joan Batiatzale Deuna, ... <i>egizu.</i>
Sancte Joseph, <i>ora...</i>	Jose Deuna, ... <i>egizu.</i>
Omnis sancti Patriarchæ et Prophetæ, <i>orate...</i>	Efkaba ta igafle deun guztiok, ... <i>egizue.</i>
Sancte Petre, <i>ora...</i>	Pedro Deuna, ... <i>egizu.</i>
Sancte Paule »	Paulo Deuna, »
Sancte Andrea »	Andres Deuna, »
Sancte Joannes »	Joan Deuna »
Omnis sancti Apostoli et Evangelistæ, <i>orate...</i>	Apostolu ta Ebangelari guztiok, ... <i>egizue.</i>
Omnis sancti discipuli Domini, <i>orate...</i>	Jaunaren ikasle deun guztiok, ... <i>egizue.</i>
Omnis sancti innocentes, <i>orate...</i>	Ume - santu efugabe guztiok, ... <i>egizue.</i>
Sancte Stephane, <i>ora...</i>	Esteban Deuna, ... <i>egizu.</i>
Sancte Laurenti, <i>ora...</i>	Lorenzo Deuna, »
Omnis sancti Martyres, <i>orate...</i>	Ziñopa (martiri) guztiok, ... <i>egizue.</i>
Sancte Silvester, <i>ora...</i>	Silbestre Deuna, ... <i>egizu.</i>
Sancte Gregori »	Gregorio Deuna, »
Sancte Augustine »	Agustin Deuna, »
Omnis sancti Pontifices et Confessores, <i>orate...</i>	Gotzain eta Autoñle Deun guztiok, ... <i>egizu.</i>
Sancte Benedicte, <i>ora...</i>	Benito Deuna, ... <i>egizu.</i>
Sancte Francisce »	Frantzizko Deuna, »
Sancte Camille »	Kamilo Deuna, »
Sancte Joannes de Deo, <i>ora...</i>	Jaungoikoaren Joan Deuna, ... <i>egizu.</i>

Omnis sancti Monachi et Eremitæ, <i>orate...</i>	Praile ta Eremutaf Deun guztiok, ... <i>egizue.</i>
Sancta Maria Magdaleana, <i>ora...</i>	Maria Magdalena Deuna, ... <i>egizu.</i>
Sancta Lucia, <i>ora...</i>	Luzia Deuna, ... <i>egizue.</i>
Omnis sanctæ Virgines et Viduæ, <i>orate...</i>	Birjin eta alargun Deun guztiok, ... <i>egizue.</i>
Omnis sancti et sanctæ Dei, <i>intercedite pro eo (ea)</i>	Jaungoikoaren Santu guztiok, <i>oren bitarteko izan zaiteze.</i>
Propitius esto, <i>parce ei Domine</i>	Efukiof zakioz, <i>parkatu egiozu, Jauna.</i>
Propitius esto, <i>libera eum (eam) Domine</i>	Efukiof zakioz, <i>jagon egizu, Jauna.</i>
Propitius esto	Efukiof zakioz.
Ab ira tua	Zure aseretik.
A periculo mortis	Eriotz-afiskutik.
A mala morte	Eriotz txafetik.
A pœnis inferni	Gaiztokiko oñazetatik.
Ab omni malo	Gaitz guztietatik.
A potestate diaboli	Deabruaren menpetik.
Per nativitatem tuam	Zure jayotzeagaitik.
Per crucem et passionem tuam	Zure gurutze ta nekaldiagaitik.
Per mortem et sepulturam tuam	Zure eriotz eta obiratzeagaitik.
Per gloriosam resurrectionem tuam	Zure berbikunde aintzatsuagaitik.
Per admirabilem ascensionem tuam	Zure igokunde afgaiagaitik.

Per gratiam Spiritus
Sancti Paracliti

In die iudicii

Peccatores, *te rogamus
audi nos*

Ut ei parcas, *te rogamus
audi nos*

Kyrie, eleison

Christe, eleison

Kyrie, eleison

Espiritu Santuaren do-
yakaitik.

Azken-epai egunean.

Gu pekatariok, *entzun
gaizuz, ařen.*

Parkatu dayozula, *en-
tzun gaizuz, ařen.*

Jauna, *eruki zakiguz.*

Kristo, *eruki zakiguz.*

Jauna, *eruki zakiguz.*

Otoitza

(PROFICISCERE)

ARIMA kristiñau ori: luř onetatik urten zaitetz, ezerezetik egin zinduzan Aita Jaungoikoaren izenean, zure alde il zan Seme Jaungoikoaren izenean, zukan ixuri zan Espiritu Santu Jaungoikoaren izenean, Jaungoikoaren Ama Maria Birjiña deunaren izenean, Jose Santua, Birjiña beraren ezkontide ospatsuaren izenean, aingeru ta goiaingeruen izenean, Jarđoi ta Menperatzaleen izenean, Agintari ta Almenen izenean, Aingeru argi ta Aingeru sutsuen izenean, apostolu ta Ebangelari Santuen izenean, Martiri ta Autořle Santuen izenean, Lekaide ta Eremutař Santuen ize-

nean, Birjin deun eta Santu guztien izenean, zure egolekua gaur zeruko atsedenean izan bedi ta zure bizitokia Sion Santua: Jesukristo gure Jaunaren bidez. Olantxe.

Otoitza

(SUSCIPE)

JAUNA! Erukiz emongo dautsazula uste daun zeruan, zure menpeko zerbitzari au ařtu egizu. Olantxe.

Jauna! Gaiztoki-bařendira jausteko ařis-kuetatik, neke-loř ta estutasun guztietatik onen arimea jagon egizu. Olantxe.

Jauna! Enok eta Elias il barik gorde zenduzan lez, zure menpeko onen arimea gorde egizu. Olantxe.

Jauna! Uyolan Noe gorde zeban lez zure menpeko onen arimea be gorde egizu. Olantxe.

Jauna! Kaldeako Uř eritxon uritik Abraham atera zeban lez, zure menpeko onen arimea be gorde egizu. Olantxe.

Jauna! Job santuari bere oñazeak kendu zeutsazan lez, zure menpeko onen arimea be gorde egizu. Olantxe.

apostolu deun guztiak arima onen alde otoitz begie, aragiaren lokañiak azkatu ta zeruko zoriona jadesteko gai dadin, Aita ta Espiritu Santuagaz amaibako egunetan bizi ta agintari dan Jesukristo gure Jaunaren bidez. Olantxe.

Andra Maria'ri Otoitza

ANDRA Maria Jaungoikoaren Ama erukiof, naigabetuen alaitzaleak, ilteko zorrian dagoan onen arimea bere Semeari eskiñi dagiola, Amaren bitartekotasunaz eriotz-ikararik ez dagian izan, bere laguntzaz opa izan dauan zeruko egolekua pozik jadetsi baño. Olantxe.

Jose Deunari Otoitza

ZUGANA natof, Jose deuna, il agiñean dagozanen Zaindaria, eta zuri, zeure eriotz zorionsuan Jesus eta Maria begira zeukazan ofi, eskañ pozgañi bikoitz origaitik, il-zori neketsuan dagoan I. mirabe onen arima zure ardurapean gogoz ipinten dot, deabruaren maltzurkeri ta betiko eriotzatik zure laguntzaz aldendu dadin eta betiko zorionera sañtzea merezi dagian. Kristo gure Jaunaren bidez. Olantxe.

Itzeñ dagozanen aldeko iru otoitz oso egokiak

Esan lenengo:

Jauna, eruki zakiguz

Kristo, eruki zakiguz

Jauna, eruki zakiguz.

Aita gurea... Agur Maria...

Otoitza

Ondoren esan:

Jesukristo gure Jauna! Zure lañi -aldi santu ta gure alde egin zeban otoitzagaitik, Olibete'ko mendian odolezko izerdi tantak luñeraño ixuri zebazanean, eskatzen dautzut, gugaitik ikara-lañiz ixuri zeban odol-izerdi oso andi ori zure menpeko onen pekatu guztien ordañez, Aita Jaungoiko alorodunari eskiñi ta emoteko, eta eriotzako zori onetan bere pekatuen bildurak ezañten dautsazan ikara-lañi guztiak beragandik aldentzeko: Amaibako egunetan Aita ta Espiritu Santuagaz bizi zarean eta agintzen dozun Jauna. Olantxe.

Bigañenez esan len lez.

Jauna, eruki zakiguz... eta gero.

Otoitza

Jesukristo gure Jaun, gurutzean gugaitik il zinean ori! aren eskatzen dautzut: gu pekatariokaitik gurutzean artu zebazan neke-onaize ta jakasizun guztien samintasan garatzak, eta batez be, zure gogoa gorpuztetik uften zanean artu zebazanak, Aita Jaungoiko alguztidunari, zure menpeko onen arimaren alde eskiñi ta emoteko, ta eriotzako zori onetan bere pekatuen ikara-lafi guztiak beragandik aldentzeko, gizaldien gizaldietan Aita ta Espiritu Santuagaz bizi zarean eta agintzen dozun Jauna. Olantxe.

Esan irugafenez:

Jauna, eruki zakiguz... eta gero.

Otoitza

JESUKRISTO neure Jauna, igarleen aoz esan dozuna: betiko maitasunaz maite izan zaitut eta neure erukiz Niganatu zaitut; aren eskatzen dautzut, zerutik luñera ekafi zinduzan maitasun ori, zure onaize-neke guztien samintasunak eroateko indartu zinduzan maitasun ori, Aita Jaungoiko aloro-

dunari zure menpeko arima onen alde eskiñi ta emoteko, ta eriotzaren zori onetan Bizitzako atea idegi egiozu ta betiko zoriontsu egizu zure santuen alkaftasunean. Zure odol guztiz agufgariz beferosi gozuzan Jesukristo gure Jaun guztiz erukitsu ori; zure menpeko onen arimaz erukitu zaitetz eta atsegintegiko bazter alai ta ederetara eroan egizu, zuretzat bizi dadin maitasunez beterik, zuk eta zoriontsuak zeruan daukazuen maitazunaz. Olantxe.

(Geixoa iltera doala igafi dagizunean, esan aregaz batera, edo bakarik, arek ezin ba-dau.

Jesus, Jesus, Jesus.

Zure eskuetan, Jauna, neure arima au ipinten dot.

Jesukristo neure Jauna, artu nire gogoa. Andra Maria, nire alde eskatu.

Maria eskañ eta erukiaren ama; arerioakandik jagon nagizu eta il-zorian artu nagizu.

Oitura guztiz ona da eleiz -kanpaya astiro jotea, geixoa eriotz-aldi edo iltamuan dagoala erikoai adirazteko, bere alde otoitz egin dagientzat.

Azken-arnasa emon baizen laster esaizu.

(Subvenite).

e) Zeruko santuok, zatoze; Jaungoikoaren aingeruak onen bidera urten zaitez; aitu bere arimea ta Jaungoikoaren auffera eroan egizue.

i) Deitu eutzun Jesukristok aitu ta Abraan'en egoitzara aingeruak eroan zategiezala.

e) Aitu bere arimea ta Jaungoikoaren auffera eroan egizue.

i) Betiko atsedena emoyozu, Jauna, ta betiko argiak argi egin begio.

e) Jaungoikoaren auffera eroan egizue.

i) Jauna, guzaz eruki; Kristo, guzaz eruki; Jauna, guzaz eruki. *Aita Gurea...*

i) Ez eiguzu itxi ziltzaldian jausten.

e) Baña gatxetik jagon gaizuz.

i) Betiko atsedena emoyozu, Jauna.

e) Eta betiko argiak argi-egin begio.

i) Gaiztokiko saferatik.

e) Bere arimea alden du egizu.

i) Bakean bego.

e) Olantxe.

i) Jauna, entzun nire otoitza.

e) Eta nire eskaria Zugana eldu bedi.

i) Jauna zuekaz.

e) Baita zure arimeaz be.

Otoitza

JAUNA! zure eskuetan izten dogu zure menpeko onen arimea, mundurako il dan au, zuretzat bizi dadin; eta efukiofa zarean ezkerro, argalkeriz egin ebazan pekatu guztiak parkatu egiozuz, Jesukristo gure Jaunaren bidez. Olantxe.

VI. BEZPERAK

ARATSALDEKO OTOITZAK

Bezperak, aratsaldeko otoitzak dira, otoitz guztiz eder eta mamintsuak, Jaungoikoak berak Dabid eta beste igarleari iragarriak.

Bakoitzak bost eresi (salmu) ditu, geyenak Dabid eregeak egiñak, eta eurakaz edo Jaungoikoa goratzen dogu, edo eskerak dagitsoguz, edo mesede bafiak eskatzen dautsaguz, edo ofein antzeko beste asmu-
ren bat erabilten dogu. (Eresi bakoitzaren aurretik bere gaya azalduko da).

Eresi ondoren abadeak zutunik esaten

dautan otoitz - laburra (kapitulua) Paulo deunaren edo beste idazleen epistoletatik aitzen da.

Gero abesti bat dator, eta ondoren Andra Mariak egin eban eresi edera «Magnificat» deritxona.

Salve, Regina celi edo beste otoitzen bategaz amaitzen dira Bezperak.

I.—IGANDEKO BEZPERAK

Pater noster. Ave María.

Ÿ. Deus in adiutorium meum intende.

Ř. Dómine ad adiuvándum me festina. Gloria Pátri et Filio, et Spirítui Sancto. Sicut érat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen. Allelúia.

Zazpigarren igandelik Paskoraño Allelúia'ren orde, esaten da:

Laus tibi Dómine Rex aetérnae glóriæ.

ANT. Dixit Dóminus.

Pasko aldian. Allelúia, allelúia, allelúia.

1. — 109^g. eresia.

Dabid eregeak Jesukristo goratzen dau, abade, erege ta Jaungoiko dala adieraziaz.

DIXIT Dóminus Dómino meo: * Sede a dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos, * scabellum pedum tuorum.

Virgam virtútis tuæ emittet Dóminus ex Sion: * dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum princípium in die virtútis tuæ in splendoribus Sanctorum: * ex útero ante lucíferum genui te.

Jurávit Dóminus, et non pœnitebit eum: * Tu es sacerdos in ætérnum secúndum órđinem Melchisedech.

ANT. Dixit Dóminus Dómino meo: Sede a dextris meis.

ANT. 2. Magna ópera Dómini.

2. — 110'g. eresia.

Jaungoikoak bere Eñari egindako mesedeak aitatu la goratzen dira.

CONFITÉBOR tibi, Dómine, in toto corde meo: * in consílio justórum, et congregatióne.

Dóminus a dextris tuis, * confrégit in die iræ suæ reges.

Judicábit in natióibus, implebit ruinas: * conquassábit cápita in terra multorum.

De torrénite in via bibet: * proptérea exallabit caput.

Glória Patri, et Filio, * et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculórum. Amen.

(Eresi guztiak onelan «Gloria» esanda amaitzen dira).

Magna opera Domini * exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus ejus: * et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Memóriam fecit mirabilium suórum, — miserícors et miserator Dóminus: * escan dedit timentibus se.

Memor erit in sæculum testamenti sui: * virtútem óperum suórum annuntiábit pópulo suo:

Ut det illis hereditatem gentium: * ópera

mánuum ejus veritas et judicium.

Fidélia ómnia mandata ejus: — confirmata in sæculum sæculi, * facta in veritate et æquitate.

Redemptiónem misit populo suo: * mandávit in ætérnum testamentum suum.

Sanctum, et terribile nomen ejus: * inítiúm sapiéntiæ timor Domini.

Intelléctus bonus ómnibus facientibus eum: * laudatio ejus manet in sæculum sæculi.

ANT. Magna ópera Domini exquisita in omnes voluntates ejus.

ANT. 3 Qui timet Dominum.

3. — 111'g. eresia.

Gizon zuzena zoriontsua izango da.

BEÁTUS vir, qui timet Dominum: * in mandatis ejus volet nimis Potens in terra erit semen ejus: * generatio rectórum benedicetur.

Glória, et divítiae in domo ejus: * et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Exórtum est in ténébris lumen rectis: * mi-

séricors, et miserator, et justus.

Jucúndus homo qui miserétur et cómmo-dat, — dispónet sermónes suos in iudicio: * quia in aetérnum non commovebitur.

In memória aetérna erit justus: * ab auditió-ne mala nó n timebit.

Parátum cor ejus sperá-re in Dómino, — confir-

ANT. Qui timet Dominum, in mandatis ejus cupit nimis.

ANT. Sit nomen Dómini.

4. — 112'g. eresia.

Jaungoikoaren guztialtasuna tu beaítuenganako eru-
kia aintzatzen dira.

LAUDÁTE, pueri, Domi-num: * laudáte nómen Domini.

Sit nómen Dómini bé-nedictum, * ex hoc nunc, et usque in saeculum.

A solis ortu usque ad occasum, * laudábile nomen Domini.

Excélsus super omnes

mátum est cor ejus: * non commovébitur donec despiciat inimicos suos.

Dispérsit dedit paupéribus, — justítia ejus manet in saeculum saeculi: * cornu ejus exaltábitur in gloria.

Peccátor videbit et irascétur, — déntibus suis fremet et tabescet: * desidérium peccató-rum peribit.

gentes Dominus, * et super coelos gloria ejus.

Quis sicut Dóminus Deus noster, qui in al-tis habitat, * et humília respicit in coelo et in terra?

Suscitans a terra ino-pem, * et de stercore erigens pauperem:

Ut cóllocet eum cúm

principibus, * cum prin-cípibus populi sui.

Qui habitáre facit

stérilem in domo, * ma-trem filiorum lætantem.

ANT. Sit nomen Dómini benedictum in saecula.

ANT. 5. Deus autem noster.

5. — 113'g. eresia.

Israeldararak Ejipto'tik ateratzerakoan Jaungoikoak
egin dako mirariak, gogoratzen dira.

IN éxitu Israel de Ægyp-to, * domus Jacob de populo bárbaro:

Facta est Judæa sanc-tificatio ejus, * Israel po-
testas ejus.

Mare vidit et fugit: * Jordánis convérsus est
retrosum.

Montes exsultavérunt ut arietes: * et colles sicut agni ovium.

Quid est tibi, mare, quod fugisti? * et tu, Jordánis, quia convér-sus es retrosum?

Montes, exsultastis sicut arietes, * el, colles, sicut agni ovium?

A fácie Dómini mota

est terra, * a fácie Dei Jacob:

Qui convertit petram in stagna aquarum, * et rupem in fontes aquarum.

Non nobis, Dómine. non nobis: * sed nómini túo da gloriám.

Super misericordia tua, et veritate tua: * ne-quándo dicant Gentes: Ubi est Déus eorum?

Deus autem noster in coelo: * omnia quæ-cúmque vóluit fecit.

Simulácula Géntium argentum et aurum, * ópera manuum hómi-num.

Os habent, et non lo-
quentur: * óculos ha-
bent, et non **vidébunt**.

Aures habent, et non
audient: * nares ha-
bent, et non **odorábunt**.

Manus habent, et non
palpábunt:—pedes ha-
bent, et non **ámula-**
bunt: * non clamábunt
in gutture **suo**.

Símilis illis fiant qui
faciunt **ea**: * et omnes
qui confidunt in **éis**.
Domus Israel sperávit in
Dómino: * adjutor eó-
rum et protector **eorum**
est.

Qui timent Dóminum
speraverunt in **Domino**:
adjutor eorum et pro-
tector **eorum** est.

Dóminus memor fuit
nostris * et benedixit
nobis:

ANT. Deus autem noster in caelo, ómnia quæ-
cúmque vóluit, fecit.

PAZKO ALDIAN: Allelúia, allelúia, allelúia.

(Orain abadeak Kapituluva esaten dau, ta Deo gra-
tias erantzuten yako).

Benedíxit domui **Is-**
rael: * benedíxit domui
Aaron.

Benedixit ómnibus,
qui timent **Domínium**, *
pusíllis cum **majori-**
bus.

Abjíciat **Domínus su-**
per vos: * super vos, et
super filios **vestros**.

Benedícti vos a **Domí-**
no, * qui fecit caelum et
terram.

Caelum caeli **Domino**,
* terram autem dedit fi-
liis **hominum**.

Non mórtui lauda-
bunt te **Domine**, * neque
omnes qui descéndunt
in **infernum**.

Sed nos qui vívimus,
benedicimus **Domino**, ex
hoc nunc et úsque in
sæculum.

Ereserkia

Lucis Creator optime
Lucem dierum profe-
rens,

Primordiis lucis novæ,
Mundi parans origi-
nem:

Qui mane junctum
vesperi

Diem vocafi præcipis:
Illabitur tetrum chaos,
Audi preces cum fleti-
bus.

Ne mens gravata cri-
mine.

Vitæ sit exul munere,
Dum nil perenne cogi-
tat.

Sesequè culpis illigat.

Cæleste pulset osti-
tum:

Vitale tollat præmium:
Vitemus omne noxium:

Purgemus omne pessim-
um.

Præsta, Pater piissi-
me,

Patrique compar Uni-
ce.

Cum Spiritu Para-
clito.

Regnans per omne
sæculum. Amen.

ÿ. Dirigatur, Dómi-
ne, oratio mea. R. Sicut
incensum in conspéctu
tuo.

Andra Mariaren Abestia

MAGNIFIGAT * ánima
mea Dominum.

Et exsultávit, spiritus
meus * in Deo salutari
meo.

Quia respéxit humi-
llátem ancillæ suæ: *
ecce enim ex hoc beá-

tam me dicent omnes
generationes.

Quia fecit mihi ma-
gna qui potens est: *
et sanctum nomen ejus.

Et misericórdia ejus
a progenie in progénies
* timentibus eum.

Fecit poténtiam in brachio suo: * dispérsit superbos mente cordis sui.

Depósuit potentes de sede, * et exaltavit humiles.

Esuriéntes implévit bonis * et divites dimisit inanes.

(Abestiño edo antifona ondoren, abadeak egunari dagokiozan *Otoitzak* esaten dituz, ta azkenengoaren ondoren):

a) Dóminus vobiscum. e) Et cum spíritu tuo.

a) Benedicámus Dómino. e) Deo gratias.

a) Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. e) Amen.

a) Dóminus det nobis suam pacem. e) Et vitam ætérnam. Amen.

Eta *Andra Mariaren Abestiño* oneitako bat (urte aldiari dagokiona) abestuten da:

Abendutik Otsailaren 2'ra.

ALMA Redemptóris Mater, quæ pèrvia cœli Porta manes, et stella maris, succurre cadenti, Súrgere qui curat, pópulo: tu quæ genuisti, Natúra miránte, tuum sanctum Genitórem, Virgo prius ac postérius, Gabriélis ab ore Sumens illud Ave, peccatórum miserére.

a) Angelus Dómini nuntiávit Mariæ. e) Et concépit de Spíritu Sancto

Suscépit Israel puerum suum * recordátus misericordiæ suæ.

Sicut locútus est ad patres nostros, * Abraham, et sémini ejus in sæcula.

edo

- a) Post partum, Virgo, inviolata permansísti.
e) Dei Génitrix, intercède pro nobis.

Otsailaren 2'tik Pasko-aldira

AVE, Regina cœlorum.

Ave, Dómina Angélorum:

Salve radix, salve porta

Ex qua mundo lux est orta:

Gaude, Virgo gloriósa,

Super omnes speciósa,

Vale, o valde decóra,

Et pro nobis Christum exora.

a) Dignáre me laudáre te, Virgo sacráta.

e) Da mihi virtútem contra hostes tuos.

Pazko-aldian *Regina cœli* (79'gn. oñian)

Irutasun Deunetik Abendura

SALVE, Regina, Mater misericordiæ, vita, dulcédo et spes nostra, salve. Ad te clamámus, éxsules, filii Hevæ. Ad te suspirámus, geméntes et flentes in hac lacrimárum valle. Eia ergo, advocáta nostra, illos tuos misericórdes óculos ad nos convérte. Et Jesum benedíctum fructum ventris tui, nobis post hoc exsílum osténde. O clemens, o pia, o dulcis Virgo María.

a) Ora pro nobis, sancta Dei Génitrix.

e) Ut digni efficiámur promissionibus Christi.

II. ANDRA MARIAREN BEZPERAK

1.—Dixit Dóminus, 400'g. oíaldian.

2.—Laudate pueri, 402'g. »

3.—121'gn eresia

Kristauak aritu beař dauan poza elizara datořenean eta kristauak zerura joateko agerřtu beař daun zaletasuna.

LÆTATUS sum in his, quæ dicta sunt mihi: * In domum Dómini ibimus.

Stantes erant pedes nóstri, * in atriiis tuis Jerúsalem.

Jerúsalem, quæ ædificatur ut civitas: * cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Dómini: * testimónium Israel ad confiténdum nomini Domini.

Quia illic sedérunt sedes in iudicio, * sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem: * et abundantia diligentibus te:

Fiat pax in virtute tua: * et abundantia in túribus tuis.

Propter fratres meos, et proximos meos, * loquébar pacem de te:

Propter domum Dómini Dei nostri, * quæ sívi bona tibi.

4.—126'g. eresia

Jaungoikoa izan beař da gure janaria, gure igeslekua, gure itxaropena.

NISI Dóminus ædificaverit domum, * in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi dóminus custodíret civitatem, * frustra vígilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: * surgite postquam sedéritis, —qui manducátis panem doloris.

Cum déderit diléctis suis somnum: * ecce heréditas Dómini, filii:—merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis: * ita filii excussorum.

Beátus vir qui implévit desidérium suum ex ipsis; * nom confundéitur cum loquétur inimicis suis in porta.

5.—147'g. eresia

Eskeřak Jaunari, bere Eřiari la gure Eliz-Amari egin dautsazan mesedeakaitik.

LAUDA, Jerusalem, Dóminum; * lauda Deum tuum, Sion:

Quóniam confortávit seras portarum tuarum: * benedixit filiiis tuis in te.

Qui pósuit fines tuos

pacem; * et adipe frumenti satiat te.

Qui emíttit elóquium suum terræ; * velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam; * nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit cristallum suam sicut buccellas; * ante faciém frígoris ejus quis suslinebit?

Emíttet verbum suum et liquefaciet ea; * flabit spíritus ejus et fluent aquæ.

Eresefkia

Ave, maris stella,
Dei Mater alma,
Atque semper Virgo,
Felix cœli porta.

Sumens illud Ave
Gabriélis o'c,
Funda nos in pace,
Mutans Hevæ nomen.

Solve vincla reis,
Profer lumen cæcis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

Monstra te esse matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus
Tulit esse tuus.

(Ondoren igandetan lez).

Qui annuntiat verbum suum Jacob; * justítias, et judícia sua Israel.

Non fecit táliter omni nationi; * et judícia sua non manifestavit eis.

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solútos,
Mites fac et castos.

Vitam præsta puram,
Iter para tutum,
Ut vidéntes Jesum,
Semper collætémur.

Sit laus Deo Patri,
Sumo Christo decus,
Spíritui Sancto,
Tribus honor unus.

Amen.

A. Dignare me laudáre te, Virgo sacráta.

E. Da mihi virtútem contra hostes tuos.

Beste eresi batzuk

116'g. eresia

Goratu begie éri guztiak Jaungoikoa

LAUDÁTE Dóminum,
omnes gentes: * laudáte eum, omnes pópuli:

Quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus: * et véritas Dómini manet in ætérnum.

115'g. eresia

Eskeřak Jaunari ziltzaldia (tentazioa) menderatu ondoren.

CRÉDIDI, proptet quod locutus sum: * Ego autem humiliátus sum nimis.

Ego dixi in excéssu meo: * Omnis homo mendax.

Quid retribuam Dómino, * pro ómnibus, quæ retribuit mihi?

Cálicem salutáris accípíam: * et nomen Dómini invocábo.

Vota mea a Dómino reddam coram omni pópulo ejus: * pretiósia in

conspéctu Dómini mors Sanctórum ejus;

O Dómine, quia ego servus tuus, et filius ancíllæ tuæ.

Dirupísti víncula mea; * tibi sacrificabo hóstiam laudis,—et nomen Dómini invocabo.

Vota mea Dómino reddam in conspéctu omnis pópuli ejus; in átriis domus Dómini in médio tui, Jerúsalem.

125'g. eresia

Jaunari eskerak emon eta otoitz egiteko.

IN converténdo Dóminus captivitatē Sion; * facti sumus sicut consoláti.

Tunc replétum est gáudio os nostrum; * et lingua nostra exultatióne.

Tunc dicent inter Gentes; * Magnificavit Dóminus fácere cum eis.

Magnificabit Dóminus fácere nobiscum; * facti sumus lætantes.

Convérte, Dómine, captivitatē nostram, * sicut torrens in Austro.

Qui sémant in lácrymis, * in exultatióne metent.

Eúntes ibant et flebant, * mittentes sémina sua.

Veniéntes autem véniunt cum exultatióne, * portantes manípulos suos.

138'g. eresia

Jaunari laguntza eskatzeko otoitza.

DÓMINE, probasti me, et cognovisti me; * tu cognovisti sessi ónem meam, et resurrecti ónem meam.

Intellexisti cogitati ónes meas de longe, *

sémitam meam, et fúniculum meum investi gásti.

Et omnes vias meas prævidisti; * quia non est sermo in lingua mea.

Ecce, Dómine tu cognovisti ómnia novíssima, et antiqúam, * tu formásti me, et posuisti super me manum tuam.

Mirábilis facta est sciéntia tua ex me; * confortáta est, et non pótero ad eam.

Quo ibo a spíritu tuo? * et quo a fácie tua fúgiam?

Si ascéndero in cœlum, tu illic es; * si descéndero in infernum, ades.

Si sumpsero pennas meas dilúculo, * et habitávero in extremis maris.

Etenim illuc manus tua dedúcet me; * et tenébit me dextera tua.

Et dixi: Fórsitan ténebræ conculcábunt me: * et nox illuminati ó mea in delíciis meis.

Quia ténebræ non obscurabúntur a te, — et nox sicut dies illuminábitur: * sicut ténebræ ejus, ita et lumen ejus.

Quia tu possedísti renes meos: * suscepísti me de útero matris meæ.

Confitebor tibi quia terribiliter magnificátus es: * mirábilia ópera tua, — et ánima mea cognóscit nimis.

Non est occultátum os meum a te, — quod fecísti in occulto: * et substántia mea in inferioribus terræ.

Imperféctum meum vidérunt óculi tui, — et in libro tuo omnes scribéntur: * dies formabúntur, et nemo in eis.

Mihi autem nimis honorificáti sunt amici tui, Deus: * nimis confortátus est principátus eórum.

Dinumerábo eos, et super arénam multiplicabúntur: * exsurrexi, et adhuc sum tecum.

Si occideris, Deus, peccatóres: * viri sánquinum, declináte a me:

Quia dícitis in cogi-

tatione: * Accipient in vanitate civitates tuas.

Nonne qui odérunt te, Dómine, óderam? * et super inimicos tuos tabescébam?

Perfécito ódio óderam illos: * et inimíci facti sunt mihi.

131'g. eresia

Dabid éregeak gogoratzén dautso Jaunari bere etxeokak, apaizak eta ériya bedeinkatuko dituela aginduta daukala. Gure Eliz-ama ta Aita Santuaren aldeko otoitza.

MEMÉNTO, Dómine, David, * et omnis mansuetúdinis ejus:

Sicut jurávit Dómino, * votum vovit Deo Jacob:

Si introiero in tabernáculum domus meæ, * si ascéndero in lectum strati mei:

Si dédero somnum óculis meis: * et pálpebris meis dormitatió-nem:

Et réquiem tempóribus meis: donec invé-

Proba me, Deus, et scito cor meum: * interroga me, et cognósce sémitas meas.

Et vide, si via iniquitátis in me est: * et deduc me in via æté-na.

niam locum Dómino, * tabernáculum Deo Jacob.

Ecce audívimus eam in Ephráta: * invénimus eam in campis silvæ.

Introíbimus in tabernáculum ejus: * adorábimus in loco, ubi steterunt pedes ejus.

Surge, Dómine, in réquiem tuam, * tu et arca sanctificatiónis tuæ.

Sacerdótes tui induántur justítiam: * et sancti tui exsultent.

Propter David, servum tuum, * non avér-tas faciém Christi tui.

Jurávit Dóminus David veritátem,—et non frustrábitur eam: * De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filii tui testaméntum meum, * et testimónia mea hæc quæ docébo eos:

Et fílii eórum usque in sæculum, * sedébunt super sedem tuam.

Quóniam elégit Dóminus Sion: * elégit eam in habitationem sibi.

Hæc réquies mea in sæculum sæculi: * hic habitábo quóniam elégit eam.

Viduam ejus benedí-cens benedicam: * páuperes ejus saturábo pá-nibus.

Sacerdotes ejus índuam salutári: * et sancti ejus exsultábunt.

Illuc producam cornu David, * parávi lucéram Christo meo.

Inimicos ejus índuam confusióne: * super ipsum autem efflorébit sanctificatió mea.

50'g. eresia

Jaungoikoari erukia eskatzeko Dabid'en otoitza.

MISERÉRE mei, Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam.

Et secúndum multi-túdinem miseratiónum tuárum, * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab

iniquitáte mea: * et a peccáto meo munda me.

Quóniam iniquitátem meam ego cognósco: * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci: *

ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealabor.

Auditi meo dabis gaudium et letitiam: * et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie tua: * et Spiritum Sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi letitiam

salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

Docedo iniquos vias tuas: * et impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meae: * et exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine, labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum et humiliatum, Deus, non despicies.

Benigne fac, Domine, in bona voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Urte-aldi ta jayetarako eresefkiak (imnoak)

Abenduan

CREATOR alme siderum,
Æterna lux credentium,
Jesu Redemptor omnium,
Intende votis supplicum.

Qui dæmonis ne fraudibus.

Periret orbis, impetu
Amoris actus, languidi
Mundi medela factus es.

Commune qui mundi
nefas

Ut expiaries, ad crucem
E Virginis sacrario
Intacta prodixit victima.

Cujus potestas gloriæ,
Nomenque cum primum sonat,

Et cœlites et inferi
Tremente curvantur
genu.

Te deprecamur ultimæ
Magnum diei Judicem,
Armis supernæ gratiæ
Defende nos ab hostibus.

Virtus, honor, laus, gloria
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In sæculorum sæcula.
Amen.

ᵛ. Rorate, cœli, desuper, et nubes pluant justum.

᝱. Aperiatur terra, et germinet Salvatorem.

Gabonetan

JESU Redemptor omnium,
Quem lucis ante originem

Parem paternæ gloriæ
Pater supremus edidit.
Tu lumen, et splendor
Patris,

Tu spes perennis omnium,
Intende quas fundunt preces
Tui per orbem servuli.
Memento, rerum Conditor,
Nostri quod olim corporis,
Sacrata ab alvo Virginis
Nascendo, formam sumpseris.
Testatur hoc præsens dies,
Currens per anni circumlum,
Quod solus e sinu Patris
Mundi salus adveneris.
Hunc astra, tellus, æquora,

Jesusen izen deunarena

JESU dulcis memoria,
Dans vera cordis gaudia:
Sed super mel, et omnia,
Ejus dulcis præsentia.

Hunc omne, quod cœlo subest,
Salutis auctorem novæ
Novo salutat cantico.

Et nos, beata quos sacri
Rigavit unda sanguinis,
Natalis ob diem tui
Hymni tributum solvimus.

Jesu, tibi sit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et almo Spiritu,
In sempiterna sæcula.
Amen.

ÿ. Notum fecit Dominus, alleluia. R. Salutare suum, alleluia.

Nil canitur suavius,
Nil auditur jucundius,
Nil cogitatur dulcius,
Quam Jesus Dei Filius.

Jesu, spes poenitentibus,
Quam pius es petentibus!
Quam bonus te querentibus!
Sed quid inventientibus?
Nec lingua valet dicere.
Nec littera exprimere:
Expertus potest credere,
Quid sit JESUM diligere.
Sis, JESU, nostrum gaudium,

Qui es futurus præmium:
Sit nostra in te gloria,
Per cuncta semper sæcula.
Amen.

ÿ. Sit nomen Domini benedictum, alleluia.

R. Ex hoc nunc et usque in sæculum, alleluia.

E'egenetan

CRUDELIS Herodes,
Deum Regem venire quid times?
Non eripit mortalia,
Qui regna dat cœlestia.
Ibant Magi, quam viderant,
Stellam sequentes præviam:
Lumen requirunt lumine:
Deum fatentur munere.
Lavacra puri gurgitis.
Cœlestis Agnus attigit:

Peccata, quæ non detulit,
Nos abluendo sustulit.
Novum genus potentiae:
Aquæ rubescunt hydriæ,
Vinumque jussa fundere
Mutabit unda originem.
Jesu, tibi sit gloria,
Qui apparuisti Gentibus,
Cum Patre et almo Spiritu,

In sempiterna sæcula.
Amen.
v. Reges Tharsis et

insulæ múnera ófferent,
ñ. Reges Arabum et
Saba dona addúcent.

Garizuman

AUDI, benigne Condi-
tor,
Nostras preces cum fle-
tibus,
In hoc sacro jejunio
Fusas quadragénario.
Scrutator alme cordi-
um,
Infirma tu scis virium:
Ad te reversis exhibe
Remissionis gratiam.
Multum quidem pecca-
vimus,
Sed parce confitenti-
bus:
Ad nominis laudem tui
Confer medelam lan-
guidis.

Concede nostrum con-
terii
Corpus per abstinén-
tiam;
Culpæ ut relinquat pa-
bulum
Jejuna corda criminum.
Præsta, beata Trinitas,
Concede, simplex Uni-
tas;
Ut fructuosa sint tuis
Jejuniorum munera.
Amen.

ÿ. Angelis suis De-
us mandávit de te.

ñ. Ut custódiant te
in ómnibus viis tuis.

Nekaldian

VEXILLA Regis prode-
unt:
Fulget crucis mysteri-
um,

Qua vita mortem pertu-
lit.
Et morte vitam protulit.

Quæ vulnerata lanceæ.
Mucrone diro, crimi-
num
Ut nos lavaret sordibus,
Manavit unda, et san-
guine.

Impleta sunt quæ con-
cinit

David fideli carmine,
Dicendo nationibus:
Regnavit a ligno Deus.

Arbor decora et fulgida,
Ornata Regis purpura
Electa digno stipite
Tam sancta membra
tangere.

Beata, cujus brachiis
Pretium pependit sæ-
culi,

Statera facta corporis,
Tulitque prædam tar-
tari.

O Crux, ave, spes uni-
ca,
Hoc passionis tempore
Piis adauge gratiam,
Reisque dele crimina.

Te, fons salutis Trinitas,
Collaudet omnis spiri-
tus:

Quibus Crucis victo-
riam
Largiris, adde præmi-
um. Amen.

ÿ. Eripe me, Dómi-
ne, ab hómine malo.

ñ. A viro iníquo éri-
pe me.

Pazko aldian

AD regias Agni dapes,
Stolis amicti candidis,
Post transitum maris
Rubri,
Christo canamus Prin-
cipi.

Divina cujus caritas
Sacrum propinat san-
guinem,

Almique membra cor-
poris
Amor sacerdos immo-
lat.

Sparsum cruorem pos-
sibus

Vastator horret Ange-
lus:

Fugitque divisum mare:

Merguntur hostes fluctibus.

Jam Pascha nostrum
Christus est,
Paschalis idem victima,
Et pura puris mentibus
Sinceritatis azyma.

O vera cœli victima,
Subjecta cui sunt tarta-

Soluta mortis vincula,
Recepta vitæ præmia.

Victor, subactis inferis,
Trophæa Christus explicat;
Cœloque aperto, subditum

Jose Deunarena

TE, Joseph, celebrent
agmina cœlitum,
Te cuncti resonent
christiadum chori.

Qui clarus meritis, junctus
es inclytæ
Casto fœdere Virgini.

Almo cum tumidam
germine conjugem
Admirans, dubio tangeris
anxius

Regem tenebrarum trahit.

Ut sis perenne mentibus

Paschale, Jesu, gaudium,

A morte dira criminum
Vitæ renatos libera.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui a mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In sempiterna sæcula.

Amen.

ŷ. Mane nobiscum,
Dómine, allelúia.

ŕ. Quóniam advesperáscit,
allelúia.

Afflatu superi Flaminis
Angelus
Conceptum puerum
docet.

Tu natum Dominum
stringis, ad exteras
Ægypti profugum tu
sequeris plagas;
Amissum Solimis quæris,
et invenis,
Miscens gaudia fletibus.

Post mortem reliquos
sors pia consecrat,
Palmanque emeritos
gloria suscipit:

Tu vivens, Superis par,
frueris Deo,
Mira sorte beatior.

Nobis, summa Trias,
parce precantibus,
Da Joseph meritis sidera
scandere:

Ut tandem liceat nos tibi
perpetim
Gratum prómere canticum.
Amen

ŷ. Sub umbra illús,
quem desideráveram,
sedi, allelúia.

ŕ. Et fructus ejus
dulcis gútturi méo,
allelúia.

Jaunaren Igoeran

SALUTIS humanæ Sator.
Jesu, voluptas cordium,
Orbis redempti Conditor,
Et casta lux amantium:

Qua victus es clementia,
Ut nostra ferres crimina?

Mortem subires innocens,
A morte nos ut tolleres?

Perrumpis infernum
chaos;

Vinctis catenas detrahis;
Victor triumpho nobili

Ad dexteram Patris sedes.

Te cogat indulgentia,
Ut damna nostra sarcias

Tuique vultus compotes.

Dites beato lumine.

Tu dux ad astra, et semita,

Sis meta nostris cordibus,

Sis lacrymarum gaudium,

Sis dulce vitæ pœmium.
Amen.

ŷ. Dóminus in cœ-
lo, allelúia.

ñ. Parávit sedem
suam, allelúia.

Espiritu Santuaren etóferan

VENI, Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia,
Quæ tu creasti pectora.

Qui diceris Paraclitus.
Altissimi Donum Dei,
Fons vivus, ignis, cari-
tas,
Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
Digitus paternæ dexte-
ræ.

Tu rite promissum Pa-
tris,
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensi-
bus:
Infunde amorem cordi-
bus:
Infirma nostri corporis.
Virtute firmáns perpeti.

Hostem repellas lon-
gus.

Pacemque dones protí-
nus:

Ductore sic te prævio.
Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Pa-
trem;
Noscamus atque Filium.
Teque utriusque Spiri-
tum.

Credamus omni tem-
pore.

Deo Patri sit gloria,
Et filio, qui a mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In sæculorum sæcula.
Amen.

ŷ. Loquebántur vá-
riis linguis Apóstoli,
allelúia.

ñ. Magnália Dei,
allelúia.

Jrutasun Deunarena

JAM sol recedit igneus;
Tu, lux perennis, Uni-
tas,
Nostris, beata Trinitas,
Infunde amorem cordi-
bus.

Te mane laudum car-
mine,
Te deprecamur vespere:
Digneris ut te suppli-
ces.
Laudemus inter cœli-
tes.

Patri, simulque Filio.
Tibique, Sancte Spiri-
tus,
Sicut fuit sit jugiter
Sæclum per omne glo-
ria. Amen.

ŷ. Benedíctus es,
Dómine, in firmamento
cœli.

ñ. Et laudábilis et
gloriósus in sæcula.

Sakramentu Deunarena

PANGE, lingua, gloriósi
Córporis mystérium,
Sanguínisque pretiósi,
Quem in mundi préti-
um
Fructus ventris generósi
Rex effúdit Géntium.

Nobis datus, nobis na-
tus
Ex intácta Virgine,
Et in mundo conversá-
tus

Spargo verbi sémine,
Sui moras incolátus
Miro clausit órdine.
In supremæ nocte cœ-
næ,
Recúbens cum frátri-
bus
Observáta lege plene
Cibis in legálibus,
Cibum turbæ duodénæ
Se dat suis mánibus.

Verbum caro, panem
verum
Verbo carnem efficit:
Fitque sanguis Christi
merum,
Et si sensus deficit,
Ad firmandum cor sin-
cerum
Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramen-
tum
Veneremur cernui:
Et antiquum documen-
tum
Novo cedat ritui;

Jesusen Biotzarena

AUCTOR beate sæculi,
Christe, Redemptor om-
nium,
Lumen Patris de lumi-
ne,
Deusque verus de Deo.
Amor coegit te tuus
Mortale corpus sumere,
Ut novus Adam redde-
res
Quod vetus ille abstu-
lerat.

Præstet fides supple-
mentum
Sensuum defectui.
Genitori Genitôque
Laus et jubilatio,
Salus, honor, virtus
quoque
Sit et benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio.
Amen.
V. Panem de cælo
præstitisti eis, allelûia.
R. Omne delecta-
mentum in se habên-
tem, allelûia.

Ille amor almus artifex
Terræ marisque et si-
derum,
Errata patrum miserans
Et nostra rumpens vin-
cula.
Non corde discedat tuo
Vis illa amoris inclyti:
Hoc fonte gentes hau-
riant
Remissionis gratiam.

Percussum ad hoc est
lancea,
Passumque ad hoc est
vulnera
Ut nos lavaret sordibus
Unda fluente et sangui-
ne.
Decus Parenti et Filio

Sanctoque sit Spiritui,
Quibus potestas, gloria,
Regnumque in omne
est sæculum. Amen.
Y. Haurietis aquas
in gaudio.
R. De fontibus Sal-
vatoris.

Apostolu ta Ehangelarien jayetan

EXSULTEt orbis gaudiis,
Cælum resultet laudi-
dibus:
Apostolorum gloriam
Tellus et astra conci-
nunt.
Vos, sæculorum judi-
ces,
Et vera mundi lumina:
Votis precamur cordi-
um:
Audite voces suppli-
cum.
Qui templa cæli clau-
ditis
Serasque verbo solvitis,
Nos a reatu noxios
Solvi jubete, quæsu-
mus.

Præcepta quorum pro-
tinus
Languor salusque sen-
tiant,
Sanate mentes langui-
das:
Augete nos virtutibus.
Ut, cum redibit arbiter
In fine Christus sæculi,
Nos sempiterni gaudii
Concedat esse compo-
tes.
Patri, simulque Filio,
Tibique, Sancte Spiri-
tus,
Sicut fuit, sit jugiter,
Sæclum per omne glo-
ria. Amen.

ŷ. In omnem terram
exiuit sonus eorum.

Ṛ. Et in fines orbis
terræ verba eorum.

Apostoluena (Pazko aldian)

TRISTES erant Apostoli
De Christi acerbo fu-
nere,
Quem morte crudelissi-
ma

Servi necarant impi.

Sermone verax Angelus
Mulieribus prædixerat:
Mox ore Christus gau-
dium

Gregi feret fidelium.

Ad anxios Apóstolos
Currunt statim dum
nuntia.

Illæ micantis obvia
Christi tenent vestigia.

Galilææ ad alta mon-
tium

Se conferunt Apostoli

Ziñopa (martiri) batena

DEUS, tuorum militum
Sors, et corona, præ-
mium.

Laudes canentes Mar-
tyris
Absolve nexu criminis.

Jesuque, voti compotes,
Almo beantur lumine.

Ut sis perenne menti-
bus

Paschale, Jesu gaudium,
A morte dira criminum
Vitæ renatos libera,

Deo Patri sit gloria,
Et filio, qui a mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In sempiterna sæcula.

Amen.

ŷ. Sancti et justī, in
Dómino gaudéte, alle-
lúia.

Ṛ. Vos elégit Deus
in hereditátem sibi, alle-
lúia.

Hic nempe mundi gau-
dia,
Et blanda fraudum pa-
bula

Imbuta felle, deputans
Pervenit ad cœlestia.

Pœnas cucurrit fortiter,
Et sustulit viriliter,
Fundensque pro te san-
guinem,

Æterna dona possidet.

Ob hoc precatu sup-
plici

P. A. Deo Patri sit gloria, Apostoluena lez.
428^ogn. of.

Ziñopa bat baño geyagorena

SANCTORUM meritis in-
clyta gaudia
Pangamus, socii, gesta-
que fortia:
Gliscens fert animus
promere cantibus
Victorum genus opti-
mum.

Hi sunt, quos fatue
mundus abhorruit;
Hunc fructu vacuum,
floribus aridum

Te poscimus, piissime:
In hoc triumpho Mar-
tyris,
Dimitte noxam servulis.

Laus et perennis gloria
Patri sit, atque Filio,
Sancto simul Paraclito
In sempiterna sæcula.
Amen.

ŷ. Justus ut palma
florébit.

Ṛ. Sicut cedrus Lí-
bani multiplicábitur.

Contempsero tui nomi-
nis asseclæ,
Jesu, Rex bone cœlitum.
Hi pro te furias atque
minas truces
Calcarunt hominum,
sævaque verbera:
His cessit lacerans for-
titer ungula,
Nec carpsit penetra-
lia.

Cæduntur gladiis more
bidentium:
Non murmur resonat,
non querimonia:
Sed corde impavido
mens bene conscia
Conservat patientiam.
Quæ vox, quæ poterit
lingua retexere
Quæ tu Martyribus
munera præparas?
Rubri nam fluido san-
guine fulgidis
Cingunt tempora lau-
reis.

Pazko-aldian

REX gloriose Marty-
rum,
Corona confitentium,
Qui respuentes terrea
Perducis ad cælestia:
Aurem benignam proti-
nus
Intende nostris vocibus:
Trophæa sacra pangi-
mus:

Deo Patri sit gloria... 428'gn. of.

Te, summa o Deitas,
unaque poscimus;
Ut culpas abigas, noxia
subtrahas.
Des pacem famulis; ut
tibi gloriam
Annorum in seriem can-
nant.
Amen.

ÿ. Exsultábunt sanc-
ti in glória.

℞. Lætábúntur in
cubílibus suis.

Ignosce quod deliqui-
mus.

Tu vincis inter Marty-
res,
Parcisque Confessori-
bus:

Tu vince nostra crimi-
na,
Largitor indulgentiæ.

Autoŕlearena

ISTE Confessor Domini,
colentes
Quem pie laudant po-
puli per orbem,
(1) Hac die lætus me-
ruit beatas
Scandere sedes.

Qui pius, prudens, hu-
milis, pudicus,
Sobriam duxit sine labe
vitam,
Donec humanos anima-
vit auræ
Spiritus artus.

Cujus ob præstans me-
ritum, frequenter.
Ægra quæ passim ja-
cuere membra,
Viribus morbi domitis,
saluti
Restituuntur.

(1) Eriotz-eguna ezpada esan:

Hac die lætus meruit supremos
Laudis honores.

Noster hinc illi chorus
obsequentem
Concinit laudem, cele-
bresque palmas,
Ut piis ejus precibus
juvemur
Omne per ævum.

Sit salus illi, decus at-
que virtus,
Qui, super cæli solio
coruscans,
Totius mundi seriem
gubernat
Trinus et unus. Amen.

ÿ. Justum dedúxit
Dóminus per vias rec-
tas.

℞. Et osténdit illi
regnum Dei.

Birjiñena

JESU, corona Virginum,
Quem mater illa concipit

Quæ sola Virgo parturit,

Hæc vota clemens accipe:

Qui pergis inter lilia
Septus choreis Virginum,

Sponsus decorus gloria
Sponsisque reddens præmia.

Quocumque tendis Virgines

Sequuntur atque laudibus

Post te canentes cursitant,

P. A. Deo Patri, etc. 428'gn. of.

Birjiña ez zan Emakume Deunarena

FORTEM virili pectore
Laudemus omnes feminam,

Quæ sanctitatis gloria

Hymnosque dulces personant.

Te deprecamur supplices,

Nostris ut addas sensibus

Nescire prorsus omnia
Corruptionis vulnera.

Virtus, honor, laus, gloria

Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In sæculorum sæcula.

Amen.

ŷ. Diffusa est grátia
in lábiis tuis.

Ṛ. Proptérea benedixit te Deus in ætérnum.

Ubique fulget inclyta.

Hæc sancto amore saucia,

Dum mundi amorem
noxium

Horrescit, ad cælestia
Iter peregit arduum.

Carnem domans jejuniis,

Dulcique mentem pabulo

Orationis nutriens,

Cœlli potitur gaudiis.

Rex Christe, virtus fortium,

Qui magna solus efficis,
Hujus precatu, quæsumus,

P. A. Deo Patri, etc. 428'gn. of.

Elizaren Opalpen egunean

CÆLESTIS urbs Jerusalem,

Beata pacis visio,

Quæ celsa de viventibus

Saxis ad astra tolleris,

Sponsæque ritu cingaris

Mille Angelorum millibus.

Audi benignus supplices.

Deo Patri sit gloria,

Ejusque soli Filio,

Cum Spíritu Paraclito,

Nunc et per omne sæculum.

Amen.

ŷ. Diffúsa est grátia
in lábiis tuis.

Ṛ. Proptérea benedixit te Deus in ætérnum.

O sorte nupta prospera,
Dotata Patris gloria,

Respersa Sponsi gratia,

Regina formosissima,

Christo jugata principi,

Cæli corusca civitas!

Hic margaritis emicant,

Patentque cunctis ostia:

Virtute namque prævia

Mortalis illuc ducitur,
Amore Christi percitus
Tormenta quisquis sus-
tinet.

Scalpri salubris ictibus
Et tunsione plurima,
Fabri polita malleo
Hanc saxa molem cons-
truunt,
Aptisque juncta nexi-
bus
Locantur in fastigio.

Decus Parenti debitum
Sit usquequaque Altis-
simo,
Natoque, Patris unico,
Et inclyto Paraclito,
Cui laus, potestas, gloria
Æterna sit per sæcula.

Amen.
ŷ. Domum tuam,
Dómine, decet sancti-
tudo.
R̄. In longitudinem
diérum.

Juan Batiatzale Deunarena

UT queant laxis reso-
nare fibris
Mira gestorum famuli
tuorum,
Solve polluti labii rea-
tum
Sancte Joannes.

Nuntius celso veniens
Olympo,
Te patri magnum fore
nasciturum
Nomen, et vitæ seriè
gerendæ
Ordine promit.

Ille promissi dubius su-
perni,
Perdidit promptæ mo-
dulos loquelæ;
Sed reformasti genitus
peremptæ
Organa vocis.

Ventris obstruso recu-
bans cubili
Senserat Regem thala-
mo manentem;
Hinc parens nati meritis
- uterque
Abdita pandit.

Sit decus Patri, genitæ-
que Proli,
Et tibi compar utrius-
que virtus,
Spiritus semper, Deus
unus omni

Temporis ævo. Amen.

ŷ. Iste puer magnus
coram Domino.

R̄. Nam et manus
ejus cum ipso est.

Mikel Deunarena

TE splendor et virtus
Patris,
Te vita, Jesu, cordium,
Ab ore qui pendent tuo,
Laudamus inter Ange-
los.

Tibi mille densa mi-
llium
Ducum corona militat;
Sed explicat victor cru-
cem
Michael salutis signifer.

Draconis hic dirum ca-
put
In ima pellit tartara,
Ducemque cum rebel-
libus
Cœlesti ab arce fulmi-
nat.

Contra ducem superbiæ
Sequamur hunc nos
principem
Ut detur ex Agni thro-
no
Nobis corona gloriæ.

Patri, simulque Flio,
Tibique, Sancte Spiri-
tus,
Sicut fuit, sit jugiter
Sæclum per omne glo-
ria. Amen.

ŷ. In conspectu An-
gelórum psallam tibi,
Deus meus.

R̄. Adorábo ad tem-
plum sanctum tuum, et
confitébor nómini tuo.

Aguítza (Érosario) Deunarena

TE gestientem gaudiis,
Te sauciam doloribus,
Te jugi amictam gloria,
O Virgo Mater pangimus.

Ave, redundans gaudio
Dum concipis, dum vitas;

Et edis, offers, invenis;
Mater beata, Filium.

Ave, dolens, et intimo
In corde agonem, verbera,

Spinas crucemque Filii
Perpressa, princeps Martyrum.

Ave, in triumphis Filii,
In ignibus Paracliti,
In regni honore et lu-

mine,
Regina fulgens gloria.

Venite, gentes, carpite
Ex his rosas mysteriis,
Et pulchri amoris inclytæ
Matri coronas nectite.

Jesu, tibi sit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et almo Spiritu,

In sempiterna sæcula.
Amen.

v̄. Regina sacratissimi Rosárii, ora pro nobis.

R̄. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Deun Guztien jayegunean

PLACARE, Christe, servulis,
Quibus Patris clementiam

Tuæ ad tribunal gratiæ
Patrona Virgo postulat.

Et vos, beata per novem
Distincta gyros agmina,
Antiqua cum presentibus,
Futura damna pellite.

Apostoli cum Vatribus,
Apud severum Judicem
Veris reorum fletibus
Exposcite indulgentiam.

Vos, purpurati Martyres,
Vos, candidati præmio
Confessionis, exsules
Vocate nos in patriam.

Chorea casta Virginum,
Et quos eremus incolas
Transmisit astris, cælitum
Locate nos in sedibus.

Auferte gentem perfidam
Credientium de finibus,
Ut unus omnes unicum
Ovile nos pastor regat.

Deo Patri sit gloria,
Natoque Patris unico,
Sancto simul Paraclito,
In sempiterna sæcula.
Amen.

v̄. Exsultábunt Sancti in glória.

R̄. Lætabúntur in cubilibus suis.

DEUN ASKORI DAGOZKIEN BEZPERAK

Apostolu ta Ebangelarienak

I'go Bezperetako: Lenbiziko 4 eresiak Igandekoak, 399'an; 5'goa *Landate Dominum*, 411'an.

II'garén Bezperetako: 1'go eresia *Dixit Dominus*, 400'an; 2'goa, *Laudate pueri*, 402'an; 3'goa, *Credidi*, 411'an; 4'goa, *In convertendo*, 412'an; 5'goa, *Domine probasti me*, 412'an.

Eresefkia, *Exsultet*, 427'an.

Pazko aldian. Eresefkia *Tristes*, 428'an.

Martiriyenak

I'go Bezperetako: Lenbiziko 4 eresiak igandekoak, 399'an; 5'goa, *Laudate Dominum*, 411'an.

II'garén Bezperetako: 5'go, eresia *Credidi* 411'an.

Eresefkia; martiri batena bada: *Deus tuorum*, 428'an.

Eresefkia, martiri bat baño geyago badira: *Sanc-torum*, 429'an.

Pazko aldian: *Rex gloriose*. 430'an.

Gotzaiu Antorlearenak

I'go Bezperetako: Lenbiziko 4 eresiak igandekoak, 399'an; 5'goa *Laudate Dominum*, 411'an.

II'garén Bezperetako: 5'go eresia *Memento*, 414'an.

Eresefkia: *Iste Confessor*, 431'an.

Gotzaña ez dan Antorlearenak

I'go eta II'go Bezperetako: Lenbiziko 4 eresiak igandekoak, 399'an; 5'goa *Laudate Doanum*, 411'an.

Eresefkia: *Iste Confessor*, 431'an.

Birjiñak

I'go eta II'go Bezperetako: Eresiak Ama Birjiñare-nak, 408'an.

Eresefkia: *Jesu, Corona Virjinum*, 432'an.

Birjiñak ez diran Emakume Deunenak

Dana Birjiñeenak bezela, Eresefkia: *Fortem virili*, 432'an.

Jaunari opaldutako Eliz'en baten oroimienan esaten diranak

Lenbiziko 4 eresiak igandekoak, 399'an; 5'goa *Lauda Jerusalem*, 409'an; Eresefkia, *Cælestia urbs*, 433'an.

İLEN AŘENDIA (OFIZIOA)

Noturnua

Aita gurea, Agur' Maria eta Kredoa ixilik eta zuti.

Zuti. *Regem cui omnia vivunt, * Venite adoremus.*

Venite, exultemus Dómino, jubilémus Deo, salutári nostro; præocupémus faciem ejus in confessióne, et in psalmis jubilémus ei.

Regem, cui omnia vivunt, venite, adorémus.

Quóniam Deus magnus Dóminus, et Rex

magnus super omnes deos: quóniam non repellet Dóminus plebem suam: quía in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitúdiines móntium ipse cónspicit.

Venite, adorémus.

Quóniam ipsius est mare, et ipse fecit illud, et áridam fundaverunt manus ejus (1) *venite*

(1) Itz onek belauniko esan bear dira.

adorémus et procidamus ante Deum: plorémus coram Dómino, qui fecit nos, quia ipse est Dóminus Deus noster; nos autem pópulus ejus, et oves páscuæ ejus.

Regem, cui omnia vivunt, venite, adorémus.

Hódie si vocem ejus audierítis, nolite obduráre corda vestra, sicut in exacerbatióne secundum diem tentatiónis in deserto; ubi tentaverunt me patres vestri, probaverunt et viderunt ópera mea.

Venite, adorémus.

*Ant. Dirige * Domine, Deus meus in conspectu tuo viam meam.*

1.—5^ogn. eresia

Zuzenak Jaunaren laguntza eskatzen dau gaizkiñen aurka.

*Jasařita. Vërba mea auribus percipe Dómine, * intellige clamorem meum.*

Quadráginta annis próximus fui generatióni huic, et dixi: Semper hi errant corde; ipsi vero non cognoverunt vias meas: quibus juravi in ira mea: si introbunt in requiem meam.

Regem, cui omnia vivunt, venite, adorémus.

Requiem æternam dona, eis Dómine: et lux perpetua luceat eis.

Venite, adorémus.

Regem, cui omnia, vivunt, venite adorémus.

Inténde vóci orationis meæ, * rex méus et Deus meus.

Quóniam ad te ora-

bo, * Dómine mane exaudies vocem meam.

Mane astábo tíbi et videbo, * quóniam non Déus vólens iniquitatem tu es.

Neque habitábit iuxta te malignus, * neque permanebunt injústi ante oculos tuos.

Odisti ómnes qui operántur iniquitatem, * pérdes ómnes qui loquuntur mendacium.

Virum sánguinum et dolósum abominabitur Dominus, * égo autem in multitudíne misericordiæ tuæ.

Introíbo in dómum tuam, * adorábo ad téplum sánctum túum in timore tuo.

Dómine, deduc me in iustitia tua, * propter inimícos méos, dirige in conspectu túo viam meam,

Ant. Dirige, Domine Deus meus, in conspectu tuo viam meam.

Ant. 2^gna. Convértere, * Dómine, et éripe ani-

Quóniam non est in óre eorum veritas, * cor eorum vanum est.

Sepúlcrum paténs est gúttur eórum,—línguís súis dolóse agebant, * júdica illos, Deus.

Décidant a ongitaciónibus súis,—secundum multitudinem impietatum eórum expelle eos, * quóniam irritaverunt te Domine.

Et læténtur ómnes qui sperant in te, * in ætérnum exultábunt, et habitabis in eis.

Et gloriabúntur in te ómnes qui diligunt nomen túum, * quóniam tu benedíces iusto.

Dómine, ut scúto bó-næ voluntatis tuæ, * coronasti nos.

Réquiem æternam * dóna eis Dómine.

Et lux perpetua * luceat eis.

mam meam: quoniam non est in morte, qui memor sit tui.

2.—6^gn. eresia

Jaunaren erukia eskatzeko, pekatari damutuaren otoitza.

Dómine, ne in furóre túo árguas me, * neque in ira túa córripas me.

Miserére méi Dómine, quóniam infirmus sum: * sána me Dómine, quóniam conturbáta sunt óssa mea.

Et ánima méa túrbata est valde, * sed tu Dómine, usquequo.

Convértere Dómine, et éripe ániman meam, * sálvum me fac propter misericórdiam tuam.

Quóniam non est in móрте qui mémor sit tui * in inférno autem quis confitébitur tibi.

Laborávi in gémitu méo,—lavábo per singulas nóctes léctum meum, * lácrimis méis

strátum méum rigabo. Turbátus est a furóre óculus meus, * inveterávi inter ómnes inimicos meos.

Discédite a me ómnes qui operámini iniquitatem; * quóniam exaudivit Dóminus vócem flétus mei.

Exaudivit Dóminus deprecationem méam, * Dóminus oratióne[m] méam suscepit.

Erubéscant et conturbéntur vehementer ómnes inimíci mei, * convertántur et erubescant valde velóciter.

Réquiem æternam * dóna eis Dómine.

Et lux perpetua * luceat eis.

Ant. Convértere, Dómine, et éripe animam meam: quoniam non est in morte, qui me mor sit tui.

Ant. 3'gna. Nequando rápiat * ut leo animam meam, duin non est qui rédimat, neque qui saluum fáciat.

3.—7'gn. eresia

Dabid'ek bere obena kendu ta bere uste onagaitik gorde dagiala eskatzen dau.

Dómine Deus méus, in te speravi, * sálvum me, fac ex omnibus persequentibus me, et libera me.

Nequándo rápiat ut leo ániman, meam, * dum non est qui rédimat, neque qui sálvum faciat.

Dómine Déus meus, si féci istud, * si est iníquitas in mánibus meis.

Si réddidi retribuéntibus mihi mala, * decídám mérito ab inimicis méis inanis.

Persequátur inimícus ánimam meam, — et comprehéndat, et concúlcet in térra vítam meam, * et glóriam méam in púlverem deducat.

Exsúrge Dómine in ira tua, * et exáltare in finibus inimicórum meorum.

Et exurge Dómine Déus méus in præcepto quod mandasti, * et synagoga populórum circúmdabit te.

Et propter hanc in áltum regrédere, * Dóminus júdicat populos.

Júdice me Dómine secúndum justítiam meam, * et secúndum innocéntiam meam super me.

Consumétur nequítia peccatórum, et dirigés jústum, * scrútans córda et rénes Deus.

Jústum adjutórium méum a Domino, * qui

sálvos fáciat rectos corde.

Déus júdex jústus, fórtis et patiens, * numquid iráscitur per sín-gulos dies?

Nisi conversi fueritis, gládium súum vibrabit, * árcum súum teténdit, et parávit illum.

Et in éo parávit vása mortis, * sagíttas súas ardentibus effecit.

Ecce parturiit injustítiam, * concépit dolórem et péperit iniquitatem.

Ant. Nequando rápiat * ut leo animam meam, duin non est qui rédimat, neque qui saluum fáciat.

Zuti. v. Aporta inferi. ñ. Erue Dómine animas eorum.

Irakurtza ta eřesponso bitarġean jasarġta.

Credo quod Redemptor meus vivit, et in novissimo die de terra surrectúrus sum: * Et in carne mea videbo Déum Salvatórem meum.

Quem visúrus sum ego ipse, et non álius; et óculi mei conspectúri sunt. Et in carne mea, etc.

Qui Lázarus resuscitasti a monumento fætídum; * Tu eis, Dómine, dona requiem, et locum indulgentiæ.

Lácum apéruit, et effódit eum, * et incidit in fóveam quam fecit.

Convertétur dólor ejus in caput ejus, * et in vérticem ipsíus iníquitas ejus descendet.

Confítebor Dómino secúndum justítiam ejus, * et psállam nómini Dómini altissimi.

Requiem æternam * dóna éis Domine.

Et lux perpetua * luceat eis.

Qui ventúrus es iudicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. Tu eis, Dómine, etc.

Dómine, quando véneris iudicáre terram, ubi me abscondam a vultu iræ tuæ? * Quia peccávi nimis in vita mea.

Commissa mea pavésco, et ante te erubesco: dum veneris iudicáre, noli me condemnáre. Quia peccávi...

Requiem æternam dona eis, Domine; et lux perpétua lúceat eis. Quia peccávi, etc.

Īlen aldez azkespena

Zuti egon beaƿ da.

Libera me, Domine, de morte ætérna in die illa tremenda, * Quando cæli movendi sunt et terra; * Dum veneris iudicáre sæculum per ignem.

Tremens factus sum ego, et timeo, dum discusio venerit, atque ventura ira. * Quando...

Dies illa, dies iræ, calamitatis et miserix, dies magna et amara valde. * Dum...

Requiem æternam. Líbera me...

Kyrie eleison, Christe eleison

Kyrie eleison.

Pater noster... (*Aita gurea ixilík*).

Et ne nos inducas in tentationem.

Sed libera nos a malo.

A porta inferi.

Erue Domine animam ejus (*askogaitik* animas eorum).

Requiescat in pace.

Amen.

Domine exaudi orationem meam.

Et clamor meus ad te veniat.

Dominus vobiscum.

Et cum spiritu tuo.

Gorþua lúƿeratzera eruaten dan bitarþean kantau beaƿ da: In paradisum deducant te Angeli: in tuo adventu suscipiant te Martyres, et perducant te in civitatem sanctam Jerusalem. Chorus Angelorum te suscipiat, et cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem.

Ego sum...

Benedictus Dóminus Dóminus Deus Israel, * quia visitávit, et fécit redemptionem plébis suæ:

Et eréxit córnu salutis nobis, * in dómo Dávid púeri sui.

Sicut locúsus est per os sanctorum, * qui a sæculo sunt prophetárum ejus.

Salútem ex inimicis nostris, * et de mánu ómnium qui oderunt nos.

Ad faciéndam misericordiam cum pátribus

nostris, * et memorári testamenti súi sancti.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham pátre nostrum, * datúrum se nobis.

Ut sine timóre, de mánu inimicórum nostrórum liberati, * serviamus illi.

In sanctitáte et justitia córam ipso, * ómnibus diébus nostris.

Et tu púer, prophéta Altíssimi vocáberis, * præibis enim ante fá-

ciem Dómini, paráre vias ejus.

Ad dandam sciéntiam salutis plébi ejus, * in remissioném peccatórum eorum.

Per viscera misericordiæ Dei nostri * in quibus visitávit nos, óriens ex alto.

Ant. Ego sum resurrectio et vita: qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet; et omnis qui vivit et credit in me, non morietur in æternum.

Kyrie eleison, Christe eleison
Kyrie eleison

Pater noster... *Aita gurea ixilik.*

Et ne nos inducas in tentationem.

Sed libera nos a malo.

A porta inferi.

Erue Domine animam ejus (*batez goitik badira ilak animas eorum*).

Requiescat in pace.

Amen.

Domine exaudi orationem meam.

Et clamor meus ad te veniat.

Dominus vobiscum.

Et cum spíritu tuo.

Requiem æternam dona ei Domine.

Et lux perpetua luceat ei (*askogaitik eis*).

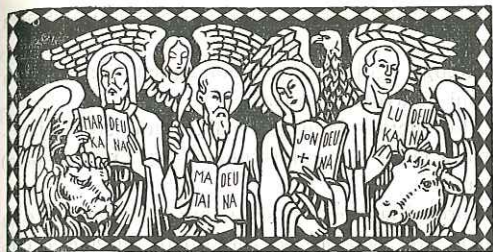
Requiescat in pace.

Amen.

Illumináre his qui in ténébris et in úmbra mórtis sedent, * ad dirigéndo s pedés nostros in viam pacis.

Réquiem æternam * dóna éi Dómine.

Et lux perpetua * lúceat ei.

VII. Ebangelioak

Eleiz - urtea

Eleiz-urteak iru aro edo aldi nagusi ditu.

1'g.) *Abendu edo Elgaro-aldia.*

2'g.) *Pazkoa edo Berbizkunde aldia.*

3'g.) *Pentekoste edo Mayatz Pazko aldia.*

Bakoitzak bere jai nagusiak daukaz, bi edo iru, ta beste jayak onein inguruan batzen dira, eura-kaz bat lez egiñik.

1'g.) *Elgaro-aldia:*

Abendu edo Elgaroko lenengo domekan asten da ta zazpigafenean amaitu. Aldi onetan, *Jesukristo gure Jaunaren jayotzea* ta bere lenengo urteak gogoratzen daukuz gure Ama Eleizeak.

Abendu edo Elgaroko lau asteak jaf ten dira le-

nengo, Jesusen jayotzarako gertuera edo prestaera lez.

Ufengo Eguberi edo Gabon eguna, Efegeen jaya ta oni daŕayo en igandeak.

Aldi onetako jai nagusienak: Jesukristoren jayotzea ta Jaunaren erakuskundea (iru efegeen jaya) dira.

Andra Mariaren beste jai andi bi be saŕtzen dira emen: *bere Soŕkunde garbia* ta *bere Garbikunde* edo *Eleizan Sartzea*. Jesus gure Beŕeroslea, Maria'ren bidez, Jaungoikoak emon euskula, gomutarazo nai dausku gure Eleiza-Amak.

2'g.) *Pazko edo Beŕbizkunde-aldia.*

Zazpigaŕen igandean asi ta Pentekoste ufengo larunbat edo zapatuan amaitzen da. Aldi onetan *Jesukristo gure Beŕeroslearen Nekaldi, Eriotza, Biztuera, Igokundea ta Espiritu Santuaren Etoŕerea* gogoratzen doguz. Atal bitan erdibitzen da.

LENENGOA: Zazpigaŕen igandetik Beŕbizkunde-eguneraño ta negaŕ-aldia da.

BIGARRENA: Beŕbizkunde - igandetik Pentekoste ufengo iganderaño ta poz-aldia da.

Lenengo atalean saŕtzen dira:

Zazpigaŕen, Seigaŕen ta Boskaŕen igandeak, Beŕogeikaro edo Garizumaren lau igandeak, Nekaldi-igandea, Abaŕ-igandea ta Eguen, Barieku ta Zapatu guren egunak.

Bigaŕenean: Beŕbizkunde-jaya ta bere ondorengo bost domekak, Jaunaren igokunde ta ufengo domekea.

Jai nagusiak: Eguen, Barieku ta Zapatu guren egunak ta Beŕbizkunde-igandea dira.

Aldi onetan saŕtzen da Jose Deunaren jai-aldi pozgaŕia be.

3'g.) *Pentekoste ondorengo aldia.*

Pentekoste ufengo domekan asi ta Elgaro edo Abenduraño doa.

Aldi onetan, Jesukristo gure Jaunaren bizitza, mirari, ibilera, itzaldi ta abaŕ gogoratzen doguz.

Ogetalau igande ditu ta aldi onetan jai andi edeŕak ospatzen dira. Andienak: Gorpuŕti, Joan Batiatzalearen jayotzea, Pedro ta Paulo Deunen jai-aldia, Andra Maria'ren Jasokunde ta Deun edo Santu guztien jai-eguna.

ABENDUA

Antziña Garizuma'ren azken aldean iragaŕi ta aŕtzen ziran Buldak, orain Elgaroan iragaŕten dira ta aldi onetan aŕtu beaŕ dabez euren eskubideen jabe izan nai daben kristiñauak. Au dala-ta, barau ta aragi-izteko legeak eta Buldearen parkapenak ementxe azalduko dira.

Barau, aragi-izte ta parkapenak

I Barau ta aragi-izteko legeak.

II Parkapenak.

I

(Barauak gaitzak osatzen ditu, deabruai iges-eragin, gogoeta txarak urundu, adiña argiagotu, biotza garbitzen dau ta azkenez, Jaungoikoaren egoleku aufera eroan oi dau gizona).

(Atanasio Deunak).

- A) *Barau ta aragi-izteko legeak bi dira:*
 Bata estuagoa, buldarik ez dauken guztientzat.
 Bestea bigunagoa, Españaiko legea, buldadunen-tzat.
 Bien bafi, laburtxu ba - da be, emongo dogu emen.
- B) *Barau ta aragi-izteko legeak beartzen dabez.*
Aragi-iztekoak: 7 urte bete dabezan kristiñau guztiak.
Barau-legeak: 21'gañen urtetik asi ta 60 urterañau-koak.
 OARA: 7'gañen urtea baño lenago adimen argira eltzen diran umeak ez ditu beartzen aragi-izteko lege onek.
- C) *Lege oneik zer eskatzen dabe?*
Aragi-izteko legeak: aragi ta aragi-saldea debekatzan ditu egun batzuetan, (ařautzak, esnea ta esnekiak ez dagoz galerazota).
Barau-legeak: egunean janaldi bakař bat egiteko agintzen dau.
 Ofaitik be:
 goizean: ontza bi (62,50 gramo) ta ařatsean 8-10 ontza (250-300 gramo) ařtu daitekez.
 Goix-ařatseko orduetan oitzen dan eran jařaitu.
 D) *Noiz barau-egim eta aragia-itxi beař dan.*

Ez da lege bardiña guztientzat. Au dala-ta lege bi azalduko doguz jařaijan.

LENENGOA: *Bulda bakoien legea.*

BIGARRENA: *Buldadunen legea.*

Bulda bakoien legea.

Barau egunak } Garizuman 40 egun osoak.
 Lau barukaldi edo denporetako eguasten,
 bariku ta zapatuak.
 Pentekoste, Maria'ren Jasokunde, Domusantu ta Jesusen Jayotzaren (Lotaziła'ren 25'g.) aũfeko egunak.
 Guztira 53 egun.

Barau ta aragi izteko egunak } Autsen - eguna; Garizuma - barukaldiko eguasten, bariku ta zapatuak.
 Irutasun Santuaren, Mateo Deunaren eta Elgaro edo Abenduko denporak.
 Pentekoste, Maria'ren Jasokunde, Domusantu ta Jesusen Jayotzaren aũfeko egunak,
 Guztira 29 egun.
 Beraz, Garizumako beste 24 egunak barau-egunak dira, baña aragi-iztekoak ez.
 Larunbat (Zapatu) gureneko baraua eguerdian amaitzen da.

Aragi izteko egunak } Urte guztiko bariekuak.

Buldadunen legea.

A) *Buldea noizkoa?*

Kristiñauak moroen aufka guda edo bufukan asi ziran aldikoa.

Urbano II^{gk} lenengoz (1095^g. urtean) parkapen andiak emon eutsezan Luí - Santua maomatafen menpetik aterateafen, oneikaz guda-egitera yoazan kristiñauai eta onei lagundu egioen guztiei be bai

Ondorengo Aita Santuak, ofein antzeko beste mesede asko eskiñi eutsoezan, naiz Luí Santuetara yoazanai naiz Españan moroen aurka gudakatzen ziranai.

Julio II^{gk}., uste danez, emon eban lenengoz España[']ko Buldea: afezkero beste mesede azkoz aberastu dabe ondorengo Aita Santuak eta azkenez, Benedito XV^{gk}. ipiñi eban gaur egunean dagoan lez.

B) *Oaf batzuk, safera anzo.*

1.—Buldeak eskintzen dituan parkapen eta mesedeak irabazteko, Buldea *artu* beaf da, eskatzen dan limosnea emonik.

Norbere izen-abizena Buldan idaztea ez da beaf-ekzkoa, ezta Buldea etxean gorde eta sakelean eroatea be.

Beste norbaitek zure izenean afu daike ta duan emon zuri, ori nai ba dau. Urteko Bulda bañia afu beaf da, baña nagikeriz edo bañia artu ezpa-da, joan dan urtekoa ona da ilabete bat geyagorako.

Bulda jabe zareala, atzeñi edo erbestera ba-zoaz, Buldearen mesedeak an be zeugandu zeikez, auferkoai galbiderik ez emoteko ardurea artuaz.

2.—*Buldak ¿zeinbat dira?*

Buldea, berez, bakaña da: Gurutze-Buldea; baña «Aragiarena», «Ildakoarena» eta [beste enparauak be oituraz izen ori daroe.

Iru ezagunenak aitatuko dodaz emen eta oiturreari jafaituaz, Bulda izena emongo dautset:

«Gurutze-Buldea»

«Aragi-Buldea»

«Iñen-buldea».

Bulda bakoitzaren azalpen laburra

Gurutze-Buldea.

Bulda onek emoten dituan parkapen mesede ta beste zertzelada guztiak emen aitatzea lafegi litzake. Nagusienak bakañik aitatuko dodaz.

Parkapenak.—*Parkapen osoa urtean biritan*, norberak aukeratu dagizan egunetan, autoftu ta, al izanik, Jaunaftu ezkerro. (Jaunartu ezin dauenak, Pazkoazkoa egin begi parkapenok irabazteko asmoz).

15 urte ta 15 berogeiko parkapenak, barau egiten dan bakoitzean (aginduta ez dagoan egunetan) biotzez damuturik eta Aita Santuaren alde otoiñtze-egiñik. Auxe berau egiten dabenak, kristiñaudi osoan *egun ofeitan egiten diran egikizun on guztietan aldedun dira.*

Eroma[']ko egotaldi edo estaziñoen parkapen guztiak, Aita Santuaren alde eleizan otoiñtze-egiñaz eta autoftu ta Jaunaftu ezkerro, parkapen osoak irabazi nai ba-dira.

Parkapen osoa eriotz-aldian, autoftu ta Jaunafturik, al dala edo ori ezin ba-da, biotzez damutu, «Jesus» esan eta eriotzea gogo onez Jaunaren eskutik aftu ezkeru.

Parkapen guzti ofeik, azkenengo au izan ezik, Garbitokiko arimentzat izan daitekez

Emen oaftu beaf dozu bein eta betiko, Buldea ez dala erosten, askok esan oi dabon lez: Buldea aftu egiten da, arima-eskefak ezin saldu daitekez-ta. Buldak aftuaz batzen dan diru zati bat txiro ta geixo-etxeetan banatzen da: beste zati bat eleiza landef, abadekien etxe ta Abadeai laguntzeko izan oi da.

Aragi-buldea.

Afautza, esne ta esnekiak artzeko eskubide osoa emoten dautse Bulda ori aftu dabon guztiai, edozein egunetan (Aste Santuko egunetan be bai) ta edozein jatordutari (naiz goizean naiz afatsean) neufia gorde ezkeru.

Edozein janari (naiz goizeko naiz afatsekoa) koipez egin edo gertutzeko eskubidea (okela ta okela-saldea galerazten ditu).

Azkenez, urte baruan barau ta aragi-izteko egun asko kentzen ditu, ondoren agiri dan lez.

Barau ta aragi izteko egunak

Garizumako barikuak.
Pentekoste, Maria'ren Jasokunde (Dagonila'ren 15'g.) ta Jesusen Jayotzaren (Lo-tazila'ren 25'g.) aufeko egunak.
(Azkenengo au Gabon aufeko larunbat edo zapatuan egiten da).
Guztira 10 egun.

Barau egunak
Aragi iztekoak
bakarririk

Garizumako eguasten eta zapatuak.
Guztira: 14 egun.

Aragi iztekoak
bakarririk

Irutasun (Trinidad) Santu, Mateo Deun ta Abendu-barukaldietako barikuak.

BERAZ:

+ barau eguna esan nai dau
X aragi izteko..

Garizuman

Eguaztena †
Barikua † . . X
Zapatua †

Aurregunak
bijiliak

Pentekoste'koa † . . X
Maria'en Jasokunde'koa † . . X
Jesusen Jayotza'koa. . . † . . X

Barikaldi (tempo-
retako) barikuak

Irutasun Santuarena X
Mateo Deunarena X
Abendukoa X

Oafak:

1. Barau ta aragi-izteko legeak, jai-egunez ba datoz, ez dauke indafirik, Garizuman izan ezik.
2. Autoft-entzuleak azkapen edo dispentsea emongo dautse beaf dabonai.

Bulda onek emoten dituan eskubide ta mesedeon jabe egiteko, Gurutze-Buldea artzea beaf-bearefkoa da; baña txiroak ez dauke ez Bulda onen ez Gurutzeokoaren beafik aiatu diran egun ofeitan aragi edo okelea jateko.

Óren ordez «Aita gurea ta Aguf Maria» esatea ondo da; baña beaézkoa, ez.

Sendi (famili) andia daukenak sei lagunentzat okela-bulda bakaf bat, eta beste seirentzat beste bat artzea naiko dabe; baña *Gurutze-Buldea* bakoitzarentzat atera beaf da.

İlen buldea

Buldau ařtu dagienak parkapen osoa irabazi daikie il danarentzat, autořtu, Jaunařtu ta ildakoa-ren alde otoitz-egiařaz

Il danaren izena naiz norberea Buldan idaztea, ez da beaézkoa. Kurutze-Buldea be ez da beaézkoa parkapen au irabazteko: zefaldo edo atautan buldea sartzea be ez, oitura ona dan ařen... «Aita gurea, Aguf Maria ta Gloria» ilaren alde esatea naikoa da.

Kurutze-Buldeak dirauan urte bafuan, ilen bulda bi ařtu dagikez kristiařnu bakotxak, eta bigafen buldearen parkapena nai lenengoa ezafi eutsan il berberari nai beste bateri ezafi dagikeo, nayen dauanez:

Kristiařnaua: zeure etxeoak maite ba-dozuz, biotzez maite ba-dozuz zeure aide ta lagunak, zeure maitasun ori ezin erakutsi zengikeoe obeto, euren-tzat «İlen Buldea» ařtuaz bařo. Ez dira negařak, ezta lorak be, ořeik eskatzen dabezanak; otoitzak nai dabez, parkapen eta egikizun onak. Guztiz egoki da «İlen Buldea» etxean eukitea, etxeoan edo lagunen ařtean norbait ilgo danerako, euren-tzat lenbailen parkapena irabazteko.

Parkapenak

«Dabo tibi thesauros absconditos».

Aberastasun ezkuuak emongo dautzudaz. (ISAİ XV, 3).

«Thesaurizate vobis thesauros in caelo».

Batu egizuez zuentzat aberastasunak zeruan. (MAT. VI, 20).

Pekatariař bere obenak autořtu-ta gero be zerbait ordaindu beaf dau oraindik, edo emen luřean edo gero Garbitokian.

Parkapenak aberastasun andi-andiak ipinten dabez bere eskuetan zor ori ordaintzeko.

Parkapen osoak pekatuen zořa oso-osorik ordaintzen dabe. Beraz parkapen osoa irabazi ta berealaxe norbait ilgo bařlitz, zuzen-zuzen zerura joango litzake.

Osoak ez diranak zerbait ordaintzen dabe, zořa gixtixu daroe. Baña ez uste izan, *urte beteko parkapenak* diřogunean, Garbitokiko urtebetea kitutzen dabela esan nai dogunik. Ořeik auxe esan nai dau: Eleizearen antziřnako lege-arauz urte beteko penitentzi - egiřaz irabaziko geuken beste, parkapen ořegaz irabazi gegikela zořa ordaintzeko.

Parkapenak irabazteko beaf dira:

a) Biotz garbia; pekatu astunean ba-zagoz, zoaz autořtzera ta ori ezin ba-dozu, egiazko damua softu egizu biotzean, «Jesukristo neure Jauna» esanaz.

b) Agintzen diran otoitz eta beste egite onak zeatz betetea. (Mezea agintzen ba-da, jai-eguneko ez da naiko, beste bat entzun beaf da).

Autoftzea eskatzen danean, pekatu astunik euki ez afen be, autoftu beaf zara. Astero autoftzen danak, aste batetik besterako parkapenak irabazteko, ez dauko bañiro autoftu beafik, pekatu astunik ez pa-dauko beintzat: oraindik geyago: autoftkuntzea parkapenak irabazteko izentau dan eguna baño zortzi egun lenago, ta Jaunartzea, auřegunean egin daitekez, eta bata ta bestea, nai izan ezkeru, zortzi uřen-bařuan be bai.

Eleizea ikeřtzea (bixitatzea) eskatzen danean, geiorik dagozalako edo ořetara naiz Jaunařtzeraz ezin joan daitekezanak, beste otoitz eta egikizun onen bidez parkapenak irabazi dagikiez, autoř-entzuleak esango dautsena egiřaz.

Beste otoitz berezirik agintzen ez danean, «5 Aita gure ta 5 Aguf Maria» esatea, naiko da.

Jubileo-parkapena

Ogetabost urtetik ogetabost urtera, Aita Santuak *parkapen* oso bat eskintzen dau, urte bařu guztian irabazi leitekena. Augaitik *urte* Santua deritxo parkapen osoa dakařen urte oni.

Urte Santu au Jangoikoaren eřukizko urtea da. Eleiza Amak urte ořetan geure pekatu-zoř guztien parkapena eskintzen dauku, ta onein neke-ordañ eřezago kitutu daigun, parkapen oso ori geuganatzeko eřeztasun andia be bai.

Parkapen osoa irabazteko egin beaf diran gauzak, iragařen danean esan oi dira. Geyenez autoftu ta Jaunařtzea ta Eleizaren baten Aita Santuaren alde otoitz egiřtea eskatzen dira.

Ez bakařik 25'gařen urte bete bakoitzean, baita beste gertaldi nagusienetan be, Jubileo'ko parkapena Aita Santuak emoten dabe. Ori danean, ondo begiratu beaf da baraua edo beste zerbait eskatzen ete-dan parkapena irabazteko.

Dagoniřa'ren 2'an «Porziunkula» deritxon parkapena.

Asis'tar Prantzizko Deunak eskatu eutsan Jaunari Andra Mariaren bidez eta *III*-gařen Onorio Aita Santuak, 1221'gařen urtean, ontzat emon eban.

Dagonil edo Agustuaaren lenengoaren eguerditik asi eta bigařen eguneko gauerdirarte irabazi daiteke.

Eskatzen dira:

a) Autortu ta Jaunařtzea.

b) Prantzizkotařen, kaputxinoen edo parkapen ori irabazi daiteken beste eleizaren bat ikeřtzea, bertan Aita Santuaren alde otoitz egiřaz (5' Aita gure ta Aguf Mari esan oi dira.

d) Ikertaldi (saftu uřen) bakoitzean parkapen osoa irabazi daiteke.

e) parkapen guztiok Garbitokiko arimen alde eskiři leitekez.

g) Bakoitzak beretzat parkapen oso bat irabazi legike; baña geyago ezin legi beretzat irabazi. Beraz guztiz egoki da ildakoentzat osasungafi izan daitezat, Jaunari eskintzea.

Efi askotan gorago aitatu dan egunaren auřeko edo osteko domekan irabazi daitekez parkapen oneik.

Ur-bedeinkatua

Eleizearen asieratik erabili da ur-bedeinkatua kristiñauen artean. Basilio Deunak diñosku kristiñauak eleizan sartu, naiz andik urteiten ziranean, beti afitzen ebela ta etxeetan goizean jagi naiz oerztean be bai.

Baña ur bedeinkatua, arimearentzat onuratsua izateko, siñismen bizi ta osoz afitu bear da, ez gadora barik eta edozelan. Bear dan lez afitu ta erabili ezkeru, deabrua gure ondolik uxatzen dogu ta Espiritu Santuak bere doyakaz laguntzen gaitu.

Artzen dozun bakoitzean esan egizu, ba: *Aqua benedicta sit nobis salus et vita*. Ur bedeinkatu au gurtzat osasun eta bizia izan bedi.

Abendua zer da?

Elgaro edo abendua barau-neke eta otoitz-aldi edo aroa da. Jesukristo gure Beferoslearen jayotzara gertu gaitez.

Safi entzungo dozuez garai onetan, antziñako Aitalen eta Igafleen abotsak, Aita Goikoari bere Semea, gizonen Beferoslea, bialdu dagiala eskatuaz. «Zabaldu beitez zeruak eta betofkigu zuzena. Idegi bedi luña ta sofitu bei Salbatzañea».

Iekaz batera, Eleiza - Amaren Seme onak izan nai dogunok poztu gaitez gure Salbatzañea bañiro datofkigulako ta barau-nekez eta otoitz bero sutsuz geure biotzat gertu daiguzan.

Elgaro (abenduko) lenengo domekea

(Luc. XXI, 25-33)

Azken epairako (juiziorako) gertaera ta Jesukristo'ren etoferea.

ALDI aretan: Jesusek bere ikasleai esan eutsen: Ezaugañiak izango dira eguzki ta ilargi ta izañetan (*ludiarren azkenean*) eta luñean giza-emakumeen lañitasuna, itxasoko olatuen ofroya entzunda: bilduñez josiak agertuko dira, mundu osoari etofi bear yakon ondamendiaren ikaraz, zeru-luñaren indañ guztiak naspilduko dira-ta. Orduan ikusiko dabe Gizonaren Semea eskubide andiz eta nausiro odai baten gañean datofela. Gauza oneik jazoten asi ta gero, jaso buruak eta begiratu egizue: Azkatasun-eguna ba datofkizue-ta. Eta antz-irudi oneikaz jañaitu eban: iko-ondoa ta beste zugatzak begiratu; arnari edo frutuak emoten asten diranean, badakizue udea ur daukazuela: olantxe zuek be; gertakizun oneik asi dirala dakutzuenean, gogoratu Jaungoikoaren agintzea ur dagoala. Egi-egiaz diñotzuet: ez da gizaldi au joango oneik guztiok amaitu baño len; zeru-luñak

aldatuko dira, baña nire itzak ez dira iñoz aldatuko.

Elgaroko II'gañen igandea

(MAT. XI, 2-10)

Joan Batiatzalearen bizi bide neketsu-gogoña.

ALDI aretan: Joanek katez lotua aurrkitzen zala, Kristo'ren mirariak entzun zituanean, ikasle bi bialdu eutsazan, itandutera: ¿Zu zara etofteko zareana (*Mesias*) ala besteren bat itxaroten dogu?

Jesus'ek erantzun eutsen: Zoaze ta Joani esan egiozuez entzun eta ikusi dozuezanok: itsuak ikusten, legendunak garbituak, goñak entzuten, ilak beñbiztuak, txiro beañtsuak bañi ona ikasiak. Eta zorionekoa da nizaz galbidetzen (eskandalizaten) ez dana. Oneik biurtu ziranean, Jesus asi zan (ozteari) itaunka ¿zetara joan zarie basamortura? aizeak darabilan kañaberaen bat ikustera? ¿ala gizon apain jantzia ikustera? Baña apain jazten diranak, eñege-etxeetan dagoz; ¿zetara joan zarie ba? ¿igarlea ikustera? Bai, igarñe da ta igarñlea baño andiagoa: beratzaz esana dago, ba: «Nire aingerua bialduko dautzut

auffetik, zure bideak zuzentzera». Egi-egiaz diñotzuet: emakumegandik jayotakoen añtean ez dala Joan Batiatzalea baño andiagorik soñtu; baña zeruko eñeñuan txikiena be ori baño andiago da.

Elgaroko III'gañen igandea

(JOAN I, 19-28)

Joan Batiatzalearen apaltasuna.

ALDI aretan: Judañak abade ta abade lagunak bialdu ebezan Jerusalem'dik Joanegana itanduteko: Nor zara zu? Eta autortu eban eta ez eban ukatu. Autoñtu ta esan eban: ni ez naz Kristo. Eta bañiro itandu eutsen: ¿nor zara, ba. Elias al zara? Ez, erantzun eutsen. Orduan itandu eutsoen: ¿nor zara ba bialdu gaituenai erantzuteko? zer diñozu zeure buruaz? Basamortuan oyu egiten dauanaren abotsa naz. *Jaungoikoaren bideak zuzendu*, Isaias igarñleak esan eban lez.

Bialduak fariseotañak ziran eta itandu eutsoen: ¿zegaitik bateatzen dozu ba, ezpa-zara Kristo, ez Elias, ezta igarñlea be? Eta Joanek erantzun eutsen: nik urez bateatzen dot, baña zuen añtean dago zuek

ezagutzen ez dozuena: Bera da nire ondoren etofiko dana, ni baño lenago softua eta aren oñetakoen lokaña askatzeko be ni ez naz duin. Gertaera oneik Betanian bete ziran, Joan bateatzen ebilela».

Elgaro IV'garfen igandea

(Luc. III, 1-16)

Joan Batiatzalearen irakaspenak.

TIBERIO Erroma'ko nagusiaren 15'garfen urtean, Ponzio Pilatos Judafen agintari zala, Herodes Galileako erege, Pilipo bere anaia Iturea ta Trakonitidas eritxon alderdiko, Lisania, baniz, Abilniko eregea; Ana ta Kaifas abade nagusien Agintaritzaldian, Jaungoikoak itz-egin eutsan basamortuan Joan, Zakarias'en Semeari; eta etofi zan au Jordan inguruko erietara, non nai bateoaren beara agertuaz, pekatuen parkapena jadesteko, Isaias igarfearen itzaldi-liburuan esana dagoan lez «basamortuan oyu dagianaren abotsa: gertu ta zuzendu bere bideak: ibaif guztiak beteko dira, ta mendi ta muño guztiak zapalduak izango dira: bide okefak zuzenduak eta bide latzak bardinduak: eta gizon guz-

tiak Jainkoaren osasuna (Salbatzalea) ikusiko dabe.

GABON-ALDIA. JESUKRISTOREN JAYOTZEA

Gabon aldi pozgafi au abenduaren 25'an asten da Zezela'ren 2'an amaitzeko: befogei egun alai oneitan gure Ama Eleizeak Jesus umearen jayotzako eskutuki edo misterioak gogoratzen dauskuz, atsegin-pozez bete gaitzean Jesus jayo yakulako.

GABON EGUNA

Jesukristoren Jayotza

Jai ospatsu-edef onetan, Jesukristo Jainko Semearen jayotzea ospatzen dau gure Ama Eleizeak eta pozaldi ain edef ori gogoraturik, Jesukristo gure Beferosle edo Salbatzaleagazko eska-ona ta biotzeko maitasun gorria eskatzen dauku: Emoiozu gaur, kristiñaua, zeure biotz osoa, eskiñi egiozu zeure maitasuna; maitasun sutsu, andi ta beti-betikoa izango dana!

Jru Meza emoten ditu abade bakotzak egun onetan, Jesukristo gure Jaunaren iru jayotzak ospatzeko:

Lenengoa: Jesukristoren jayotza lufean, Andra Mariaren erayetatik.

Bigarena: bere gogozko jayotza, kristiñau guztien biotzetan.

Jrugarena: bere betiko jayotza, Aita Jaungoikoagandik.

Lenengo mezea

(Gau-erdikoa. Luc. II, 1-14)

Jesukristo gure Beñeroslea noz eta zelan jayo zan.

ALDI aretan: Kesar Augusto Eñomako nagusiak agindu eban luñalde guztia izentatzeko. Kirino Siriako agintariak lenengoz egin eban izen-batze au. Eta ba yoazan guztiak, bakotxa bere jayotefira, izena emoteko. Dabid eñegearen ondorengo ta jatoñikoa zalako, Jose be igon (joan) zan bere emazte seindunaz Galilea'ko Nazaret'etik Belen izeneko Dabiden eñira, Judean, bere izena emoteko. Eta bertan egozala, seña-egiteko egunak bete ziran eta seme bat egin eban, eta zapiz baturik, estalpe baten etzan eban, ostatuan tokirik aurkitu ez ebelako. Gau aretan bertan eta inguru artan artzaintzan itzañ ebiltzan artzain batzuk, eta bat-batean zeruko aingeru bat etoñi zan eurakana eta argitasun bizi batek inguratu zituan: lañitu ziran orduan gogotik, baña aingeruak esan eutsen: «ez bilduñtu, poz andi baten bañi emotera natoñkizue, eñi guztientzat pozgafia: Salbatzalea jayo yatzue gaur, Dabid'en eñian,

Kristo gure Jauna, eta ona zetan ezagutuko dozuen: oyal-zapiz batua eta estalpean etzana aurkituko dozue seña». Eta bereala, aingeru talde andia lenengoekin alkañturik, asi ziran guztiok Jauna goersten iñoela: «Aintza Jaungoikoari zeru goi-goyan eta bakea luñean gogo oneko gizonai».

Bigañen mezea

(Luc. II, 15-20)

Artzañak Jauna guñtzera datoz.

ALDI aretan: Artzañak alkañi iñotsen: Goazan Belenera eta ikusi daigun, orain jazo dan eta Jaungoikoak jakinazo dauskun mirari au. Lenbailen joan ziran, eta Maria ta Jose aurkitu ebezan, umetxua estalpean etzana eukela. Au ikusirik, igañi eben seintxuaz entzundakoa egia zala, eta gauza oneik entzun ebezan guztiak bardin añitu ziran, baita artzañak iñoenaz be.

Mariak bañiz, bere biotz bañenean gorde zituan itz oneik eta gogoratzen eban. Gero artzañak biurtu ziran, Jaungoikoa aintzatu ta goratuaz, aingeruak adierazo eutsen guztia ikusi ta entzun ebelako.

Irugañen mezea

(JOAN I, 1-15)

Jesukristoren betiko jayotzea ta Jaungoikotasuna.

LENENEAN bazan Aditza (Jaungoiko-Semea) eta Aditza Jaungoikoagan egoan eta Jaungoiko zan Aditza. Au lenendik egoan Jaungoikoagan. Guztiak bere bidez egiñak dira ta egingakorik ezer be ez da egin bera barik. Beragan egoan bizitza ta bizitz au gizonen argia zan, eta argiak ilunetan argi-dagi eta ilunak bera ez eban artu. Jaunak bialduriko gizon bat izan zan Joan eritxona. Au siñespidetzat etoñi zan, argiari siñespidea emon egion, bere bidez guztiak siñetsi egien. Bera ez zan argia, argiari siñespidea emon bea eutsana baño. Egiazko argia (beste ori) zan, luñaso onetara datoñen edozein gizon argitzen dauan *argia*. Luñean egoan eta luña bere bidez egiña da ta luñekoak bera ez eben ezagutu. Bereakana etoñi zan eta bereak ez eben artu. Baña Bera artu eben guztiai, bere izenean siñisten dabena, Jaungoikoaren Seme izateko almena emon dautse. Oneik ez dira odoletarik soñtu, ez aragi-senetik

ez gizonaren naitik, Jaungoikoagandik baño. *Eta Aditza gizatu zan eta gure artean bizi, eta bere aintza ikusi dogu, Aitagan-diko Seme bakañari, eskañ eta egiz beteari, dagokion lako aintza.*

Jayotzatik zortziurñeneko igandea

(Luc. II, 33-41)

Simeon eta Anaren iragarkiak.

ALDI aretan: Arñiturik egozan Jesusen gurasoak, beronetzaz iñoena entzunda: baña Simeon'ek bedeinkatu ebazan eta bere Ama Mariari esan eutsan: «Ara, askoren ondamendirako ta askoren berbizkundeko izango da Berau ipiña Isñael'en, eta ukatuko dabenen ezaupiderako be bai: ezpata batek zulatuko dautzu biotza (gogo) askoren biotzak gordetan dabena agertu dadin. Eta bazan emakume igarñe bat, Phanuelen alaba, Aseren erkikoa, Ana eritxana, oso zaña zan; ezkondata gero, zazpi urtez bizi izan zan senañagaz, baña alargundu zan eta larogetalau urte zituala, egun oso-osoa eleizan egoan, otoitz eta barauz, gau ta egun Jaunari eske: ordu aretan ba, sartu zan au eleizara eta asi zan

Jauna goren eta Jesus umetxuetzaz itz-egiten Salbatzailearen begira egozan israél dañai.

Jaunaren legeak eskatzen eban guztia bete ezker, atzera Nazaret, Galilea'ko euren eñira biñtu ziran. Eta Jesus umea aziez eta sendotuez yoyan, jakituriz bete eta Jaungoikoaren eskaña beragan zan.

Jaunaren erakuskundea.—Iru eñegeen jaya

(MAL. II, 1-13)

Soñtaldeko eñegeak Jauna guñtzen dabe.

HERODES eñegearen egunetan, Judeako Belen'en Jesus jayo zanean, eñege batzuk etofñ ziran soñtaldeetik Jerusalem'era, esanaz: ¿non dago judaen eñege jayo baña? Soñtaldean bere izaña ikusi dogu ta Bera guñtzera gatoz. Lañitu zan Herodes eñegea au entzunaz eta bardin Jerusalem'dañak be; orduan batzau ebazan abade-nagusi ta eñ-idazkariak eta Kristo non jayoko -ete zan itandu eutsen. Oneik esan eutsen: Belen'en, igañleak esanda dagoan lez: «Eta zu Belen, Iudeako eña, ez zare ez txikiena Iudeako eñ nagusietan: zugañ jayoko da-ta, Israel nire eña zuzenduko

dauan buruzagia». Herodes'ek orduan, Magoak ixilik deituta, ardura andiz itandu eutsen izaña noz agertu yaken eta gero, Belen'era bidaldu zituan, esanaz: «Zoaze, jakizue non dagoan umea ta aurkitutakoan, jakitun ipiñi nagizue, nik be ara joan eta guñtu dagidan». Aek eñegearen itzak entzunda joan ziran eta soñtaldean ikusirik izaña aurfetik yoakien eta umea egoan tokira eldu ziranean, antxe gelditu zan. Izaña ikusirik pozez bete ziran eta etxe bañura sañturik, Umea aurkitu eben Maria bere Amagaz; orduan auzpaz guñtu eben eta euren ogasunak atera-ta, opariak eskiñi eutsoezan: urea, kedatza (intzentzoa) ta miñea. Eta lotan egozala, igañi ebelako Herodes'gana ez biñtzeko, beste bide batetik euren soñteñira biñtu ziran.

Eñege-egunaren zortziuñuneko igandea

(Luc. II, 42-52)

Jesus Jerusalem'go eleiza nagusian Irakasle artean.

ALDI aretan: Jesus'ek amabi urte ebazala, bere gurasoak Jerusalem'era joan ziran, jai-egun aretako oitura zan lez. Jai-egunok

amaitu-ta, biurterakoan, Jesus, bere gurasoak igafi barik, Jerusalem'en gelditu zan. Oneik beste lagunen artean izango zalako ustez, egun bateko bidea egin eben eta senide ta ezagunen artean bila asi ziran: baña aurkitu ez ebenean, atzera Jerusalem'era biurtu ziran, bere bila. Iru egunen buruan, eleiza nagusian idoro eben, jakitunen artean jesafita, batean aei entzuten, bestean aei itaunka, eta entzuten eutsoen guztiak afituta egozan, aren jakituri ta erantzunak ikusirik. Bere gurasoak be afitu ziran, ikusi ebenean, eta, Amak esan eutsan: «Ene Semea, zegaitik egin dozu ofelan? ona emen zure aita ta ni estu ta lafi ibili gara zure bila». Berak erantzun eutsen: zetarako nire bila ibili? ez al zenkien neure Aitaren lanetan egon beaf nazala?» Baña aek ez eben ulertu itz oneikaz esan nai eutsena. Gero alkarekin Nazaretera jatsi ziran eta bere gurasoen menpean egoan. Bere Amak oneik gauza guztiok bere biotz-bafuan gordetan ebazan. Eta Jesus gero ta beteago agiri zan jakituri ta doayez Jaungoiko ta gizonen aurfan.

Efege-egunaren ondorengo II-igandea

(JOAN. II, 1-12)

Kana'ko ezteguetan Jesus'ek ura ardao biurtzen dau.

ALDI aretan: Ezteguak ziran Galilea'ko Kana'n eta antxe egoan Jesus'en Ama: Jesus eta bere ikasleak be deitu ebezan ezteguetara. Eta ardaoa amaiturik, esan eutsan Jesus'i bere Amak: «ardaorik ez dauke». Jesus'ek erantzun eutsan: «emakumea zer dausku zuri ta niri? oraindik ez da eldu nire aldia». Baña bere amak esan eutsen mofoiai: «aginduko dautzuen guztia egizue». Sei afizko ontzi egozan bertan, judatafen garbiketarako, fakoitzak bi edo iru neufi artzen zituenak. Jesus'ek esan eutsen: «ontzi ofeik urez bete egizuez». Goi-goiraño bete ebezan: gero esan eutsen: «orain atera egizue ta nausi-ordeari eroan», eta eroan eutsoen: Onek, ardao biurtu zan ura dastau ebenean, nondik atera zan ez ekian-ta, deitzen dau senaia ta diñotso: edozein gizonek, asieran ardao ona ipinten dau ta moskoitzen diranean, orduan txaragoa: zuk ostera, ardoa ona azkenera arte gorde dozu».

Jesusek egindako lenengo alatz edo miraria auxe da: orduan erakutsi eban bere almena eta bere ikasleak siñestu eben.

Efege-egunaren ondorengo III-igandea

(MAT. VIII, 1-13)

Usteriduna (lepraduna) sendatua gelditzen da. Eunburuaren siñesmena.

ALDI aretan: Jesus menditik jatsi zalarik, giza-talde andia joan zan bere jañai. Eta gizon usteridun bat uferatu yakon eta gurtu eban, esanaz: «Jauna, zuk nai ba-dozu, osatu nagikezu». Jesusek eskua luzaturik ikutu eban eta esan eutsan: «nai dot, garbitu zaitetz» eta bat-batean usteri barik, garbi aufkitu zan. Gero esan eutsan: «ez iñori aitatu, baña zoaz abadeakana ta Moises'ek agindutako oparia emoiezu, siñestu dagien».

Eta Kafarnaun'en saftu zanean, eunburu bat (100 gudarien buruzagia) uferatu yakon oyuz eta esanaz: Jauna, nire mofoya elbañitua dago etxean eta min andia dauko. Jesusek diñotso: joango naz eta osatuko dot. Baña eunburuak erantzun eutsan, esanaz: «Jauna, ni ez naz duin zu

nire etxean saftzeko; baña esaizu itz ba-kañ bat eta osatuko da. Neu be iñoren menpekoa naz; baña ba daukadaz guda-riak neure agindupean, eta bateri ba-diñotsat: zoaz, joaten da; ta besteari: zatoz, eta etorten da; eta ufengoari; egizu au, eta egiten dau». Itz oneik entzunaz, Jesus asko aritu zan eta bere jañaitzaleari esan eutsen: «egiaz, diñotzuet, ez dot Isfael'en bertan be siñesmen ain andirik aufkitu. Eta orobat diñotzuet: asko ta asko ipafalde ta saftaldetik etoñiko dira, ta Abraan, Isaak eta Jakobegaz jesañiko dira mayan, zeruko efeñuan: efeñuko semeak, oster, kanpoko ilunpetara botako dabez; an izango dira negaña ta agin-kiñskadea». Gero euntariari esan eutsan: «zoaz eta siñestu dozun lez egin bekizu». Eta ordu aretan-txe bere mofoya osatuta aufkitu eban.

Efege-egunaren ondorengo IV igandea

(MAT. VIII, 23-27)

Jesukristok, itxasoa baretuaz, bere eskubidea erakusten dau.

ALDI aretan: Jesus, bere ikasleak lagun ebazala, batel baten saftu zan, eta bat

-batean izugarizko ekaitz andia softu zan itxasoan, olatuak batela estaltzeraño; baña Bera lo egoan bien bitartean. Bere ikas-lak uferatu ziran eta itzafu eben esanaz: «Jauna, gaizkatu (salbau) gagizuz, galduak gara osterantxean». Eta Jesusek erantzun eutsen: Zegaitik zarie bildur siñeste gitxiko gizonok?» Gero jagi ta aize-itxasoari agindu eutsen eta bare-bare gelditu ziran.

Gizon aek, guztiz arituta, iñoen: «Nor ete-da berau, aize ta itxasoak be bere menpean jafren dira-ta?»

Efege-egunaren ondorengo V igandea

(MAT. XIII, 24-30)

Traka edo zoragariaren ipuña.

ALDI aretan: Ipuin au esan eutsen Jesus'ek bere ikas-lai: zeruko bakal edo efeñua bere soloan azi ona erein eban gizon baten antzekoa da; baña otsein - moñoyak lotan egozala, etofi zan aren arerioa, ta gari artean zoragaria erein eban eta joan zan. Garia azita burura etofi zanean, zoragaria be agertu zan. Moñoyak orduan, ugazabagana joan eta esan eutsoen: Jauna, ez al zeban azi ona erein zeure soloan? non-

dik datoñ ba zoragaria? Arek erantzun eutsen: nire arerioen batek egin dau ori. Moñoyak bañiro esan eutsoen: çnai dozu joan gaizan eta batu daigun? Ez, erantzun eutsen ugazabak: bestelan, beañ bada, zoragaria batzen zabiltzela, garia be aregaz batera, efotik aterako dozue-ta. Itxi biok igitaldiraño azi daitezen eta orduan gitariari esango dautset: lenengo zoragaria batu ta eskutetan ipiñi egizue efetako; garia, ostera, batu egizue neure aletegirako.

Efege-egunaren ondorengo VI igandea

(MAT. XIII, 31-36)

Zerba-ale ta orantz edo legamiaren ipuña.

ALDI aretan: Ipuin au esan eutsen Jesusek bere jaraitzaleai: zeruko bakal edo efeñua, gizon batek bere eskuetan artu ta bere soloan erein eban zerba edo mustarda aziaren antzekoa da; ale edo azi guztietan txikiena da berau; baña azi daitenean, beste barazki guztiak baño landara andiago egiten da, zugatz egiten da ta zeruko txoriak jatsi ta bere adafetan jarten dira. Gero beste ipuin bat esan eutsen: zeruko efeñua, legamia lakoxea da, emakume ba-

tek aitu ta iru imilaun-urunetan nastau eban legamia lakoxea, ora guztia jagi zan arteraño.

Eta Jesusek ipuñez edo antz - irudiz azaltzen eutsazan eñari oneik gauza guztioek eta ipuin barik ez eutsen itz egiten, Igarlearen esana bete zedin: Ipuñez itz egiteko idegiko dot neure aoa ta munduaren asieratik ezkutuan dagozan gauza arigarñiak agertuko dodaz.

ZAZPIGAREN IGANDEA

Garizuma aurfeko iru igandei zazpigarfen, seigarfen, eta boskafena deritxoegu. Gure Ama Eleizeak aldi onetan auxe eskatzen dauku: Befogekaro edo Garizuman sartu baño len emen beko zorakeri ta atsegiñei aguf egiñik, biotzak garbitu daiguzala. Soloetan azia erneko ba-da, luña aurfetiez landu bear da; bardin, garizuman gure biotzetara jatsiko dan graziaren-aziak be, erne ta emai edo frutu onak emoteko, luf ondo landua eskatzen dau.

Zazpigarfen igandea. Garizuma aurfeko lenengoa

(MAT. XX, 1-17)

ALDI aretan: Ipuin au esan eutsen Jesusek bere ikasleai: Zeruko ereñuak goiz

goizetik bere mastirako langile bila urten zan etxejaunaren antza dauko. Eta eguneko amafeko bana aginduta, bialdu zituan. Irugarfen orduan bafiro urten zanean, beste batzuk aurkitu ebazan enparantzan alperkerian eta esan eutsen: zoaze zuek be nire mastira ta bidezkoa dana emongo dautzuet; eta aek joan ziran. Seigarfen eta bederatzigarfen orduan urtenda, beste ainbeste egin eban. Azkenez, amaikagarfen orduan urten zan eta banaka batzuk aurkitu zituan lan barik, eta esan eutsen: zetan zagoze emen egun osoan ezer egin barik? Inok ez gaitualako deitu, erantzun eutsoen. Orduan esan eutsen: zoaze zuek be nire mastira. Ilunabañian, deitu eban ugazabak langile-zaña ta esan eutsan: langileak deitu ta emon bakotxari bere alojera, azkenengoetatik asi ta lenengoetaraño. Eldu ziran lenengo amaikagarfen orduan etorñiak eta bakotxak amafeko bana aitu eben. Gero lenengoak eldu ziran, zerbait geyago airtuko ebelakoan; baña bakotxak amafeko bana baño ez eben aitu. Orduan mor-mor asi ziran ugazabaren kaltez, iñoela: zer, neke ta bero guztia jasan dogu guk eta ordu bete baño lan

egin ez daben oneikin bardintzen gozuz? Baña berak onetara, erantzun eutsan aetariko bati: Aiskidea, kalterik egin dautzut? ez al neutzun amafeko bat agindu? artuizu ba zeurea ta zoaz: baña azkenengo oneri be zuri aña emon nai dautsat: çala ezin dagiket egin nai dodanik? ala zure begia okeña da ni zuzena nazalako? Eraberean, azkenengoak lenengo izango dira ta lenengoak azken: deituak asko dira, baña autuak gitxi.

Seigafen igandea edo Garizuma aufeko bigafena

(Luc. VIII, 4-15)

Aziaren ipuña.

ALDI afetan: Ozte (lagun-aldra) andi bat eñietatik etofena Jesusen inguruan batu zanean, onek ipuin au esan eutsen: Eraile bat urten zan bere azia ereitera eta ereiten ziarduala, azi batzuk bide baztafera jausi ziran: oneik oinperatuak izan ziran eta zeruko txoriak jan ebezan. Beste batzuk toki afituetan jausi ziran; baña erne ta laster, ezorik ez eukelako, igartu ziran.

Beste batzuk arantza-artera, eta arantzak eurakin batera azirik ito ebezan. Azkenez, beste batzuk luñ onera jausi ziran eta ernerik, alea ugari (bateko eun) emon eben. Gero ots andi batez esan eban: entzuteko belafiak dituanak entzun begi. Bere ikasleak ipuin onegaz zer adierazo nai eban itandu eutsoen, eta berak erantzun eutsen: zuoi emon yatzue Jaungoikoaren eñeñuko eskutuak ezagutzea: besteai oster, ipuñetan, ikusirik ez dagien ikusi ta entzun ařen, ez dagien ulertu. Ona emen ipuin ofen azalpena: azia, Jaungoikoaren itza da: bide bastefera jausitako azi-aleak, bere itzak dantzuezan entzuleak dira; baña deabruak, laster etofi ta biotzetik kentzen dautsez, siñestu ez dagien eta ez daitezcan zeruratu. Afi-artean jausirikoak, bere itzak pozik artu dabezan entzuleak dira; baña sustrairik ez dauke-ta, puzka baten siñestu ařen, ziltzaldi edo tentaziño aldian atzera egiten dabe. Arantza artean jausiak, bere itza entzun daben aditzaleak dira; baña bizitzako ardura, aberastasun eta atsegiñak dirala-ta, ito dabe ta bein be ez dau ezer emoten. Azkenez, luñ onean jausirikoak, biotz oneko entzuleak

dira, bere itza entzunda gordeten dabenak eta oneik eroapenez arnari edo frutua dakañe.

Boskañen igandea edo Garizuma aurreko irugañena

(Luc. XVIII, 31-43)

Jesukristok bere Nekaldi ta Berbizkundera iragarñen ditu. Itsu bat osatu.

ALDI aretan: aitu zituan Jesus'ek amabi ikaslak eta esan eutsen: ona emen, Jerusalem'era goaz eta Gizonaren-Semeaz igarñak esandako gauza guztiak beteko dira: arotzen eskuetan ipiñiko dabe, bañe ta izeka egingo dautse, zigoñaz jo ta txistua bota. Eta zigoñkadaz astindu ta gero, erailgo dabe; baña irugañen egunean berbiztuko da. Eta aek ezin uleñtu ebezan gauza oneik eta itz au ezkutua zan euren tzat eta esaten yakezanak ez ebezan uleñtzen. Eta Jeriko'ra uferatu ziranean, itsu bat aurtitu eben eske, bide bazteñean. Eta onek andik etoñen oztearen (lagun-aldrearen) zaratea entzunik, zer ete-zan itandu

eban, eta Jesus Nazaretaña etofela esan eutsenean, oyuka asi zan: Jesus, Dabid'en Seme ori, eñuki zakidaz. Auñetik yoazanak, ixilik egoteko iñotsen: baña gero ta oyu andiagoaz iñoan; «Dabid'en Seme ori, eñuki zakidaz». Jesus orduan gelditu zan eta itsua bere aurrea ekañteko agindu eban: eldu zanean itandu eutsan: zer nai dozu egin daitzudan? Eta berak erantzun eutsan: Jauna, ikusi dagidan. Eta Jesus'ek erantzun eutsan: Ikusi egizu, ba: zeure siñesmenak gaizkatu (salbau) zaitu. Eta bertatik ikusi eban eta Jesus'i jafaitu eutsan, Jangoikoa goratuaz. Eta au ikusi eben guztiak, Jauna goretsi eben.

BEROGEIKAROA (GARIZUMA)

Berogeikaroa (garizumea) autsen egunez asten da ta bere izenak diñoan lez, berogei egunekoaldi edo aroa da. Jesukristok basamortuan egindako barauaren gomutaz, barau ta aragi-izteak agintzen dira, gorputza ilduratu ta bere griña gaiztoak ezi ta bezau daiguzan, oben-nekea ordaindu ta gogo-biotza garbitu daigun, zeruko sari edeña eskuratzeko.

Beŕoŕeikaro edo Garizumaren Ienengo igandea

(MAT. IV, 1-11)

Jesukristoren baraua ta ziltzaldia basamoŕtuan.

ALDI aretan: Gogo - Deunak (Espiritu Santuak) eroan eban Jesus basamoŕtura deabruak ziltzau edo tentau egian: eta beŕoŕgei eguneko baraua egin ondoren, gosetu zan. Uŕeratu yakon orduan tentatzaŕlea ta esan eutsan: Jaungoikoaren Semea ba-zara, oŕi biurtu egizuz aŕi oneik. Jesus'ek erantzun eutsan: ez da gizona oŕi utsez bizi, baita Jaungoikoaren aotik urtendako edozein itzez be. Deabruak eroan eban orduan Uri Santura (Jerusalen'era) eta eleiza nagusiaren gaŕuŕean ipiñirik, esan eutsan: Jaungoikoaren Semea ba-zara, amildu zaitez emendik bera, esana dago - ta: Bere aingeruai agindu dautse zaindu zagiezan eta eskuetan aŕtu zagiezan, zure oñak aŕirik ez dagian jo. Baita au be esana dago, erantzun eutsan Jesus-ek: ez dozula tentauko zeure Jaun eta

Jaungoikoa. Baŕiro eroan eban Jesus mendi-goŕi batera eta luŕeko alderdi ta edeŕtasun guztiak andik erakutsirik, esan eutsan: oŕeik guztiok emongo dautzudaz, auzpazturik guŕtu ba-nagizu. Jesus-ek orduan esan eutsan: alde emetik Satanas, esana dago-ta: «Zure Jaun eta Jaungoikoa guŕtuko dozu ta bera baño beste jaunik ez dozu izango». Deabruak orduan itxi eban eta zeruko aingeruak jatsirik, jaten emon eutsoen.

Beŕoŕeikaro edo Garizumaren II igandea

(MAT. XVII, 1-8)

Jesukristo antz-aldatua.

ALDI aretan aŕtu zituan Jesus'ek, Pedro ta Santiago ta Joan, onen anaya, ta mendi garai batera eroan ebazan. Eta beste antz edo irudi bat aŕtu eban aen auŕean; arpegia eguzkia baizen argi eukan eta bere soñekoak eduŕa baizen zuri. Eta Moises eta Elias agertu ziran Jesus-egaz itz-egiten. Pedrok orduan Jesus'i esan eutsan: Jauna, ondo gagoz emen: iru txabola egingo doguz, nai ba-dozu, bata zuretzat, bestea

Moises'entzat eta beste bat Elias'entzat. Oraindik izketan ziarduala, odai argi baten itzalak estaldu ebazan eta odai barutik abots bat urten zan, inoala: Au da nire Seme maitea, nire atsegiñak Beragan daukadaz: entzun egizue. Ikasleak itz oneik entzunda, oso bilduririk, auzpez jausi ziran; baña Jesus uferatu yaken eta ikutuaz esan eutsen: jagi zaitzeze, ez bildurik izan. Eta begiak jaso ebezanean, Jesus baño beste inor ez eben ikusi.

Beñogeikaro edo Garizumaren III igandea

(Luc. XI, 14-28)

Deabrupeko menpetasun gogoña. Zorionekoak Jaungoikoaren legea gorde dagienak.

ALDI aretan: Bota eban Jesussek deabrua, gizon mutu baten gorputzetik, eta bertatik mutua itz-egiten asi zan, guztiak afituta itxirik; baña aetako batzuk inoen: Beltzebu deabru nagusiaren indaiez bota dau deabrua; beste batzuk zirikatzen eben mirari bañi bat eskatuaz; baña Berak, aen gogoetak igarita, esan eutsen: banatuta dagoan eñeñuak berez luña joko dau, eta

etxe apurtua jausiko da. Satanas bere kalteze erdibituta ba-dago ¿bere eñeñuak zelan dirauke zutunik? Zuek diñozue ba, nik aren izenean deabruak botaten dodazala. Eta baldin nik, Beltzeburen indaiez botaten ba-dodaz deabruak, zuen semeak ¿noren laguntzaz botaten dabez? Onelan ba aek izango dira zuen epaikari edo juezak; baña Jaungoikoaren indaiez botaten ba-dodaz deabruak, agiri da Jaungoikoaren agintzea zuen atera etoñi dala.

Gizon bulartsu izkiludunak bere etxea zaintzen dauanean, daukan guztia ondo gordeta dago; baña beste sendoago bat ba-datoñ eta azpiratzen ba-dau, izkiluak (armak) kenduko dautsoz eta aren ondasunak sakabanatuko ditu. Nigaz ez dagoana, nire kalteze dabil eta nigaz batzen ez dauanak, banatzen dau. Deabru loya, gizonaren gorputza itxi dauanean, toki agoñetan dabil atsedean bila ta aurkitu eziñik, onelan diño: «urten nazan neure etxera biurñtuko naz»: eltzen danean, apain-garbia aurkitzen dau ta orduan ba-doa bañiro eta beste zazpi lagun, bera baño biurñagoak alkañegaz arturirik, lengo etxean sartuta, antxe bizilekua ipinten dabe, eta

gizon aren azkena, asierea baño okeřagoa izaten da. Autu onetan ziarduala, lagun arřetik emakume batek deadar egiřnik, esan eutsan: «zorianekoak eroan zaituen eřayak eta ugatza emon eutzuen bulařak»; bařa Jesusek erantzun eutsan: «zorian-tsuagoak, Jaungoikoaren itza entzun eta gordetan dabenak».

Befogeikaro edo Garizumako IV igandea

(JOAN. VI, 1-15)

Bost ogi ta arain bigaz Jesus'ek 5.000 gizon alikatzen ditu.

ALDI aretan: Jesus joan zan Galilea'ko itxasoa deritxon Tiberiades'ko oxinaren beste aldera, eta gizozte (lagun aldra) andi batek jařaitu eutsan, Berak geixoen alde egindako mirariak ikusten ebezalako. Orduan Jesus mendira igon eta antxe bere ikasleekin jasarři zan. Lastef etořen Paskoa judatařen jai-eguna.

Jesus'ek, begiak jaso ta ainbesterařoko lagun - talde andiak jařaitu eutsola ikusi ebanean, Pilipe'ri itandu eutsan: ĉnon erosiko doguz ogiak oneik jan dagien? ziri-

katzearen esaten eutsan, bai-ekian ba Berak zer egin. Pilipek erantzun eutsan: beřeun amařekoz erositako ogiak be ez dira naiko, bakotxak ogi pizka bana euki dagien. Orduan bere ikasle batek, Andres'ek, Simon Pedroren anayak, esan eutsan: mutil bat ba-dago emen, bost tremes-ogi (garagar-ogi) ta arain bi dituana; ĉbařa zer dira ořeik ainbeste lagunentzat? Jesus'ek erantzun eutsan: esan gizonai jesarteko. Bedar asko egoan toki aretan. Jesarři ziran gizonak bost mila inguru ziran. Arřtu zitan ba, Jesus'ek ogiak eta eskařak emon ezkerro, jesarřirikoan arřtean banatu ebezan eta beste ořenbeste egin eban arañekaz be, bakotxari nai arřa emonaz. Guztiok ase ziranean, bere ikaslai esan eutsen: batu egizuez gelditu diran apurak, ezer ez galtzeko. Batu ebezan, eta ainbeste lagun ase ondoren, bost tremes-ogi aen apurakaz amabi otsara bete ziran. Gizon aek, Jesus'ek egindako mirari andi au ikusirik, alkarři inřnsen: auxe bai dala benetan luferra etoři bearř dan igarřlea. Bařa Jesus'ek igarři ebanean, indarřez etořiko zirala Bera eřege egiteko, bařiro mendira iges-egin eban berak bakařik.

NEKALDI EDO PASIÑOKO IGANDEA

Nekaldi edo Pasiñoko igandea deritxo gaurko oni gure Ama Eleizeak, gaurtik asi-ta egunero goratzen dauskuzalako gure Beñerosle edo Salbatzaileak gurutzean artu ebazan neke gogoñak eta eriotz latza. Zapi baltzez jantziko ditu altarak, Jesukristoren eriotza negağañiak gure biotzak nabilez bete dagizan, Jesus gurutzean josi ebenak, gure gaiztakeriak dira-ta.

(JOAN VIII, 46-59)

Jesus'ek Jaungoiko dala adierazten dautse judatarai eta oneik arika egin nai dautsoe.

ALDI aretan: Jesus'ek esan eutsen judatarfen giza-taldeai: zuen arteko nok ezafiko daust pekaturik? eta egia esaten ba-dautzuet zegaitik ez dozue siñesten? Jaungoikoarena danak, Jaungoikoaren itzak entzuten ditu; baña zuek ez dozuez entzuten, Jaungoikoarenak ez zarielako. Judatarak erantzun eutsoen: ¿ez dogu ondo esaten Samaritafa zareala ta deabrua daukazula? Jesus'ek erantzun eutsen: Ni ez naz deabrudun: nik neure Aita goratzen dot, baña zuek iraindu nozue. Ni ez nabil neure aintzaren bila: norbait ba-da bilatu

ta aldeztuko dauana. Egi-egiaz diñotzuet: «nire itzak gorde dagizanak, ez dau bein be eriotzarik ikusiko».—Abraan gure Aita zana baño andiagoa ete-zara ba? igarñleak be il ziran: ¿nortzat daukazu zeure burua? Jesus'ek erantzun eutsen: Neure burua goratzen ba-dot, utsa da nire aintza: baña neure Aitak goratzen nau, zuen Jaungoikoa dala diñozuenak: zuek ez dozue ezagutzen, nik bai ezagutzen dot eta ez dodala ezagutzen ba'niño, zuek lez guzuñtia nintzake; baña ezagutzen dot eta bere itza gordeten dot. Zuen aita Abraan pozez bete zan nire eguna ikusteko: ikusi eban eta poztu zan. Judatarak esan eutsoen: zer, oraíndik befogetamañ urte ez daukazuz eta Abraan ikusi dozu? Jesus'ek erantzun eutsen: egi-egiaz diñotzuet: Abraan jayo baño lenago ni bai-nintzan. Au entzunda, ariak artu ebezan berari jauñtiteko; baña Jesus eskutau zan eta Eleizatik urten.

ABAÑ-EDO ERAMU-IGANDEKO NEKALDIA

(MAT. XXVI-XXVII)

Emen gogoratu nai neuken ekandu guztiz edef bat dauke Bidasoz andiko gure anai euskaldunak.

Abaf-igandeko meza-ixil bakoitzean, meza-emo-leak altaran Nekaldi edo Pasiñoa irakurten dauan bitartean, beste abadeen batek irakastegitik (pulpititik) orixe berori irakurten dau, guztiak entzun dagien. Asko irabazten dabe oregaz meza entzuten dagozan guztiak, batetik ez diralako aspertzen, bestetik Jesukristoren Nekaldi agufarria osoro gogoratzen dabelako, urtean bein beintzat.

Beraugaitik ots-egin nai dautset emetik Euskal-eriko abade jaun agufarriei, ondo ba-deritxoe, oitura edef au saftu dagiela euren eleizetan: abade bakañ bat dagoan eleizetan, beste norbaitek, sakristauak-edo, bere tokitik irakufi legike.

Jesukristo gure Beñeroslearen Nekaldia.

ALDI aretan: Jesus'ek esan eutsen bere ikaslai: ba-dakizue egun bi bañu Pazko jaya dala eta Gizonaren Semea emongo dala gurutzean josi dagien. Aldi aretan abade nagusiak eta eriko zañenak Kaifas abade nagusiaren etxeko atarian batu ziran eta alkañ arñu eben Jesus iruzuruz arñapau ta ilteko. Baña iñoen: jai-egunean, ez, bestelan matxinadaren bat erian soñtuko da-ta. Eta Jesus, Betani'an zala, Simon legenañdunaren etxean, uferatu yakon emakume bat *ukendu* ederñdun alabastro edo kelagañ-ontzi bat az eta jesafita egoan arñean buru gañera ixuri eutsan. Bere ikaslak, au ikusita, aseñatu ziran eta iñoen: zetarako ondamen ori? Ondo saldu eitekean txiroai emoteko. Baña Jesus'ek, entzunik, esan eutsen: zegaitik naigabetzen dozue emakume ori? gauza guztiz ona egin dau Nigaz. Txiroak beti zeuekin izango dozuez, baña Ni ez nozue beti izango. Onek, ukendu ori neure gorputzean ixuri dau ni eortzi edo obiratzeko. Egiaz diñotzuet: gertaera au jakingo dan toki guztietan emakume onek egin dauana

be zabalduko dabe, berori goratzeko. Orduan Judas eritxon amabietako bat abade nagusiekana joan zan eta esan eutsen: ¿zer emon nai daustazue eta nik Bera eskuetararutuko dautzuet? Aek ogetamar zidañ-diru eskiñi eutsoezan eta andik auñera noz salduko eban aukera-bila ebiñen. Eta Azimo-jayaren lenengo egunean, ikaslak Jesusgana joan ziran eta esan eutsoen: ¿non nai dozu Pazko-aparia gertu daigun? Jesus'ek erantzun eutsen: zoaze urira, urliegana, ta esayozue: Irakasleak diño: zure etxean egingo dot neure ikaslakin Pazko-aparia. Iksalak Jesus'ek agindu eutsena egin eben eta gertu eben aparia. Ilunabañean, bere amabi ikasleekin mayan jesañi zan. Eta jaten ziarduela, esan eutsen: egiaz diñotzuet: zeuetariko batek salduko nau. Guztiak asko naigabetu ziran eta itaunka asi yakozan: Jauna, beañ bada ni ete naz? Berak erantzun eutsen: Nigaz batera azpilean eskua sañtzen dauanak, oréxek salduko nau. Gizonaren Semea ba-doa, Beratzaz esanda dagoan lez; baña Gizonaren Semea salduko dauanaren erukaria! Obe litzakeo jayo ezpa'litz. Judas'ek, saltzaleak berak, itandu eutsan esanaz:

Irakaslea, ausaz ni izango ete-naz? Jesus'ek erantzun eutsan: zeuk esan dozu. Apaiten egozala, añtu eban ogia, bedeinkatu ta zaitu eban eta bere ikaslai emon eutsen, esanaz: Añtu ta jan egizue: auxe da neure gorputza. Gero edontzia añtu ta eskañak egin ondoren, emon eutsen, esanaz: onetatik edan egizue guztiok: auxe da, ba, askoren aldez, pekatuen parkapenerako ixuriko dan Ziñaltza (Testamentu) bañiko neure odola. Eta diñotzuet, ez dodala gaurdanik iñoz mastiaren ardaorik edango, zuekin batera neure Aitaren ereñuan edango dodan arteraño. Eta ereserkia esanda, Olibet mendirantz joan ziran. Orduan Jesus'ek esan eutsen: guztiok Nitzaz lotsatuko zarie, gau onetan, esana dago ba: Artzaña joko dot eta artaldeko ardiak sakabanatuko dira. Baña berbiztuko nazanean, zuen auñetik Galilea'ra joango naiz. Baña Pedrok erantzun eutson: Zutaz guztiak lotsatu ba-daitez be, ni ez naz lotsatuko. Jesus'ek esan eutson: Egiaz diñotzut; gaur gabean, olañak jo baño len, iru bidañ ukatuko nozu. Baña Pedrok erantzun eutsan: Zugaz batera il beañ ba'neu be, ez zaitut ukatuko. Eta beste ikas-

le guztiak be, beste ofenbeste inoen. Jesus orduan Getsemani eritxon esparu batera joan zan eurakaz eta bere ikaslai esan eutsen: jesafi emen, nik aruntzago joanda, otoitz-dagidan artean. Eta Pedro ta Zebedeoaren semeak beraz arturik, naigabetzen eta lafitzen asi zan. Orduan esan eutsen: Eriotzearen lafitasuna Nire gogora saftu da: itxaron emen eta Nigaz batera ernai egon. Eta zerbait auferatuta, auzpaztu zan eta otoitz-egin eban, esanaz: Neure Aita, aldendu egizu, al bada, ontzi au nigandik; baña ez bedi nire naya egin zurea baño. Eta bere ikaslakana etofi zanean, lotan aukitu ebazan eta Pedro'ri esan eutsan: zer, ezin egon izan zarie ordu betean itzarik Ni lez. Ernai egon eta otoitz-egin, ziltzaldian ez jausteko: gogo gertu dago, baña aragia makal. Bañiro joan zan eta bigarenez otoitz-egin eban, esanaz: Ene Aita, ezin itxi ba'negi ontzi au edan barik, zure gogo egin bedi. Eta bañiro etofi zan eta lotan aukitu zituan, begiak logurez astunduta eukezalako. Itxi ebazan, bañiro joan zan eta otoitz-egin eban, lengo itz berberak esanaz. Orduan ikasleakana biurtu zan eta esan eutsen: Lo

egin eta atsedan artu: eldu da garaya ta Gizonaren Semea pekatarien eskuetan ipiñia izango da. Jagi zaitetze ta goazen: ba-dator nire saltzalea. Oraindik izketan egoala, bere amabi lagunetako bat, Judas, eldu zan eta beragaz batera gizatalde andia, ezpata eta makilakaz, apaiz-nagusi ta eñiko agintariak bialduak. Saldu bear ebana, ezaupidea emon eutsen: Nik laztanduko dodan gizona, axe izango da, esan eutsen: eldu egiozue. Eta bertatik Jesusgana uferatu zan, esanaz: Agur Irakaslea (maixua) ta mosu emon eutsan. Jesus'ek erantzun eutsan: Aizkidea, zetara etofi zara?: baña bereala eldu ziran besteak eta eutsi ta lotu eben. Baña Jesusegaz egoan batek, eskua luzatu ta ezpatea atera eban eta abade nagusiaren moñoi bati, belafia ebagi eutson. Jesus'ek orduan esan eutsan: Saftu ezpata ori bere zoñoan, ezpata darabilen guztiak, ezpataz ilgo dira-ta. ¿Uste al dozu ba, neure Aitari eskatu ezker, ez leuzkedazala berealaxe amabi aingeru-gudarozte baño geyago bialduko? ¿Baña zelan beteko litzake orduan onelan gertau bear dala esana dagoan au? Orduan Jesus'ek jente-talde aei esan eutsen: lapuraren

biġa lez etoří zarie nigana ezpata eta ma-
 kilakaz: zuen artean egunero, eleizan ager-
 tzen nintzala, ez nozue eldu. Baña au
 guzti au etoří da Igañlearen esanak bete-
 tako. Orduan bere ikasle guztiak itxi eben
 eta iges joan ziran. Baña Jesus elduta eu-
 kenak Kaifas abade nagusiaren etxera
 eroan eben eta eřiko agintari ta zařenak
 bertan batzandu ziran. Pedro'k uřunetik
 jařaitu eutsan apaiz nagusiaren etxe-atari-
 raño. Eta bařura sařturik, mořoyakin ba-
 teřa jesaři zan, zer etoří beař ete-zan ekus-
 teko. Abade nagusi ta batzařeko lagun
 guztiak Jesus'en kaltez guzuř biġa ebiltzan,
 bera ilteko asmoz. Baña ziñaldari (testi-
 gu) guzuřti asko etoří ařen, ez eben
 ezer auřkitu. Azkenez beste bi eldu zi-
 ran, iñoela: Gizon onek esan dau: Jaun-
 goikoaren eleizea luřera eratsi negike
 ta iru egun bařu bařiro jaso. Eta abade
 -nagusia jagi zan eta esan eutsan: ¿Ez dau-
 tsazu ezer erantzuten, oneik zure kaltez
 diñoenari? Baña Jesus ixilík egoan. Eta
 apaiz-nagusiak esan eutsan: Jaungoiko bi-
 ziaren izenean agintzen dautzut esan dai-
 guzula Kristo, Jaungoikoaren Semea, ete
 -zarean. Jesus'ek erantzun eutsan: Zuk

esan dozu: eta auxe be baidiñotzuet: las-
 teř ikusiko dozuela Gizonaren Semea
 Jaungoiko Alorodunaren eskumaldean je-
 sařita eta odei gañean datořela. Orduan
 abade nagusiak bere soñekoak uřatu ta
 esan eban: Biraua bota dau: ¿zetarako zi-
 ñaldaririk? zeuok entzun dozue biraua,
 eta arek erantzun eben: ilgañia da. Orduan
 txistua arpegira bota eutsoen, ukabilka
 erabili eben eta batzuk matrařakoak be
 emon eutsoezan, esanaz: Igaři egiozu,
 Kristo, nok jo zaituan. Bienbitartean Pe-
 dro atarian jesařita egoan eta neskame bat
 eldu yakon eta esan eutsan: Zu be Jesus
 Galileatařakin zengozan; baña berak, guz-
 tien auřean ukatu eban, esanaz: Ez dakit
 zer diñozun. Eta atera joan zan; baña
 beste neskame batek ikusi eban eta an
 egozanai esan eutsen: Ori Jesus Nazare-
 tařakin ebilen. Eta bařiro ukatu eban, zin-
 -eginař, iñoala: Iñoz ez dot gizon ori eza-
 gutu. Andik lasteř uřeratu ziran an ego-
 zanak eta Pedro'ri esan eutsoen: Egiaz, zu
 be aetaikoa zara, zeure izkeran be ezaun
 dozu-ta. Orduan asi zan ukatzen eta zin-
 -egiten iñoz ez ebala a gizona ikusi, eta
 berealaxe olařak jo eban.

Pedrok gomutau ebazan orduan Jesus' ek esan eutsozan itzak: oĻarak jo bańo len, iru bidař ukatuko nozu. Eta atera urtenda, atsakabez negař egin eban. Goi-za elduta, apaiz nagusi guztiak eta eřiko zařenak batzařean batu ziran Jesus'en kal-tez, Bera ilteko, eta loturik eroan eta Pon-zio Pilato agintariaren eskuetan ipińi eban. Orduan Judas'ek, saldu ebanak, iltera yoazala ikusirik, naigabez, biurtu eutse-zan apaiz-nagusi ta zařenai ogetamař zi-dařezkoak, esanaz: Txařto egin dot: gizon zuzenaren odola saldu dot. Bańa aek eran-tzun eutsoen: ĆEta guri zer? zeuk ikusiko dozu. Eta zidař-diruak eleizan jaurtirik, joan zan eta soka bategaz bere burua ur-katu eban. Eta apaiz-nagusiak dirua ařtu-rik, esan eban: Ez da bidezko oneik diru-kutxan sařtzea, odolaren salneufia dira-ta. Eta alkař ařturik, erabagi eban ontzi-gile baten zelaya erostea, bertan ařotzak eortzi edo lurperatzeko. Beraugaitik ari soloari gaur ařte *Haceldama* deritxoe, au da, «Odol-zelaya». Orduan bete zan Je-remias igarleak esandakoa: «Ogetamař zi-dařezko ařtu dabez, salduaren salneufia, Israelgo semeak ontzat emondako neufia,

eta oneikaz ontzigilearen zelaya erosi da-be, Jaunak agindu eustan lez». Eroan eban Jesus eřiburuaren auřera eta onek itandu eutsan: Judatařen eřegea zu zara? Jesus' ek erantzun eutsan: Zeuk dińozu. Bańa abade-nagusi ta zařak, salatzen eban ařen, berak ez eutsen itzik be erantzuten. Or-duan Pilatos'ek esan eutsan: ĆEz dozu entzuten zenbat gauza dińoezan zure kal-tez? Bańa Berak ez eutsan itzik erantzun eta agintaria guztiz ařituta gelditu zan.

Jai egun nagusian eřiburuak *preso* bat askatu oi eban, eřiak nai ebana. Eta Bařa-bas eritxon gaizkin ospatsu bat eukan or-duan espetxean. Batzandu zireanean ba, Pilatos'ek itandu eutsen: ĆZein nai dozue askatzea, Bařabas ala Jesus, Kristo deritxona? Bai ekian ba, bekaitzez bere eskue-tan ipińi ebela. Eta epai-tokian jesařita egoala, bere emazteak bialdu eutsan esa-tera: Ez ezetan sařtu gizon zuzen ořen gauzetan: gaur amesetan, ori dala-ta, atse-kabe andiak izan dodaz-ta. Bańa apaiz-nagusi ta agureak buruan sařtu eutsoen eřiari Bařabas eskatzeko, Jesus galdu egien. Eřiburuak bařiro itandu eutsen: Bioetatik zein nai dozue askatzea? eta

eurak erantzun eutsoen: «Bařabas». Pilatos'ek bařiro esan eutsen: ¿Eta Kristo deritxon Jesus'egaz zer egingo dot ba? Guztiak erantzun eben: «Gurutzean josi bedi». Agintariak orduan esan eutsen: Bařa Berak ze kalte egin dau ba? eta guztiak deadař andiagoaz erantzun eben: «Gurutziltzatu bedi». Pilatos'ek ezer ez ebalau auferatzen eta gero ta zalaparta andiagooa sořtzen zala ikusirik, ura eskatu ta eskuak garbitu ebazan eřiaren auřean, esanaz: Nik ez daukat zer ikusirik gizon ořen odolaz: zeuek erantzungo dozue. Eta eři osoak erantzun eban esanaz: Betof bere odola geu geronen eta geure semeen gařera. Orduan Bařabas askatu eban eta Jesus zigorřkadaz astindu ta gero, gurutzean josi egien, emon eutsen. Orduan eři - buruaren gudariak, Jesus jauregira eroan eben eta antxe aldrako gudari guztiak batu ebezan. Eta Jesusi bere jantziak erantzirik, sořneko goři bat jantzi eutsoen eta arantzazko koroe bat eginda, buruan ipiři eta eskomako eskuan kařabera bat. Eta gero, auřean belaunikaturik, iři-egiten eutsoen, esanaz: «Aguř Judatař'en eřege ori». Eta txistu egiten eutsoen eta kařa-

berea artuta, buruan joten eben. Eta iři-eginda gero, sořneko gořia kendu ta bere jantziak ipiři eutsoezan eta gero gurutziltzatzera eroan eben. Eta uriko atera urten ziranean, Simon eritxon Zirene'ko gizon bat auřkitu eben eta bere gurutzea eroatera beařtu eben. Eta Golgota, au da, Koskotegi (Buruazuřtegi) eritxon tokira eldu ziran, eta ardao beastunez nastaua emon eutsoen edateko: ařtu eban; bařa ez eban edan nai izan. Eta gurutzean josi ebenean, bere sořnekoak banakatu ebezan, zotz-eginda, igařleak esandakoa bete zedin: «Nire sořnekoak banakatu dabez eta azpi-sořnekoa zotzetara egin dabe». Eta bere ondoan jesařita, jagoten eben. Eta bere buru gařean zegaitik ilten zan idatzi eben: «Auxe da Jesus, Judatařen eřegea». Baita lapuř bi be gurutzean josi ebezan, bata bere eskoman eta bestea bere eskeřean.

Eta andik igaroten ziranak, buruari eragin eta birauak botaten ebezan, iřnoela: la ba, Jaungoikoaren eleizea luřera eratsi ta iru egunean bařiro zutintzen dozun ořeak, zeure burua salbau egizu. Jaungoikoaren Semea ba-zara, jatsi gurutzetik». Bardin iřnoen apaiz-nagusi eta agintari ta eři-

zafenek be: «Besteai lagundu dautse, ta bere burua ezin askatu dau: Isfaeldaren eregea ba-da, gurutzetik jatsi bedi ta siñestuko dogu. Bere itxadona Jaungoikoagan ipiñi dau; lagundu dagiola Berak nai ba-dau, Jaungoikoaren Semea dala esan dau-ta». Beste orñebeste iñoen Beragaz batera gurutzean josita egozan lapur biak be.

Baña bigafen ordutik asita, bederatzigafen orduraño (eguerditik irurakafte) luralde osoa ilundu zan. Eta 9'gafen ordu inguruan (irurak aldean) Jesus'ek deadañ andi bat eginda, esan eban: «Eli, Eli lamma sabacthani»: au da, Ene Jaungoikoa, Ene Jaungoikoa, zegaitik itxi nozu?» An egozanetako batzuk itz oneik entzunda, iñoen: Elias deitzen dau. Eta gero, euretako batek arin joanda, belaki (esponja) bat aftu eban eta ozpiñez bus-tirik eta kañabera baten erpiñean ipiñirik, luzatu eutsan edateko. Eta besteak iñoen: Itxi, ikusi daigun Elias datoñen Berau askatzera. Baña Jesus'ek bañiro deadañ andi bat eginda, bere azken arnasea emon eban (*Emen guztiak belaunikatzen dira pizka baten*). Orduan eleiza nagusiko oyala goitik bera zati bitan ufatu zan.

lur-ikara entzun zan, añaik zatitu ziran, ilobiak be idegi ta gizon zuzen askoren gorputzak, lurperatuta egozanak, berbiztu ziran eta bera (Jesus) berbiztutakoan ilobietatik urtenik, urira sartu ziran eta askori agertu yakezan. Jesus zaintzen egozan eunburua ta bere lagunak, lur-ikara ta beste gertaera aek ikusirik, asko bildur-tu ziran eta iñoen: «Egiaz au Jaungoikoaren Semea zan». Antxe egozan, ufunetik begira, Galilean asi ta, Jesusi laguntzeko, bere jañai etofi ziran emakume asko; euren artean, Maria Madalenea ta Maria Jakob'en eta Joseran ama eta Zebedeo'ren semeen ama. Ilunabañtu zanean, eldu zan Jose Arimateaña, gizon aberatsa, Jesus'en jañaitzalea be bai zana. Au Pilatos'gana joan zan eta Jesusen gorpua eskatu eutsan. Pilatos'ek emoteko agindu eban; eta gero, berak beretzat, aña bizian eginda eukan ilobian ipiñi (eortzi) eban. Eta aña andi bat ilobiaren saferan jañi ta joan zan. Baña Maria Madalenea ta beste Maria an egozan jesañita, ilobiaren aurfcan. Biaramonean, Paraskebe egunaren ufengoan, apaiz - nagusi ta fariseotañak Pilatos'gana joan ziran, iñoela: Jauna, gomutau gara

gizon guzurti arek; oraindik bizi zala, esan ebala: «Iru egun baru befbiztuko naz». Agindu egizu ba, ilobia jagon dagiela irugaŕen eguneraŕte; bestela beaŕ-bada, bere ikaslak etoŕiko dira, ostuko dabe ta eŕiari esango dautsoe: «ilen aŕtetik befbiztu da», eta orduan onelan bigaŕen guzur au, lengoa baŕo kaltegaŕiago izango da. Pilatos'ek erantzun eutsen: «Txinelak ba-daukazuez; joan ba, ta zaindu egizue zeuek dakizuen lez». Joan ziran, beraz, eta aŕiari seluak ezaŕi eutsoezan eta jagolak ipiŕi ebezan.

EGUEN GURENA

(JOAN XIII, 1-15)

Jesus'ek bere amabi ikaslai (bidaliai) oñak garbitzen dautsez. Altarako Jkurton edo Sakramentua.

PAZKOA, jai andiaren auŕeko eguna zan, eta Jesus'ek luŕ au itxi ta bere Aitagana joateko aldia bai etoŕkiola igafi ebanean, luŕean egozan bereak, auŕerago lez, azkeneraño be maite-maite izan ebazan.

Apal ostean ba, Simon Iskariotereren seme Judas'i deabruak saŕtu eutsan biotzean

bere Jauna saltzeko asmua; baña Jesus'ek bai ekian Aitak gauza guztiak bere eskuetan imiŕi zituala eta Jaungoikoagandik etofi zan lez, Jaungoikoagana joango zala; jagi zan ba, orduan maitik, kendu zituan bere soñekoak eta esku-zapi bat aŕturik, gaŕian lotu eban; botaten dau gero ura ontzi batera eta asten da bere ikaslên oñak garbitzen, eta gaŕian lotu eban zapiaz legoŕtzen.

Eltzen da Simon Pedrogana; baña onek diñotso: çzer Jauna, zuk niri oñak garbitu? Jesus'ek erantzuten dautso: «Orain egiten dautzudana, zuk ezin daikezu uleŕtu; baña geroago igafiŕiko dozu». Pedrok diñotso: «Ez daustazuz bein be oñak garbituko». Jesus'ek erantzuten dautso: Ez ba-dautzudaz garbitzen, ez dozu Nigaz aŕtu-emonik izango. Orduan Pedrok diñotso: Jauna, ez oñak bakaŕik, baita eskuak eta burua be». Jesus'ek diñotso: Garbi dagoanak, oñak garbitzea naiko dau; beste guztia garbi dago-ta. Eta zuek garbi zagoze: baña ez guztiok; nok salduko eban bai-ekian-ta, oŕegaitik esan eban: «Ez zagoze guztiok garbi».

Oñak garbitu eutsezanean, jantzi zituan

bañiro bere soñekoak, jesañi zan mayan eta esan eutsen: ¿Ba dakizue zer egin dautzuedan? Irakasle ta Jauna deitzen nozue eta ondo egiten dozue, izan be ba naz-ta. Baña, nik, zuen Irakasle ta Jaun nazan onek, oñak garbitu ba-dautzuedaz, zuek be alkañi garbitu beař dautsezuez. Ikasbidea emon dautzuet ba, Nik zuoi egin dautzuedan lez, zuek be egin daizuen.

BERBIZKUNDE-ALDIA

Beřbizkunde-igandeak beste aldi edo aro bat asten dau, Pentekoste ondorengo lenengo domekan amaitzen dana: aldi edo aro adigañi onek, Jesukristoren biztuerea gogoratzen dauskularik, bere antzera gu be, bizibide bañi batera biztu gaitetzala diñosku: «Si consurrexistis cum Christo, quæ sursum sunt quærite»; Jesukristogaz batera biztu zarenek, emen beko gauza ustelkoř oneik itxi-ta, zeuen begi ta biotzak zeruan ipiñi egizuez.

Beřbizkunde-igandea

(MARC. XVI, 1-17)

Maria Madalenea ta beste emakumak Jesusen ilobira doaz.

ALDI aretan: Maria Madaleneak eta beste Maria Santiago'renak eta Salomek ukendu

-usaindunak erosi ebezan, joan eta Jesus eguřtzi edo gantzutzeko. Eta goizean-goiz, astearen lenengo egunean ba-doaz obira eguzkiaren urteieran. Eta alkañi iñotsen: Nok kenduko ete-dausku ilobi - sařeran dagoan aña? Eta begiak jasorik, aña kenduta egoala ikusi eben: oso andia zan be-
ra. Eta ilobira sařturik, eskoma - aldean, gazte eder bat jesañita ikusi eben zuriz jantzia, eta ikaratu ziran. Baña berak esan eutsen: Ez ikaratu; Nazaret'eko Jesu gurtziltzatuaren bila zatoze: beřbiztu da, ez dago emen: ořa oř imiñi eben tokia.

Zoaze ba, ta Pedro ta beste ikasleai esan: zuen ařetik Galileara joango da: an ikusiko dozue, agindu eutzuen lez.

Beřbizkunde-ondorengo I igandea

(JOAN XX, 19-30)

Jesus apaltokian biritan agertzen yake bere ikaslai.

ALDI aretan: Astearen lenengo egunaren iluntz-aldia zan, eta ikaslak batzanduta egozan toki edo gelako atreak, Judatařen bilduřez, itxita egozala, Jesus agertu zan

eta aen artean jañi zan, esanaz: Bakea zuoi. Eta itz oneik esanda, eskuak eta alboak erakutsi eutsezan. Ikaslak asko poztu ziran Jauna ikusteaz. Berak bañiro esan eutsen: Bakea zuoi. Nire Aitak bialdu ninduan lez, Nik be bialtzen zaituet. Gero arnasa-emon eutsen, esanaz: Artu Espiritu Santua; zuek askatuko dozuezanen pekatuak, askatuak izango dira, eta lotuko dozuezan aenak, lotuak. Baña Tomas, Didimo eritxona, ez egoan aekin Jauna etofi zanean. Beste ikaslak esan eutsen: Jauna ikusi dogu; baña berak erantzun eutsen: Untze-zuloak bere eskuetan ikusi ezpa-dagidaz, untze-zuloetan neure atzamaña sañtu ezpadagit eta neure eskua alboko zaurian, ez dot siñestuko.

Zortzi egun igaro ziran eta ikasleak bañiro batzanduta egozan eta Tomas be bai eurakin batera. Eta ateak itxita egozala, Jesus sañtu zan, aen artean jañi zan eta esan eutsen: «Bakea zuoi». Gero Tomas'i diñotso: Sañtu emen zeure atzamaña ta ikusi nire eskuak: ekazu zeure esku ori ta sañtu egizu nire alboan, eta ez zaitez siñes-gogofa izan, siñesteduna baño. Tomas'ek erantzun eutsan: «jEne Jaun eta

Jaungoikoa!» Orduan Jesus'ek esan eutsen: «Ikusi nozulako, Tomas, siñestu dozu; zorionekoak ikusi barik siñesten dabena».

Beñbizkunde-ondorengo II igandea

(JOAN X, 11-17)

Artzain ona

ALDI aretan: Jesus'ek fariseotafai esan eutsen: Artzain ona neu naz: artzain onak ardiakaitik bere bizia pozik, emoten dau. Alogerekoak ostera, ta artzain ez danak, ardiak bereak ez dituanak, otsoa datoñela jkusirik, ardiak izten ditu ta iges doa, ta otsoak ardiak ostu ta banantzen ditu. Sari-artzaña iges doa alogerekoa dalako ta ardietzaz zer ikusirik ez daukalako. Artzain ona neu naz; neure ardiak ezagutzen dodaz eta nire ardiak ezagutzen nabe. Aitak ezagutzen nauan lez, nik be Aita ezagutzen dot eta ardien alde pozik bizia emongo dot. Badaukadaz beste ardi batzuk be, artalde onetakoak ez diranak; baña Nik ekañi beañ dodaz, nire itza entzungo dabe eta artalde bat eta artzain bat izango dira.

Befbizkunde-ondorengo III igandea

(JOAN XVI, 16-23)

Naigabe ondorengo poza

ALDI aretan: Jesus'ek bere ikaslai esan eutsen: Oraindik pizka bat, eta ez nozue ikusiko, ta bañiro beste pizka bat eta ikusiko nozue, neure Aitagana noa-ta. Bere ikaslak alkañi iñotsen orduan: Zer esan nai ete-dausku itz oneikaz: «Oraindik pizka bat eta ez nozue ikusiko, ta bañiro beste pizka bat, eta ikusiko nozue, neure Aitagana noa-ta?», eta bañiro itandu eben: «Zer esan nai ete dau *pizka bat* itz oñegaz? Ez dakigu zer esan nai dauan». Jesus'ek igañi eban zerbait itandu nai eutsoela eta erantzun eutsen: Alkañi itaunka zabiltze zer esan nai ete-dodan itz oneikaz: «Oraindik pizka bat eta ikusiko nozue, ta bañiro beste pizka bat eta ez nozue geyago ikusiko». Egi-egiaz, diñotzuet, ba: negař egingo dozuela zuek, baña mundua poztuko dala. Emakumea, seña egiteko dagoanean, naigabez aufkitzen da, bere garaya bai-datořkio-ta; baña seña eginda gero, ez dautso lařitasunari begiratzen, pozik dago-ta, gi-

zon bat munduari emon dautsalako. Oñelan zuek be orain ilun-lafi zagoze; baña laster bañiro ikusiko zaituet eta zuen biotza poztuko da; ta poz ori iñok ez dautzue kenduko.

Befbizkunde-ondorengo IV igandea

(JOAN XVI, 5-14)

Jesus'ek Gogo Deuna (Espiritu Santua) agintzen dau

ALDI aretan: Jesus'ek bere ikaslai esan eutsen: Banoa bialdu ninduanagana eta zuetatik iñok be ez daust itanduten: ħnora zoaz? Baña itz oneik esan dautzuedazalako, naigabez bete da zuen biotza. Baña egia diñotzuet: Zuoi ondo datořkizue Ni joatea; joango ezpa'nintz ba, Gogo Deuna ez litzakezue etořiko; joan ba-nadi, bañiz, Neuk bialduko dot zuekana. Eta Bera datořenean, munduari agirian ipiñiko dautsoz bere pekatua, zuzentasuna ta epai edo juizioa. Pekatua, Nigan ez daualako siñestu. Zuzentasuna, Ni Aitagana noa ta geyago ez nozuelako ikusiko. Epaya (juizioa) mundu onetako nagusia epaituta dagoalako. Beste gauza asko dau-

kadaz, zuoi esateko; baña oraindik ezin daikezue ulertu. Baña Egiadun Gogoia (Espiritu Santua) datofkenean, Berak irakatsiko dautzue egi guztiak; ez dau ba berenez itz egingo, baña Berak entzun dauan guztia esango dautzue ta etofkizuna agertuko dautzue. Berak aintzatuko nau, Nigandik arturikoa zuoi adierazoko dautzue-ta.

Berbizkunde-ondorengo V igandea

(JOAN XVI, 23-30)

Otoitzaren indaia

ALDI aretan: Jesus'ek esan eutsen bere ikaslai: egi-egiaz dirautzuet: Nire izenean Aitari zerbait eskatu ba-dagiozue, emongo dautzue. Orain arte ez dautsazue eskatu nire izenean: eskatu ta artuko dozue, zuen poza osoa izan dadin. Auferago ipuñen bidez itz-egin dautzuet; baña eldu da garaya ta orain ez dautzuet ipuñez itz-egingo; baña argiro azalduko dautzuedaz neure Aitaren gauzak. Orduan nire izenean eskatuko dozue ta ez dautzuet esaten Neuk neronek Aitari zuen alde eskatuko dautzadanik, Aitak berak maite zai-

tue-ta, zuek maite nozuelako ta Aitagandik urten nazala siñestu dozuelako. Bai, Aitagandik urten eta lufera etofi naz; orain bañiro lur au itxi-ta, Aitagana noa. Bere ikaslak esan eutsoen: oña orain argiro itz-egiten dozu, ez len lez ipuñetan: orain ezagutzen dogu guztia dakizula ta iñok ezer itandu beafik ez daukazula: beraugaitik siñesten dogu Jaungoikoagandik urten zareala.

Jauna'ren igokundea

(MARC. XVI, 14-20)

Jesus'en azkenengo itzak. Bere igokundea

ALDI aretan: Jesus agertu yaken bere amaika ikaslai mayan jesarita egozala eta aurpegira jaurti eutsen euren siñesgabe-keri ta biotz-gogofkeria, Bera berbiztuta ikusi ebenai, ez eutselako siñestu nai izan. Azkenez esan eutsen: Lufbira osora zoaze ta giza - emakume guztiai Ebangelioa irakatsi. Siñesturik bateatu daitena, zeruratuko da; baña siñestu nai ez dauna, galduko da. Siñestuko dabenai mirari oneik lagunduko dautse: Nire izenean deabruak botako dabez, izkuntza bafiak mintzatu-

ko dabez, sugeak kenduko dabez, eta edari pozoiduna edan ba-dagie be, ez dautse kalterik egingo: geixoai eskuak ezafiaz, osasuna biurtuko dautse». Itz oneik esan ondoren, Jesus gure Jauna zerura igon zan eta antxe jesarita dago Jaungoikoaren eskomaldean. Bere ikaslak joan ziran eta alderdi guztietan Ebangelioa irakatsi eben, eta Jaunak laguntzen eutsen eta euren itzak indaftu eroazan mirarien bidez.

Igokunde ondorengo I igandea

(JOAN XV, 26-27—XVI—1-4)

Kristo'ren jaraitzaleak nekeak jasan bear ditu

ALDI aretan: Jesus'ek esan eutsen bere ikaslai: Nik Aitagandik bialduko dautzuedan Parakleto edo Pozkilea, Aitagandik datoŕen Egi-Espiritua, etoŕiko danean, Berak emongo dau nitzaz siñispide edo testigantzea ta zuek be testigantza ori emongo dozue, asieratik nigaz zabiltze-ta. Gauza oneik esan dautzuedaz, nizaz lotsatu ez zaitezen. Batzar-tokitik (Sinagogetatik) botako zaitue: eta aldia datoŕke, ilgo zaituen edozeñek, oŕetan Jaungoikoari atse-

gin emon dautsala uste izango dauana. Gauza oneik egingo dautzue, nire Aita ta Ni ez gabezalako ezagutzen: Baña gauza oneik esan dautzuedaz, euren aldia datoŕkenean, nik iragafi neutzuezala gomutau daizuen.

Pentekoste-Gogo Deunaren (Espiritu Santuaren) etoŕerea

(JOAN XIV, 23-31)

ALDI aretan: Jesus'ek bere ikaslai esan eutsen: Norbaitek maite ba-nau, nire itza gordeko dau ta nire Aitak maitatuko dau ta beragana etoŕiko gara ta beragan geldituko gara. Maite ez nauanak, nire itzak ez ditu gordeten. Eta entzun dozuen itza, ez da nirea, bialdu nauan neure Aitarena baño. Gauza oneik esan dautzuedaz zeuekin nagoala. Baña Aitak bialduko dauan Espiritu Santu Pozkileak, arek irakatsiko dautzue guztia ta nik esandako guztia gogoraziko dautzue. Bakea izten dautzuet, neure bakea damotzuet; nik emoten dautzuet, ez munduak emoten dauan lez. Zuen biotza ez bedi bildufu. Entzun

dozue esan neutzuela: Banoa eta bana-
tořkizue. Maite ba - ninduzue, poztuko
zeintekeze ziuř, Aitagana noalako, Aita
ni baño andiagoa da-ta. Eta orain jazo ba-
ño len esan dautzuet, jazo daitenean si-
ñestu dagizuen. Emendik auřera ez dot
zuekin askorik itz-egingo: bai-datoř ba,
mundu onetako nagusia (deabrua) ta ez
dauko Nigan zer-ikusirik. Baña munduak
ezagutu dagian Aita maite dodala ta Aitak
agindu eustanez, olantxe egiten dodala:
Jagi zaiteze ta goazan emetik.

Pentekoste-ondorengo I igandea

Lenengo Ebangelioa (MAT. XXVIII, 18-20)

*Jrutasun Deunaren ezkutuki edo misterioa
Jesus'ek irakasten dau*

ALDI aretan: Jesus'ek esan eutsen bere
ikaslai: Eskubide osoa emon yat zeruan
eta luřean; zoaze ba, ta gizadi guztiari ira-
katsi egiezue, Aitaren eta Semearen eta
Espiritu Santuaren izenean bateatuaz, nik
zuoi aginduriko guztia betetan irakatsiaz.
Eta ona emen Ni zuekin egongo naz egu-
noro, munduaren azkeneraño.

Azkeneko Ebangelioa

(Luc. VI, 36-42)

Maitasuna ta apaltasuna

ALDI aretan: Jesus'ek bere ikaslai esan
eutsen: Efukiořak izan zaiteze, zuen Aita
efukiořa dan lez. Ez iñor epaitu (juzgau)
ta ez zarie epaituak izango: ez iñor gaiz-
tetsi (kondenau) ta ez zarie gaiztetsiko.
Parkatu egizue ta parkatuak izango zarie.
Emoiezue ta emongo yatzue, neuři on,
bete, gonburu-gañezka dagoana emongo
yatzue zeuen magalera. Zuek auřekoa
neuřtu dagizuen neuři ber-beraz neuřtuko
yatzue zuoi be. Baita beste antz-irudi au
be esan eutsen: Itsu batek beste itsurik
bidez eroan ete-dagike? Ez ete-dira biak
leza-zulora jausiko? Ikaslea ez da bere
Irakaslea (maixua) baño andiago: eta edo-
zein ikasle ornidua izango da, bere Irakas-
learen antzekoa ba-da. Eta zeure lagun
urkoaren begietan ęzegaitik ikusten dozu
samařa, zeure begietan agea be ikusten ez
dozula? Edo ęzelan ausařtzen zara zeure
anayari esaten: anaya, zure begietatik samař

ori kentzen itxidazu, zeuk zeure begietan agea ikusten ez dozula? Aizun ori (jipokrita ori!), lenengo zeure begitik agea kendu egizu ta zeure anayaren begitik samaña kentzeko, gero sayatu al izango zara.

Jesukristoren Gorputz Deunaren jaya

(Joan. VI, 56-60)

Jauna-ärzten dauana Jesukristogaz bat egiten da ta bere bizitzaz bizi da

ALDI aretan: Jesus'ek esan eutsen bere ikaslai: Nire aragia janari egiazkoa da, ta nire odola egiazko edaria: nire aragia jan eta nire odola edan dagiana, nigan izango da ta ni beragan. Ni bialdu nauan Aita bizi dan lez, eta Ni Aitaren bidez bizi nizan lez, olantxe Ni jan nagiana be, nire bidez biziko da. Zerutik jatsiriko ogia, auxe da. Zuen gurasoak basamoftuan mana jan eben eta il ziran. *Ez da orélan izango:* ogi au jaten dauanak, betiko bizitzea izango dau.

Pentekoste-ondorengo II igandea

(Luc. XV, 14-24)

Apaitera deiturikoen ipuña

ALDI aretan: Ipuin au esan eutsen Jesus'ek fariseotañai. Gizon batek apari andi bat gertu eban eta asko deitu zituan. Eta apari-orduan bialdu eban bere mofoia, deituai etofteko esatera, guztia gertu egoala-ta. Eta guztiak, orobat, atxakiak ipinten asi ziran. Lenengoak esan eban: Basetxe bat erosi dot eta bera ikustera joan beañ dot; azketsi, afen. Bigarénak esan eban: bost idi-buztafi erosi dodaz eta eurak ikustera noa; azkesteko eskatzen dautzut. Beste batek esan eutsan: oraintxe ezkondu naz; beraz ezin joan naiteke. Biurtu zan mofoya ta guztia adierazo eutsan bere ugazabari. Orduan etxeko jaunak, aseñaturik, esan eutsan bere mofoiyari: oa bereala uriko zelai ta auzoetara ta ekañi egizak onatxiro, argal, itxu ta elbañituak. Eta mofoyak esan eutsan: Egin dot, Jauna, zuk esan dozun lez eta oraindik tokia bai dago. Eta Ugazabak esan eutsan mofoiyari: Joan adi bide ta etxadietara eta sañ-erazo

egioek, nire etxea bete dadin. Zuei diño-tzuet ba, deituak izan diran gizon aetatik batek be ez dauala nire aparria dastatuko (probauko).

Pentekoste-ondorengo III igandea

(Luc. XV, 1-10)

Ardi galdua. Zerutarén poza pekataria biuritzen danean

ALDI aretan: Zergari (publikanu) ta pekatariak Jesus'gana uferatu ziran berari entzuteko. Eta fariseo ta eskribak mo'-mo' asi ziran, ezanaz: Onek pekatariak artzen ditu ta eurakin jaten dau. Eta Jesus'ek ipuin au esan eutsen: Zuen arteko norbaitek, eun ardi ba-ditu eta bat galtzen ba-yako: ez al da, lafogeta emeretziak basamortuan itxita, galdu danaren bila joango, aurkitu arte? Eta aurkitutakoan, pozez bizkaeran ipinten dau ta etxerutzen danean, aiskide ta auzoai dei-egiten dautse, esanaz: Poztu zaitze neugaz batera, neure ardi galdua aurkitu dot-eta: Nik diñotzuet: ofelakoxe atsegiña izango da zerruan: damutzen dan pekatari batetzaz, damutu bearik ez dauken lafogeta-emere-

tzi zuzenetzaz baño andiagoa. Eta emakume batek, amar drakma eukirik, bat galtzen ba-dau, ez ete dau argia biztuko ta etxe guztia garbitu ta azteztuko, aurkitu arte? eta aurkituta gero; bere lagun eta auzokoak deitzen ditu eta diñotse: Poztu zaitze neugaz batera, drakma (diru) galdua idoro dot - eta. Era berean—diñotzuet—Jaungoikoaren aingeruak be poz-tuko dirala damutzen dan pekatari baka'rategaitik.

Pentekoste-ondorengo IV igandea

(Luc. V. 1-11)

Miragarizko arantzua. Jesus'ek bidaliak (apostoluak) deitzen ditu

ALDI aretan: Jenezaret'eko itxaso inguruan Jesus ebiñela, lagun-aldrak parastaka yoakozan; Jaungoikoaren itza entzuteko leyaz. Eta ikusi zituan itxas-ertzean egozan ontzi bi: arantzaleak ontzitik jatsita, sare-garbiketan ziarduen. Simon'en ontzia zan bata eta ara igonik, eskatu eutsan itxas-baztaretik bafurago eroateko. Eta ontzi-baruan jesarita, andik asi zan lagun aldreari irakasten. Eta itzaldia amaitu on-

doren, Simoni esan eutsan: Eroan egizu itxaso zabalera ta zareak bota arantzarako. Simon'ek erantzun eutsan: Irakaslea, gau osoan, alpefik nekatu arén, ezer be ez dogu artu: baña Zeuk agindu dozulako, sareak botako dodaz. Eta ori egin ebe-nean, arain pilo andia arapau eben eta sareak uratzerá yoazan. Orduan beste ontzian egozan lagunai dei-egin eutsen, laguntzera etofi eitezan. Eta etofi ziran eta ontzi biak bete ebezan, ia ondatu agiflean ipiñi arteraño. Simon Pedro, au ikusirik, Jesus'en onetan auzpaztu zan, esanaz: Jau-na, alde egizu Nigandik, gizon pekataria naz-ta. Egin eben arantza ugariáz izututa gelditu ziran ba, bera ta beragaz egozan guztiak: eta bardin, Zebedeoaren seme Santiago ta Joan, Simon'en lagunak be. Eta ontziak leofera ekañi ondoren, gauza guztiak itxi ta Jesus'i jaraitu eutsoen.

Pentekoste-ondorengo V igandea

(Mat. V, 20-24)

Maitasun-lege nagusia

ALDI aretan: Jesus'ek bere ikaslai esan eutsen: Zuen zuzentasuna eskriba ta fari-

seotařena baño andiagoa ezpada, ez zarie sařtuko zeruko efeñuan. Entzun dozue antziñekoai esana: «Ez dozu inor ilgo: inor il dagiana ba, auzi-epaigafi izango da». Baña nik diñotzuet: bere anayagaz aseratu daitena, auzi-epaigafi izango dala. Eta bere anayari «burugabea, *řaka*, esaten dautsana, batzararen aũean efudun izango dala. Eta eroa, *řatue*, esaten dautsana, bař-endiko sugafi izango da. Zure oparia altara aũean eskintzen ba-dozu ba, ta an gomutau ba-zaitetz zure anayak zerbait badauala zure kaltez, itxi bertan altara aũean zeure oparia ta zoaz lenengo zeure anayagaz aiskidetzera: ta orduan etofirik, eskiñiko dozu zeure oparia.

Pentekoste-ondorengo VI igandea

(Marc. VIII, 1-9)

Bigarenez ogi-arain banaka batzukaz 4.000 gizon alikatzen ditu

ALDI aretan: Ozte (lagun - aldra) andia egoan Jesus'egaz eta zer jan ez eukela-ta, bere ikaslak deiturik, esan eutsen: Ozte onetzaz eruki naz: iru egun badira ba, nigatz dabilzala ta jatekorik ez dauke, eta

euren etxeetara baraurik bialtzen ba-dodaz, bidean aulduko dira, batzuk ufunetik etoñiak dira-ta. Eta ikasleak erantzun eutsoen: ¿Nok eta zelan basamortu onetan, oneik ogiz ase? Eta berak itandu eutsen: ¿Zenbat ogi daukazuez? Zazpi, esan eutsoen. Eta lagun-aldreari lufean jafi-eragin eutsan. Eta zazpi ogiak aiturik, eskeñak emonaz, zatitu ebazan eta bere ikaslai emoten dautsez lagun aldreari banatzeko ta banatu eutsezan. Afaintxu batzuk be bai-ebazan, eta bedeinkatu zituan eta bardin emoteko agindu eutsen. Eta jan eben eta ase ziran eta ondakiñakaz zazpi otzara bete ebazan. Jan ebenak bai-ziran lau mila inguru: orduan bialdu ebazan.

Pentekoste-ondorengo VII igandea

(Mat. VII, 15-21)

Guzurzeko igarleak eta guzurzeko kristiñauak

ALDI aretan: Jesus'ek bere ikasleai esan eutsen: Guzurzeko igarleetatik zeuen bu ruak jagon egizuez, otso lapurak izanik, ardi jantziz agertzen dira-ta; euren egikizunetan (frutuetan) ezagutuko dozuez. Eloñietatik matsak, edo sasietatik ikoak

batzen ete-dira? Ofelan: edozein zugatz onek arnari-garau onak emoten ditu: zugatz txarñak, ostera, arnari (frutu) txarñak dakarñ.

Zugatz onak ezin emon daike arnari txarñik, ezta zugatz txarñak be arnari (frutu) onik. Arnari onak emoten ez dituan edozein zugatz, ebagi ta surtara botako da. Euren frutuetatik ezagutuko dozuez beraz. «Jauna, Jauna» diñoen guztiak ez dira zeruko ereñuan sañtuko, zeruetan dagoan nire Aitaren naya bete dagiana baño: orixe sañtuko da zeruko ereñuan.

Pentekoste-ondorengo VIII igandea

(Luc. XVI, 1-10)

Etzezain (ogasun-zain) biurña

ALDI aretan: Ipuin au esan eutsen Jesus'ek bere ikaslai: Gizon aberats bat zan etzezain bat eukana, ta jakin eban onek bere ogasunak ondatzen ebazala. Dei-egin eta esan eutsan, ba: ¿zer da zutzaz entzuten dodan au? Azaldu egizuz zeure añtu-emon guztiak, gaurtik auñera nire ogasunik ez dozu zainduko-ta. Eta etxezariñak berekautan onelan iñoan: ¿Zer egingo dot ugazabak etxe-zaintzea kentzen

daustan ezkeru? atxurketan? ez naz gauza: eskean ibili? lotsatzen naz. Ba-dakit zer egin, etxe-zaintzea kendu daistanean, euren etxeetan aitu nagien. Bere ugazabaren zordun guztiak deiturik, ba, lenengoari itanduten dautso: ¿Zenbat zof dautsazu ugazabari? eta arek diñotso: Eun zagi orio. Jesafi zaitez, diñotso, eutsi zeure agiria ta idatzi egizu «beogetamañ». Gero beste bati diñotso: Eta zuk zenbat zof dautsazu? Onek erantzuten dautso: Eun anega gari. Aitu zeure agiria—diñotso orduan—eta ipiñi of «larogei». Eta goretsi eban ugazabak etxe-zain gaiztoa, gizon zur eta bizkoña agertu zalako; gizañte onetako semeak, euren egikizunetan, argiaren semeak baño zuragoak diralako. Eta nik be ba diñotzuet: Aiskideak egizuez gaiztakerizko ogasunez, ez dozuezanean (ilgo zarienean) betiko egoitzetan (zeruetan) aitu zagiezan.

Pentekoste-ondorengo IX igandea

(Luc. XIX, 41-47)

Jerusalen ikusita, Jesus'ek negar egiten dau

ALDI aretan: Jesus Jerusalem'era ureratu zanean, negar-malkoak ixuri ebazan, uria

ikusirik, esanaz: ¡Ba-zenki, gauñ beintzat, oraindik aldi danean, zek emongo dautzun bakea!... baña orain zure begientzat eskutauta dago. Etoñiko dira ba, zuretzat egunak, eta zure etsayak zure inguruan, esiak ipiñiko dabez eta alde guztietatik estutuko zaitue: zu ta zure semeak ondutuko dabez eta afirik ari gañean ez da zugan geldituko, Jaungoikoa ezagutu ez dozulako, zuganatu danean. Gero eleiza nagusian sarturik, sal-erosleak andik bota zituan, ezanaz: Idatzita daga, nire etxea otoiz-etxea dala; zuek, ostera, lapur-zulo egin dozue. Eta egunoro asi zan eleiza-nagusian irakasten.

Pentekoste-ondorengo X igandea

(Luc. XVIII, 9-14)

Fariseotara ta zergaria. Jaunak biotz barua ikusten dau

ALDI aretan: Bere buruak zuzentzat eta besteak gaiztotzat eukezan gizon batzuei Jesus'ek ipuin au esan eutsen: Gizon bi igon ziran Eleizara, otoitz-egiteko; bata fariseotara ta bestea zergaria. Fariseotarak zutunik, onelan iñoan bere artean: Jauna:

eskeñak zuri, beste gizon lapuñ, bidegabe ta ezkontzausleak langoa ez nazalako. As-tean biñitan barau-egiten dot: neure oga-sunen amañenak emoten dodaz. Zergaria, osterá, an urúnean egoalarik, ez zan au-zartzen bere begiak zerurantz jasoten be; baña bere bulaña joten eban, esanaz: Jaun ori, eruki zakidaz, pekataria naz-ta. Eta nik diñotzuet: Deunduta jatsi zala au bere etxera; baña ez bestea; bere burua goretsi dagiana ba, apaldua izango da, eta apaletsi dagiana, goratua.

Pentekoste-ondorengo XI igandea

(Marc. VII, 31-37)

Goñ-mutua osaturik

ALDI aretan: Tiro'ko mugaldetik urten eta Sidon'en zear, Dekapolis'ko erri-tal-de-tik barne, Galilea'ko itxasora etofi zan Jesus. Eta ekañi eutsoen goñ-mutu bat, eskuak ezañita, aren, osatu egian. Eta lagun arñtetik bazterñtuta, bakañik arñturik, bere atzak belañietan sañtu eutsozan eta txistua atereaz, min-gañean ikutu eutsan. Eta ze-rurantz begiak jasorik, antsi-egin eban, esanaz: *Effeta*, au da, *Idegi adi*. Eta bat-ba-

tean, aren belañiak idegi ziran eta minga-ñeko koropiñoa be azkatu yakon, eta argi ta garbi itz-egiten asi zan. Eta agindu eutzan iñori ez esateko. Baña zenbat eta geyago agintzen eutsan, ainbat geyago zabaltzen eban eta gero ta geyago arñtzen ziran, esanaz: Guztia ondo egiten dau; goñai entzumena emoten dautse ta mutuei mintzoa (itz-egitea).

Pentekoste-ondorengo XII igandea

(Luc. X, 23-37)

Biotz-oneko Samaritararen ipuña:
Ziñesko maitasuna

ALDI aretan: Jesus'ek esan eutsen bere ikaslai: Doatsuak, zuek ikusten dozuena, dakusen begiak. Nik diñotzuet ba: igañle ta erege askok ikusi nai izan ebela, zuek dakutzuena, ta ez ebela ikusi; baita entzun be, zuek entzuten dozuena, eta ez eben entzun. Jagi zan orduan lege-gizon bat zirikatzen ebala, esanaz: Irakaslea, betiko bizitzea jadesteko zer egin beañ dot? Jesus'ek erantzun eutsan: ¿Legean zer dago idatzita? ¿zelan irakuñten dozu? Arek erantzun eutson, esanaz: Maite egizu

biotz-biotzez, gogo-gogoz, alegin guztiaz, adimen osoz zeure Jaun eta Jaungoikoa ta zeure burua lez, zeure geidea (urko laguna). Jesus'ek erantzun eutsan: Ederto erantzun dozu; orixe egizu ta biziko zara. Baña arek, burua garbitu nairik, esan eutsan Jesus'i: Ta nor da neure urko-laguna? Orduan Jesus'ek esan eutson: Ba-yoyan gizon bat Jerusalem'dik Jeriko'ra ta lapuñen eskuetan jausi zan; onék kendu eutsoen eroyana ta zauriz beterik erdi ila itxita, joan ziran. Bai-etofen, alan bea'ra, bide aretatik apaiz bat (judatará) ta bera ikusi afen, aufera jo eban. Bardin andik yoyan apaiz-lagun (*lebita*) batek be ikusi eban baña *jaramon barik* aufera joan zan. Baña bidazti Samaritá bat eldu zan ara, eta onek ikusi ebanean, erukiturik eta uferaturik, ardao-orioz igurtzi ta lotu eutsazan zauriak eta gero, mando gañean ipiñi ta ostatura eroan eta zaindu eban. Biramonean deitu eban ostataria ta amáreko bi emon eutsazan, esanaz: zaindu egizu gizon orí, ta zerbait geyago zo' ba-dautzut, neuk itzuliko nazanean, ordainduko dautzut. Iru gizon oneitatik zein deritxazue izan zala urko-lagun lapuñen eskue-

tan jausiriko gizon arentzat? — Beragaz erukitu zana erantzun eutsan lege-gizonak.—Zoaz ba, esan eutsan Jesus'ek, eta alantxe egizu.

Pentekoste-ondorengo XIII igandea

(Luc. XVII, 11-19)

Ama' legena'dun sendatuak

ALDI aretan: Jesus Jerusalem'era joateko, Samaria ta Galilea erditik yoyan. Eta alderdi baten za'rtzerakoan, ama' legena'dun (lepradun) bidera urten yakozan, urun gelditurik, eta diada'fka asi ziran, esanaz: ¡Jesus irakaslea, gutzaz eruki! Ikusi ta bertatik esan eutsen: zoaze ta abadeakana agertu. Eta yoazala, garbirik aurkitu ziran. Aetako bat, bere burua garbirik ikusi ebanean, atzera itzuli zan, Jauna oyuka goratuaz, eta bere oñetan auzpaztu zan, eske'rak emonaz; samaritará zan bera. Eta Jesus'ek erantzun eutsan, esanaz: Ez al dira garbituak ama'? beste bederatzi aek non dira, ba? Atzefita' au baño beste iñor ez da itzuli Jaungoikoari aintza emotera. Gero diñotso: Jagi zaite ta zoaz: zeure siñesmenak gaizkatu (salbau) zaitu.

Pentekoste-ondorengo XIV igandea

(Mat. VI, 24-33)

Jaungoikoak guztioen ardurea dauko

ALDI aretan: Jesus'ek esan eutsen bere ikaslai: Iñok be ezin daikez ugazaba bi otseindu (serbidu); edo bata gorotauko dau, ba, eta bestea maite, edo batari entzungo dautso ta besteari jaramonik ez. Jaungoikoa ta dirua ezin zengikiez otseindu. Beraugaitik diñotzuet: ez arduretan ibili zer jango dozuen biziteko, ezta gorputza zegaz jantziko ete-dozuen be. Bizitzea ez al da jana baño geyago eta gorputza jantzia baño? Begira goiko egaztiak: ez dabe ereiten, ez batzen, ez aletegietan sañtzen, eta zeruko zuen Aitak alikatzen ditu. Ez ete-zarie zuek, aek baño askozaz geyago? ¿Nor da zuen artean bere asmo guztiekaz, ukondo bete azi daitekenik? ¿Eta jantziaz zegaitik zabiltze arduratsu? Begira zelayetako lirioak: ez dabe lanik ez goruetarik egiten; nik diñotzuet ordea: Salomon bera, bere aintzaldirik andienean be, ez zala oñeitako bat lez jantzi. Beraz, gaur zuzen dagoan eta biar labara bota-

ko dan landa-bedañ bat Jaungoikoak oñelan jantzen ba-dau, izenbat geyago zuek siñeste gitxidunok! Ez ba kezkarik izan; zer jango dogu, edo zer edango dogu, edo zegaz jantziko gara esanaz. Zinge edo siñeste bakoak ibiltzen dira gauza guzti oñein bila. Ondo daki zuen Aitak oñeik guztiok beañ dozuezala. Bilatu egizue lengo Jaungoikoaren ereñua ta bere zuzentasuna, ta beste gauza guztiak be emongo yatzuez.

Pentekoste-ondorengo XV igandea

(Luc. VII, 11-16)

Nain'go alargunaren seme berbiztua

ALDI aretan: Nain eritxon urira yoyan Jesus eta beragaz yoazan bere ikasleak eta beste lagun asko be. Eta uriko atera uñeratuaz batera, ildako bat ekañen eortzi edo luñperatzeko. Iña seme bakaña zan eta bere ama alarguna, ta lagun asko yoazan beragaz. Jaunak alaño ikusi ebanean, eñukiturik esan eutsan: «Ez negaño egin». Eta uñeratu zan eta ikutu eban zeñaldoa (atautea) eta eroyenak gelditu ziran. Orduan esan eban: «Gaztea, zuri diñotzut:

Jagi zaitez». Eta ilik egoana jagi ta itz-egiten asi zan, eta Jesus'ek bere amari emon eutsan. Guztiak ikaratu ziran, eta Jaungoikoa goretsi eben, esanaz: Igarle andi bat softu da gure artean, eta Jaungoikoak bere eña ikeftu (bisitau) dau.

Pentekoste-ondorengo XVI igandea

(Luc. XIV, 1-11)

Jesus'ek lotsaturik izten ditu fariseotarak.

Apalak goratuak izango dira

ALDI aretan: Jesus fariseotañen nagusi (andiki) baten etxera joan zan bazkaltzera larunbat edo zapatuz, eta aek (guztiak) zelatan begira egokiozan. Eta gizon ugeridun (hidropesidun) bat egoan bere aũrean. Orduan Jesus'ek lege-gizon eta fariseotarakana biufturik, itandu eutsen: Zilegi (bidezko) ete da zapatu-egunez osatzea? Baña aek ixil-ixilik egozan. Berak, oster, ikutu, osatu ta bialdu eban. Gero fariseotarakana bañiro biufturik esan eutsen: Zuen arteko bati astoa naiz idia leza - zulora jausiko ba'litzakeo ez ete -leuke lenbailen aterako, zapatua izan añen? Eta zer erantzun ez ekiela gelditu

ziran. Geroago, bazkaldañak lenengo tokien bila ebiltzala ikusirik, ipuin au esan eutsen: Ezteguetara zoazanean, ez mayan lenengo tokia aũtu; bestelan, beaũ bada, zu baño andiagoren bat deitua ba-dago, etofiko yatzue biokana nagusia ta esango dautzu: emon oni zeure tokia, eta orduan lotsaturik azkenengo tokira joan beaũko dozu. Norbaitek ezteguetara deitzen zaituanean ba, azkenengo tokian jesañi zaitez, nagusia datorikizunean, esan dagitzun: aiskidea, zatoz gorago, ta oñelan maikideen aũrean goratua izango zara. Bere burua goretsi dagian edonor, eratsia izango da ba, ta bere burua apaletsi dagiana, goratua.

Pentekoste-ondorengo XVII igandea

(MAT. XXII, 34-46)

Maitasun-lege nagusia. Jesus

Jaungoikoaren Semea

ALDI aretan: Fariseotarak eldu ziran Jesusgana eta aetako lege-gizon batek, ziltzatuaz itandu eutson: Irakaslea ñelegearen agindu nagusiena zein da? Jesus'ek erantzun eutson: Maiteko dozu zeure Jaun

eta Jaungoikoa biotz osoz, arima guztiz eta adimen guztiz. Agindurik nagusien eta lenengoa orixe da. Bigarrena bañiz, oren antzekoa da; zeure burua lez, zeure geidea (urko laguna) maiteko dozu. Agindu bi oneitan batzen da lege guztia ta igar-leak (*igarleak dakarrena*). Eta fariseotarik alkarregaz batuta egozala, Jesus'ek itandu eutsen, esanaz: Kristo nor dala deritxazue? ¿Noren semea ete-da?—Dabid'ena, diñoe. Jesus'ek erantzuten dautse: Beraz ¿zelan Dabid'ek goi-argiz deitzen dau Jauna, esanaz: «Nire Jaunari, Jaunak esan eutsan; nire eskomaldean jañi zaitez, zeure arerio guztiak oinperatuko dautzudazan arte? Dabid'ek «Jauna» deitzen ba-dau ba, ¿zelan da bere semea? Eta iñok itzik ezin eutsan erantzun, eta egun onetatik aufera, iñor ez yakon azartu itaun bañirik egitera.

Pentekoste-ondorengo XVIII igandea

(MAT. IX, 1-18)

Elbaritua (perlesiduna) sendaturik. Jesus'ek obenak parkatzen ditu

ALDI aretan: Jesus, untzi baten sarturik, itxasoaren beste aldera joan zan, bere

efira (Kafarnaun'era). Eta oean zetzan elbaritu bat aurkeztu eutsoen. Eta aen siñesmena ikusirik, Jesus'ek elbarituari esan eutson: Semea, uste osoa eukizu, zeure pekatuak parkatzen yatzuz. Eta bereala, idazle (eskriba) batzuk euren artean iñoen: biraua esan dau onek. Eta Jesus'ek, euren gogamenak igafirik, esan eutsen: ¿Zegaitik oldoztu edo pentzetan dozue txarto zeuen biotzetan? ¿zer da ba, ehezago «zeure pekatuak parkatzen yatzuz» esatea ala «jagi zaitez eta zoaz»? Jakin daitzen ba, Gizonaren Semeak ba daukala luñean pekatuak parkatzeko almena (eskubidea) orduan elbarituari diñotso: «Jagi zaitez, artu zeure oe ori ta zoaz etxera». Eta jagi zan eta bere etxera joan zan. Au ikusirik, ikaratu ziran eta gizonai orenbesteko eskubidea damotsen Jaungoikoa goretsi eben.

Pentekoste-ondorengo XIX igandea

(MAT. XXII, 2-14)

Ezteguen ipuñia

ALDI aretan: Apaiz nagusi ta fariseotarik, ipuñez itz egiñaz, esan eutsen Jesus'ek:

Zeruko eřeřua, bere semearen ezteguak egin zituan eřegearen antzekoa da. Bialdu ebazan arek mořoyak, bazkaldařak dei-tzera, bařa oneik ez eben etoři nai izan. Bařiro beste mořoi batzuk bialdu zituan, esanaz: Bazkaria gertu dago, idi ta arakiak ilak dodaz, guztia prest dago. Zatoze ezteguetara. Bařa aek erantzun be ez eutsen egin eta joan ziran, bata bere base-txera, bestea sal-erosiko irabazietara; besteak bařiz, eřegearen mořoya eldu-ta, bidegabekeri asko egin ondoren, erail ebe-zan. Eta eřegeak gauza onein baři jakin ebanean, aseřaturik eta bere gudarosteak baturik, jo ta zuzitu zituan iltzale aek eta euren eřia kiskaldu eban. Orduan bere mořoyai esan eutsen: Ezteguak gertu da-goz: bařa deituak izan ziranak, ez ziran gai. Zoaze beraz, bide-buruetara ta aur-kitu daizuezan guztiak, deitu egizuez.

Urten ziran ba mořoyak bideetara eta aurkitu ebezan guztiak, onak eta txarřak, batu ebezan eta ezteguetako maya bete zan bazkaldařez. Gero eřegea sartu zan jantokira, etořitakoak ikustera, eta eztegu-jantzi barik egoan gizon bat ikusi eban. Eta esan eutsan: Aiskidea, eztegu-jantzi

barik ezelan sartu zara emen? Eta ixilik egoan. Orduan eřegeak bere ordekoai esan eutsen: Oin eta besoak loturik, kanpoko ilunpera bota egizue: An bai izango dala negařa ta agin-kiriřkadea! Asko dira ba deituak; bařa autuak gitxi.

Pentekoste-ondorengo XX igandea

(JOAN IV, 46-53)

*Kaparnaungo gudari nagusiaren semea
Jesus'ek osatzen dau*

ALDI aretan: Jesus etoři zan bařiro Gali-lea'ko Kana'ra, lenago ura ardaotan biur-tu eban tokira. An aurkitzen zan Kapar-naun'en bere semea geixorik eukan eřege-txu bat. Eřegetxu au, Jesus Juda'tik Gali-lea'ra eldu zala entzun ebanean, joan yařon eta eskatu eutson Kaparnaun'era jatsi ta bere semea osatu egiola, il-agiřean egoala-ta. Jesus'ek esan eutson: Zuek miraririk ikusten ezpa-dozue, ez dozue siřesten. Eřegetxuak erantzun eutson: Jauna, zatoz ařen, nire semea il bařo len. Jesus'ek diřo-tso: Zoaz, zure semea ondo dago. Gizo-nak, Jesus'ek esandako itza siřestu eban eta ba-yoyan. Eta bidean yoyala, mořoyak

beragana etofi yakozan eta bere semea ondo egoala adierazo eutsoen. Itandu eutsen beraz ze ordutan bizkortu zan eta erantzun eutsen: Atzoko zazpiretan jatzi yakon sukaña. Aitak ezagutu eban ordu axe zala Jesus'ek esan eutsanean: «Zure semea ondo dago», ta berak eta etxeko guztiak siñestu eben.

Pentekoste-ondorengo XXI igandea

(MAT. XVII, 113-35)

Moñoi biotz-gogoña

ALDI aretan: Ipuin au esan eutsen Jesus'ek bere ikaslai: Zeruko efeñua bere moñoyaz kontu-garbiketa egin nai eban efegearen antzekoa da. Kontuak garbitzen asi zanean, ekañi eutsoen amañ mila talento zoñ eutsazan bat. Baña zegaz ordaindu ez eukalako, nagusiak agindu eban aren emazte, seme-alaba ta eukan guztia saldu ta zoñak ordaintzeko. Baña moñoi arek auzpazturik, añen eskatzen eutsan, esanaz: Nizaz artea artu egizu, ta guztia ordainduko dautzut. Bere nagusia efukitu zan, itxi eban eta zoña parkatu eutsan. Moñoi arek ostera, andik urten zanean, eun denario zor eu-

tsazan bere moñoi-lagun bat aurkitu eban, eta eldurik itoteko zorian eukan, esanaz: Zor dokana ordaindu egik. Eta moñoi-kideak auzpazturik, eskatzen eutsan, esanaz: Nizaz eroapena artu egik eta guztia ordainduko dauat. Baña arek ez eban nai izan: bestera, joan zan eta espetxera (presontegira) bialdu eban, zoña ordaindu arte. Baña beste moñoi-lagunak, zer jazo zan ikusirik, oso naigabetu ziran; eta nagusiagana etofirik, jazoera guztiaren bañi emon eutsoen. Orduan onek deitu eban eta esan eutson: Moñoi zikoitza (txaña), zoñ guztia parkatu dauat, eskatu daustalako: beraz, ez ete-enduan ik be eure lagunaz efukitu beañ, ni itzaz efukitu nazzan lez? Eta nagusiak, sumindurik, zigofkariakana (boñeruakana) bialdu eban zoñ guztia ordaindu arte. Zeruko nire Aitak be orixe egingo dautzue, bakoitzak biotzez bere anayari parkatu ezpa-dagiozue.

Pentekoste-ondorengo XXII igandea

(MAT. XXII, 15-21)

Jaun bakoitzari zoñ yakona biurtu bear yako

ALDI aretan: Pariseitañak joan eta alkañekin itundu ziran Jesus izketan añapatzeko

asmuz. Ofetarako euren ikasleak Erodestañakin, baldu eütsoezan esatera: Irakasle: ba dagiku egitia zareana ta Jaungoikoaren bidea egiz irakasten dozuna, ta inortzaz ajolarik ez dozuna: ez dozu ba zuk nor nor dan begirutzen. Esan egiguzu bada: ¿Zesar'eri zega emotea zilegi (bidezkoa) da ala ez? Jesus'ek baña, aren gaiztakeria ezaguturik, onelan erantzün eutsen: Azalutsok (ipokritok) ¿zer dala-ta ziltzaten nozue? Erakutsi egidazue zerga-dirua. Ta denario bat erakutsi eutsen. Eta Jesus'ek diñotse: ¿Norenak dira irudi ta ikuritz au? Zesar'enak, diñotse: Orduan esan eutsen Jesus'ek: Emon egiozue ba Zesar'i Zesar'ena ta Jainkoari Jainkoarena.

Pentekoste-ondorengo XXIII igandea

(Mat. IX, 18-26)

Geixorik egoan emakumea osatu. Jairoen alabea berbiztu.

ALDI aretan: Jesus' osteari (lagun-aldeari) itz-egiten egoala, gizon andiki bat uferatu yakon eta guftu eban, esanaz: Jauna, nire alabea oraintxe il da; baña zatóz, ezarri egiozu eskua ta biziko da. Jagi zan

Jesus ta bere ikaslakin jaraitu eutsan. Eat ona emen, amabi urtean odol-erjonaz geixorik egoan emakume bat atzetik uferatu yakon eta jantziaren ertza ikutu eutsan. Berakautan esaten eban, ba: bere soñekoa bakañik ikutuko ba'neu be, osatua nintzake. Eta Jesus biurtu zon eta ikusirik esan eutsan: Uste betea eukizu, ene alabea; zeure siñismenak osatu zaitu. Eta bertatik emakumea osatuta aurkitu zan. Eta Jesus jaun-andiaren etxera eldu zanean eta ile-tariak eta jentearen iskanbila ikusi zituanean, esan eban: Urten zaitzeze; neskatik ori lo dago, ez dago ilda. Eta iri-bañezka egokiozan guztiak. Baña jentea bota ebanean, saftu zan eta eskutik artu eban eta neskatilea biztu zan. Eta mirari onen baña eñialde guztian zabaldu zan.

Pentekoste-ondorengo XXIV igandea

(Mat. XXIV, 15-35)

Munduaren azkena.-Jesuskristoren etoferea

ALDI aretan: Jesus'ek esan eutsen bere ikaslai: Daniel igarleak aitaturiko ondamen nardagafia toki donean ikusi dagizuenean, irakurten dauanak ulertu begi; orduan Ju-

dean dagozanak mendietara igon begie ta sabayan dagoana ez bedi jatsi etxera zerbait artzera; ta soloan dagoana ez bedi biuñtu soñeko bila. ¡Zorigaitza, egun aetan seña-egiteko ta seña-azten dagozanentzat! Eta egun aek labuñtuko ezpa'lira, iñor ez litzake gaizkatuko (salbauko); baña autuakaitik egun aek labuñtuak izango dira. Orduan norbaitek esango ba'leutzue: ona emen edo ara an Kristo, ez siñestu. Kristo aizunak eta igarñe aizunak (guzuñezkoak) jagiko dira ba, eta al ba'litz, autuak be okertzerañoko ezaugarñi ta mirari andiak egingo dabez. Oñ zuei auñez esana. Beraz ba-diñotzue: Ara an basamortuan dago, ez urten. Oñ or zokoetan, ez siñestu. Bada gizasemearen etoñerea eguzki aldetik urten eta sañkalderañ agertzen dan tximista lez izango da. Gorpua aurfkitzen dan tokian, batuko dira añañoak be. Egun aetako lañialdi ondoren bereala eguzkia ilunduko da; ilargiak bere argirik ez dau emongo, zeru-ortzetik izañak jausiko dira; zeruaren sendotasunak kordekatuko (lokatuko) dira, ta orduan zeru-goitik agertuko da Giza-Semearen ezaugarña, eta orduan negar-zotin egingo

dabe luñeko gizeli (tribu) guztiak eta ikusiko dabe gizonaren Semea, odei artean almen eta anditasunez beterik datoñela. Eta bialduko ditu bere aingeruak, turuta joaz eta ots-egiñaz, eta batuko dabez bere autuak lau aizeetatik odai-ertze goyenetik euren azkenetarañ. Añtu egizue ba, irudiki bat iko-zugatzetik: Bere indaña guritu ta ofiak soñtzen diranean, udea uñ dagoala bai dakizue: zuek be ofelantxe, oneik guztiok ikusi dagizuezanen, jakin egizue (gizonaren Semea) laster dala atean. Egiaz diñotzuet: Oneik guztiok jazo arte, gizaldi au ez dala igaroko. Zeru-luñak igaroko dira; baña nire itzak ez dira igaroko.

BESTE JAI OSPATSUENETAKO EBANGELIOAK

Lotazilaren 8. - Andra Maria'ren Soñkunde garbia

(Luc. 1, 26-28)

Gabriel aingeruak Jaungoikoaren auñean Maria agurñen dau.

ALDI aretan: Jaungoikoak bialdu eban Gabirel aingerua, Nazaret eritxon Galilea'

ko uri batera Jose izenezko Dabid eregearen etxeko gizaseme batekin ezkondata egoan Birjiña bategana: one izena Maria zan. Eta bera egoan tokira aingerua sartu zanean, esan eutsan: Aguf, ezkafez betea, Jauna zugaz, bedeinkatua zu emakumeen artean.

Epala 19.- Jose Deunaren jai-eguna

(Mat. 1, 18-22)

Jose Deunari aingeruak adierazten dautso, Espiritu Santuaren egitez Maria seindun dagoala.

MARIA Jesus'en Ama, Josegaz ezkondata egoala, alkañanatu baño lenago, Espiritu Santuaren egitez, seindun aurkitu zan. Baña Jose bere senařak, zuzena zalako, ez eban galdu nai izan eta ixilik bialtzeko asmua eukan. Eta gogoeta oneikin ebilela, Jaungoikoaren aingerua agertu yakon amesetan eta esan eutsan: Jose, Dabiden Semea, ez bildurik izan: artu egizu zeure emazte Maria; beragan sortu dana, Espiritu Santuarena da-ta. Seme bat izango dau ta Jesus izena ipiñiko dautsazu: Berak gaizkatuko dau, ba, bere eřia euren pekatuetatik.

Beřbizkunde ondorengo II asteko eguastena. Jose Deun zaindariaren jai nagusia

(Luc. III, 21-24)

Jesus, Jaungoikoaren Semea, Jose Deunaren Seme-ordea.

ALDI aretan: Eři guztia bateatu zanean, Jesus be bateatu zan; eta otoizketan egoala, zerua idegi zan; orduan Espiritu Santua, usoaren antzez, bere gañera jatsi zan eta zerutik jatsiriko abotsa entzun zan: zu zara nire Seme laztana: zugan dodaz neure atsegiñak. Ogetamař urte inguru eukazan Jesus'ek berē lanak asi zituanean, eta guztiak Jose'ren semetzat euken.

Bagilaren 24.-Juan Bateatzale Deuna

(Luc. I, 57-69)

Joan Ugutzalearen (Bateatzalearen) jayotza miragaria.

SEINDUN egoan Elisabeti eldu yakon seña egiteko aldia ta seme bat egin eban. Eta bere senide ta auzoak asko poztu ziran, Jauna beraz eřukitu zala yakin ebenean, eta zorionak emoten eutsoezan. Zortzigaren egunean, seña bilebatera eroan eben eta berē aitaren izenaz Zakarias, deitu nai

eben. Baña bere amak esan eutsen: ofelan ez yako eretxiko, Joan Baño. Eta erantzun eutsoen: Baña zure senitaftean ez dago izen ori daukanik. Orduan bere aitari itandu eutsoen keñuz, zelan nai eban deitu egikion, eta onek idatz-ola eskatu ta idatzi eban: Joan da bere izena. Guztiak afitu ziran. Eta bat-batean mingaña azkatu yakon eta Jauna goosten asi zan. Orduan bere auzoko lagun guztiak ikaraz bete ziran eta Judeako ibar-mendi guztietan bafi onek zabaldu ziran, eta entzuten ebezan guztiak, biotz bafenean auznartzen ebezan, alkañi inñotsela: Nor deritxazu sein au izango dala? bada Jaungoikoren eskua beragaz egoala agiri zan. Eta Zakarias bete aita Espiritu Santuak bete eban eta iragañi eban esanaz: Donetsia (bedeinkatua) Jauna, Israe'l'go Jaungoikoa, bere eña ikertu eta beferosi daualako.

Bagilaren 29.—Pedro ta Paulo Deunak

(Mat. XVI, 13-19)

Pedrok Jauna autoñtzen dau ta onek Gotzain buru egiten dau.

ALDI aretan: Jesus etofi zan Zesarea Filipo'ko alderdietara ta bere ikaslai itandu

eutsen: Gizonak, nor dala diñoe Gizonaren Semea? Aek erantzun eutsoen: Batzuk, Joan Bateatzalea, besteak Elias, Jeremias edo igañlaren bat. Jesus'ek diñotse: ¿Eta zuek nor nazala diñozue? Pedrok erantzuten dautso: «Zu Kristo, Jaungoiko biziaren Semea zara». Jesus'ek orduan diñotso: zorionekoa zara, Simon Bar Jona, ez dautzu ba, zeure aragi ta odolak diñozun ori irakatsi, zeruko neure Aitak baño: nik bafiz diñotzut: zu zareala Pedro (afia) ta afi onen gañean neure eleizea jasoko dodala eta inpernuko ateak (indar) ez dabela garaituko. Zuri emongo dautzudaz zeruko ereñuaren giltzak: luñean lotuko dozun guztia, lotua izando da zeruan eta luñean askatzen dozuna, zeruan be askatua izango da.

Dagonila 15.—Andra Mariaren Yasokundea

(Luc. X, 38-43)

Marta ta Maria aizlak Andra Mariaren irudi.

ALDI aretan: Efi txiki batera joan zan Jesus eta Marta eritxon emakume batek bere etxean afitu eban: Aizta bat eukan

onek Maria eritxona eta au Jaunaren oñetan jarita egoan bere itzaldiak entzuten. Bein bitartean Marta lañi ebilan bear ziran (gauza) guztiak gertuten, eta Jesus-gana etorri zan eta esan eutsan: Jauna ¿ez dozu ikusten nire aizteak bakañik itxi nauala etxeko lanetan? esayozu ba, lagundu nagiala. Baña Jaunak erantzun eutsan, esanaz: Marta, Marta, asko leyatzen zara ta gauza azkotaz urduri zabiltz; baña, egi-egiaz, gauza bat bakaña da beañzkoa. Mariak egiñen ohea aukeratu dau ta bein be ez yako kenduko.

Iraia 9.-Arantzazu'ko Andra Maria, Gipuzkoa'ko zaindari nagusia

(Luc. 1, 26-39)

Aingeruak Maria agurtzen dau ta Espiritu Santuaren egitez soñtuko dauala adierazten dautso.

ALDI aretan: Jaungoikoak bialdu eban Gabriel aingerua, Nazaret eritxon Galileako uri batera, Jose eritxon gizaseme bategaz ezkondata egoan Birjiña bategana; onen izena, Maria. Eta bera egoan to-kira aingerua sañtu zanean, esan eutsan:

Aguñ, eskañez bete, Jauna zugaz, done-tsia zu emakumeen añtean. Itz oneik entzunda, lañitu zan, eta aguñ ofegaz zer esan nai ete - eutsan egoan bere artean. Baña aingeruak esan eutson: ez bilduñtu Maria, Jaungoikoaren gogoko zara - ta; Seindun aurkituko zara eta Jesus izena ipiñiko dautsazun seme bat soñtuko dozu. Andia izaago da Bera ta Altsuaren Semea deituko dautse ta Jaungoiko Jaunak Dabid bere Aitaren jañ-lekua emongo dautso. Jakob'en etxean (ondorengoetan) aginduko dau beti, ta bere Agintzeak ez dau azkenik izango. Mariak esan eutsan aingeruari: ¿zelan izan daiteke ori gizon-ekkorik ez dot ezagutzen-ta? Eta aingeruak erantzun eutson: Espiritu Santua zugana etorriko da, ta Altsuaren indañak itzal-egingo dautzu. Eta beraz, zugandik jayoko dana, Jaungoikoaren Semea izango da (deituko dabe). Ara, Elisabet zure lengusiñak bere zañtzaroan, seme bat soñtu dau eta seinge zana, seigañen ilabetean dabil, Jaungoikoaren añtean ba, ez dago gauza eziñik. Mariak orduan esan eban: Ona emen Jaunaren mirabea; egin bedi nigan zuk diñozun ori.

Garagañila 25.-Santiago Deuna

(Mat. XX, 20-24)

Joan eta Jakobaren Ama Jesusi eskatzen.

ALDI aretan: Zebedeotañen ama bere seme biekin Jesusgana etofñ zan eta bere aũfean auzpaztu zan zerbait eskatu nairik. Jesus'ek esan eutsan: ¿Zer nai dozu? Arek erantzun eutsan: Agindu egizu nire seme bi oneik, bat zure eskomaldean eta beste zure eskefean jesafi daitezala zure efeñuan. Jesusek erantzun eutsan: Ez dakizue zer eskatzen dozuen. Nik edango dodan edontzia edan ete-dagikezue? Aek esan eutsoen: Bai, edan dagikegu. Orduan esan eutsen: Nire edontzia edango dozue bai; baña nire eskoman naiz eskerean, jesartea, ori ez dago nire eskuan zuoi emotea, neure Aitak gertu dautsenai baño.

Garagañila 31.-Loyola'ta' Inazio Deuna**Gipuzkoa ta Bizkai'ko Zaindaria**

(Luc. X, 1-10)

Jesus'ek bere bialduai erakusten dautse eririk-erik zelán ibili

ALDI aretan: Jesus'ek autu ebazan beste irurogeta amabi lagun eta biñaka, bera

baño aũrerago, bialdu zituan gero ikusiko ebazan eñi ta urietara. Eta esaten eutsen: Uzta ugaria da, baña langile gitxi; uzta-jabeari eskatu ba langileak bialtzeko. Zoaze; ona emen ardiak otsoetara lez bialtzen zaituet. Ez zoñorik artu, ez dirurik ezta oñetakorik be, ta bidean ez iñori aguñik egin. Sañtzen zarien etxean lenengo esan: Bakea etxe onetako bizi lagunai; eta bakezaleak ba-dira bertokoak, onein gañera zuen bakea jatsiko da; bestela bariz, zeuekana biuñtuko da. Etxe aretan egon zaiteze, bertakoakin jan-edanaz, langileak lan-saria bidezkoa dau-ta: ez etxerik-etxe ibili. Sañtzen zarien eñian, baldin artzen ba-zaitue, jan egizue emongo dautzuena: geixorik dagozanak, osatu ta jente aei esan: Jaungoikoaren efeñua uferatu yatzue.

Azaroa (Semendia) 1. - Deun guztien**jai - eguna**

(Mat. V, 2-13)

Zoriontasunak

ALDI aretan: Jesus, berari jafaitzen eutsan oztea (lagun aldrea) ikusirik, mendira igon

zan eta antxe jesafi zanean, bere ikaslak inguratu eben. Orduan irakasten asi zan, esanaz:

Zorionekoak biotzez txiroak, zeruetako ereñua eurena dabe-ta.

Zorionekoak otzanak, luñaren jabe egin-go dira-ta.

Zorionekoak negaf-dagienak, poztuak izango dira-ta.

Zorionekoak zuzentasunaren gose-egafi diranak, aseak izango dira-ta.

Zorionekoak erukiofak, erukia jadetsi-ko dabe-ta.

Zorionekoak biotz-garbiak, Jaungoikoa ikusiko dabe-ta.

Zorionekoak baketsuak, Jaungoikoaren semeen izena emongo yake-ta.

Zorionekoak zuzentasunagaitik jazaftuak, zeruko ereñua eurena dabe-ta.

Zorionekoak izango zarie, Nigaitik gizonak madarikatu ta jazaftuko zaituenean, eta guzufe, txarfo-esaka zuen kaltez ibiliko diranean; poztu zaiteze orduan, zeruetako zuen saria oso andia da-ta.

Kristiñau-ikasbide laburpena

I

UZKURTZ EDO ERLEJIÑOAREN OÑARI-EGIAK

1) Jaungoiko bakaña, betikoa ta alguztiduna.

Bere izatez betikoa da-ta, Jangoikoak ez asierarik ez amairik ez dauko: beti izan da ta izango be bai: *Nazana naz Ni*. Neufibagea da-ta, Jaungoikoa toki guztietan dago, ta aren begiak biotzetako zokondorik eskutuenak be argiro dakusez. Goiko-Jaun onen bikaintasunak neufibageak dira, ta gauza guztietan: anditasun, jakituri, zuzentasun, almenzorion eta enparuetan, azkenbagea da. Arek egin eztauan gauzarik ezer be eztago, Jangoiko bakaña Bera da-ta. Ezertxu be ezta jazoten Aren agintza edo baimen barik, diran guztien ardurea dau-ta. *Txoririk be ez da luñera jausten Jangoikoaren baimen: barik*, esan eban Josu gure jaunak.

2) Iru notin edo pertsona Jaungoikoagan.

Iru notin edo pertsona banak dira Jaungoikoagan: Aita, Semea ta Goteuna edo Espiritu Santua. *«Zoaze ta endefi guztiak bateatu egizuez Aitaren eta Semearen eta Goteunaren izenean.*

Semea, Aitak sórtua da, aren aintzaren dirdira ta aren izatearen irudi lez.

Goteuna, Aita ta Semeagandik datof, bioen arteko maitasuna lez.

3) *Izadia ta gizona.*

Asieran zerua ta lufa irazan ebazan Jaungoikoak sei egunetan, au da, sei ekiñalditan. Sei gafeñean irazan eban gizona. Onetarako, Idazteunak diñoanez, lur pizka bat artu ta len-gizonaren soña aregaz egin eban: gero arpegira arnasa emon eta adimendun gogo edo arima ilezkor eta Bere antz-irudikoa erantsi eutsan gizonari. Adan'en sayets-azufaz egin eban Eba. Gure lenengo gurasoak onelantxe egiñak dira.

4) *Jatofizko obena.*

Adan eta Eba grazi donetzaleaz apainduak irazan ebazan Jaunak eta grazi ofegaz batera jatofi-zuzentza ta il eziteko doya be'emon'eütsezan.

Grazi donetzaleak gure arimeari Jangoiko-bizitza damotso ta bizitza ofegaz batera betiko zorionaren eskubidea be bai.

Adan eta Eba'ren grazi donetzalea, jatofi-zuzentza ta il eziteko doyak guk be izango genduzan, aek nai izan ba'lebe.

Ofetarako Jaungoikoaren esana egin bear eben: Jaunak esan'eütßen: Jan egizue atsegin-baratzeko zugatzzen edozein arnari baña on eta txarñ jakitoko zugatzarenik, ez: ori jan ezkerro, il egingo zarie-ta/

Baña arerioak atzipetuta, gebendutako arnari ori jan egin eban Ebak eta Adan'i emon eutsan eta

onek be jan egin eban. Gizonakaz Jangoikoak zituan lenengo asmuak. Adanen pekatu onek ondatu ebazan. Oben au zala-ta jaurti ebazan Jaunak gure lenengo gurasoak lufeko atsegintegitik eta galdu ebezan eurentzat eta ondorengoentzat be grazi donetzalea, zerurako eskubidea, naimen-zuzentza ta il barik bizitoko emaitza. Orain, Adan'en ondorengoak jayotzaz daben grazirik-ezari, jatofizko obena deritxo, ta zuzenik-ezari, grña.

5) *Eroslea.*

Jangoikoak ez eban gizona beronen zoritxafean bertan bera laga: biotz-garbaiz eta Eroslearen itxaropenez zerura bidea bafiro idegi eutsan.

Jangoikoak erabagitako garaya eldu zanean, Adan'ek oben egin-ta, milaka urteak geroago, Augusto agintariaren befogei ta bigafen urtean jayo zan Jesu, Aitareñ Seme betikoa jaungoikotasunez eta egiazko Gizonaren Semea gizatasunez: Juda'ko Belen'en jayo zan, Abraan, Isak, Jakob eta Dabid' en odeletik, Joakin eta Ana'ren alaba ta Jose Deunaren ezkontide zan Andra Mari Bi-jiñagandik. Jesu, izen onek, salbatzalea esan nai dau.

Jesu, Jaungoiko-Gizonak izate bana bi ditu: augaitik adimen bi ta naimen bi, jangoikozkoa bata ta gizonezkoa bestea. Izate biok notin edo pertsona baten, Jangoiko-Semearenean, naste barik alkartuta dagoz.

Ogei ta amar urtean Nazaret'en bizi izan zan Jesu, Andra Mari ta Jose'reñ etxean bizitza ezkuttua egiñaz. Gero azken-iru urteetan Bidali edo Apostoluak batu ebazan eta Judea ta Galilea'n

alatz edo mirarien bidez, bere jaungoikotasuna adierazo ta egiztau be bai.

6) Erosketa.

Erosketa-ordua eldu zanean, Josu'k bere burua arerioen eskuetan laga eban, oneik nekaldi ta erio-tzea aferazo egioezan.

Judas'ek saldu, efiko-zařak gaiztetsi ta Pilato efomatar agintariak eriotzara epaitu eban. Zigor-katu, arantzaz burestu, soñekoak kendu ta guru-tzean josi eban eta lapur biren erdian il zan Josu.

Ordu aretan luřa ikaraz dardar asi zan eta ařiak alkar joka zatitu ziran, eleizako estalkia erdibitu, ilak berbiztu...

Afi-ilobi bafian eortzi eban Jaunaren gorpua, baña eriotzatik irugařen egunera, berberak iragaři ebanez, ilobiko ařia irauli-ta, bizirik urten zan andik, eta befogei egunez agertu yaken, berbiztu ta gero, Bidaliei ta beste siñesmendun askori.

Azkenez, Berbizkundetik befogeigařen egunean zeruratu zan Josu, beronen ikasle guztien afean... Adan'ek galdu euskun zerua, Josu'k ipiři eban, bařiro gure eskumenean.

7) Kristiñau uzkurtz edo Erlejiñoa.

Kristiñau-Uzkurtza Jesu'k, gu gaizkatu edo salbetako gurutzean il zan Jangoiko-sembleak irasi ta ipiřitako uzkurtza dogu. Jesu'k idatzita ez eban ezer itxi. Iksalai ta efiei itzez agertu eutsen Jaunak bere *Baři Ona* ta ludi osoan zabaltzeko egiñena Bidali edo Apostoluei itxi eutsen, itz onein bidez:

Zoaze ta eri guztiei irakatsi egiezue nik agindu dautzue-dan guztia... Siñestu dagiana gaizkatuko da: siñestu ezta-giana, otera, galduko da.

Kristiñau-Uzkurtza baño beste egiazko erlejiño-rik eztago, bat egiñik be. Au egia dala siñestu era-giteko, onexek be naiko dira: 1n. Jesukristo'ren eta Apostoluen alatz edo mirariak: 2'gn. gizostea ain laster kristiñau egitea, gizonen griñak eta gi-zarteko inđařak aurka zirala: 3.gn. Kristiñau-Uz-kurtza egiztatzeko bizia emon eban Apostolu, ikasle ta milaka siñesmendunen autořak.

II

AZAGA EDO AZKENKIAK

8) Zerua.

Gu guztiok zerurako egiñak gara. Zerua, ainge-ru ta zoriontsuak, Jaungoikoa ikusiaz, betiko atse-giñetan bizi diran zoriontegia da.

Zerua betirakoa ta bakafa da; baña guztioen zoriona ez da bardiña izango. Irabazi dauan zorion-neufia emongo dautso Jaungoikoak bakotxari. Ufi erein dagianak gitzi bařuko dau: ugari erein dagia-nak, otera, batu be ugari.

9) Garbitokia.

Orbandurik ezertxu be ezin sartu daiteke ze-ruan.

Oben egiñaz Jaungoikoa iraindu dauanak eta obenaren zořak, neke-ilduraz ta egite onez Jaunari

osoro ordaindu ez dauksazanak, Garbitokira joan beaf izango dau, zofak osoro ordaindu ta oben-orbanak guztiz garbitu arte.

10) Gaiztoki-Inperna.

Pekatuaren menpean, grazi donetzale barik, il daitena, inperna doake, an bere obenai dagokien zorigatxa jasateko. Era bitakoa da inpernuko zorigatxa: kalte-zorigatxa edo Jaungoiko barik bizi-beafa (*alde nigandik gaiztetsiok*) eta zentzun-zorigatxa edo sua (*zoaze betiko sutara*).

11) Banango epaikundea ta guztiena.

Il eta berealaxe epaituko dau Jaungoikoak baktxaren arimea, ta epaikunde onen ostan arimea edo zerura edo garbitokira edo inperna joango da, irabazi dauanez. Baña munduaren azkenean, Jaungoikoaren zuzentasuna argi ta garbi agertu daiten, gizaseme guztien epaikunde nagusia egingo da. An batzanduko gara guztiok, baktxa bere gorputz eta arimaz, ageriko epaya artzeko.

12) Berkizkundea.

Gizaseme oro berbiztuko gara, edo aintzarako edo lotsarako. Gorputz eta arima egin eban Jaungoikoak gizona, ta orduan be, gorputz eta arima artuko dau gizonak, edo betiko saria edo betiko zigofa. Epaikunde aufetik izango da, berbizkundea.

III

AGINDUAK ETA AOLKUAK

13) Zeruratzeko nai ta naiezkoa: Jaungoikoaren *Legea betetea*.

Betiko bizitzan sartu nai ba dozu, aginduak bete egin. Jaungoikoak gizonoi emondako lenen-legea, bafen-legea da. Bafen-lege onek, zerbait egin aufetik, egitera goazana ondo ala txarto dagoan adierazten dauku: egin ondoren, bafiz, ondo egiña txalotu ta txarto egiña kezka zimikotu daroa.

Bafen-legearen ilunbe, zalantza ta ezbayak Sinai-mendian emondako legearen bidez argitu eban Jaungoikoak. Lege onek amar agindu ditu.

14) Jaungoikoaren Legeko amar aginduak.

Jaungoikoaren Legeko lenengo iru aginduetan Jaunagazko doguzan eginbeafak sartzen dira: geure geide edo projimua ta geure buruagazkoak, beste zazpiretan.

Jaungoikoagazko eginbeafak

1° EN. Jaungoiko bakara gurtuko dozu ta maiten. Berau izan egizu. Jaungoikoari sinemenen zor dauksagu, egi utsa da-ta; *uste ta itzaropena*, bere eskintzarietan zintzo-zintzoa da-ta; *goui-matasuna*, azken barik on eta maitagafi da-ta. Gure Egile, asiera ta irakasle nagusi dalako, *jaurespena* zor dauksagu ta emaitz

eta mesede oro Beragandik datorkiguzalako, otoitz edo eskaria.

2^{GN}. *Jaungoikoaren izena alperik aotan ez eguizu artu.*

Jaungoikoaren Aunditasunari, Deuntasunari ta Egiari zor yakon itzalafen, eragotzita dago Jaungoikoa, beafizan eta egi barik, diñogunaren testigu ekarte, baita Jaungoikoaren izenean zin egiñaz Agindutakoari uts-emotea be.

3^{GN}. *Jai-egunak jai egin bear dozuz.*

Guri egindako mesede ta on ugarien ordez zor dauzaguzan menpetasun eta omena, gizonak obeto agertu dayoguzan, astean egun bat beretzat gorde dausku Jaungoikoak. Legé Zafean larunbata zan, izadiaren sortze-gomutaz: Lege bañan igandea (domekea), Jesu Eroslearen Berbizkunde-gomutaz.

Geideagazko eginbeafak

4^{GN}. *Gurasoai dedu ta lotsa izan egiezuz.*

Jaungoikoaren legeko laugafen aginduak seme-alabak gurasoai izan bear dautsezan lotsa, itzal eta maitasuna agintzen ditu, umeak euren aziera ta ezierea gurasoakandik artu bear dabez-ta. Era berean agindu onetan sartzan dira menpekoak ugazaba ta agintarietzaz dabezan eginbeafak bere.

5^{GN}. *Ñior ez egizu il.*

Boskafen aginduak geide edo projimuari kalte gafi yakon edozer egitea galerazten dau.

6^{GN}. *Aragikeririk ez egitea.*

Seikafen aginduak norberagan nai bestegan gaf-bitasunaren aufka dan edozer egitea galerazten dau: beraz, egite loyak eta itz eta begiratze lizunak.

7^{GN}. *Ezer ez ostutea.*

Geidearen ondasunak eta aren eskubide ta jabeztza aintzat artzeko agintzen dau zazpigafen aginduak.

8^{GN}. *Eztan gauzarik iñori ez ezartea ta guzurik be ez esatea.*

Bear dan aldi ta tokian egia esateko ta geidearen egiteak al bestean ontzat eukiteko agintzen dau zortzigafen aginduak, eta iñoren izen onarentzat kaltegafi dan edozer, zearo galerazten dau.

9^{GN}. *Besteren senar nai emazterik ez gura izatea.*

10^{GN}. *Ñioren ondasunen gurari bidebakorik ez eukitea.*

Seigafen eta zazpigafen aginduen aurka diran gurari ta gogo txafak gebentzen dabez bederatz; ta amafafen aginduok. Gurariak egitera eroan oi gaitue-ta, origaitik egitea ez eze egiteko gogoa be eragotzi egin dau Jangoikuak.

15) Eleiza Amari zor yakon menpetasuna.

Jesukristo gure Jaunak, gizadia zerura - bidean zuzentzeko irasi ta eratu eban Eleiza Amagazko menpetasuna; kristiñau - efljeiñoaren ezaugafirik onena ta beafena, orixe da. Ebangelioa irakatsi ta

Jaunaren aginduak bete eragitea, orixe da Eleizearen egiñena. Zoaze ta enderi guztiei irakatsi egiezue. *Tragari Bariona* gizaki guztiei... Irakatsi agindu dau-tzuedana egiten... Luñean lotu dagizuena, zeruan be lotua izango da, ta luñean askatu dagizuena, zeruan be askatua geldituko da. Zuek entzun zagiezanak, Neu nantzu, ta zuek ezetsi zagiezanak, Neu ezesten nau... Siñetsi dagiana gaizkatuko da ta siñetsi eztagiana, galduko da.

16) Aita Santua Eleizearen buru ta zuzentzale.

Bidali edo Apostoluei era batera emondako aginpide nagusia, Bidalien buru, Pedro'ri emon yakon berariz, eta Pedro'gaz onen ondorengo Efo-ma'ko Gotzani. Eleiza ondatu-eziñaren oñafi sendoa Pedro da.

«Zu (Pedro) Atxa zara ta aitz onen gañean eregiko dot neure Eleizea ta inpernuko indararak eztabe bein be menperatuko. Zaindu egizuz nire bildotsak, zaindu nire ardiak. Ziñesmenean sendotu egizuz zure anayak.»

17) Jesukristo'ren egiazko Eleizearen ezaugariak.

Jesukristo'ren egiazko Eleizearen ezaugariak onexek dira: Bat eta Deuna, katolikua ta apostoluekandikoa izatea. Bat da, aren irakaspidea bat eta bardina, ta aren aginpidea be bat eta bakara dalako.

Deuna (Santua), Kristo'rena izanik, Eleizearen irakaspidea nai ta ez deuna da-ta: gañera, eleizartetan deun asko ta andiak izan ditu beti ta oitura ta

siñeste-gayetan be utsik ezin dagike *Katolikua*, ludio eñi guztietara zabaldua baitago ta zabaldu beaia baita.

Apostoluekandikoa, eten bako jafaipenez izan baitira Apostoluen egunetatik gaur arte Eleizan aginpidea izan daben Gotzaniak eta berariz Efo-makoak.

Efo-ma'ra, Efo-man il zan Pedro deunaren ondorengo Efo-ma'ko Gotzania, Eleizearen buru ta zuzentzale, beti orixe izan da-ta.

18) Eleizearen aginduak.

Eleizearen aginduak, Jaungoikoarenak obeto beteten laguntzeko dira. Bost dira Eleizearen agindu nagusiak:

1) Lenengoa, jai-egunai dagokiena da. Oben astunpean Meza osoa entzun bear da jai-egunetan. Domekak eta beste zortzi egun dira ludi osorako, nai-ta-naiezko jai-egunak: Jesu'ren Jayotza, Urtebafi, Efege, Igokunde, Sortze garbi, Jasokunde, Pedro ta Paulo deunen eta Domusantu.

Espana'rako beste iru geyago: Jose deuna, Gorpu-usti ta Santiao-egunak.

Eta Euskaleñian oneizaz gañera: Gipuzkoa ta Bizkayan, S. Inazio eguna; Araba'n S. Prudentzio-rena ta Napafoan Xabier deunaren eguna.

2'gn. Graziako bizitzea nai-ta naiezkoa da zerrutzeko ta bizitza ori da lege guztieren elburu: ofegaitik Eleizeak, bere bigafen aginduan, urtean bein gitxienez autortzeko agintzen dauksu; autortzaren bidez, bear izan ezker, Jaungoikoaren grazia gure arimetan bafiztatzeko.

3^{gn}. Eukaristia da, bafiz, grazi-bizitzaren janari. «Gizasemearen aragia jan eta odola edan ezpa-dagizue, eztozue zeuekan bizirik izango. Oregaitik agintzen dau Eleizeak bere irugafen aginduan urtean bein gitxienez, Paskoaldian Jauna artzeko.

4^{gn}. Eleiza-Amak agintzen dauenetan aragi-izte ta barau-egitea.

5^{gn}. Oi danez amafenak eta asikiñak Eleizeari emotea.

Kristiñau guztiak dagoz, bakoxtak al dauan era ta neufian eta Eleizeak agintzen dauanez, eleizkizun eta eleiz-gizonentzat zerbait emotera bear-tuak. Al izan eta ezer ez emotea, obena da.

19). *Ebangelio-aolkuak.*

Kristiñau-bizitza oso ta bikañera eltzeko biderik egoki ta onena Ebangelio-aolkuak dira. Edozein Gopatzeko iru eskintzariak osotzen dabe bide ori.

1) *Gogozko txirotasuna*, au da Jaungoikoafen lufeko ogasunak iztea.

2^{gn}. *Garbitasuna*, Jaungoikafen ezkontza ta aragi-atsegiñak iztea.

3^{gn}. *Menpetasuna*, Jaungoikoafen, onen ordezkoaren menpean norbere naya ta aukeramena ipinea.

«Osoro ona izan nai ba-dozu, saldu egizu dozun guztia ta emoyezu txirotai, erdu ta jañai nagizu ta ondasuntgia zeruan izango dozu».

20) *Obena, edo petakua.*

Jaungoikoaren legeko agintzak eta Eleiza Amarenak ez betetea, oben edo pekatu da. Jaungoikoar-

ren agindua, jakiñaz gañera ta norbere guraz, gauza astunean ez betetea, oben astuna da. Eriozkiña deritxo oben oni, grazi-donetzañea kenduaz, oben dagianaren arimea ilik izten daualako. Pekatu astuna egin-ta, grazi ori barik ilten dana, betirako inpernura baztertzen dau Jaungoikoak. Jaungoikoaren agindua, ardura gitxiko gauzetan nai gauza astunean, baña ezagura argi nai gogo oso barik, ez betetea, oben ariña da.

IV

BIDEAK

21) *Otoitza.*

Kristiñau guztiak otoitz-egin bear dabe, euren buruak gaizkatu edo salbau nai ba-dabez beintzat, Jaungoikoagandik eskar eta mesedeak jaristeko bidea, geyenez otoitza da-ta. «Eskatu ta jadetsiko dozue, bilatu ta aurkituko dozue».

Gogoaren gaizkapena ta ofetarako laguntza ta grazia estaku dagiozanari, beti emoten dautsaz Jaungoikoak. Eskintzari ziuña da: *Eskatu egizue ta artuko dozue.*

22) *Meza deuna.*

Kistafentzat grazi-biderik bikañena, Meza deuna da: Gurutzeko opari berbera dalako ta aren indaña be ba-daualako.

Mezeak dakartzan on eta mesedeak Mezemoñaren esku dagoz lenen, nai dauan asmu ta elburura-

ko izan daitezzen, eta Meza-entzuleen esku, urfengo.

Meza santua lau gauzefarako da:

1) Jaungoikoa gurtu ta gure Jaun eta Jabetzat ezagutzeko.

2^{gn}. Eskefak emoteko.

3^{gn}. Ontarte edo mesedeak eskatzeko.

4^{gn}. Parkapena yadesteko, bai pekatuena ta bai onein ordain-nekearena be.

23) Sakramentuak.

Jesukristo gure Jaunak irasi ta ipiñiriko grazi-bide bereziak dira Sakramentuak. Grazia guztiak emoten dabe, edo zeruratzeko bear-beafa (doneztalea) edo laguntzalea. Sakramentuak zazpi dira. Bateoa, Sendatza, Eukaristia, Autortza, Azken-igortza, Abadegintza ta Ezkontza.

24) Bateoa (Ugutza).

Bateoak jatofizko obena kentzen dau, ta eza-gueran sartu ta gero, bear diran siñesmen eta damuz artu dagianari, baita berak egindako pekatuak be. Iñor be ezin daiteke gaizkatu edo salbau bateo barik: «Urez eta Goteunez birjayo eztanik, ezin daiteke zeruan sartu».

Estualdietan bere senean dagoan edonok bateatu daike, umeari al dala, burura ur utsa ixuriaz eta bateatzeko asmuz esanaz: *Nik bateatzen zaitut Aitaren eta Semearen eta Espiritu Santuaren izenean.*

25) Sendatza.

Sendatza'k Goteuna edo Espiritu Santua emoten dausku grazi ugariekin, bide batez Jaungoiko-semetzan sendotu egiten gaitu ta kistar-bizitzarako indartu. Kistar-gudari-ezaugaña ezarten dausku Sendatzak eta bein baño ezin daiteke artu.

26) Eukaristi deuna.

Eukaristia da sakramentuetan bikañena, Eukaristian Jesukristo gure Jauna, grazi-egile ta emolea berbera dago, gorputz, odol, arima, jaungoikota-sun eta guzti.

Sakramentuaz gañera, Eukaristia Oparia be ba da-ta, Opari danez Mezea deritxo. Meza deunean, ogi ta ardaoa Jesu'ren gorputz eta odol biurtuaz egiten da Eukaristia.

Eta Jaunartzearen bidez Eukaristia gure arimen janari da: «*Nire aragia zinez janari da ta nire odola edari. Zinzinez diñotzuet: Giza-Semearen aragia jan eta bere odola edan ezpa-dagizue, eztozue zeuekan bizirik izango*».

Oregaitik Eleizeak: 1) Ezagueradun kistar guz-tiei urtean bein, Pasko-aldian jaunartzeko agintzen dautse: 2) Safi eta egunero, bear dan prestaereaz, jaunartzeko eskatzen dautse.

Jauna ondo artzeko gauza bi bear dira: Jaungoikoaren grazia ta asmu zuzena. Erioz-aldian be Jaunartzera beartuak gagoz, arerioen aurka azken-bufukan indartsuago izateko.

27) *Autoñtza.*

Bateatuaz gero egindako obenak, parkatzen ditu Autortzako Sakramentuak. Lau atal ditu Autortzak:

1) *Damua*: damu barik eztago parkapenik. Zuzen-zuzena dan Jaungoikoak ezin parkatu legikeo damu eztanari.

2'gn. *Autorkuntzea*: oben astunak beintzat guztiak esan bear yakoz, parkatzeko eskubidea dauan autoñ-entzuleari. «Zuek parkatu dagiezuezanai, parkaturik geldituko yakoz euren obenak. eta zuek lotu dagiezuezanai, loturik.»

Oben astunen Autoñkuntzea bakañik da beafezkoa; bañia oben ariñak autoñtzea be egoki ta onuragafi da, oben-sustrayak galtzeko ta garbai—penitentzi—egiteko.

3'gn. *Autoñ-entzulearen azkespena.*

4'gn. *Ordaña*: autoñ-entzuleak bakoñxari ezañi dagion oben-neke edo penitentzia beteteko asmu zindoa.

28) *Azken-igoñtza.*

Ilteko añskuan dagozanai pekatuen azteñen eta orbanak kendu ta arerioen ziltzaldien aurka indafia emoteko, Jesukristo'k irasi ta ipiñi eban Sakramentua da Azken-igoñtza.

1) Pekatuak ariman soñtutako auleria da oben-orban ori. Azken-igoñtzak gorputz - osasuna be biuñtu dagike, arimearen onerako egoki ba deritxo Jaungoikoari.

2'gn. Gorputz-osasuna emotea berez dagokio Azken-igoñtzari, aitaturiko baldintza ofekin ba-da bere.

29) *Abadegintza.*

Eleiz-zeregiñak egiteko eskubidea ta zeregiñok egoki ta euren deuntasunari dagokionez egin al izateko grazia emoten ditu abadegintza deritxon Sakramentuak.

30) *Ezkontza.*

Kristiñau-artean giza-emakumen alkañtzea onetsi ta ezkondui alkañekin bakez bizi ta seme-alabak ondo azi ta eziteko grazia emoten dauñsen Sakramentua da Ezkontza.

Sakramentuak Eleizan ipiñi ebazan Jesukristo'k, Eleizeak bere gogora egin eta emon egizen: augaitik Eleizak bakañik dau kristiñau-arteko ezkontzeari buruz legeak emon eta baldintzak ipinteko eskubidea.

Eñi-agintariak ezkontzaren izateari buruz eztabe eskubiderik; agintariok eñiari dagokiozan eskontza-ondorenetan baño eztabe ikustekorik.

Kristiñauak, eleiz-legeak alde batera itxirik, egiten dabezan ezkontzak, utsalak dira ta sasi-ezkontza zantañ batzuk baño besterik ez.

Ezkontza jatofa ausi-eziña da ta ezkontz-austea Jaungoiko-legeak eragotzen dau: «Jaungoikoak batu dauana, ezpegi gizonak banatu».

Obenik egin baga ezkondu al izateko:

1) Bizien sakramentua baita, ezkongayen arimak grazian, pekatu astun barik, egon beañ dabe.

2^{gn}. Ezkongayetariko bat edo bestea bizi dan tokian egin beaŕ da ezkontza. Emen geyenez emaztegeyaren eñian egin oi da.

31) Pařkapenak.

Pekatariak bizitza onetan edo garbitokian, bere pekatuen okeřa zuzentzeko, ordaindu bear dauan aldiko neke - zořaren azkespena, orixe da pařkapena.

Autofkuntza-azkespentak pekatua ta pekatu astunari dagokion betiko neke - oñazea parkatzen dauz; baña geyenetan Jaungoikoak ebatzi oi dauan aldiko neke-zořa oraindik ordaintzeko gelditzen da.

Pařkapenak irabazteko nai-ta-naiezkoa da Jaungoikoaren grazian egotea.

Ořezaz gañera Jaunartzea agintzen danean, Jaunartze bakařa da naikoa egun aretan irabazi daitezkan parkapen guztietarako.

Autofkuntza agintzen danean, egunero Jaunartzen dabentak, astero nai amabostik bein egindako autortza naiko dabe parkapenak irabazteko.

Pařkapen geyenak irabazi daitezke garbitokiko arimen alde, ořegaitik pařkapen asko irabazi ta arima asko zeruratu daitezke batera.

VIII. GOGAKETAK

(MEDITAZIÑOAK)

GOGO-OTOITZA

Otoitzaren bidez, biotza Jaungoikoagana jazoten dogu, mesedeak berari eskatzeko.

Era bitakoa da:

Bata.—Aozkoa, itzez egiten dana.

Bestea.—Gogozkoa, gogo utsezko otoitza.

Biak ederafak, oso ederafak dira, azkenengo au batez be gure egunetan. ¿Nondik datoř ba, kristiñauen ařtean asko ta asko Jaungoikoagantik urun bizi izatea bere aginduetzaz oso aiztuta, epel eta nagi..? «quia nullus est qui recogitet corde» bařena iñok be aztertzen ez daualako (Jerem. XIII, 31).

«Ordu lauren bat egunero gogo-otoitzari emoizu ta zerua zeurea dozu» diño Teresa Deunak.

Ořa oř zerua ondo merke irabazteko bidea.

Gogo-otoitza ondo egiteko erea

Goizeko otoitzak amaitu ondoren, jafi zaitez Jaungoikoaren auzean, guftu egizu ta otoitza ondo egiteko laguntza eskatu.

1'n.) Irakufi gero, astiro-astiro, gogoan ondo afitzen dozuzala, berago ipiñiko diran gogaketak (31 dira, ilaren egun bakotxerako bat).

2'n.) Ondoren zeure buruari itandu:

¿Ez al da *egia* orain irakufi dodan guzti au?

¿Jesukristo ta Doneak ez al dabe of eskatzen dana *egin*?

¿Ez al da oso *egokia* nireztat, oso mesedezkoa, guztiz beafizan andikoa, oso efeza beste ofenbeste egitea?

¿Eta zer egin dot orain afte?

3'n.) Zure adimenak lan egin dau; orain zure, naimenak (borondateak) berea egin begi.

Auferantzean obeto egiteko asmu sendoak afu, emen aufkituko dozuzan eragozpen edo gaiztasunak auzez ikusi ta ofeik austeko neufiak aukeratu.

4'n.) Baña zure asmu onak uts-egin ez dagien, Jaungoikoari, Andra Mariari, Jose Deunari, azkenez, laguntza eskatu. Emen biotzak jardun beaf dau eta zenbat luzarago, ainbat obe.

Otoitza amaitzeko, gogaketaren azken aldean ipiñi diran asmua ta oldozpena (pentsamentua) irakufi ta buruan afu, egunean safi gogoratzeko.

«Aita gureaz» amaitu zeure otoitza.

LENENGO EGUNERAKO

Siñesmena (Fedea)

1). Siñesmenak irakasten dauskun guzti-guztia, Jaungoikoaren itzak on-egiten dau. Jesukristoren aotik afu ditu gure Ama Eleizeak siñestuazoten dauskuzan egiak; beraz, ezin okef ibili geinteketz, Egia berbera dan Jaunak, bidea erakusten dausku-ta. Norbere adimen edo efazoya siñesmenaren menpean ipintea baño gauza zuzenagorik ez dago.

2) Siñesmena daukala esanaz ezer irabaziko dau kristiñauak, bere egikizunak zuzendu ezpa-dagiz? Jaungoikuak irakasten dauskuna, eztabaidan edo zalantzan ipintea, zorakeri andia da. Martirien odolak eta mirari andienak egia dala diñoskue, ta deabruak berak be, bein baño safi ago, orixe berori autoafu dau: baña siñestearn esanak egizkoak dirala autoafu ta guzuñezkoak bai'liran bizitea, askozaz zorakeri andi agoa da. Deabruak beste ofenbeste egiten dabe: siñestu ta Jaungoikoari menpetasuna ukatu.

3) Neure bizibide osoa siñesmenak zuzenduko dau auferantzean. Berak uka-

tzen dauna, ukatu ta diñoana egingo dot. Munduko eskubide zoroen afean, Jaungoikoarenak jarraituko dodaz. Bere esanak jarraitzeko ¿munduak zer diño? «*laster ilgo gareala-ta, jan eta edateko nasai.*» (Sap. lib. II, cap. II, 6-8). Jesukristok ¿zer diño? gurutzea laztandurik, neke ta lanak biotz onez eroateko. ¿Non dago egia, Jesukristo ala munduaren aldetik?

Asmua.

Jaungoikoari eskerak emon Eleiza-Amarren magalean jayo zarealako ta esan astiro «Siñesten dot» edo «Kredoa» zeure siñesmena autoörtzeko.

¿Quid prodest si quis catholice credat et gentiliter vivat. «Zer auferatzen dozu, siñesmena eukirik, siñeste bakoak lez bizi bazara?»

2'GARÈN EGUNERAKO

Gizonaren azkena

1) Gure azken edo elburu bakaña. Jaungoikoa da. Berak beretzat egin gaitu ta beste iñorenak ezin izan gaitkez. Gure

biotzak Jaungoikoa eskatzen daualarik ezin ukatu gengikeo.

2) Bakotxak zoñ yakona beañ dau: Jaungoikoa gure Jauna da. Izan gaitzean bereak beti. Onean eta geure gurez edo bestela, txafean eta indañez, berean izan beañko dogu: semeen antzera nai ba-dogu: bestelan, menpeko ta moñoyak lez. Edo bere maitasunak edo bere zuzentasunak (zigoñak) erabiliko gaitu. Bietatik ¿zein nai dozu, kristiñaua?

3) Gauza bakotxa bere azkenak zuzendu beañ dau. ¿Zetarako eguzkia, argirik egingo ezpa'leu? Kaltezkoa litzake ez bai barik eta bardin gizonaren biotza be. Jaungoikoak beretzat egin dau: Jaungoikoagana ezpa-doa, ez da ezetarako ona, oker dabil, kaltegarñi da. Eta zelan bizi naz? Jaungoikoarentzat ete-dodaz neure gogoeta guztiak, neure asmuak, neure lanak? ¡Ene eñukaña, gitxi, oso gitxi emon dautsat Jaungoikoari oraindiño-ta..!

¿Zeratako bizi naz ba, luñean neure zeregiña betetan ezpa-dot?

Asmua.

Auferantzean Jaungoikoa bakañik bila-

tuko dozu ta Berari zoř yakon guzti-guztia emongo dautsazu. *Dominus meus et Deus meus.* «Neure Jaun eta Jaungoikoa».

3'g. EGUNERAKO

Mundua ukatu beař da

1) Mundua maite dabenak ez dira egizko kristiñauak. Mundua, andi-zalea da; zorakeri ta atsegin galgařiak maite ditu ta Jesukristoren areriorik andiena da. Aren esanak eta aren agintzak Kristo'ren esan eta agintzakaz buřukan dabiltz. Bioi ezin jařaitu gengikeoe, bata edo bestea ukatu beař dogu.

2) Munduaren esanak jařaituaz, bateoan egindako eskintzak uřatzen dozuz: orduan deabrua ukatu zeban, bere esanak, bere ařokeriak, eta batera, mundua bera be ukatu zeban. Eta orain bařiz ĉatsegin bila, zorion bila zabiltz luřean, zeruak eskintzen dautzuzan atsegin-pozak ezetsi-ta? ¡Ori zorakeri andia!

3) Eta ĉzer dauko munduak, ilgo ez dan gogo edo arimearentzat ona danik? Ezer ez, guzuřezko aberastasunak izan ezik. Guzuřezkoak, bai; bere atsegiñak

bere zorionak, pizka batekoak dira-ta, egun batekoak lez; bařia ezin bete, ezin ase dabe biotzaren gose-egařia: guzuřezko ogasunak; edo obeto esateko, txafařak, kaltegařiak, askotan zorionaren ordez, nairgabe ta zoritxařa aberatsai ekarten dautsiez-ta. Malko ugariak, artzain txabolan ezeze, eřege-jauregietan be ixuri oi dira.

Asmua.

Jaungoikoari eskatu, munduaren zaletasuna, zure biotzetik kendu ta aren tokian bere maitusuna biztu dagiala.

!Væ bis qui hæserint transeuntibus, quoniam simul transeunt! «Zoritxařekoa luřeko gauzai iratsiko yakena, eurekaz batera doa-ta».

4'g. EGUNERAKO

Eriotzea

1) Ikaratu zaitex, kristiñau onari dagokion lez bizi ezpa-zara. Lasteř, bai, oso lasteř ilgo zara. ĉZer erantzungo dautsazu orduan Jaungoikoari? Bere asefean il nai zeunke? Beragandik uřun? ¡Eriotzearen bilduřgařia Jaungoikoaren asařean dagoanarentzat!...

2) Zer nai zeunke egin izan eriotz-zori lafi aretarako? Egizu orain aldiz, orduan ezin egin izango dozuna. Bertatik asi zaitetz lanean, gerorako itxi barik; aldi edo denporea aufera doa ta beragaz batera, guztiok goaz. Gaurko eguna eskuetan daukat, biarkoa ez dakit: etofkizuna Jaungoikoarena da; oraingoa, nirea: betiko zorriona, oraingo egite onen saria.

3) Zelan begiratuko dozuz aberastatsunak eriotz-aufean? Gaurganik begiratu egizuz orduan ikusiko dozuz. lez. Eriotzea egi-zalea da: bizitzea safi, guzurtia. Bizi garean bitartean ogasunak zerbait ba-dirudie; eriotz-aufean, utsak dirala, ezer ez dirala argiro agertuko da. Osasunean maite doguz; eriotz-lafian ez doguz ezetan eukiko.

Asmua

Eriotz aufean gogoz jafi zaitetz, il zorian ba-zengoz lez eta zeure buruari itandu ilteko gertu edo prest ete-zagozan. ¿Ezetz erantzuten dautzu? Lenbailen gertu zaitetz, uste barik eriotzea gauf bertan etofi litzaikezu-ta. 51 miloi giza-emakume ilten

dira urtero lufrbira osoan—150 mila egunoro—100 minutu baxotxean.

Eriotzea lapura lez datořkigu: itzař egon. *Vigilate.*

5'g. EGUNERAKO

Guztioen azken-epaya (juizioa)

1) Azken - epai egunean Jesukristo Epaikari zuzen eta zořtzaren aufean egongo naz. Onek nire egikizun guztiak begiratu ta azteřtuko ditu: onak eta txarřak. Orixe baño egi zuřagorik gure Ebanjelioan ez dago. Siñesten dot, bai, eta adarř-ots bildurřařia dagoaneko entzuten dodala dirudit.

2) Zer erantzungo dautsat Epaikariari, ainbeste gogapen lizun, ainbeste egitade okerř, ainbat eta ainbat gaiztakeri arpegira jauřtiko daustazanean? ¡Bildurřařizko eguna, Jaungoikoaren aseře-eguna! ¡Ikaragarřizko eguna, nire oben edo pekatu guzti-guztiak, gizaseme guztien aufean agertu ta azalduko dituan eguna! Zuzenak bildurřafen darř-darř egongo ei-dira, řeta pekatariak?

3) Gero Epaikariak bere epaya emongo dau, betikotasun osoan ezin aldatu izango dana.

Eta pekatariak: Zoaze zuok, madarikatuok, zoaze betiko sutara, esango dautse. Epaya bera ikaragaña ba-zan, auzi au galtzea, gure kaltezko erabagia çzer ete?

Jaungoikoagandik urun... suñtan... betiko oña of obenaren ordaña.

Asmua.

Irudimenaren indañez, Jaungoikoaren epai-tokira zoaz. Guztien aúfean zagoz. Zure oben guztiak antxe agiri dira. Jaungoikoak epaya berealaxe emongo dau. Zer aginduko dautzu? çZoriona, zoritxaña, zerua, inpernua? Zeuk nai dozuna izango da, ene kristiñaua: Epaikaria adiskide egizu.

Ante faciem indignationis ejus, quis stabit?
«Arpegi aseratuaren aúfean çnor zutik egon?»

Horrendum est incidere in manus Dei viventis. «Jaungoiko biziaren eskuetan jaustea ikaragaña da».

6'g. EGUNERAKO

Gaiztokia (inpernua)

1) Gaiztokia, oben astunean ilten diranen tokia da. An gaitz guztiak dagoz eta onik ezer bez. Galduak an ikaragañizko oñazetan, su-gañetan, beti izango dira. Aen oyuak, aen gañaxiak, basoko piztitzar gosetuenen antzekoak gitxienez, miña-goak ezpa-dira be. Euren obenak autoñtuko dabez; baña alpeñ-alpeñik, berandu izango da-ta.

2) Ez iñoz Jaungoiko ikustea, sutan beti ere ta kiskaltzen egotea, oñaze-min gogoñenak, atsedeen barik, eten barik eta batera aítzea, deabru itxusi zikiñak beti begi aúfean ikustea, naigabea gorputzean, amurua biotzean jikaragañizko bizibidea!

3) Baña aen oñaze-min gogoñenari-ko bat çzein deritxazu izango dala? Ona emen: ain eñez irabazi egikien zerua, uskeri bategaitik, zorakeri bategaitik beti -betiko galdu dabela gogoratzea.

Asmua.

Irudimenaz jatsi zaitetz pizka baten inpernura. Begira, çikusten dozu deabruak

an darabilen lana? Galduai nekeak aferazten diardue. Oraindik toki utsak bada-goz; beař bada, ofeitarikoen bat zurea da; pekatu bat geyago ta galdua zara betiko.

De pœna in pœnam transeunt. «Oñaze batek urten eta beste oñazean sartzen dira».

7'g. EGUNERAKO

Inpernuko oñaze betikoak

1) Jaungoikoaren asefea, batez be, onetan agiri da: oben astunean ilten diranai *beti-betiko* oñaze-miñak emoten dautsezalako; zorigaiztokoa izan beařa, Jaungoikoa Jaungoiko dan arte guztian; jau bai zoritxařik zoritxařena!

2) ¡Betikotasuna, betikotasuna! Zu bai zareala itz guztietan sakonena! Gaiztokiko su-gařetan dagoan galdu batek urtero negař - malko bat botaten dauala kontu egizu, ta negař-malko ořeik batuta, miłoi ta miłoika urteren buruan itxaso zabala beteten dabela; ia neuřtu ezin leikezan urte guzti ořeik Betikotasunaren aũean ¿zer dira? Ezer ez. Ur tantatxu bat itxaso zabalaren aũean baño gitxiago.

3) Gañera, inpernuan dagoanak, une bakotxean Betikotasun osoaren oñazeak ařtzen ditu: ¿zegaitik jakin nai dozu? Ara: Betikotasuna begien aũean beti daukala-ko; bere oñaze guztietan Betikotasunaren beztun mingoitza aurkitzen dau oñaze ořeiz gañera, berez naiko samiñak ezpai-liran. Gaiztokiko su-leza ori ikaragařia da; baña betikoa ez izatera ez litzake ain bildurgaři.

Asmua.

Ezin ulertu ba-dozu be, inpernuko oñaze-miñak betikoak direala siñestu egizu biotz-biotzez.

Momentaneum quod delectat, æternum quod cruciat. «Une bateko atsegiña, betiko oñaze-miña». (S. JOAN KRISOST.)

8'g. EGUNERAKO

Zerua

1) Zerua! Izen andia! Zeruan ez dogu atsekaberik izango, ez naigabe, min edo geixo txiki bakař bat be. Au siñesmenak argiro irakasten daukun gauzea da: «Jaungoikoak bere Santuen negařak leořtuko

ditu eta auferantzean ez da negafik izango, ezta gañaxi-min edo oñazerik be; atsekabe miñak joanak dira betiko» (Aroc. XXI). ¡Au zorion andia!

2) Zeruan gañera ondasun guzti-guztiak esku betez eta aukeran emongo yakuz: begiak ikusgañirik edeñenak ikusiko dabez: adimenak ezkutuko gauza gatxenak be argiro ezagutuko ditu: gomutamina Jaungoikoaren mesedeak gogoratu-ta, zoraturik lez egongo da: naimen edo borondateak nai dauan guzti-guztia euki-kodau, zeru-lufaren Jaun Altsua berea izango dau-ta. Bai, zeruan atsegin-ondasun guztien Iturburu ta Egilea, gure Jaungoiko maitea ikusiko dogu, maitatuko dogu, geurea izango dogu eta onelan gure zorionak beti iraungo dau: *sic semper cum Domino erimus.*

3) Zer dira ba, erbesteko ezbeñak, zer emen beko neke-lan eta naigabeak, zeruan emongo yakun sari edeñ oñen ondoan?

Nekeak egun batekoak dira: atsedena beti-betikoak.

Lanak, egiñalak, pizka batekoak: saria, bañiz, ez da iñoz amaituko.

Negañak joan dira: poza ez da bein be amaituko.

Kristiñau ofek, maitatu egizu gurutzea, zeruko atea onek idegiko dautzu-ta. *Per crucem ad lucem.*

Asmua.

Zeure lanetan begiak zerura sañi jaso ta lan ofeik sari edeña irabazten dautzuela gogoratu.

Si labor terret, merces invitet. «Lanak bildurtzen ba-zaitu, sariak bizkoñtuko zaitu».

9'g. EGUNERAKO

Jaungoikoa beti begira dagokigu

1) Nagoan tokian nagoala, noranai noala, nabilanaz nabilala, Jaungoikoa beti begira daukat, lurbira zabalean neu bakañik bizi ba'nintz lez. Guzti-guztia ikusten dau. Etoñkizuna lez igaro dan aldia be ikusten dau; edo obeto esateko, bere begien aũean ez etoñkizunik, ez igaro dan aldirik ez dago; bat-batean ikusten dau guztia, igaro dana, oraingoa ta etoñkizuna.

2) Luřeko eřege edo agintarien aũean lapuřetan egiteaz lotsatuko ziņake, kristiņaua, ĉta bape lotsa barik, bilduř barik, gaiztakeri andienak Jaungoikoaren aũean egiten dozuz? ĉala uste dozu zeuk Bera ikusten ez dozulako, Berak be ez zaituala ikusten?

3) Argia estaltzeko, gabeko ilunik bal-tzenak ez dira naikoa. Jaungoikoak ikus-ten ez dauan toki ezkutu bakař bat be ez dago. Gizonakandik iges-egin zegike, ba-ņa Jaungoikoa beti ta edonun aurkituko dozu.

Asmua.

Ziltzaldi edo tentaziņo aldian zeure bu-ruari esayozu: «Jaungoikoa begira dau-kat».

Si peccare vis, quere ubi non te videat Deus, et fac quod vis. (S. Agust.) «Oben-egin nai ba-dozu, Jaungoikoak ikusiko ez zaituan tokira zoaz, eta zeure asmua orduan bete egizu».

10'g. EGUNERAKO

Gogoaren gaizkapena (arimearen salbaziņoa)

1) Gauzarik beařena, eginbeařik an-diena, nagusiena, bakařa, zerua irabaztea da. Beste egikizun guzti-guztiak, eřege-lanak, jakitun-lanak, guda, bake... zorakeriak dira, ume-jolasak ořen ondoan. ĉZer aũe-ratzen dau gizonak luř-alde osoa eskuratu ařen be, bere arimea galdu ba-dagi?

2) Gauza guztiak ofetarako egiņak dira: euren bidez eta laguntzaz zerua ira-bazi daigun. Beraz, beste edozetan erabil-ten doguzanean, alpeřekoak doguz, kalte-gaři ezpa-dira be, zoriona irabazi beařean, ondamedira garoez-ta.

3) Arimea gaizkatu edo salbetea: auxe da gizonaren eginbeařik nagusiena, lan ba-kařa. Ori ta guzti be, gizonak beste gauza guztietan alegintzen diralarik, auxe bakař-ik ez dabe aintzakotzat ařtzen. Batek abe-ratsa izateařen, izerdi patsak aterako ditu; besteak egiņalik andienak egingo ditu, jakituna izateařen... ĉnok egiņalak egin, beste ofein antzera, bere gogoa gaizkatu eta salbeteko?

Asmua.

Askotan gogoratuko dot gaur arima bakañ bat daukadala, ta ori galdu ba-dagit, betiko galdua nazala.

«Begi bi daukazuz, kristiñaua, esku bi, belafi bi; bat galdu afen, besteak lagunduko dautzu; baña arimea galtzen ba-dozu. ¿Zer gelditzen yatzu?» (KRISOSTOMO DEUNAK).

11'g. EGUNERAKO

Obenaren kalteak

1) Ufrez beteriko sakeltxu bat galtzen dauan gizonak, asko galtzen dau. Bere ondasun guztiak itxasoan naiz sutan galtzen dituanak bañiz, geyago galtzen dau. Eta Jaungoikoa galtzen dauan pekatariak, lufbiran diran ufe-goñi ta añi bitxi edef guztiak baño askozaz geyago ez ete-dau galtzen?

2) ¡Pekatua: i bai goñotogañi azala ta ori ta guzti be, gizasemeak maite abe! Gizonak jolasean lez añzen dau pekatua, ta jolas onek betiko galdumendira daroela ez dau igarñen.

Gixaxoak nai leuke pekatua ta Jaungoikoa, biok batera, maite izan; beso bataz pekatua laztandu ta besteaz Jesus gurtziltzatua. ¡Itxutasun bilduñgañia pekatariarena!

3) ¡Ikuskizun negañgañia da benetan Jesus Bildots otzana lapuñ eta gaizkiñen añtean gurutzean josita ikustea!

Baña arima bat pekatu astunez josita ikustea, askozaz be negañgañiago litzake, beronek josi dau ba, Jesukristo gurutzean ofen era txañean.

Asmua.

Ziñez, egi-egiaz siñestu egizu: erbeste neketsu onetan gauza gaitz eta samiña, bilduñgañi ta kaltegañia bat bakaña dala: pekatua.

Quasi a facie colubri, fuge peccatum. «Suge zitaldunai baño ariñago, pekatuari iges-egiozu».

12'g. EGUNERAKO

Norbere burua ilduratzea

1) Arerio gaiztoa garaitzeko lenen egin beañ dozun gauzea, zeure burua ezi, ildu-

ratu edo mortifikatzea da. Ez dau areriorik garaituko, ez dau zeruko ondasunik jade-tsiko, laztasun edo ildurarik egin nai ez dauanak. «Nire ondoren etorri nai dauanak—Jesus onak diño—artu begi bere gurutzeta ta jaraitu beist edo betor neure ondoren». (MENDIBURU).

2) Santuak bardin diñotzue, onaren ornitasun, onoimen edo birtuteak, berak daroan ilduraz edo bere buruari aferazten dautsazan atsekabeakaz neurtu dabez-ta. Loyolako Inazio Deunari, norbait santua zala esaten eutsoenean, erantzuten eban: «ori orelan izango da, bere buruaren etsai andia ba-da». Nekearen bidez lantzen ez dan lufean ez da birtuterik jayoten eta jayo dana be lastef igartzen da, nekeak berak zerutik dauan ura ta janaria ekaften ezpa-dautso. (MENDIBURU).

3) Pekatuak bere ordaña eskatzen dau: edo emen lufean edo geroago garbitokian: utsegiterik ez dago. Garbitokiko su-gar bilduragarriari iges-egiteko, ene kristiñaua, ezi ta ilduratu egizu zeure gorputz ori.

Asmua.

Zeure pekatuen zofa ordaintzeko, egunoro ilduratze edo penitentziren bat egizu, txikia ba-da be.

Nisi pœnitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. «Gorputza ilduratu ezpa-dagizue, guztiok orobat galduko zarie».

13'g. EGUNERAKO

Jaungoikoagana biurtzea ez ufengorako itxi

1) Jaungoikoagana biurtzea asko ta asko luzatzen dot: bere eskuetatik iges joan nai dodala dirudi. ¿Zer? kaltegarri ete yat ba, Berea izatea? Beti pekatupean ego-tea ¿ez ete-da niretzat askozaz kalte andiagoa?—«Biar, biar»... ¿zegaitik ez gaur? ¿Zergaitik gaur bertan asi negiken lana, beti biarko itxi?

2) Jaungoikoagandik ufun ¿zek nauko lufari lotuta? Neure bizikerea aldatu bearak emoten daustan bildurak. Jaungoikoagana biurtzeko nekea artu bearko dodala? Baña neke oreak zeruko ondasunen ondoan ¿zer dira? ¿Eta Jesus'ek ez al ditu nigaitik nekeak artu?

15'g. EGUNERAKO**Norbere buruari bildur izan beara**

1) Gizonaren etsairik andiena, gizona bera da. Bere aulkeri edo makalkeriak bildur geyago emon bea dautso, inpernuko deabruen ekiñaldi guztiak baño be. Salomon, jakitunen artean jakitunena, jausi ba-zan; Pedro Deunak, Apostoluetan lenengoak, Eleizearen oin-ari zanak, bere Jauna ukatu ba-eban: ezelan ez gara bildurtuko gu, zume ta kañaberak baizen aulak gareanok?

2) Geyenetan, gizona burukatu barik jausten da. Bere griña gaiztoak eta batez be, bere biotzak, galbidean jarten dabe beti. Biotzak, deabruaren egiñal guztiak baño gizon geyago galdu ditu. Estutze-nekeak menperatu ta euren biotza menperatu ez ebelako galdu ziran gizon asko ezagutu doguz.

3) Done edo Santurik andienak bildur andia izan dautse beti euren buruari, euren gorputzari, euren biotzari batez be. Azkenengo ordu lañian be bildur ziran ordurarte beti Jaungoikoaren aiskidetasunean bizi izan ziran Santu aek zeta gu na-

sai gagoz, geure biotzak eskatzen daskun guzti-guztia emonaz?

Asmua.

Galbideetatik alde - egizu, ta ez aitzu Jaungoikoak diñoskun au: «galbidea maite dabenak, ortxe jausiko dira».

Qui se existimat stare, videat ne cadat. «Zutik dagoanak, ez jausteko, ardurea artu begi».

16'g. EGUNERAKO**Jaungoikoaren eskañak zelan artu beañ diran**

1) Egunero artzen dozuzan eskañ edo graziak eta gaurdaño artu dozuzan guzti-guztiak, Kristoren odol gurñafiari zoñ dautsazuz, kristiñaua. Oñaze-miñetan gurutzean josirik egoala, bere zaurietako odol tanta bakotxa zerura zuzen-zuzen yoyan guretzat eskañ oneik irabazteko. Begira ba, ez dagizun ezereztzat artu edo oinperatu eskañ txikienetatik bakañtxu bat be.

2) Ez bakañik artu dozuzan eskañak, baita, zeure aldetik eragozpenik ez ipin-

tera, aítuko zebazan guztiak be Jaungoikoari zor dauzazuz. Eguzki dizdiratsua argi dagoanean, leyoak isten doguzalako bere berorik aítzen ezpa-dogu, ori geure erua da. Bardin, Jaungoikoaren eskerai eragozpenak ipinten dautseguzanean be.

3) Zenbat urte ete-dira Jaungoikoak au edo bestea eskatzen dautzula, ta zu egin barik zagozala? 10, 20, 30 beaí bada... ¡Az lotsagaría! Espiritu Santuaren eskolan ainbeste urtez ibilirik, ain gitxi aúferatu zara? ¿Zergaitik ete-da, uskerien bat egaitik ezpa-da? Berak emondako eskaí onuragaríak aintzat be aítu ez dozuzalako? Gogoratu, goiz edo berandu oneik guztiok ordaindu beaíean aúfkituko zareala...

Asmua,

Eskafak emon Jaunari aíturiko mese-deakaitik eta parkapena eskatu, ainbat eta ainbat ezetsi dozuzalako.

Cui multum datum est, multum quæretur ab eo. «Asko emon yakonari, asko eskatuko yako». (Luc. XII).

17^g. EGUNERAKO

Astia (denporea) zelan erabili

1) Asti edo denporea alpeírik galtzea, gatxik okeírenetaikoa da. Gure bizitz au laburá izanik eta asti-unerik txikiena ain gauza edeíra, egiínenik ezpa'geuko edo ínoz il beaí ezpa'gendu lez, bizi gara...

2) ¡Ene! Gaiztokiko galdu bateri emongo ba'litzakio zuk ain eíez galtzen dozun asti edo denporearen une txiki bat — minutu bat, esaterako — zerua irabazi dagian, ¿zenbat uste dozu aleginduko litzakela une labur ófetan betiko zoriona eskuratzeko? Eta zuk azkenbako zorion ori zeure eskuetan daukazularik, beste gauza guztietan alegintzen zara ¿ta au bakarrik baztertuta izten dozu?

3) Okeí zagoz, kristiñaua, guztiz okeí, zerurako baño erbesteraiko aberastasunak batzen arduratsuago ba'zabiltz. Irabazirik andieneko eguna, geure egunik onena dogunik ez uste izan, Jaungoikoaren aúrean geure egiínenak ondoen bete doguzan eguna baño.

Alegindu zaitetz ba, auferantzean, egun guztiak eta ordu bakotxa onelan ondo

erabili ta beteten. Egun ar̄tean in̄ok itandu ba-dagizu: ¿zetan diarduzu? erantzun zengikeo: «Jaungoiko ta neure buruaren alde lan egiten».

Asmua.

Gogoan ondo ar̄tu: Jaungoikoaren alde igaroten ez dogun astia, asti galdua dala.

Regnum Dei vim patitur et violenti rapiunt illud. «Zerua indañez ar̄tu beař da, ta alegintzen diranak, irabaziko dabe. (Mat. XI, 12).

18'g. EGUNERAKO

Sakramentuak zelan ar̄tu

1) Ikuřton edo Sakramentuen bidez Jaungoikoak, bere Semearen Odol deunak zuretzat irabazitako eskař ugari ederař emoten dautzuz: beraz, arimea zeruratze-ko osora beařezkoak dozuz. Dongaro ar̄tu ezkeru, Kristoren odola ta irabaziak, mesedezkoak ez, kaltegařiak bai, kaltegařiak izango litzakezuz, jolasean lez eta txar̄to erabiliko zeunkez-ta.

2) Eta Paulo Deunaren itz zofotz oneik, batez be, ikara-lař andia emon

beař dautzue: «Arima loyaz edo obenpean Kristoren aragi-odola ar̄tu dagizanak, bere betiko ondamenaren epaya jaten eta edaten dau». Eta Jaunak Kain odolzaleari lez, bere Semearen odolaz zer egin dozun itanduko dautzunean ¿zer izango da zutzaz? Eta ez bein edo bir̄itan, askotan bařno, odol deun ori ezetsi ta oinperatu ba-do zu čnora itxuliko zara bere asereari iges-egiteko?

Asmua.

Zeure bařen ori aztertu egizu, saři au- tořtu ařen ain gitxi auferatzea ta saři Jau- na ar̄tu ařen, ain epel-nagi egote ori, non- dik datořkizun ikusteko.

Probet autem seipsum homo. «Bere bařena, bere biotza aztertu begi gizonak». (I Cor. XI).

19'g. EGUNERAKO

Meza Deuna

1) Meza Deuna ¿zer da? Jesukristok gurutzean Aita Jaungoikoari eskiñiriko oparia (sakrifizioa) ber-bera (ez antz-irud- ia bakar̄ik) egunero gure altaretan bařiz-

tetan dana. ¡Meza Deuna bai dala gauza andia! Gure lufaldean egin daiteken gauzarik andiena ziuř, eta guretzat onuratsuen, uře-meatza baño askozaz aberatsagoa.

2) Zetan jakin nai dozu, ene kristiñaua?

a) Jaungoiko-arguztidunak bere mirarrietan baño eskubide askoz andiagoa erakusten dau abadeak meza emonaz. Arek, gauza guztiak ezerezetik ateratzean, bere menpekoai agindu eutsen: onek, Jaungoiko ber-berari agintzen dautso ta Jauna menperatzen yako.

b) Mezearen bidez, Jaungoiko gure Egilea *gurtzen dogu*. Egin dauskuzan mese-deakaitik *eskařak emoten dautsaguz*. Gure pekatuen zořa *ordaintzen dautsogu*. Eskař ugariak *eskatzen dautsaguz*.

d) Mezearen bidez, Garbitokiko arima gaxo erukařiak azkutu ta zeruratzen doguz. Bere irabaziak andiak dira, zeru, luf eta garbitokiraño zabaltzen dira-ta.

3) Baña jau itsutasun negařgaria! Jesukristo gurutzetan il zanean, atxak erdibitu ziran, eta altaren eskintzen danean, kristiñau askoren biotzak, atxak baño be go-

gořagoak agiri dira. Kalbarioan il zanean, ilobiak idegi ziran: altaran opaltzen danean, kristiñau-biotzak itxiak dagoz. Kalbarioan emakume tu gudarien begiei negařa darioe: gure eleizetan, oster, kristiñau askok ezpanetan bafea erakusten dabe ta begietan aspertuta dagozala...

Asmua.

Meza entzutera zoazanean, Kalbarioan, Jesukristoren iltamuan zagozala, iruditu egizu.

In omni loco offertur nomini meo, oblatio munda «Toki guztietan nire izenari opari garbia eskintzen yako». (Malach. I-11).

20.g. EGUNERAKO

Txiroai (beařtsuai) lagundu beař yake

1) Guztiz asko zoř dautsogu Jesukristo gure Jaun maiteari. Berari egin nai izango geuskion guzti-guztia, txiro edo pobrei egin dayoegun, oneik bere tokian itxi dauskuz-ta. Altarako mayan gordeta dago, guk guřtu daigun eta gure janari izateko; txiroetan, bafiz, Beraz erukitu gaitazan eta jaten emon dayogun. Bada-kizu, ba, kristiñaua, Jesukristo txiroetan

soñeko zarpean estalduta dogoala. Bein baten Martin Deun andiak orelantxe ikusi eban, bere soñekoa erdibiturik eskeko bati emon eutsanean. Ufengo goizean Jesus etofi yakon eskañak emotera, jantzi eban eskekoa Bera zala adierazoaz.

2) Aberatsai emonda, beaf-bada galduko dozu: Jaungoikoari emonda, bein bez. Berak esan dauku, bere izenean emondako ur pizkatxua be, ez dauala ordaindu barik itxiko. Len aberatsak izan afen, jokoan edo jan-edanetan ibili diralako, txanpon barik asko aurkitu dira. Txiro beartsuai lagundu dautselako, esku-utsik aurkitu danik, nik dakidala ez dago: gero ta geyago irabazteko bidea, txiroari emotea da.

3) Emon dauskuzan ondasunetzaz erantzuteko, Jaungoikoak azken-epai egunean eskatuko dauku. Jaunak, euren gogofkeria arpegira botako dautsenean, ainbat eta ainbat biotz gogofeko aberatsek zer erantzungo dautse orduan? «Zoaze —esango dautse—zoaze aberats madarikatuok barendiko sutara, ba gosez nengoan eta ez zeunsten jaten emon, bilosik nengoan eta ez ninduzuen jantzi».

Biotz gogof, zeken eta zikoitzak galduak dira: esku zabaleko gizonak, zerua irabaziko dabe. Gure gaiztakeriak andiak ba-dira be, Jauna guzaz erukituko da, gure soñekoak bere gorputzean eta gure ogasuna bere eskuetan ikusi-ta. Ez, ez daukagu zetzaz bilduritu, txiro-beartsuak gure alde ba-dagoz.

Asmua.

Zugana datoñen eskekoa beafizanean aurkitzen ba-da, ez bein be esku-utsik bialdu.

Beatus qui intelligit super egenum et pauperem: in die mala liberabit eum Dominus. «Zorionekoa beartsu ta txiroen laguntzalea; Jaungoikoak egun lañan jagongo dau».

21^g. EGUNERAKO

Ziltzaldia (tentaziñoa)

1) Inok ezin legikeo ziltzaldiari iges-egin. Naiz aberatsa naiz txiroa izan, naiz jauregi ederean jayoa naiz artzain, txabolan; naiz lufeko zorakerietan bizi naiz beafizanean, toki ta aldi guztietan ziltzal-

dia aurkitzen dau gizasemeak, non-nai galbidea. Ziltzaldia etxe baruan, ziltzaldia kanpoan, bere inguruan lez bere baranean be. Ziltzaldi-legeak giza - emakume guztiak beartzen ditu ta Jesukristo berari be basamorturaño jaraitu eutson.

2) Baña ziltzaldi-menpekoak guztiok garean arren be, ez gara orenbestez laritu beaf. Ziltzaldia, berenez, ez da ez ona ez txafa: lotuta dagoan txakur gaiztoaren antzekoa da: zaunka egin daike, baña aginka inori bez, uferatzen ezpa-yako.

Gañera ziltzaldia mesede andiak ekartzen dauskuz. Batetik, gure argaltasunaren bari emoten dausku, gure indarren neuri ta ezaguera.

Bestetik, ziltzaldia garaitu ta menperatzeko alegintzen ba-gara, Jaungoikoak bere laguntza ez dauskula ukatuko ziltzaldia erakusten dausku.

3) Ziltzaldia menperatu edo azpiratzeko, iru gauza eskatzen dira:

Lenengoa.—Galbide edo ariskutik alde egitea. Eba, gure lenengo ama, baldin uge madarikatuaz autuan asi ezpa'litz, eta Pedro Deuna Kaifas'en etxean ango neska-meaz, beaf bada, ez bata ez bestea ez zi-

ran jausiko pekatuan, jausi ziran lez. Gogoratu Jaungoikoaren itz adigafi oneik: «Galbide edo ariskuak maite dituana, eurretan ilgo da».

Bigarena.—Otoitza: ona zegaitik Jesukristok ez dauskun esaten «begiratzeko» bakañik, «otoitz» egiteko baño. *Vigilate et orate*. Ziltzaldian, Jesukristogana joten ba-dozue, Mariaren magalpean sartu ba-zaitze, onek eta bere Semeak zuen arerioen egiñal guztiak ez dabezala ausiko çuste ete-dozue? Esan ba ziltzaldian Pedro Deunagaz batera: «Jauna, lagun zakidaz galtzera noa-ta.

Irugarena.—Safi Jaunañtzea. Jesukristok berak diñosku: «Zeruko ogia jan dagienak, ez dira ilgo. Bera da gure gogo edo arimen janari, indar eta kementa, «Jaunañtzen dauanak begietatik su-gara darion leoi *amuratu* dirudi». (KRISOSTOMO DEUNAK).

Asmua.

Galbide ta arizkuetatik ainbat lasteren iges-egizu.

Et ne nos inducas in tentationem. Ez eiguzu itxi ziltzaldian jausten.

22^og. EGUNERAKO**Oben ariñak**

Pekatu astunetarik alde egitea naiko dala uste dabe askok: oneik pekatu ariña aintzat ez dabe aitzten: gauza txikia dala diñoe, uskeri bat, ezer ez... ¡Uskeria, gauza txikia, Jaungoikoaren naya ez egitea! Matrañekoak be uskeriak dira, gauza txikiak, beintzat ez dautse iñori bizia kentzen: baña ¿gauza txikia ete-da norbere amari arpegira txistu egitea edo matrañekoak emotea? Jesukristok bere nekaldian aitzuriko matrañako ta txistuak gure pekatu ariñak dirala deritxat, ene kristiñaua.

2) Uskeria, oben ariña, gauza txikia, ezereza...? Bere ondorenak begiratu egizuz:

Oben ariñak arimea oñbandu, gure gogo argia, Jaungoikoaren antz-irudira egiña dan gogo au loitzen dau. Soñeko uñatuz eta arpegi zikiñez gain-gañeko jentearen auñera agertzen lotsatuko zeinteketz, eta pekatu ariñez arimea loituta dozula Jaungoikoaren auñera joaten çez ete-zara lotsatuko?

Oben ariña gaitz zitala ta geizo bilduñ-

gafia da arimearentzat, uste barik erioztzara daroalako. Untz argalak urteakaz aratxik sendoena be ito egiten dau. Estul txiki batek buruko min andia sortzen dau, eta pekatu ariñak astiro-astiro, geldi-geldika, pekatu astunera, erioztzara eroaten gaitu.

3) Entzun azkenez erakusbide ta itz adigañi batzuk:

Moises, Jaungoikoaren aiskide andia, ez zan Kanaango luñaldean sañtu, oben arin bat zalá bide.

Gaizki-esaka txiki bat zala-ta, bere aña Maria, oñetatik bururaño izugañizko izuñi zikiñez bete zan.

Gonzaga'tar Luis Deuna, bein, autoñtzen asi zala, konoñte barik ia jausi zan, bere gazteroko oben arin batzuk gomutau-ta.

Anselmo Deunak esaten eban inpernu edo pekatu arin bakañ bat aukeratu beañean egon ezkerro, berak lenengoa, betiko gaitzokia, autuko leukeala.

Asmua.

Jaungoikoaren naya ukatzen dauan eta zeuri ainbeste kalte dakañtzuzan pekatu

ariña, gauza txikia danik, ez uste izan aurrerantzean.

Observa diligenter ne incurras plagam lepræ.
«Legenar-izufia batu ez dagizun ondo begiratu egizu».

23'g. EGUNERAKO

Neke-lanak zelan eroan

1) Ez uste, ene kristiñaua, atsegiñetan biziteko edo aberastasunak batzeko, kristiñau egin zareanik, Bateoa oñetarako artu dozunik.

Kristiñau - izenak ezer esan nai dau? Kristoren seme, bere jañaitzale zareala ta, beraz, arek lez neke-lanak artu beař dozuzala, gurutzea eroan beař dozula ez ete-dau orixe esan gura? Zetarako bestelan, kristiñau egin, deabruari jañaitzekotan?

«Kristiñauak (Tertuliano argiak diño) eriotzarako gizon gertuak dira».

2) Ebangelioak zer diño? Zorionekoak negař egiten dabenak; zoritxařa zuri, aberatsa, zeure poza emen bean aurkitzen dozu-ta. ¿Uste dozu, negař dagienak, nai-

gabe ta neke-lanak daroezanak zorioneko ta aberatsak, ostera, zorigaiztoko dirala? Ez noski: ori ta guzti be egia da, siñesmen egia, beste edozein fedeko egi baizen siñesgaři ta siñesbeařa.

3) Jaungoikoaren Semea, zerura igon baño len, luřera jatsi da, gurutzea eroan dau: beste deun edo santu guztiak be gurutze-bidea artu dabe zerura joateko. Eta Jaungoikoaren Seme ta doneak, ainbeste neke, ainbeste oñaze artu ba-dabez zerua irabazteko, ¿neke lan barik uste dozu an sartuko zareala? Ez, ez, kristiñau oři; «neke-loř andien bidez zeruan sařtuko gareala» diño Paulo Deunak. Beraz, Jeronimo deunak jañaitzen dau, «aguř esan legikeo, betiko zeruari neke - lanik eroan nai ez dauanak».

Asmua.

Jaungoikoak neke-lanen bat bialduko dautzunean, ořek zerua irabazteko asko lagunduko zaituala gogoratu. *Qui vult venire post me... tollat crucem suam.* «Nire jañai etoři nai dauanak... artu begi bere gurutzea».

24'g. EGUNERAKO

Jaungoikoaren erukia

1) Jaungoikoaren erukia, guztiz andia, bazter bagea, neuribagea da pekatarien-tzat. Entzun emen gure Liburu Santueta-ko bost itz oroigari oneik:

«Biuftu zaitez, pekataria, ta biziko zara».

«Pekategoriaren eriotzarik ez dot nai, biurtu ta bizi dadin baño».

«Biuftu zaitez, pekataria, ta ziñez ezpa-dautzut parkatzen, guzurtia nazala esan».

«Zure pekatuak arimea baltzitu ba-dautzue, zuri-zuri biurtuko dautzut».

Eta azkenez, guztietan eztitsuena:

«Pekataria nigana ba-datoñ, bere gaiztakeri guztiak erabatera aitzuko dodaz».

Bai; andia, neuribagea da Jaungoikoaren erukia.

2) Eta Lege-Zafean, bildurézko Lege-pean, Jaungoikoak ori esan ba-eban, çzer deritxazu esango dautzula Lege-Bañan, maitasunezko Legepean?

Entzun bañiro bere itz gozoak:

«Ez naz gizon zuzenak bilatzera etofi,

pekatariak baño». Ba-dirudi; beraz, Jaunak onak baño pekatariak maiteago dituala.

Eta Artzain onaren irudi edeña? larogeta emeretz ardiak itxi ta galdurikoen bila doa ta ez da geldituko aurkitu arte.

Eta seme banatzailearena? Etxera biurtzen dala, urunetik ikusi dagienean, Aitak bere seme eskañgaiztokoak emoniko nagabe guztiak aitzuko ditu ta besoak zabalik laztanduko dau.

3) Oneik bere itzak dira çeta bere egintzak? Ona emen: Pekatariekin bizi ta eurakin mayan jesañi da bazkaltzen.

Pekatarien ondoren joan da, eurak bide zuzenera biurtzeko: gogoratu Samaritañ emakumea ta Magdala'ko Maria.

Pekatariei parkatu dautse ta aldeztu ditu: gogoratu Simon Fariseotaña ta pekatuan aurkitu eben emakumea.

Eta azkenez, pekataria, emen luñean, deun edo santu egin dau. «Zeruan izango zara gaur» diñotso lapuñ onari.

Asmua.

Jaungoikoaren erukia izan bedi beti zure itxadona.

Misericordias Domini in æternum cantabo.
«Jaungoikoaren erukiak beti gogoratuko ditut».

25'g. EGUNERAKO

Jaungoikoaganako maitasuna

1) Zenbaterañoiko maitasun andia Jaungoikoari zor dauz sagun ikusteko, gogora ekañi, ene kristiñau orek, Berak zure alde egindako guztia: bere Seme laztan bakaña eriotzara emon dau zu irabaztearen, arerioaren atzamañetatik zu ateratearen. Zer? maite dozuz beañ bada, egun bateko lora zimelak, çeta neuñibako Maitasuna, Maitasun-Ituñburua aintzat ez ete -dozu artuko?

2) Bera maite izateko agintzen dautzu Jaungoikoak. çAgintza gogofegia ete-da Edeñtasunaren Edeñtasuna maite izatea? Berak zure biotza nai dau... çeta zure biotz apurñ orek zeru-luñak ezin artu daben Alguztiduna ez dau artu nai?

Ez aitzu, Jaungoikoak biotz osoa eskatzen dautzula. Beraz, zure maitasun osoa zor dauzazu. «Zeru-luñaren artean bere biotza erdibitu nai dauanak, guztia luñari

emoten dautso ta zeruari ezebez: luñak berari eskiñitakoa artzen daualako ta ez zeruak eskiña. (BOSSUET)

3) Gaiztokian, betiko sutan galduta dagozanen atsekabe-min gogofena auxe da: Jaungoikoarentzat egiñak izanik, ezin Jaungoikoa maite izatea. Zuk, oster, Jaungoikoa maite zegike, nai aña ta nai lez: beraz, ain ezez eta ainbat maite zegiken Jauna, ez maitatzea, inpernua bera baño be oker eta kalte andi goa da.

Asmua.

Auñerantzean Jaungoikoa biotz osoz maitatzeko asmu zindoa artu egizu.

Præbe, fili mi, cor tuum mihi. «Ene semea, emoidazu zeure biotz ori.

26'g. EGUNERAKO

Ziñez Jauna maite dogun ala ez zetan ezagutu geiken

1) Zeinbat eta geyago norbait maite dogun, ainbat eta ardura andi ago artzen dogu, aren biotza naigabetu legiken gauzarik ez egiteko. Arerio zitalen bat naiga-

betu arén, ez dauSKU ardura andirik; baña lagunari, aiskideari, aspaldiko aiskidea ba-dogu batez be, ez dauSagu ezegaitik kalte txikienik be egin nai.

Biotz gogoña beař dau bere ama negař-ez ipiñiko dauala gogoratuta, ori ta guzti be, naigabeak naigabeen gañean emoten dauSazan semeak. Ziñez eta biotzez Jaungoikoa maite dauanak, edozein oben edo pekaturi albait lasteřen iges-egiten dautso.

2) Jaungoikoa maite dozula diñozu ta bape ardura barik ĉbere biotza naigabetzen dozu? Jaungoikoa maite dozula? Izan daiteke; baña biotz osoz, ez. Bera baño geyago maite dozu, dirudianez, arako idazti (liburu) edo eguneroko papel lotsabakoa, arako lagun galdua, arako batzař edo bilera txafa, arako dantza lotu-zikiña: ořeik pekatura zaroaze, baña ori ta guzti be, ez dozuz itxi nai.

3) Jaungoikoa maite dauala esan eta ařiskuetatik iges-egin barik liluratzen dana, guzufeřan bizi da, Zuk beintzat, kristiñaua, gogoratu Jaungoikoaren aiskide zarealako, Jesus ume laztana zeure besoetan lez daroazula. Arduraz edo kontuz

ibiñi, ta norbaitek zertzaz laři zabiltzan itanduko ba'leutzu, esaiozu. «Neure kutuna biotz gañean daroat, eta suge zitalak uxegiko ete dautson edo sasi-arantzak uřatu ta zulatuko ete-daben bilduř nazalako, arduraz nabil».

Asmua.

Oben ariñak, asmoz beintzat, zugandik uřundu.

Diliges Dominum Deum tuum, ex toto corde tuo. «Zeure Jaun eta Jaungoikoa biotz osoz maiteko dozu».

27'g. EGUNERAKO

Urko-lagunagazko maitasuna

1) Bere geidea edo uřko laguna maite ez dauanak Jaungoikoa maite dauanik ziñez ezin esan dagike, kristiñau ona danik be ezin esan izango dau-ta, bere egiteak siñesmen edo fedearen auřka dagozalako.

Zer auřeratzen dau gizonak siñismena ba-daukala esanaz, bere egitadak siñesmenari laguntzen ezpa-dautse? diñosku Judas'ek, Jesukristo'ren bialduak: ezertxu bez, Jangoikoa ziñez eta benetan maitatu

nai dauan kristiñauak, bere urko-laguna be, nai ta ez maite izan beař dau-ta.

2) Baña zelakoa izan beař da urko-lagunagazko gure maitasuna? Ona emen Paulo Deunaren erantzuerara adigaria: Urko-lagunagazko maitasuna—diño—baketsua da, ona da, bekaizkeri edo ondamu bakoa: ez dau iñoren kalterik bilatzen, ez da ařoa, ez da besteen kalte edo okeřaz poztuten, eta azkenez, ařtu dituan okeř eta kalte guztiak, pozik daroaz. (I CORINT. XIII -4).

Eta Jesukristo gure Irakasla maiteak, itz gitxitan, baña oso argiro, orixe berori irakatsi dauku: «Maitatu egizu urko laguna zeure burua lez» diñosku.

3) ¿Au ete - da edo onen antzekoa beintzat, zeure urko-lagunari dautsazun maitasuna?

¿Zeure urko - laguna maite ete - dozu Jesukristok zu maite izan zaituan lez?

¿Maite ete-dozu zeure burua maite dozun lez, zeuretzat nai dozuzan mesedeak arentzat be nai ete-dozuz; urko-lagunaren alde, beař izan ezkeru, zeure odola ixuriteko gertu ete - zagoz, Jesukristok zure alde ixuri eban lez?

Asmua.

Kristiñau guztiak; Jaungoikoaren seme diran aldetik zure anayak be badirala ez iñoz aiztu.

Qui diligit proximum, legem implevit. «Bere urko-laguna maite dauanak, legea bete dau».

28'g. EGUNERAKO

Arerioakanako maitasuna

1) Gure erlejiñoa maitasun - erlejiñoa dala esan geike, maitasuna bere bařen bařeneraño, unetaraño sařtuta daroalako; maitasun-legea da bere legerik nagusiena, andiena. Jesukristo bere Jaun eta Irasleak maitasuna irakasten dauku itzez eta egitez: ez da, azkenez, Ebangelioan ori bakar bat be aurkituko maitasun au adierazten ez daukunik.

2) Baña maitasuna ezeze, arerioakanako maitasuna be eskatzen daukue gure liburu santuak: «Zure arerioa maitatu egizu ta gořoto dautzunari ondo egiozu». (MAT. X, 44) Asko ta askok euren buru ařgalari begiratuta, onelan diño: «arerioai parkatzeko» eskatzen daukun agintza ori,

gauza eziña edo beintzat zofotzegia da. Oneik aitzu dabela dirudi Dabid eregeak Saul eta Absalon bere arerioai parkatu eutsela, eta Jesukristok gurutzetik Aitari eskatu eutsola bere etsai Judataren gaiztakeri guztiak aitzu egizala.

3) Ez esan, kristiñaua, parkatu ezin dozunik, arerioai parkatzea gauza eziña edo geyegia danik. Geyegia kristiñau batek bere anai kristiñauari parkapena eskintzea, Jesukristo gure Jauna, gu guztiok, bere etsai nozbait izan garean guztiok maitasunez aitu ta laztantzeko, gurutzean besoak zabalik dagoala ikusirik? Judatar batek naiz siñeste bakoren batek ezin parkatu izatea, siñestu daiteke; baña ikristiñau batek, Jesukristoren odolaz erosiak, parkapena ukatu nai dautsala bera lez Jesukristoren odolaz erositak izan dan anayari! ¡Au bai dala geyegia ta siñestu ezin daiteken gauzea!

Asmua.

Begiratu norbaiteri oraindik gofotoa ez ete-dautsazun eta bertatik parkatu egiozu.

Qui odit fratrem suum, homicida est. «Bere anayari gofoto dautsana, gizon-eraillea da».

Oaña.

Gofotoak, ezin-ikusiak galdu gaitu euskaldunok beti: gofotoa oso griña gaiztoa da; baña anayak, efi batekoak, etxe batekoak bea bada, banatzen dituanean, orduan askozaz be zital eta okefagoa da, bere ondorengo kalteak, alkar-gofoto dabenen artean gelditu barik, safi efi osora zabaltzen diralako.

29'g. EGUNERAKO

Jesukristoren antzekoak izan bea dogula

1) Adan, gure lenengo gurasoa, Jaungoikoaren antzeko izan nairik, galdu zan: beste gizon guztiok osterak, zerua irabazteko, Jesukristoren antz-irudi edera geure arimetan softu bea dogu: bere antzeko ba-gara, zeruratuko gara, bestelan ez, Jaun ori gure buru dan ezkerro, gure eredu ta ispiñu be izan bea dau-ta.

2) Baña, aitzeko gauzea! egunero ikusten doguz andiki-etxe ta erege-jauregietan, batez be, amaikatxu gizon eta emakume euren nagusien antzeko agertzearen egiñalak egiten dabezala, aen agin-

tza ta guraririk txikiena lenbailen bete nairik dabiltzala ...eta Jaungoikoaren Semeari, éregeen érege ta agintarien agintari izan afen, lotsarik ez dautse, aitzuta lez bizi dira, oso ufin, bere izena doi-doi gogoratzen dabela.

3) Azken-epaiko egun lafi aretan çzer erantzungo dautsazu Epaikariari, Jesukristo zure Irakasla ta Ereduaren bizibide edefa zure egikizun eta bizibidearen aurtez-aur ipiniko dautzunean... bere apaltasun, ñaze-zauri ta biotz otzan gozoa alde batetik eta zure arokero, bizibide nasai ta asefereria bestetik ikusiko dozuzanean? çAla nai zeutsen Kristo ta deabruari, Kristo ta aragiari, Kristo ta munduari batera jafaitu? Baña ori ezin izan daiteke: guzufa egiaz, gurutzea pekatuaz ez dira inoz alkaftu al izango. Jesukristok munduagaz zer ikusirik ez dauko. Edo Kristogaz edo bere kontra; beste biderik ez dago. Kristinau zarean ezkerro, luía ukatu ta Kristori jafaitu.

Asmua.

Zure egikizunak Kristoren jafaitzalea agertzen daben ala ez begiratu.

Magister, sequar te quocunque ieris. «Jauna, noranai zoazala, jafaituko dautzut.

30'g. EGUNERAKO

Andra Maria gure efegiña

1) Eba'ren ondorengo emakume guztien artean bat bakaía dago egiz eta benetan éregiñen izena aflu ta eroan legikeana, egoaldetik ipaílderario ta zeru goitik beko baéndirario bere eskubide ta agintzea zabaltzen diralako: emakume au Maria da, Jaungoikoaren Ama doatsua.

Bera da lenen zeruko éregiña «regina cœli». Ona emen zegaitik. Jesus Jaungoikoaren Semeak eskubide osoa dauko zeru-lufean, euren Egilea dalako. Beraz, bere odolakoak, bere senideak, érege-odola daroe zanetan, érege-etxeakoak dira; baña çnor ete-da Jesukristogaz ufagoko, nor ete-da gu alkaftuago bere Ama maitea baño?

2) Maria zeruko éregiña ezeze, lufeko éregiña be bai da: *Gloriosa regina mundi.*

Alde batetik, bere Semea zeru-lufen éregea dan ezkerro, arek agintzen dauan toki guztietan bere Amak be agindu legikelako. Beste aldetik, deabruaren men-

pean eta buztañipean gengozanok, aren atzamañetatik atera ginduzalako, Seme maitearen odolaz batera, bere oñaze miñak gure alde Jaungoiko Aitari eskiñiaz.

3) Bañendiko eñegiña orobat eretxi gengikeo, bere eskubidea araño be ba-doa-ta. Zeruan maitasunez agintzen dau, luñean erukiz, bañendian bere eskubide indartusuz.

Siñesmenaren kaltezko guzur guztiak berak ausi ditu, Eleiza-Amaren arerioak be azpiratu ditu, ta antziña Atsegin-Baratzan zuge afoari burua zapaldu eutsan lez, ausi ta zapalduko ditu auferantzean be Jesukristo ta gure Ama Eleizearen etsai guztiak.

Asmua.

Gure estualdi lañietan, ziltzaldian batez be, Mariaren laguntasuna eskatuko dogu. *Salve Regina.* «Aguñ Eñegiña».

31'g. EGUNERAKO

Andra Maria gure Ama

1) Maria Jaungoikoaren Ama Doatsua, gure Ama maitetsua da; kristiñau guztioen Ama egiazkoa, ta ama guztietan onena, laztanena, maitetsuena.

Egi-egiazko Ama.

Berak soñtu gaitu eta gorputz ustelkoñarena baño askozaz edefagoa dan arimaren bizia emon dausku. Nazaret'en soñtu gaitu ta kalbarioan bizia emon dausku, iñoz ama batek ezagutu ta jasan ez dituan oñaze gogoñen arñean.

Berak emon dausku arimaren janaria: zatoze, semetxuok—diñausku—neure ogia jatera, nik geñtu dautzuedan ardao gozoa edatera» ¿Bere ogia zer izan daiteke, zer bere ardao gozoa Jesukristo bere Semearen Gorputz-Odola izan ezik?

Berak zaintzen gaitu, oñak bere txitak lez, eta euren semeak zaintzeko ama guztiai Jaunak egoak emon dautsezala egia ba-da, Mariari bere biotza añañoak emon dautsazala deritxat, bere maitasuna baizen andi ta zabalak. Bere bizibide edefaz, azkenez, zeruko bidea irakasten dausku.

2) Ama guztietan onena, maitetsuena Ama erukioña, Jangoiko Aitaren bidezko aseñea baretzen dakiana: baraugaitik deitzen dautsagu «pekatarien iges-lekua» Jangoiko aita zeure obenaz, gaiztakeriaz aseñez ipiñi dagizunean, nora jo ta zuzendu ba-dakizu: Mariagana, Amagana.

Baña siñestu, kristiñau ořek, Maria pekatarien Ama dala, eta ez pekatuaren Ama. Pekatariak eruki ditu, maite ditu, baña pekatuari gořoto dautso.

Oso eskubide andiko Ama, gure zoriona emen luřean egin ondoren, azken bako zoriona emongo dauskuna, zeruko eřegiña andia, Jaungoikoaren Ama bera da-ta.

3) Kristiñau guztien Ama laztana baldin ba-da, Maria yaku Euskaldunoi Ama ezin ohea. Gure eřiari asko lagundu dautso, laři-aldian ikusi dauanean batez be. Oñaztařak eta Ganboarřak gure Euskaleřia ondamendira eroela, ekatxaren ostean ostadar edeřa agertu oi dan lez, Aloña mendiko arřkaitzetan Bera agertu zan eta bakea ekaři euskun eta bakeaz, zoriona.

Kristiñauok, Maria maite dagigun. Euskaldunok maite dagigun geure Ama, asko zoř dautsagu-ta.

Asmua.

Seme onak lez egiñal guztiak egingo dodaz Maria gero ta maiteago izaten.

ELEIZ-ABESTIAK

GABON-JAYETARAKO

LATIÑEZ

Adeste fideles

ADĒSTE, fidĕles, læti triumphāntes: venĭte, venĭte in Bĕthlehem:

* Natum vidĕte Regem Angelŏrum: venĭte, adorĕmus Dŏminum.
* Natum.

2. En, grege relicto, hūmilis ad cunas vocāti pastores apprŏperant:

* Et nos ovānti gradu

festinĕmus: venĭte, adorĕmus Dŏminum. * Et nos.

3. Ætĕrni Parĕntis Splendŏrem ætĕrnum, velātum sub carne vidĕbimus:

* Deum infāntem pannis involūtum: venĭte, adorĕmus Dŏminum. * Deum.

4. Pro nobis egé-
num, et feno cubántem
piis foveámus ampléxi-
bus:

* Sic nos amántem
quis non redamáret?
Veníte, adorémus Dó-
minum. * Sic nos.

Púer nátus in Bethleem

BATEK

1. Púer nátus in Bétlleem—Alleluia
Unde gáudet Jerúsalem—Alleluia, alleluia.

GUZTIAK

In córdis júbilo
Christum nátum adorémus
Cum nóvo cántico

2. Assúpsit cárnem
[Filius
Dei Pátris altíssimus.	Revelat quod sit Dómi-
[nus.
3. Per Gabriélem nú-
[tium,
Virgo concépit Fílium.	7. Reges de Saba ve-
[niunt.
Aurum, thus, myrrham
[offerunt
4. Tanquam sponsus
[de thálamó
Procéssit Matris útero	8. Intrantes domum in-
[vicem
Novum salútant Prínci-
[pem.
5. Hic jacet in pæsepio
Qui regnat sine térmi-
[no.	9. De matre natus Vír-
[gine
6. Et ángelus pastóri-
[ribus	Qui lumen est de lúmi-
[ne.

10. Sine serpentis vúl-
[nere,
De nostro venit sángui-
[ne.
11. In carne nobis sí-
[milis,
peccáto sed dissímilis,

12. Ut rédderet nos
[hómnes
Deo et sibi símiles.
13. In hoc natali gáu-
[dio,
Benedicámus Dómino.

Laudétur Sancta Trínitas,
Deo dicámus grátias

GUZTIAK

In córdis júbilo
Christum natum adorémus
Cum novo cántico

Puer nobis nascitur

1. Púer nobis nâscitur
Rectórque angelórum
In hoc mundo pátitur
Dóminus Dóminórum.	4. Cântant læti Dó-
[mino
Glória in excélsis,
Hómni corde bono
Pax et salus in terris.
2. In præsepe pónitur
Sub fœno asinórum
Pánnis et involvitur
Christus, Rex sæculó-
[rum.	5. Gaudens ad præ-
[sepium
Turba currit Pastórum
In lactente Dóminum
Adórant Angelórum.
3. Angeli, Pastóribus
Núntiant, in Bétlleem
Promissum homínibus
Natum jam Salvatórem.	6. Magi stella móniti,
Dona ferunt infánti,
Myrrham litant Homini,

Deo thus, aurum Régi.	Vitam ipse largitur.
7. Tunc Herodes tí-
[muit	9. Nos de tali gaudio
Dómino jubilemus
Cæco tumens livóre;	Nascentique filio
Et infántes ábstulit	Pia corda litemus.
Diro cæsos mucrone.	10. Qui natus ex Ma-
[ria
8. Quid Heródes éf-
ficis?	In die hodiérna
Quem quæris liberatur;	Perducatur nos gratia
Et ætérnám Pueris	Ad regna sempitérna.
11. Virgo decus vírginum
Matris jungens honori.
Sis nobis præsidium
Gratos fac Salvatori.

Arin-arin

1

Goitik.—Arin arin guztiok goazen
atsegin pozez bete gaitezen
bart (gaur) jayo da Jesus Belen'en
zoriona.

Betik.—Gugaitik jayo da Belen'en
Jesus ona.

2

G.—Au gabaren zoragaña!
Jaungoiko zerutik jatsia

askatxuan dago jaña:
zoriona!

B.—Gugaitik dago an jaña
Jesus ona.

3

G.—Zeruak egin zituana
Jaungoiko beraren Seme dana
Lasto gañean dago etzana:
zoriona.

B.—Gugaitik lastotan etzana
Jesus ona.

4

G.—Eguzkia ta beroa
bein egin zituan Jaungoikoa
otzikaraz dago gaxoa,
zoriona!

B.—Gugaitik dago otzez gaxoa
Jesus ona.

5

G.—Birjiñagandik jayo dana,
Igarleak aurétez esana;
Emanuel da bere izena:
zoriona!

B.—*Emanuel da bere izena*
Jesus ona.

6

G.—*Seintxu polit, mosu-gofia,*
ume laztan-maitegafia,
zuretzat garean guztia
zoriona!

B.—*Zuretzat garean guztia*
Jesus ona.

7

G.—*Gora Jesus zeru goyetan*
gora Jesus beko lur onetan
gora gizaldi guztietan
zoriona!

B.—*Gora gizaldi guztietan*
Jesus ona.

Zatoze kristiñauok

1

G.—*Zatoze kristiñauok*
Biotza pozturik
Zatoze guztiok
Belen'era,

Jayo dan gure Jesus
Ikustera:

B.—*Jauna gurtu daigun*
Auzpazturik.

2

G. —*Ardiak itxita*
Datoz artzain onak
Zerutik deituak
Estalpera.
Goazan gu bere
Eurakin batera.

B. —*Jauna gurtu...*

3

G. —*Gure maitasunez*
Askatxu baten
Otzez dar' dar' zago
Jesus ona!
Zatoz gugana
Sein gozo laztana.

B. —*Jauna gurtu...*

Gora ots-egin

1

Goitik.—*Gora, gora, gora ots-egin*
Alai, pozez txaloekin
Guztiak poztu eragin.

Betik.—*Agertu da Jaungoikoa*
Mariagandik sortua.

2

Gazteak, afen, abestu,
Jayo bafia goratu,
Abots beteaz aupatu.
Agertu da...

3

Izan bedi onetsia
Gizonen gaizkatzailea.
Obenen kentzailea.
Agertu da...

Zer deritxozue?

Batzuek:—Zer deritxozue
Belengoa seintxua?

<i>Eriak.</i> —Egunik egunera	Jaraitukotsezue?
Da politagua,	Aftu bei nai dauana
Artzañak a'diak	Jabe bera da-ta.
Eutsezan ekaften,	Gabon jayetan zer
Belendafak ezer	Emongotsezue?
Ez eutsen emoten:	Artu bei nai dauana
Oneitatik zeñeri	Jabe bera da-ta.

GARIZUMA ALDIRAKO**Parkatu eiguzu**

ERRIYAK

Parkatu eiguzu, Jauna,
Parkatu bai guri,
Parkatu, Jesus ona,
Pekataritari.

1

Ni naz gurutz ofetan
Josi zaitudana
Ni of bertan iltea
Merezi dodana.

2

Pozik ixuri dozu
Zeure odol dana
Erakusteko guri
Zure Biotz ona.

3

Jesus, Zu maitatzea
Da nik nai dodana
Ta gero igotea
Zerura Zugana.

Jaungoiko Santua

Jaungoiko Santua
Jaungoiko indar'tsua
Jaungoiko il-eziña:
Gaitz guztietatik
Aldendu gaizuz, Jauna.

Efukitu zaitetz

Efukitu zaitetz Jauna,
efukitu zaite guzaz
beti Jauna.

BIS { Parkatu egiozu
zeure eñari

Damu dogu, Jauna.

Noiz a'te?

1

Noz arte bea' dozu
Egon pekatuan
Ikusirik zaozala
Ia inpernuan?

Damuz begiraturik
Zeure arimari,
Bigundu bedi, afen,
Biotz gogoñ ori.

2

Jesus agertzen yatzu
Dana ufaturik,
Odola dariola
Gurutz-iltzaturik:
Ni naz jo Jesus ona!
Zure boferua;
Garbai naz miña bider
Zu naigabetua.

Ugolde baten eraz

1

Ugolde baten eraz
Orain pekatuak
Ganez baztar guztiak
daukaz ondatuak.
¿Non dira kristotafak?
¿Non siñesmendunak?
Azken eguna ufe
Ete-dau munduak?
Otoi Ama maitea
Eñuki zakiguz.
Geure eskar gaizloak
Autortzen dautzuguz.

3

Emen naukazu, Jauna
Negañez urturik,
Neure oben guztiek
Oso damuturik:
Jesus, eskatzen dautzut
Biotz-biotzetik
Onetsi nagizula
Gurutz ofetatik

2

Jaunaren azken-epaiz
¿Zelan ez bilduñtu?
Afen, Ama laztana,
Magalpean artu.
¿Jaunagana nor joan
Nor ageñ zu gabe?
Zu zara Jesus-Biotz
Edefaren jabe.
Zugana gatoz, Ama
Oyu ta negañez.
Jaunaren aseñea
Barelu beañez.

MIXIÑOETARAKO

Zatoz pekataria

Zatoz, pekataria
Zatoz Eleizara,
Jaungoikoaren itza
Gogoz entzutera.

Pekatuen neufia
Bete ez dagizun
Entzuizu Jaungoikoak
Zer esaten dautzun:

Ez egon pekatuan
Ez egon luzaro
Damu izan ez daizun
Alpefik an gero.

Pekatuan oera
Eztutzen ba-zara
Benturaz inpernuan
Itzartuko zara.

Urterik asko Jaunak
zuri emon dautzuz
Ta guztiak pekatuz
Zuk orbandu dozuz.

Mixiñoko denporaz
Baliatu gabez
Dagoz inpernuetan
Gaur asko negañez.

Auxe dozu Jaunaren
Azkenengo deya
Eta agertzen dautzu
Zu gaizkatu naya.

Egizu zuk

Egizu zuk, Maria,
Gur'alde eregu,
Erietzako orduan
Ez gaitzezan galdu.

Pekatoriok Ama,
Birjiña, zaitugu,
Zugan gure biotza
Guk ipinten dogu.

Zure izen santuak
Lagundu begigu,
Zure biotz onean
Ustea guk dogu.

Sekulan inor ez da
Ta bai, Maria zu,
Ama izan ezkeru
Dontzela galditu.

Zure Semeak gaitu
Zerutik bilatu
¿Zelan zuk naiko dozu
Zu gaitez an galdu?

Jesus gure Jaun

Jesus gure Jaun maite
Aita laztantsua,
Damu dogu guztiok
Zu naigabetua.

Yosirik ikustean
Gurutze ofetan Zu
Damuz bere biotza
¿Nok uratuko ez du?
Baita ba'leuko bere
Afi biurtua.
Damu dogu guztiok
Zu naigabetua

Burutik onetara
Gorputz eder ori
Zauri gordin egiñik
Dozu guzti ori.
¡Ai zorigaiztokoa
Gure pekatua!
Damu dogu.....

Jaungoikoaren Ama
Egiñik zakusguz.
Afen! zeure semetzat
Ezagutu gaizuz.

Oñak, esku ta albo
Burniz zulaturik,
Bizkaña zigokadaz
Dana zauriturik,
Arantza gogofakin
Josirik burua.
Damu dogu.....

Ainbeste min gogofer
Ausita zaozala,
Artzain bat ardiaren
Ondoren bezala
Gure bila zabiltz zu
Erukiz urtua.
Damu dogu.....

Salbea

- Aguí Eregiña
Ama erukioña
- A. Geure bizitza, gozotasun eta itxa-
Aguí. [ropena.
Zuri deyez gagoz
- A. Ebaren ume erbestetuok.
Antziz eta negafer
Gatoñkizuz
- A. Negañ-efi onetan.
Ea bada
Geure bitaferko Andrea,
A. Zeure begi erukitsu oreik
Gugana biurtu egizuz
- A. Eta erbeste onen ondoren
Erakuskuzu Jesus
Zeure sabeleko Seme
Onetsi ori.
- A. A. O biotz bigun!
A. A. O erukioñ!
A. O Maria Birgiña gozoa!
Gure alde
Otoitz egizu
Jaungoikoaren Ama Done orek
A. Jesukristoren agintzariak
Jadetsi daikeguzan. Amen.

PAZKOETARAKO

Meza bitartean

VICTIMÆ paschali laudes immolent Christiáni.

Agnus redemit oves: Christus innocens Patri reconciliavit peccatores.

Mors et vita duello conflixere mirando: dux vitæ mortuus regnat vivus.

Dic nobis, María, quid vidisti in via?

Sepulchrum Christi viventis: et gloriam vidi resurgentis.

Angélicos testes, sudarium et vestes.

Surrexit Christus, spes mea: præcedit vos in Galilæam.

Scimus Christum surrexisse a mortuis vere: tu nobis, victor Rex, miserere. Amen. Allelúia

O filii et filiæ

OFILII et filiæ, Rex cælestis, Rex gloriæ: Morte surrexit hodie.

Alleluia.

Et Maria Magdalene, Et Jacobi, et Salome Venerunt corpus ungeré.

Alleluia.

A Magdalena moniti, Ad ostium monumenti Duo currunt discipuli.

Alleluia.

Sed Joannes Apostolus

Cucurrit Pedro citius, Ad sepulchrum venit prius.

Alleluia.

In albis sedens Angelus.

Respondit mulieribus: Quia surrexit Dominus.

Alleluia.

Discipulis adstantibus,

In medio stetit Christus, Dicens: Pax vobis omnibus.

Alleluia.

Postquam audivit Didymus

Quia surrexerat Jesus, Remansit fide dubius.

Alleluia.

Vide, Thoma, vide latus,

Vide pedes, vide manus,

Noli esse incredulus.

Alleluia.

Quando Thomas Christi latus,

Pedes vidit atque manus,

Dixit: Tu es Deus meus. Alleluia.

Beati qui non viderunt,

Et firmiter crediderunt! Vitam æternam habebunt.

Alleluia.

In hoc festo sanctissimo

Sit laus et jubilatio: Benedicamus Domino.

Alleluia.

De quibus nos humilimas,

Devotas atque debitas, Deo dicamus gratias.

Alleluia.

¡Victoria! ¡Victoria!

1

Batzuk. Victoria! Victoria!
Surrexit nostra Glória,
Jesus devicit tártara
Alleluia! Alleluia!
Læta pulséntur órgana,
Jesus jacet mors súbdita;

Ériak. Alleluia, cantate
Et Deo jubilate
In citbaris, in cymbalis
Bene sonántibus.

2

B. Trophéa Christus éxplicat
Patrum senatum liberat,
Mortemque moírte fúnerat,
Triumpho, cœlum ínsonat,
Mundus exultans júbilat,
Horrens infermus úlulat.

É. Triumphavit victor Jesus
A ligno regnat Deus,
O læta sors, devicta mors,
O Festa gaudia.

3

B. Victoria! Victoria!
Quid mæsta ploras Magdala
Vivit quem quæris anxia,
Alleluia! Alleluia!
Facéssat omnis tædia
Luctum deponat cíthara.

É. Dux vitæ jam revixit
Surrexit sicut dixit

Et visus est, et præsens est:
Quem vides Jesus est.

ÉROGATIBA - EGUNETARAKO**Aréntzak (Letañak)**

KYRIE, eléison.
 Christe, eléison.
 Kyrie, eléison.
 Christe, audi nos.
 Christe exaudi nos.
 Pater de cœlis Deus,
 miserére nobis.
 Fili Redémptor mundi
 Deus, miserére nobis.
 Spíritus sancte Deus,
 miserére nobis.
 Sancta Trínitas unus
 Deus, miserére nobis.
 Sancta Maria, ora pro
 nobis.
 Sancta Dei Génitrix,
 ora pro nobis.
 Sancta Virgo vírginum
 ora pro nobis.
 Sancte Michael, ora.
 Sancte Gábriel, ora.
 Sancte Ráphael, ora.
 Omnes sancti Angeli, et
 Archángeli, oráte pro
 nobis.

Omnes sancti beatórum
 Spírituum órdines,
 oráte pro nobis.
 Sancte Joánes Baptis-
 ta, ora.
 Sancte Joseph, ora.
 Omnes sancti Patriár-
 chæ et Prophéte, ora-
 te pro nobis.
 Sancte Petre, ora.
 Sancte Paule, ora.
 Sancte Andrea, ora.
 Sancte Jacóbe, ora.
 Sancte Joánnès, ora.
 Sancte Thoma, ora.
 Sancte Jacobe, ora.
 Sancte Philippe, ora.
 Sancte Bartholomæe,
 ora pro nobis.
 Sancte Matthæe, ora.
 Sancte Símon, ora.
 Sancte Thaddæe, ora.
 Sancte Mathia, ora.
 Sancte Bárnaba, ora.
 Sancte Luca, ora.

Sancte Marce, ora.	Sancte Benedicte, ora.
Omnes sancti Apóstoli et Evangelistæ, oráte.	Sancte Bernárde, ora.
Omnes sancti Discipuli Dómini, oráte.	Sancte Domínice, ora.
Omnes sancti Innocéntes, oráte.	Sancte Francisce, ora.
Sancte Stéphané, ora.	Omnes sancti Sacerdotes et Levitæ, oráte.
Sancte Laurénti, ora.	Omnes sancti Mónachi et Eremiæt, oráte.
Sancte Vicénti, ora.	Sancta Maria Magdale-na, ora.
Sancti Fabiáne et Sebastíane, oráte.	Sancta Agatha, ora.
Sancti Jóánnes et Paule, oráte.	Sancta Lúcia, ora,
Sancti Cosma et Damiáne, oráte.	Sancta Agnes, ora.
Sancti Gervasi et Protási, oráte.	Sancta Cæcilia, ora.
Omnes sancti Mártires, oráte.	Sancta Catharina, ora.
Sancte Silvéster, ora.	Sancta Anastasia, ora.
Sancte Gregóri, ora.	Omnes sanctæ Virgines et viduæ, oráte.
Sancte Ambrósi, ora.	Omnes Sancti et Sanctæ Dei, intercédite pro nobis.
Sancte Augustine, ora.	Propitius esto, parce nobis, Dómine.
Sancte Hierónyme, ora.	Propituis esto, exáudi nos Dómine.
Sancte Martine, ora.	Ab omni malo, libera nos, Dómine.
Sancte Nicolæ, ora.	Ab omni peccáto, libera nos, Dómine.
Omnes sancti Pontífices et Confessóres, oráte.	Ab ira tua, libera.
Omnes sancti Doctóres, oráte.	A subitánea et improvisa morte libera.
Sancte Antoni, ora.	

Ab insidiis diáboli, libera nos, Dómine.	Per advéntum Spíritus sancti Parácliti, libera nos, Dómine.
Ab ira et ódio, et omni mala voluntáte, libera nos, Dómine.	In die iudicii, libera. Peccatóres, te rogámus, audi nos.
A spíritu fornicatiónis, libera.	Ut nobis parcas, te rogámus audi nos.
A fúlgure et tempestáte, libera.	Ut nobis indúlgeas, te rogámus.
A flagéllo terræmótus, libera.	Ut ad veram poeniténtiam nos perdúcere digneris, te rogámus.
A peste, fame et bello, libera nos, Dómine.	Ut Ecclesiám tuam sanctam régere et conserváre digneris, te rogámus.
A morte perpétua, libera nos, Dómine.	Ut donnum Apostólicum et omnes ecclesiásticos órdenes in sancta religióne conserváre digneris, te rogámus.
Per mystérium sanctæ Incarnatiónis tuæ, libera nos Dómine.	Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliáre digneris, te rogámus.
Per advéntum tuum, libera nos Dómine.	Ut Régibus et Principibus Christiánis pacem et veram concórdiam donáre digneris, te rogámus.
Per nativitátem tuam, libera.	Ut cuncto pópulo Chri-
Per Baptismum et sanctum jejúnium tuum, libera nos, Dómine.	
Per crucem et passió-nem tuam, libera.	
Per mortem et sepultúram tuam, libera.	
Per sanctam resurrecciónem tuam, libera.	
Per admirabilem ascensionem tuam, libera.	

stiáno pacem et unitátem largiri dignéris, te rogámus.

Ut omnes errántes ad unitátem Ecclesiæ revocáre ad infidéles univérsos ad Evangé-
lii lumen perdúcere dignéris, te rogámus.

Ut nosmetipsos in tuo sancto servítio confortáre et conserváre dignéris, te rogámus.

Ut mentes nostras ad cœléstia desidéria erigas, te rogámus.

Ut ómnibus benefactóribus nostris sempitérna bona retribuas, te rogámus.

Ut ánimas nostras, fratrum, propinquorum et benefactórum nostrorum, ab æterna damnatióne erípias, te rogámus.

Ut fructus terræ dare et conserváre dignéris, te rogámus.

Ut ómnibus fidélibus defunctis réquiem æternam donáre dignéris, te rogámus.

Ut nos exaudire dignéris, te rogámus.

Fili Dei, te rogámus.

Agnus Déi, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exáudi nos, Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Christe, audi nos.

Christe, exáudi nos.

Kyrie, eléison.

Christe eléison. Kyrie eléison.

PENTEKOSTE EGUNEAN

Veni, Sancte

VENI, Sancte Spiritus,
Et emítte cœlitus

Lucis tuæ rádium.

Veni, Pater páuperum:

Veni, dator múnerum:

Veni, lumen córdium.

Consolátor óptime,

Dulcis hospes ánimæ,

Dulce refrigerium.

In labóre réquies,

In aestu tempéries.

In fletu solátium.

O lux beatíssima,

Reple cordis íntima

Tuórum fidelium.

Sine tuo númine,

Nihil est in homine,

Nihil est innóxium.

Lava quod est sórdidum,

Riga quod est áridum,

Sana quod est saucium.

Flecte quod est rígidum.

Fove quod est frígidum,

Rege quod est devium.

Da tuis fidélibus,

In te confidéntibus.

Sacrum septenárium.

Da virtútis méritum,

Da salútis éxítum,

Da perénne gáudium.

Amen. Alleluia.

SAKRAMENTU GUZTIZ DEUNARI

Gorputz-egunean

LAUDA, Sion, Salvatorem,

Lauda ducem et pastorem,

In himnis et cánticis.

Quantum potes, tantum aude:

Quia major omni laude,

Nec laudáre súfficis.

Laudis thema speciális,
Panis vivus et vitalis
Hódie propónitur.

Quem in sacræ mensa
coenæ,
Turbæ fratrum duodé-
næ.

Datum non ambígitur.

Sit laus plena, sit sono-
ra,

Sit jucunda, sit decóra
Mentis jubilátio.

Dies enim solemnís ági-
tur,

In qua mensæ prima
recólitur

Hujus institútio.

In hac mensa novi Re-
gis,

Novum Pascha novæ
legis,

Phase vetus términat.

Vetustátem nóvitas,
Umbram fugat véritas,
Noctem lux eliminat.

Quod in coena Christus
gessit.

Faciéndum hoc exprés-
sit

In sui memoriam.

Docti sacris institútis,
Panem vinum in salútis
Consecrámus hóstiam.

Dogma datur Christiá-
nis,

Quod in carnem transit
panis,

Et vinum in sanguinem.

Quod non capis, quod
non vides,

Animosa firmat fides,
Præter rerum órđinem.

Sub diversis speciéibus,
Signis tantum, et non
rebus,

Latent res eximiæ.

Caro cibus, sanguis po-
tus:

Manet tamen Christus
totus

Sub utrâque specie.

A suménte non concí-
sus,

Non confráctus, non di-
vísus.

Integer accípitur.

Sumit unus, sumunt
mille:

Quantum isti, tantum
ille:

Nec sumptus consúmi-
tur.

Sumunt boni, sumunt
mali:

Sorte tamen inæquáli,
Vitæ, vel intéritus.

Mors est malis, vita bo-
nis:

Vide paris sumptiónis
Quam sit dispar éxitus.

Fracto de m um sacra-
mento,

Ne vacílles, sed memén-
to

Tantum esse sub frag-
ménto

Quantum toto tégitur.

Nulla rei fit scissúra:

Signi tantum fit fractú-
ra:

Qua nec status, nec sta-
tura

Signáti minúitur.

Ecce panis Angelorum,
Factus cibus viatórum;
Vere panis filiorum:
Non mitténdus cáni-
bus.

In figúris præsignatur,
Cum Isaac immolátur,
Agnus paschæ deputá-
tur,
Datur manna pátribus.

Bone pastor, panis vere,
Jesu, nostri miserére:

Tu nos pasce, nos tuére:
Tu nos bona fac vidére
In terra vivéntium.

Tu, qui cuncta scis et
vales,

Qui nos pascis hic mor-
táles:

Tuos ibi comensáles.

Cohærédes et sodáles

Fac sanctórum cívium.

Amen. Allelúia.

O salutaris

O sálutaris Hóstia
Quæ cœli pandis ósti-
um,

Bella premunt hostília,
Da robur, fer auxiliúm.

Uni trinóque Dómino
Sit sempitérna glória
Qui vitam sine término
Nobis donet in pátria.
Amen.

Ave verum

AVE, verum Corpus
natum de María Ví-
rgine;
Vere passum, immolá-
tum in cruce pro hó-
mine:
Cujus latus perforátum
fluxit aqua et ságuine.

Esto nobis prægustá-
tum mortis in exá-
mine.
O Jesu dulcis! O Jesu
pie!
O Jesu, Fili Mariæ,
Tu nobis miserére.
Amen.

Adoro te

Akino'tar Tomas Deunaren olerkia

ADÓRO te devóte, la-
tens Déitas,
Quæ sub his figúris ve-
re látitas:
Tibi se cor meum to-
tum súbjicit,
Quia, te contéplans,
totum déficit.
Visus, tactus, gustus in
te fállitur.
Sed audítu solo tuto
créditur:
Credo quidquid dixit
Dei Fílius,
Nil hoc verba Veritátis
vérius.
In cruce latébat sola
Déitas,

At hic latet simul et
humánitas:
Ambo tamen credens,
atque cónfitens,
Peto quod petivit latro
pœnitens.
Plagas, sicut Thomas,
non intúeor,
Deum tamen meum te
confiteor:
Fac me tibi semper ma-
gis crédere,
In te spem habére, te
diligere.
O memoriále mortis
Dómini,
Panis vivus vitam præ-
santans hómni,

Præsta meæ menti de te vivere, Et te illi semper dulce sápere.	Totum mundum quit ab omni scélere. Jesu, quem velátum nunc aspício, Oro fiat illud, quod tam sítio: Ut, te reveláta cernens fácie, Visu sim beátus tuæ glóriæ. Amen.
Pie pellicáne, Jesu Dó- mine, Me immúndum munda tuo ságuine: Cujus una stilla salvum fácere	

O quam suávis

Antiphona

O QUAM suávis est Dómine spiritus túus, qui, ut
dulcédimen túam in filios demonstráres, reple-
ne suavíssimo de cœlo præstito, esuriéntes bónis,
fastidiósos dívites dimittens inanes.

O sacrum convivium

Antiphona

O SÁCRUM convivium in quo Christus súmitur,
recólitur memória passiónis ejus: mens implétur
grátia: et futúrá glóriæ nobis pignus dátur. (T. P.
Alleluia).

Adoremus

ADOREMUS in æternum sanctissimū Sacramen-
tum. (Laudate Dominum, *Bezperelan, 411 orialdean*)

Itandu eutson
 Etxean Maria'k:
 ¿Zer dakazu of
 Ene semetxoa?
 Aufkitu dodan
 Gauzarik onena:
 Eukaristiko
 Ogi ta ardoa.

Goratu daigun

1

Goratu daigun alkañ arturik
 Gure Jaun laztana
 Kristo Eroslea, Ostia'n dagoana,
 Guñtu daigun apal auzpazturik.
 Cora ta gora Jesus
 Zeru ta luñen Jaun eta Jabea,
 Oyu alayak Zuri, orain ta beti
 Maitasuna zuri, Jaun maitea.

2

Ogi irudipean Jaungoiko andia
 Janari egiñik
 Ostian dago gexoen sendakai:
 Otoitz bada, otoitz biotzetik
 Gora ta gora

Guñtu daigun

1

Jesus maitea zan azken
 [aparian
 Bera emon nairik ardaoa
 [ta ogian,
 Gureztat zalarik ilteko
 [aurean
 Maitasunak eukan bio-
 [tza menpean.

Guñtu daigun beti Jesus
 [Jaungoiko Jauna,
 Sakramentu onetan gugaz
 [dagoana.

2

Apostoluai miñez esan
 [dautse
 «Ni gaur saldua naz:
 [biañ ilgo nabe:
 Neure Aitaganako aldia
 [yat bete,
 Ona orain zenbat zai-
 [tuedan maite».

Guñtu daigun beti Jesus
 [Jaungoiko Jauna,
 Sakramentu onetan gugaz
 [dagoana.

3

Ogia arturik, mintzo da
 [Jaungoikoa;
 «Au da nire Gorputz»
 [zuek jatekoa
 Eta arturik ontzian ar-
 [daoa
 «Au da nire odol» ixuri-
 [tekoa

Guñtu daigun beti Jesus
 [Jaungoiko Jauna,
 Sakramentu onetan gugaz
 [dagoana.

4

«Jan - edan eizue guz-
 [tiok onetarik,
 Zuekin bat nadin izan
 [oraindanik;
 Egizue gero egin doda-
 [na nik
 Nire gaurko itzak go-
 [goan izanik».

Guñtu daigun beti Jesus
 [Jaungoiko Jauna,
 Sakramentu onetan gugaz
 [dagoana.

Siñespeno mirari

1

Siñespeno mirari
Txit afigafia
Ogiaren irudiz
Jesus estalia:
Jauna bera guftzen dot
Altara gañean
Ta ber-bera jaten dot
Egiz Jaunaftzean.

2

Nire begiak Jesus
An ez dabe ikusten
Eta sentzumenak be
Ez dabe oartzen:
Baña zalantz barik dot
An dala siñesten,
Siñesmenaren argiz
Au dot ezagutzen.

Kristo'ren arima

Batzuk. Kristo'ren Arimea, deundu nagizu,
Kristo'ren Gorputza, salbau nagizu,
Kristo'ren Odola, ase nagizu,
Kristo'ren sayets-ura, garbitu nagizu,
Kristo'ren nekaldia, indaftu nagizu.

Efiak. O Jesus ona! entzun eidazu,
Zeure zaurietan, gorde nagizu,
Zugandik alde-egiten, ez niri itxi.

3

Jesus'ek egin eban
Azken aparai
Janaritzat emonik
Bere Aragia.
Aragi deun ori
Jaten dot nik bere
Bera janik biotza
Zorionez bete.

4

Gurutz baten josita
Niretzat il zana,
Zorionez jantzita
Zerura joan zana,
Ori Sakramentuan
Dago estalia
Ta bera da lufean
Nire janaria.

B. Arerio gaiztoagandik, zaindu nagizu,
E. Neure eriotz-aldian, dei-egidazu,
B. Zugana joateko, agindu eidazu,
E. Zeure Doneakin batera,

Guztiak. Beti goretsi zaizadan. Amen.

(Abestu daiteke lenengo batzuk zati bat eta axc bera gero efi guztiak befesaten dauala be).

Nai al-dozue?

1

¿Nai al-dozue jakin
Nire nai bizia?
Jainko onarentzat da
Nire biotz gutzia.

*Nigan asi naz gogoratzen
Noz ikusiko dodan neure Jainkoa
Ezin bestela biziz, ¡ai! iltera noa.*

2

Jauna daukat betiko
Neure biotzean
Bera barik ezin dot
Atsedean lufean.

*Aregana noa lasterka
Eutsi ta biztu dayan nire gogoa
Ezin bestelan biziz ¡ai! iltera noa.*

3

¡O mai zoriontsua!
Jauna dot janari!
Aren odola bera
Dot emen edari.

*Arentzat izango da beti
Nire biotzeko maitasun osoa
Ezin bestela biziz ia! illeña noa.*

4

Lufeko janariak
Gatxa etoftean
Izten dira guztiak
Osatzeko ustean.

*Baña neure gaitz guztietan
Ori dot nik sendagari guztizkoa
Ezin bestela biziz ia! iltera noa.*

Ogi deuna

(Efoma'ko Eukaristi-batzaireko Ereserkia)

Ogi Deuna, Jaungoikozko ogia
Jesus onak damosku
Gure biotzen janaritzat,
Gure biotzen indar ta poz guztizat.

*Ogi deuna, Jaungoiko-indara
Indartu, indartu, zuk gure biotzak.*

Ogi Deuna, laba beroenetik,
Jesusen Biotzetik,
Gure biotzak berotzeko
Urten zara, lu' dana sugartzeko.
Ogi Deuna, Eguzki argi beroa,
Argitu, sugartu, zuk gure biotzak.

Ogi Deuna, lu'rik garbienean,
Miren'en sabelean,
Jainkoak ereindako garia,
Sendotzeko indardun janaria.
Ogi Deuna, garbitasun ber-bera
Garbitu, garbitu, zuk gure biotzak.

Ogi zerutik

Ogi zerutik
Etofia
Zu zara gure
Poz guztia.

Bildot santua
Ona emen
Munduko gatxak
Kentzea'ren
Sagrarioan
Non dagoen,
Lufa zeruaz
Bat-egiten.

Misteriorik
Andiena,
Jaungoikoaren
Oroimena,
Gozotasunik
Gozoena,
Gizonentzako
Dagoena.

Gauza guztien
Egilea,
Zeru ta luñen
Efegea,
Gure artean
Bizitea,
¡Zer zoriona
Dan gurea!

Ez zaitut begiz
Nik ikusten,
Baña bai fedez
Dot sinesten
Sakramentuan
Zelan zaozen
¡Jesus lastana
Gu maitatzen!

Ona Bildots

*Ona bildots eztia
Egiazko ogia
Zerutik da jatsia
Jaungoiko maitia.*

Gure Artzain ona
Ta Egilea,
Aitarik maiteena
Zeru-emolea.

Ostian zaozala
Dogu sinesten
Zeruan bezala
Or Zu aurkitzen.

Ziñez guñtzen zaitut
Jesus eztia
Añen emoidazu
Goiko bizia.

¡O Biotz maitea!
Deitzen gaituzu
Gugan egotea
Bilatzen dozu.

Eskiñi nai dautzut
Neure biotza:
Añen, sutu-egizu
Otza dago-ta.

Maitatuko zaitut
Orain luñean,
Gero maitatzeko
Zeru edefean.

Onetsi dagigun

*Onetsi dagigun
Jaungoiko Aitagandik
Luñera ogipean
Datořena.*

Bildots onetsia
Deun eta garbia
Begiñen malkoak
Legoftu eiguzuz:

Naimenai indara
Gogoai argia
Biotzai kemena
Ekafkiezuz.

Kutxa txiro ofetan
Zapi ofen atzean
Maitatu zaiguzan
Begira zagokuz.

Oř zagoz Jesus

*Oř zagoz Jesus
Oteunean,
Gorde nai zaitut
Biotzean.*

Zeruetako Jaun andia
Egiñik gure janaria:
O maitetasun ugaria
Gizonarentzat geyegia.

Ontasun danen itufia
Ilteko gure egaria,
O eskutuki pozgaria
Zeru ta luñen miraria.

Ondo gabeko itxasoa,
Zerutik jatsirikoa sua,
O maitetasun ain osua
Arimarentzat txit gozua.

Siñesten dot

Ēriak: Siñesten dot Sakramentu donean
Jesus ona, zagozala ostian.
Siñesten dot, Siñesten dot.

Batzuk: Jesus Jauna, oi neure Nausia.
Maitasunak zaitu ezereztu:
Zugan daukat neure uste guztia
Augaritik zaitut beti maitatu.
Gufitzen zaitut Jainko guztiz andia
Auzpazturik naukazu gaur emen,
Ontzat aflu nire gogo bizia.
Biotzez dautzut ori eskatzen.

Jauna, zure itz bakar bat naiko da
Oben-ofban guztiak kentzeko.
Esaizu ba itz bat eta arimea
Zuretzat izango da betiko.

Lenengo Jaun-afizean*(Auréz)*

<i>Ēriak.</i> 1	3
Gora, gora biotzak Zuen Jainkoari, Auzpaztu zakioez Jesus maiteari.	Ē.—Ona non etofi dan Jaunaren eguna: Zuekana dator gaur Zeru-emole ona.
<i>Umeak.</i> 2	4
Apalik auzpazturik Egun andi onetan Gagoz emen guztiok Jesusen onetan.	U.—Oi egun doatsua Etofi yakuna, ĒNok ulertu legike Gure zoriona.

5	7
Ē.—Deitu ume laztanok Ama Birjiñari, Aingeru ta zeruko Santu guztieri.	Ē.—Uts egite askogaz Zuen gurasoak Naigabetu ba-dira, Damu, umetxuak.
6	8
U.—O Birjiña Maria Gure Ama ona, Ēfukiof eiguzu Zure Jesus Jauna.	U.—Parkatu, bai, par- Aita eta ama: [katu Bakez, aflu dagigun Geure Jaun laztana.

Jaun-afu ondoren

<i>Ēriak.</i> 1	4
Orain zuen biotzak ĒZer ete-diñoē? Guztien izenean Esan eiguzue.	U.—Zelan beaf dan le- Gara mintzatuko, [gez Jesus'i eskef onak Ondo biufitzeko?
<i>Umeak.</i> 2	5
Atsegin poz andian Orain gara saflu, Jaunak gaitualako Gu gaur ikustatu.	Ē.—Andia da egiaz Daukazuen poza; Emon Jesus'i, emon Betiko biotza.
3	6
Ē.—ĒAi zein grazi andia Zeuen arimetan Artu dozuen zuek Gaurko goiz onetan!	U.—Jesus geugaz dogu Gu bere beragaz. [-ta Zeruan gaitezala Orok alkafezag.

JESUS'EN BIOTZARI

(LATÍÑEZ)

Cor Arca

1

COR, arca légem còntinens,
Non servitútis véteteris,
Sed gratiæ, sed veniæ,
Sed et misericordiæ.

2

Cor sanctuárium novi
Intemerátum fœderis
Tenplum vetusto sanc-
tius.
Velúmque scisso utilius.

3

Te vulnerátum charítas
Ictu patenti voluit,
Amóris invisíbilis
Ut venerémur vúlnera.

Cor dulce

COR dúlce, cor amábile,
Amore nostri saucium,
Amore nostri lánguidum,
Fac sis mihi placábile.

5

Quis non amantem re-
damet?
Quis non redéptus di-
ligat.
Et corde in isto séligat
Æterna tabernácula?

5

Decus Parénti et Filio,
Sanctóque sit Spíritui,
Quibus pótestas, glória,
Regnúmque in omne est
sæculum. Amen:

Cor Jesu, melle dúlcius,	Tu portus orbi náufra-
Cor sole puro púrius,	[go,
Verbi Dei sacrárium,	Secúra par fidélibus,
Opum Dei compén-	Reis asylum méntibus,
[dium.	Piis recessus córdibus.

O Cor amoris victima

O Cor, amoris victima,	Nos intimis recessibus
Cœli perenne gaudium,	Semel receptos contine.
Mortalium solatium,	Cor Jesu, o melle dul-
Mortalium spes unica.	cius,
Cor dulce, Cor amabile,	Puris amicum mentibus,
Amore nostri fervidum,	Puris amandum cordi-
Amore nostri langui-	bus,
dum,	In corde regnes omni-
Fac sis mihi placabile.	um.
Quos abluisti sanguine,	Amen.
Venis apertis omnibus,	

Agur Jesus'en

Agur Jesus'en Biotz gozoa,
Euskal-Biotzen zoragafia;
Saftu ta gorde ortxe betiko
Seme zintzo ta maitalaria.

Judea'n zeukan Efi autuak
Gurutzan josi zinduzanian
Zure begiak eta Biotza
Ezaf zenduzan Euskalefian.

Zatoz, Jesus

Eriak. Zatoz, Jesus laztana,
Zatoz gure Erege,
Gaur goratzen zaitugu
Gure Jaun ta Jabe.

Batzuk: Betof lenbailen gugana
Zure jabetasuna
Arerioak oinperaturik
Betof bai garaipena.

Ez da zerurako

Ez da zerurako
Beste hiderik
Jesus'en Biotza
Bezelaikorik.

1
Jesus'en Biotzak
Samur-samurik
Erukia baño
Ez dau besterik.

2
Biotz ori dago
Beti zabalik,
Pekatarientzat
Itxi bagar.k.

3
Zeru ta lufean
Ez da biotzik
Jesus'enak ainbat
Maite gauzanik.

4
¡O Jesus maitea!
Artueizuz onez
Guztion biotzak
Zeure ofen orde.

Izan zaitetz

Izan zaitetz beti,
Jesus maitea,
Gure biotzaren
Jaun ta Jabea.

1
Jesus'en Biotza
Dago suturik.
Maitasuna dager
Alde guztitik.

2
¿Non aurkituko da
Biotz gogofik
Biotz onen sutan
Urtuko ez danik?

3
Ez dau Jesus onak
Ez atseginik,
Gu oso bereak
Egin bagarik.

4
Bere Biotzean
Danok aiturik
Geratzen da Jauna
Pozez beterik.

5
O Jesus maitea!
Aitu bai pozik
Guztion biotzak
Betiko gaurtik.

6
Of bizi nai dogu
Maitez urturik,
Zure biotzean
Ondo gorderik.

Jauna, nire biotzak

Jauna, nire biotzak
Daitzen zaitu,
Zatorkidaz ba laster
Ene Jesus.

1

Iñontzik ezpa-dauke
Loratxuak
Lasteŕ gelditzen dira
Igaŕtuak:
Ni bere ilgo nintzake
Zu gaberik.

2

Zu ba'zengoz nigandik
Ain ufuti
Ezingo nintzake ni
Pozez bizi:
Zure zain gau ta egun
Nago beti.

3

Artzain on maitagaŕi
Neure Josu,
Zure artalde oŕtan
Aŕtu naizu;
Alkaŕaz bizi gaizan
Ni eta zu.

Nik guŕtzen zaitut

Eriak. Nik guŕtzen zaitut
Jesus'en Biotz ona
Zeru ta luŕean dan
Biotzik onena.

Eriak. Egizu o Jesus'en
Biotz guztiz maitea,
Gero eta geyago
Nik Zu maitatzea.

Norbait zugaŕ biziaz

Eriak: *Norbait sugaŕ biziaz*
Maite nai ba-do zu,
Biotzik gartsuena
Ementxe daukazu.

Batzuk.

1

Adiskidien alde z
Biziya emotea
Maitasunen neuria
Guztientzat ba-da:
Biotz maitale ori
Samiñez uŕatua
Maitasunez urtua
Zure alde il da.

2

Ez dozu aufkituko
Giza-seme aŕtean
Biotz edereñean
Bezelako gaŕik:
Bular jainkotsuak
Laba gori bizian
Dakaŕgu agirian
Biotz bat suturik.

3

Biotz oŕen gozoak
Laba beroan saftu
Bere gaŕetan gaftu
Nai gindukez beti.
Afen, zatofkioze
Biotz samindu ofi:
Beti izango yaku
Alegiñez ezti.

O Biotz maite

O Biotz maite
Maitatia
Zu gure Eŕege
Jaun Andia.

1

Biotz eder au
Ba da munduan
Eta zeruan
Aguřgafi.
Goazan, guk bere
Aguřtu daigun,
Goretsi daigun
Biotz ori.

2

Zu zara Jesus
Maite-maitea
Nire Jabea
Ta Jainkoa.
Natořkizu ni
Naibageturik,
Oso apalik
Zure auřera.

Zeru ta luřen

1

Batzuk. Zeru-goitik luřera jatsi zıñan
Gizonakaz beti izateko,
Eta gero Jaun ořaz batean
Gu be izan gaitez zerurako.
Eřiak. Zeru ta luřen Jaun andia,
Ařtu, ařtu zureztat gure Euskaleria

3

Zatoz gugana,
Jesus maitea,
Zure agindua
Betetera:
Zu zara gure
Jaun eta Jabe,
Bizi zu gabe
Ezin gara.

4

Adiskidetzat
Zugandutera
Zure Biotzera
Natořkizu:
Ařtu nagizu,
Bařen ořetan
T'eunki danetan
Euki naizu.

2

B. Sayetsetik agerian daukazu
Zeure Biotz maitagafi ori:
¿Nok Zu bere maitatuko ez zaitu,
Eskaf onak emonaz ugari?
E. Zeru ta luřen...

3

B. Zure oñetan auzpazturik gagoz
Guzaz, Jauna, eřuki, eřuki:
Egin zaitez gure biotzen Jabe
Orain eta beti, beti, beti.
E. Zeru ta luřen...

4

B. Ařen ba, ařtu gaizuz guztiok
Eta gorde zeure Biotzean.
Orain zureak emen izan ezkeror,
Beti zure zeruan gaitean.
E. Zeru ta luřen...

ANDRA MARIA 'RI

(LATIÑEZ)

Inviolata

<p>INVOLATA, integra et casta es, María Quæ es effécta fúlgida cœli porta. O Mater alma Christi caríssima,</p>	<p>Súscipe pia laudum præcónia. Nostra ut pura pectora sint et córpora, Te nunc flágitant devó- ta corda et ora.</p>
---	--

Tua per precáta dulcí-
sona.
Nobis concédas véniam
per sæcula.

O benígna! O Regína!
O María!
Quæ sola invioláta per-
mansisti.

Omni die

OMNI die dic Maríæ.
Mea, laudes, ánima;
Ejus festa, ejus gesta
Cole devotíssima.
* Contempláre et mirá-
Ejus celsitúdinem, [re
Dic felícem Genitricem,
Dic beatám Vírginem.

2. Ipsam cole, ut de mo-
Críminum te liberet: [le.
Hanc appella, ne procé-
Vitiórum súperet. * [Illa
3. Sine fine dic Reginæ
Mundi laudum cántica:
Ejus bona semper sona
Semper illam prædica.

O Sanctissima

O SANCTISSIMA, O purís-
sima.
Dulcis Virgo María,
Mater amáta, inteme-
ráta,
Ora, ora pro nobis.

2. Tu solátium, et refú-
gium,
Virgo Mater, Maríá;
Quidquid optámus, per
te sperámus:
Ora, ora pro nobis.

Salve, Mater

SALVE, mater miseri-
córdiæ,
Mater Dei, et mater vé-
niæ,

Mater spei, et mater
gratiæ,
Mater plena sanctæ læ-
titiæ. O Maríá!

Salve, decus humáni gé-
neris:
Salve, Virgo dignior cæ-
teris:

Quæ vírgines omnes
transgréderis,
Et áltius sedes in sú-
peris. O Maríá!

Salve, Regina cœlitum

1

SALVE, Regina cœlitum, o María!
In terra spes viventium, o María!
Jubilate, Cherubim,
Exsultate, Seraphim.
Consolate perpetim:
Salve, salve, salve Regina.

2

Mater misericordiæ,
O María!
Dulcis parens clemen-
tiæ,
O María!
Jubilate...

4

Spes nostra, salve, Do-
mina, O María!
Exstingue nostra crimi-
na,
O María!
Jubilate...

3

Tu vitæ lux, fons gra-
tiæ,
O María!
Causa nostræ lætitiæ,
O María!
Jubilate...

5

At te clamamus exules,
O María!
Te nos rogamus suppli-
ces,
O María!
Jubilate...

Tota pulchra es

Batzuk. 1

TOTA púlchra es, o Maria, tota púlchra es
Et mácula non est in te,
Quam speciosa, quam suávis in delíciis
Concéptio illibata.

Eñiak. *Veni, veni de Líbano,
Veni, veni coronaberis.*

2

B. Tu progréderis ut auróra rútilans,
Affers gáudia salútis,
Per te órtus est Christus Deus, sol justítiae,
O fúlgida porta lucis.

E. *Veni, veni...*

3

B. Sicut lílium inter spinas: inter filias
Sic tu, Virgo benedicta.
Túum refulget vestimentum ut nix cándidum
Sicut sol fácies tua.

E. *Veni, veni...*

4

B. In te spes vitæ et virtútis, omnis grátia
Et viæ et veritátis.
Post te currémus in odórem suavíssimum
Trahéntium unguentórum.

E. *Veni, veni...*

Tota púlchra es Maria.=Tota púlchra es Maria.
=Et mácula originális non est in te.=Et mácula

originális non est in te.=Tu glória Jerusalem.=Tu
lætítia Israel.=Tu honorificentia pópuli nóstri.=
Tu advocáta peccátorum.=O Maria.=O Maria.
=Virgo prudéntíssima. = Mater clementíssima.=
Ora pro nóbis.=Intercede pro nóbis ad Dóminum
Jésu[m] Chrístu[m].

Salve Regina

216'n oríaldian

Angelus

1

Aingeru batek Maria'ri
Diñots: «Graziz betea»
Jaungoikoaren Semeari
Emon dautsazu Soñtzea.

*Goiz, arats ta eguerdian
Ama, goresten zaitugu,
Aingeruaren itzak eurak
Guk beñ-esaten ditugu.*

(Agur Maria bat esaten da).

2

Jaungoikoaren nai san-
[tua
Niñan daitela egiña,
Izan nadin ni bere Ama
Baia geldituz Birjiña.

*Goiz, arats...**(Agur Maria)*

3

Jainkoaren Seme mai-
[tea
Gizatasunez da janzten:
Or ontasan egiazkoa
Jainkoa gugaz egoten.

*Goiz, arats...**(Agur Maria)*

Neure Ama

*Neure Ama, txit laztana,
Zuretzat artu naizu,
Lagundu ta gorde beti
Zeruratu nagizu.*

Ama batek ezin ba-dau Semea txar-to ikusi, ¿Zelan amarik onenak Al izango nau itxi?	Deabruak, griña txar- Eta mundu galduak [ak Gogaituta nauke, Ama, Luzatu zeure eskuak.
--	---

Negafezko erbestean
Asko igaroten dogu:
Gure malko samin onek
Afen, Ama, legoñtu.

Zeruko Ama

*Zeruko Ama, izañ argia
Zugana gatoz, poz pozik:
Gure biotzak artu egizuz,
Zaindu gaginguz-zerutik.*

Gomuta zadiz, Ama [on ona, Iñoz be esan ez dala Zuri deituta, laguntza [barik Iñortxo itxi dozula.	Biotz - biotzez gure [efiak Zaindari zaitu autetsi. Ama begira, Efi gaxo [au Gorde egizu, beti beti.
---	---

LORA IĪERAKO**Ume baten**

*Ume baten antzera
Ama Mariana,
Liliak eskintzera
Biotzak naroa.*

Goiko uda bañia Zara zu, Maria; Luñean Lora-ila Zure irudia.	Zelai mendi-apañak Dauskue autoñtzen Edefez zerua-be Dozula apaintzen.
---	---

Birjiña gustiz ona

*Birjiña gutliz ona,
Zeruko Eregiña,
Artu egizu koro
Guk loraz egiña.*

1	Lora guztiak dabe Edefetasun bikaña, Baña zu zara, Ama, Lorarik edefena.	3	Zelan zeru urdiña Apaindurik izañez, Alan zara, Maria, Edefaren edefez.
2	Eguzkia baño be Zara edefago, Zuri begira ezin Asperturik nago.	4	Zu besteko edefik Ez da iñor besterik: Zeru-lufak daukazuz Danak argiz beterik.

Goazan guztiok

*Goazan, goazan guztiok
Birjiña Amagana,
Eskintzera biotzez
Loratxu eder bana.*

1

Lora mota guztiak
Luñaren gañean
Zure antzeko dira
Edeftasunean.

2

Bardiñik ez dozula
Garbitasunean
Lili edeñak diño
Arantza artean.

3

Liliak utsak dira
Ezpa-da biotzik
Onbidez apaindua
Loretan gorderik.

4

Aftuizu maitasunez
Goi-doyez jantzirik
Ama, gure biotza
Lorakaz baturik.

AZKEN-AGURAK

*Agur, Ama Maria,
Agur, agur, agur,
Agur sortzez garbia
Agur, agur, agur
Agur Ama, agur, agur.*

1

Birjin eder Maria
Jainkoaren Ama
Entzun eizu zerutik
Nire azken kanta.

2

Ama biotzekoa
Ezin dot aldegin;
Emen bizi nai neuke
Nik beti zurekin

3

Gera zaitez, Maria,
Altara onetan,
Maitez urtu nadin ni
Amaren oñetan.

4

Ona, Ama maitea,
Nire azken kanta;
Zure begi edeñok
Itzuli nigana.

*Agur, agur, agur Maria
Agur, agur, guttiz garbia.*

1

Zeru ta luñ guztia
osoro pozturik,
Kanta-kantari dagoz
Biotzak suturik.

2

Maria, soñtu ziñan
Oñban gabekoa,
Deuntasun guztiagaz
Apaindurikoa.

3

Oin-azpian lefturik
Luzbeli burua,
Garaitu dozu, Ama,
Betiko inperna.

4

Maite gorderik za-
Gure biotzetan: [goz
Añtu gagizuz, Ama,
Gero zeruetan.

Agur izañ eder

*Agur izañ eder
Birjiña maitea,
Agur Ama gozo
Zeruko atea.*

1

Aingeruak zuri
Bañi-on emonik,
Etoñi zan gutzat
Bakea zerutik.

2

Lotuak askatu,
Itsua argitu,
On guztiak emon,
Gaitz guztiak kendu.

3

Guretzako, Ama,
Zaitetz samur izan;
Gure otoi-deyak
Junak entzun daizan.

Aguñ Jesus'en Ama

1

Aguñ Jesus'en Ama,
Birjiña Maria,
Aguñ itxasoko izaf
Dizdiatzañea,
Aguñ zeruko Eguzki
Poz utsez betea,
Agur pekatarien
Kaya ta estalpea.

2

Aguñ, gizonen Ama,
Zeruko Efeñia,
Ama gozo ta maite
Oberik ezina:
Zugandik joatea
Da gauza samiña;
Aguñ neure biotzeko
Poz eta atsegiña.

4

Bizibide on bat
Dautzugu eskatzen,
Jesus ikusteko
Zeruan gozatzen.

3

Aguñ, gure poza ta
Atsegin guztia,
Atsekabe danetan
Gozakai ezta.
Aguñ, Birjiña edef,
Txit zoragafia,
Aftuizu biotza ta
Semeen bizia.

4

Baña zugandik alde
Biotzak ezin dau,
Zugana berez doa,
Zugan bizi nai dau:
Birjin bardingabea,
Onetsi nagizu,
Aguñ, Ama neurea,
Aguñ, agur, agur.

IÑAZIO DEUNARI

Iñazio,
Gure Zaindari andia,
Jesus'en Lagundia
Zuk batu
Eta indaftu dozu;
Ez da ez etsairik
Jañiko yatzunik
Iñolaz aurfan
Gaurko egunean,
Naiz betoñ
Luziper gokaiztua
Itxirik inperua.
Zure Lagundia
Beti da bilduñ gabe,
Bere Jaun ta Jabe
Da Jesus andia.

Garaitu ditu
Zure Lagundiak
Etsayak.
Ez dauko Eleizeak
Ez Euskaleñiak
Ez dauke bilduñik
Iñongo aldetik.
Iñazio oñ dago,
Beti indaftuago
Dauka Lagundia
Su-gafez betia,
Gudakatu nairik
Ikuñia zabalik,
Gau t'egun guk
Guztiok bakea dauka-
Beti gau eta egun. [gun

Jañai dayogun Iñazio'ri

Jañai dayogun Iñazio'ri
Euskaldun onak bagara,
Zabal-zabalik eroan daigun
Gure Jesus'en bandera.

1

Bandera oñaz emen ba
[gara
Egiñaz beti jauñera!
Batuko gaitu Jaunak ze-
Iñazioren aldera. [ruan

2

Eguzki bañi bat Iñazio
[da
Loyola etxeko semea
Argi efeñu biziz dauka-
Mundu guztia betea.[na

LUIS GONZAGA DEUNARI

*Eriak. Guztiok Luis Gonzaga
Ementxe gaukazuz,
Guzaz erukiturik
Aren zaindu gaizuz.*

Batzuk. 1

Zartzera eldu gabe
Il ziñan gazterik
Deuntasunez osoro
Guztiori beterik.

2

Jařayan gatzoz bada
Zugana gu bere,
Antzeko izan nairik
Iñoz itxi gabe.

Luis Deunari

*Eriak. Jaunagandik dozu jadesten
Eskatzen dozun guztia,
Iguzu zuri jařaitzea
Santu gazte, Luis geuria.*

1

Utsegin txikitxu bi
[dozuz
Zeure pekatu guztiak
Eta ofegaitik dauka-
[zuz
Beti negařez begiak.
jEz nabe ni lotsaz leftu-
[ko
Neure pekatu andiak!

2

Etsyari zeutsan be-
[zela
Gořoto bizi - bizia
Gorputza be gořoto do-
[zu,
Zauritu dozu erdia.
¿Ta nik bilatuko ete
[dot
Atsegin eta saria?

3

Disdiatzen dautzu
[ariman
Garbitasunen loreak,
Aingeruzkoak diralako
Zure itz eta egiteak.
¿Zelan euki ete -nein-
[kez
Gorputz ta arima lo-
[yak?

4

Eřez oinperatzen do-
[zuz zuk
Mundu, griña ta etsa-
[yak,
Aldendu bere bai zu-
[gandik
Atsegin ta ařokeriak.
Nik bere ofelan izateko
Asmo sendoena daukat.

5

Jaungoikozko maitasun biziz
Zagoz zu irazagia
Ta beti bere gauzetan da
Zure ekite guztia.
Nik bere gaurganik Jaunari
Eskintzen dautsat bizia.

Luis'tařen abestia

Kristo dala Eřege autortzen dogu,
Inpernua dau zapaldu ta da goraldu
Garaitzale, garaitzale.
Luis'tar gaztedia bilduřik gabe,
Gurutzia eskuan daula urtego da, bai,
Bere alde, bere alde.
Alpeřik Satanas dator gaľendurik,
Ez da ez zugandik aldentuko gaitunik.
jGora Kristo, gora!!
jGora Kristo Eřege!!

Beatzunik gabeko
Uso zuria,
Aingeru edc-
Luis zoragaña,
Ikufiña zabaldu,
Bai zabaldu,
Jesus'en gudari
Izan nai dogu
Beti beti
Beti beti.

Seme ta alabak gatoz
Ama Maria,
Zuri eskiñi nairik
Biotz garbia,
Gorde gagizuz, Ama,
Mantupean,
Laguntz gabe jai! gal-
Gu ez gaitean [du
Bein-be bein-be
Bein-be bein-be.

ASISKO FRANZIZKO DEUNA'RI

Aita Franzizko'ri agurá

Agur, Franzizko, agur
Serafin gartsua,
Agur, Aita maitea
Agur, agur, agur.

1

Zeure oñetan, Aita,
Gaukazuz baturik
Azken-agurá egiten
Gutziz samindurik:
Agur, gure begien
Argi pozgaña,
Agur, gure biotzen
Gozamen ezta.

2

Baña gure biotzak
Ezin alde-egin dau
Zure onespenak gauř
Alaitzen ezpa-dau:
Onespen au bertatik
Alde egin baño len,
Aita ona, guztiori
Emon egizu, afen.

Asisko Franzizko Deuna'ri

Eriak. Aita txit maite, Franzizko dontsua
Maitasunezko Serafin gartsua,
Onoimenetan txit auřeratua,
Izan zaitez beti guztion maisua.

1

Batzuk. Bizi izan zñan beařtsu munduan,
Txirotasuna maite izan zenduan,
Aberats zara Jaunaren onduan
Betiraun guztiko orain or zeruán.

2

Jesus daukazu beti biotzean,
Gura zeuke egon aren biotzean:
Bost zauri edef bere irudian
Ezari dautzuz Ak zeure gorputzean.

3

Aintza beti, bai, Aita Jainkoari,
Beste ainbeste bere Semeari,
Ta bardin bere maitetasunetik
Datořen Espiritu Santuari.

Franzizko zñanean

1

Batzuk. Franzizko zñanean
Mundura agertu
Jesus'ek bere antzera

Zinduzan egin Zu:
Ta bere maitetasunez
Ziñan zu zauritu.

Eriak. Franzizko, gure Jesus
Nai dogu maitatu.

2

Jesus'en antzekorik
Inor ba-da softu,
Franzizko okoluan
Zan jayo ta agertu:
Auferantz beti eutsan
Jesus'i jafaitu.

Franzizko...

3

Gaztetako urteak
Emen igarorik
Mundu nasi onetzaz
Ondo asperturik,
Afisku oneitatik
Ziñan zu aldendu.

Franzizko...

Zure semeak gara

Eriak. Zure Semeak gara
Nai zaitugu maita,
Franzizko, izan zaitzez
Beti gure Aita.

4

Jesus beti maitatzen
Zenduan ikasi,
Serafinen bizitza
Bertatixe asi,
Baita onein antzera
Biotzak su aftu.

Franzizko...

5

Bizturik biotzean
Jesus'en fedea
Irakasten zenduan
Jaunaren legea:
Arima asko zinduzan
Zeruetan saftu.

Franzizko...

1

San Franzizkoren Or-
Irugañean [den
Emen gagoz baturik
Alkafatasunean:
Mundu au igarorik
Bizitza onean
Zerura igoteko
Ilten garanean.

2

Gaiztoak ondu eta
Onak obetzea
Gure bandera izan
Bedi gurutzea:
Eskapularioaz
Jantzirik kordoya,
Beti izango dogu
Bizitz zerukoya.

3

Alpefik egingo dau
Satanas'ek gefa,
Bada beti garaife
Gu izango gara:
Oinperatzeko oso
Inpernua bera
Naiko da Orden ontan
Daukagun bandera.

4

Aita baten semeak
Beti gara anai,
Dautsagula alkañi
Biziro ondo nai.
Orden Santu onetan
Aufkitzen garenoi
Maitasun ori yaku
Ezagutzen non nai.

5

Aitaren seme onak
Beař dogu izan,
Bada ikusten gaitu
Ze moduz gabiltzan:
Aita goratu daigun
Luřeko bizitzan
Il ondoan zerura
Berak jaso gaizan.

JOSE DEUNARI

Ave Joseph

Ave Joséh, fili Dávid, juste vir Mariæ, de qua natus est Jésus.

Sancte Joseph, páter nutritie Jésu Christi, ad eum qui vere est pánis vitæ nos perdúcere pie digneris.

Salve, Pater Salvatóris

1
SALVE, Pater Salvatóris,
 Salve, cústos Redemp-
 [tórís,
 O Joseph amábilis.
 O Joseph amábilis.

2
 Salve, spónse Mátris
 [Déi,
 Salve, hósptes Dei mei,
 O Joseph mirábilis.
 O Joseph mirábilis.

5
 O mi Jesu salutáris,
 Tui Joseph virginális
 Méritis nos prótege.
Méritis nos prótege.

3
 O quam fuit admirán-
 [da
 Vita tua veneránda,
 Hábens dei Filium,
Habens Dei Filium.

4
 Per te, Joseph, suble-
 [vémur,
 Te patrónnum adprecá-
 Totius Ecclesiæ. [mur
Totius Ecclesiæ.

Jose Deunaren atsekabe-atsegiñak

1

Biotza guztiz atsekabetu yatzun
 Igafirik Maria egoala seindun:
 Aingeru batek alaitu zinduan
 Zure bildufak aldendu zituan.
 Gure alde egin otoi, Deun andia,
 Ta jadetsi biotzeko bake ezta.

2

Otzez egoalarik Jesus askan
 Zure biotz samuía lafitu zan.
 Atsegin-pozez bete yatzun gero
 Aingeruak abeska entzun ezkeru.
 Gu bere il da gero igon gaitezela
 Aingeru-eresiak entzutera.

3

Oi! zein andia izan zan zure miña
 Jesus odol-ixurten ikusi-ta.
 Baña umearen izen pozgañiak
 Poztu zituan zure min guztiak.
 Iguzu, Jose Deuna, guri, afen
 Iltea izen ori gozaro aitatzen.

4

Mindu ziñan, Maria ta Jesus'en
 Oñazeak aúfetik ezagutzen:
 Ta poztu ziñan ezautu orduko

Olan giñala gu zeruratuko.
Aek ekafi daben zoriona
Ez daigula guk galdu, Jose Deuna.

5

Oi! guztiz samindurik efbestera
Igesi zoaz, Jesus jagotera:
Baña alaitu ziñan efbestean
Jainko-aizunak jausten ikustean.
Egizu lur ontako efbestean
Alai ta pozik bizi al gaitean.

6

Biuñtzen zaranean zeure etxera
Seña ilgo ete-dautzuen bildur zara:
Baña zeruak esan eutzun bereala
Bildurik gabe bizi zeintezala.
Guri jadetsi eiguzu, Deun maitea,
Jesus eta Maria'gaz bizitea.

7

Miñaren miñaz ziñan zu uratu
Jesus umea zebanean galdu;
Ardura andiaz zenduan bilatu
¡Zenbateraño ziñan gero poztu!
Bein bere ez daigula galdu Jauna.
Auxe jadetsi eiguzu, Jose Deuna.

Eleiz Ama

*Eleiz-Ama Deunaren
Jagola andia.
Entzun, añen, zerutik
Gure otoitz-deya.*

1

Jesus eta Maria
Zu il ziñanean
Laguntzen egon ziran,
Jose, zure aldean;
Zatoz, ba, laguntzera
Zori ain lañan,
Gu bere il gaitzean
Jaunaren beanean.

2

Ikara barik doa
Pedroren ontzia
Zu zaralako bere
Zaindari andia:
Betoz ekaitzak, betof
Itxasoa gose,
Ez dabe ondatuko
Ontzi ori, Jose.

3

¡O zein zoriona da
Jose, bizitia
Laguntzat dozuzala
Jesus ta Maria!
Jesus ta Mariagaz
Egiguzu grazi.
Gu be olantxe gaizan
Beti, beti bizi.

GARBITOKIKO ARIMEN ALDE**Cántica penitentiae**

INTER vestibulum et altáre plorábunt sacerdótes,
ministri Dómini plorabunt et dicent: Párce pópulo
tuo, ne in aetérnum irascáris nobis.

Jesu Christe pro nobis crucifixe! per sacrum vul-
nus sacratissimi lateris tui, dona eis réquiem.

Jesu Salvator mundi, exaudi preces supplicum.

Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos ami-
ci mei, quia manus Dómini tétigit me.

1

Languéntibus in purgátorio,
Qui purgántur a dólere nímio,
Et torquentur gravi supplicio,
Subvéniat tua compássio.

O Mária!

2

Fons es pátens quæ cúlpas ábluis,
Omnes lávas et nállum réspuis,
Mánum tuam extende míseris
Qui sub pœnis lánguent contínuis.

O Mária!

3

Ad te, pia, suspirant mórtui,
Cupiéntes de pœnis éruí,
Et adéssé tuo conspéctui,
Et gáudiis æternis pérfrui.

O Mária!

4

Lex justórum, norma credéntium,
Vera salus in te sperántium,
Pro defúntcis sit tibi stúdiúm
Assidue oráre Filium.

O Mária!

5

Benedicta per tua mérita,
Te rogámus, mórtuos súscita,
Et dimittens eorum débíta,
Ad réquiem sis éis sémita.

O Mária!

6

Clavis David quæ coelum áperis
Nunc beata succúrre míseris,
Qui tormentis torquentur áspéris
Educ eos de dómo cárceris.

O Mária!

7

In tremendo Dei iudicio,
Quándo fiet stricta discússio,
Tunc etiam súpplica Filio:
Ut cum Sáncctis sit nóbis pórtio.

O Mária!

Aítu egizuz

Aítu egizuz, Jesus maitea,
Ontzat gure éreguak,
Eta arima gaxo aei
Edegi laster zeruak.

1

Guzaz éruki zaiteze zuek
Guraso ta anayak:

Adiskide onak, entzun zuek be
Gure dei erukañiak.
Jasaten gagoz su-gař bizitan
Oñaze guttiz andiak:
¿Non dira zuen ondonai eta
Maitasunezko erayak?

2

Begira, anai, begira eta
Ikusi gure negařak
Entzun bere bai, erukiturik
Gure penazko deadařak.
¡Ai zein samiñak diran guretzat
Emengo suaren gařak!
Zuen erėgu ta egite onak
Ditugu guttiz beařak.

3

Meza entzutea, ta Jaunařtzea
Baraua eta limosna,
Gogo onez egin ezkerro,
Dana da guretzat ona.
Gure ongile izan danari
Jainkoak emongo dautso:
Bere grazia luřean eta
Zeruan, zorion oso.

Jesus zuri dautzugu

Jesus zuri dautzugu
Eskatuten benaz
Eruki zaitzela
Arima aen penaz.

1

¡O, guzaz aitzurik of
Bizi zarienak!
Gogora ekařzue
Daukaguzan penak:
Biotza biguntzeko
Gutziz dira onak.

2

Guraso eta ume,
Senar-emazteak,
Anai eta arėba,
Zař eta gazteak,
Zuei deyez gagoz
Samiñez beteak.

3

Inguratu-ik gaukaz
Osoro su-gařak:
Entzuten ezpa-dira
Of gure negařak,
Ařen, entzun eizue
Gure deadařak.

4

Gu emen su-gařetan
Lafi eta estu.
¿Eta zuek aitzurik
Jolas eta olgau?
Pena andiagorik
Iñok bere ez dau.

BIDEZKUNDE EDO PEREGRINAZIÑOETARAKO

Aguř, erugabeko

Aguř, erugabeko
Birjiña Maria,
Aguř zeruko izar
Lausorik gabia:
«Gutziz zara edeřa»
Zendun zuk aditu
Jaunagandik, mundura
Ziñanean sořtu:
Ez dot bada erurik
Zugan nik aurkitu,

Adan'en pekatuaz
Ez ziñan kutsutu.
Bertatik eguzkiak
Zinduzan apaindu,
İlargia oinpean
Itzalez geratu,
Zure burua izařak
Eben koroetu:
Zeru-luřeko galak
Zugan ziran batu.

Loyola'ra

Alpeñik dabiltzaz, alpeñ-alpeñik,
 Euskaldun-Eña Jesukristori
 Kendu ezetz, kendu ezetz.
 Euskaldun-Eña dauko gorderik
 Loyolak, Loyola gaztelu ori
 Añtu ezetz, añtu ezetz.
 Ez dogu nai, Jauna, Euskaleñirik
 Zuretzat ezpa-da oso-osorik,
 Ez dogu nai, ez dogu nai.
 Loyola! Loyola! Euskaleñiak
 Biotza Loyola'n dauko jafia:
 Ez zara, ez, ilgo Eñi maitea,
 Loyolan biotza dozu gordea,
 Ondo gordea.

Goazan, goazan

Goazan, goazan guztiok
Geure Amagana,
Goazan bai, eskintzera
Biotz eder bana.

1

Zu zara gure Ama
 Birjiña Maria
 Izañ eta eguzki
 Guztien Argia,
 Aingeruen Eñegin
 Egiz gufgafia
 Izan zaitez euskaldun
 Danen Zaindaria.

2

Zure semeok pozez
 Gara gaur alkañtzen
 Ta gogo onez dautzu-
 Biotzak eskintzen; [guz
 Bai dakigu Zugana
 Yatzuna etoñten,
 Zure magalpe oñtan
 Dozula jagoten.

3

Argi guztien argi
 Donsua Zu zara,
 Augaitik Zure beař
 Gu auñkitzen gara:
 Izpi bat bialduzu
 Gure biotzera,
 Seme leyelak izan
 Gaitezau auñera.

4

Gaur eñukia izan
 Egizu guztzako
 Zure seme-alaba
 Guztioentzako:
 Zeruan lekutzu bat
 Egizu geroko
 Ilda zure ondora
 Gu joan orduko.

Arantzazu'ra

Geure eñitik gatoz
 Gaur Arantzazu'ra
 Mariaren auñean
 Otoitz-egitera:
 Fedea sendotuta
 Burdiña bezela,
 Etsayak jauñtiteko
 Amiltoki-bëra.

Edeñtasun guztiaz
 Ziñalako soñtu
 Luñbira ta zeruak
 Goratuten zaitu:
 Jatofizko eñuak
 Ez zinduzan loitu,
 Soñtzez ain garbi-edef
 Bakañik zara zu.

Inpernua zapaldu
 Mundu txaña astindu,
 Luzifeñ'en lagunak
 Betiko garaitu:
 Jesus eta Mariak
 Gagiezan zaindu
 Euskal-eñietako
 Semeok nai dogu.

Zeru garbi urdiña
 Da zure irudia,
 Izañ edef-edefez
 Osoro josia:
 Ainbat edeñtasunez
 Zaozala jantzia,
 Soñtze bertatik, Ama,
 Zara Zu garbia.

Aguñ, aguñ, aguñ Maria
Aguñ, aguñ, guztiz garbia.

Aguñ, aguñ, aguñ Maria
Aguñ, aguñ, guztiz garbia.

ALDI BATZUETARAKO

Alleluia, Psallite

Alleluia.

Psallite Deo nostro, psallite. Alleluia,
Psallite Regi nostro, psallite. Alleluia, Alleluia.

Alleluia.

Quoniam Rex omnis terræ Deus. Alleluia.
Psallite sapienter. Alleluia. Alleluia.

Alleluia.

Jubilate Deo omnis terra. Alleluia.
Exsultate, et psallite. Alleluia. Alleluia.

Alleluia.

Quoniam in æternum. Alleluia,
misericordia ejus. Alleluia. Alleluia.

Te Deum

TE Deum, laudamus; *
te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem *
omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli, *
tibi Cœli, et universæ
Potestates.

Tibi Cherubim et Seraphim *
incessabili voce proclamant:

Sanctus * Sanctus *
Sanctus * Dominus Deus
Sabaoth.

Pleni sunt cœli et terra *
majestatis gloriæ tuæ.

Te gloriosus * Apostolorum
chorus.

Te Prophetarum *
laudabilis numerus.

Te Martyrum candi-

datus * laudat exercitus.

Te per orbem terrarum *
sancta confitetur Ecclesia.

Patrem * immense
majestatis.

Venerandum tuum
verum * et unicum Filium.

Sanctum quoque *
Paracletum Spiritum.

Tu Rex gloriæ, *
Christe.

Tu Patris * sempiternus
es Filius.

Tu ad liberandum
suscepturus hominem: *
non horruisti Virginis
uterum.

Tu, devicto mortis
aculeo, * aperuisti
credentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei
sedes, * in gloria Patris.

Judes crederis * esse
venturus.

(Belauniko)

Te ergo quæsumus,
tuis famulis subveni: *

quos pretioso sanguine
redemisti.

Æterna fac cum Sanctis
tuis * in gloria numerari.

Salvum fac populum
tuum, Domine, * et benedic
hereditati tuæ.

Et rege eos, * et extolle
illos usque in æternum.

Per singulos dies *
benedicimus te.

Et laudamus nomen
tuum in sæculum, * et
in sæculum sæculi.

Dignare, Domine, die
isto * sine peccato nos
custodire.

Miserere nostri, Domine,
* miserere nostri.

Fiat misericordia tua,
Domine, super nos, *
quemadmodum speravimus
in te.

In te, Domine, speravi:
* non confundar in
æternum.

ANJELIS MEZEA

M. M. $\text{♩} = 130$

Mod. V *p*

Ky-ri-e *

rit.

e lé-i-son.

p

rit. *f*

iiij. Chris-te

p *rit.* *f*

e- lé-i-son. iiij. Ki-ri-e

mf. *p* *rit.*

e- lé-i-son.

f *f* *mf.*

Ki-ri-e

p *rit.*

** e- lé-i-son.

GLORIA

(Jauparijak)

V *v*

Glo-ri-a in-ex-cel-sis Dé-o.

p Batzuek

Et in tér-ra pax ho-mi-ni-bus bo-næ

f Bestiak

vo-lun-ta-tis. Lau-da-mus-te.

f *mf poco rit.*

Be-ne-dí-ci-mus-te. A-do-ra-

p tempo *crec.*

mus-te. Glo-ri-fi-cá-mus-te. Grá-ti-

dim.

as á-gi-mus tí-bi, prop-ter mag-nam gló-

p

ri-am tú-am. Do-mi-ne De-us, Rex cœ-

lés-tis De-us Pá-ter om-ni-po-

p
tens. Dó-mi-ne Fí-li-u-ni-gé-ni-te,
rit. Je-su Chrí-ste. *mf* Do-mi-ne Dé-us Ag-nus
cres. De-i, Fí-li-us Pa-tris. Qui tol-
rit. lik pec-cá-ta mun-di mi-se-ré-
f tempo re nó-bis. Qui tol-lis pec-cá-ta mun-di
mf sú-sci-pe de-pre-ca-ti-ó-nem nó-
p stram Qui sé-des ad d́ex-te-ram Pa-tris,
f mí-se-re-re nó-bis. Quó-ni-am tu

só-lus San-ctus. Tu só-lus Dó-mi-nus.
rit. Tu só-lus Al-tí-si-mus Je-su-
Chri-ste. Cum Sán-cto Spí-ri-tu
rit. in glo-ri-a De-i Pa-tris.
(Gustiak) *f rit.*
A-men.
C R E D O
(Jauparijak) *p* (Batzuk)
Cre-do in ú-num Dé-um. Pá-
trem om-ni-po-tén-tem fac-tó-rem cœ-li
cres. et tér-ræ vi-si-bí-li-um ó-m-ni-um

dim. et in- vi- si- bí- li- um. Et in ú-
p Bestiak
 num Dó- mi- num Je- sum Chri- stum Fí- li-
p
 um Dé- i u- ni- gé- ni- tum. Et ex Pa- tre
 ná- tum án- te óm- ni- a saé- cu- la.
mf
 Dé- um de Dé- o lu- men de lú- mi- ne.
cres. *p*
 Dé- um vé- rum de Dé- o ve- ro. Gé- ni-
 tum non fac- tum con- sub- stan- ti- a- lem
 Pa- tri per quem óm- ni- a fá- cta sunt.
 Qui pro- pter nos hó- mi- nes, et prop- ter

nós tram sa- lú- tem, des- cén- dit de coe- lis.
p Astirotoxoago
 Et in- car- ná- tus est, de Spí- ri- tu San- cto
rit.
 ex Ma- rí- a Ví- r- gi- ne, et hó- mo fac-
 tus est. Cru- ci- fí- xus e- ti-
 am pro nó- bis sub Pón- ti- o Pi- la- to,
f a tempo
 pas- sus et se- púl- tus- est. Et re-
 su- rré- xit tér- ti- a dí- e se- cúnd- um
 Scrip- tú- ras. Et a- scen- dit in coe-

lum, sé-det ad dex-te-ras Pa-tris.

mf
Et í-te-rum ven-tú-rus est cum glo-ri-

a, ju-di-cá-re ví-vos et mór-tu-os

cu-jus ré-gni non e-rit fi-nis.

f
Et in Spí-ri-tum Sanctum, Do-mi-num et

vi-vi-fi-cán-ten, qui ex Pá-tre Fí-li-

mf
ó-que pro-ce-dit. Qui cum Pá-tre et

Fí-li-o si-mul a-do-ra-tur et con-glo-

ri-fi-ca-tur qui lo-cú-tus est per Pro-

phé-tas. Et ú-nam, san-ctam ca-to-li-

cam et a-po-stó-li-cam Ec-cle-si-am.

cresc.
Con-fi-te-or ú-núm ba-ptí-sma, in-re-

mis-si-ó-nem pec-ca-tó-rum. Et ex-pé-

rit.
cto, re-sur-rec-ti-ó-nem mor-tu-ó-rum.

f
Et vi-tam ven-tu-ri sæ-cu-li.

Gustiak *cresc.* *rit.* *dim.*
A-men.

SANCTUS ETA BENEDICTUS

mf

Sán- ctus, * Sán-ctus, Sán-
ctus Dó- mi- nus De-us
Sá- ba- oth.
cresc.
Ple- ni sunt cœ- li et tér- ra
dim,
gló- ri- a tu- a. Ho- sán- na in
rit. *tempo*
ex- cël- sis. Be- ne- di-
ctus qui ve- nit in nó- mi- ne Do-
cresc.
mí- ni. Ho- sán- na in ex-
rit.
cël- sis.

AGNUS

p

f-*3* A- gnus Dé- i, * qui tol-
lis pec- ca- ta món- di mi- se- re-
do- na no-
rit. *cresc.*
re nó- bis. 2. Ag- nus Dé-
bis pa- cem.
i, * qui tol- lis pec- cá- ta món- di;
molto rit.
mi- se- ré- re nó- bis.
I- te
De- o
mi- sa est.
gra- ti- as.

AURKI-BIDEA

Irakufleari oaña	5
Aita Santuaren onspena	7
Itz aurfea (Afgiarena)	11
Jai-igande aldakoñak	15
Kristiñauaren bizibidea ta eginbeañak	16
Kristiñau onaren bizibidea	26

I.—OTOITZA

Otoitzaren beañ ta irabaziak	33
Goizeko otoitzak:	
Gurutze santuaren	36
Siñespen, itxaropen eta maitasun egintzak	37
Jauna gurtzeko otoitza	»
Eskañak emotekoa	»
Obenetik iges egiteko asmao	38
Mesedeak eskatzekoa	»
Aita gurea... Aguf Maria	39
Siñesten dot	»
Jesukristo neu-e Jauna	40
Jesusen Biotzari eguneko lanen eskintza	»
Andra Mariari	41
Jose Deunari	»

Eriotz on bat jadesteko otoitza	42
Oaía: gogo-otoitza	»
Jesusen aiantza (letania)	43
Aingeru-otoitza (latiñez eta euskeraz)	48
<i>Regina cæli.</i>	50
Jan aúfeko ta osteko otoitzak	53
Egun bitarteko otoitz laburtxoak	54

Añatsaldeko otoitzak:

Aztefketa	60
Andra Mariari (Sub tuum)	63
Aingeru jagoleari	»
Andra Mariaren aiantza (latiñez eta euskeraz)	64
De profundis (latiñez eta euskeraz)	68

II.—AUTÓRTZA

Azalpena	71
Aztefketa	72
Damua	73
Erabagi edo asmua	75
Aozko-autoftkuntza	76
Oben-nekea	78
Aztefketa-itaunak:	
Aztefketa luzea	80
Aztefketa labuía	110
Autoftza aúfeko otoitza	116
Damu-egintza	117
Autoftzeko erea	118
Ondorengo otoitza	119

III.—JAUNÁRTZEA

I.—Saíerea:

Jesukristo gure Irakaslearen itzak	121
Jesukristo arimen bizia	122
Saí ta egunero Jaunártzea	123
Saí ta egunero Jaunártzeko eskatzen dana	124

II.—Jaunártu aúfeko otoitzak.

<i>Oarák.</i>	125
Jaunártu aúfeko otoitzak	»

Era labuía

Siñespen-egintza	126
Itxaropen-egintza	»
Maitasun-egintza	127
Damu-egintza	»

Era luzea

Siñespen-egintza	128
Apaltasuna	129
Damu-egintza	130
Itxaropen-egintza	131
Ámbrosio Deunaren otoitza (Ad Mensam)	132

III.—Jaunártu osteko otoitzak.

Era labuía	134
------------	-----

Era luzea

Jauna guítzekoa	137
Maitasun-egintza	138
Eskefak emotekoa	139

Loyola'tar Iñazio Deunaren otoitza (Anima Christi)	141
Loyola'tar Iñazio Deunaren otoitza (Súscipe Domine)	»
Jesus Gurutziltzatuari	142
Andra Mariari	143
IV.—Eriotza onez ártzea	»
V.—Gogozko Jaunaítzea	144

IV.—MEZA DEUNA

(Latiñez eta euskeraz)

<i>Saíerea</i>	147
¿Mezea zer da?	148
¿Mezea zetarako da?	149
¿Nok eskintzen dau Mezea?	150
Mezearen aldin edo balioa ta irabaziak	151
Mezarako bear diranak	152
Meza entzuteko erea	155
Mezearen eskintza	156
<i>Meza auñeko otoitzak. Asperges</i>	157
<i>Mezearen lenengo zatia.</i>	
Asieratik Ebangelioraño	159
<i>Mezearen bigařen zatia</i>	
Ebangeliotik eskintzaraño	173
<i>Mezaren irugařen zatia</i>	
Eskintzatik saíeraño (ofertorioa)	178
<i>Mezearen laugařen zatia</i>	
Saíeratik azkeneraño	185
Ondorengo eskariak	216
<i>Aingeru-otoitza (abesteko)</i>	219

<i>Iñen Mezea</i> (Norbait il dan egunerako)	221
<i>Meza erasoteko erea</i>	234

V.—ERASPENAK (Deboziñoak)

I.— <i>Kristoren Nekaldiagazko eraspena.</i>	241
Gurutz-Bidea	243
Jesukristoren bost zauriak	256
Lezo'ko Kristo Deunari	258
Jesus gurutziltzatuari (Aita Santu Pio V'gařenaren otoitza)	261
II.— <i>Sakramentu guztiz Deunari ikeritaldia.</i>	263
Jesus Sakramentaduari 5 ikustaldiak	268
Aratuzteak	276
Biraoren ordezeko gorapenak	279
Jaunaren onespena egiteko erea	280
Ikertaldien parkapenak	282
III.— <i>Jesusen Biotzaganako eraspena.</i>	
XII eskintzariak	284
Gertrudis Deunaren otoitza	285
Irañen ordezeko egintza	»
Alakoke'tař M. Maria Deunaren eskintza	287
Sendi edo familien eskintza	288
Urteoro pařoki guztietan esan bear dan otoitza	290
Jesusen Biotzaren Afentza (Letañia)	291
Eriotz-aldian dagozanen aldeko otoitza	297
Iñen lenengo bederatzi barikuak	298
Bagilak dituan parkapenak	300
Jesusen Biotzaren anaidiak, gutuna	301
Otoitz-bialguntza	303

Jesusen Biotzaren Jaureskundera	304
<i>Espiritu Doneari bederatziurera</i>	313
<i>Trutasun Deunari Deuntza laburra</i>	316
IV.— <i>Andra Mariaganako eraspina</i>	
Ama neketsua (Stabat Mater)	321
Begoñako Andra Mariari	324
Arantzazuko » »	325
Guadalupeko » »	328
Lourdesko » »	329
Karmengo » »	331
Aguftza Deuna (eskutukiak azalpenaz)	333
Aguftza Deuna esateko era laburagoa	340
Zazpi oñazeak	342
Ileroko lenengo zapatua	345
Andra Mariaren ilak dabezan parkapenak	346
Andra Mariaren eleiz-bazkun, anaidi, gutun eta domiñak	»
V.— <i>Jose Deunagazko eraspina</i>	
Afentza	352
Jose Deunari Otoitza	354
Otoitza (garbitasuna eskatzeko)	355
Urñan, aguftza ondoren esan beař dan otoitza	»
Zazpi igandeak	356
Zazpi atsekabe-atsegiñak	357
Epailak dituan parkapenak	360
Gutuna	361
VI.— <i>Loyola'tar Inazio Deunagazko eraspina</i>	361
VII.— <i>Jabier'tar Frantzizko Deunagazko eraspina</i>	363
Eskaf edo graziaren bederatziurera	»
VIII.— <i>Luis Deunaren eraspina</i>	365
Sei domekak	365

IX.— <i>Antonio Deunagazko eraspina</i>	367
Amairu astarreak (martitzenak)	368
X.— <i>Asis'tar Frantzizko Deunagazko eraspina</i>	»
Irugañen maña (ordena)	369
XI.— <i>Otoitzak:</i>	
Sendi Deunari	370
Joakin Deunari	»
Ana Deunari	371
Pedro ta Paulo Santuei	»
Juan Batiatzañe Deunari	»
Tomas zoriontsuari	372
Fermin Santuari	»
Prudenzio Santuari	373
Martin Santuari	»
Beñotxoia Zoriontsuari	374
Isidro Nekazari Deunari	375
Norbere izeneko Santuari	»
Eguneko Santuari	»
Senañaren aldeko emaztearen otoitza	376
Semeen aldeko amaren otoitza	377
Il-agiñean dagozanen aldeko otoitza	»
Eriotz on bat jadesteko otoitza	378
Siñestebakoen aldeko otoitza (Jabier Deunarena)	380
XII.— <i>Garbitokiko arimakazko eraspina</i>	381
Egintza andia edo maitasuneko ziñeskaña	383
Azila (Semendia)	384
XIII.— <i>Eriotza onerako gertuerea</i>	384

VI.—BESPERAK-ARATSALDEKO OTOITZAK

Saŕerea

Igandetako Besperak	399
Andra Mariaren Besperak	408
Beste eresi batzuk	411
Urte-aldi ta jayetarako ereserkiak (imnoak)	417
Deun askori dagokiezan besperak	437
Ilen afendia (ofizioa)	440

VII.—ELEIZ URTEAREN AZALPENA ETA EBANGELIOAK

<i>Abendua. Buldea.</i>	451
Barau ta aragi izteko egunak	452
Bulda bakoien legea	453
Buldadunen legea	454
Gurutze-Buldea	455
Aragi-Buldea	456
Ilen-Buldea	458
<i>Parkapenak.</i>	
Parkapenak irabazteko beaf diranak	456
Jubileoko parkapena	460
Porziunkula deritxon parkapena	461
Ur bedekintua	461
Abenduko I igandea	463
» II »	464
» III »	465
» IV »	466

Eguberi (Natibitate) eguna	467
Jayotzatik zortziufeneko igandea	471
Erege eguna	472
Erege egunaren zortziufena	473
Erege ondorengo II igandea	475
» » III »	476
» » IV »	477
» » V »	478
» » VI »	479
Irurogetamaŕeko igandea	480
Irurogeiko igandea	482
Beŕogeitamafeko igandea	484
Garizumako I igandea	486
» II »	487
» III »	488
» IV »	490
Nekaldi (Pasiño) igandea	492
Abaŕ edo Eramu-igandeko nekaldia	495
Egutun gurena	508
Berbizkunde-igandea	510
» ondorengo I igandea	511
» » II »	513
» » III »	514
» » IV »	515
» » V »	516
Jaunaren Igokundea	517
Igokunde ondorengo lenengo igandea	518
Pentekoste (Espiritu-Santuaren etoŕerea)	519
Pentekoste ondorengo lenengo igandea	520
Corputz Deunaren jaya	522
Pentekoste ondorengo II igandea	523
» » III »	524

Pentekoste ondorengo IV igandea	525
» » V »	526
» » VI »	527
» » VII »	528
» » VIII »	529
» » IX »	530
» » X »	531
» » XI »	532
» » XII »	533
» » XIII »	535
» » XIV »	536
» » XV »	537
» » XVI »	538
» » XVII »	539
» » XVIII »	540
» » XIX »	541
» » XX »	543
» » XXI »	544
» » XXII »	545
» » XXIII »	546
» » XXIV »	547
Andra Mariaren Sofkude garbia (Lotaziġa 8)	549
Jose Deunaren jaya (Epaġa 19)	550
» » Zaindaritzea	551
Joan Batiatzale Deuna (Bagiġa 24)	»
Pedro ta Paulo Deunak (Bagiġa 29)	552
Andra Mariaren jasokundea (Dagoniġa 15)	553
Arantzazuko Andra Maria (Iraila 9)	554
Jakobo Deuna (Garagaġiġa 25)	556
Loyola'tar Inazio Deuna (Garagaġiġa 31)	»
Deun guztien jai-eguna (Azila 1)	557
<i>Kristiġan ikasbide laburpena</i>	559

VIII.—GOGAKETAK

Gogo-otoitzaren azalpena	577
1) Siġnesmena	579
2) Gizonaren azkena	580
3) Mundua ukatu beaġa	582
4) Eriotzea	583
5) Guztioen azken epaya (juizioa)	585
6) Gaiztokia (inpernua)	587
7) Inpernuko oñazeak	588
8) Zerua	589
9) Jaungoikoa begira daukagu	591
10) Arimearen gaizkapen edo salbaziġoa	593
11) Pekatuaren kalteak	594
12) Norbere burua ilduratzea	595
13) Ez itxi gerorako Jangoikoagana biurtzea	597
14) Esamesen bilduġa	598
15) Norbere buruaren bilduġ izan beaġa	600
16) Jaungoikoaren eskaġak zelan erabili	601
17) Aldia (denporea) zelan erabili	603
18) Sakramentuak zelan aġtu	604
19) Meza Deuna	605
20) Beaġtsuai lagundu beaġa	607
21) Ziltzaldia	609
22) Oben ariġnak	612
23) Neke-lanak zelan eroan	614
24) Jaungoikoaren eġukia	616
25) Jaungoikoagazko maitasuna	618
26) Zetan ezagutuko dogun Jaungoikoa zi- nġez maite dogunġez	619
27) Urko-lagunagazko maitasuna	721
28) Arerioakazko maitasuna	623

29) Jesukristoren antzekoak izan beaia	625
30) Andra Maria gure eřegiņa	627
31) » » » Ama	629

ELEIZ-ABESTIAK

Mezarako:	Gora ots-egin	637
Asperges ta Vidi aquam 157	Zer deritxazue?	638
Mezea, erantzuerakaz 159	Garizuma aldirako:	
Besperak:	Miserere	415
Igande edo domekakoak 398	Parce Domine	699
Andra Mariarenak 408	Parkatu eiguzu	638
Antiphonæ finales B. M. V. 406	Jaungoiko santua	639
Beste eresi edo salmo batzuk 411	Eřukitu zaitetz »	
Deun askori dagozkien besperak 437	Noiz arte »	
Aldi batzuetarako edo hynoak 417	Ugolde baten eraz	640
İlen afendia (ofizioa) 440	Misiņoetarako:	
Gabon jayetarako:	Zatoz pekataria	641
Adeste fideles 631	Egizu zuk Maria »	
Puer natus 632	Jesuk gure Jaunmaite 642	
Puer nobis nascitur 633	Salbea (aguřa)	643
Arin arin guztiok 634	Pazkoetarako:	
Zatoze kristiņauok 636	Seq. Victimæ paschali 644	
	O filij et filiæ »	
	¡Victoria! ¡Victoria! 645	
	Eřogatiba egunetarako afentzak 647	

Pentekoste egunean:	Ona bildots	664
Hymn. Veni Creator 424	Onetsi dagigun	665
Seq. Veni Sancte Spiritus 651	Or zagoz Jesus »	
Gorputz egunean:	Siņspengo mirari	660
Seq. Lauda Sion 651	Siņesten dot	666
Sakramentu guztiz deunari:	Umien lenengo Jau-nartzean:	
Adoremus in æternum 655	Gora, gora biotzak	766
Adoro te devote 654	Orain zuen biotzak	667
Ave verum »	Jesuk'en Biotzari:	
Bone Pastor 652	Cor arca	668
Laudate Dominum 411	Cor dulce »	
O quam suavis 655	O cor amoris	669
O sacrum convivium »	Agur Jesusen »	
O salutaris hostia 653	Ez da zerurako	670
Pange lingua 425	Izan zaitetz beti	671
Sacris solemniss 656	Jauna, nire biotzak »	
Zatoz, Jauna 657	Nik gurtzen zaituk	672
Galburu ta mats-mordoa »	Norbait sugar bizi-az 673	
Goratu daigun 658	O biotz maite »	
Gurtu daigun 659	Zatoz Jesus lastana	670
Kristoren arima 660	Zeru ta luřen	674
Nai al dozue jakin 661	Andra Mariari:	
Ogi deuna 662	Inviolata	675
Ogi zerutik 663	Omni die	676
	O sanctissima »	
	Salve Mater »	
	Salve Regina cælitum 677	

Salve Regina	216	zaga	690
Tota pulcha	678	Jaunagandik dozu	690
Angelus (euzkeraz)	679	Luistafen abestia	691
Aguf Eregin	680	Asis'ko Frantzizko	
Izar argia	681	Deunari:	
Jainkoaren Ama	»	Aguf Frantzizko	692
Izar edef	682	Aita txit maite	693
Lora garbiá	»	Frantzizko zifanean	»
Maria guztiz don- tsua	683	Zure semeak gara	694
Neure Ama	684	Jose Deunari:	
Zeruko Ama	»	Ave Joseph	696
Lora-iñerako:		Salve, Pater Salva- toris	»
Ume baten	685	Biotza guztiz atse- kabetu	697
Birjiña guztiz ona	»	Eleiz Ama Deuna- ren	699
Goazen goazen guztiok	686	Garbitokiko arimen alde:	
Azken agurak:		De profundis	68
Aguf Ama Maria	686	Inter vestibulum	699
Aguf, aguf, agur Maria	687	Jesu Christe	700
Aguf izar edef	»	Jesu Salvator	»
Aguf Jesus'en Ama	688	Languentibus	»
Iñazio Deunari:		Artu egizuz	701
Iñazio	689	Jesus, zuri dautzugu	702
Jafai dayogun	»	Bidezkunde edo pe- regrinaziñoetara- ko:	
Luis Gonzaga Deu- nari:		Agur eřugabeko	703
Guztiok Luis Gon-			

Alpeřik dabiltzaz	704	Cœlestis urbs	433
Goazan goazan guztiok	704	Creator alme	417
Geure eřitik gatzoz	705	Crudelis Herodes	419
Aldi batzuetarako:		Deus tuorum	428
Alleluya. Psallite	706	Exultet orbis	427
Te Deum	»	Fortem virili	432
Eresiak (Psalmi):		Iste confesor	431
Beatus vir	401	Jam sol recedit	425
Confitebor	400	Jesu, corona	432
Credidi	411	Jesu, dulcis	418
De profundis	68	Jesu, Redemptor	417
Dixit Dominus	400	Lucis creator	405
Domine probasti	412	Pange lingua	425
In convertendo	»	Placare	436
In exitu	403	Rex gloriose	430
Lætatus sum	408	Salutis humanæ	423
Lauda Jerusalem	409	Sanctorum meritis	429
Laudate Dominum	411	Tantum ergo	426
Laudate pueri	402	Te gestientem	436
Magnificat	405	Te, Joseph	422
Memento Domine	414	Te splendor	435
Miserere	415	Tristes erant Apos- toli	428
Nisi Dominus	409	Ut queant laxis	434
Ereserkiak (hymni):		Veni Creator	424
Ad regias	421	Vexilla	420
Auctor beate	426	Antiphonæ finales	
Audi benigne	420	B. M. V.	
Ave Maris stella	410	Alma Redemptoris	406
		Ave Regina	407

Regina caeli 50
 Salve Regina 407
Sequentiæ:

Dies iræ 226
 Lauda Sion 651

Veni Sancte spiritus 651
 Victimæ paschali 644

Varia:

Oremus pro Ponti-
 fice. 280

IDAZTI AU IRARTEA
 1936'GNKO. OTSALA'REN 20'GN.
 AMAITU ZAN

LABAYRU-IKASTEGIA
BIBLIOTEKA - DERIO

Sarr 19.328/91

Gaia.

Tokia.